

Hist. Germ. V Qu. 261^m

PROMTUARIUM
RERUM
NATURALIUM
ET
ARTIFICIALIUM
VRATISLAVIENSE

PRÆCIPUE
QUAS COLLEGIT
D. IO. CHRISTIANUS KUNDMANN
MEDICUS VRATISLAVIENSIS.

VRATISLAVIÆ
APUD MICHAELEM HUBERTUM,
M DCC XXVI.

446051

B. L. S.

Romtuarium hoc typis exscribere non
tuisset animus, nisi petitis amicorum
absentium satisfactorius; aut quæ bis,
& pluries possiderem, iis gratificari;
aut ex apparatu aliorum, defectus Col-
lectionis meæ supplere intendissem;
aut quæ hic *Vratislavia* curiosa extent, ipsis notificare, a-
nimo staret sententia.

Tuque etiam, qui omnia fugitivo oculo perspexisti,
habeas quo memoriæ tuæ succurratur, præcipue cum au-
ctores allegaverim, ubi pleraque hæc aut descripta, aut ære
incisa reperiantur; quod desiderandum in omnibus Ca-
talogis, huc usque editis, aut à *Michaelē Bernhardo Va-*
Lentini in Appendice Musei Museorum collectis, aut post-
modum publicatis, (*) ubi non raro rem vilissimam & vul-
gatisimam, pro pretiosissima & rarissima, venditam
legas.

Cæterum si quæ hic offenderis, tibi melius cognita
& perspecta, rogo, ut tuas nobiscum communices accu-

):(2

ra-

Ex
Hereditate
Steinwehriana

rationes denominationes, descriptiones, observationesque;
dabitur forsan occasio ea addendi, & omnia uberibus lo-
cupletandi; præcipue delineationem & descriptionem ea-
rum rerum, nullibi & raro alias obvenientium & nota-
rum adjunxi in *Collectione Vratislaviensi eventuum
Physico-Medicorum singulis annis obtingentium*; item
adjungam pluribus, in *Examine Fossilium & Lapidum
figuratorum* proxime prodituro. Vale interim & fave

Auctori & Collectori,

(*) Ita prodit Musæum *Gottwaldianum* Gedani An. 1714. in 8vo. Mu-
seum diluvianum quod possidet *Job. Jac. Scheuchzerus* Tiguri Anno
1716. in 8vo. Catalogus zahlreicher nützlicher und sonderbarer
von Natur und Kunst gebildeten Seldenheiten in Regno Animal-
Vegetabili & Minerali D. *Christiani Maximiliani Speneri* Berol. Anno
1718. 8vo. Catalogus rerum Mineralium & Metallicarum quas col-
legit, *Georgius Gothofredus Richter*, Fribergæ Anno 1719. 8vo. Willem
d' Orville Pastoris Harlemensis Catalogus van een Uytmuntend
Kabinet, bestaande in Hoorns, Schelpen, en rare zee gewassen,
schone Agate, Carneolyne, Boom en andere edele Gesteendens
Amstelodami An. 1722. 8vo. Quæ Musea omnia præter *Scheuchzeria-
num* lectu dignissimum, publicæ auctiori exposita fuerunt.

PROM-

PROMTUARIUM
RERUM NATURALIUM
ET
ARTIFICIALIUM
VRATISLAVIENSÆ.

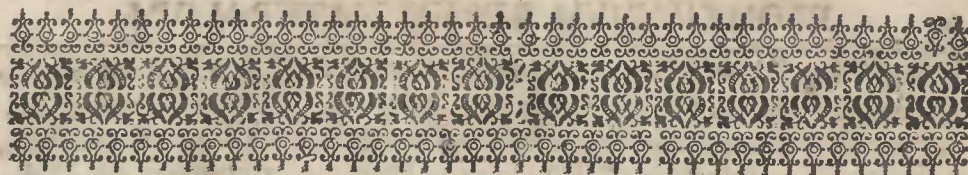
* * *

MActe tuis opibus num sis maneatque
Budorgis,
 Quas tacitus donat mundus, quas omnia
 vincens
 Collegit studium. Tibi, Præstantissime
KUNDMANN,
 Qui primus mores naturæ hos mittis in
 auras,
 Devinctos credas antiquis moribus a-
 ptos.

His paucis
 Communem Eruditorum plausum
 è longinquo comitabatur

N. N.

Vratis-

Ratislavia in Museis *Kretschmarianum*, D. *Laures*,
Vollgnadiorum, D. *Scholtzii*, *Kalenbergeri*, *Crusii* &
 D. *Sachsi de Lewenbeimb*, esse præcipua, testa-
 tur *Job. Guilielmus Mollerus* in *Dissert. de Technophy-*
siotameis Altorffi ante XX. annos habita; & post
 eum *Mich. Bernb. Valentini* in secunda *Musei Mu-*
seorum parte, annis ab hinc fere X. edita, idem
 confirmat. At vero jam A. M. DC. LXXIX.
 adeoque ante XLVI. annos nullum ex his omnibus amplius, sed
 longe alia extitisse, sequens ostendit Programma scholasticum, quod
M. Georgius Wendius, Prof. Gymnasii *Mar. Magdalenei* celeb. dicto anno
 publicavit, cujus titulus est: *Vratislaviensium quorundam Patronorum*,
 & *Civium studium colligendi nummos*; In hoc vero non solum Nummo-
 phylacia recensuit, sed commemoravit etiam, quorum collectio ul-
 terius extenditur, in sequentibus: *Vratislavia* in privatis Summorum,,
 & Nobilium virorum Scriniis Numos, vel cum optimis Germano-,,
 rum componendos, aliquibus etiam anteferendos, grate exhibet.,
 Illustr. Vir Dn. *Fridericus Maximilianus a Rethel* & *Hennersdorff*, in,,
Schmiedefeld & *Elgut*, S. C. M. Consil. & *Assessor* apud *Capitaneatum Ducatus*,
Vratislav. Comes Palatinus Cesareus, *Eques Auratus*, quemadmodum,,
 nupero hoc tricennali intervallo absolutissimum quoddam Museum,,
 sibi comparavit, ita in eodem præter sexcenta alia curiosa, quod,,
 cunque ex Numismatibus rarum aut charum judicatur, mira so-,,
 lertia, nec minore sumtu deposuit. Magnificus Dn. *Jo. Sigismundus*,
 ab *Haunold* in *Sacherwitz*, *Incluti Senatorii Collegii Senior* & c. in recentio-,,
 ribus imprimis: Incomparabilis Dn. *Daniel Caspar a Lohenstein* in,,
Kütlau, *Reysau* & *Roskowitz*, S. C. M. Consil. & *Reipubl. Vratisl. Proto-Syn-*,
aicus, in antiquioribus apprime, quæ non ubivis obvia spectantium,,
 offerunt oculis. Nec laude sua defraudandi veniunt, Nobiliss. Dn.,,
Georgius Mauritius ab Hoffmanswaldau in *Arnoldsmühle*, & Nobiliss. Dn.,,

A

Da-

Daniel à Reusch, Mercatorum, quos *Vratislavia* alit, facile primarius ac, Senior. Ille enim, si justam Cæsarum seriem desideres a *Julio Cæsare*, usque ad *Gallienum* in æreis dabit: Hic, sive ex antiquioribus, sive, recentioribus selectiora Numismata efflagites, quantum ex *Hollandiæ* provincia ante biennium felix asportavit, pro sua, qua erga, bonos humanitate fertur, libens communicabit.

Cum igitur & hi Viri laudati ad unum omnes diem suum obierint; ex Museis vero, nulli sua constiterint, sed distracta fuerint, omnia; dum scilicet *Röthelianum Tit. Pleniff. Joh. Adriano Lib. Baroni a Plencken, Regio Suprema in Silesia Curia Cancellario*, hic loci, postea autem heredibus ipsius cessit; *Haunoldianum*, qua Nummos ex *India Orientali* & *Occidentali* allatos *Arnstadium*, (id quod nunc una cum incomparabili apparatu nummario *Gothæ* visitur,) qua Nummos modernos alios in Bibliothecam *Elisabethanam* urbis nostræ, & ad proximos agnatos pervenit; *Lobensteinianum*, in quo simul *Gemmæ antiquæ* multo elegantissimæ fuerunt obviæ, Generosa *Dn. a Rehdiger* summa 4000. Imperialium emit, unde postea pleræque omnes in manus *Judæorum* inciderunt; *Reuschianum* vero & *Hoffmannswaldavianum* *Dn. Ecclesiastes Godofr. Hanckius* hic loci maxima ex parte emtionis lege sibi vendicavit; ex posteriori Museum Conchyliorum Bibliothecæ *Elisabethanæ* testamento legatum; apparatus autem pictarum tabularum præstantissimarum magnam partem divenditus est, exceptis illis, quas *Gener, Generosissimus Dn. Carolus Ludovicus a Cotwitz*, Senator Civitatis nostræ Amplissimus, adhuc possidet: Ego quidem *Promptuarium rerum Naturalium & Artificialium*, uti hoc tempore *Vratislaviæ*, partim in locis publicis, partim in Museis multorum Procerum & quorundam privatorum asservantur, breviter delineare; descriptionem vero copiosiore & meditationem de singulis instituendas, in aliud tempus reservare volui.

Locis quæ Divino cultui sunt sacra, nitet quam plurimis iisque magnificis *Vratislavia* nostra: In quibus dignitate atque opere primum est *Templum Cathedrale D. Johannis* in insula, inter primas *Germaniæ* basilicas citra injuriam censendum. Exordia hujus templi traducta *Vratislaviam* sede Episcopali, quæ *Smogrovia* primum, dein-

de

de *Bicina* fuerat, posuit *Casimirus* *Poloniæ* Rex circa annum salutis 1052. Id quod, cum initio ligneum tantum esset, sub *Walthero* Episcopo circa medium Seculi XII. de latere, & secto per artem lapide exstructum, subindeque instauratum, nunc vero ferme totum marmoreum factum, in formam magnificentissimam excrevit.

Et quidem sumtibus *Tit. Pleniff. Dni Sigismundi Leopoldi Comitis de Franckenberg & Ludwigsdorff, Ecclesia hujus Cathedralis Pralati, Decani, & Canonici*; quippe qui omnia Altaria Templi & Sacellorum ex præstantissimo marmore *Pribornensi*, coloris albi cœruleo mixti, effingi, lapideis statuis fulgidius inauratis, aliisque ornamentis instrui, in Sacello etiam Mansionariorum *B. Virgini* sacro illa erigi, ejusmodi marmoreis loricis Sacella, in primis Presbyterium vulgo Chorum, communiri, ac quatuor ejusmodi lapideis statuis inauratis, Patres ecclesiasticos *St. Gregorium, Ambrosium, Hieronymum, & Augustinum* ad virilis staturæ magnitudinem repræsentantibus, exornari curavit. In hisce Altaribus sumtuosissimæ picturæ *Italorum*, aliorumque artificum excellentissimorum conspiciuntur: In quibus *St. Barbara* ante columnam stans marmoream, gladio ad pedes ejus jacente (tanquam signo, quod ab ipso patre suo fuerit decollata,) pro effigie plane eximia, cum *St. Catharina* superius erecta, quæ *Brandelium* habuere artificem, in hoc templo sunt habendæ: Nisi quod *Tit. Pl. Dn. Joh. Wenceslaus Zierowsky de Zierova, Cathedralis hujus ecclesiæ Pralatus Scholasticus & Præsides Inchyti Regiminis Episcopalis Nissensis, it. Pl. Tit. Dn. Joh. Franciscus Lib. Bar. de Hoffmann, Cathedralis & Collegiæ Vratisl. Ecclesiarum Prælatus, Cantor & Custos, item Præsides ejusdem Regiminis Nissensis*, singuli singula ejusmodi Altaria in parte meridionali proxime Sacrarium erigi curaverunt, in quorum ordine IX. tabulam mediam *Rottmayerus a Rosenbrunn St. Josephum* depinxit, tenentem ulnis *Christum* puerum, cui ab Angelo corona spinea, aliaque cruciatuum instrumenta ostenduntur. De cætero in tabulis Altarium aliis depicta conspiciuntur seqq. ut in Imo *St. Anna a Schmiedio* pictore *Viennensi* præstantissimo: In Illo *St. Johannes Evangelista* ab eodem: In Illo *St. Carolus Borromæus* & superius *St. Salesius, Roma*: In IVto Quatuordecim Patroni in afflictionibus, ab *Ambros. Mainardo* ibidem: In Vto *St. Michael Arch-angelus* ab eodem: (De VIto vid. supr.) In VII. *St. Petrus & Paulus* ab eodem *Mainardo*:

nardo: In VIII. *St. Johannes Baptista Christum* in Jordano baptizans, cum supra exstante *Zacharia & Elisabetha* itidem *Roma*: (De IX. vid. supr.) In X. *St. Wenceslaus*: In XI. *St. Maria Major Roma*: In XII. *St. Hedvigi*, *Glogoviz maj*: In XIII. *St. Leopoldus* & superius *St. Sigismundus Roma*: In XIV. *St. Job. Nepomucenus* a Mainardo; qui itidem in Choro, ut vocant, minori ascensionem *St. Maria* scitissime expressit. Prope Presbyterium pro pictura Altaris visitur ingens & incomparabilis fere Tabula ex metallo, adscriptis verbis: *Victoriæ & Gloriæ St. Vincentii Franciscus Vrsinus*, Episcop. Nicopol. Præpositus & Suffragan. Wratislaviens. H. M. F. F. quæ *St. Vincentium* in craticula repræsentat, ab *Adriano de Fries* fusa: E regione autem similis exstat Tabula *St. Maria* Ascensionem exhibens, opere cælato argenteo, quam *Tit. Pl. Canonorum olim Præpositus, Dn. Comes Gotthard a Schaffgottsche* dictus, huic templo donavit.

Similiter Altare sublimius constat ex argento solido, ne cardinibus quidem & antepagmentis forium exceptis: Ad hoc Episcopus *Andreas Jerinus* 10000. thalerorum sumtus expendit, illudque Anno 1591. d. 4. Maji, postquam *Paulus Nitschius*, Civis & Aurifaber urbis nostræ, affabre consecisset, consecravit: In medio extat *Christi* effigies cruci affixi argentea ingenti magnitudine, stellis multis argenteis inauratisque cincta, una cum *St. Maria* & *Johanne* ad crucem adstantibus; in foribus autem comparent *St. Johannes Baptista*, *St. Johannes Evangelista*, *St. Vincentius*, *St. Hedvigi*; infra imago expressa *Jerini* Episcopi, atque è regione insignia ejusdem, omnia illa quidem ex argento inaurato, a *Bernbardo Edero* hujus Basilicæ Canonico inventa ac efficta: Subscriptio habet: *Andreas* Episcopus Wratislaviensis, Silesiæ supremus Capitaneus, Altare hoc ex puro argento conflatum, ut pietatis suæ in *Deum* & munificentiae in Ecclesiam monumentum exstaret, proprio ære F. F. A. C. M. D. XC. Solet autem in hoc Altari variis diebus festis, ac primis quorumvis mensium Dominicis conspici Velamen perquam artificiosum opere cælato argenteo *Augusta Vindellicorum* confectum, quod pro Antipendio Altari obducitur. Inprimis in eodem videre licet sumtuosum & belle satis factum *Tabernaculum*, etiam omnino ex argento exstructum, quod opus superiori anno fuit absolutum a *Josepbo Wolffg. Fessenmayero*, Dicasterii Aug. Assess. nec non *Coloniensis Electoralis & Saltzburgenis Aulæ Argyropola*, Cive & fabro

fabro aurario argentarioque Augustano, cujus sumtus ad 14890. florenorum ascendunt, & maximam partem ex legatis Canonorum *Balthasar. Lischii ab Hornau* Suffraganei & *Ferdinandi Leopoldi Ducis Holsatiæ* Cathedr. hujus Ecclesiæ Decani provenerunt; cujus rei gratia etiam eorundem Insignia in parte superiori apparent: Cæterum vero in medio imago *Salvatoris*, sive Ecce Homo; & e transverso *St. Johannes Baptista* & *St. Johannes Evangelista*, multis cum Angelis in statuis ex argento fuis; cælatura vero eminenti, *St. Vincentius* & *St. Hedvigi* exhibentur, omnes illi quidem sole inaurato collustrati, & umbella argentea tecti. Et diebus festis Apostolorum aliisque conspiciuntur IV. ingentes statuæ argenteæ, supra dictos tres Patronos & Patronam Templi repræsentantes: Nec non effigies *St. Vincentii* thoracetenus expressa, quam *Joh. Klinge*, Aug. Vindellicorum oriundus, hic loci ante biennium fabricavit, cujus pondus 112. marcas habet, & pretium 1792. florenorum summam efficit: huic inclusum est caput *St. Vincentii*, quod *Hieronymus* Episcopus numero septimus, vel qui nomen Episcopi *Wratislaviensis* gessit primus, quique Episcopatum huc transtulit, ex Italia attulisse perhibetur, cujus reliquum corpus *Lisbonæ* in templo Cathedrali colitur: adhæc pars capitis *St. Johannis Baptiste* patinæ aureæ inclusa ostenditur, quæ *Husitis* in *Bohemia* tumultuantibus, *Wratislaviam* in Templum *St. Johannis* deportata fuit, unde *Pragam* non rediit. De digito autem indice, quo *St. Johannes Baptista Salvatore* nostrum s. *Agnum Dei* demonstravit, scribit *Tit. Pl. Michael Joseph Fiebigger* Prælati & Magister ad *St. Matthei* in Silesiographia renovata *Heliana* Part. II. Cap. VIII. §. 8. pag. 33. „Digitum porro, qui reliquas inter reliquis facras in hac Cathedrali ostenditur, *St. Johannis Baptiste* esse humana quidem fide credimus; quin tamen index ille sit, quo *Christum* generis humani Servatorem tanquam *Agnum Dei* demonstravit, dubium nobis movet citatus *R. P. Crugerius*, „qui sacrum hunc indicem dexteræ manus *St. Johannis* crystallo inclusum, & auro exornatum in Offecano Monasterio ad fines *Bohemiae* a Cisterciensibus Religiosis sibi ostensum fuisse asserit.

Habetur præterea in hac Basilica Johannæa lapis, ut dicunt, miraculosus, in quo pedum plantæ *St. Adalberti* Episcopi & Martyris sat profunde impressæ videntur.

Ut alia pretiosa & arte facta ornamenta ecclesiastica, e. gr. argenteas nec non gemmis distinctas monstrantias, (ut vocant) cruces, lituos, infulas, vestes sacrificas, calices, cantharos, lychnuchos penfiles aliosque &c. taceam: in quibus singulari opere est Infula, ex stramine a Monacho Capucino Romæ mira arte confecta; & alia, quam Regii Polonorum Principis *Jacobi Ludovici* conjux Sereniss. *Hedvigg Elisabetha Amalia*, una cum Principibus filiabus manu sua *Olavia* ingeniose acu pinxit, insertis margaritis præstantissimis e præda acceptis, quas Turcarum magnus (ut vocant) *Vezirius* in obsidione Viennæ in vestitu suo gestaverat.

Suggestus omnino ex cæruleo marmore *Pribornensi* a *Joh. Adamo Karingero* hic loci, quemadmodum ante memorata Altaria, exsculptus est. Supra exstat effigies Ecclesiæ militantis cum VI. sigillis, uti *Apocalypf. VI.* præfiguratur, a *Joh. Georgio Urbansky* hic loci fabricata, qui & ibidem cælatura eminentiori *St. Johannem Baptistam* in deserto, ejusque obtruncationem in carcere, porro in ascensu *IV. Evangelistas*, omnes illos quidem ex alabastro inauratosque expressit. *Christum* vero Salvatorem in suggestu depinxit *Roma Ambrosius Mainardi*, sicut & grandiores imagines *XII. Apostolorum* ad pilas templi appensas, sumtum his omnibus ferente Illustriss. *Comite de Franckenberg.*

Ad hæc magni æstimanda in parte templi septentrionali in sacello VIII. *Mater virgo* cum *Jesulo* in silvula quadam abietum a *Luca Cranachio* depicta: it. *Johannes Baptista* cum *Agno*, post Tabulam *Aræ St. Vincentii* mediam ex metallo fusam, a *Wilmanno* effigiatus.

Maximum huic Templo splendorem conciliant duo sacella spatiosa, magnis excitata sumtibus, & pulcherrimis statuîs insigniter exornata.

Primum suis impensis, dum adhuc in vivis esset, exstrui curavit, atque etiam corpus suum post mortem, quæ An. M. DC. LXX XII. est secuta, ibidem tumulo inferri jussit, *FRIDERICUS Sacra Romana Ecclesiæ Cardinalis, Hassia Landgravius, Episcopus Vratislaviensis, Ordinis Militaris St. Johannis Hierosolymitani in Provinciis Germaniæ Magnus Magister, Princeps in Hertzfelden, Comes in Catzenellenbogen, Dietz, Ziegenheimb, Nidda, Schauenburg, Isenburg & Budungen &c. Sacri Romani Imperii nationis Teutonice, & Regnorum Arragonia & Sardinia Protector, nec non Ducatus*

utrius-

utriusque Silesiæ supremus Capitaneus. Atque hoc Sacellum conditum & d. V. Sept. An. M. DCC. apertum est, in honorem *St. Elisabethæ*, quæ fuit *Andrea* Regis inferioris *Hungariæ* filia An. M. CC. VII. nata; An. M. CC. XXI. *Ludovico* Landgravio *Hassia* nupta; An. M. CC. XXXI. defuncta; & An. M. CC. XXXV. a Papa *Gregorio IX.* in numerum Sanctorum relata: Quamobrem supra aram, nixa genibus, staturam justæ habens magnitudinis in nube conspicitur, VI. Cherubinis & III. Angelis, puerorum speciem præ se ferentibus stipata tanquam ministris, quorum unus dextra marsupium, sinistra panem gestat, ad significandam ipsius in pauperes misericordiam; alter ostentat pileum Ducalem, una cum sceptro Regio; tertius librum cum corona duplici tenet, ad indicandam fastigii Regii depositionem. Hæ omnes quidem, sicut & sequentes statuæ, ex pulcherrimo marmore *Genuensi* candido s. *Massa Carara*, exsculptæ sunt. In utroque Altaris latere columnæ marmoreæ excelsæ colore cæruleo eminent, e quibus dependent II. Angeli volantes, insigni magnitudine: quæ opera omnia *Roma* a celeberrimo artifice, *Hercule Ferreti* fabricata fuerunt: Et sub Altari ostenduntur ossa *St. Clementis Martyris*, quæ statim post festum *St. Elisabethæ* ipso *Clementis* die nominali solenniter accensis lucernis publice coluntur.

Monumentum sepulchrale sequentibus rebus & rationibus est exornatum: super eo genibus nixus cernitur supra laudatus *Cardinalis*, elevatis complicatisque manibus, purpura amictus cardinalitia, mira similitudine effigiatus: supra illum pendent Insignia, & superius adhuc ruber, & genuinus ille quidem ex serico factus *Galerus Cardinalitius*. Ad dextram inferius consistit mulier, longe supra humanam magnitudinem, dextra solem tenens, sinistra speculum, Veritatem significans: hæc pedibus calcit Invidiam ad similitudinem vetulæ efformatam, cujus capilli multis implexi sunt serpentibus, quæque libros aliquot manibus tenet: In altero latere pari modo consistit mulier ejusdem magnitudinis: hæc dextra gestat serpentem, capite & cauda in circulum coeuntibus, sinistra vero spicas maturas ex hordeo; qua muliere adumbratur *Æternitas*.

Supra Inscriptionem sepulchralem in medio exstat *Calvaria* coronata, sub qua Nummus lapideus ex aurei coloris marmore pulcherri-

cherrimo cernitur; hic a duobus tenetur leonibus marmoreis ex ejusdem generis lapide effictis; atque in illo ipso Fides sub foeminæ forma leoni insidet, quæ dextra calicem, sinistra crucem tenet, cum Cardinalis Symbolo inscripto: Pro Deo, & Ecclesia: Juxta pendent ex Ophite facta ornamenta; utrinque vero sedent duo pueri, quorum alter Pileum Cardinalitium, alter Biretum tenet. (Hoc opus a Statuario insigni *Dominico Guidi* fabricatum est.)

Supra fores Sacelli comparet effigies Cardinalis thoracetenus, ab equite toto orbe celeberrimo *Bernini* expressa.

Hæ statuæ solæ, summa multo majori quam 20000. Imperfaliū constituerunt: de quarum magnitudine & corpulentia ut judicari possit, singularum pondus adjicio, & ad modulum quidem ponderum Romanorum habet: *Sta. Elisabetha* 3600. libras: duo Angeli in columnis marmoreis 4350. libras: 3. Angeli in Altari 1700. libras: Cardinalis 3805. libras: Veritas 3956. libr. Constantia 4259. libr. duo Leones juxta Nummismata 1500. libr. duo pueri utrinque stantes 1548. libr.

Summa est: 26718. Librarum.

Præterea totum opus ab imo ad superiorem projecturam usque ex cœruleo & candido marmore ordine Corinthiaco est exstructum, ubi passim per picturas Vitæ & miracula *St. Elisabethæ* adumbrantur: Fornix medius vero, & testudo, Italis Cupola it. laterna, cœlestem gloriam omnium Sanctorum repræsentant, quæ a Pictore artificiosissimo *Jacobo Scanzy* in recentem calcem depicta fuit. In Sacratio ibidem ostenditur Scipio ligneus *Stæ. Elisabethæ*, quo usa fuit ipsa; cui Cardinalis bracteas argenteas induci, & quomodo ipse ab illa descendat, & quæ ipsa fuerit, inscribi curavit: item vestitus ejus sacrificus & Cardinalitius.

Secundum, magnis sumtibus, exstrui fecit FRANCISCUS LUDOVICUS *Archi-Episcopus Trevirensis, Sacri Rom. Imperii per Galliam & Regnum Arelatense Archi-Cancellarius & Elector, Generalis Militiæ Hierosolymitanae Ordinis B. M. V. Teutonicorum in Prussia Administrator, & Ejusdem per Germaniam, Italiam, partesque Transmarinas Supremus Magister, Episcopus Wormatensis, & Vratislaviensis, Præpositus Principi Elvacensi,*
Admi-

Administrator Prumiensis perpetuus, Comes Palatinus Rheni, Bavaria, Julia, Clivia & Montium Dux, Princeps Mörse, Coadjutor Archi-Episcopatus Moguntini, Comes Veldentia, Sponheimii, Marchia & Ravensburgi, Dominus in Ravenstein, Freudenthal & Eulenberg &c. Magnitudine præcedens Sacellum exsuperat, & a Celeberrimo Architecto Cæsareo *Dn. Lib. Bar. Joh. Bernhardo Fischero ab Erlach* designatum, superiori anno absolutum, & die Mosis consecratum est. Opus itidem omnino ex cœruleo marmore Pribornensi, usque ad projecturam factum, sex ejusmodi columnis XVI. pedibus sine ulla adminicula stantibus innititur, quas candide inaurata capitula & pedes exornant, similiter ordine Corinthiaco. Altari imposita cernitur Arca foederis cum Sole Justitiæ oriente, & omnia illa quidem ex metallo & igne inaurata: hujus ab uno latere est *Moses*, ab altero *Aaron*, ex candido marmore Tirolensi ab *Ferdinando Brokkoff*, celeberrimo Pragensium artifice, Vienne fabricati: e regione vero *Vetus & Novum Testamentum*, prius quidem per *Mosen* velata facie, baculumque æneo serpente circumstrictum manibus tenentem, posterius imagine *Christi* crucifixi repræsentatum. Supra portas ab eodem artifice, ex eodem marmore, cælatura eminentiori, quatuor Novissima, Mors, Judicium, Beatitudo & Damnatio perquam eleganter expressa conspiciuntur: supra primam hanc portam, duo sedent pueri, quorum alter clepsammydium, alter calvariam tenet: supra secundam puer unus tubam inflat, alter urnam aperit ex diversicolori marmore Salisburgensi eoque pulchro factam, cujusmodi supra singulas portas in medio cernere licet: supra tertiam puer unus sub brachio tenet agnum, alter vero coronam stellatam: supra quartam puer unus similiter gestat hircum, alter ingentem librum sive peccatorum indicem apertum, qui in primis artificis ingenium concelebrant.

In Testudine s. Cupola, Præcipitatio Luciferi per Archangelum Michaëlem; nec non IV. Evangelistæ & IV. Patres Ecclesiæ supra nominati infra in fornice sacelli a præstantissimo pictore *C. J. Caroli* depicti sunt: Utrinque vero Sacrificium Melchisedeci & Cœnam Domini pictor Gallicus expressit, suprascripto diversicolori marmore Salisburgensi circumdata: Extrinsecus supra aditum Serenissimi Electoris Insignia ex marmore inaurato, & e transverso Serenitatis

„dia Trunci *radicis* parte ab utroque latere *bina Icuncula* exsurgunt, ea
 „in figura, quam ære delineare curavi, a dextra quidem quasi sexus
 „fœminini cum mammis, a sinistra parte quasi masculini, ubi aliquot
 „parvæ & prætenues radices barbæ speciem exhibent; quales te-
 „nues Radices in superiore parte in capite quasi capillorum quorun-
 „dam sparforum figuram, non minus quoque similes aliæ Ciliorum
 „pilos, aliosque in partibus inferioribus monstrant. *Inferior trunci*
 „*pars* in radicum olim corpus unita, pariter in istis deprædationibus
 „resecta fuit, nunc mutilam exhibet *Radicem*: ipsa vero tota *Radix*
 „hinc inde cariola est & a vermibus exesa, mollis tamen, ut certo vi-
 „deri possit, non lignum esse, sed radicem, illamque cum *Dn. D. Hen-*
 „*rico Vollgnadio* Collega Curioso aliquoties probe perlustrare conces-
 „sum fuit. Ruditer quidem omnia figuram exhibent, ita tamen
 „ut membra ad eum modum, quo delineata sunt, distingvi po-
 „tuerint.

In Templo ipso, Septentrionem versus, in tabula magna cerni-
 tur pictura vetusta, modo dictum Templi conditorem, Ducem *Hen-*
ricum Probum, exhibens, qui dextra gladium, sinistra clypeum cum
 Aquila Silesiaca tenet.

Ante primum Templi aditum in cadena pendet pars ossis, quod
 pro giganteo venditur: Hoc idem *Georgius Antonius Volckmann*
 in Siles. Subterr. Tab. XXV. num. 2. æri incisum delineavit, &
 „Parte 1. Cap. V. pag. 146. ita descripsit: Diesen Knochen halte ich
 „vor ein os femoris, der auf dem Dohm zu Breslau in der Creutz
 „Kirche gezeiget wird; die länge ist zwey Schu, weniger ein halben
 „Zoll, die obere und dicke breite ein halber Schu, die mittlere fünff
 „und ein halber Zoll, und die unterste vier und ein halber Zoll, wie-
 „woles, wie man an beiden Enden, alwo es abgebrochen oder ab-
 „gefaulet, noch länger gewesen.

III. Templum *D. Virginis*, quod in Arena Insula Regularium
 Ordinis *D. Augustini* Canonici inhabitant, Altaribus plane novis eo-
 dem modo & Organo pneumatico omnino fere ante paucos annos
 exornatum est, in quibus præstantissimæ Altarium picturæ sunt il-
 læ, quæ proxime Aram primariam cernuntur; ut *St. Apollonia*, quo-
 modo dentes ei forcipe effringuntur, supra hanc vero *St. Petrus*, & e
 regio-

regione decollatio *St. Barbara* cum *Disma* s. dextro latrone supra ex-
 stante, a celeberrimo Willmanno depicta.

Ceterum Templi hujus Turris admodum excelsa est, præcla-
 ra arte constructa, & triplici ambitu instructa.

IV. *D. Jacobi* cœnobium ab *Henrico Pio*, *D. Hedwigis* filio a Tarta-
 ris cæso atque istic humato, constructum avorum memoria *D. Vin-*
centii nomen induit: Infra Tabulam Aræ mediam, effigies Ejus in
 saxo cernitur, quomodo Tartari cervicem pedibus calcat. Altaria,
 Suggestus, Podia, Organum pneumaticum &c. itidem eandem præ-
 se ferunt structuram, atque Tabulæ Ararum mediæ, item parietibus
 affixæ, ferme omnes a *Willmanno* pictæ sunt, in quibus quæ Chorum
 proxime tangunt, artificem maxime laudant.

Nunc temporis Prælarus, qui adhuc in vivis est, Tit. Pleniss. *Dn.*
Dn. Ferdinandus Comes de Hobberg, sacellum extrui curat prorsus in-
 comparabile, quod ab *Ignatio Provisore* Marmorario Viennensi un-
 dique gypso marmorato obducitur; quis vero, & quibus picturis
 testudinem s. Cupolam exornare debeat, de eo nondum est con-
 stitutum.

Ex magnificis Templis Parochialibus in quibus *Evangelicorum*
 sacra fiunt, est:

I. Templum *D. Elisabethæ*, ab Henrico III. circa medium Se-
 culi XIII. ædificatum: Juxta stat *Turris* præcelsa, cum historia ruinæ,
 quæ in templo depicta, & extra hoc in tabula turri affixa cernitur.

Insignem eadem turris habet *Companam* An. M. D. XII. fu-
 sam, cujus ambitus est XIV. ulnarum Vratislaviensium & inferior
 crassitudo ulnæ fere dimidiæ, pondus vero CCXXIV. Centena-
 riorum.

Tabula Aræ primariæ media, Cœnam Domini repræsentans,
 etiam artificem habuit præstantissimum Willmannum: & in Pila,
 sacrario proxima, lustrari meretur antiquum Epitaphium *Magda-*
lenæ Kromayeriæ de An. M. D. LXIV. in quo resurrectio, quemadmo-
 dum Ezechielis XXXVII. describitur, perquam belle depicta est;
 quo addendum *Heur. Ribschii* J. U. Doct. & Conf. Cæs. Monumen-

tum ex rubro & candido marmore, it. *Job. Cratonis de Krafftbeim III. Imperatorum Medici celeberrimi*, ex alabaistro albo, resurrectionem mortuorum eleganter exprimens,

Tum porro attentionem meretur defuncti haud ita pridem Proto-Camerarii nostri *Tit. Dn. Georgii a Wolff* Monumentum, quod post *suggestum*, qui totus ex nigro marmore Cracoviensi constat, rubris candidisque columnis ex Salisburgensi marmore exornatum, in sacello est erectum. Hoc ipsum ergo fundamento ex lapidibus, qui tanquam saxum nativum fuerunt excisi, innititur; huic imposita est basis quadrata ex cœruleo marmore Pribornensi, in illa vero ingens conspicitur tabula, ex nigro marmore Cracoviensi, cum Inscriptione. Huic basi quadratæ innititur ingens Pyramis ex eodem marmore Pribornensi, cujus apex vero nubibus coruscis, quibus nomen JEHOVAH inscriptum, vel Gloria (ut vocant) tegitur. In basi Pyramidis exstat effigies thoracetenus statura iusta expressum, infra ipsam Insignia *Wolffiana* eminent, utrumque opus ex candido marmore pulcherrimo s. Massa Carara factum. Ab uno latere mulier consistit cum alis & flamma in capite, Divinum amorem repræsentans, quæ effigiem una manu suaviter amplectitur, oculos ad Gloriam dirigens. Ab altero autem latere paulo superius Angelus comparet, qui cor in sublime ad Gloriam effert. Infra utrinque duo sedent pueri, quorum alter prunas ferme extinctas sufflare conatur, alter vero manu calvariam tenens & ad pedes clēpsamydium videns eversum dejectumque plorat. Omnes hæ effigies a supradicto Ferdinando Brokckhoffio factæ, universum vero opus a statuaria urbis nostræ *Job. Adamo Karingero* erectum est. Inventor & Director fuit Architectus Cæsarius haud ita pridem defunctus, *Dn. Lib. Bar. Job. Bernhardus Fischerus ab Erlach*.

II. D. Mar. Magdalenæ Templum variis Cœnotaphiis ex marmore conspicuum: In his singulari quadam forma effulget Monumentum *Arzatianum*, cujus statuæ alias quascunque arte exsuperant. Fabricatori illius nomen fuit *Matthias Rauchmüllerus*, isque e Tirolensi Comitatu ortus est. Continet autem monumentum illud se-

quen-

quentia: Sarcophago ex marmore nigro Cracoviensi, quod ambitu ejusdem lapidis depressiori circumdatum est, insidet Gloria, palmam dextra, sinistra insignia tenens *Arzatiana*, cui spes Coronam porrigit querneam; Fama vero tenet Inscriptionem ex ejusmodi nigro marmore, mira arte concinnatam, scriptura candida immissa. Sarcophago nummus albus marmoreus est affixus, vultum Dni ab *Arzat* exprimens, omnia illa quidem ex candido marmore Salisburgensi, eoque pulcherrimo excisa. E regione autem in Sacello conspicitur ab ejusdem artificis manu aliud Epitaphium memorie Juvenis generosi, & *Pestluxy* dedicatum; supra exstat ipsius effigies thoracetenus expressa, quanti superne puerulus manipulo florum obumbrat, infra autem juxta Nobilitatis Insignia puerulus alius sedet plorans, ex ejusmodi candido & cœruleo Salisburgensi & Pribornensi marmore.

Suggestum insuper habet eximii operis a *Friderico Grosio* statuaria perito An. M. D. LXXXI. ex alabastrite translucida in Polonia, & marmore viridi ad Zabothum montem eodem auctore primum fasso, sculptum, & variis hinc inde imaginibus exornatum. Ad hæc in hoc ipso Templo sub finem superioris anni absolutum fuit artificiosissimum & dulcissimum omnino Organum pneumaticum, posteaquam *Job. Røderus* Berolinensis tres annos cum quadrante illi construendo impendit. Externa tiliarum dispositio est plane singularis, cui demum multifaria ornamenta sculptoria sæpe laudati Urbansky majorem splendorem addiderunt: In medio eminet Gloria (quam vocant) cum vitreo sole rutilante sive omnituente Dei oculo, & paulo superius Æternitas. Summum locum occupat ab uno latere Regius Vates Davides cum cithara, ab altero Assaphus forma supra humanam augustiori; aliquanto inferius utrinque 2. eminent Tympana, quæ a ligneis puerulis arte flexilibus pulsantur, & Clavibus aliquot supra Pedale constructis calcantur, quemadmodum item per pedale movetur Systema quoddam campanularum, ubi campanulæ numero XXVI. a totidem puerulis, qui encarpis sunt implexi, & una manu campanulam, altera maleolum ex metallo tenent, pulsantur.

Ce-

Ceterum hoc Organon constat LIII. argutis sonorum choris, LXVI. Regulis, III. Clavium ordinibus, Pedali, X. magnis follibus, IV. epistomiis, stanneis metallicis & ligneis fistulis MMM. CCC. XLII. cum in celebratissimo Gorlicensium Organo nonnisi MMM. CC. LXX. tibiae sonorae deprehendantur. Fistula maxima in hoc nostro Organo stannea, sub Clave G. $3\frac{1}{2}$. Centenarios gravitate exequans, $12\frac{1}{4}$. Ulnas longa, & in diametro 14. digitos lata, capit 8. modios vel 12. amphoras, & 64. sextarios. Fistula sequens, A, circiter 3. centenarios gravitate continens $10\frac{1}{2}$. ulnas longa, in diametro $\frac{1}{2}$. ulnam lata, capit 5. modios, cum quadrante vel 8. amphoras cum 4. sextariis.

Dispositio Chororum Vocalium est sequens:

In Organo primario XIV. Vocum chori:

I. Regula primaria, extrinsecus conspicua	XVI. pedes	e stanno
II. Quintitenens	XVI. pedes.	ex metallo,
III. Octava	VIII.	i. e. partim
IV. Tibia Salicet dicta	VIII.	stanno partim plumbo.
V. Quintitenens	VIII.	
VI. Tibia lenior	VIII. ped.	e ligno
VII. Octava	IV.	
VIII. Quinta	III.	
XI. Canna	IV.	
X. Super - Octava	II.	
IX. Quinta strepera	duplici serie	ex metallo.
XII. Tibia acuta	quadruplici serie	
XIII. Miscella	octuplici serie	
XIV. Tuba	VIII. ped.	

In

In secundo Clavium ordine sunt XIII. Vocum Chori.

I. Regula primaria	VIII. pedes.	
II. Cornu Damæ	VIII.	
III. Canna	VIII.	
IV. Octava	IV.	
V. Tibia Salicet dicta	IV.	
VI. Coni	IV.	
VII. Quinta	III.	ex metallo.
VIII. Super - Octava	II.	
IX. Tibia sylvestris	II.	
X. Quinta	I. & dimid.	
XI. Cymbalum	serie triplici	
XII. Miscella	sextuplici	
XIII. Vox humana	VIII. ped.	

In tertio Clavium Ordine XII. Vocum Chori.

I. Regula primaria in conspectu	VIII. pedes, ex stanno.	
II. Viola di Gamba	VIII.	ex metallo.
III. Pileata	VIII.	ex ligno.
IV. Octava	IV.	ex metallo.
V. Tibia lenior	IV.	ex ligno.
VI. Quinta pileata	III.	
VII. Super - Octava	II.	
VIII. Quinta	I. & dimid.	
IX. Sedecima	I.	ex metallo.
X. Sesequi altera	serie duplici.	
XI. Cymbalum	serie triplici.	
XII. Lituus	VIII. ped. a b usque C	

Hæ XII. Vocum Ordines ad Tonum utrumque, tam Chori, quam Camerae, ut vocant, accommodari possunt.

C

In

In Pedali XIV. Vocum Chori.

I. Regula primaria in conspectu posita,

XXXII. ped. ex stanno.

II. Basis-Octavæ

XVI. ex metallo.

III. Quintitenens

XVI. ex ligno.

IV. Pileata maxima

XVI. ex ligno.

V. Octava

VIII. ex metallo.

VI. Quinta

VI. ex metallo.

VII. Super-Octava

IV. ex metallo.

VIII. Canna

VIII.

IX. Cornu vigiliū

II.

X. Miscella

decemplici in fene.

XI. Buccina

XXXII. ped. e ligno.

XII. Fagotto

XVI.

XIII. Tuba

VIII.

XIV. Buccina

XVI.

Huc accedunt

XV. Systema Campanularum.

XVI. Tympana.

III. In Templo *St. Barbara* exstat vulgare quidem Epitaphium ligneum, quod memoriæ *Francisci Hoferi* civis & alutarii Vratislaviensis An. M. D. LVIII. dedicatum; attamen ideo consideratu dignum, quod vir ille cum barba depictus est, totam reliquam ipsius statueram excedente: qui tunc temporis ea fuit celebritate, ut ipse Imperator CAROLUS V. hunc virum ob prolixam barbam Viennam accersere non sit dedignatus, gratiosum ei munus etiam pollicitus, ubi quidem bonus ille vir nil aliud petiit, quam ut, se olim defuncto, universus *Vratislaviensium Magistratus* funus comitaretur. Et prope Januam templi majorem situs est *Wenceslaus* Dux Saganiensis An. M. CCCC. LXXXVIII. defunctus, cujus Sepulcrum Tabula metallica contectum est.

I. In *Curia Cæsaris, Burg* dicta, quæ *Sigismundi* Imperatoris opus (teste *Henelio* in *Breslographia*) existimatur, & ubi antea Camera: Sile-

Silesiacæ Collegium confessum suum & conventum habuit, *Patres Societatis Jesu*, ex ipso fundamento magnum & præclarum Templum inde ab An. M. DC. LXXXIX. exstruicuraverunt; Aravero primaria longe elegantissima, demum hoc anno absoluta est. Inventor illius est, *Frater Christophorus Tauschius*, qui discipulus celeberrimi Frat. *Pozzi* fuit, sicut & Circumcisionem in hoc Altari artifice depinxit. Constat autem Altare ipsum ex lapidibus lateribusque gypso marmorato, a supra dicto Marmorario *Ign. Provifore* artifice obductum, ita ut colore & politura marmoris præstantissimo rubro, flavo, candido, cœruleo &c. longe simillimum videatur: Supremæ statuæ albæ ex gypso, calce & carbonibus perquam belle fabricatæ, repræsentant Cœlestium Gloriam cum Angelis; imæ vero majores lapideæ a dextris Fidem, quomodo colitur, a sinistris vero Incredulitatem, quomodo in infernum detruditur. Cum igitur hoc Templum nomini JESU sit consecratum, idcirco superne hæc scriptura exstat, literis metallicis & igne inauratis: *In nomine JESU flectatur omne genu: supra Cœlestium; prope Fidem, Terrestrium; & prope Incredulitatem, Inferorum.* In toto vero templo non nisi *Acta & Facta JESU*, item *Patrum Jesuitarum*, a Celeberrimo pictore *Job. Michael Rottmayero a Rosenbrunn* JOSEPHII. Imperatoris Pictore domestico undique in recenti albario depicta fuerunt, quem laborem An. M. DCC. VI. absolvit. Supra in fornice, proxime Aram primariam depictum est nomen JEHOVAH cum fidelibus Veteris Testamenti, in illo JESUM adorantibus: In majori circulo, & quidem intermedio, Principes & Domini omnium IV. mundi partium, populique comparent, quibus nomen JESU est communicatum, quamobrem in medio, *St. Francisci Xaverii* celeberrimi Missionarii e *Soc. Jesu* ad gentes præcipue, sicut & aliorum, e. gr. *St. Ignatii Lojola* & præcipuorum Fundatorum Sacri cujuscunque Ordinis, quorum opera nomen JESU propagatum fuit, inprimis *S. S.*

Apostolorum Facta expressa sunt; In medio autem Nomen I. I[†]. S. cum *Matre Virgine*, *St. Josepho* & *Johanne Baptista*, & Archangelis *St. Michael* & *Raphael* &c. inscriptum est. In circulo postremo cœlestis apparet Gloria omnium Beatorum cum Inscriptione adposita, ad

primum: *A Solis Ortu*: ad postremum: *Usque ad Occasum*: conjunctim in Medio: *A Solis Ortu usque ad Occasum laudabile Nomen Domini*.

Supra in Choris conspiciuntur fata præcipua quæ JESU in carne acciderunt: scilicet *Jesus* Gaudium Angelorum, quomodo ab Angelis puer colitur: *Jesus* pauperrimus, in Nativitate in stabulo: *Jesus* Lumen Confessorum, in templo in ulnis *Simeonis*: *Jesus* Sapientia æterna, ibidem exacta XII. annorum ætate in medio Doctorum: *Jesus* filius *Dei* vivus, in Baptismo per *Johannem*: *Jesus* splendidior sole, in Glorificatione: *Jesus* micissimus, in ingressu ad Passionem: *Jesus* exemplar virtutum, in pedilavio: *Jesus* patientissimus, in flagellatione: *Jesus* obedientissimus, in crucifixione: *Jesus* gloriosissimus, in resurrectione: *Jesus* mediator *Dei* & hominum, in ascensione: *Jesus* fortitudo Martyrum, in lapidatione *Sti Stephani*: *Jesus* sponsus virginum, inter V. virgines prudentes; & denique e transverso majoris fenestræ, *Jesus* emtores & venditores, una cum vendentibus columbas flagello e templo ejiciens: Infra proxime Aram primariam, quia ibi Sacra Communio celebratur, *St. Johannes* Baptista Christum Agnum *Dei* demonstrans cum subscriptione: *Ecce qui tollit peccatum mundi*, Joh. I, 29. & e regione *Jesus* cum Centurione Capernaitico, & subscript. *Domine non sum dignus*, Matth. VIII, 8. effigiatus cernitur.

In Sacellis vero fata & miracula Sanctorum, quibus consecrata illa sunt, simul in tabulis Altarium mediis depicta conspiciuntur: ut in primo, *St. Ignatii Lojola* Fundatoris hujus Ordinis: e regione *St. Francisci Xaverii*: in tertio, *St. Maria Virginis*: in quarto, *St. Josephi*: in quinto, *St. Annæ*: in sexto, *St. Michaelis* Archangeli: in septimo, *St. Francisci Borgia*: in octavo, *St. Hedwigis*: in nono, *St. Jude Taddæi*: in decimo, *St. Sebastiani*: in undecimo, *Purgatorium*.

Infra Organum pneumaticum tres comparent picturæ, Adorationem JESU in Cœlis, Phil. II, 10. in Terra, Actor. IV, 12. & sub Terra, Marc. XVI, 17. exhibentes: In aditu vero *Petrus* Claves regni cœlorum a JESU accipiens, & e regione *Paulus*, claudum hominem Listræ sanans, Actor. XIV, 8. 9. 10. Superne autem *Jesus* cum Samaritide tactu fimbriæ vestimenti ejus sanatæ conspicitur. Neque

que hoc loco prætereundum est silentio, quod in media fere forniscis summitate, *Rottmayerus* se ipse perfecta similitudine, in hujus vero rei signum infra se canem suum per loricam transilientem depinxit.

II. Templum *Albertinum* a *Laurentio* Episcopo *Vratislaviensi* An. M. CC. XXIII. fundatum, *Dominicani* inhabitant, ibi *Ceslao* precibus & lacrymis *Dei* misericordiam implorante, *Tartaros* ab arcis *Vratislaviensis* obsidione, flammis de cœlo delapsis, repulsos, *Polonicarum* rerum Scriptores tradunt: Paucis ab hinc annis hujus B. *Ceslai* honoribus Sacellum pulcherrimum cum testudine & laternahi Patres exstrui curaverunt, quod in recenti albario pictum, ad projectum vero usque ex pulcherrimo marmore *Wederizen*si maculis nigris candidisque persperso, hand longe a *Zabotho* monte effosso, erectum est. In Altari ex eodem marmore, in albo *Sarcophago* ex *Alabastrite Stollbergensi* facto, ossa ejus quiescunt. Et e transverso duæ Tabulæ majores erigentur, in quarum altera hic *Prior* puerum *Tartaricum* baptizat; in altera vero puerum *Tartaricum* resuscitat; a Celeberrimo *Antwerpiensium*, nunc vero hic loci degente *Pictore Job. Francisco de Backer* confectæ.

III. Templum *D. Dorothea Caroli IV.* Imperatoris sumtibus conditum; ubi inter reliquas picturas satis bellas præstantissima est ea, quæ *St. Wenceslaum* refert a *Willmanni* manu profecta. Et quæ

IV. in Templo *Commendaria Corporis Christi* visuntur.

Porro V. apud *Fratres Misericordia* sive in Templo S.S. *Trinitati* consecrato, in suburbio *Olaviensi* *Steinel Viennensis* Aram admodum elegantem invenit, *Thom.* vero *Weissfeld* statuarius hic loci fabricavit, Tabulamque illius mediam Celeberrimus *Pictor Viennensis Schmied* picturis illustravit.

In cœnobiis Virginum ad *St. Claram* vetusta effigies, *Annam Henrici Pii* Uxorem *Ottocari* *Bohemiae* Regis filiam repræsentans, quæ An. M. CC. LXXV. *Henricus* vero VI. ultimus *Vratislaviensium* Dux An. M. CCC. XXXV. eo sepultus fuit, in effigie lapidea Dux gladium dextra, sinistra vero clypeum cum aquila *Silesiaca* tenet, atque etiam aliæ satis elegantes picturæ minime sunt omittendæ.

Imprimis autem apud Virgines ad *St. Ursulam* IV. majores effigies

figies perquam egregiæ memoratu dignissimæ sunt, ut: *St. Xaverius* orans, & *St. Ursula a Willmanno*, *SS. Trinitas* vero, & *Crucifixio Christi a Rottmayero* depictæ: Et tum deinde in omnibus Templis etiam extra illos imago *St. Nepomuceni*, ex quibus in templo Cathedrali *St. Johannis* una ex marmore, ad *St. Matthiam* vero altera, ex saxo arenario a sæpe laudato Urbanskio hic loci per quam belle fabricata est: ut alia Artis Opera spectatu dignissima, quæ in reliquis illisque plurimis templis notari poterant, nec non Cœnobia magno artificio & sumtu exstructa, e. gr. in *Insula Arena*, ad *St. Vincentium*, ad *St. Matthiam* item *Minoritarum* sicco pede prætereamus.

In Ædificiis publicis meritissimo jure, primo loco laudanda mihi *Curia*, memorandumque est, in *Ærario* vitreum urceolum & vitrum antiqui operis elegantissimi, quæ usibus *St. Hedwigis* quotidie inservisse dicuntur; & porro filii ipsius Ducis *Henrici Pii* gladium & cingulum singulari forma, asservari.

Multo plura jam dicenda sunt de præclarissima *Bibliotheca Elisabethana*, quæ prope Templum ejusdem nominis in pristino Auditorio Theologico est recondita. Orta vero illa est An. M. D. LXXVI. ex Legato lautissimo Tit. Dn. *Thoma a Rehdiger & Slisa*: siquidem is in peregrinatione sua XV. annis per *Galliam*, *Belgium*, *Angliam*, *Germaniam*, *Helvetiam*, & *Italiam* instituta, non modo libros pretiosissimos & MSta rarissima, sed etiam nummos antiquos & pictas tabulas prorsus incomparabiles conquirit, inque cœmendis 17000. Ducatorum longe majorem impendit: Atque etiam An. M. DC. LXXXIX. insigni accessione librorum & aliquot MStorum illam ipsam Bibliothecam adauxit Tit. Dn. *Albertus a Sebisch*, Cohortis rubræ apud nos Capitaneus, eidemque apparatus Conchyliorum non contemnendum, & peculiarem veterum figurarum ænearum & rariorum quidem collectionem, copia tanta, quanta non facile alibi occurrerit, adjunxit: quæ omnia Celeberrimus hoc tempore Rector ejusdem Gymnasii & Bibliothecæ illius Præfectus nec non Inspector Scholarum Vratislaviensium Dn. *Gottlob Krantzius* in Dramate publico pertractavit, & deinceps edidit, sub Tit. seqq. Memorabilia Bibliothecæ Elisabethanæ Vratislaviensis (Vratislav. An. 1699. in 4to public.) Cum vero post scripti hujus publicationem multa singu-

singulariter curiosa Illustris Dn. *Job. Sigismundus ab Haunold & Rumburg*, S. Cæs. Maj. Consiliarius & Reipublicæ Vratislaviensis Præses, it. Generosus Dn. *Georgius Mauritius ab Hoffmannswaldau* Capitanei olim locum tenens apud Cohortem rubram hujus loci, Museum Conchyliorum perlustratione dignum huic Bibliothecæ legaverit: A Dn. *Vincentio* vero *Amstelodamo* apparatus quidam Conchyliorum eleganter politorum, una cum curiosis Insectis exoticis, amicis quibusdam sumtum suppeditantibus, emtionis lege accesserit: ex Scripto paulo ante laudato huc pertinentia breviter excerptare & quibus postea rebus hæc Bibliotheca sit locupletata, paucis adjicere volui:

Præcipue autem æstimanda ingens Tabularum lignearum copia, quibus Heroum, Fœminarumque illustrium capita, ante sesquiseculum fere depicta, sistuntur, tanta vultuum & linearum concinnitate, tanta colorum constantia, ut vix unius anni ætatem præ se ferre videantur. Maxime vero dolendum ignota esse artificis nomina, & quamvis plurima ab una eademque manu profecta videantur, attamen nec sedula inquisitione adhibita, quicquam monumenti reperire potui, ex quo pictoris, celebre sine dubio nomen colligere licuisset. Non tamen dubito, Antverpiensi alicui hæc ornamenta deberi, cum facies Principum eo tempore in Belgio versantium vel maxime ad vivum expressæ videantur.

Præcipue videnda hic Austriacæ magnitudinis decora: ut *Maximilianus I.* Imperat; *Philippus*, primus ex Austriacis Hispaniæ Rex; *Carolus V.* Imper. Max; *Philippus II.* Hispaniæ Monarcha; item hujus filius *Carolus* præmaturo & infelici exitu peremptus; *Maximilianus II.* Imperator. Ex Galliæ Regibus *Franciscus I.* *Henricus II.* & *Carolus IX.* Sequuntur Heroum Icones, qui belli Belgici turbis immixti, sive Hispanicæ dominationis seu Belgicæ libertatis augmenta forti manu propugnare, ut: *Ferdinandus Toletanus*, Dux *Albanus*, *Antonius Perenottus* Cardinalis, *Johannes a Cerda*, Dux *Medina Cæli*; *Emanuel Philibertus* Sabaudus & *Ericus junior* Dux *Brunsvicensis*, contra Gallos, ad *Quintini Fanum* strenui defensores.

Apparent porro primæ libertatis Belgicæ victimæ, ipsis etiam hostibus laudati Heroes, ut: *Lamoralis Comes de Egmont*, & *Philippus*

Momo-

Momorantius Horna Comes, & qui horum sanguinem armorum felicitate vindicavit, *Guilielmus Nassovius*, Princeps Arausionensis. Sequuntur *Philippus Crojus*, Dux Areschotanus, diu Regis, postea Confœderatorum amicus; *Johannes Glimaus*, Marchio Bergensis, præcipuus Granvelani hostis; *Maximilianus Henninius*, *Bossvii Comes*, post navale prælium & corpore & animo a confœderatis captus; *Antonius Lalinius*, *Comes Hochstratensis*, ex Albani manibus fuga elapsus; *Carolus Brimaus*, *Comes Meganus* Regiæ parti addictissimus; & *Henricus Brederodius*, Dux conjurationis in Albanum.

Ex Belgio in Galliam me vocat Herorum series; Siftuntur trium fratrum celeberrimorum paria, *Antonius Borbonius* & *Ludovicus Condeus* Reformatorum per Galliam capita, hisque consilio & auxilio juncti *Caspar* & *Adelottus*, *Colinii*, ille Franciæ Admiralis, hic universo peditatui præfectus. Hostes horum infensissimi adduntur, fratres *Franciscus Guisus* & *Claudius Aumalius*, ille in Aurelianensi, hic Rupellensi obsidione globis trajecti; nec omissus *Johannes Poltrotus*, Francisci Guisii interfecto, in ipsa imagine crudelitatem spirans; & ut in vita aulicorum cœtibus, sic hic Heroum vultibus se immiscuit prudentis stultitiæ Consul *Clemens Marottus*.

Spektare quoque licet *Carolum Audacem* Burgundum, *Johannem Fridericum* Saxoniae Electorem in Smalcaldico bello infelicem, item *Erasmum Roderodamum*; Omitto Pontificum quorundam & Cardinalium eadem manu & artificio paratas effigies; taceo *Rhedigerorum Nicolai* & *Thoma*, *Lutheri*, *Melanchthonis*, *Calvini*, & Theologorum Vratislaviensium quorundam monumenta, item prolixam illustrium foeminarum seriem, & venustate facierum, & cultus elegantia oculos oblectans;

Videndæ quoque picturæ non paucæ, membranaceis codicibus insertæ, quæ trium, vel etiam quatuor seculorum ætatem referunt, & in iis si non exactam delineandi perfectionem, facierum tamen svavitatem, & colorum accurate tritorum, & commixtorum constantiam præ se ferunt: Præcipue mentem afficiunt IV. majoris formæ codices, mira picturarum copiosissimarum subtilitate referri, quarum exacta contemplatio aliquot dierum considerationem poseit.

Con-

Continent hi Codices *Johannis Froissardi*, Canonici Chimacensis, Historiam sui temporis, qua non modo res, ab an. 1326. per LXXIII. annos in orbe gestæ fideliter exprimuntur, sed & Arcium & Ædificiorum status, ritus publici, vestes, aliaque statum Seculi XIV. illustrantia picturis artificiosis ante oculos ponuntur. Alius quidem ascendisse in Catagraphis & umbræ luminisque observatione seculum nostrum non repugno; sed qui in imaginibus hisce ædificiorum accuratissimam delineationem, sylvarum & montium svavissimos tractus, aëris, nubiumque jucunda spectacula, operosissimas præliorum mixturas, & in his omnibus linearum ductus, exactamque subtilitatem examinabit, facile fatebitur, Artificem hunc si vel hoc solum totius vitæ opus esset, perpetuam hoc uno nominis celebritatem meruisse.

Aliquam considerationem etiam meretur Codex membraneus Bibliorum, formæ maximæ, ubi mater virgo *Jesulum* recensatum sinistra, cruci affixum vero dextra tenet.

Cum admiratione videnda exigua Dominicæ passionis delineatio, quæ spatio vix oboli magnitudinem excedit, quod tamen CHRISTUM inter duos latrones crucifixum, adstantes *Johannem* & *Mariam*, militum tam equestrium quam pedestrium, aliorumque hominum haud exiguam copiam, aream vacuam satis amplam, urbem Hierosolymorum in dextra latere appictam, eaque omnia, distincte videnda exhibet.

Demonstratur hic quoque CHRISTUS sub hortulani specie Mariæ Magdalenæ apparens, item IV. *Evangelistæ* scite elaboratæ picturæ; præc. Capita *Sti Petri* & *Pauli* Apostolorum, ex filis sericeis artificiose acu picta, ex donatione *Johanna Susanna de Obl* & *Adlerscron*, natæ de *Ridel* & *Lewenslern*. Ars pyrobolistica integra, volumine ingenti, magna figurarum affabre elaboratarum copia expressa.

Effigies CHRISTI & *Maria* vitæ artificiose appictæ, it. specimina picturæ Ruslicæ & *Helena Antonia* Leodiensis puella barbata.

Volumen florum iconibus plenum, quorum plurimæ species ad vivum delineatæ, tam colorum svavitate, quam artis perfectione se spectatorum oculis satis commendant.

D

Figu-

Figurarum in æs incisarum plusquam 20000. inveniuntur 104. voluminibus comprehensæ: ubi vix quisquam artificum seu antiquorum seu recentiorum, cujus hic opera non inveniuntur quædam. Vix aliquid *Alberti Düreri* artificiosa manus, sive ligno, seu æri incidit, quod hic non appareat; nec desunt *Martini Schæni*, primi omnium Chalcographi labores; item figuræ ligno insculptæ *Job. Scheifelin*, exactissimi imitatoris *Düreri*; Sculpturæ *Luca Leyden*sis, *Alberti Aldegrasii*, *Bartholomæi & Johannis Sebal*di Böhmi^{orum}, *Alberti Altörferi*, *Georgii Pensii*, *Jacobi Binkii* & *Virgilii Solis* &c. Imo nec *Jacobi Broshameri* opera desunt, quæ maximus Chalcographorum indagator, *Joachimus a Sandrart*, se non vidisse conqueritur. Serpens alatus, qui *Luca Cranachii* nomen indicat, item aliorum signa & monogrammata, inter hæc Cimelia sæpe occurrentia. Imo etiam nomina pictorum Italicorum, ut: *Raphaelis Urbinatis*, *Antonii Corregiensis*, *Mich. Angeli Bonarotta*, *Titiani Ucelli*, *Jacobi Tixeloretti*, *Frid. Barotii*, *Urbinitis*, *Pauli Caliarii*, *Veronensis*, *Jacobi Palma*, *Venetii*, *Jacobi de Ponte Bassano*, *Josephi Arpinensis*, *Pauli Farinati*, *Annibal Caraccii* &c. Ad sunt & celebria seculi nostri quædam decora, *Guido Renus Bononiensis*, *Petrus Testa*, infelici exitu & arte sua indigno, *Tiberi* submersus, *Petr. Beretinus*, *Cortonensis*, *Franciscus Albanus*, *Bononiensis* alique, quorum opera æri insculpta curiosum spectatorem mirum quantum afficiunt.

Nec est quod Sculptorum Italicorum artificia desideres, cum *Marci Antonii*, Imitatoris *Düreri* non infelicitis, *Julii Bonasonii*, cæli & artis suavitate celebris, *Aenea Vici*, *Parmensis* eruditione clari, *Julii Fontana*, *Veronensis*, *Philippi Thomasini*, *Julii Sanuta*, *Petri Sanctii Bartholi*, *Ferdinandi Bertelii*, *Job. Jac. de Rubens*, *Caroli Cassi*, *Stephani de la Bella* aliorumque non paucorum opera copiose satis appareant.

Ex pictoribus Gallicis, *Theodori Bernardi*, *Caroli Brunii*, *Nicolai Pitonii*, *Johannis Cossierii*, *Samuelis Bordoni*, *Nicolai Pussinii*, *Israelis Sylvestris*, aliorumque multorum opera se perfectæ delineationis artificio commendant. Ex Sculptorum operibus, *Nicolai Perellii*, *Cornelii Galli*, *Job. Morini* & aliorum Campi Sylvæque admiranda suavitate insignes, *Gerb. Laitessii*, *Job. Potrii* & *Gregorii Hureti* Sacræ Profanæque historiæ artis perfectione mirabiles, *Jacobi Callotti*, *Abrahami Bossii*, & alio-

aliorum absoluta erosionis specimina; *Francisci & Nicolai Poilliorum*, *Nicolai Bonartii*, multorumque aliorum per jucundæ imagines spectatorum oculos alliciunt.

Belgicorum artificum non exiguus est numerus: Antwerpia sola provocare reliquum Orbem valet, cujus artifices hic ingenti numero in operibus suis se spectandos præbent. *Petri Pauli Rubenii* miranda specimina hic aliquot volumina complent. *Antonii de Dyk*, *Martini de Vos*, *Bartholomæi Sprangeri*, *Gerhardi Segeri*, *Jacobi Jordani*, *Jacobi de Gheyn*, *Erasmi Quellini*, *Ægidii Coninxloo* &c. Hic *Pauli Brillii* & *Jacobi Fokuierii* camporum sylvarumque jucunditas, hic *Adriani Broweri* & *Petri Breugeli*, inter rusticos nati actiones rusticorum mira arte expressæ, hic *Davidis Terrierii* industria collecta variorum artificum Specimina apparent. Sic *Huberti Golzii* eruditissimi pictoris & sculptoris ubertas, *Rolandi Saverii* jucunditas naturæ penicillo expressa, *Pauli Morcelsenii* facierum perfectio, *Petri de Laer* maximæ artis minutia, *Davidis Vinckbomii* delineationum elegantia, *Abrahami Diepenbeckii* sedulitas, *Abrahami Blæmart* florigissima artificia aliaque plurima admirationem merentur. Sola *Rembrandi de Rbyn* opera contra artis fere regulas mira perfectionis laude digna, aliquot horarum contemplationem poscere videntur.

Nicolai Bruynii summa in arboribus montibusque exprimentis suavitas, linearumque subtilitas; *Jacobi Matham* & *Job. Sanredam*, in affectibus exprimendis felicitas, *Pauli Pontii*, *Michael. Natalis*, *Luca Vorstermanni*, *Petri de Jode*, *Henrici Hondii*, *Job. Sommeri*, *Bolswertiorum*, multorumque aliorum opera laudatissima, hic curiosissimo cuique satisfaciunt. Quid *Cornelius Blæmart*, & *Antonius Waterloo*, in camporum ædificiorumque delineatione, quid *Nicolaus* & *Cornelius Vischeri*, quid *Fridericus Wittius*, alique variarum rerum designatione præstiterint, optime videndum. Afficiunt præcipue specimina artis jucundissimæ, quæ inverso umbrarum ordine nigro fundamento candidas imagines imponit, curiosorum oculos, quæ hic *Guil. Vaillantii*, *Blotelingii*, *Petri Schenckii*, aliorumque artificiosa manu facta, copiose satis exhibentur.

Lucent hic copia minime contemnenda artis nostræ ex Germanis lumina; ex quibus præter supra laudatos, *Dürerum*, *Cranachi-*

um, aliosque hic *Job. Holbeinium*, *Johannem Aquisgranensem*, *Crispinum Passaum*, cum *Magdalena*, filia multosque alios in operibus suis vivere deprehendi; Idem de *Job. Feldii*, *Adami Elsheimeri* & *Job. Henrici Schœnfeldii* artificiosis inventis dicendum, quæ æque ac *Josephi Heinzii*, *Christophori Schwartzii*, & præ cæteris, *Joachimia Sandrart* opera hic copiose videnda: Adde *Ægidii* & *Raphaëlis Sadlerorum* *Bartholomai* & *Luca Kilianorum*, *Georgii Andr. Wolffgangi*, *Melchioris Kuselii*, *Jeremia Vatkii*, multorumque Germanorum Sculpturas, omnibus numeris absolutas. Solus *Wencesl. Hollar*, Bohemus æris per aquam fortem erosionem, cujus copiosa specimina hic apparent, omnes alienigenas longo intervallo post se reliquit.

Ad Plasticen quæ spectant, inter Cimelia Bibliothecæ multa & eximia artis hujus specimina inveniuntur: Adsunt Thecæ XX. e corio ductibus aureis exornato, quæ imagines e cera fictas vultuum similitudinem summa suavitate referentes in se continent, quarum plurimæ ad aulam Gallicam superioris seculi spectant, ut *Henricus II. Rex*, cum fratre *Carolo Aurelianensi*, & quatuor filiis *Francisco II. Carolo IX. Henrico III. & Francisco Alençonio*; it. *Catharina Medicea* quatuor filiorum jam citatorum mater, *Maria Albretana Navarrae* & *Maria Scotiae Regina*: Videntur & Cardinalium *Borbonii*, *Lotharingi*, *Oliverii* & *Senonensis*, item *Francisci Guisii*, ipsius etiam *Clementis Marotti*, & aliorum vultus. Imo & hac arte effictæ quædam Theologorum Evangelicorum facies, *Martini Lutheri*, *Philippi Melancthonis* & præcipue *Luc. Pollionis*. Item 317. signa numerantur e plumbo, tantam symmetriæ artisque perfectionem præ se ferentia, ut vix eorum aspectu curiosi saturari queant; Inter 47. Heroum simulacra eminent, *Caroli V. Cæsar. Philippi II. Hispani*, *Caroli filii*, *Ferdinandi I. & Maximiliani II. Imperatorum*; *Sigismundi Augusti* Poloniarum & *Erici Svec. Regum* effigies. *Emanuelis Philiberti*, *Sabaudi*, *Alexandri*, *Francisci*, & *Cosmi II. Mediceorum*, *Octavii*, *Parmensis*, *Alphonfi*, *Ferrariensis*; præcipue Turcorum flagella, *Johannes de Valette*, *Maltensum* Magister, & *Andreas Toria* Genuensium restitutor, hic sese spectandos præbent: Item 72. foeminarum illustrium Icones, *Paparum*, *Cardinalium*, aliorumque virorum, literis aut virtute illustrium 59. capita. Præcipue autem eminet genuinæ antiquitatis opus sive Caput *Livii* ex ære fustum.

Gusta-

Gustaphus Adolphus ex osse sepiæ. Cistula a *Georgio Duce Bregensi* ex ebore tornata.

SALVATORIS e cruce pendentis, altera ex ebore, altera e succino effigies, affabre elaboratæ; infans e corallio sculptus, copiosæ metallifossorum imagines; lignum exiguum, subtilissima sculptura multas Icones sacras cum crucifixi effigie repræsentans.

Tabulæ æneæ XXVII. a *Phil. Kiliano* sculptæ, in quibus Præses, & Senatores urbis hujus inclytæ.

Summus inter curiosa hujus Bibliothecæ locus monetis tribuendus, siquidem quatuor fere millia hic custodiuntur.

EX GRÆCIS: *Philippus*, aliquoties in auro & argento, *Alexander* in argento & ære, *Ptolomeus* in auro, *Lyfimachus* in auro & ære, *Arfinoe* uxor in ære, *Demetrius* itidem in ære deprehenditur. Nec avi Alexandrini literis decus *Aristoteles* decet, ære expressus; Conservatur & in ære *Artemisia* cum Mausoleo affabre, licet recentiori ævo elaborata; imo & *Mithridates* cum cervo, Regum Ponticorum symbolo in argento & ære hic invenitur.

Præter alios *Atheniensium* nummos noctua notatos, etiam Heroum *Atheniensium*, *Themistoclis* & *Thrasibuli* monumenta exstant: Videndi hic sunt *Ephesiorum*, *Thessalonicensium*, *Phocensium*, *Ætolorum* (quibus forsitan & *Timarchi* memoria accensenda) *Heracleensium*, *Dyrhæbiorum*, *Apolloniatarum*, *Neapolitanorum*, *Thasiorum*, & e magna Græcia *Thuriorum*, *Syracusanorum*, *Veliensium*, & aliorum nummi, varia antiquorum Symbolorum nobilitate conspicui.

Nummorum Romanorum CONSULARIUM XCIV. familiarum ex argento & numero CCCCXXII. custodiuntur.

In nummis *Æmilie* familiarum multa curiosa videntur. Rex Arabum *Aretas* e Camelo descendens in genua provolutus, & ramum Olivæ porrigens, pacis desideratæ signum, addito supra nomine *M. Æmil. Scauri*. Ad eandem familiam spectat, *Pauli Æmilii* nummus, Trophæum cum adstante Paulo filiisque & voce TER. exhibens, it. *P. Lepidi* Triumviri nummus, qui in aversa parte Puteal *Scribonii Libonis* ostendit. *Aquila* familiarum nummus memorabilis, in quo *M. Aquilius* armatus Siciliam servorum tumultu rebellem in terram prostermit. In nummis *Carisii* Dea Moneta & instrumenta monetaria

D 3

anti-

antiquitatem ostentant; imo & Sphynx in ejusdem nummo alio expressa, contemplationem meretur. Sic in *Cassii Longini* nummo iudex calculum in urnam immittens; Virgo Vestalis in nummo *C. Clodii* sedens, Castor & Pollux in *Rufi* Triumviri nummo, Martis ultoris templum in nummo *L. Cinna* aliaque plurima satis curiosa videntur.

Ad urbis Romanæ faciem declarandam spectat *C. Considii Noniani* nummus, in quo Veneris Erycinæ templum ad portam Collinam in colle elatiori positum, cum muri Romani parte, & ipsa porta Collina, eleganti artificio exhibetur. In *M. Cordii Rufi* nummo, Cupido alatus natanti Delphino insidens, eumque fræno regens; Vix aliquis sculpturæ artificio commendabilior est nummo *Q. Fabii Maximi*, cujus calvi senis caput in averfa V. fasces, in memoriam Tarenti receptæ positi spectari merentur. Sic & libertatis caput in familiæ Junianæ nummo, & in averfa *L. Jun. Brutus* cum III. sociis ad Reges urbe pellendos properans. In *L. Hostilii* nummo Dianæ Ephesiæ simulacrum elegantissimum; Cancelli Comitiorum, cum suffragiorum cista in nummo *P. Nerva*; Ulysses pileatus cum cane Homérico, a quo agnitus dicitur, ad *Mamilia* gentis originem indicandam, nummo impessus; Ceres sedens cum annotato Cerealium ludorum initio, a *C. Memmio* facta; fasces in *C. Carbonis* elegantissimo nummo optime expressi; Romulus & Remus a lupa nutriti sub ficu ruminant, cui picus Martius insidet, & Faustulus Pastor adstat, in *S. Pompeii* nummo.

Aquæ Martiæ aquæductus cum *Anci Martii* effigie in *Philippi Martii* nummo, & Jugum bouum Coloniam forte Eporedianam a *C. Mario* juniore deductam indicans, imo & Cancelli Comitiorum in foro Romano, cum Veneris cloacinæ memoria, & viris suffragia in urnam conjicientibus, in quodam *Mussidii Longi* nummo.

C. Marii torva facies & Trophæum de Cimbrica victoria erectum; *Bacchius Judæus* Arabiæ Regulus ad Cameli pedes genibus flexis olivam porrigens. Sacra Romana a Numa Pompilio instituta egregie nummus *L. Pomponii Molonis* exprimit, ubi vir capram ad Junonis aram, cui augur lituum tenens adstat, adducit, Numæ nomine subscripto; Varia sacra ludorum secularium *A. Posthumii* nummi exprimunt; Bacchi Sacra in *Caji Vibii* nummo optime delineantur, ubi tigris pedibus anterioribus aram conscendit, cui larva & Thyrsus adjacent;

jacent; Mater Deum Cybele leonibus vecta in *M. Volteji* nummo, A-ruspex ceremoniali scientia lupæ, Romuli & Remi nutrici, assidens, duasque aves advolantes observans, in incertæ familiæ nummo.

IMPERATORVM quoque ex auro, argento & ære non exiguus est numerus; qui ab ipso *Julio Cesare* coeptus, per IV. secula extenditur, & paulo post *Theodosium M.* desinit, paucis quibusdam ultra IV. Seculum additis: Non seriem recensere placet, hoc tantum cito, paucos ex Imperatorum ordine deesse, imo & rariores *Othonis* nummos in argento & ære, Tyrannorum etiam tertii Seculi, *Postbunorum*, *Tetricorum*, *Victorini*, *Carausii* numismata. Sic & *Augustarum* in nummis existentium paucæ desunt, quarum plurimas rarioribus annumerare curiosi solent.

Antiqua Gentilium Religio fere tota e nummis explicari potest: *Jovis* tot hic simulacra prostant, ut vix plura desiderare posses. *Jupiter Conservator*, in Domitiani, Alexandri Severi & Gordiani, *Jupiter Custos* in Neronis & Vespasiani, *Salutis defensor* in Sept. Severi, *Propugnator* in Alexandri Severi, *Olympicus* in L. Aurelii Veri, *Stator* in Gordiani, *Victor* in Domitiani nummis exhibetur. *Apollinis* variae effigies in Augusti, Antonini Pii, & Caracallæ numismatibus spectantur, hujusque filium *Æsculapium* Caracallæ nummi tenent. *Neptunum* Augustus & Sept. Severus suis, *Mercurium* Hadrianus Antinoi nummis insculpi curarunt. *Martis* tot hic simulacra sive solo, sive *Gradivi*, *Ultoris*, *Victoris* nomine insignita, ut nummos recensere tædiosum esset. *Bacchum* cum *Hercule* elegantissimus, satisque rarus Sept. Severi nummus sistit; *Herculem* solum multi, peculiari vero elegantia Trajanus & Hadrianus exhibent. *Serapis* in eleganti Caracallæ nummo, *Sol DEUS* in Heliogabali, *Genius* in Neronis Vespasiani & Maximini numismatibus apparent.

Dearum quoque copiosissima simulacra spectanda: *Cybele* supra in Consularibus citata, hic in elegantissimo Juliae Severi uxoris nummo sistitur. *Junonis* icones hic copiosæ sive solo, sive *Moneta* aut *Regina* nomine addito videntur; sed curiosior est *Punica Juno* leonibus vecta, in Sept. Severi nummo expressa. *Venus* vario habitu sese spectandam præbet, jam *cælestis*, jam *felix*, jam *genetrix*, jam *victrix* dicta, vel XX. aut ulterius nummis expressa; *Palladem* X. diversum nummi exhi-

exhibent, hasta, clypeo & noctua sua instructam; imo exigua *Palladiola* copiosissima videntur. *Cerere* spicas gerentem, vel face *Proserpinam* quærentur. *Claudii*, *Neronis* & aliorum monetæ continent. *Diana venatrix* in *Hadriani*, *Lucifera* in *Julii Severi* nummis exstat. *Vestam* *Caji* & *Vespasiani*, Templum *Vesta* *Neronis* nummi tenent. *Hebe* sive *Juventus* in *Aurelii Cæsaris*, *Fortuna* & *Victoria* ut Deæ, in copiosissimis plurimorum nummis videntur.

Rerum ad *Religionem* spectantium hic tantus apparatus est, ut quid primo citem, vix constet: *Templa* Deorum varia eleganti structura in nummis expressa, *Ara* sive solæ, seu *Jovis* fulmine instructæ; *Tripus* sive *Cortina Delphica* cum cornice & *Delphino* *Appollini* sacris, in nummis præcipue *Vitellii* & *Domitiani*. *Caduceus* *Mercurii* passim obviæ, *Pegasus* in *Antinoi* præcipue nummo conspicuus, *Sacrificia* varia, totum sacrificandi ritum scite exhibentia præcipue in *Caji* & *Faustinae* junioris elegantissimis nummis; *Signa Pontificalia*, *Albogalerus*, *Aspergillum*, *Securis*, *Capeduncula*, in *Cæsaris* præcipue nummis æreis; *Signa Auguralia*, *Lituus*, *Guttus* cum *Aspergillo* & *Capeduncula* in *Cæsaris* & *Marci* nummis. Quæ ad *Consecrationem* sive *Apotheosin* spectant, hic ad nauseam apparent; *Rogi* eleganter structi, ut *Ælii* & *Antoninorum*, *Pii* & *Marci*; *Apotheosis* *Augusti* rara & curiosissima, *Carpenta* sive *Tense* in *Augustarum* *Liviae* scilicet & *Agrippinae* consecratione, *Aquila* Deitatem significantes & alia non pauca.

Nihil dicam de aliis Imperii & *Victoriarum* ornamentis, *Fascibus*, signis militaribus, *Labaris*, *Hastis*, *Clypeis votivis*, coronis variis apertis, *Laureis*, radiatis, *guernis*, aliisque; nihil de *Triumphalibus* ornamentis, *Trophæis* curiosissimis, *Bigis*, *Quadrigisque* triumphalibus, nihil itidem de publicarum Solennitatum memoriis, *Sellis curulibus*, *Congiariis* & *Suffimentis populo datis*, quæ præcipue in *Neronis*, *Domitiani*, *Nervæ*, *Hadriani* & *Antonii Pii* nummis apparent.

Aliquam *Historia* partem declarant, ut: *Quindecim viri* sacris faciendis, *Frumento Praefecti*, *Triumviri monetales*, *Duum viri municipales*, *Questores*, imo & *Triumviri Reipublica constituenda*, in nummis notati; quorsum & ipsa *Tribunitia potestas* spectat, ubique in Imperatorum nummis obvia. Publicarum Solennitatum monumenta habemus, in *Ludis quinquennialibus*, *decennialibus*, *secularibus* egregie expressis; in

Votis

Votis publicis, *Lustrationibus*, *Decursionibus*, *Donativis* aliisque rebus copiosa elegantia conspicuis. Quot quæso hic *Allocutiones cohortium*, *Professiones* & *Adventus* *Augustorum*. *Trophæa*, *Arcusque Triumphales* erecti, aliaque *Victoriarum* monumenta apparent? *Jani templum* clausum de pace restituta testatur, *Adoptiones* curam pro *Successoribus* Imperatorum, *Propago Imperii* in filiis lætitiæ ostendunt, aliaque curiosa & *Historico* scitu necessaria hic occurrunt.

Geographiam sive etiam *Topographiam* juvantia sunt: *Roma* sub decora *scæminæ armatæ* specie, quam & *resurgentem* *Vespasiani*, *sacrificantem* *Commodi* nummi exhibent. Ex ornamentis Urbis *Romanæ* *Coliseum* sive *Amphitheatrum* in *Vespasiani*, *Circus* in *Caracallæ* nummis, *Columnæ* tam in *Trajani*, quam *Antonini Pii*, *Aqua ductus* in *Trajani*, *Pons Ælius* in *Hadriani*, imo ipse *Portus Ostiensis* in elegantissimo *Neronis* nummo exhibentur. Huc & *Tiberis* spectat, *Rortui Ostiensi*, sub simulacro senis additus, *via* itidem *Appia* a *Trajano* restituta. Ex aliis Orbis terrarum fluviis, *Nilus*, *Crocodilo* & *Hippopotamo* signatus, in nummo *Hadriani*; & *Danubius* a *Trajano* ponte subactus exhibentur. Cupiosam *Coloniarum* deductionem *Boum* *Juga* passim in nummis occurrentia designant, ut: *Calagurris Julia* in *Tiberii*, *Nemausus* in vexato illo *Augusti* nummo, in quo verba dimidiata COL. NEM. s. *Colonia Nemausensis*. Forſan & *Diana venatrix* in *Hadriani* nummis *Coloniæ Hadriani* in *Mysia*, *septa Venatica* dictam, denotat.

Regiones Orbis designantia simulacra hic copiose satis inveniuntur; *Oriens* capite crinito & radiato, & *Africa* Elephantis proboscide vittata, scorpionemque gerens, in *Hadriani* nummis exstant; *Aegyptum* cum *Sistro* & *Ibi*, *Mauretaniæ* equum ducentem, idem *Hadrianus* exhibuit; *Judeam* sub *Palma* lugentem *Vespasianus*, *Capadociam* rupem, & *Vexillum* gerentem *Hadrianus* sistit; *Achajam* urceolo & *palmæ* ramo insignitam *Hadrianus* e terra elevat, *Daciam* vero arcu fracto tristem *Trajanus* exhibet. *Italia* turrito capite in *Antonini Pii* & aliorum nummis globo insidet; *Sicilia* per *Neptunum* acrostolium gerentem in nummo *Augusti* designatur; *Germania* in *Domitiani* nummo, scuto insidens, sagitta fracta luget; *Galliam* & *Hispaniam* depressas e terra elevat & restituit *Hadrianus*; *Pan-*

E

nonia

nonia cornu copiae gerens L. Ælio sedenti Palladiolum sive salutem suam tribuit; *Britanniam* hastatam & clypeatam Hadrianus ostendit.

Ex urbibus sola quidem præter *Romam Alexandria*, spicis fertilem ubertatem indicans in Hadriani nummis apparet, indicantur tamen passim *Delphi* per Delphinum tripodi impositum, Carthago per leonibus vestam Junonem, aliæ initialibus literis, quarum officinæ monetariæ varios nummos ad nos miserunt; in quem censum præcipue *Constantinopolis, Antiochia, Lugdunum, Treveris*, aliæque veniunt.

Populorum præsertim devictorum copiosa hic memoria est. Non prolixè scribam de expeditionibus Germanicis hic expressis Domitiani, Trajani, Marci, Caracallæ; *Parthicis* Augusti, Trajani, Marci Sept. Severi, Caracallæ, Opilii Macrini; *Arabica* Trajani; *Britannicis* Claudii, Commodi & Caracallæ; *Marcomannica* & *Sarmatica* Marci, aliisque; Memorabilia tamen sunt signa tam a Parthis quam Germanis recepta, in Augusti & Caji Cæsaris nummis; & *Armenis* Rex datus M. Aurelius Soæmus, in curiosissimo L. Aurelii Veri nummo exhibitus.

Ad usum *Moralem* sive *Emblematicum* spectant: *Fortuna* gubernaculo instructa & cornu copiae, in plurimorum Imperatorum nummis videtur, quam *reducem* multi, *obsequentem* sibi solus Antoninus Pius in eleganti nummo exhibuit. *Felicitas* caduceum & cornu copiae tenens passim obvia est, imo nummi quidam *felicitatem temporum*, alii *Seculi* alii publicam vocant; *suam felicitatem* Augustus Capricorno, Cornu copiae in tergo gerente scite quidem, sed superstitione expressit. *Bonus eventus* patellam & spicas gerens; *Hilaritas* velum Capitis præ gaudio attollens; *Latitia* per Juvenem spicam, & puellam globum gerentes, qui se invicem amplectuntur, in Pii nummo designata; *Salus* pateram gerens, copiosissimis nummis imposita. *Securitas* hastata & cubito innixa ad aram quiescens; *Tranquillitas* gubernaculum & spicas tenens, harumque omnium gubernatrix *Providentia*, globum suppositum scepro protegens, elegantia sane spectacula sistunt, hic quidem sæpissime repetita. His jungi merentur, variæ felicitatis causæ, *Pax*, nummis satis numerosis imposita, ramum Olivæ & Caduceum portans, cujus se *fundatorem* Sept. Seve-

Severus in quodam nummo vocat; *Libertas*, Pileum manu porrigens; *Honor*, Lauri ramo ornatus; *Annona* abundans sive Cereris simulacro, seu Calathò, frugibus pleno designata; *fecunditas*, infantulis cincta, aliaque varia publicam felicitatem juvantia; imo ipsa *spes* creberrime apparens, herbam trium foliorum, primum scilicet plantarum germen ostendit. *Virtus* mulieris armatæ effigie se etiam creberrimam exhibet, longam filiarum seriem secum ducens. *Pietas* thura igni injiciens, *Æquitas* Cornu copiae & bilancem gestans, *Justitia* pateram baculumque tenens, *fides* jam *publica*, jam *militum*, jam *Exercituum* dicta, mox cornu copiae & pateram, jam signa militaria monstrans, *Concordia*, manibus junctis plurimum designata, *Amor mutuus*, eodem signo expressus, *Clementia* Lauri ramo & hasta instructa, *Indulgentia* manum expansam porrigens, *Liberalitas* cornu copiae effundens, *Constantia* galeata & hastata, indicem versus faciem propriam dirigens, *Pudicitia* peplum fronti obtendens; Nec tacere possum monitum Augusti, *festina lente*, Emblemate eleganti in nummis Vespasiani expressum, ubi Delphinus, celeritatis signum, anchoræ circumvolutus a veloci cursu detinetur. Ipsa *Æternitas* solem dextra, sinistra lunam gerens, non inelegans Emblemata sistit.

Catalogum vero *Imperatorum*, præcipue in qua forma, & ex quo metallo nummi cusi, sequens exhibet Tabula:

	In Auro.	In Argento.		In Ære.
Julius Cæsar	--	9	maj. & med. form.	7.
			min.	2.
Augustus	6	23	maj. & med.	24.
			min.	2.
Tiberius	3	3	maj. & med.	17.
Caligula	--	1	maj. & med.	7.
Claudius	7	2	maj. & med.	12.
Nero	4	8	maj. & med.	15.
			min.	1.
Galba	--	2	maj. & min.	4.
Otho	--	2	maj. & med.	2.
		E 2		In

	<i>In Auro.</i>	<i>In Argento.</i>		<i>In Ære.</i>
<i>Vitellius</i>	--	5	maj. & med.	4.
<i>Vespasianus</i>	2	13	maj. & med.	12.
<i>Titus</i>	2	10	maj. & med.	8.
<i>Domitianus</i>	4	16	maj. & med.	18.
			min.	3.
<i>Nerva</i>	--	6	maj. & med.	4.
<i>Trajanus</i>	4	34	maj. & med.	20.
			min.	3.
<i>Hadrianus</i>	4	43	maj. & med.	47.
<i>Antoninus Pius</i>	4	40	maj. & med.	45.
<i>Aurel. Anton</i>	4	29	maj. & med.	38.
			min.	1.
<i>Verus</i>	2	6	maj. & med.	9.
<i>Commodus</i>	--	13	maj. & med.	16.
<i>Pertinax</i>	--	1	maj. & med.	2.
<i>Julianus</i>	--	--	-	1.
<i>Clodius Albinus</i>	--	1	-	3.
<i>Severus</i>	2	27	maj. & med.	6.
			min.	1.
<i>Caracalla</i>	1	31	maj. & med.	8.
<i>Geta</i>	--	5	maj. & med.	2.
<i>Macrinus</i>	--	5	maj. & med.	2.
<i>Diadumenianus</i>	--	2	min.	1.
<i>Heliogabalus</i>	--	12	maj. & med.	3.
<i>Alexander</i>	--	10	maj. & med.	12.
<i>Maximinus</i>	--	5	maj. & med.	5.
			min.	1.
<i>Balbinus</i>	--	1	maj.	1.
<i>Papienus</i>	--	2	maj.	1.
<i>Gordianus</i>	--	10	maj. & med.	11.
			min.	1.
<i>Philippus</i>	--	16	maj. & med.	14.
			min.	1.
<i>Decius</i>	1	12	maj. & med.	5.

In

	<i>In Auro.</i>	<i>In Argento.</i>		<i>In Ære.</i>
<i>Gallus</i>	--	9	maj & med.	7.
			min.	1.
<i>Valerianus</i>	--	7	maj.	1.
			min.	1.
<i>Gallienus</i>	--	12	maj. & med.	3.
<i>Postumus</i>	1	4	-	1.
<i>Tetricus</i>	1	--	-	--
<i>Aurelianus</i>	--	--	-	3.
<i>Cl. Tacitus</i>	--	1	-	--
<i>Probus</i>	--	1	-	1.
<i>Carinus</i>	--	1	-	--
<i>Diocletianus</i>	3	1	-	2.
<i>Maximianus</i>	--	2	maj. & med.	4.
<i>Maximinus</i>	--	1	med.	1.
<i>Constantius</i>	--	--	-	1.
<i>Constantinus M.</i>	2	--	med.	4.
<i>Maxentius</i>	--	--	med.	4.
<i>Licinius</i>	--	--	-	1.
<i>Constantinus Jun.</i>	--	1	-	--
<i>Constans</i>	--	1	-	1.
<i>Constantius</i>	--	1	-	2.
<i>Magnentius</i>	--	--	-	2.
<i>Julianus</i>	--	1	-	1.
<i>Valentinianus</i>	4	1	-	--
<i>Gratianus</i>	1	1	med.	2.
<i>Valentinianus Jun.</i>	--	--	-	1.
<i>Maximus</i>	--	--	-	1.
<i>Theodosius M.</i>	2	--	-	--
<i>Arcadius</i>	1	--	-	1.
<i>Honorius</i>	1	--	-	--
<i>Anastasius</i>	1	--	-	--
<i>Justinianus M.</i>	1	--	-	--

Summa aureorum 68. Argenteor. 450.

aureorum 448.

Græcorum ex auro cum alijs vetustioribus XXXII.

Affer-

Asservantur quidem & aurei, & argentei, & ærei recentiores nummi, notatu ex parte & commemoratione digni, præcipue ex donatione Illustr. *Haunoldi*, quos tamen citare non sustineo, ne nimia copia Lectori molestus sim.

Hoc saltem addendum, quod cum An. M. DCC. XI. die 16. Aprilis Vir Illustris *Sigismundus* ab *Haunold*, Sac. Caf. Maj. Consiliarius & Reipublicæ Vratislaviensis Præses longe meritissimus mortalibus valediceret, propensam suam erga *Bibliothecam Elisabethanam* voluntatem multoties antea beneficiis insignibus comprobata, etiam post fata testaturus variam Librorum aliorumque Cineliorum suppellectilem per tabulas testamenti Bibliothecæ legavit, ubi inter alia & Codices MStos sequentes sat pretiosi Bibliothecæ illati sunt:

Ut Theatrum Monetarium constans ex VIII. Voluminibus, in quibus nummi a *Godofredo Biebero* & *Godofredo Bartsch* Chalcographo eleganter delineati cernuntur; Ubi VI. priora Regum & Principum Europæorum, Septimus Asiaticorum, atque Octavus Africo-Americanorum nummos continent.

Codes alius comprehendit curiosa *Artis & Naturæ*: Volumen in quo curiosa artis scriptoriæ specimina præcipue micrographica haud pauca, literæ Hieroglyphicæ, schedæ Arabicæ & Russicæ, imagines variæ penicillo & acu pictæ Chineses & Japonicæ, item texturarum tum Europæarum tum Indicarum diversissima specimina, & tandem chartæ fere quælibet ex Oriente & Occidente collectæ, item quæ ex Amiantho confectæ incombustibiles.

Alius Regnum *Animale, Minerale, & Vegetabile*: Codex hic tam externa quam interna pulchritudine commendabilis, post curiosa satis artis pictoriæ & sculptoriæ specimina, imaginesque illustrum & aliarum Personarum varias, juxta tituli tenorem exhibet, quicquid rarum, monstrosus, aut eximiæ pulchritudinis in Regno Naturæ obvenit. Sicque tum humana quam cæterorum animalium singularia, Aves, Piscesque copiosiores, Calculi in hominibus aliisque animalibus inventi, minere curiosæ & elegantes, demumque flores fructusque pulchritudinis aut magnitudinis eximiæ fiunt, quæ plurima arte pictoria jucundissime expressa sunt.

Alius *Herbarium Impressum*: Codex hic continet herbarum diversif-

versissimarum folia singulari artificio ad vivum expressa, foliis ipsius colore typographorum atro tinctis, sicque chartæ impressis, ita ut singulæ foliorum fibræ & venulæ accuratissime exhibeantur.

Alius *Herbarium vivum exoticum*: Codex hic curiosissimus collectus est manu Celeberrimi Viri *Sylvii Bocconis* Nobilis Panormitani Monachi Cisterciensis & Mi. *Hetruriae Ducis* Botanici, qui per omnes maris Mediterranei oras navigans, multorum annorum industria collegit, tandemque cum in Borussia cœnobium Olivam tendens Vratislaviæ ad tempus moraretur, Illustri *Haunoldo* vendidit: Continet ille Herbas exsiccatas & Chartæ affixas quasunque, sive per Africæ, Siciliæ, Italiæ, aliasque maris Mediterranei littora, sive in ipso mari scopulisque collectas invenit, qui singulis tam nomina quam locum sua manu adscripsit.

Volumina alia vocantur *Recreatio Mentis & Oculi Botanica*: Hæc continent herbas fere quaslibet & flores, quos Silesia tam in planitie, quam in montibus Giganteis gignit, exsiccatos chartisque affixos, additis passim papilionibus aliisque insectis a *Jacobo Willisio*, Collega Elisabethano, in hac arte satis perito, plurimum collectis.

Ex Regno *Animali Conchyliorum* tantus apparatus a *Sebifio* collectus, ut vix detur aliqua concharum species, cujus non hic multa custodiantur specimina; præcipue cum ex liberalitate Illustr. Dni. Præsidis *Haunoldi* & Generosi Dni. *Georgii Mauriti* ab *Hoffmannswaldau* maxime auctus fuerit: nec obliviscenda nitide politorum Conchyliorum collectio, quæ a *Vincentio* mercatore Amstelodamensi Patroni aliqui compararunt, cum scatulis in quibus *Folia ambulantiæ*, *Scorpionæ Javani*, *Araneæ Brasilienses*, *Aves Colybr* item variæ *Papilionum* & *Insectorum* Indiæ Orientalis & Occidentalis species, inclusæ.

Plura animalium marinorum genera sunt: *Stella marina* maxima, item alia reticulata seu cancellata & tuberosa, admirando artificio a natura elaborata, *Echinorum* diversæ species, *Astacorum* marinorum variæ species, *Xiphias* f. *Piscis gladius*, *Raja*, quarum altera minor in Draconis s. ut creditur Basilisci formam efformata, *Ostræus piscis* mire in superficie cancellatus, *Hippopotamus*, *Crocodilus*, *Tesudines marina*, eleganti testarum variegatarum ornatu decoratæ etc.

Tophus maximus albus, qui equo Rosenthalii prope Vratislaviam intestinum rectum disrupit, *Ovum in Ovo Gallinaceo* etc.

Sisti-

Sistitur porro *Elephas* turritus s. onustus, qui varia *Mineralium* genera tergo imposita gerit, copiosiora vero pedibus substrata jacent: Ex Lapidibus oculos afficiunt quinque *Globi politi* e marmore diversi coloris, ubi maximus horum fere terrestris globi faciem mentitur, quem Natura (ut ita loquar) fusco cingulo quasi *Æquatore* quodam in medio distinxit, reliquas partes vero provinciarum quasi fluminibus suis interstinctarum diversitate ornavit. Ambiunt porro elephanti dorsum varia *Crystalli* curiosioris genera. *Amythystus* purissima ultra cavæ manus magnitudinem se extendens, *Turcois* Hungarica, *Sardonychis* & *Chalcedonia* gemmæ fragmenta, lapidis *Lazuli* particulæ, *Smaragdus* Occidentalis in tenebris fulminans aliaque talia.

Videndum & fragmentum non exiguum lapidis ex vario gemmarum genere compositi, quem fossiores Freibergenses, ubi non exigua ejusdem copia reperitur, lapidem *Corallinum* vocant; in quo *Ehrenfried Waltherus a Tschirnhaus* admirandam suam poliendi artem applicavit.

Item *Lapides Scissiles Mansfeldici*, piscium figuras exactissime referentes, *Arboris petrefacta* e cavernis Vallis Joachimicæ frusta, *Lapides Violarum* odorem spargentes, *Fungita* elegantissimi albi etc.

Auri argentique minera, ut dixi, elephantis tergo impositæ sunt, pretiosiores tamen, non procul distita alia pyramis inclusas servat, ex Hungariæ fodinis maximam partem petitas, ut: *Argentum rude*, coloris rubei, candidum in marmore metallico, aliud plumbei coloris, aliud capillare, aliud *Cadmia metallica* mixtum etc.

Minera *aris* s. *cupri* hominis robur excedens, quæ venis argenteis mixta, e fodinis Neosoliensibus, *Placenta aris* e Sueciæ cavernis eruta.

Cupri camentati Neosoliensis aliquot specimina, sive soleam ferream, sive crucem Hungaricam duplicatam referentia.

Floris ferri elegans specimen. *Marcasitarum*, *Cadmia*, *Cinnabaris*, *Sandaracha*, *Æruginis*, aliarumque mineralium jucunda spectacula.

Varia terrarum species.

Minera *Salis crystallini* maxima, ex meris cubis concreta, & *Willicum* prope Cracoviam effossa.

Precum

Precum Turcicarum volumen capsulæ argenteæ inclusum; Globuli Turcarum precatorii & Amuleta varia.

Particulæ quædam *Lapidis scissilis* & *Amiantis* ustoriis speculis *Tschirnhausianis* ex parte in vitrum conversæ.

Corallii veri arborescentis singularis magnitudinis arbusculæ etc.

Neque parvum Templo Magdaleneo decus adjuncta conciliat Bibliotheca, quæ *Amplissimi Senatus* & privatorum munificentia adornata, & publicis usibus an. 1601. consecrata fuit; continet vero secundum Descriptionem a Celeberrimo Dno. M. *Christiano Stieffio* Rectore adjacentis Gymnasii & Bibliothecario hujus Bibliothecæ meritissimo transmissam seq. res Naturales & Artificiales.

Bibliothecam Vratislaviensem publicam, quæ ad *Ædem D. Mariae Magdalene* sacram, singulis Martis ac Veneris diebus, horis pomeridianis ordinarie, ac si necessitas urgeat, ex promptissima Bibliothecarii benevolentia, tam Indigenis quam Extraneis quotidie ad usus litterarios & satiandam curiositatem patet, primus in hac urbe Pastor Evangelicus, D. *Johannes Hesus* supellectile sua libraria, quæ pro ratione illius temporis exigua fuit, per modum legati testamentarii, ante bina propemodum Secula quasi fundavit, alii post eum Illustres, Magnifici, Litterati ac Civici Benefactores insigniter auxerunt; *Christophorus* deinde *Colerus*, Eloquentiæ Professor *Elisabetanus* & Bibliothecarius Magdaleneus, Oratione auspicali An. M. DC. XLIV. descripsit, & brevi post *Geo. Schafrichen* Indice operosissime confecto studiose instruxit; cujus tamen partem Onomasticam penitus absolvere morte præventus haud valuit.

Ab illo tempore multis accessionibus mirum in modum augmentam, & non Libris tantum, sed etiam Picturis, Sculpturis, Numismatibus, Reliquiis, Naturalibus & Antiquariis egregie dotatam Magnificus Reipubl. Vratisl. Senatus post obitum B. *Küpfenderi* An. M. DCC. XVIII. *Christiano Stieffio* Rectori & Professori Gymnasii Magdalenei solemniter constituto, sub expressa juramenti formula custodiendam commisit: qui eam non modo recentibus Patronorum donationibus hætenus locupletavit, sed infatigabili quoque opera in novum plane ordinem exactissimum redegit, & in novo insuper Catalogo conficiendo nunc desudat. Quo facto, si *Deus* vires

vires ac otium concefferit; Laboris peracti rationes Scripto publico exponere, & amplissimam Memorabilium, quæ ibi colliguntur, recensionem instituere, in animum induxit.

Extant in ea omnium Facultatum, Disciplinarum & Linguarum, quibus eruditi solent inclarescere, quatuordecim mille propemodum Volumina: Codices autem membranacei & manu exarati admodum pauci comparent; quoniam ex tumultuariis ac inseparatis plerumque largitionibus integrum istud Systema Bibliothecarium concrevit, & novam indies Benefactorum liberalitatem expectat. Cui etiam non nullos Codices Hebraicos, Chaldaicos, Turcicos, & Arabicos, nec non chronicas rerum patriarum compilationes, & *Adami Puschmanni* Opus de *Pbonascis* Germaniæ (von denen Meister-Sängern und ihren Thönen) debemus.

Extant Instrumenta quædam Mathematico-Astronomica, a Celeberrimo *Hevelio* Dantiscano profecta; Sphæræ duæ armillares Copernicanae; Automaton musicum minoris formæ; Mineralia indigena & exotica; Lithoxyla in Silesiæ montanis prope *Landisburtam* reperta; Panis & Caseus petrefacti; Fossilia Maslensia; Murnia Ægyptiaca, ex famosissima hæreditate *Laurentii Scholzii a Rosenau*, Poliatri olim Breslensis clarissimi, ad *Christophorum Crausium* Pharmacopolam emtionis titulo delata, & tum cultro anatomico per nobilissimum *Andream Gryphium* an. 1662. examinata, tum doctissima Commentatiuncula per eundem Orbi erudito descripta.

Extant Urnæ sepulchrales veterum gentilium Silesiorum, in pago *Ransern*, qui uno a *Wratistavia* milliari distat, occasione eluvionis Viadrinæ An. M. DC. XIV. d. XV. Aprilis detectæ; quarum deinde numerum pluribus aliis, Lignicio, Lubena, Raudena, Pilgramsdorfio, Wiltshüzio, Massilia, Smigelio, Pilsnizio & aliunde ad se missis auxit modernus Bibliothecæ Præfectus *Stieffius*: qui non solummodo An. M. DCC. IV. de Urnis in Silesia Lignicensibus ac Pilgramsdorfienfibus Schediasma Epistolicum publicavit; verum & de suis, quas ipse per annos triginta passim collegit, *Ollis funebribus* & *Reliquiis antiquariis* infra specialius acturus est.

Extant Lothi cum filiabus Convivium incestum, & Salomonis Regis Judaici de duabus meretricibus Judicium ex alabastro, ante

te

te duo jam Secula, nescio quo artifice perquam accurate sculptum; Christi porro inter duos latrones crucifigendi per quatuordecim figuras ligneas exquisita repræsentatio, a quo autore, qualiscunque fuerit, quatuor etiam Evangelistarum effigies & Vita Christi duodecim Tabulis ligneis figurata conspectui advenarum sistitur.

Extant Scripturæ, aut caracteribus minutissimis, aut figuris hieroglyphicis, variorum manibus exaratae; immo & sine manibus humanis, sola pedum dexteritate confectæ ab illis, quibus infelicitas nascendi monstrosus corpus sine brachiis tribuerat: quales fuerunt An. M. D. LIV. *Thomas Schweicker* Halensis Suevus; An. M. DC. LI. *Magdalena Rudolphia Thuinbua* mulier Holmiensis Sveca; & An. M. DC. LIV. *Theodorus Steib* Viennensis Austriacus; nostro autem hoc Seculo ineunte *Matthias Buchinger* Francus, qui fortasse adhuc in vivis est, ac panis lucrandi causa passim divagatur.

Extant insuper variorum Autorum Sculpturæ & Picturæ: Ad Sculpturas ære singulariter expressas, quarum alias nonnulla Volumina inter reliquos similis argumenti libros reponuntur, pertinent Iconismi Virorum litteris & armis illustrium, repræsentationes Florum, Hortorum, Templorum, Arcium, Districtuum, Gestorum Biblicorum & bellicorum, Sectiones Anatomicæ, Currus velifer Batavicus, Navis aëria Lusitanica, Sarcophagus D. Josephi Imperatoris, Organa Pnevumatica, Mausolea & Tumuli honorarii.

Inter Picturas coloribus vivis & figura plerumque augusta adumbratas eminent Divus *Leopoldus* Cæsar, & *Margareta* Hispanica vestitu nuptiali; *Rudolphus II.* & *Matthias I.* Impp. *Ernestus* & *Albertus* Archiduces Austriæ; *Stephanus Bathorius* Rex Poloniæ; *Georgius Fridericus* Marchio Brandenburg. El.; Cardinalis *Grimanius* Venetus, qui Pro-Rex Neapolitanus Austriacus nostra ætate decessit; *Annas* Dux Mommorantius Par, & Comes Stabuli in Francia; *Marchese del Gasto*; *Don Juan Manriquez de Lara*; *Carolus L. B. de Zierotin*, Cæsareus Pro-Marchio in Moravia, Mæcenæ eruditorum & Bibliothecæ hujus benefactor superiore seculo eminentissimus; *Schwemlerus* & *Riembergius*, Proto-Syndici Wratislavienses & Consiliarii Cæsarei immortaliter meriti; *Joannes Acoluthus* S. S. Theol. D. & Prof. Pastor Elisabetanus, Eccles. & Schol. Aug. Confess. Inspector Wra-

F 2

tislav-

tislaviensis; Omnes ac singuli Pastores Evangelici Maria-Magdalenei; *Joh. Kretschmerus* Civis & Mercator primarius nec non Templi Magdalenei per annos bene multos Curator vigilantissimus, Vir de Patria, de Litteratis, de Bibliotheca nostra meritissimus.

Georgius Schæbelius a Rosenfeld, generalis otima Bibliothecarum Wratislaviens. Inspector, postea Canonicus & Thesaurarius ad *St. Sebastianum* Magdeburgi, qui in gratiam urbis patriæ Germanum *Wratislavia* Decorem iconisimis Senatorum & principum Virorum notabilem suis sumtibus edidit; *Albertus Dürerus*, *Titianus Michael Angelus Bonarota*, *Rembrandus*, Pictores clarissimi; *Henricus Clopius* primus Rector Gymnasii Magdalenei; *Andreas Dudithius*; *Johannes Hefius*; *Georgius Logus*; *Socrates & Æsopus*; *Joachimus Georgius* Senator Wratislaviensis cum barba quadrata; *Henricus IV. Borbonius* Gallia Rex; *Helena Antonia* virgo Leodiensis barbata; *Adamus a Döbschütz* Capitaneus Wratislaviensis; *Lutherus & Melanchthon* per *Lucam Cranachum* in tabula lignea depicti; *D. Maria Æthiopica* & *Czenstochovien*sis Polona; Quatuor *Hermannii* Theologi Wratislavienses cum Epigraphe sepulchrali; *Franciscus & Matthias Virlingii*; *Martinus Ratgius* Cives Wratislaviens. qui huic Bibliothecæ vix colligi cœptæ centum Joachimicos sive Vallenses solidos in Testamento An. M. D. LIII. reliquerat, & alii.

Ne dicam de *St. Hieronymo* nudo, de Capite Christi in aëa deaurata; de *Ænea*, Patrem Anchisen ex incendio Trojano deportante; de duobus vultibus monstrosis; de *Cimone* filiabus mammis lactato, quem nonnulli pictores falso Charitatem Romanam vocant; de una ex hydriis sex nuptialibus Canæ Galilææ, quam ad archetypum Viennensem *Job. Muselius* Med. D. An. M. D. XCIII. depingi, *Laur.* autem *Scholzius* Poliater Wratisl. in æream formam incidi curavit; de *Lucretia* per *Titianum* affecta, sed non perfecta; de Templo *Salomonis*, calamo per *Adamum Reufnerum* An. M. D. LV. delineato, & per Generosiss. *Nicolaum Rhedingerum* An. M. D. LXXI. in hanc sedem librariam illato; de faciebus Illustris *Hannoldi* Præsidis & *Janisii* Med. Doct. & Proto-Physic. Wratislaviens. ex cera formatis; de Imagine Christi acu pictoria expressa; & quæ hujus generis alia sunt, Historiam Artium & Patriæ non leviter illustrantia.

Extat

Extat denique *Nummorum* tam Veterum quam recentium insignis apparatus, tribus arculis multisque capsulis inclusus. Consularium, Civitaticorum, Reginum, & Imperatoriorum ex argento bina circiter millia varii moduli, æreorum aliquot centuriæ numerantur, qui tamen omnes novam ordinis sui dispositionem flagitant, & consequi, Deo favente, poterunt, quamprimum emendatio librorum catalogus, multis voluminibus, propter opusculorum & materialium multitudinem constitutus, ad umbilicum deductus fuerit. Prostant inter illos duo etiam coriacei Leidenenses; alii ex variis metallis; bracteati quidam; obuli minutissimi complures; cætypi rariorum aliquot ex materia mixta conformati &c.

Æternam vero in hoc Bibliothecariorum Ornamentorum genere gloriam habebit Munificentia nostro ævo valde alias insolita, *Johan. Kretschmeri* supra laudati; qui quadringentos Unciales argenteos rarioris observantiæ, & nonaginta Nummos memoriales stanneos, singulari studio delectos, & nobilissimi cujusdam litteratoris manu breviter descriptos, vivus adhuc & valens armariis nostris intulit, atque sic memoriam *Kretschmeriani Nominis*, quæ præmaturo duorum Filiorum sine mascula prole morientium fato commori videbatur, ab omni Posteritatis sæpius ingrata oblivione vindicavit.

Hæc & similia strictim modo & primis quasi labiis memorata, cum orbe litterato communicare potuit modernus Bibliothecæ Præfectus: qui quæ de uberiori Memorabilium explanatione supra pollicitus fuit, præsentibus, quæ ipsi magno numero incumbunt, negociis feliciter expeditis, in diem ac lucem exponere nullatenus gravabitur.

Armamentaria Vratislavia duo, tam insigni copia tormentorum, mortariorum, lithobolorum, colubrorum, bombardarum, scloporum, spingardarum multitudine, romphearum, lancearum, sarrissarum, hastarum, gladiatorum, loricarum, aliarumque munitionum & armorum omnis generis thesauro rerum ordine, facili usu, promtaque ad omnes necessitates expeditione, ut cum quibusvis Germaniæ urbium armamentariis conferri possint, præcipue notanda Tormenta IV. ubi maximum CXX. Centenarij æris habet, atque

F 3

globe-

globeos ferreos LX. librarum capit. In Armamentario Burgfeldensi reposita est in superiori illius parte ingens antiquarum sagittarum copia, An. M. CC. XLI. a Tartaris in urbem missarum: factæ sunt illæ omnino e ligno querno excepta armatura ferrea, quæ supra trium unciarum pondus habet: ibidem quoque reperiuntur aliquot arcuseo pertinentes, cum clavibus suis singularibus, item clypei Tartarici, & alia ejus generis instrumenta plura. Speciatim huc referendum est *Technophylacium* ad portam arenariam in Armamentario institutum, cui supra memoratus *Tit. Dn. Albertus a Sebisch* curiosissimum armorum Germanicorum, Hispanicorum, Turcicorum aliorumque Exoticorum apparatus, una cum variis exemplaribus tormentorum celeriter glandes ejicientium, nec non instrumenta plurima ad Architecturam militarem & artem pyrobolicam facientia, testamento legavit: Polonicus autem Princeps *Lubomirsky* Cataphractam livescentem & obauratam, una cum reliqua armatura sua præstantissima, qua ipse est in præliis usus, alique ejus generis talia donaverunt.

In armario quodam ibi asservantur XXIII. enses, quibus An. M. CCCC. XIX. cives XXII. cum I. muliere in Burgo (uti vocatur) Cæsareo, præsentem hic Vratislaviæ Imperatore *Sigismundo* fuerunt decollati, utpote qui anno præcedente tumultu contra Magistratum hujus loci excitato Senatores partim trucidaverant, partim de fenestra præcipitaverant, partim obtruncari curaverant.

Machinarum varia proplasmata sunt notabilia, ut: Stateræ quibus onera majora ponderantur; plaustra sceno vehendo apta, in quibus etiam sunt Lipsiensia; variæ machinæ tractoriæ & impulsoriæ cum oohleis perpetuis; variæ cochleæ aquaticæ & machinæ suctoriæ, item machinæ quibus aqua vel sitularum ope hauritur, vel elevatur alio modo, inter quas etiam habentur rosaria; varii generis molæ vento agitabiles, quibus pulvis pyrius atque frumenta teruntur & asseres simul formantur; molæ omnino rectæ in castellis & munimentis tempore belli adhibendæ; molæ equinæ &c. Siphon tribus cylindris instructus, qui rota agitur; it. machina illa artificiosissima quæ *Dantisci* fuit adhibita ad montem, munitio-

ni

ni urbis infestum, amovendum, nec non multifaria artis specimina, quæ Fabri lignarii ex more efformant, artem suam publica auctoritate exercitaturi.

Non oculis prætereunda receptacula s. *Castella aquaria*, in quibus aqua ex Viadro & Olava derivata, magnis versatilibus rotis aliisque machinis artificiosis sursum attrahitur in locum, indeque per subterraneas tubas in remotissimas urbis partes large dispensatur; ut, quos negavit natura, fontes, ars abunde suppeditet, rarasque adeo urbe tota reperias domos, sine antleis, e quibus aquam prona faciliisque quisque volet, etiam puer hauriat manu, & in aliquibus per omnes contignationes premitur: Speciatim maximam omnium aquæ vim suppeditat *Magnus*, qui ita nominatur, *hydraulicus*, in quo præcella & perquam valida rota movetur, diametri altitudine XXIII. ulnas & VII. digit. habente, cui utrinque CXXIV. hydræ sunt affixæ, infra e Viadro aquam haurientes, & supra in canales effundentes, unde in alveum, & porro per tubos in omnes aquæductus urbis influit. *Hydraulus ad St. Matthiæ* est Antlia, ubi beneficio rotæ aqua in XXVII. ulnarum altitudinem per tubos VIII. ascendit, perque alios in aquæductus descendit. In *Hydraulo* ab hæreticis nomen trahente, (vulgo Ketzel-sive Ketzzer Kunst,) in urbe per rotam aqua in alium premendo evehitur, vel Ola aquarum penuria laborante, ut rota agitari nequeat, idem ope perpendiculi continuo ventilati peragitur.

Ut incendiis invalescentibus cito mora injiciatur, non *Magistratus* modo Vratislaviensis suo sumtu multos eximie magnitudinis *Siphones* in promptu servat, inter quos & una est cum 2. canalibus, qui aquam continuo ejicit, item siphon unus serpentinus (vulgo dictus). Sed pleræque etiam tribus sodalitatesque civium suos quæque habent siphones tubis metallicis & æneis labris instructos, quibus & premendis dirigendisque certi homines perpetuo officio sunt constituti: In primis Mercatorum Zythopolarumque siphones incendiarii, vi sua & magnitudine, cum quavis pressione prior LX. posterior XL. sextarios aquæ ejiciat, plurimum efficiunt, & prior quidem aquam ultra centum ulnas ascendentem, emittere valet.

Nunc

Nunc devenio ad variorum Magnatum & aliorum Privatorum peculiares hortos, effigies, porticus, conclavia, musea, nummophylacia & alia, quæ ad Promptuarium rerum Naturalium & Artificialium Vratislaviense adhuc pertinent.

Inter omnes hortos, quanquam complures hic loci lectissimam malorum aureorum copia aliisque plantis ex utraque India allatis abundant, maxime numero aliorum se excerpit situs ad Olavam hortus *Tit. Pleniff. Dn. Dn. Joachimi Wilhelmi Sac. Rom. Imp. Comit. de Malzan, Liberi Baronis de Wartenberg & Penzlin, Domini Hereditarii Libera Dynastia Milicensis in Silesia, Domini in Militsch, Freyban, Gros-Peterwitz, Pinxen, Proskowa &c. atque Augustissimo Imperatori a Consiliis secretioribus*: Is tribus superciliis, in extremo autem prospectu Amphitheatro instructus est, cujus ambulacra, atque in extremis quatuor diversæ contignationes, ubique lapideis inauratisque statuis, nec non ejusdem generis itemque marmoreis urnis sive vasis coloris cærulei, & pulcherrima malorum aureorum copia sunt adornata, ita ut in extremo Amphitheatro arbores ultra XIII. ulnarum altitudinem assurgant. Ceterum in singulis quatuor angulis horti dispositæ sunt citri auratæ, singulari crassitie & magnitudine, quarum cacumen XIX. ulnas ambitu & stirpes ulnam crassitudine transcendunt: quin & integra series ejusmodi Citrorum adhuc crassiflorum ex Sardinia allatarum ibi conspicitur, quæ omnes urnis ex ære majoribus (quarum singularum pretium excedit summam 250. florenorum), & minoribus, item porcellaneis Berolinensibus insitæ continentur. Austrum versus cernuntur arbores parieti affixæ, quæ jam ultra VI. ulnarum altitudinem excreverunt, quantum hortus patet in longitudinem; sunt quæ illæ ipsæ meræ Citri aureolæ, quæ in tellure perpetuo manent insitæ, quam ob causam hiemis tempore fenestris vitreis contra frigus muniri illas necesse est. In meditullio horti est magnum aquæ receptaculum, cujus in centro deprehenditur aquæ ejaculatio in hastæ prælongæ (quæ Gallis Pique dicitur,) altitudinem; ubi simul varii anates peregrini & aves aquaticæ exoticæ natant, aliæ volucres autem ex utraque India advectæ in horto discunt. Introitus in hunc hortum patet per vestibulum & spatiosum Peristylum colore cum oleo permixto Triumphum

phum Bacchi, item e regione Triumphum Apollinis cum Minerva & novem Musis depictum repræsentans; in quo simul speculum ingens ex multis vitris compositum IV. ulnas altitudine exæquans, erectum est, quod totius horti prospectum repræsentat. Sinistram versus autem inveniuntur quinque conclavia nitidissima, quippe serico damasceno auro argentove prætexto, panno holoserico & splendidissimis texturæ Belgicæ tapetiis exornata, medium vero undique speculis expletum est, & omnia pariter argenteis lychnuchis pensilibus, itemque parieti affixis, aliisque instrumentis, nec non grandioribus speculorum vitris 3. ulnas & 2. pollices altis, 3. ulnas vero & 1. pollicem latis, instructa sunt.

Ex Palatiis Magnatum illud *Illusterrimi Comit. Hatzfeldii* in platea *St. Alberti* recens exstructum sine controversia magnificentissimum spectatissimumque est, siquidem non solum architecturæ artificio, sed etiam aliis ibi obviis picturis sane rarissimis pretiosissimisque insigniter enitet: Porta princeps cum duplici Xysto instructa statuis quæ multis lapideis columnis & statuis giganteis sine admiculo stantibus innituntur, his ædibus foris, nec non exposita partibus superioribus trophæa, vasaque; intus autem artificiose excogitatæ, sublimi testudine & laterna oblectæ scalæ duplicatæ magnum decus conciliant. Speciatim Peristylum majus nihil simile aut secundum habet in Silesia: Id nimirum usque ad projecturam undique marmore glaucino distinguitur, gypsoque marmorato exornatur; pilæ inauratis epistyliis & pedibus decorantur, & superius effigies media colore oleo permixto depicta est a manu sæpe laudati *Rottmayeri*, inferius vero omnes picturæ a *Job. Rudolpho Byss* Aulæ Electoralis Moguntinæ Pictore pulcherrime sunt expressæ, repræsentantes, Compensationem Deorum gloriosis illustrissimæ Domus factis convenientem. In conclavibus, in quibus unumquodque singulare quiddam habet, invenitur maximus tabularum pictarum pretiosissimarum apparatus, a manu præstantissimorum artificum profectus, ex quibus non nisi sequentes nominatim recenseo:

XIII. Tabulæ a *Rubenio*, sive Vultus *Christi* & XII. Apostolorum.
I. Ascensio *Mariae*, a *Cornelio Schutt*.

G

II. Ta-

- II. Tabulæ Florum, a *Mignonio*.
- II. Tabulæ imaginum thoracetenus expressarum, a *Rembrando*.
- I. Tabula Familiæ *Christi*, a *Florisio*.
- I. Tabula talis, a *Kayo*.
- II. Tabulæ Bachanaliorum, a *Rottmayero de Rosenbrunn*.
- I. Regio, a *Saverio*.
- III. Tabulæ Regionum, a *Pælenburgio*.
- I. Sertum florem, a *Gerbaro Segers*.
- I. Tabula florum, a *Brügelio*.
- I. Tabella Samsonis & Delilæ, auctore de *Werfft*.
- V. Tabulæ Regionum, a *Cossiano*.
- VI. Tabulæ Regionum, a *Bendlero*.
- IV. Prælia, & *Rugendasio*.
- II. Tabulæ pecudum, a *Rosio*.
- I. *St. Franciscus*, a *Wilmanno*.
- I. Tabula magna *Hubertus*, a *Lisbea*.
- I. Caput *St. Johannis*, ab *Alberto Dürero*.
- I. *Judith* cum *Holoferne*, a *Luca Cranachio*.
- I. *Christus* inter gregem puerulorum, ab *eodem*.
- I. *Maria* effigies, a *Carolo Maratta*.
- II. Regiones cum militibus & rusticis, a *Brügelio seniore*.
- I. Tabula *Andromedæ*, auctore *Libri*.
- II. Tabulæ rerum quiescentium, a *Feytio*.
- II. Tabulæ florum, auctore *Huifum*.
- II. Tabulæ florum, auctore *Mari de Fiori*.
- II. Tabulæ cum multis figuris, a *seniore Franckio*.
- I. *Lepus*, ab *Hamiltono*.
- I. *Lepusculus*, a *Röslero*.
- I. Tabella *Encæniorum rusticorum*, a *Bautio*.
- I. *Maria* effigies cum variis Sanctis, a *Dominichino*.
- I. Venatio Leonum, a *Rubenio*.
- I. Prælium, auctore *Burgognion*.
- II. Effigies, a *Kupczgio*.

Insignem quoque picturarum aliorumque curiosarum prorsus excellentium apparatus possidet, Tit. Plen. Dn. Dn. *Christophorus*

rus Comes de Profskau Dominus Hæreditarius Dynastia Pimbkenaviensis, Dominus in Petersdorff, Lauterbach, Krampf, Weßig, Wolffersdorff & Hertwigwalde, S. C. Maj. Camerarius &c. Consignatio manu ipsius illustrissima mihi tradita, ita habet: Ex Tabulis pictis præstantissimæ sunt:

IV. Picturæ in tabulis æneis 6. altis & 2. longis, a *Johanne Hartmanno*.

IV. Elementa in regionibus repræsentantes, cum innumeris fere figuris.

XII. Vultus, a *Rembrandio* XII. Philosophorum.

I. *Bacchus*, a *Rubenio*.

I. *Andromeda*, ab *eodem*.

I. Regio, a *Rolando Saverio*.

I. Tabula optice picta, a *Felderio*, Templum Jesuitarum Antverpiense simul effingens.

II. Tabulæ primis coloribus adumbratæ, a *Calloto*.

I. *Christi* nativitas, a *Johanne de Werfft*.

VI. Opera architectonica, auctore *Sayts*.

I. Tabula magna, *Justitiam Salomonis* exhibens, auctore de *Vor*.

Delineationes Pictorum complurium celeberrimorum & figuræ æneæ, item alia diagraphica opera s. picturæ lineares minime defunt: speciatim in his comparet opus magni laboris & momenti ex M. DCC. foliis & amplius constans, in quo *Ernestus Anton. a Lehmann* ex præstantissimis MStis & Libris Mathematicis calami ope variis coloribus in universam Mathesin figurationes descripsit, figurarum ænearum variegato colore expressarum speciem præ se ferentes: quo in opere Auctor ultra XII. annos continuo desudavit, & ipse dum esset in vivis 8000. florenorum summa æstimavit atque plus simplici vice nactus est, qui dimidiam istius pretii partem licitarentur.

Et a M. *Christiano Hempelio* Volumen formæ majoris, in quo pulcherrimos rarissimosque flores ad vivum depinxit, 500. foliis constans.

A *Maria Sibylla Græffin* natalibus *Meriana*, quæ ea de causa peregrinationem in Indiam Orientalem suscepit, ut *Surinamenses* erucas, papiliones, insecta & conchyliæ varia manu propria in æs incideret, ubi ad vivum ab illa ipsa coloribus mira arte illuminata, hic conspiciuntur.

Ludovici Renarii pisces, cancri & astaci singulares, quos Auctor in Insulis Moluccis offendit, pulcherrime in æs incisi & illuminati.

A *le Blong* Londinensi præstantissimæ figuræ æneæ, picturæ coloribus oleo mixtis expressarum speciem exacte referentes.

Ex multis aliis curiosis memorabile est *Horologium* manuale & repetitorium ab *Antonio Milloegg* Jun. Viennæ fabricatum, quod horas, semihoras, quadrantes & semiquadrantes proprio motu sonando indicat, mensem, diem, lunæ ætatem, item incrementa & decrementa, motum Planetarum etc: demonstrat, aut si quis illius sonum audire nolit, dirigendo inhibere potest, quo minus sonitum edat: hoc horologium est aureum, vitreo rubineo adamantibusque distinctum. Artifex & auctor illius Viennæ 1000. florenorum pretium pro eo accepit: Quod vero maxime omnium notari meretur, horologium idem, etsi tam multa ac varia demonstrat, tamen horologio manuali, mediæ magnitudinis majus non est, & unica tantum in ipso rota amplius, quam in aliis vulgaribus, invenitur.

Multa *Mathematica & Optica*, in quibus eminet eximius plane *discus divisorius*, usibus fabrorum automatariorum inserviens, auctore *Tampion*: multi circini proportionales eximiæ magnitudinis, circini ovales; Antlia pneumatica, Barometron & Thermometron in capsula, ejusdem cum capsula, in qua recondi solent dentiscalpia, magnitudinis, ex argento.

Armamentarium, in quo præstantissima præstantissimorum artificum Germanicorum & Hispanicorum arma asservantur; atque in his Tormentum pneumaticum, mirandæ artis opus, quod *Kelnerus* Norimbergæ fecit, eoque Sereniss. Principem *Eugenium* donare voluit, nisi mors consilium intercepisset.

Multa *Numismata antiqua & moderna*, ubi in posterioribus longissima omnium Imperatorum & Pontificum habetur series, a *Christophoro Wermuthio* Gothæ cusa.

Egregium plane *Conchyliorum* Museum ultra 4000. conchas continens.

Varia *petrefacta*, in quibus Cochlea cum cancello, longe pulcherrime & luculentissime conservata.

Præ-

Præter ea adhuc apud alios Viros magnæ Dignationis sparsim, & extra collectionis cujusdam systema, præstantissimæ inveniuntur picturæ; ut apud *Tit. Pleniff. S. C. M. Consiliarium intimum & Præsidentem Camera Vicarium, Dn. Dn. Antonium Christophorum Comitem & Dominum a Proskau, etc.*

IV. Tabulæ Regionum cum multis figuris, a *Brügelio*.

Tabulæ florum, a *Thammio*.

VI. Tabulæ Regionum, a *Gressierio*.

Tabulæ cum pugnis navalibus, ab eodem.

II. Tabulæ, a *Schnautio*.

VI. Tabulæ, ab *Heissio*.

Hercules in juventute, auctore *Sayts*.

Quædam opera architectonica, a *Piercio*.

Effigies pictorum præstantissimorum opere miniato elegantissime expressæ.

Apud *Tit. Pleniff. Dn. Dn. J. B. Sacr. Rom. Imp. Com. a N.* ex multis Tabulis eminent:

Jesus puerulus in cruce recumbens, auctore *Maratto*.

Lapidatio *St. Stephani*, a *Procacino Romano*.

Regio minuta in ære, a *Brügelio*.

II. Tabulæ præliorum, auctore *Burgonion*.

St. Magdalena, a *Raphæle*.

Crucifixio *Christi* cum *Maria & Johanne*, a *Michaële Angelo Buonarota*.

Tabula bellissima pecudem exhibens, ab *Offenbeckio*.

Mars & Pallas, a *Paulo Veronensi*.

Clorinda, a *Strudelio*.

Prælium, ab *Eysenmayero*.

IV. Tabulæ majores pecudem repræsentantes, a *Rosa*.

Caput senile, a *Davide Teniers*.

Regio, a *Fabricio*.

2. Regiones, a *Momberto Romano*.

2. Tabulæ *Zaleucus & Stratonica*, ab *Haintzio*.

Apud *Tit. Pleniff. Dn. Dn. Johannem Emericum S. R. I. Comitem a Berg, Supremæ Curia Regia Consiliarium*, inter alia præclara celeberrimorum artificum opera:

G 3

Inven-

Inventio artis pictoriae, scil. Cupido facem ardentem manu tenens, cujus lux umbram in parietem immittit, hanc vero Nympha adumbrando imitatur, a *Johanne de Ro*: (Hanc picturam praestantissimam *Ludovicus XIV.* Rex Galliae, *Johanni Sobieskio* Regi Poloniae olim dono dederat, a quo ad Principem Regium *Jacobum Ludovicum* Olaviam, & tandem donationis titulo, ad *Illustriß. Comitem a Berg* transit.)

II. Gigantes saxum levantes, auctore *Trevifane*.

Venus recubans, eodem auctore: cujus comitem, videlicet *Venerem* Cupidini oculos obvelantem, *Job. Franciscus a Backer* pinxit.

Sequitur nunc insigne Museum *Tit. Dn. Ernesti Benjamini a Löwenstädt & Ronneburg*, quod intra XXIV. annorum spatium, partim in peregrinationibus suis, partim in hac urbe nostra magno studio sumtuque collegit; & quidem uti recensitionem ex ipsius manibus acceptam, lingua vernacula publicare jussus sum;

Der Catalogus von denen Schildereyen ist folgender:
An grossen Stücken.

1. Ein Stück worauf eine Weibes-Person mit Früchten, von *Rosa*.
2. Eine Weibes-Person mit einem Stroh-Hutte, wobey ein Ziegen-Bock, von *Rosa*.
3. Die Heiligen drey Könige *Christo* opfernde, von einen Welschen Meister.
4. Die Römische Liebe, von *Baro Strudel*.
5. Loth mit seinen Töchtern Wein trinckende, von eben denselben.
6. Susanna mit zwey Susanna-Brüdern, von einen Welschen Meister.
7. Wie Cain den Abel todt schläget, von *Carl Scretta*.
8. Ein Knabe wie er einen Kopf abzeichnet, von *Vaillant*, (der Junge ist sein Sohn nach dem Leben gemahlet.)
9. Ein Jäger als ein Portrait, von Hr. von *Löwenstädt*, von *Heinitz*.
10. Ein Pfau mit einer Pfauin, und allerhand Enten, von *Hondecouster* (eines der besten Stücke.)

Mittlere

Mittlere Stücke.

11. Ein See-Stücke wo ein Thurm nebst allerhand Schiffen, von *Seemann*.
12. Ein anderes, von eben denselben.
13. Eine Bataille.
14. Ein anderes wo ein Schlos belagert wird, *Compagnon*.
15. Eine Susanna mit den sogenannten Susanna-Brüdern, von *Rottmayer*.
16. Ein Teppicht worauf ein Todten-Kopff nebst Muscheln, von *Sauerland*.
17. Ein Haase nebst einen Hirsch-Fänger, von *Tham*.
18. Die Cleopatra wie sie sich mit Schlangen ums Leben bringet, von *Quido Reno*.
19. Ein Trapp liegende nebst einer Wayde-Tasche, wo ein Vorsteher-Hund, sehr wohl gemahlet auf der Seite lieget, von *Fetti*.
20. Eingefallene Ruinen, wo Vieh weidet, von *Fichter*.
21. Ein anderes wo Jäger von der Jagd mit Hunden kommen, *Compagnon*.
22. Der Hr. *Christus* wo er das Creutze schleppet, von *Cocce*, aus Italien.
23. Die Zeit wie sie die Jugend crönet, von *de Moor*.
24. Das Laster wobey ein Frauenzimmer einem Tieger Trauben giebet, von *de Moor*, *Compagnon*.
25. Ein Stück worauf ein Hahn nebst Auer-Hünern, von *Heinietzthal*.
26. Ein anderes wo Enten im Wasser schwimmen, die ein Hund im Rohr aufjagt, von eben denselben, *Compagnon*.
27. Ein Stück worauf allerhand Kupfer-Geschirr gemahlet, nebst einen Bauer-Jungen.
28. Ein anderes mit Kupfer-Geschirr, wobey ein Bauer-Mädchen, nebst allerhand grün Zeug, *Compagnon*.
29. Ein Hirsch vvelcher von Hunden gebissen, aus der Schule des *Schneiers*.
30. Ein vvildes Schvvein von Hunden zerrissen, *Compagnon*.

31. Ein

31. Ein Hahn hangend an der Wand, vvobey allerhand Vögel liegen.
32. Ein hangend Frucht-Stück, vvo ein Affe nach der Traube greiffet, unten liegen allerhand Muscheln und See-Gevvächse, vvo die Muscheln vortrefflich gemahlet, Compagnon.
33. Eine Juden-Schule, vvo vielerley Juden in Lebens-Gröffe, mit vvunderlichen Gebehrden gemahlet.
34. Der Heil. *Sebastian* mit Pfeilen durchschossen.
35. Des Hr. von *Löwenstädt*, Conterfait von *Kopetzky*.
36. Ein Korb mit Äpfeln und Wein-Trauben, vvobey ein Krebs, item, Porcellain, nebst zwey Meer-Schweinen von *Gillmanns*.
37. Ein Korb mit allerhand Früchten, wobey ein weisser Papagoy, von *Gillmanns*, Compagnon.
38. Eine Landschafft in einem Eich-Walde, von *Berchem*.
39. Ein Blumentopff, auf einen grünen Teppicht stehend mit allerhand Blumen, von einem unbekannten Meister aus Welschland.
40. Ein anderer Blumentopff, Compagnon.
41. Eine Landschafft vvo das Wasser zwischen den Bergen flüßet, nebst vielen Dörffern, Schiffen und 100. Figuren auf Holtz gemahlet, von *Sachtleben*, unvergleichlich, (und ist dieses Stück vor Carl. I. König in Engelland geschildert, und von Cromweln verkauffet worden.)
42. Eine Bataille, von *Huchtenberg*.
43. Ein See-Sturm, von *Backhuysen*.
44. Ein schönes Gebäude mit einem Garten, von *Huchtenberg*.
45. Ein schönes Gebäude mit einem Prospect, wo allerhand Pferde und Wagen zu sehen.
46. Ein Krantz mit allerhand Früchten und Blumen, von *Son* aus Braband.
47. Ein Hahn hangend an der Wand, nebst einer Goldammer, von eben denselben.
48. Ein Prospect von einem Marckte, wo allerhand Kauff-Leute und Juden feil haben, von alten *Bredal*.
49. Eine Synagoge wo mehr den 50. Juden gemahlet, von eben denselben, Compagnon.

50. Ein

50. Ein Frucht-Stück wo Wein-Trauben und Pomrantzen und allerhand Früchte, von *Cornel. van Heem*.
51. Ein stehender Pfau, von *Bothsbilt*.
52. Allerhand Ruinen von rothen Marmor, vvobey Manns- und Weibs-Volck von der Jagd kommen, mit Hunden und Pferden, von einen Welschen Meister.
53. Eine Wayde-Tasche mit allerhand dabey liegenden Vögeln.
54. Der Heil. *Sebastian* von *Callot*.
55. Ein hangend Frucht-Stücke, von Pfirschen, Feigen, Pflaumen, von *Gillmanns*.
56. Ein anderes von eben denselben, Compagnon.
57. Ein Vorsteh-Hund bey einem Reb-Huhn und Wayde-Zeug, von *Fetti*.
58. Allerhand Blumen auf einen Spring-Brunn liegende.
59. Auf einem Stein liegende Blumen von einem Scholar von *Carol. Fiori*, Compagnon.
60. Ein Garten und Landschafft, von *Bloom*.
61. Eine Landschafft mit Kühen, und einen Hirten, von *Rosa* aus Franckfurth.
62. Vulcanus von einen unbekannten Welschen Meister.
63. Ein Teppicht worauf Blumen und ein Papagoy, nebst allerhand Früchten.
64. Ein Trapp nebst unterschiedenen liegenden Vögeln an einem Baume.
65. Ein Phasan mit allerhand Vögeln.
66. Ein Hasel-Huhn nebst einer Mandel-Kräh.
67. Eine Ente an einem Baum liegende, mit allerhand Vögeln, (diese IV. Stücke gehören zusammen.)
68. Allerhand Vögel und liegende Thiere in das Kleine auf Holtz.
69. Ein Compagnon von einem unbekannten Meister aus Holland.
70. Das Urtheil Paridis von *Mieris* vortrefflich geschildert, (ist von einem grossen Herrn 1000. Ducaten gebothen worden.)

H

Kleine

Kleine Stücke.

71. Ein Fleischer vwie er Fleisch hauet, von *Bravers*.
72. Ein Reuter auf einem Schimmel, von *Peter Wowermann*.
73. Neptunus mit einem Krüge.
74. Ein Blumen-Stücke, von *Weninx*.
75. Ein anderes Compagnon.
76. Die Venus und Cupido, vwie er vveinet, daß ihm der Pfeil von der Venus genommen vvorden.
77. Eine Spiel-Gesellschaft, vvo die Magd einen Spiegel vorhält, um die Karten zu sehen, von *Metzu*.
78. Ein See-Stücke.
79. Ein dick bevvaخشener Wald, vvo der *Heil. Eustachius* vor dem Crucifix niederfället, vvelches dem Hirsch zvvischen dem Geweyhe stehet, von *Rosenhoff*.
80. Eine Landschaft von der Gräffin *von Oppersdorff* staffiret, von *Frantz Ferch* aus Wien.
81. Compagnon.
82. Eine Landschaft von *Backers*.
83. Eine Landschaft, nach dem *Brügel*.
84. Der Compagnon darzu.
85. Eine Schiff-Flotte in einem Sturm, von *Peter Nolpe*.
86. Eine Landschaft, von *Feistenberger*.
87. Der Compagnon darzu.
88. Ein Prospect von Schövelingen bey Haag.
89. Eine Landschaft von einem unbekannten Welschen Meister.
90. Eine See-Fahrt.
91. Ein eingefallen Gewölbe, von *Schmees* und *Agricola* staffiret.
92. Zwey Soldaten geharnischt die Taback rauchen, von *Schuit*.
93. Allerhand Welsche Früchte mit Johannis Beren in einer Porcellainen Schale nebst einem Gläs Weine, von *Gillmanns*.
94. Kirschen und Wein-Trauben nebst einem Becher, von eben denselben, Compagnon.
95. Eine Bataille, von *Huchtenberg*.

96. Maria

96. Maria mit dem Kindlein *Jesu* und *Josepb* nebst zvvey Engeln, von *Titian*.
97. Eine Frau vvelche Fliegelyverck feil hat, nebst 2. beystehenden Jungen.
98. Ein Weib vvelche ein Kind auf der Schoos hat, nebst ihrem Manne mit einer betrübt Mine, von *Brackenbourg*, Compagnon.
99. Diana und Endimion.
100. Venus und Adonis, Compagnon von einem unbekannten Meister aus Holland.
101. Eine Landschaft von *Bemmel*, vwie er zu erst gemahlet.
102. Ein Compagnon.
103. Ein Gläs mit Blumen auf einem Marmorsteinernen Tisch mit allerhand Insecten, von Jungfer *Reuesch*.
104. Ein schöner Kopff mit der Hand, von *Rembrand*.
105. Eine Weibes-Person vwie sie aus dem Bade kommt, von *Titian*.
106. Ein Fuder Heu darein das Wetter schlägt, vvobey die Pferde durchgehen, den Mittag vorstellende.
107. Eine Landschaft vvo der Mond scheint, und bey dem Feuer sich Leute vvärmen, die Nacht vorstellende.
108. Eine Landschaft mit einer Brücke, vvo der Hirte das Vieh austreibt, den Morgen vorstellende.
109. Eine Landschaft vwie die Sonne untergehet, mit einem Welschen Palatio, den Abend vorstellende, (diese vier Tags-Zeiten sind von *Agricola* auf Kupfer gemahlet.)
110. Die Historie *Tomyris*, vwie sie das Haupt *Cyri* ins Blut tauchet, auf Holtz geschildert, von einem Scholar von *Rubens*.
111. Die Historie *Josephs*, vwie er sich seinen Brüdern zu erkennen giebet, von *Laireffe* auf Holtz.
112. David mit dem Kopffe *Goliaths* vor dem *Saul* kniende, vvo er mit einem Lorber-Krantz gekrönet vvird, von einem *Brabanter*.
113. Eine Grotte vvo einem Heidnischen Götzen geopfert vvird mit vielen Priestern.

H 2

114. Ei-

114. Eine Landschaft, von einem Holländischen Meister.
115. Eine Küche mit allerhand Küch-Werck auf Holtz, von *Sacht-leben*.
116. Eine Landschaft nach der Natur geschildert, von *Rugslund*.
117. Diane und Caliste auf Holtz sehr schön gemahlet, von *Mieris*.
118. Ein alter Mann vvelcher bey dem Licht studiret, von *Jean Livens*.
119. Ein Nacht-Stück vvo eine Frau in einer Maus-Falle eine Maus gefangen, und ihrem Sohne zeigt, von *Schalcken*.
120. Eine Landschaft sehr fein gemahlet, *van der Heyden*.
121. Ein Nacht-Stück Maria Magdalena, vwie sie bey der Lampen lieset, und zu dem Fenster der Mond hinein scheint, um zveyerley Licht anzudeuten, von *Schalcken*.
122. Ein Frauenzimmer vvelches die Laute spielet bey einem Tische, vvorauf ein Teppicht vortrefflich gemahlet auf Holtz, von *Peter van der Werff*.
123. Ein alter Mann vvelcher in einem Buche lieset, von *Gerb. Dawni*.
124. Das Conterfait von Hr. *Kopetzky*, vwie er den Hrn. von *Löwenstädt* abschildert, von *Fischern Kayserl. Hoff-Mahler*, von *Elffenbein*.
125. Ein Wein-Röhmer, da durch das Fenster die Häuser scheinen, sehr künstlich gemahlet, aus König Carl I. Gallerie, von *Cromwel* verkaufft.
126. Ein Crucifix auf Holtz sehr fein gemahlet, in Miniatur.
127. Ein kleines Conterfait von einer Welschen Dame, von *Rosalba* aus Venedig.

Verzeichnüß der Statuen aus Bronzo, so vvol Antiquen als Modernen, vvelche meist aus Italien.

1. Ein Saltator bachans.
2. Ein Pugil.
3. Ein Gladiator.

4. Ein

4. Ein Römischer Raths-Herr, cum sago.
5. Cibeles cum Cornu Copiae.
6. Die Venus auf einer Muschel sitzend.
7. Die Venus stehende.
8. Mercurius vwie er einen Brief in der Hand hat.
9. Mercurius den Kopff Polyphemi in der Hand haltend.
10. Ein Satyr vvelcher tanzet, sehr künstlich gebildet.
11. Antinous einen Schu lang.
12. Hercules vwie er die Schlangen zerreißt.
13. Die kniende Venus, vwie sie aus dem Bade sich abtrocknet.
14. Die Venus stehende mit einem Delphin, und einem Apfel in der Hand, bald zwey Schu hoch.
15. Meleager den Schweins-Kopff in der Hand, und einen Wind-Hund bey sich.
16. Pan auf einer Flöthe pfeiffend.
17. Eine Sibylla.
18. Sibylla Cumana.
19. Hercules wie er mit den Lövvnen streitet.
20. Masaniello von Neapolis einen Fisch-Korb in der Hand haltend.
21. Ein Hund sich kratzend.

Cabinet von Kupfer-Stichen und Zeichnungen.

Darinnen besitzt Er eine Collection von den zierlichsten Handrissen der besten Mahler, wie auch die vollständigen Wercke *Laireffens*, *Petri Beretini de Cortona*, *Fagens*, *Rubens*, *Albrecht Durers*; Theils auch a parte Kupfer-Stiche, von den berühmten *Callot*, *Rembrand*, *Stephano della Bella*, *Israel Sylvester*, und anderen, wie er denn infonderheit des *Rembrands* fast alles was er radiret, und sehr viele mit Farben gedruckte Kupfer gesammelt: Aus der Schwartzen-Kunst aber *Smiths*, *Som*, *Scheinck* &c.

H 3

Wie

Wie nun die Bildhauer - Kunst eine Schwester der Mahlerey kangenennet werden, als besitzt Er davon folgendes:

1. Das Portrait Leopoldi M. aus Holtz von ihm selbst gedrechselt.
2. Ein Zahn - Stecher - Btichslein aus Elffenbein von dem Printz Jacob auf der Festung Pleißenburg zu Leipzig gedrechselt.
3. Ein kleiner Pocal von Hertzog George von Brieg.
4. Carl XI. König in Schweden von Carlstein aus Elffenbein.
5. Der Schwedische Cantzler Wölffel aus Elffenbein von Carlstein.
6. Ein Becher wo 50. Becher hinein gedrechselt.
7. Der Ring der Heil. Dreyfaltigkeit aus einem Stück Elffenbein gedrehet.
8. Ein Meister - Stück von einem Drechsler aus Wien, wo ein Dutzend Teller so dinne daß man durchsehen kan, und $\frac{1}{4}$. Dutzend Schüsseln eben so gedrehet.
9. Ein paar Löffel von Holtz in einer Ketten, aus einem Stücke Holtz, von einem Bauern in Ungarn geschnitten.
10. Eingantzes Thee - Zeug aus Elffenbein, von dem Hrn. von Löwenstädt gedrehet.

Gantz was sonderbares hat Er in Ost - Indischen Porcellain gesammelt von allerhand Farben; insonderheit besitzt Er über 100. Stück große Schalen, Teller und andere Gefäße von Preusslern in grau in grau gemahlet; Ja Er hat selbst es so weit gebracht, daß Er unterschiedliche Porcellaine Becher vergolden und doch noch darauf mahlen lassen: Worzu er gantzer VII. Jahr gedachten Preussler gehalten.

Er besitzt auch *Gewehr und Rüstungen* von unterschiedenen Nationen: Als Türckische Sebeln, Röhre, Caffee - Kannen, Schreibzeuge, Messer, unterschiedene Kleidungen, wie auch einen schönen Alcoran; die meist zu Temeswar und Belgrad erobert worden.

Er hat antique und moderne Grichische und Römische Münzen in originalien und welche manquiren die Copien davon:
von

Alles.

Allerhand andern Curiosis aber

1. Einen Persianischen Krug von Messing und vergoldet, vvelcher mit einer gevvisen Materie ausgegossen, die abspringet vvenn Gift hinein kommet.
2. Ein Persianisches Tinten - Fäß, von aussen lacciret, invvendig von Silber, mit allerhand Zugehör, als Feder - Messer, Schreib - Feder, und Indianischer Tinte.
3. Ein Wind - Fächer aus China mit unterschiedenen Posituren, und kan man ihn aufmachen, daß auch alles vveiß ist, und nichts zu sehen.
4. Von Porcellain ein Krebs aus Japan.
5. Die Göttin Isis von einem grünen lasurten Thone aus Egypten, vvelche sie denen Todten über den Kopff legen.
6. Eine Muschel zum Trincken von Florentiner Steine.
7. Eine Muschel von vveissen Alabaster.
8. Ein Granat - Apffel von Rubin - Fluß, vvelches zur Probe von Hrn. Kunckeln gemacht vworden.
9. Ein Caravin von Rubin - Fluß.
10. Ein Trinck - Geschirr aus einem Steine, mit rothen Zacken, vvorüber der Stein - Schneider ein gantzes Jahr gearbeitet aus der Schvveitz, (da das Arbeit - Lohn über 100. Rthl. gekostet.)
11. Eine Muschel von Topas.
12. Ein Brech - Becher vom Vitro Antimonii.
13. Eine Wurtzel vwie eine Wurst gevachsen.
14. Ein Stein vwie ein Käse.
15. Ein Stein vwie ein Brodt.
16. Ein Stück von dem Horn eines Einhorns, vvelches differet von dem unicornu fossili, und von dem Horne des Fisches Narval.
17. Malabarische Schrift und Glaubens - Bekänntniß der Christlichen Religion, von einem bekehrten Malabaren.
18. Piedro del Porco von ungemeiner Größe, vvelcher vvieder den Gift

- Gift ist, und zahlet man in Holland vor einen solchen Stein 100. Ducaten.
19. Eine Kugel vvelche einem Hirsch in dem Magen gefunden vvorden, die invvendig voll Haare.
  20. Ein groß Stücke Leder, das einem Bocke im Magen gesteckt.
  21. Eine von dem Donner zerschmeltzte zinnerne Kanne, in vvelcher vier Siebenzehn - Creutzer Kayser - Geld, in Leinvvand eingewickelt, vvelche auf dem Boden zu sehen, und die Leinvvand unverfehrt; auf der andern Seite sind noch die Halmen Stroh, vvorauf sie gestanden, verhanden, vvelches vor ein rechtes Wundervverck des Donners zu halten, und hat diese Kanne in der Trachenbergischen Herrschafft in Schlesien auf einem Fenster gestanden.
  22. Eine Schale von Eisen, vvelches zu Kupfer vvorden, vergoldet.
  23. Ein Löffel mit Messer und Gabel von vveissen Carniol, darinnen eine große Ameisse von Natur gewachsen, (ein firtrefflich Stück, so auf 200. Ducaten æstimiret vvird.)
  24. Ein Löffel von Perlen - Mutter, vvo der Stiel von rothen Corallen.
  25. Ein großer Stock, vvorauf die Corallen - Bäume einen Schlang gewachsen, nebst unterschiedenen Nestern von See - Würmen.

Da Er nun die meisten *Berg - Wercke Teutschlandes*, insonderheit bey dem Geheim. Rath *Schomberg* in *Freyberg*; bey dem Geheim. Rath *Pusch* auf dem *Hartz*; vweiter in *Ober - Ungarn*, *Schemnitz*, *Cremnitz*, *Neusol*, *Schmelnitz*, *Eperies*, *Leutschau*, *Tockay*, besüchet, hat er viele schöne Minern herrausgebracht: Besonders aber zu *Tockay* das Glück gehabt, daß er von einem gemeinem Manne etvvas Gold, so vvie Haare sich um einen Weinstock und dessen Trauben gewunden, ungefehr 3. Ducaten schvver, erlanget, doch lieber gevünscht den Stock, vvovon es dieser Einfältige abgenommen, selbst zu haben. Ferner ist Ihm auch von einem *Kayserlichen Cam-*

Cammer - Rath eine Weinbeere, um welche gediegen Gold gewachsen, als eine sonderbare *Curiosität* verehret worden: Auch hat Ihm ein Kauffmann in *Schemnitz* in einer crystallinen Druhe gediegen Gold geschencket, welches einer Henne, die in ihrem Neste sitzt, gleichet. In *Neusohl* hat Er von *Hr. Doct. Mollern* ein aus der Erde gewachsenes Stücke goldenen Drath empfangen. Allermassen Er nun nicht allein eine große Menge von Gold - Stücken, derer bis 106. sondern so gar darunter welche mit gediegenem gewachsenen Gold, aus *Peru*, *Mexico*, *Guinea*, *Ormus*, aus *Persien*, wie auch aus *China*, *Japan*, aus *Africa* von *Capo de bon Esperance* und andern entfernten Orten zusammen gekauft von Leuten die daher kommen.

Von Silber - Stücken könten derer mehr als 300. in den Catalogum gebracht werden, worunter einige sehr kostbare Stücke verhanden, als da sind etliche von gediegenem Silber, so bis 21 Loth schwer; Roth und weiß gülden Ertz ist auch im ziemlichen Ueberfluß bey Ihm zu sehen: Absonderlich auch hat Er vielerley Sorten von Ungarisch gewachsenen Kupfer, und ist vornehmlich ein kleines Bäumchen auf einen grauen Stein stehend anschauenswürdig: Über dieses so verwahret Er auch eine Stufe mit *Mercurio Virgineo* 2. lb. schwer, so Er bekommen, als Er durch *Idria* in Italien gereiset, in welcher der *Mercurius* sehr wohl zu sehen ist; weiter besitzt Er auch von gewachsenen Eisen eine schöne Stufe aus Schweden, und ist dieses um deswillen zu bewundern, vveil sonst das Eisen niemahlen so zu vvyachsen pfeget: Endlich findet man auch von vveissen und grünen Bley - Ertz, und unter andern auch ziemlich große vveisse gewachsene Zinn - Graupe aus *Cornvval* in Engelland, vvelche etliche 20. Loth vvieget, und vor vvas sonderbar rares zu halten: Der Zinnober - Stücken aus *Cremnitz*, *Schemnitz*, *Siebenbürgen*, aus *Idria*, von *Hohen - Elb* aus *Böhmen*, aus *Peru*, *China*, *Mexico* find an der Zahl 25.

So hat Er auch noch ein ander Cabinet von allerhand Orientalischen *Gemmis*, theils roh vwie sie gewachsen, als auch vwie sie durch die Hand des Künstlers geschnitten und polirt vvorden: Als *Diamant*, *Rubin*, *Smaragd*, *Hyacinth*, *Saphir*, *Opal*, *Prasius*, *Aquamarin*, *Ame-*

thist, Chalcedon, Carniol, Jaspis, Katzen-Augen, Schlangen-Augen; Und sind unter diesen Steinen etliche sehr notabel; als vornehmlich einer, vvorinnen ein Körbchen mit Blumen von der Natur abgebildet: vviederum ein kleiner Stein, in vvelchem eine Distel, vvie sie blühet, zu sehen; in einem andern aber ein Brust-Bild, und noch in einem andern ein Masquen-Gesichte verhanden. Auch ist noch sonderbar merckvvürdig der vveisse Carniol, vvoraus ein Löffel gemacht vvorden, mit der Ameisse (dessen oben gedacht) und ein Chalcedon, in vvelchem fast eben eine dergleichen Ameisse zu sehen. Ferner hat Er auch einen unreiffen dem Diamant gleichenden Stein, in vvelchen alle Farben spiehlen: vweiter siehet man auch ein Stück von Topas, darinnen Silber gevachsen, in einem andern vvo Moofs; Auch zvvey Crystallen, da die eine Helffte die Tinctur von einem Hiacynth, die andere aber die Farbe von einem Smaragd bekommen: Sonsten hat Er auch noch unterschiedene Geschirre von Gemmis, so oben specificirer; Zu diesen kommt noch eine Sammlung von vielerley Börnstein, in vvelchen Fliegen, Mücken, Gefäme, Tropfen-Wasser, in einem auch eine Spinne zu sehen; das curiöseste aber ist ein Stück Börnstein, in vvelchem ein Frosch sich präsentiret.

Verzeichnüß der Petrificirten Muscheln, und andern Steinen.

Als: Eine zu Stein gevordene Auster-Schale, Piltz, Peßten, Venus-Hertz, Schnecken, Muscheln, kleiner Peßten, groß- und kleiner Nautilus, zvvey Muscheln; Ein Kinnbacken aus der Baumanns-Höhle mit einem Zahn; ein ander Zahn aus der Baumanns Höhle, petrificiret Holtz; Beine aus der Scharzfelder Höhle im Hartz; petrificirt Linden- und Eichen-Holtz, Rohr, daran man das Gevvächse siehet; Nautilus, darinnen die Striæ zu sehen von Zentstochau; Kiefer-Baum, daran man die Rinde noch siehet, Holtz von Landeshut, Holz von Joachimsthal in Böhmen, davon ich ein kniendes Berg-Männchen schnitzen lassen: 10. Sorten von den größten bis kleinsten Echinis Marinis, Kröten oder Knopff-Steinen; Pectines, mit unterschiedenen

Striis

Striis 6. Stück; 2. Myrtilos; Ein Drachen-Zahn aus der Schwveitz; Eine große Welsche Nuss; Zvvey an einander gewachsene Apricosen Kerne, gefunden bey dem Closter Oliva bey Dantzig; Ein zu Stein gewordenes Ey, vvelches zu Wizin in Böhmen gefunden, ein zu Stein gevordener Fuß mit allen 5. Nägeln von einem großen Paviran, vvelcher in Schlesien gefunden worden, (dieses ist ein curiöses Stuck, vvelches man in keinem Cabinet finden vvird, vveil auch so gahr man das Blut oben noch siehet, das zu Steine worden.) Ein zu Stein gevordenes Wasser, welches in einem Brunnen in dem *Zipfer Lande* unweit *Käsemarck* zu Steine vvorden; In einem Feuer-Steine ein Peßten, welcher vortrefflich gevachsen, das man alle kleine Striis sehen kan; Ein zu Stein gevordenes Wasser, vvelches gantz durchsichtig vvie Crystall aussehet, aus einem Brunn in China; Ein Krebs, vvelcher zu Stein vvorden; Eine kleine petrificirte Schlange, vvelche sich rund in einen Ring gedrehet.

Verzeichnüß der Petrificirten Früchte.

Rothé Mandeln aus Ost-Indien; Mandeln und Linsen invvendig vveiß von Landeshut; Erbsen eben daher, Erbsen aus dem Carlsbade; Eyer mit Carlsbad Topho überzogen; Petrificirter Moofs und Spähne mit diesem Topho überzogen, vvie auch Holtz und Rinde.

Von Lapidibus figuratis.

Ein Feuer-Stein vvie eine Taube gevachsen; Ein Feuer-Stein vvie ein Todten-Kopff; it. ein anderer vvie eine Semmel; Ein Feuer-Stein vvie ein Portrait gevachsen; vvie ein Ohr; Steinerner Priapus, Rothes Hertz, Confect von Tivoli, Dattenstein; Ein Stein vvie gelber candirter Zucker, vvie Ingver, vvie Bezoar, ein Bienenstein, ein Stein vvie ein Nieren; Ein Feuer-Stein, vvodurch ein Loch ist, ein Stein mit einem Circul, einer mit Punkten, einer vvie ein Muscaten-Nuss.

Baumsteine von Neustadt.

Mit Fahren-Kraut, mit Grass, mit Schilff, mit allerhand Kräutern, mit allerhand Bäumchen; Schifer aus dem Mannsfeldischen mit einem Perscke, einer Karpe, einem Weisfisch; zuvey Adler Steine aus Tyrol, ein Stein mit Circuln, drey Stück Muscheln in Sand-Stein, ein Stück Muschel mit seiner Mutter in Sand-Stein von Landshut, ein Muschel-Stein gedoppelt gevachsen; zusammen gevachsene Muscheln in einer eisenhaltigen Gülbe; drey zusammen gevachsene Kugeln.

In einem vveissen Letten.

Ein Blat von einer Erle, Weide, Buche, Esche, Espe; ein grosses Blat von einem unbevuften Baume; noch ein grosses Blatt von einer Weide; Ein kleiner Fisch, vvo man alle Gräten siehet, noch ein anderer grosser Fisch, sehr schön abgebildet; noch 2. kleine Fische auf einem Steine; von einem kleinen Fische der Rückegrad; Ein Regen-Wurm, ein Cornu Ammonis, in einem vveissen Sand-Steine.

In einem braunen Letten.

Ein Blat von einer Weide; noch VII. Blätter von Weiden auf VII. Steine; ein länglicht unbekanntes Blatt, Grass &c.

Letzlich ist noch zugedencken des *Muschel-Cabinets*; Da Er denn in zuvey grossen Schrancken von mehr als XXX. Schübladen auf Tafelnd die Muscheln, nach ihren Arten und Sorten, paarvveise geleget, darunter vvenig manquiren so *Bonannus* und *Rumphius* beschrieben, aber auch welche, deren sie keine Meldung gethan.

Unter andern ist auch eine quantität allerhand raren Corallen und See-Gevvächse, vwie denn ein gantzer Stock, vvoraus viele Corallen-Bäume gevachsen.

Da viele Thiere, insonderheit die Vögel leicht von Motten verzehret vverden, so hat Er über 100. Stück von einem Mahler, so lange Zeit in Persien und Indien gelebet, und sie, daselbst abgemahlet.

Was aber die raresten Bücher, die dergleichen curiosa anbelanger, betrifft, hat Er einen schönen Vorrath davon, und derer über 200. beyammen.

Tit.

Tit. Dn. M. Godofredi Hanckii Ecclesiastæ ad St. Elisabethæ, Affessoris Consistorii & Professoris Theologiæ in vicino Gymnasio meritissimi, Nummophylacium primordia duxit e Collectione B. Dn. Parentis ejus Martini Hanckii, Rectoris Elisabethani & Inspectoris Scholarum Vratislaviensium longe celeberrimi; insigniter vero auctum est accessione Museorum Reuschiani & Hoffmannswaldaviani; ut nihil dicamus de iis, quæ sparsim multis ab hinc annis, operosa & ingenti sumtu collegit.

Speciatim Thesaurus quidam Nummorum antiquorum e. gr. Græcorum & Romanorum longe præstantissimus in promptu est, quod ex calculo sequenti patet:

Nummi aurei soli antiqui inveniuntur 102. pulcherrima forma & specie servati; cum tamen Abbas *Molanus* in Nummophylacium suum celebratissimum & numerosissimum, non amplius quam 50. colligere potuerit (vid *Tentzelii Colloquia Mensura An. 1692. Mens. Octobr. pag. 790.*)

In Auro.

Ex Græcis sunt numero 14. in quibus maxime notabiles: *Timothei Athenai, & Afandri Bosphori & Thraciæ Regis Nummi præstantissimi.*

Reliqui numero 88. ad *Imperatorum* seriem pertinent; atque in his singulari, sese raritate commendant Nummi sequentes: *C. Julius Caesar* maximi moduli sive ponderis X. Ducatorum (vid. *Job. Vaillantius* in Numismat. Imperator. præstantior. Tom. I. pag. 1. ubi *Julii Caesaris* Nummi inter præstantissimos collocantur) *Agrippina* ejusdem ponderis, de quo ob raritatem *Eccardi* peculiarem Epistolam (An. 1722. Lipsiæ in 4to) publicavit. *Tiberius Claudius*, cum Inscriptione: Imperio recepto, qui a *Vaillantio* pro rarissimo laudatur L. C. pag. 59. *Nero* cum figuris duabus stantibus, & Inscr. *Augustus Augusta*. *Otho* num 2. sunt diversi Nummi, qui ex auro a *Vaillantio* pag. 82. pro raris habentur. *Trajanus* cum Basilica Vlpia, de quo *Vaillantius* pag. 122. ita scribit: Hic Nummus aureus singularis

13

laris

laris & eximiae raritatis est, *Hadrianus* cum Lupa, Romulum & Remum lactans, Cos IV. *Helvius Pertinax*, de quo idem *Vaillantius* pag. 203. *Julii Severi*, cum sex figuris sacrificantibus coram templo rotundo, cum Inscr. Vesta Mater, de que *Vaillantius* ita iudicat pag. 249. Hic Nummus aureus raritate & elegantia insignis est. *Trajanus Decius* in quo duae figurae muliebres cum signo militari & Inscr. Pannonia, quem *Vaillantius* pag. 336. pro rarissimo habet. *Postumorum* num. II. sive Pater & Filius, cum Inscr. Claritas Augustorum, vid. *Laurent. Begerus* in Thesauro Brandenburgico selecto pag. 749. it. *Vaillantius* L. C. ubi *Postumorum* nummismata aurea rarissima esse deprædicat.

Ex Constantinopolitanis, *Constans* & *Constantius* maximi moduli notandi, qui rarissimis annumerantur in eleganti Opere *Caroli du Fresne* c. tit. Historia Byzantina Tom. II. f. Descriptione Urbis Constantinopolitanæ. Tab. III. pag. 18. it. *Phocas* cum Inscr. Victoria Augustorum, id. *du Fresne* L. C. pag. 109.

Ex Gothicis aureis cum aliquibus Sinicis adsunt num. 20. qui summam 300. Ducatorum pondus habent.

In Argento.

Sunt ex *Græcis* num. LXXII. (plurimi nummi maximi moduli): Ex quibus notabiles *Asbeniensis* maximus. *Ptolomæus* num. 2. diversæ signaturæ, *Leucas* Corinthiorum Colonia, vid. *Begerus* L. C. pag. 448. *Isria* Milesiorum Colonia. Idem pag. 488. *Turinensium* Atheniensium Colonia. Id. pag. 331. *Biatia* Hispaniæ Insula. Id. pag. 522.

Ex Romanis *Consularium* num. CCCXVII. in quibus sunt nonnulli, qui in ipso *Caroli Patini* Opere desiderantur. Ad seriem *Imperatorum* spectantes num. 1043. ubi XI. *Othones* diversæ signaturæ, non ubivis obvii, *Vaillant.* L. C. Tom. II. pag. 82. *Plotina Martiana* non ubique occurrens, *Antoninorum* num. LXVII. diversi. *Didii Juliani* num. 2. optime conservati rarissimi, secundum *Vaillant.* Tom. II.

Tom II. pag 206. *Pertinacis* num. 2. quos idem *Vaillantius* Tom. II. pag. 202. elegantioribus adscripsit.

Nummorum *Gothicorum* num. XVI.

Bracteatorum maximi moduli num. 3. & minorum Halberstadiensium, Magdeburgensium & aliorum supra 150. Notandus quoque nummus *Sammaritanus* singularis elegantiae & *Spignei* Ducis Bohemiæ, ex mediis Seculis.

In Aere.

Ex *Græcis* num. LXVII.

Ex *Consularibus* num. XXIX.

Seriem Imperatorum tam eleganti specie hand facile in ullo alio invenias Nummophylacio; Nummorum maximi moduli sunt num. 647 minorum, num. 474. non legibilia, num. 56. vel in Summa 1228. quo numero etiam Tyrannorum Illius Seculi nummismata comprehenduntur, quia parum argenti continent.

Ex *Imperatoribus* in promptu sunt VI. diversi *Othonum* Ectypa longe elegantissimi. Item *Plotina Martiana* & *Matidia*, *Traiani* Conjugum rarissimus nummus, secundum *Vaillantium* Tom. I. pag. 53. seqq. *Antinoui* Hæres. *Pescennii Nigri* num. I V. diversæ signaturæ, *Didii Juliani* num. II. diversi, cum conjugibus, *Manlia Scantilla* & *Didia Clara*, id. *Vaillant.* Tom. I. pag. 106. Summa omnium ex auro, argento & ære 3093.

Ex *Modernis* & *Thaleris* quidem rarioribus sequentes, nec non longissimos Principum completa prorsus serie collectorum ordines, notavi; unde judicari potest, quanta copia Thalerorum alios Reges, Electores, Principes, Comites & Dominos atque etiam Cardinales & Episcopos etc. repræsentantium suppeditat, ut: 1. Nummus scutatus *Sixti V.* Pontificis Romani; Nummus scutatus *Clementis VIII.* sequentiumque Pontificum omnium usque ad ultimum proxime defunctum.

Thalerus rarissimus *Matthæi* Cardinalis de An. 1522. it. *Nicolai* Episcopi Sedunensis *Thalerus* rarissimus de An. 1498. Et deinde *Tha-*

Thalerus *Theodoli* Episcopi Sedunensis cum diabolo & campana de An. 1501.

Johannis Episcopi Vratislaviensis, cum Johanne Baptista, & Inscr. Sancte Johannes Baptista succurre.

Sigismundi Imperatoris Thalerus dimidius de An. 1484. a *Maximiliano* autem (cujus solius adsunt VII. diversæ signaturæ) series, usque ad *Imperatorem* nostrum *Augustissimum*.

Ex *Anglicanis* & *Scoticis*: *Elisabetha* Reginae Angliæ Thalerus cum Inscriptione: Posui Deum adiutorem meum; *Jacobi* Regis Scotiae Coronatus s. Thalerus cum ense, & Inscr. Pro me, si mereor in me; Supremæ curiæ (Parlamentum vocant,) Thalerus, cum Inscript. God with us s. Deus nobiscum; *Cromwelli* Coronatus integer, dimidius & quarta pars illius, it. solidus (qui vocatur Schilling,) cum Inscript. Pax quæritur bello.

Ex Regiis *Danicis* series a *Friderico II.* de An. 1572. in cujus Thalerio est Inscriptio: Deus refugium & fiducia mea; it. *Christiani IV.* cum Inscr. Quid non pro religione? item alius cum Inscr. Benedictio Domini divites facit.

Regum *Svecicorum* series incipit a Thalero *Gustavi I.* de An. 1535. & desinit in Thalero *Caroli XII.* satis raro, in memoriam *Tractatus Altranstadiensis* cuso, cum Inscr. Collapsam fortiter restituit; in quibus nec illi desiderantur qui in *Gustavum Adolphum* fuerunt signati, ut Thalerus An. 1631. in victoriam Lipsiensem, cum Inscr. Dexterâ tua Domine, percussit inimicum, cum signis ♁ & ☿; it. alius cum Symbolo militari: Gott mit uns; it. alius de An. 1633. cum Inscr. Joh. X. Ein guter Hirt, läſſet sein Leben für die Schaaf.

Vladislai Regis Hungariæ integer & dimidius Thal. de An. 1506. cum equite *Matrem Virginem* hasta percutiente.

Petri filii Alexii Moscorum Monarchæ integer & dimidius Thalerus (quem vocant Rubel,) de An. 1709. in Prælium ad Pultavam cusus.

Friderici

Friderici Electoris *Saxoniae* cum verbis pectori inscriptis: *Jesus Maria*; alius de An. 1522. cum Inscript. Verbum Domini manet in æternum; alius *Friderici* cum *Alberti* nomine, it. *Job. Georgii II.* cum Inscr. Deo, & Patriæ, Deo ad caput & caudam equi.

Thaleri funebres *Electores Saxonici* ab *Augusto* de An. 1586. usque ad *Johannem Georgium IV.* in quibus VI. nummi diversæ signaturæ exstant in mortem *Christiani I.* Electoris.

Thalerus *Fehrbellinensis* *Friderici Wilhelmi* Electoris *Brandenburgici*, de An. 1675. cum verbis Inscr. addit. fundit septimestres prædones.

Wolffgangi Palatini, cum Inscr. Date Cæsari, quæ sunt Cæsaris etc.

Variarum *Matronarum* Principum Electoribus Ducibusve nuptarum, Thaleri funebres, numero XX.

Ex *Brunsvicensibus* adsunt integri & dimidii Thaleri 110. diversæ signaturæ, in quibus *Christiani* Ducis *Brunsvicensis* Thalerus invenitur, cum gladio vibrante, de An. 1622. *Gottes Freund der P. Feind*; & alius cum ense, quadrato sacerdotali infixō, cum eadem Inscriptione, it. *Augusti* Thalerorum series cum campanis de Anno 1643. *Ernesti Augusti* florenus, cum sanguine e naribus stilante de An. 1693. item alius cum equo cornuto, de An. 1694.

Philippi Landgrav. *Hassia* de An. 1552. cum Inscr. Bess. Land und Lud verlorn, als en falsch aid geschworn.

Ex *Silesiacis Lignicensibus* & *Bregensibus* series integrorum ac dimidiorum Thalerorum a *Friderico* de An. 1541. usque ad *Georgium Wilhelmum* An. 1675. LXXIII. diversæ signaturæ.

Ex *Munsterberga Olsnensibus* XXIII. dimidii & integri Thaleri.

Ex *Wallensteinianis* s. *Alberto D. Mega. Fridl. & Sagan.* Thaleri septemplex signaturæ.

Comitum *de Mansfeld* Thaleri num. XVIII. cum *St. Georgio* it. Inscript. Bei Gott ist Rath, und That; nec non grossus argenteus cum eadem Inscriptione.

K

Comi-

Comitum de *Schlick* XXI. diversæ signaturæ.

Ex civitatum dimidiis & integris Thaleris LXXXVIII. signaturæ, in quibus est *Hamburgensis* cum urticæ folio, & Inscr. Fiat mihi secundum verbum tuum; Imprimis *Luneburgensis* cum Luna, aurem habens, de An. 1547. & Inscr. Visitavit nos oriens ex alto.

Johannis Hussi Thalerus, vel potius Numisma, cum ipsius vaticinio: Centum revolutis annis Deo respondebitis & mihi. In Librum *Interim* cusus Thalerus cum Inscr. Paçke di Sathan du Interim; In foedus *Smalcaldicum* Thalerus; *Argentoratensis*, *Magdeburgensis*, it. *Islebiensis* Thalerus jubilæus cum Inscr. Gottes Wort und Luthers Lehr, vergeht nun und nimmermehr. *Anabaptistarum* Thalerus; *Thom. Münsteri* Thalerus; *Johannis a Leyden* Thalerus.

Thalerus triplex in Pestilentiam Wittembergensem etc.

Magnam collectionem Ducatorum rariorum; ut & Numismatum aureorum argenteorumve propter copiam sicco pede prætereo; id tantum memorans, quod Vir ille Doctissimus in ipsum *Jubilæum Lutheranum* An. 1717. celebratum 50. nummos diversimode signatos possideat. Ex cæteris duorum Numismatum sane rarissimorum mentionem faciam; alterum cusum est An. 1686. in decollationem civium *Hamburgensium*, *Court. Jastrami* & *Hieronymi Schnitgeri*; alterum in Principem haud ignotum, cujus imago in una parte comparet thoracetenus expressa, ita ut ex pectore D. Lutherus prospiciat, in altera parte, scilicet aversa brachium cum stricto gladio ex quo sphærulæ precatoriæ, (vulgo Pater noster) dependent, cum Epigraphe: Sacra sic fulminat ira.

Quod privatam Reliquiarum, Antiquitatis, Naturæ, vel Artis collectionem a me infra nominato factam concernit, ea quidem nec mole nec raritate præcellit: nunquam enim singulares in illam sumtus impensi fuerunt, licet animus ac oculus ex contemplandis aut Providentiæ Divinæ, aut Industriæ humanæ monumentis delectationem capiat. Merentur tamen horum, qui ejusmodi

modi curiositates amant, ad spectum Mineræ quædam ex Transylvaria & Silesia auriferæ, nec non aliis metallis imprægnatæ; Mineralia item varii generis, coloris & loci, *Berg-Drusen*, *Qvarze*, *Graupen*, *Sinner und Blüthen*; Lapidès conchis minusculis petrefactis refertissimi, atque in Silesia passim reperti; Lapidès porro *Florentini*, *Mansfeldici* ac *Silesiaci* variarum Plantarum, Arborum, Rudèrumque Civitaticorum figuris elegantissime insigniti; Ligna petrefacta in altioribus Silesiæ montanis hoc Seculo effossa; Sal crystallinum *Vielicense* prope Cracoviam in varias figuras transformatum; Electri seu Succini semilibris portio, ex agro Illustris in Ducatu *Jauroviensi* *Silesiaco* Familæ forte fortuna eruti; Electrum araneis & foliis arborum inclusis perspicuum, & *Vanitatis* Hieroglyphicum ex triplici electi specie affabre conglutinatum, uti & multa Naturalia *Maslensia*, de quibus in Viri Clar. Leonhardi Davidis Hermannii *Maslographia*, Brigæ anno 1711. 4. edita disse-ritur.

Inter res, quæ ab industria humana proficiunt, èminet simulachrum Veneris ex ligno peregrino scitissime sculptum; Caput Ciceronis versatile ex ligno; Conchitæ *Maslenses* instar Gemmarum lævigati; Gemmæ provinciales indigenæ perpolitæ; Tubi Optici, Telescopia & Microscopia; Vitra quædam ex cinere *Nicotiano*; Chartæ papyraceæ ex asbesto seu lino incombustibili *Hungarico* confectæ; Ova Paschalia *Moscovitica* & *Kioviensia* admirabiliter picturata; Culter sacrificatorius *Turcicus* suaveolentia notabilis, & alius litteratura *Saracenico-Damascena* conspicuus; Cingulum *Pergamenum* ex Corio humano cum verbis amuleticis; Scopula setacea venticularis, (*Magen-Bürste*;) Ligamentum variis coloribus ac distinctis vocabulis magnitudinem Divæ Virginis *Lauretanæ*, & infantuli *Jesu* exacte referens, etc.

Inter Nummos veteres occurrunt Græci quidam, Romani, Gothici & Bracteati complures ex argento, quorum posteriorum multi in Silesia casu effossi, vel ab imbribus detecti sunt. Accedunt

dunt Cupreus Helenæ, Regenbogen-Schüßlinge, obuli extranei ac indigenæ; amuleta ex ære & metallo Chemico; nec non incogniti & rariores ex prioribus Seculis; cum uncialibus & innemoneuticis aliquot, quibus precium affectionis in Observationibus Hamburgensibus historicis adjudicatur.

Omniū vero admirationem, credo, merebitur Centuria Urnarum Sepulchralium, in Silesia nostra & vicina Polonia repertarum. Quum enim ab annis triginta circiter in eo desudaverim, ut hanc Antiquitatis Silesiæ supellectilem ab aliis ante me vel penitus intactam, vel obiter tantummodo memoratam illustrarem, sedulo vicos & locos complures peruestigavi, in quibus hujus generis aliquid casu plerumque fortuito detectum audiui, & ea quidem in re tanta felicitate gavissus sum, ut aut me præsentem, aut ipsis manibus meis, tria ferme ollarum gentiliū millia effossa fuerint, ita tamen plerumque in ipsis arenarum stratis jamjam confecta, ut ne vix decima quidem pars illarum integra extrahi, vel fragmenta sedulo collecta refarcinari, & in usus litterarios reponi potuerint. Causæ fractionis partim in aratra arvis arenariis superinducta, partim in humores a nive pluviaque in porosam tellurem penetrantes, partim quoque in radices arborum per medias urnas dehiscences sese insinuantes, atque in fossorum, ligones incuriosè immittentium ruditer, conjiciendæ: quamobrem multæ præstantiores in minutissima fragmenta dissolvuntur. His tamen difficultatibus non obstantibus pervenerunt in manus meas egregia plane Ossuaria, Cineraria, Phialæ ac Patellæ sine dubio sacrificatoriae, Lacrymatoria falso sic dicta, Crepitacula figuræ penitus insolitæ, interque illa *Porcellus* quidam integer, *Acerræ* nonnullæ, Lucerna unica fictilis, & alia variarum formarum vascula, ansata, striata, punctata. Omniū materia est argillacea, color vel flavus, vel nigricans ac cinericius, aliquando ab extraneo latere maculis rubicundis infectus, aliquando ab intrinseca parte encausto figulino inductus: de quibus circumstantiis omnibus jam olim in Epistolico Schediasmate, Lipsiæ an. 1704. typis impresso disserui, &

& si Deus vires ac otium ulterius concesserit, ampliori scripto in posterum commentabor.

Minores Urnulas perpetuo non alia quapiam re quam arenam vel terra adimpletas offendi; Majores ex dimidia parte superiori arenam habent, intus autem circa fundum Ossium concrematorum copia constipata deprehenditur. Inter illa interdum Fibulas æreas & stylos encausto viridi spectabiles, cultra sacrificatoria ferrea, duo calcaria ferrea, fersa duo ferrea, annulos majusculos æreos; imo ante biennium Globulos perforatos minusculos varie picturatos, ex materia incognita fabrefactos, & alias mundi muliebris reliquias inveni: quarum tamen accuratior consideratio spectatores quoscunque litteratissimos in stuporem abripuit.

Nummi, quod sciam, in ipsis ollis nunquam reperti. Servo tamen unum, qui sine dubio ignem passus fuit, & alterum, ubi duo numismata argentea flammis prædominantibus tam arcte conflata sunt, ut a se invicem absque violentia mallei separari nequeant.

Servo etiam duas Icunculas Isis, pollicis longitudinem & crassitiem vix excedentes, ex antiquo marmore, alteram coronatam, vittatam alteram, quæ ex famosissimo Ægyptiorum emporia Cairo in Europam per curiosum peregrinatorem ante annos bene multos delatæ, haud ita pridem meæ collectioni ac juri per donationem accesserunt. Nominabantur in ædibus prioris Possessoris *Diaboli* sive *Lares domestici*, ex cavernis Pyramidum per Muhammedanos sublati ac venditi: unde, si commodior occasio affulserit, originem, figuram ac cultum dilucidius explicabo.

Reliqua curiosa, v. gr. Codices quosdam Manuscriptos, iconismos æri incisos, florum & plantarum rariorum picturas, Gem-

mas veteres annulares, & nonnulla hujus fortis alia, minoris momenti existimo: quoniam in aliorum diriorum Gazophylaciis & Daſtyliothecis vel similia, vel præstantiora magno numero eruditorum oculis subjiciuntur. Scribeb. exeunte Majo A.C. 1725.

M. Christianus Stieff. R.

Tit. Dn. M. Michaëlis Liebentantzii Subsenioris Mariæ Magdale-næi vigilantissimi Nummophylacium ortum est ex collectione meritiſſimi olim Inſpectoris noſtri Tit. Dn. Caſparis Neumanni, qui ſeriem E-lectoralem Saxoniam inde a temporibus Reformationis, ſive ab Anno 1517. - 1617. eo produxit, ut ſummam 800. Imperialium effecerit. Ab An. 1617. - 1717. laudatus Dn. M. Liebentantzius hanc ſeriem continuavit, eamque omnino completam in ſcriniis ſuis aſſervat: Inſigne prorſus augmentum naſtum eſt hoc Muſeum acceſſione Milichiani Muſei, cujus Catalogus Amſtelodami An. 1708. in 4to typis exſcriptus fuit, ſequenti titulo præfixo: Numiſmata aurea & argentea antiqua & nova, tam Græcorum Regum & Civitatum, quam Romanorum, & omnium fere Germanorum Imperatorum omniumque totius Europæ Regionum & Civita-tum, per multos annos ſummo ſtudio collecta a Theophilo Valenti-no Milich Vratiſl. quod quidem Muſeum Milichianum Rever. Lieben-tantzius ſumma 3000. Imperialium perſoluta ſibi vindicavit.

Inveniuntur in eo quadringenti quinquaginta Nummi Anti-qui & amplius, plerique ex argento, ut ex Græcis ſummatim XXXIII. in quibus ſunt IV. ex auro, XXIII. ex argento, VI. ex ære. In argento præcipui ΠΟΛΥΔΑΜΑΝΤ. cum capite barbato & criſpato, & aleæ tabula.

In Ære ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΑΓΑΜΕΜΝΟΝ. cum quatuor perſonis, quarum una capreolum tenet pateram effundens. (vid. Saubertus de Sacrifi-ciis pag. 518.

Conſularium num. 102. ut. I. in auro, XCVI. in argento, & V. in ære; ex quibus notandum in argento Caput honoris laureatum cum
Sileo

Sileo caudato utrem hircinum in dorſo gerente, dextra elevante, pone columna cum Icuncula. C. Cenſor.

In Ære M. Portius Cato Cenſ. rev. Roma clypeis inſidens dextra bilancem, ſiniſtra cornu copiæ tenens.

Imperatorum num. CCCXXXI. ut 5. aurei, 176. argentei, 150. ærei.

Ubi inter rariores numerandi in auro: Trajani nummus, cum Abundantia Cornu copiæ effundens.

In Argento Caput Julii Caſaris, it. Neronis Claudii Druf. German. & in averſa parte, Arcus triumphalis, ſupra Nero equitans, inter duo Trophæa in ejus peristylio, cum Inſcr. De Germanis; Caput Cali-gula laureatum & corona quercea; Caput Othonis laureatum, cum ſcœmina dextra ſertum, ſiniſtra haſtam tenente, Inſcr. Securitas P. R. Caput Helvidii Pertinacis laureatum, Rev. figura muliebris, dex-tra bilancem, ſiniſtra Cornu copiæ tenens. Inſcript. Æquitas Au-guſt. TR. P. COS. II. Præcipue Caput Peſcennii Nigri, cum Victoria, dextra coronam, ſiniſtra palmam geſtante, & Inſcript. Victoria Aug. Caput Clodii Albini, in quo Minerva, dextra ramum, ſiniſtra clype-um & haſtam ferens; Caput Diadumeniani nudum cum figura mu-liebri ſtante inter IV. ſigna militaria & Inſcr. Princeps Juventutis, (ſecundum Vaillantium LC. Tom. II. pag. 283. eſt nummus eximiæ raritatis & elegantia.) Capita Balbini & Papieni, cum Hercule; Ca-put Gordiani cum Liberalitate.

In Ære: Julii Caſaris nummus cum capite laureato, ad fron-tem ſtella, pone lituus & Inſcr. C. Caſar Dictator. in averſa parte, co-rona laurea Inſcr. Veni, vidi, vici. (qui ſuppoſitiſ accenſendus.) Auguſti nummus maximi moduli cum Templo Martis plurimis co-lumnis ſuffulto. Tiberii Caput & Ara cum victoriis hinc & illinc cippo impoſitis, (qui inter rariffimos collocatur a Vaillantio Tom. I. pag. 9.) Neronis Claudii Drufi Germanici. Caput, Rev. Arcus Tri-umphalis cum ſtatua equeſtri & Germanorum ſpoliis; Inſcr. De Germanis; alius in quo Germanicus palludatus ſtans, dextra ex-tenſa, ſiniſtra haſtam tenens, Inſcr. Signis receptis devictis Germa-nis;

nis; alius (secundum Vaillantium L. C. pag. 18.) rarissimus, cum figura muliebri, sive Spe, dextra florem, sinistra togam prehendente; Inscr. Spes August. Caput *Neronis* cum portu Ostiensi; in cujus medio plurimæ naves; cum Tiberi, sub simulacro senis decumbentis; Inscript. Port. August. (pro rarissimo habetur a *Vaillantio* Tom. I. pag. 21.) Caput *Galbæ* laureatum Rev. Imperator paludatus stans in suggestu, adstante figura militari, alloquitur cohortes; Inscr. Adlocutio. (rarissimus secundum *Vaillant.* Tom. I. pag. 22.) Ejusdem, in quo figura muliebris stolata stans dextra pileum, sinistra hastam puram tenens; Inscr. Libertas. (idem rarissimis adscribitur a *Vaill.* Tom. I. pag. 23.) Ejusdem cum figura galeata gradiente, dextro pede globo insistente, cum victoriola & hasta; Inscr. Roma renascens (inter raros collocatur a *Vaillantio* Tom. I. pag. 24.) Caput *Vitellii* laureatum Rev. Victoria scribens in clypeo, palmæ arbori appenso; Inscr. Victoria August. (rarioribus adscribitur ab *eodem* Tom. I. pag. 28.) Caput *Titi* laureatum, Rev. Imperator paludatus stans, sinistro pede galeæ imposito, dextra hastam, læva parazonium tenens sub palma arbore, Judæa mœsta spoliis insidet; Inscr. Judæa capta. Caput *Marci Aurelii* laureatum, Rev. in Clypeum appensum trophæo scribit victoria, pede sinistro galeæ imposito, in imo trophæi captivus; Inscr. Vict. Germanis; Ejusdem cum trophæo, sub quo duo captivi; Inscr. de Germanis (hic nummus superiori paulo rarior est teste *Vaillantio* Tom. I. pag. 82.) Caput *Alexandri* laureatum; Inscr. M. AVR. CEUH. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. CEB. Rev. Tabula supra quam duæ urnæ & Capita *Severi* & *Mammææ*, sub mensa urceus, (Literæ Græcæ non legibiles.) Caput Gordiani Afr. Rev. figura militaris galeata stans dextra clypeum, sinistra hastam tenens, Inscr. Virtus Aug. (inter rarissimos habendus sec. *Vaillantium* Tom. I. pag. 155.) Caput *Balbini* Rev. Providentia stans, dextra radium, sinistra Cornu copiæ ferens, pro pedibus globus; Inscr. Providentia Deorum (pro rarissimo habetur a *Vaillant.* Tom. I. pag. 157.) Caput Gordiani cum Æquitate dextra bilancem, sinistra cornu Copiæ tenens; Inscr. Æquitas August.

Ex

Ex *Thaleris* rarioribus omnes fere illi hic reperiuntur, qui paulo ante nominatim sunt recensiti, exceptis Nummo scutato Sixti V. it. Thaleri *Nicolai* Episcopi Sedunensis, it. Thaleri *Johannis* Episcopi Vratislaviensis, nec non Thaleri *Fehrbellinen*si: E contrario hic inveniuntur nonnulli, quæ in Museo præcedenti desiderantur: ut *Matthei* Cardinalis & Episcopi Salisburiensis Thalerus rarissimus de An. 1521. cum Inscript. Ora pro nobis Deum Sancta Virgo radiana: *Johanneus* quidam Episcopalis hic loci cusus, grossi magnitudine, pondere Thaleri; Secula II. integra Gloriosissimorum *Imperatorum Romanorum* de singulis fere annis, in quibus etiam comparet *Caroli V.* quem ipse cudi jussit; item *Austriæ* Archiduces pulcherrima serie; *Friderici* Regis, quem vocant, brumalis Thalerus; Ex solis Mansfeldicis *St. Georgii*, qui nominantur, Thaleris, quibus in plerisque inest Inscr. Bei Gott ist Rath, und That. XXV. signaturæ differentes, in quibus nec ille desideratur de An. 1523. ubi in equi instragulo verba luculenter expressa leguntur, Ora pro; *Friderici* Electoris Saxoniae Thalerus duplus, ubi in pectore legitur: *Jesus Maria*; In Pestem Wittembergensem Thalerus simplex & duplex &c.

Numismata moderna ex impresso Catalogo cognosci possunt, quibus vero ingens copia accessit; ut series elegantissima in Jubilæum Lutheranum An. 1717. in mortem *Caroli XII.* Regis Sveciæ XVIII. diversa Numismata, & alia plura.

Gemmæ antiquæ numero LXIII. sunt in promptu; in Lapidem Lazuli, Jaspidem, Sardum, tam fabulæ poëticæ, quam varia Romana Capita incisa; item annuli, ubi in Onyche, etiam in auro literæ Arabicæ insculptæ, it. Mater Dei in Turcoide opere eminenti incisa.

Apparatus, quem in cōlectationem animi & suam & amicorum possidet *Tit. Dn. Johannes Georgius P* - - est sequens:

L

I. Pi.

I. *Pictura.*

1.) Archetypa præclara Imaginum humanarum, Regionum, Præliorum, Figurarum minutarum, Animalium, Fructuum, Florum & Rerum rurestrium: ut IV. genualia, Auctor. *Lely, Rosalba, Heribaldo & Agatha, van der Myn, Quellino, Welbero, Brandelio, Jordaëno, Perugino, Sachtleven, Heemskerkio, Bendlero, Antonio Polcke &c.*

2.) Aviarium Silesiæ ad naturalem fere similitudinem expressum, colore aqueo a *Bottengrubero*.

3.) Diversa instructa vasorum porcellaniorum eleganter pictorum & encausticorum a *Bottengrubero*.

4.) Archetypa imaginum summa præstantia & dignitatis.

Bachanalia 2. integrarum & 3. dimidiarum figurarum forma supra humanam longe augustiori, præstantissimi opus generis, auctore *Annibale Caraccio* 3½. pedum altitudine, latitudine 4½. moduli Rhenensis.

Magdalena in caverna ante *Christi* crucifixi effigiem genibus nixa, figura integra, auctore *Francisco Floriso*, 3. pedum altitudine, 2. latitudine.

Ecce Homo! cum duabus figuris aliis, pictura diligenter & pulchre colorata, ab *Alberto Dureru* de Ann. 1512. 1½. ped. altitud. & 1. ¼. ped. latitudine.

Ejusdem generis caput, a *Johanne Bellino*.

Ejusdem generis figura integra perfecta pulchritudine a *Palma Sen.* 1. ped. altit. & ½. latitudine.

Johan-

Johannis Baptistæ effigies dimidia ab *Anton. van Dyk*.

Sancta familia integris figuris a *Rubenio* 2. ped. altit. & 1½. latitudine.

Duæ Tabulæ Ferarum, scilicet cervorum, leonum, pantherarum, & tigridum, urforum, lyncium, &c. singulariter elegantes, a *Carolo Ruthardo* de Ann. 1666. 2½. ped. altitud. & 3. ped. latitud.

Caput parvum, a *Francisco Halsio*.

Orpheus cum multis feris, a *Saverio*.

Tabula ovium & gallinarum cum duabus figuris in Italia picta, a *Carolo Scretta* 3½. ped. altitudine & 5¼. latitudine.

Variae species simiarum, miros & ridiculos gestus præ se ferentium cum fructibus, vasis argenteis, præclare prorsus pictæ, auctore *Thiel Brügel*.

Regio cum figuris, a *Davide Teniers*.

Coronatio Christi cum multis figuris integris, a *Simone de Vos*.

Effigies *Burry* perquam belle expressa, a Pictore Italo.

Effigies *van Dyckii* solo capite expressa.

St. Maria Virgo cum *Jesulo*, a *Willmanno*.

Duæ Tabulæ maximæ, in quibus Charitas Romana, auctore *Halbaxio*.

II. *Opera miniata.*

Effigies *Henrici VIII.* uno colore expressa (vulgo grau in grau) ab *H. Holbeinio*.

L 2

Regio

Regio diligenter picta, a H. Bol.

X. Tabellæ cum floribus & insectis, a Georgio Hoeffnagel.

Effigies num. VI. singulariter elegantes ab eodem.

In IV. Libris multa animalia & pisces marini, item fructus, auctore eodem.

III. Opera diagraphica.

1.) Ingens prælium ad exemplar *Raphælis* artificiose expressum a *Petro van Lint*.

2.) Collectio Picturarum, monogrammarum majoris formæ tam Historiarum quam Regionum, autoribus: *Fens, Faventino, S. Rosa, Jac. Jordaëno, Blæmarto, Saverio, &c.*

3. Ejusdem generis collectio minor Historiarum LXXX. & amplius, & quidem omnino selectarum, in quibus una est a *Raphæle*, 2. a *Polydoro*, 1. a *Maratto*, 1. a *Titiano*, 2. a *Jos. Arpino*, *Düvero*, *Aldegrasio*, *Mart. Schönio*, *Holbeinio*, *Luc. van Leyden* f. *Lugdunensi* Bat. multæ a *Wierixio*, de *Bray*, *Ostaden*, *Brauwero*, *Bramero*, 1. a *Rubenio*, 1. a *van Dikio*, 1. a *Jac. Jordaëno*, *Hollaro*, multæ a *Willmanno*, *Rembrando*, *Blæmarto*, *Dreveto*, *Jac. Frey*, &c.

4.) Similis Collectio Regionum in archetypo & quidem selectissimarum numero 100. ab *Elsheimero*, *C. Poussino*, *Cl. Gill. Lorraine*, *Saverio*, *Brügelio*, *Svanefeldio*, *Sachtleven*, *Waterloo*, *Willmanno*, *Tempesta*, *P. de Laer*, *Bril*, *Mompero*, *Vingboomio*, *Nyts*, *Velden*, *Seemanno*, *van Goyen*, *Rademakero*, *du Molins*, *Bendlero*, &c.

IV. Figura anæ.

1.) Collectio magna Historiarum sacrarum & civilium a manu

nu Veterum & Recentiorum, Germanorum, Belgarum, Italarum & Gallorum Artificum, multis voluminibus constans.

(ubi Dispositio & ordinatio secundum scholas illorum facta est.)

2.) Ejusdem generis Collectio Imaginum humanarum, in qua Collector non tam Historias quam artem spectavit.

3.) Similis Collectio Ferarum & Venationum.

4.) Similis collectio Regionum.

Collectiones laudatæ præstantissima & rarissima cujusque Artificis, & integra Opera præcipuorum Chalcographorum in arte sua excellentium complectuntur.

V.

Apparatus satis instructus ichnographias munimentorum archetypas auctore *Vaubanio*, *Beanben*, *Devilleires*.

Instrumenta egregia & libros ad Sculpturam, Architecturam antiquam & modernam, Opticam facientes, comprehendens.

Tit. Dn. *Fridericus Kalschmidius*, Med. Doctor, Sac. Cæs. Maj. Personæ & Aulæ Medicus & S. R. Imp. Academiæ Nat. Curios. e liberalitate *Hannoldi*, *D. Schröckii*, *D. Wolffii*, *D. a Rhoda*, *D. Bayeri*, *D. de Franckenau*, *Pr. Wernerii*, *Pr. Pfeifferi Berolinens.* *Prof. Franckii Hal-lens.* *D. Volckmanni*, *D. Hambacheri*, *M. Buttneri*, *Hermanni &c.* Museum collegit Fossilium & Lapidum figuratorum, quod ante beatam analyfin per testamentum filio natu min. Dno *Ernesto Sigismundo Kalschmidio* Juris Candidato legavit; In quo asservantur:

I. Gemmae rudes Silesiacæ, Saxonicae & Hungaricae num. LXX.

II. Gemmæ & Fluores scalpti & politi num. LIX.

III. Lapidés Crystallini num. XXXIII. ex quibus crystallus viridis, striis Vitrioli similibus, maxime conspicua.

IV. Stalactitæ & Tophi num. XLIV.

V. Lapides certa figura gaudentes num. LXIV. ex quibus eminet Astroites albus, stellis purpureis insignitus.

VI. Lapides qui referunt corpora Vegetabilium num. LVII. ex quibus notandi Pisolithus maximus, ex Thermis Carolinis; Corallinæ tabularis frustum insignis magnitudinis; item Lapides Dendroides Eystädtenses num. XV.

VII. Lapides qui referunt corpora animalium num. LXXXVI. ex quibus Cornua Ammonis Querfurthensia maxima in matrice, & alia a matrice separata, item alia polita, in quibus concamerationes apparent; & Turbinites maximus in matrice Querfurtenensis cum Lapide cranium humanum referens.

VIII. Vegetabilia petrefacta num. XXXIV. ex quibus considerationem meretur Fungites quercinus.

IX. Partes Animalium petrefactæ num. VII. ubi ex Specu Baumanniano stalactitæ frustum maximum, in quo ossa humana petrefacta ubique prominent; it. alius Lapis Querfurtenensis, in quo os fibulæ immensum; item Dentes & Ossa varia Canstadiensia.

X. Ex Mineris metalliferis prostant Auri num. LVII. Argenti num. LII. Cupri num. LXXIII. ubi Cupri nativi arbuscula Epperiensis & Minera Tyrolensis egregia viridis, colore coeruleo distincta non ubivis obvia; Stanni num. XVI. Plumbi num. XXXVI. Ferri num. XXVIII. Mineralia media & Metallis affinia num. LXXXV. Scoriæ num. IV. Salia num. XXVI. Bitumina & Sulphura num. XLVIII. Terræ sigillatæ & Medicinales num. LXIII. Quibus jungendæ Urnæ variæ sepulchrales Silesiacæ præ. Maslenses & Lignicenses, item aliæ prope Wittembergam & in Polonia erutæ.

Dn. Godofredii Aldii, Pannorum Inspectoris Cæsarei in Silesia, Collectio Mineralium est seqq.

Ex *Auri* mineris sunt spectabiles V. ex Transylvania, item alia Bozensis, Cremnicensis & Schemnicensis, alia Bohemica, alia Moscovitica.

Ex

Ex mineris *Argentiferis* crispatis, capillaribus, asperis, rudibus sui coloris, rubris, nigris, cinereis, albis num. XL. ut Peruanæ, Norwegicæ, Hungaricæ, Bohemicæ, Moravicæ, Silesiacæ, Misnicæ, Thuringicæ; ubi minera Peruana Hispanis Aranna dicta, ex meris filis subtilissimis composita maxime notabilis, item rubra Vallis Joachimicæ, ubi tessellulæ rubræ crystallo albo inspersæ.

Ex *Stanni* Mineris num. V. ubi rarissima Malaccensis, & alia Anglica Cornubiensis conspicua.

Ex *Plumbi* mineris num. XXXV. ut: Suecicæ, Polonicæ, Bohemicæ, Moravicæ, Silesiacæ, Misnicæ, Tyrolenses, Palatinæ, ex montibus Hercyniæ, it. Anglicæ, præ. raritate se commendat minera plumbi ex monte Ararath, item alia alba Georgenstadiensis, alia Schwartzbergensis Bohemica, alia Bleystadiensis ejusdem Regni alba, ex meris tubulis composita.

Ex mineris *Aris* num. XL. ut: Hungaricæ, Tyrolenses, Bohemicæ, Silesiacæ, Moravicæ, Misnicæ, Thuringicæ, Sueciæ, Norwegicæ, & aliæ Sylvæ Hercyniæ, Moscoviæ & Sibericæ, ubi minera Norwegica & alia Schwartzburgica variis coloribus, item alia Tyrolensis maxima colore viridi & cœruleo variegata.

Ex mineris *Ferri* num. XL. elegantissimæ, ut: Suecicæ, Saxonicæ, Silesiacæ, Hungaricæ, Bohemicæ, Moravicæ, Byruthinæ, it. alia ex Styria.

Ex mineris *Mercurialibus* quædam Mercurio virgineo tument, præ. Schemnicensis Hungarica.

Ex mineris *Antimonialibus*, Hungarica turrita ejusmodi non sæpe occurrit.

Ex mineris *Bismuthi*, *Cobalti*, *Tacti* & aliis mineris metallis affinis num. XLV. ubi singularis pulchritudinis minera Cobalti ex meris cubis albis splendentibus composita, quæ floribus rosei coloris distincta.

Ex *Salibus* num. VI. ubi Sal Vitrioli album lanuginosum.

Ex

Ex *Terris* Medicinalibus num. XII. prc. Terra Sinensis *Ten-*
schee dicta.

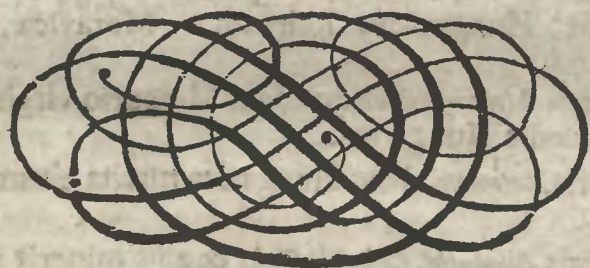
Ex *Lapidibus figuratis* num. LV. ubi Lapides Dendroides & Ich-
thyitæ *Eystädten*ses singulari sunt elegantia &c.

Apud *Dn. Johannem Stenzelium* Linguae Gallicae Magistrum re-
peritur Picturarum, a Celeberrimo Regionum Pictore *Bendlero* hic
loci expressarum Collectio ampla satis & copiosa, cum alias ipsius
Tabulae singulares & separatae difficulter, & multo ære vix parabi-
les sint.

Constat illa pulcherrimis LX. & amplius, quarum pars dimi-
dia admodum magna est, Tabulis Regionum, quæ omnia anni
tempora & diei, itemque omnes mutationes venti, pluviae, iridis,
nebulæ, nivis, fulguris etc. repræsentant.

Præterea ibidem spectandæ proponuntur III. Imagines huma-
næ, ut unius foeminae & 2. puerorum a *Burbosio* incomparabili ar-
te pictæ.

Caput senile a *Jordano*, & alia satis pulchra artis specimina.

PROMTVARIVM

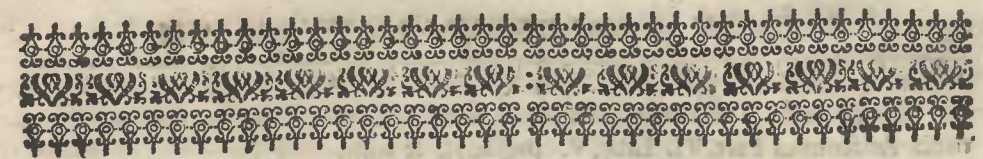
RERVM

NATVRALIVM ET ARTIFICIALIVM

QVOD POSSIDET

D. JOH. CHRISTIANVS KVNDMANN.

MEDICVS VRATISLAVIENSIS.

SECTIO I. Regnum Animale.

Classis I.

*Animalia marina integra, itemque in æere & terris
degentia, partesque ex iis desumptæ, aut exsiccata,
aut in liquore balsamico conservata.*

A. 1. Abortus humanus unius mensis in liquore balsamico, talem
delineavit & descripsit *Theodorus Kerckringius* in *Anthropogeniæ Ichnographia*
quæ reperitur in *Dan. Clerici & J. J. Mangeti Bibliotheca Anatomica* Part. IV. Sect.
I. Cap. V. pag. 578.

A. 2.	Abortus talis	II. mensium
A. 3.	- - - - -	III. mensium
A. 4.	- - - - -	IV. mensium
A. 5.	- - - - -	V. mensium
A. 6.	- - - - -	VI. mensium
A. 7.	- - - - -	VII. mensium
A. 8.	- - - - -	VIII. mensium.

Omnium horum delineatio reperitur in *Godefrid. Bidloo Anatomia*
humani corporis Tabul. XLVII. figur. III. IV. V. VI. & VII. Abortum humanum
cultro anatomico subjecit *Olaus Borrichius* in *Thom. Bartholini Act. Medic. & Phi-*
losophic. Hafniensibus an. 1673. Observ. XLIX. pag. 151. seqq.

A. 9. Abortus quinque mensium niger æthiopicus. De nigredine
Æthiopum & eorum causâ, vid. *Job. Ludov. Hannemanni* Scrutinium nigredinis
posterorum Cham sive Æthiopum, præ. *Job. Nicol. Pecblini* de habitu & colore
Æthiopum: Anatomen instituit id. *Pecblinus* in *Th. Bartholini Act. Med. & Phil.*
Hafn. Vol. IV. Obs. XVII. pag. 50. Multa etiam huc spectantia collegit *Andr.*
Libavius in *Commentatiuncula de duplici Serum gente Æthiopica & Scythica*, quæ
habetur in ejusdem *Singularium* Part. IV. pag. 650. -- 676.

A. 10. Sceletus abortus octimestris albissimus, vid. idem *Bidloo* L. C.
M 2 Tab.

Tab. 100. it. *Kerckringius* L. C. Part. IV. Sect. I. Cap. V. Tab. LXII. fig. 1. pag. 523. Conficiendi, & ossa dealbandi modum docuit *Sim. Pauli* in *Mangeti* Bibliotheca Anatomica Part. VI. Libr. V. pag. 1075. & 1084.

A. 11. Sceletus partus monstrosi masculi, una cum gemellis in oppido Militsch An. 1722. nati, inferius usque ad abdomen perfecti, nisi quod viscera in pectore & caput deficeat, item infra protuberantiam umbiliciformem funiculus peculiaris abdomen penetraverit, & in intestinis crassis se terminaverit. Monstrum hoc descr. & delin. in *Bresl. Sammlungen von Natur- und Medicin - Geschichte* XX. Versuch, Anno 1722. Mens. Junio Classe IV. Artic. XIV. pag. 626. seqq. convenit cum delineat. quæ reperitur in *Fortunii Liceti* de Monstris Libr. in Appendice pag. 303. Monstra acephala alia del. & descr. in *Gasp. Schotti* Physica curiosa Lib. V. Cap. I. pag. 573. seqq. in *Ephemerid. Natur. Curios.* Decur. I. An. III. Observ. CCLXXII. pag. 490. & Dec. II. An. IX. Obs. CXLVIII. Fig. XXXIV. pag. 258. it. in allegati *Fortunii Liceti* de Monstris Libr. II. Cap. II. pag. 58. & Cap. XXX. pag. 131. & 132. In *Job. Bimbards* Thüringischer Chronica Libr. III. pag. 192. ap. *Job. Schenckium* Obs. de Monstris, pag. 59. Multa huc spectantia quoque collegit *Job. Jacob Wepferus* in Historica Descriptione Puellæ sine cerebro natæ, quæ reperitur in *Mangeti* Bibliotheca Anatomica Part. III. pag. 339. it. in *Ephemerid. Nat. Curios.* Dec. I. An. III. Obs. CXXIX. pag. 205. seqq. Puellam aliam sine cerebro natam vid. ap. *Nicol. de Blegny* in Zodiaco Medico Gallico An. III. pag. 54. Alium infantem talem XXIV. horas superstitem ap. *Cornel. Stalpartum van der Wiel* in Centur. Observationum Medico-Chirurgico-Anatomicarum rariorum Cent. I. Obs. II. Infantem sine capite per IV. dies viventem, descr. *Job. Lowthorp*, in Transactionibus & Collectionibus Philosophicis, Vol. III. Part. I. it. *Raygerus* in *Ephemerid. Nat. Curios.* Dec. I. An. VIII. Obs. LXIV. Alius cerebro, item cerebello & medulla spinali carens, post VI. horas demum decedens, vid. ex *Historia Academia Regia Scientiarum* An. 1713. *Acta Eruditor. Lipsiensia* An. 1718. Mens. Junio pag. 242. It. An. 1724. Mens. Novembr. pag. 501. ubi puella sine capite, brachiis, corde, pulmonibus, ventriculo, renibus, intestinis tenuibus, hepate, vesicula felle, liene, pancreate nata mortua, cum alia adhuc viva integra & sana descr. Conf. de Monstris humanis *Ulyss. Aldrovandi* de Monstris Historiam, *Jacob Rueffii* Tract. de Conceptu & Generatione hominis Libr. V. Cap. III. fol. 41. seqq. it. *Fort. Liceti* & *Caspar. Schotti* Libr. supr. alleg.

A. 12. Monstri hujus interna viscera in liquore balsamico, vid. *Breslauische Samml. von Natur- und Medicin - Geschichte*. L. supr. cit. pag. 628.

A. 13. Monstrum hoc ad vivum delineatum.

A. 14. Caput agni monstrosus. Agnos monstrosos delin. *Henric. Oldenburgii*

burgius in Actis Societ. Reg. in Angl. An. 1667. Mens. Junio pag. 386. Monstrum aliud agninum vid. in *Th. Bartholini* Act. Med. & Philos. Hafn. Vol. III. Obs. XXVII. pag. 58. & Obs. LX. pag. 99. it. Vol. V. Obs. VI. pag. 21.

A. 15. Sceletus muris monstrosi ex acervo formicarum desumptus. descr. *Georg. Hieron. Velschius* Observat. Physico-Medicarum Hecatost. I. Obs. LXXVI. pag. 98. De Animalibus monstrosis alias evol. *Franc. Hernandez* Rerum Medicar. Nov. Hispaniæ s. *Job. Fab. Lynceus* Exposit. pag. 626. *Fortunius Licetus* de Monstris Lib. I. Cap. IV. pag. 15. seqq. *Casp. Schottus* in Physica curiosa Libr. V. Cap. III. pag. 580. seqq. it. *Mich. Bernh. Valentini* Mus. Museor. Part. II. Cap. XXXV. pag. 157. seqq.

A. 16. Pes Passeris monstrosus, talis describ. in *Job. Hornungi* Cista Medica Epist. LXXVII. pag. 211. Aves monstrosas alias del. & descr. *Casp. Schottus* in Physica curiosa Part. I. Libr. V. Cap. XXVI. pag. 616. seqq. *Ulyss. Aldrovandus* de Avibus Libr. XIV. Cap. XVII. *Job. Jac. Leibnitzius* in Descript. s. Memorabilibus Bibliothecæ Norimbergensis pag. 18. *Thom. Bartholinus* Cent. II. Epistol. LXXXVIII. *Ephemerid. Nat. Curios.* Dec. II. An. IV. Obs. XLI. pag. 101. *M. B. Valentini* in Mus. Museor. Part. II. Cap. XXXV. pag. 158. seqq.

A. 17. Corii humani crassissimi pars, s. Virginis annosæ.

A. 18. Cranium humanum, cum Ufnæa crustacea, sive Flos cranii. De comparatione vid. *Ephemer. Nat. Curios.* Dec. I. An. II. Obs. LIII. pag. 96. it. *Mich. Bernh. Valentini* Mus. Museor. Part. II. Cap. XXII. pag. 94. De Usu Medico & superstitioso vid. *Ol. Wormius* Mus. Libr. III. Cap. XXVI. pag. 342. *Petr. Pommet* im Materialisten- und Spezerrey- Händler Part. II. Cap. I. pag. 470. prc. *Christ. Frid. Garmannus* in Oologia curiosa Diss. II. §. 103. pag. 103. seqq.

A. 19. Officula auditus in homine. hæc delin. & descr. *Thom. Bartholinus* Epistol. Medicinal. Cent. I. Epist. LXIII. pag. 255. seqq. it. in Anatome Lib. IV. Cap. VI. Tab. III. pag. 713. *Julius Casserius Placentinus* in Tabulis Anatomicis Tab. XII. Libr. X. Fig. VIII. IX. X. & XI. pag. 271. it. in Historia Anatomia de Vocis Auditus-que organis, *Phil. Verheyen* in Anatomia corporis humani Tab. XXIII. pag. 410. prc. *Gunterus Christoph. Schellhammerus* & *Joseph. du Verney* in Tract. de Auditu & ejusdem Organo, qui reperitur in *Dan. Clerici* & *Jac. Mangeti* Bibliotheca Anatomica Part. III. pag. 371. -- 454. *Isbrand. de Diemerbroeck* Operum Anatomicorum & Medicorum Libr. III. Cap. XVIII. Tab. XV. pag. 411. seqq. alique Anatomes scriptores.

A. 20. Maxima pars ossis brachii humani, quæ absque fractura post ulcus inveteratum secessit. vid. *Observatio mea* in *Bresl. Samml. von Natur- und Med. Gesch.* XXIII. Vers. An. 1723. Mens. Januar. Class. IV. Art. X. pag. 99. seqq. it. *Ludov. Phil. Thümmigs* merckwürdigste Begebenheiten der Natur Part. IV.

num. V. pag. 312. seqq. citant: *Isbrand, de Diemerbroeck* in *Operibus Medicis & Anatomicis*, *Anatomes de Ossibus* Lib. IV. Cap. I. pag. 519. it. *Henr. von Roonbussens* *Historischer Heil-Kunst*, Part. II. Obs. IX. pag. 217. seqq.

A. 21. Os humeri cum cubito, radio & manu rustici aliquoties fractum & iterum consolidatum, subsecuta magna excrescentia carnosâ, vid. *Bresl. Samml. von Natur- und Med. Gesch.* XXVI. Vers. an. 1724. Mens. Jun. Cl. IV.

A. 22. Basiliscus vulgo, sive Draco alter ex Raja exsiccata concinnatus. del. & descr. *Georg. Wolffg. Wedelius* in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. III. pag. 202. *Ulyss. Aldrovandus* de Piscibus Lib. III. Cap. XLVIII. pag. 343. *Museum Calceolar.* Veronense Sect. I. pag. 90. *Job. Jonstonus* in *Histor. Natural. de Serp. Lib. I. Tab. XII. pag. 36.* it. in *Ejusdem* de Piscibus Tab. X. XI. & XII. *Cornel. Stalpart van der Wiel* Cent. Observationum Medico-Chirurgico-Anatomicarum rariorum Cent. II. Obs. L. *Job. Henr. Lochnerus* in Museo Besleriano Tab. XV. pag. 56. Conf. *Christiani Vateri* Physiolog. experimental. Sect. VIII. Cap. V. Quæst. I. pag. 753. it. *Mich. Ber. Valentini* Mus. Museor. Part. II. Cap. XXXVI. Tab. XXXI. pag. 160. Fabulas ex authoribus de Basilisco collegit & refutavit *Melch. Sebizius* de casu adolescentis cujusdam Argentinensis mirabili, *Wedelius* L. supr. c. *Sim. Schultzius* in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. III. Obs. CX. pag. 359. *Christ. Francisc. Paulini* in der Zeit-kürtzenden erbau. Lust Part. III. Them. CXXVIII. præf. *Job. Ad. Geritz* in *Bresl. Samml. von Nat. u. Med. Gesch.* XVIII. Vers. An. 1721. Mens. Oct. Class. IV. Art. V. pag. 382. seqq. Ex Ovo galli non excludi demonstr. *Cass. Bartholinus* in *Exercitationibus Miscellaneis Exercit. II. Serpentem*, sub nomine Basilisci coronatam del. & descr. *Conrad. Gesnerus* *Histor. Animal. Lib. V. qui est de Serpentium Natura* fol. 32. Conf. *Sebizii* Dissert. paulo supra allegatam.

A. 23. Piscis alatus s. Hirundo marina. del. & descr. in *Rosb. Forsteri* Besch. der Antillen Inseln in America Cap. XVI. pag. 264. *Job. Alberti, de Mandelsloot* Morgenländischer Reise Beschreib. Lib. II. Cap. XIII. pag. 106. *Job. Neubosii* Beschreib. des Kayserthums Sina pag. 206. *George Andersen* Orientalisch. Reise-Beschreib. pag. 181. *Erasm. Francisci* Ost- und West-Ind. Lust-Garten Part. I. pag. 31. *Job. Hug. Linschottani* Ind. Oriental. Part. IV. Sect. II. Cap. II. pag. 92. *Franc. Leguat.* Reisen nach zweyen Ost-Indischen Inseln Part. I. pag. 11. *Guil. Pisonis* *Histor. Nat. & Medic. Lib. III. fig. II. pag. 61.* *Jac. Bontii* *Hist. Nat. & Medic. Lib. V. Cap. XXIV. pag. 78.* *Job. Lerii* *Histor. Navigat. in Brasil. Cap. III. pag. 16.* *Partheus* Ost-Indianisch. Kriegs-Dienst. præf. evolvend. *Conr. Gesnerus* *Histor. Animal. Lib. IV. qui est de piscium & aquatiliu animantium natura* pag. 514. *Hypolitus Salviatus* in *Aquatiliu Animal. Hist. Histor. LXVII. fol. 185.* *Guil. Rondeletius* de Piscibus marinis Part. I. Lib. X. Cap. I. pag. 284. *Job. Jonstonus* de Piscibus Lib. I. Tab.

Tab. XVII. num. VIII. pag. 65. *Ol. Wormius* in Museo Lib. III. Cap. X. pag. 266. *Mich. Bernh. Valentini* in Mus. Museor. Part. II. Cap. XXXVII. pag. 162. aliique.

A. 24. Armadillus s. Tatou Brasiliensis. del. & descr. *Job. Jonstonus* de Quadruped. Tab. LXII. pag. 144. *Georg. Maregravius* in *Hist. Brasil. Lib. IV. pag. 231.* *Guil. Piso* in *Histor. Natural. & Medic. Lib. VI. pag. 101.* *Job. de Lat.* in *Novo Orbe* s. *Americæ utriusque Descript. Lib. V. Cap. V. pag. 552.* *Ol. Wormius* in Museo Lib. III. Cap. XXIII. pag. 335. *Ad. Olearius* in *Gottorpfisch. Kunst-Kammer* Tab. VI. pag. 7. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Besler. Tab. IX. pag. 40. De virtute singulari Medica, vid. *Cass. Barlaus* de Reb. gest. sub Comit. Mauritio in *Brasilis* pag. 369. Meras fabulas esse asserit, *Fr. Redi* in *Experimentis circa res diversas naturales, speciatim illas, quæ ex Indiis adferuntur.*

A. 25. Hippocampus Indiæ Orientalis major. del. & descr. *Conr. Gesnerus* *Histor. Animal. Lib. IV. pag. 491.* it. *Ad. Olearius* in der *Gottorpfisch. Kunst-Kam. Tab. XXVI. num. IV. pag. 48.*

A. 26. Hippocampus ex mari Mediterraneo minor; convenit cum del. & descript. *Job. Jonstoni* *Histor. Natural. de Insect. Lib. IV. Tab. XXVI. Cap. III. pag. 199.* *Guil. Rondeletii* de Piscibus marin. Part. II. Lib. II. Cap. III. pag. 108. *Job. Pomel* in *Mater. und Specerey-Händl. Tab. LXII. fig. 374. pag. 589.* it. *Mich. Bern. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Cap. XXIV. pag. 470.

A. 27. Echinus marinus s. Carduus maris aculeis albis minutissimis conspicuus. accedit ad delineat. *Conrad. Gesneri* *Histor. Animal. Lib. IV. pag. 416.* it. *Job. Lochneri* Mus. Beslerian. Tab. XXII. it. *Guil. Rondeletii* de Piscibus Marinis Part. I. Lib. XV. Cap. XXX. pag. 579.

A. 28. Echinus marinus maximus rutilus, aculeis minutissimis armatus, simulque aculeorum vestigia demonstrans.

A. 29. Echinus esculentus tuberculatus cinereus paulo minor spinis carens. Del. & descr. *Mart. Listerus* in *Histor. Animal. Angliæ* Tab. III. num. 18. pag. 169. it. *Georg. Everh. Rumphius* *Amboinisch. Rarit. Kam. Tab. XXIII. Lit. B. fol. 30.*

A. 30. Echinus marinus maximus papillosum elegantiss. id. *Rumphius* *Amb. Rarit. Kam. Tab. XIV. Lit. B. fol. 32.*

A. 31. Echini marini albi papillosum specimen minimum.

A. 32. Echinus marinus albus minor, aculeorum vestigiis parum aut nihil eminentibus. talem delineat. *Lochnerus* in Mus. Beslerian. Tab. XXII.

A. 33. Echinus marinus coloris fusci minor, s. Castanea marina spoliata

liata spinis. del. in *Rocheport* Besch. der Antillen-Insuln Cap. XIX. num. XIII. pag. 335. it. in *Olearii* Gottorpisch. Kunst-Kam. Tab. XXX. num. 1. & 2. pag. 57.

A. 34. & 35. Echini marini aculeis orbatu interior mira facies, tam papillofi, quam tuberculofi. del. in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. II. An. VIII. pag. 119. fig. 9.

A. 36. Echinus integer marinus aculeis totus horridus. del. & descr. *Phil. Bonannus* in Recreatione mentis & oculi Part. II. Class. I. num. 17. pag. 92. prc. *Job. Jonstonus* de Exangvibus Tab. XII. & XIII. pag. 51.

A. 37. Echinometra f. Echinus marinus digitatus elegantis structuræ, quinis lineis undulatis, quæ parvis foraminulis diffecantur, æqualiter a vertice ad basin usque procedentibus, ubi spatia papillis supereminentibus adimpleta. del. & descr. *Phil. Bonannus* in Recreatione mentis & oculi, Part. II. Class. II. num. 18. pag. 92. *Ad. Olearius* in Gottorp. Kunst-Kam. Tab. XXX. num. I. pag. 17. it. *Georg. Everh. Rumphius* Amboinsch. Rarit. Kam. Tab. XIII. num. 3. De ineffabili copia in mari Adriatico & Tyrreno, it. de usu medicamentofo, vid. *Francisc. Placentia* Mare Ægeum redivivum pag. 56.

A. 38. Echinus sulcatus, cranio humano similis. conven. cum delin. ap. *Valentinum* in Mus. Museor. Part. II. Tab. III. Cap. II. fig. 7.

A. 39. Echinometra plana stellata discoidæa. vid. *Listeri* Histor. Animal. Angliæ pag. 21. f. Echinus planus stellatus *Rumphii* Amboinsch. Rarit. Kam. Tab. XIV. Lit. E. pag. 36.

A. 40. 41. Aculei Echinometræ digitatæ purpurei coloris & cinerei, in apice fasciis albis cincti, inferius fovea notati. Echinus descr. & delin. ap. *Phil. Bonannum* in Recreatione mentis & oculi. Part. II. num. 9. pag. 92. & ap. *Georg. Everh. Rumphium* Amb. Rarit. Kam. Tab. XIII. num. 1. & 2. pag. 35. Pedes vel aculei itid. in *Rumphii* Amb. Rar. Kam. Tab. XIII. Lit. D. & in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. II. An. I. & II. Tab. III. pag. 56.

A. 42. Pedes f. Aculei Echinometræ Pelagii Aristotelis, inferius fovea notati petrefacti, ubi papillis Echini marini adhæserunt. del. cum Echino *Phil. Bonannus* in Recr. mentis & Oculi. Part. II. Class. II. num. 17. pag. 92. *Rumphius* Amboinsch. Rar. Kam. Tab. XIII. Lit. E. num. 3. & 4. pag. 30. totum vero cum aculeis in lapidem mutatum del. *Ferrand. Imperatus* Histor. Natural. Lib. XXIV. Cap. XXVI. pag. 759.

A. 43. Os cum dentibus Echini marini, coronam Imperialem repræsentans, sec. del. & descr. sæpius citati *Rumphii* Amb. Rar. Kam. Tab. XIII. Lit. A. pag. 30. Batavis: Opegaande Zee-Tulpen. vid. *Wil. d' Orville* Catalogus van Ka-

Kabinet pag. 25. Cum Echino descr. *Conr. Gesnerus* de Aquatilibus Libr. IV. pag. 416. it. *Gasp. Schottus* in Physica curiosa Lib. X. Cap. XV. pag. 1115. prc. *Phil. Bonannus* in Recreat. mentis & oculi. Part. III. Problem. XXIX. pag. 244. seqq.

A. 44. Acus marina. del. & descr. in *Conr. Gesneri* Histor. Animal. Libr. IV. pag. 11. *Guil. Rondeletii* de Piscibus Marinis Part. I. Lib. VIII. Cap. IV. pag. 229. *Ulffiff. Aldrovandi* de Piscibus Lib. I. Cap. XXII. pag. 105. *Job. Jonstoni* de Piscibus Tab. XV. num. 14. pag. 56. *Ol. Wormii* Mus. Libr. III. Cap. X. pag. 266. *Ad. Olearii* Gottorp. Kunst-Kam. Tab. VIII. num. V. pag. 8. *Gasp. Schotti* Physica curiosa, Lib. X. cap. II. pag. 1053. Anatomen instituit *Ol. Borrichius* in *Th. Bartholini* Act. Hafniens. An. 1673. Obs. XXXVIII. pag. 149. seqq.

A. 45. Scolopendra Aldrovandi Indiæ Orientalis f. Regionis Coromandel. vid. ejusdem de Insectis Animalib. Libr. V. Cap. XV. pag. 635. it. *Conr. Gesnerus* Hist. Animal. Libr. IV. pag. 1009. & *Guil. Rondeletius* de Piscibus Marinis Part. II. quæ est universa Aquatiliu Historia Lib. II. Cap. III. pag. 108. Sive *Hippocampus Moufetti* & *Jonstoni* Hist. Nat. de Insect. Libr. IV. Tab. XXVI. pag. 198. De summa virulentia vid. *Georg. Andersen* Oriental. Reis. Lib. I. Cap. XVIII. pag. 25. it. Libr. II. Cap. XV. pag. 76. *Rocheport* Besch. der Antillen Insuln Cap. XIV. pag. 228. *Wilb. Boffmanns* Reise nach Guinea pag. 236. it. *Guil. Pisonis* Histor. Natural. & Medic. Ind. Occidental. Libr. V. pag. 286. Per microscopium examinavit *Ant. de Leeuwenhoek* in Continuatione Epistolarum ad Reg. Soc. Londinensem datarum Epist. VII. pag. 91. it. in Anatomia beneficio microscopiorum detecta Tab. CII. fig. XI. Sect. I. pag. 111.

A. 46. Cauda echinata maxima Rajæ piscis. vid. prc. *Job. Jonstonus* de Piscibus Libr. I. punct. IV. Tab. X. XI. & XII. pag. 33. *Hyppolitus Salvianus* in Aquatil. Animal. Historia, Hist. XLIX. fol. 149. it. Authores qui supra de Basilisco; Anatomen Rajæ vid. in *Nic. Stenonis* Specim. Observation. de Musculis & Glandulis in fine.

A. 47. Cataphractus parvus descr. & del. *Stephan. a Schoenfeld* in Ichthyologia pag. 30. it. *Job. Jonstonus* de Piscibus Tab. XLVI. num. 5.

A. 48. Testudo Brasiliensis marina minima, pedibus pinnatis. del. & descr. ap. *Job. Jonstonum* de Exangvibus Tab. VIII. num. VIII. it. in Valentini Museo Museor. Part. I. Libr. III. Cap. XXXI. pag. 485. Multo major, in *Job. Henr. Lochneri* Museo Beslerian. Tab. XVI. pag. 60. *Petr. Pomet.* Material. u. Spezer. Händl. Part. II. Tab. LXIII. fig. 377. pag. 595. *Rocheport* Besch. der Antill. Insuln Cap. XX. num. 2. pag. 353. seqq. *Leguat* Reisen nach zuveyen Ost-Indischen Insuln Part. II.

A. 49. Tegumentum Testudinis Brasiliensis terrestris stellatum. conven. cum delin. ap. *Conr. Gesnerum* Histor. Animal. Libr. II. qui est de Quadrupe-

drupeditibus oviparis pag. 113. descr. & del. in *Guil. Pifonis* Histor. Natural & Medic. Libr. III. pag. 105. in *Erasm. Francisci* Ost- und West- Indischen Lust- Garten Part. I. Tab. X. num. 6. pag. 335. *Job. Henr. Seyfridi* Medulla mirabilium Naturæ Libr. II. Cap. II. pag. 564. & 567. *Ol. Wormii* Museo Libr. III. Cap. XXIII. pag. 516.

A. 50. Sceletus Testudinis vulgaris aquaticæ. del. & descr. in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. IV. & V. Observ. CLXXXIII. pag. 240.

A. 51. Serra piscis, rostro dentibus s. spinis XXVIII. ab utroque latere munitus. del. & descr. præter *Aldrovandum*, *Jonssonum* Hist. Nat. de Piscibus & Cetis Tab. XLIV. p. 220. *Gesnerum* Histor. Animal Libr. IV. pag. 856. *Carolus Clusius* Exoticor. Libr. VI. Cap. XIX. pag. 135. *Ad. Olearius* Gottorpisch. Kunst- Kam. Tab. XXV. num. I. pag. 38. *Ol. Wormius* in Museo Libr. III. Cap. XV. pag. 288. *Frid. Martens* in der Spitzbergisch. oder Grœnländisch. Reise- Besch. Cap. VI. num. VII. pag. 95. *Guil. Pifso* Hist. Nat. & Medic. Ind. Occidental. Libr. III. pag. 54. *Mich. Bernh. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Libr. III. Cap. XXXIII. pag. 490. *Claud. du Molinet* dans le Cabinet de la Bibliothèque de St. Genevieve Part. II. Tab. III. præ. *Hannaus* in *Eph. Nat. Curios.* Dec. II. An. VIII. Obs. CVII. it. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Besl. Tab. XXVII. pag. 63. ubi plures simul Authores nominantur.

A. 52. Radii ferrati Pastinacæ marinæ. descr. in *Guil. Rondeletii* de Piscibus Marin. Part. I. Libr. XII. Cap. I. pag. 331. *Museo Calceolar. Sect. I.* pag. 92. it. in *Gasp. Schotti* Physica curiosa Libr. X. Cap. XXXVI. pag. 1138. De Summa virulentia vid. *Erasm. Francisci* Ost- und West- Ind. Lust- Garten Part. II. pag. 986.

A. 53. 54. Pilæ marinæ & stagnatiles diversorum colorum & magnitudinis. vid. *Ol. Wormius* in Museo Libr. II. Cap. II. pag. 139. præ. *Job. Math. Faber* de Pilæ marinæ Anatome Bontanolog. in *Miscell. Nat. Curios.* Dec. II. An. I. Obs. XIV. pag. 32. it. An. X. pag. 197. Conf. Dec. III. An. I. pag. 313. it. *Georg. Hier. Velschii* Observ. Physic. Medic. Hecatost. I. Obs. XVIII. pag. 29.

A. 55. Nairix rubra maxima in rene lupi, cum aliis reperta. descr. in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* XIV. Vers. An. 1720. Mens. Nov. Class. IV. Art. VI. pag. 544. seqq. conven. cum delineat. Amphibianæ in *Pifonis* Comment. supra *Jac. Bontii* Histor. Natural. Libr. V. cap. XXIII. pag. 77. & *Joh. Jonstoni* de Serpentibus Tab. IV. pag. 21.

A. 56. Natrix rubetaria ex montibus Riphæis.

A. 57. Aspis Ægyptiaca s. Angvis Æsculapii albus, squamulis rotundis rubris in dorso conspicuis.

A. 58. Angvis Æsculapii niger, squamulis rotundis albis ita dispositis, ibidem frequens.

A. 59.

A. 59. Zicatlinan s. Mater formicarum, serpens Indiæ Orientalis, circulis albis & nigris alternatim cincta, del. in *Ad. Olearii* Gottorp. Kunst- Kam. Tab. XI. num. I. pag. 16.

A. 60. Cœcilia marina nigra capite rubro punctato, in Guinea frequens. vid. *Georg. Everh. Rumphii* Amb. Rar. Kam. Libr. I. Cap. XXXVIII. pag. 45.

A. 61. Serpens nigra Indiæ Oriental. maculis oblongis albis notata.

A. 62. Serpens minima albicans, in dorso punctulis fuscis oblongis insignita.

A. 63. Serpens Americana elegantissima, squamulis in dorso albis & nigris alternantibus.

A. 64. Serpens perexigua, quæ capta prope Vratislaviam ranam maximam, & triplo lariores, vel crassiores evomit, cum rana. vid. *Observatio mea* in *Bresl. Nat. u. Medic. Gesch.* XXI. Vers. An. 1722. Mens. Jul. Class. IV. Art. V. pag. 67.

A. 65. Serpens talis singularis magnitudinis ex montibus Giganteis.

A. 66. Exuvia serpentis longissima Americana, ubi tota pellis squamis tecta pulchre dispositis, & dorsum a capite ad extremam caudam continuo ordine secundum longitudinem nigricantibus quasi clypeiformibus maculis ornata. descripsi in *Bresl. Samml.* XX. Vers. An. 1722. Cl. IV. Art. V. pag. 69. Serpentem ejusmodi delin. & descr. *Carol. Clusius* Exoticor. Libr. V. Cap. XVIII. pag. 113. it. Curar. Posterior. pag. 66. *Adam. Olearius* in Gottorpisch. Kunst- Kam. Tab. XI. pag. 17. Exuviam *Ol. Wormius* in Mus. Libr. III. Cap. IX. pag. 263. *Job. Henr. Lochnerus* Mus. Beslerian. Tab. XIV. pag. 53. *Andr. Cleyerus* in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. II. An. II. Obs. VII. pag. 18. Maximas serpentes Indiæ Orientalis & Occidentalis, oves, homines, cervos, imo boves deglutientes descr. *Phil. Baldus* in Beschreib. der Küsten Malabar und Coromandel pag. 426. præ. *Job. Ludolfus* Histor. Æthiopie. Lib. I. Cap. XIII. *Athanas. Kircherus* Chin. illustrat. Part. IV. Cap. X. pag. 202. & 203. *Georg. Hier. Velschius* de Vena Medinensi pag. 214. *Philipp. a St. Trinitate* in Oriental. Reise- Besch. Libr. VII. Cap. IV. *Philip. Pigafetta* in Descript. Regn. African. Part. I. Cap. XI. pag. 23. *Francisc. Leguat.* in Reisen nach zuvey unbewohnten Inseln Part. II. pag. 300. *Wilb. Bossnars* Reisen nach Guinea Epist. XVII. pag. 368. *Christ. Franc. Paullini* in der Zeit- kürzenden erbaut. Lust Part. II. Them. XCIX. Omnem fidem superant, quæ annotavit de portentosis Serpentibus ex *Ol. Magni* Libr. XXI. Cap. XLIII. *Conr. Gesnerus* Histor. Animal. Libr. IV. qui est de Piscium & Aquatiliu Animantium Natura pag. 1040. & Libr. V. fol. 70. it. *Gasp. Schottus* in Physica curiosa in Append. Cap. VI. §. 3. pag. 1169. Conf. *Observationem meam* in *Bresl. Samml.*

von Nat. u. Med. Gesib. XXI. Vers. An. 1722. Mens. Jul. Class. IV. Art. V. pag. 66. seqq.

A. 67. Cœcilia Gesneri coloris flavescentis. del. *Ferrand. Imperatus* Hist. Natural. Libr. XXVIII. pag. 916.

A. 68. Vipera Americana longissima cinerea, colore nigro fasciata.

A. 69. Vipera Italiæ, ex quibus Trochisci ibidem conficiuntur. Hanc cum Trochiscis del. & descr. ex *Petr. Pometii* Material. und Specerey. Händl. Part. II. Cap. XXVII. Tab. LIX. fig. 361. - 364. pag. 360. seqq. *Mich. Bernb. Valentini* in Mus. Museor. Part. I. Lib. III. Capit. XXXIX. pag. 504. præcip. *Marcus Aurel. Severinus* in eleganti opere, de Vipera Natura, Veneno, Medicina, it. *Baldus Angelus Abbatius* de admirabil. Vipera Natura, & de mirificis ejusdem facultatibus: Varia experimenta cum Viperis instituit *Moses Charas* in Continuatione novorum experimentorum circa vipers, una cum Dissertatione de earum veneno, it. *Bourdelot* in Judicio & Observationibus circa Vipers, Gallice script. & *Frant. Redi* in Experimentis circa res diversas naturales, speciatim illas, quæ ex Inchiis adferuntur in fine, it. in Observationibus de Viperis; Anatomen instituit *Oli-ger. Jacobaus* in *Th. Bartholini* Añ. Medicis & Phil. Hafn. Vol. V. Obs. C. pag. 266. it. *Edoard. Tysson* in Vipera caudifera Anatomia. Fabulas de Vipera collegit *Phil. Jac. Sachs a Lewenheimb* Gammarologiæ Cap. II. §. 7. pag. 25. De Congressu & Partu fabuloso & vero multa reper. in *Gothofred. Voigtii* Curiositatibus Physicis Cap. IV. pag. 108. - 157. De vano usu in Medicina vid. *Observatio mea in Bresl. Samml. von Natur und Medic. Gesib. XXI. Vers. An. 1722. Mens. Jul. Class. IV. Art. V. pag. 74.*

A. 70. Ova Viperae Italiæ botryformia.

A. 71. Serpente diversimode variegatarum non vulgariū X. diversæ adhuc species. De his evol. *Ulyss. Adrovandus* in Hist. Serpent. & Dracon. *Conrad. Gesnerus* Hist. Animal. Libr. V. qui est de Serpente Natura, *Job. Jonstonus* in Hist. Natural. de Serpente, *Gail. Piso* in Hist. Nat. & Medic. Ind. Occidental. Libr. V. Cap. VIII. pag. 274. - 282. Conf. de Serpente differentiis, senectæ, partibus, sensibus, veneno, ejusque remedio, *Wolffg. Frantzii* Histor. Animal. Part. IV. Cap. I.

A. 72. Coronæ Serpente vulgo, f. Pars Chelæ Squillæ arenariæ Indiæ Orientalis. del. & descr. cum Squilla *Ulyss. Aldrovandus* de Animalibus exangvibus Libr. II. pag. 159. *Phil. Jac. Sachs a Lewenheimb* Gammarol. Cap. XIV. §. 15. pag. 304. *Mich. Bernb. Valentini* in Mus. Museor. Tom. I. Cap. XXXV. pag. 494. S. Squillæ lutariæ *Moddermans Rumphii* Amb. Rar. Kam. Tab. III. Lit. E. fol. 6.

A. 73.

A. 73. 74. Coronæ Serpente ex dentibus porcellorum molaribus majores & minores. del. & descr. *Christ. Warltizius* in Museo curioso aucto Sect. III. Num. V. Part. II. Cap. XLI. pag. 176. *Georg. Hier. Velschius* Hecatost. I. Observ. Physic. Medic. XXVII. pag. 42. *J. H. Lochnerus* in Mus. Besler Tab. XXXI. pag. 93. Conf. *Miscell. Nat. Curios.* An. V. Dec. II. Obs. CVI. pag. 212. præ. Schol. Dari tales coronas etiam aureas superstitione probat *Job. Lud. Hanemannus* in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. II. An. VI. Obs. LXVIII. pag. 129. it. *Rosinus Lentilius* in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. III. An. IV. Obs. XXII. pag. 48. De fabuloso usu in Medicina vid. *Conrad. Khunratb* in Medulla Destillatoria & Medica Part. II. Tract. XXVII. pag. 309.

A. 75. Corona Serpente ejusdem structuræ petrefacta minima nigra Maslensis Silesiæ.

A. 76. Squilla marina, cujus tegumentum calices maris ornant, ex quibus squillæ minimæ proveniunt. De Calicibus vid. *Job. Jonstonus* de Exangvibus Tab. V. pag. 24. seqq. *Phil. Bonannus* in recreatione mentis & oculi Part. II. Class. I. num. 14. pag. 92. præcip. *Phil. Jac. Sachs a Lewenheimb* Gammarologiæ Cap. V. pag. 90. seqq. it. *Miscellan. Nat. Curiosor.* Dec. I. An. II. Obs. C. pag. 174. Bufoni simile animal Americarum Pipa & Pipal indigenis dictum cum foetibus e dorso emergentibus del. & descr. ex *Frid. Ruysbii* Thesaur. Animalium primo Añ. *Erudit. Lips.* An. 1710. Mens. Novembr. Tab. VII. pag. 484. Anatomen Squillæ marinæ instituit *Ant. a Leeuwenhoek* in Epistol. ad Societ. Reg. Angl. & alios Illustres Viros s. Continuatione mirandorum arcanorum Naturæ detectorum Epist. CXXV.

A. 77. Chela Cancrini marini lævis *Rumphii*, Amb. Rar. Kam. Libr. I. Cap. VII. Tab. VI. Lit. P. fol. 11.

A. 78. Astacus fluviatilis cum tegumento & chela monstrosa. Monstrosos caneros descr. id. *Lewenheimb* in Gammarol. Cap. VII. pag. 116. seqq.

A. 79. Chelæ Astaci fluviatilis corniculatæ & variæ monstrosæ. tales descr. *Georg. Hier. Velschius* Observ. Physic. Medic. Hecatost. I. Obs. VII. pag. 9.

A. 80. Tegumentum Cancrini Moluccani maximum. del. & descr. *Car. Clusius* Exoticor. Libr. VI. Cap. XIV. pag. 127. *Job. de Laet* in Nov. Orb. s. Ind. Occidental. lib. II. Cap. XIX. pag. 56. *Ol. Wormius* in Mus. Libr. III. Cap. V. pag. 249. *Job. Jonstonus* de Exangvibus Tab. VII. num. 1. & 2. *Ad. Olearius* in der Got-
torp. Kunst - Kam. Tab. XXVIII. pag. 50. *Oli-ger. Jacobaus* in Mus. Danic. Sect. III. pag. 17. præ. *Phil. Jac. Sachs a Lewenheimb* Gammarol. Cap. VI. pag. 113. it. *Mart. Bernb. a Bernitz* in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. II. Obs. CII. pag. 176. & *Ge-
org. Everb. Rumphii* Amb. Rar. Kam. Libr. I. Sect. XXI. p. 23. Cancrini Moluc-

cani fragmentum fossile lapideum del. & descr. *Job. Jac. Scheuchzerus* in Specim. Lithograph. Helveticæ curios. pag. 65. & seqq.

A. 81. *Paranacare species Cancrorum Brasilianorum.* del. & descr. *Job. Jonstonus* de Exangvibus Tab. XI. num. 15. pag. 35. it. *Ad. Olearius* Gottorp. Kunst-Kam. Tab. XXVIII. num. 5. pag. 51.

A. 82. *Cancellus Paranacare Brasiliensis in Cochlea quæ crusta tuberculosa obducta.* Del. & descr. *Conr. Gesnerus* Histor. Animal. Libr. IV. pag. 189. *Guil. Rondeletius* de Piscibus Marinis Part. I. Lib. XVIII. Cap. XII. pag. 353. *Job. Jonstonus* de Exangvibus Tab. VII. pag. 30. *Thom. Bartholinus* Epistol. Medicinal. Cent. IV. Epist. XVI. pag. 66. it. Epist. XXXVI. pag. 212. *Rochefort* in Beschreibung. der Antillen-Insulo Cap. XIV. pag. 216. prc. *Phil. Jac. Sachs a Lewenheimb* Gammarol. Cap. V. pag. 102. *Georg. Everh. Rumphius* Amb. Rar. Kam. Tab. XXVIII. num. 1. Conf. *Marcgravius* Histor. Brasil. Libr. IV. Cap. XXI. pag. 188. *Petr. Pometii* Material. und Specerey-Händler Part. II. Cap. XLII. Tab. LXV. fig. 384. pag. 607. & ex eo *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Cap. XXXVIII. pag. 502.

A. 83. *Lapides ex Cancris albi & cœrulei non vulgaris magnitudinis.* descr. *Valvasor* in der Ehre des Hertzogth. Crains Tom. I. Libr. III. Cap. XXXVI. pag. 453. it. *Mus. Calceolar.* Sect. III. pag. 368. Multa huc spectantia collegit *Phil. Jac. Sachs a Lewenheimb* Gammarol. Libr. I. Cap. XIV. pag. 289. it. 309. seqq. Variis figuris insignitos desc. *Thom. Bartholinus* Act. Medic. & Phil. Hafniens. Vol. III. Obs. LXV. pag. 106. De usu Medico idem *Sachs* L. C. Libr. II. Cap. II. pag. 166. seqq. conf. *Unsere Samml. von Nat. und Medic. Geschichte.* VI. Vers. An. 1718. mens. Dec. Class. IV. Art. XI. pag. 1999. seqq.

A. 84. *Chela maxima monstrosa Astaci marini.* conven. cum delin. in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. II. Obs. CI. pag. 175. Conf. de Astaco marino *Ul. Aldrovandi* de Animal. Exangv. Libr. II. pag. 115. *Conr. Gesneri* Hist. Animal. f. de Aquatilib. Libr. IV. pag. 119. *Job. Jonstoni* de Exangvibus Tab. II. num. 2. pag. 17. it. *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. II. Obs. CI. pag. 175. Maximi Astaci descr. in *Historisch. Remarquen* An. 1701. pag. 123.

A. 85. *Folliculus moschifer, singularis magnitudinis.* Moschi folliculum pecul. Tract. descrip. *Lucas Schröckius* in Histor. Moschi, cui jungendus *Dan. Ludovicus* in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. IV. & V. Obs. CCV. pag. 286. Dec. I. An. VI. & VII. Obs. CXXVIII. pag. 166. it. Dec. I. An. VIII. pag. 81. *Mus. Calceolarian.* Veronense Sect. VI. pag. 661. Animal. delin. pag. 666. it. *Schröckius* L. C. pag. 45. & ex eo *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Libr. III. Cap. XI. pag. 441. Conf. *Atban. Kircheri* Chin. illustrat. Part. IV. Cap. VII. pag. 191. *Job. Bapt. Tavernierii* Reise-Beschr. Part. II. Cap. XXIV. pag. 141. *Ol. Dapperi* Beschreib.

von

von Africa pag. 21. *Isbrand Ides* Reise nach China Cap. VIII. pag. 76. *P. Pometii* Material. und Spez. Händl. Part. II. Cap. IV. pag. 479. Tab. LIV. fig. 334. *Gass. S. horti* Phys. Curios. Libr. VIII. Cap. XXVI. pag. 856. De generatione Molchæ vid. *Th. Bartholini* Act. Medic. & Philos. Hafniensia an. 1671. & 1672. Obs. LVIII. pag. 116.

A. 86. *Lapis Bezoar Orientalis maximus mire variegatus & lævigatus.* Hunc peculiari Tractat. descr. *Caspar. Bauhinus*, *Job. Bapt. Sylvaticus*, *Nic. Monardes*, *Anton. Deusingius* alique, quibus jungend. del. et descr. ap. *Conrad. Gesnerum* de Figuris Lapidum Cap. XII. fol. 160. h. et ex eo ap. *Ansel. Boetium* de Boor in Histor. Gemmar. & Lapid. Libr. II. Cap. CXCI. CXCIV. pag. 361. seqq. Conf. *Phil. Baldæ* Beschreib. der Küsten Malabar und Coromand. Cap. XXVI. pag. 162. *Job. Bapt. Tavernierii* Reise-Beschreib. Part. II. Cap. XXIV. pag. 142. prc. *Guernieri Rolfskii* peculiar. Dissert. Jenæ an. 1675. & *Just. Vessi* Dissert. Erfurthi an. 1707. habit. it. *Engelbert. Kämpferi* Amœnitat. Exotic. Politico-Physico-Medic. Fascicul. II. §. 3. pag. 398. seqq. *Franc. Hernandez* Rer. Medicar. Libr. IX. Cap. XIV. pag. 325. *Fabie Columna Lyncei* Annotat. in *Nard. Anton. Recchi* Rer. Medicarum Novæ Hispaniæ Volumen, it. *Unsere Samml. von Nat. und Medic. Geschichte.* V. Vers. an. 1718. mens. Aug. Class. IV. Artic. XII. pag. 1526. De raritate in ipsis Indiis, & copia in Europa, it. de factio vid. *Job. Zwelferus* Pharmacopœjæ Reg. reformatæ in Appendic. pag. 92. it. *Frider. Slare* in Experiment. & Observationibus circa Lapidem Bezoardicum in fine; conf. *Ansel. Boetium* in Hist. Gemmar. & Lapid. Libr. II. Cap. CXCIV. pag. 371. *Caspar a Reyes* in campo Elysio jucundarum questionum, Quæst. LXVII. 24. Verum Lapidis Bezoardici Orientalis examen instituit. *Casp. Kolichen* in *Th. Bartholini* Act. Med. & Phil. Hafniensib. Vol. V. Obs. CXXX. f. in Appendice pag. 327. Animal. descr. & delin. *Petr. Pomet* in Material. und Specerey-Händl. Part. II. Cap. III. Tab. LIII. fig. 332. pag. 472. & ex eo *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Libr. III. Cap. XII. pag. 444. Plures Authores congregit *Phil. Jac. Sachs a Lewenheimb* Gammarol. Cap. XIV. §. 13. pag. 303. it. infer. sub A. 102. ubi de Cornibus Capri Bezoardici agitur.

A. 87. *Lapis Bezoar Occidentalis s. Peruanus crusta alba obductus, obscurioris coloris.* Præter plerosque supra allegatos vid. *Franc. Hernandez* Histor. Plantarum, Animalium & Mineralium Mexicanorum pag. 325. *Olyff. Aldrovandus* in Museo Metallico Libr. IV. pag. 801. *Christ. Vielheuer* in Beschreib. fremd. Materialien pag. 169. seqq. *Georg. Marcgravius* de Regione & Incolis Brasiliæ nec non de Chilensibus Cap. VI. *Joseph. a Costa* de Natura Novi Orbis Libr. I. Cap. XXI. it. Libr. IV. Cap. ult. *Erasm. Francis* im Ost- und West-Indischen Lust-Garten Part. II. pag. 1200. seqq. prc. *Volckammerus* in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. II. An. II. Obs. CXXCIX. pag. 420. it. *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Cap. XIII. pag. 446.

A. 88.

A. 88. 89. Bezoar suillum album, & aliud aurei coloris. del. & descr. *Ul. Aldrovandus* in Museo Metallico Libr. IV. pag. 794. it. *Phil. Jac. Sachs a Lewenheimb* Gammarol. Cap. XIV. §. 6. pag. 295. conf. *Observationem meam* in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Geschicht.* XXIV. Vers. An. 1723. Mens. Maj. Class. IV. Art. III. pag. 523.

A. 90. Bezoar Microcosmicum s. Calculus Vesicæ humanæ coloris flavi, magnæ molis durissimus, ex lamellis diversicoloribus compositus, Geodem simul referens. Calculum vesicæ globulo plumbeo & alios tales lapides prægnantes descripsit *Job. Casp. Baubinus* *Ephem. Natur. Curiosor.* Dec. I. An. I. Obs. XXXVI. pag. 121. in Schol. it. *Erasm. Francisci* im *Geschicht-Kunst- und Sitten-Spiegel ausländischer Völcker*, Libr. I. Cap. XXVIII. pag. 258. præ. vid. *Observatio mea* in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Geschicht.* XXVII. Vers. an. 1724. Mens. Januar. Cl. IV. Art.

A. 91. Calculus Vesicæ humanæ cretaceæ substantiæ XII. Lothones ponderans ex viro XXX. annorum. conven. cum delineat. in *Ephem. Nat. Curiosor.* Dec. I. An. II. Obs. CXLI. num. IV. fig. II. pag. 224. it. *Decur. I. Ann. VIII. Obs. XI.* pag. 18. Omnium maximus, mole caput infantis recens nati superans XXV. Unciarum del. & descr. *Joh. Grænevelt* in *Dissert. Lithologica variis Observationibus & figuris illustrata* pag. 128. seqq. alium *Mart. Bernh. a Bernitz* in *Ephem. Nat. Curiosor.* Dec. I. An. II. Obs. CXL. pag. 224. Et alium Caput infantis æquans, nec multum ei dissimilem descr. *Goodrick* *Act. Philosoph. Soc. Reg. in Angl.* An. 1667. Mens. Junio pag. 388. De Calculorum generatione vid. *Job. Bapt. Helmontii* *Tract. de Lithiasi*, *Tachenius* in *Hippocrate Chym.* Cap. XIV. præ. *Georg. Ernest. Stablii* *Diss. tradens novam Pathologiam Calculi*, it. *Observation.* in *Bresl. Samml. L. paulo supr. citat.*

A. 92. Calculi Vesicæ num. XVIII. ejusdem substantiæ avellanas æquantes, intra bihorium a J. G. G. viro septuagenario, sine dolore excreti. vid. *Observatio mea* in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Geschicht.* XXI. Vers. An. 1722. Mens. Aug. Class. IV. Art. XVIII. pag. 218. seqq. Conf. *Ephem. Nat. Curiosor.* Centur. III. & IV. Obs. XCII. pag. 228. Talia exempla in sequiori sexu recens. *Petr. Borellus* Cent. II. Obs. XXII. *Thom. Bartholinus* in *Act. Med. & Phil. Hafn.* Vol. IV. Obs. LXXXIII. pag. 193. *Johan. Anton. Clozius* in *Ephem. Natur. Curiosor.* Dec. I. An. II. Obs. CXXIV. pag. 205. *Decur. II. An. II. Obs. CLXXX.* pag. 392. Dec. II. An. IV. Obs. XIV. it. Centur. III. & IV. Obs. LXXIX. pag. 157. *Unsere Samml. von Natur- und Med. Geschicht.* V. Vers. An. 1718. Mens. Sept. Class. IV. Artic. XIV. pag. 1656. it. XX. Versuch. An. 1722. Class. IV. Artic. XVI. pag. 517.

A. 93.

A. 93. Calculi varii Renum, descr. & del. *Job. Kentmannus* de Calculis in Corpore humano fol. 9. *Mich. Döringius* de Calculo Renum pag. 418. *Ul. Aldrovandus* in *Mus. Metallic.* Libr. IV. pag. 98. it. *Ephem. Nat. Curiosor.* Dec. II. An. VIII. Obs. CXCIX. pag. 509. De Generatione Calculorum renalium vid. *Zacutus* in *Tract. cui Titul. Calculos non gigni in substantia, sed cavitatibus renum.* *Frid. Hofmannus* in *Observat. Physic. Chymicis selectioribus* Libr. II. Obs. XXV. pag. 229. it. *Observatio mea* in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* XXVII. Vers. An. 1724. Mens. Jan. Class. IV.

A. 94. Lapillus ex pulmone hominis. convenit cum descr. quam dedit *Job. Henr. Brechtfeld* in *Act. Med. & Phil. Hafniens.* an. 1671. & 1672. Obs. XCIX. pag. 192.

A. 95. Calculus in vesicula fellea humana repertus subflavus, qui vermen includit. De generatione & substantia Calculorum talium vid. *Bresl. Samml. von Natur- und Med. Geschicht.* X. Vers. an. 1718. Mens. Oct. Class. IV. Art. VII. pag. 495. seqq. Multa huc spectantia evol. in *Ephem. Nat. Curiosor.* Dec. I. An. I. Obs. XLIV. præ. in Schol. it. in *Phil. Jac. Sachsii* *Gammarolog.* Lib. I. Cap. XIV. §. 3. pag. 291. & pag. 901. in Appendice. præ. ap. *J. G. Schenckius* in *Lithogenes.* s. de Microcosmi membr. petrefact. Cap. X. pag. 21. & *Gothofr. Voigtium* in *Physical. Zeit- Vertreib.* Cent. II. Quæst. XLI. pag. 316. seqq. Vermestales in meatu cystico, it. ipsis calculis inclusos descr. *Guil. Fabrit. Hildanus* in *Operibus.* s. *Operationum & Curationum Medic. Chirurg.* Obs. LX. pag. 48. del. & descr. in *unsere Sammlungen von Nat. und Med. Gesch.* III. Vers. an. 1718. Mens. Febr. Class. IV. Artic. VIII. pag. 694. it. im X. Vers. an. 1719. Mens. Novembr. Class. IV. Art. X. pag. 596.

A. 96. Calculi II. pyramidales ex vesicula fellea vervecina crocei coloris, læves. vid. *Observatio mea* in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* XXIV. Vers. an. 1723. Mens. Maj. Class. IV. Art. III. pag. 523.

A. 97. Bezoar bovium s. Lapis e felle tauri. descr. *Georg. Hier. Velschius* *Observ. Physic. Medic.* Hecatost. I. Obs. XCIII. it. in *Mus. Calceolarian.* Veroiensis Sect. III. pag. 381. & *Mich. Bernh. Valentini* *Mus. Museor.* Part. I. Libr. III. Cap. VII. pag. 433. Maximos descr. *Volgnadius & Sachs a Lewenheimb* in *Ephem. Nat. Curiosor.* An. I. in Schol. ad *Observat.* XLIV. pag. 118. delin. *Job. Henr. Lochnerus* in *Mus. Beslerian.* Tab. XXXIX. pag. 107. Frequentissimos in Saxonia vidit *Rosinus Lentilius* in *Paralelismo ad Obs.* in An. I. Dec. I. Annex. Miscel. *Nat. Curiosor.* Dec. II. An. X. in Append. pag. 51. Conf. *Mich. Bernh. Valentini* *Dissert.* de Lapide porcino, vulgo Pedra del Porco Cap. IV. pag. 18. De Usu Medico vid. *Illyff. Aldrovandus* Libr. de Bisulcis Cap. I. it. *Petr. Bellonius* *Observationum* Libr. III. pag. 46.

A. 98.

A. 98. Lapilli rotundi pillulas argento obductas refer. ex vesica urinaria bovina. vid. *Observatio mea in Breslaviſchen Samml. von Nat. und Med. Geſch.* XXIV. Verſ. Ann. 1723. Menſ. Maj. Claſſ. IV. Art. III. pag. 523. de Calculis variis brutorum vid. *J. Georg. Schenkii* in *Lithogenesia*.

A. 99. Concretio oblonga tophacea ex ulcere inveterato musculorum abdominis extracta.

A. 100. Cornua Rupicaprae. del. & descr. ap. *Job. Jonſſonum* de Quadrupedib. Tab. XXXII. num. 3. pag. 79. *Ad. Olearius* Gottorp. Kunſt. Kam. Tab. IX. num. III. pag. 12. *Gaſp. Schottus* in *Physica curioſa* Libr. VIII. Cap. XXVI §. 2. Tab. XXXVII. pag. 853. Multa huc ſpectantia collegit *Job. Jac. Harderus* in *Differt. quæ annexa Ephem. Nat. Curioſ.* Dec. II. An. II. in fine, it. *Job. Jac. Scheuchzerus* in *Itineribus Alpiniſ* Itin. III. pag. 7.

A. 101. Cornu Afini Ægyptiaci Camphur dicti. convenit delineat. & deſcript. *Job. Jonſſoni* de Quadrupedib. Tab. XII. Libr. I. Cap. III. pag. 27. *Petr. Pometii* in *Materialiſt. und Spez. Händl.* Libr. II. Cap. II. Tab. LIII. Fig. 329. pag. 471. & ex eo *Mich. Bern. Valentini* Muſ. Muſeor. Part. II. Cap. XXVIII. pag. 141. Conf. *Isbrandt Ides* *Reiſe nach China* Cap. XVI. pag. 185.

A. 102. Cornua Capri Bezoardici circulis eminentibus obvoluta, intus cava. del. & deſcr. *Ad. Olearius* Gottorp. Kunſt. Kam. Tab. IX. num. VII. pag. 13. *Nardus Ant. Recchus* *Rerum Medic.* in *Supplemento* pag. 893. it. Libr. IX. Cap. XIV. pag. 325. *Job. Dan. Major* in *Ephem. Nat. Curioſor.* Dec. I. An. VIII. *Obſerv.* I. pag. 2. & pag. 188. & ex iis *Mich. Bern. Valentini* in *Muſ. Muſeor.* Part. II. Cap. XLV. pag. 193. Tab. XXXVI. it. *Job. Henr. Lochnerus* in *Muſ. Beſlerian.* Tab. X. num. III. pag. 38. Totum Animal, deſc. *Guil. Piſo* *Hiſt. Nat. & Med. Ind. Occidental.* Libr. III. Sect. III. III. *Aldrovandus* de Quadruped. Biſulcis Libr. I. Cap. XXII. *J. E. Nierembergius* *Hiſt. Natural.* Libr. IX. Cap. LX. *Gaſp. Schottus* in *Physica curioſa* Libr. VIII. Cap. XXVI. pag. 885.

A. 103. Cornua Capreoli monſtroſa numero tria, cranii particulæ adhærentia, mire inflexa. Cornu tale monſtroſum del. & deſcr. in *Breſl. Samml. von Nat. und Med. Geſch.* XIX. Verſ. An. 1722. Menſ. Febr. Claſſ. IV. Artic. V. pag. 180. Multa huc ſpectantia collegit *Mich. Bern. Valentini* in *Muſ. Muſeor.* Part. II. Cap. XLV. pag. 193. ſeqq. it. *J. H. Lochnerus* in *Muſ. Beſl.* Tab. X. pag. 37. ſeqq.

A. 104. Capreoli albi Cornua candidiſſima. deſcr. in *Breſl. Samml. von Nat. und Med. Geſch.* XVII. Verſ. An. 1721. Menſ. Sept. Claſſ. IV. Art. V. §. 2. pag. 285.

A. 105. Unicornu marinum ſ. Piſcis Narval candidiſſimum. deſcr. & del. *Thom. Bartholinus* in *Obſervationibus novis de Unicornu, Ol. Wormius* in *Muſeo*

Muſeo pag. 282. *Gaſp. Schottus* in *Phyſ. cur.* Libr. XII. Cap. V. pag. 1373. ſeqq. *Ad. Olearius* in *der Moſcowitiſch- und Perſianiſch. Reiſe. Beſchr.* Libr. III. pag. 175. *Ant. Deuſingius* de *Monocerate, Mich. Bern. Valentini* in *Muſ. Muſeor.* Part. I. Libr. III. Cap. XXX. pag. 482.

A. 106. Scorpio Ceylanicus niger maximus. conv. cum delin. ap. *Valentinum* *Muſ. Muſeor.* Part. II. Cap. XXXVIII. Tab. XXXIII. pag. 168.

A. 107. Scorpionum cum ovis. del. & deſcr. *Ulyſſ. Aldrovandus* de *Inſectis Animalibus* Libr. V. Cap. XI. pag. 572. & 590. *Job. Jonſſonus* *Hiſt. Nat. de Inſectis* Tab. XVIII. Libr. II. Cap. II. Art. I. pag. 128. præ. *Conr. Geſnerus* *Hiſtoria Inſector.* in *Libello* quieſt de *Scorpione*; De morſu & foramine aculei ſingularia collegit *Ant. Vallisnerius* in *Ephem. Nat. Curioſ.* Cent. III. & IV. *Obſ.* XXXI. pag. 58. it. varia obſervavit *Oliſer Jacobus* in *Act. Med. & Philoſ. Hafnienſ.* Vol. V. *Obſ.* XCIX. pag. 262. Anatonem inſtituit *Ant. a Leeuwenhoek* in *Epistol. ad Soc. Reg. Angl. & alios illuſtres viros datis, ſ. in Continuatione mirandorum arcanorum Naturæ deſcriptorum* *Epistol.* CXXII.

A. 108. Caput Vulpis Canadenſis cruciferæ. vid. *Isbrandt Ides* *Reiſe nach China* Cap. IV. pag. 36.

A. 109. Caput Ictis Braſilienſis.

A. 110. Ovum Struthionis Africanum maximum flavescens, totum punctulis nigris inſperſum.

A. 111. Ovum Struthionis tale candidiſſimum, mire lævigatum, ſine punctulis.

A. 112. Ovum Struthionis aliud album ſtigmatibus leviffimis donatum. vid. *Vielheuers* *Beſchr. fremd. Materialien* pag. 182. *Marxii* *Material-Kam.* pag. 187. *Petri Pomet* *Material- und Spezer. Händl.* Part. II. Cap. XXVII. pag. 527. Tab. LIX. fig. 350. III. *Aldrovandi* *Ornithol.* Libr. IX. Cap. II. *Mich. Bern. Valentini* in *Muſ. Muſeor.* Part. I. Cap. XX. pag. 460. Maximum, ſeptem hominibus ſatiandis ſufficiens, & alia vid. apud *Anton. Fureterium* in *Diſtionario univerſali* *Struthio-Camelus* præ. deſcr. & del. in *Thevenot's Reiſen* Libr. II. Cap. XXV. pag. 223. Relationem de *Anatome Struthio-Cameli* vid. in *Eduard. Brown* *Collect. Philoſoph.* Angl. Menſ. Februar. an. 1682. No. V. pag. 147.

A. 113. Ovum gallinaceum caudatum. accedit ad deſcr. & del. in *Breſl. Samml. von Nat. und Med. Geſch.* VIII. Verſ. an. 1719. Menſ. Maj. Claſſ. IV. Art. VI. pag. 587. it. XXIV. Verſuch. an. 1723. Menſ. Maj. Claſſ. IV. pag. 526. ſeqq.

A. 114. Ovum gallinaceum monſtroſum aliud, cum appendicula oblonga.

A. 115. Ovum gallinaceum monstrosum vermiculare. Ova alia monstrofa & portentosa evolv. in *Gaff. Schotti* Phys. cur. Libr. V. Cap. XXI. Tab. XX. fig. XXXIV. & XXXV. pag. 617. In *Ephemerid. Nat. Curios.* Dec. I. An. III. Observ. CXC. pag. 354. seqq. it. Dec. II. An. I. & II. Obs. XVI. pag. 36. seqq. in *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. II. Cap. XXXVI. pag. 159. seqq. in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* II. Vers. an. 1717. mens. Nov. Class. V. Art. VIII. pag. 328. it. VIII. Vers. an. 1719. Mens. Maj. Class. IV. Art. VI. pag. 587.

A. 116. Ovum vulgo galli gallinacei, magnitudine nucem Moschatæ vix superans, interne lapidem fluctuantem continens. vid. in *Observatione mea in Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* XX. Vers. An. 1722. Mens. Jun. Class. V. Artic. XV. pag. 634. Silicem in ovulo gallinaceo desc. *Georg. Wolffg. Wedelius* in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. IX. & X. Obs. LXXXIII. pag. 230. de Ovo Galli alias Dissert. publicav. *Laurent. Straußius*, aliud nominavit *Mich. Bernb. Valentini* in *Bedencken von Kunst- und Naturalien-Kammern* Cap. X. p. 73. citante *Sim. Schultzio* in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. III. Obs. CXC. pag. 359. it. *Bartholinus* in *Actis Med. & Phil. Hafn.* an. 1673. Obs. X. pag. 14. de Ovis multa quoque collegit *Frid. Garmannus* in *Oologia curiosa*.

A. 117. Massa nigra durissima triangularis in ovo gallinaceo recens excluso reperta, similis officulo ex corde cervi. *descripsi in Bresl. Samml. L. sup. cit.*

A. 118. Ovulum in ovo gallinaceo. tale descr. *Petr. Rivalier* in *Epistol. ad Jac. Sponium*, quæ una cum duabus Observationibus Medico Physicis prod. & excerpt. rep. in *Act. Erudit. Lipsiens.* An. 1683. Mens. Jun. pag. 219. *Petr. Harvejus* de *Generat. Animal. Exerc.* XI. pag. 86. *Thom. Bartholinus* *Epistol. Medicinal.* Cent. III. Epist. XLII. & Cent. IV. Epist. LXIII. it. in *Act. Medic. & Philosoph. Hafnienf.* Vol. V. Observ. XVII. pag. 72. Conf. *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. I. Obs. XXXVI. pag. 120. it. *Observationem meam in Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* XXI. Vers. An. 1722. Mens. Aug. Class. IV. Art. VI. pag. 173. seqq. it. *Observationem ibidem* Mens. Octobr. Cl. IV. Artic. V. pag. 414. seqq.

A. 119. Bufo quem vir Skarschinæ in Ducatu Olsnensi Silesiæ, una cum alijs, magnos post cruciatus per vomitum ejecit. Descr. & del. in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* XIV. Vers. An. 1720. Mens. Oct. Cl. IV. Art. V. pag. 437. seqq. it. XV. Vers. An. 1721. Mens. Jan. Class. IV. Artic. IX. pag. 77. Historias similes recensent *Henr. Volgnad* in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. Ann. I. Observ. CIII. pag. 236. seqq. it. *Georg. Segerus* L. C. Dec. I. An. II. Obs. LVI. pag. 113. Conf. *Appendic. Decur. II. An. VI. Observ. I. pag. 66. Decur. III. An. IV. Obs. XXIII. pag. 51. seqq. it. Act. Med. & Philos. Hafnienf.* An. 1673. Observ. XXXIX. pag. 108. seqq. *Andr. Libavium* *Singularium* Part. IV. f. *Batrachiorum* Libr.

Libr. II. Cap. XV. pag. 356. seqq. *Petr. Borellum* in *Histor. & Observat. Medico-Physicis* Cent. III. Obs. XXXI. pag. 222. *Kergerum* de *Fermentation. Voigtium* im *Physicalisch. Zeit-Vertreib.* Cent. II. Quæst. XLI. pag. 321. *Nov. Lit. Mar. Baltic.* An. 1700. Mens. April. pag. 100. seqq. *Hamburgisch. Remarquen* An. 1700. Mens. Mart. pag. 82. *Unsere Samml. von Natur- und Medic. Gesch.* III. Vers. An. 1718. Class. IV. Artic. IX. pag. 695. VI. Vers. An. 1718. Mens. Oct. Class. IV. Artic. XV. pag. 1761. it. XIX. Vers. An. 1722. Mes. Mart. Class. IV. Art. X. pag. 301. seqq. prc. evolvend. *Rosinus Lentilius* in *Miscell. Med. Pract.* Part. I. pag. 81. seqq. ubi ex *Salmutbo, de Sorbait, Schenkio, Riverio, Zacutho Lusitano, Olig. Jacobæo, Hildano*, aliisque ejusmodi recenset exempla, it. *Melch. Sebizius* de *Casu adolescentis cujusdam Argentinensis mirabili.* Conf. *Observatio mea in Bresl. Samml. XXI. Vers. An. 1722. Mens. Jul. Class. IV. Art. V. pag. 72. it. XXV. Vers. Ann. 1723. Class. IV. Artic. VIII. pag. 197.*

A. 120. Sceletus ranæ viridis majoris s. Calamitidis, per nitedulas paratum. Multa huc spectantia collegit *Libavium* loc. paul. supr. citato pag. 350 seqq. *Anatomen Ranæ* vid. in *Act. Erudit. Lipsiens.* An. 1687. Mens. Maj. Tab. VI. pag. 284.

A. 121. Rana peregrina colore subcæruleo. vid. *Andr. Libavium* *Singul.* Part. IV. pag. 181. seqq. alique, prc. de *Ranarum Americanarum* mira magnitudine & mugitu vid. *Lud. Henepini* *Descriptionem Lowisianam.*

A. 122. Bufo Indiæ Oriental. colore cinereo & albo variegatus, ore parvo.

A. 123. Bufo peregrinus cinereus, crucibus albis in dorso insignitus.

A. 124. Pennæ Hystricis Africanæ oblongæ. descr. & del. cum Hystrice *Mich. Bernb. Valentini* in *Mus. Museor.* Part. I. Cap. XLIX. pag. 455.

A. 125. Avis Paradisiaca s. Manucodiata. del. & desc. *Ulys. Aldrovandus* in *Ornithol. Carol. Clusii* *Exoticor. Auctar.* pag. 359. *Job. Jonstonus* de *Avibus* Libr. VI. Cap. I. pag. 169. *Franc. Hernandez.* *Rer. Med. Nov. Hispan.* Libr. IX. Cap. VI. pag. 318. *Museum Calceolar.* Veronense Sect. VI. pag. 673. *Claude du Molinet* dans le *Cabinet de la Bibliotheque de St. Genevieve* Part. II. Tab. I. *Mich. Bernb. Valentini* in *Mus. Museor.* Part. I. Lib. III. Cap. XXI. pag. 463. *Job. Henr. Lochnerus* in *Mus. Besler.* Tab. XI. Fig. I. pag. 32. *Dan. Grützmann* in *Diss. de Avibus Paradisiacis* harumque Rege. Varia fabulosa, prc. quod pedibus careant, collegit *Phil. Jacob. Sachs a Leuwenheim* *Gammar.* Cap. II. pag. 28. it. *Gaff. Schottus* in *Physica curiosa* Libr. IX. Cap. LII. §. 3. pag. 1011. An aëre, vel rore viſitent, vid. *Bened. Hopfferi* *Dissert. de inedia Chamæleontis* §. 13. pag. 9.

A. 126. Rostrum Hungum, s. Avis Rhinocerotis. *Aldrovandi*, vid. ejusdem

dem Ornithologiae Part. I. Libr. XII. Cap. XX. pag. 805. del. quoque & descr. *Ol. Wormius* in Museo pag. 293. *Ad. Olearius* Gottorp. Kunst. Kam. Tab. XV. num. IV. pag. 24. *Mich. Rup. Beslerus* in Gazophylacio, *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Libr. III. Cap. III. pag. 425. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Besler. Tab. X. num. VII. pag. 57. Cum Capite sub nomine Corvi cornuti, *Jac. Bontius* Hist. Natural. & Medic. Indiae Oriental. Libr. V. Cap. XI. pag. 64. Conf. *Georg. Andersen* Oriental. Reisen Libr. I. Cap. IX. pag. 11. it. *Nehem. Grew* Mus. Regalis Societatis pag. 45.

A. 127. Rostrum dentatum Picæ Brasiliensis Toucam dictæ, colore flavo, puniceo & nigro striatum. del. & descr. *Ul. Aldrovandus* Ornitholog. Part. I. Libr. XII. Cap. XX. pag. 801. *Job. Jonstonus* de Avibus Tab. LVI. pag. 171. *Ad. Olearius* Gottorp. Kunst. Kam. Tab. XIII. num. 7. *Nard. Ant. Rectus* Rer. Medic. Nov. Hispan. pag. 697. it. *Nehem. Grew* in Mus. Regalis Societatis pag. 59.

A. 128. Rostrum corvi Americani, inferius nigri, superius aurei coloris. vid. *Jac. Bontius* Hist. Nat. & Medic. Ind. Oriental. Libr. V. Cap. X. pag. 62.

A. 129. Rostrum Abardeolæ s. Pelicani Ornithologi Aldrovandi. vid. Ejusd. Ornithol. Tom. III. Libr. XX. Cap. XIII. pag. 384. s. Rostrum Platyrinchi, secund. *Gesnerum*, *Wormium* & *Lochnerum*. vid. Mus. Besler. Tab. IX. pag. 36. it. *Ad. Olearius* Gottorp. Kunst. Kam. Tab. XIII. pag. 22. num. 4. & *Gasp. Schotti* Phys. curios. Libr. IX. Cap. LX. pag. 1023. seqq. del. Tab. LIV. pag. 1029.

A. 130. Caput Pavonis non vulgare. Pavonem alias descr. *Colerus* im Haus-Buch Lib. XIII. Cap. XLIX. pag. 302. *Job. Jonstonus* de Avibus Libr. II. Cap. I. Tab. XXII. pag. 56. it. *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Libr. III. Cap. XXI. pag. 462. Anatomen publ. *Casp. Bartholinus* in Thom. Bartholini Act. Med. & Phil. Hafniens. an. 1673. Obs. CXIV. pag. 288.

A. 131. Vespertilio cum auribus longissimis monstrosus.

A. 132. Caput Delphini juvenis, vel potius Phocænæ, dentibus instructum. del. & descr. *Conr. Gesnerus* Hist. Animal. Libr. IV. qui est de Aquatilib. pag. 381. *Ul. Aldrovandus* de Cetis Libr. I. Cap. VII. *Ad. Olearius* Gottorp. Kunst. Kam. Tab. XXIII. num. I. pag. 34. *Job. Jonstonus* de Piscibus Tab. XLIV. pag. 218. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Besler. Tab. XVII. pag. 67. Anatomen Delphini vid. in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. III. Obs. XX. pag. 25. plura qui legere desiderat, evol. *Steph. a Schoenfeld* Ichthyol. & Nomenclatur. Animal. marinor. Hollatæ. pag. 77. *Olig. Jacobaei* Mus. Dan. *Ol. Wormii* Mus. Libr. III. Cap. XV. pag. 288. *Gasp. Schotti* Phys. Cur. Libr. X. Cap. XII. pag. 1085. seqq. aliosque, pre. Anatomen *Tysoni*: Et si quis fabulis similia amat, adeat *Aristotelem*, *Plini-*

um,

um, *Ælianus*, *Gellius*, aliosque qui de amore Delphinorum erga homines & musicam plurima annotarunt.

A. 133. Dens Hippopotami. del. & descr. ex *Jobi Ludolfi* Hist. Æthiopice Libr. I. Cap. II. num. 2. *Mich. Bernb. Valentini* in Mus. Museor. Part. II. Cap. XXVI. pag. 136. conf. *Thevenots* Reisen Part. II. Cap. LXXII. it. *Everb. Wilb. Happeli* Theatrum Exoticorum pag. 84.

A. 134. Monachus marinus. del. & descr. *Ad. Olearius* Gottorp. Kunst. Kam. Tab. XVI. num. I.

A. 135. Foetus erinacei echinis durissimis & acutissimis jam instructus. Descriptionem Anatomicam Erinacei nostratis, publ. *Ol. Borrichius* in Act. Medic. & Philosoph. Hafniens. An. 1671. & 1672. Obs. XC. pag. 175. seqq. *Siamensis*, *Tichardus* in itinere altero Siamensi Libr. VI. pag. 250. seqq.

A. 136. Foetus equinus paucorum dierum.

A. 137. Foetus caninus mensis.

A. 138. Scarabæus maximus Indiae orientalis alis lævissimis.

A. 139. Scarabæus monoceros s. unico cornu in vertice capitis armatus. descr. & del. *Ol. Wormius* Mus. Libr. III. Cap. II. pag. 242. *Job. Jonstonus* de Insectis Libr. XV. num. 2. s. Scarabæus Rhinoceros *Ferr. Imperati* Histor. Natural. Libr. XXIX. pag. 924.

A. 140. 141. Scarabæus cervinus s. bicornis vulgaris, mas & foemina. del. & descr. id. *Imperatus L. C. Nard. Ant. Rectus* de Animal. Nov. Hispan. pag. 832. seqq. *Job. Jonstonus* de Insectis Libr. I. Tab. XIV. num. 1. & 2. pag. 95. *Ad. Olearius* Gottorp. Kunst. Kam. Tab. XVI. num. 5. pag. 25. Conf. *Ol. Wormii* Mus. Libr. III. Cap. II. pag. 242. it. Mus. Calceolar. Veronens. Sect. VI. pag. 668.

A. 142. Scarabæi cervini cornua, non vulgaris magnitudinis.

A. 143. Scarabæus buceros nasicornis maximus. *Olearius L. C.* num. I. s. Taurus volans Brasiliensis *Jonstoni* Hist. Nat. de Insectis Tab. XVI. fig. I. Libr. I. Cap. V. pag. 100.

A. 144. Scarabæi aquatici & carabi varii. del. & descr. *Ul. Aldrovandus* de Insect. Animal. Libr. IV. pag. 450. seqq. it. *Job. Jonstonus* de Insectis.

A. 145. Scarabæi picti colore rutilo & albo variegati, hic Vratislaviae An. 1716. capri, s. Scarabæi majales Indiae Orientalis. del. & descr. in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. VI. & VII. pag. 348.

A. 146. Scarabæi tales nigri notulis albis insigniti.

A. 147. Nidi avicularum edules Indiae Orientalis s. Regionis Coromandel

mandel hemisphæricus, osteocollæ glutinosam substantiam referens. del. & descr. *Ad. Olearius* Gottorpisch. Kunst-Kam. Tab. XIV. num. 6. pag. 24. *Chr. Fr. Paulini* Zeit-kürztzende erbauliche Lust, Part. I. pag. 837. it. Part. II. Them. XCVIII. *Ol. Wormius* in Mus. Libr. III. Cap. XXI. pag. 311. *Phil. Jac. Sachs a Le-wenh.* Gammar. Lib. II. Cap. I. §. 8. pag. 552. *Job. Heinr. Seyfried* in Medul. Mirabil. Natur. Libr. II. Cap. V. §. 30. pag. 617. Aviculam descr. *Job. Math. Faber* in Pila marinæ anatome, quæ reperitur in Ephem. Nat. Curios. Dec. II. An. X. pag. 201. in fine, & cum nido *Petr. Pomet* in Mater. und Specerey-Händl. Part. II. Cap. XXI. Tab. XLIX. fig. 354. pag. 331. *Gottfr. Voigtius* im Physical. Zeit-Vertreiber Cent. III. Quæst. XCVII. pag. 800. *Erasm. Francisci* in Ausländisch. Kunst-und Sitten-Spiegel Libr. II. Sect. XXXIII. pag. 743. præ. *Atb. Kircherus* Chin. illustrat. Part. IV. Cap. VIII. pag. 191. Scopulos cum nidis adherentibus, del. & descr. *Jac. Bontius* Histor. Nat. & Medic. Ind. Oriental. Libr. V. Cap. XIII. pag. 66.

A. 148. Nidus Psittaci ex gossypio compactus in Guinea frequens id. *Olearius* Gottorp. Kunst-Kam. Tab. XIV. pag. 24.

A. 149. Tarantula Persica venenatissima prope urbem Casan frequens. del. & descr. *Erasm. Francisci* im Ausländischen Kunst-und Sitten-Spiegel, Libr. IV. Sect. II. pag. 1224. citante *Ad. Oleario* Moscovitisch-und Persianisch. Reise-Beschreib. Lib. IV. fol. 496, it. *Engelb. Kämpffer* Amœnitat. Exoticar. Politic. Physic. Medic. §. 4.

A. 150. Tarantulæ ex Apulia exsiccatae & aliæ in liquore balsamico conservatae. descr. *Herm. Grube* de Idtu Tarantulæ & vi Musices in ejus curatione, *J. W. Sengverdu* de Tarantula, Museum Calceolar. Veronenf. Sect. VI. pag. 666. *Atb. Kircherus* in Art. Mag. Lucis & Umbræ Libr. III. Cap. II. pag. 8. *Fr. Tertius de Lanis* in Magister. Natur. & Artis Tom. II. Libr. X. Cap. I. pag. 431. seqq. præ. *Georg. Baglivius* Dissert. VI. de Anatome, morfu & affectibus Tarantulæ, quæ reperitur Operum pag. 599. seqq. & *Lud. Valetta* de Phalangio Apulo, in quo pleraque historice, pleraque philosophice de hoc insecto, ejusque miro veneno enarrantur ac discutuntur; quædam quoque de Tarantulis earumque affectu & cura subiiciuntur in *Wolffg. Francii* Historia Animal. Part. IV. Cap. VIII. in fine, it. in *Paul. Bocconis* curiösen Anmerckungen Obs. XV. De Morfu Tarantularum vid. Dissertat. *Job. Mulleri* & *Christian. Andr. Schoengasts*, de Morfu Tarantularum, it. *Kirchmajeri* Dissert. de Araneis Witteb. habit. quibus addendi Auctores quos *Gothfr. Voigtius* in Physicalischen Zeit-Vertr. Cent. II. Quæst. XLVII. pag. 337. collegit. Conf. *Ferrand. Imperati* Hist. Nat. Libr. XXVIII. pag. 920. Ephem. Nat. Curios. Dec. I. An. IX. & X. Obs. CXVI. pag. 281. it. *Mich. Bernh. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Cap. XLIII. pag. 514. seqq.

A. 151. Aranea Regni Sardiniae pedibus longissimis. conv. cum del. & descr.

descr. *Guil. Pisonis* in Hist. Natural. & Medic. Libr. V. Cap. X. num. 2. pag. 285. de summa virulentia vid. *Paul. Pocconis* curiöse Anmerckungen über natürliche Dinge Obs. XVI. XVII, XVIII.

A. 152. Arachnites verus f. Aranea exsiccata lapillum referens. aucthores vid. huj. Libr. Class. III. Artic. III. num. 1.

A. 153. Aranea Brasiliensis maxima, ibidem Nhamdu-Guaca dicta, del. & descr. *Car. Clusius* Exoticor. Libr. V. Cap. XVIII. pag. 46. & 113. *Ol. Wormius* in Museo Libr. III. Cap. IX. pag. 263. *Ad. Olearius* Gottorpisch. Kunst-Kammer Tab. XVII. pag. 27. *Rochefort* Beschreibung der Antill, Insul. Cap. XIV. num. 5. pag. 229. *Joh. de Laet* in Nov. Orb. f. Descript. Ind. Occidental. Libr. XV. Cap. XII. pag. 507. *Guil. Piso* in Hist. Nat. & Medic. Brasil. Libr. V. Cap. X. pag. 284. *Georg. Marcgravius* in Hist. Brasil. *Erasm. Francisci* im Ausländischen Kunst-und Sitten-Spiegel Libr. IV. Sect. II. Tab. XXXIII. pag. 1225. *Andr. Cleyerus* in Ephem. Nat. Curios. Dec. II. An. II. Obs. VII. pag. 18. Conf. *Rosini Lentilii* Observ. in Paralelism. annex. Ephem. Nat. Curios. Dec. III. An. III. Obs. LXXXV. it. *Observ. meam* in Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch. XXIV. Versuch, An. 1723. Mens. Maj. Class. IV. Art. III. pag. 523. Alia singularis magnitudinis descr. in *Wilh. Bossmanni* Reise nach Guinea Epist. XVII. pag. 383.

A. 154. Asellorum lapides majores gibbosi, f. Lapidēs D. Petri. Conveniunt cum Lapidibus Corvuli & Umbræ piscis, ap. *Ul. Aldrovandum* in Mus. Metall. pag. 796. del. & descr. in *Bresl. Sammlungen von Nat. und Med. Gesch.* XVIII. Vers. An. 1721. Mens. Dec. Class. IV. Art. VII. num. 3. pag. 612. de Usu in Medicina vid. *Georg. Hier. Velschius* Observ. Phys. Medic. Hecatost. I. Obs. XXVIII. *Job. Heinr. Lochnerus* Mus. Besler. Tab. XXXIX. pag. 106.

A. 155. Asellorum piscium lapilli minimi albi incurvi, læves, in limbo leviter crenati, ex cerebro piscis, accolis Dorisch dicti, teste *Majore* in Memorab. Anatom. Obs. V. de Animal. Littor. Kiloniens. §. 7. conf. del. & descr. ex *Conr. Gesneri* de Figur. Lapid. Libr. XIV. pag. 182. *Ol. Wormius* Mus. Libr. I. Cap. VIII. pag. 59. it. *Job. Heinr. Lochnerus* Mus. Besler. Tab. XXXIX. pag. 107.

A. 156. Eruca prope Vratislaviam an. 1720. arboribus præ. piceis pestifera. descr. in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* XII. Versuch, An. 1720. Mens. Jun. Class. IV. Art. V. pag. 663. seqq. Convenit c. delin. quam dedit *Johann Leonh. Frisch* in Beschreib. von allerley Insecten in Teutschland pag. 14. Erucastales in Saxonia frequentes descr. in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* XI. Vers. An. 1720. Mens. April. Class. IV. Artic. II. pag. 472. seqq. in Palatinatu Super. Ibid. XVI. Vers. An. 1721. Mens. Jun. Class. IV. Art. XII. pag. 639. in Helvetia id. XIX. Vers. An. 1722. Mens. Mart. Class. IV. Art. V. pag. 285.

A. 157. *Erica peregrina longissima*. vid. *Ulyss. Aldrovandus* de Insect. Libr. V. Cap. XV. num. 7. pag. 636.

A. 158. *Chamæleon Amboinus* sec. delin. *Mich. Bern. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Libr. III. Cap. XXXI. f. *Chamæleon Javensis Bontii*, vid. *Hist. Nat. & Medic. Ind. Oriental. Libr. V. Cap. VI. pag. 58.*

A. 159. *Chamæleon coloris cinerei, dorso ferrato*. del. & descr. *Nard. Ant. Recchus* de Animal. Nov. Hispan. pag. 721. *Job. Jonstonus* de Quadrupedib. Tab. LXXIX. Libr. IV. Cap. VII. pag. 198. *Petr. Bellonius* Obs. Lib. II. Cap. LX. pag. 125. quæ reperitur in *Clusii Exoticor. Opere*, it. ex eo *Jac. Bontius* loco paulo supr. cit. *Ad. Olearius* Gottorp. Kunst-Kammer, Tab. VIII. num. 2. pag. 8. Mus. *Calceolar. Veronens.* Sect. VI. pag. 658. seqq. *Claud. du Molinet* dans le Cabinet de la Bibliothèque de St. Genovieve Part. II. Tab. II. *Ol. Dapper* in Beschreib. von Africa pag. 118. *Job. Heinr. Lochnerus* in Mus. Besler. Tab. XX. pag. 44. *Jac. Breuning* in Oriental. Reis. II. Meerfarth Cap. XVII. p. 130. & Cap. XXVII. p. 172. *Wilb. Bossmann* in der Reise nach Guinea Epist. XIV. pag. 205. Partes *Chamæleontis* dissect. del. & descr. *Anonymus* in Anatomica descriptione *Chamæleontis, Castoris, Dromedarii, Ursi* etc. quæ excerpta legitur in *Ad. Philos. Soc. Reg. in Angl. An. 1669.* pag. 830. it. *Job. Nic. Pecblinus* in Observ. Physico Medicis Libr. II. Obs. LXX. De victu aëreo, f. mirabili inedia, vid. *Phil. Pigafetta* in Descr. Regn. Afric. Part. I. Cap. XI. pag. 23. it. *Job. Leo Africanus*, in Descr. Africae Part. II. pag. 765. prc. Dissert. *Bened. Hopfferi* Tübingæ 1681. hab. Multa huc spectantia collegit *Gothofr. Voigtius* in Cur. Phys. Cap. V. pag. 157-200. *Christ. Franc. Paullini* in Zeit-kürtzend. erbaul. Lust. Part. III. Them. CXXVIII. *Phil. Jac. Sachs a Lewenheimb* in Gammarol. Lib. II. pag. 28. De Colortum mutatione, vid. *Wbelerus & Sponius* dans le Voyage de Dalmatie, de Grece, & de Levant. *Walib. Schultz* in Ost-Indisch. Reisen, Libr. III. Cap. XVI. pag. 233. *Bontius* Libr. & Loc. cit. it. *Breuning* L. C. conf. *Mich. Bern. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Libr. III. Cap. XXXVIII. §. 9. pag. 504. seqq. & *Observationem meam in Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch. XXIII. Vers. Class. IV. Art. VI. pag. 305.*

A. 160. *Lacertus Cyprius Scincoides Jonstoni* Hist. Nat. de Quadruped. Tab. LXXVI. num. 12. seu *Scincus maximus Lochneri* Mus. Besler. Tab. XII. pag. 44.

A. 161. *Scincus marinus Ægyptiacus albus*, sec. del. & descr. *Hans Jac. Breunings* Oriental. Reis. II. Meerf. Cap. XVIII. pag. 137. *Job. Henr. Lochneri* Mus. Besler. Tab. XII. pag. 44. it. *Petr. Pomelii* im Materialist. und Spez. Händl. Part. II. Cap. XXIX. pag. 517. Tab. LVII. fig. 365. f. *Crocodylus terrestris minor Bellonii* de Aquatil. Libr. I. it. *Jonstoni* de Quadrupedibus Tab. LXXVIII. pag. 196. & *Ad. Olearii* Gottorp. Kunst-Kammer Tab. VIII. pag. 8. num. 1. f. *Salamandra Wurffainii* Salamandrolog. Cap. VI. §. 8. pag. 57. De usu superstizioso vid. *Ol. Wormius* in Museo Libr. III. Cap. XX. pag. 315.

A. 162.

A. 162. *Crocodylus terrestris Ægyptiacus squamis in spinam acutissimam ubique desinentibus*. del. & descr. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Beslerian. Tab. XIII. pag. 52. Convenit cum delineatione *Bufonis caudati*, quam dedit *Conr. Gesnerus* Hist. Animal. Libr. II. pag. 46. it. *Job. Jonstonus* de Quadruped. Tab. LXXV. pag. 186. & *Lacertæ Chalcidicæ Ferrand. Imperati* Hist. Natural. Libr. XXVIII. pag. 919.

A. 163. *Dracunculus* f. *Lacerta volans*, expansis alis, ingluvieque expansa Indiæ Orientalis. del. & descr. *Petr. Bellonius* Observ. Oriental. Libr. II. Cap. LXX. prc. *Jac. Pontius* Hist. Nat. & Med. Ind. Oriental. Libr. V. Cap. VII. pag. 59. it. ex *Petiverii* Gazophylaceo Nat. & Art. *Valentini* in Mus. Museor. Part. II. Cap. XXVIII. Tab. XXXIII. fig. IV. pag. 168.

A. 164. *Lacerta domestica nigra, maculis aureis depicta, f. Salamandra Indis Jecco dicta*. del. & descr. *Ferrand. Imperatus* Hist. Nat. Libr. XXVIII. pag. 918. *Athan. Kircherus* in Chin. illustrat. Part. IV. Cap. XI. pag. 207. *Job. Ludolfus* Hist. Æthiop. Cap. XIII. pag. 167. *Adam. Olearius* in Gottorpisch. Kunst-Kam. Tab. VIII. num. IV. pag. 8. *Georg. Andersen* Oriental. Reis. Libr. I. Cap. VII. pag. 8. aliique. De summa virulentia vid. *Jac. Bontii* Hist. Nat. & Medic. Ind. Oriental. Libr. V. Cap. V. pag. 57. Fabulas de Salamandra incombustibili collegit *Phil. Jac. Sachs a Lewenb.* in Gammar. Cap. II. §. 1. pag. 14. seqq. *Gasp. Schottus* in Physic. curios. Libr. VII. Cap. VIII. pag. 706. seqq. *Christ. Franc. Paullini*, in der Zeit-kürtzenden erbaul. Lust. Part. III. Them. CXXVIII. it. *Tilingius* in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. II. An. II. Obs. LX. pag. 170. De Salamandræ speciebus diversis, quæ ignem sustinere & non sustinere possunt, vid. jam *Aristoteles* Hist. Animal. Libr. V. Cap. XIX. it. *Plinius* Hist. Natur. Libr. X. Cap. LXVII. & ex Recentioribus *Heinr. Oldenburgius* in *Ad. Philosoph. Soc. Reg. in Angl. An. 1667.* Mens. Januarii pag. 311. *Hier. Ambros. Langenmantelius* in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. II. An. VII. Obs. CXXXII. pag. 439. prc. *Job. Paul. Wurffbainius* Salamandrolog. pag. 116. & *Job. Sponius* dans le Voyage Part. I. pag. 79. Anatomem Salamandræ instituit *Olig. Jacobæus* in *Ad. Med. & Phil. Hafnienf. Vol. IV. Obs. II. pag. 5.*

A. 165. *Lacerta Indica tota coerulea maculis nigris triangularibus in dorso conspicuis*.

A. 166. *Lacerta Indica colore subnigricante, cauda longissima*. conven. cum delin. & descript. *Job. Henr. Lochneri* in Mus. Besler. Tab. XI. pag. 42.

A. 167. *Lacerta masculini generis peregrina, ex rubro & fusco variegata, cum membro genitali bifurcato prominente*.

A. 168. *Lacerta colore albo & nigro eleganter distincta & punctata*

Brasilienfis. convenit cum ea ap. *Carol. Clusium* Exoticor. Libr.V. Cap.XXI. pag. 115. it. *Job. Henr. Lochnerum* in Mus. Besler. Tab.XI. pag.43.

A. 169. 170. *Lacerta Chalcidica* major & minor. del. & descr. in Museo *Calceolar.* Veronenf. Sect.VI. pag.656. f. *Crocodylus terrestris Ægyptiacus Lochneri* in Mus. Besler. Tab.XIII. pag.51.

A. 171. *Cordylus minimus coeruleus* cauda ex dimidia parte fusca & alba. vid. *Conr. Gesnerus* Histor. Animal. Libr.VI. qui est de Piscium & Aquatiliu Animantium Natura pag.357. *Job. Jonstonus* Hist. Nat. de Quadrupedib. Tab.LXXVIII. Lib.IV. num.VI. Cap.VI. pag.197.

A. 172. *Crabronum nidus mire structus.* convenit cum delineat. ap. *Aldrovandum* de Animalib. Insect. Lib.I. Cap.VII. pag.229. seqq. it. *Job. Jonstonum* de Insect. Libr.I. Cap.IV. Tab.II. pag.34. Conf. *Guil. Pisonis* Histor. Nat. & Medic. Ind. Orient. Libr.V. Cap.XI. pag.287.

A. 173. *Pes alcis cum ungulis.* vid. *Petr. Pomet* im Mater. und Spezerey-Händl. Part.II. Cap.VII. Tab.LV. fig.338. pag.495. *Job. Wigandus* in Hist. Succini, ubi simul de Alce Borussiacæ, *Chr. Vielheuer* in Beschreib. fremd. Material. pag. 168. *Gasp. Schottus* in Physic. curios. Lib.VIII. Cap.I. pag.778. seqq. delin. Tab. XXIV. *Uldaricus Heinsius* in Diss. de Alce. De usu Medico, *Apollonius Menabenus* in Tr. de Alce, præ. *Andr. Baccius* de magna bestia ab antiquis Alce, Germanis Elend vocato, ejusque ungulæ pro Epilepsia abigenda viribus, it. *Schottus* L. C. pag.782. Vanitatem hujus usus demonstr. *Martinierre* in Reisen in die Nordischen Landschaften, Cap.III. pag.5. it. Commentatio mea de Intellectu hominis ante & post lapsum Libr.II. Cap.III. §.6. pag. ed. noviss. 235.

A. 174. *Ungula Lyncis maxima argento obducta.*

A. 175. 176. *Uva marina, Meer-Träubel.* f. *Ova sepium racematim compacta alba & flava.* descr. & del. *Aldrovandus* de Animalibus Insectis Libr.VII. Cap.XVII. it. *Job. Jonstonus* Hist. Nat. Libr.IV. Tab.XXVI. Cap.III. pag.199.

A. 177. *Buglossa Gesneri* Hist. Animal. Libr.IV. pag.784. it. *Rondeletii* de Piscibus Marinis Part.I. Lib.XI. Cap.XV. pag.324. f. *Lingula Aldrovandi* de Piscibus Libr.II. Cap.XLIII. pag.237. f. *Solea lingulata Jonstoni* de Piscib. Tab. XX. num.12.

A. 178. *Thurus marinus* f. *Piscis quadrangularis cornutus et stellatus* Indiæ Oriental. descr. *Ol. Wormius* in Mus. Libr.III. Cap.XI. pag.276.

A. 179. *Piscis triangularis stellatus non cornutus, prope Moluccas Insulas frequens, ibid.* *Guamajacu-Ape dictus.* del. & descr. *Ul. Aldrovandus* de Piscibus Libr.IV. Cap. ultim. *Ol. Wormius* in Museo Libr.III. Cap. XI. pag.274.

pag.274. *Job. Jonstonus* de Piscibus Tab.XLV. *Car. Clusius* Exoticor. Libr.VI. Cap. XXVII. pag.142. *Guil. Piso* in Historia Naturali & Medic. Ind. Oriental. Libr.V. Cap.XVI. pag.300.

A. 180. *Pisciculus cornutus alius, f. Piscis triangularis minor, duobus cornibus armatus, Indiæ Oriental. vulgo, Columba marina.* Id. *Clusius* L. C. it. *Jac. Bontius* Hist. Nat. & Med. Ind. Oriental. Libr.V. Cap. XXVI. pag.79.

A. 181. *Locustæ Ægyptiacæ caudatæ, & non caudatæ.* del. & descr. *Ad. Olearius* in der Gottorp. Kunst. Kam. Tab.XII. num.5. pag.20. *Job. Jonstonus* Hist. Nat. de Insectis Libr.I. Cap.I. Tab.XI. pag.82. *Christoph. Henr. Loeberus* in Beschreibung. des Heuschrecken. Heers. Singularia collegit *Leo Africanus* in Descr. Africae Part.II. pag.769. præ. *Jobus Ludolfus* Histor. Æthiopicae Libr.I. Cap.XIII. it. in Commentar. ejusd. pag.180. & in Lib. de Locustis, it. *Bresl. Samuil. von Nat. und Medic. Gesch.* XVI. Vers. An.1721. Mens. Maj. Class.IV. Art.IX. pag.534. seqq. Detrimenta integris regionibus illata recensentur in *Wolffg. Franzii* Historia Animal. Part.IV. Cap.IV. De locustis immenso agmine aërem in Saxonia implentibus, & quid portendere putentur exhib. *Job. Paulus Hebenstreit* in Dissert. Jenæ habita, it. *Ludov. Christ. Crellius* in Diss. de Locustis non sine prodigio in Germania, it. *Phil. Job. Treunerus* in Diss. cui Tit. Phænomena Locustarum. De Prælagiis Locustarum incertis & falsis Diss. publ. *Job. Christoph. Ortlob.* conf. *Wilb. Ernest. Tenzelii* Monatl. Unterred. an.1693. Mens. Oct. pag.838. seqq.

A. 182. *Locustarum alæ literatæ, quæ An. 1693. per Bohemiam in Silesiam & Saxoniam irruerunt.* Alas literis hebraicis similibus inscriptas del. & descr. *Job. Ignatius Muschel de Moschau* in Ephem. Nat. Curios. Dec. II. An. IX. Obs. CXX. fig. XXIX. pag.204. seqq. alias figuras exhibuit *Lehmannus* in Historisch. Schau-Platz des Ertz-Gebürgischen Meissnisch. Craysses. XI. Abtheil. Cap. VIII. pag.648. Conf. *Christ. Frid. Paullini* Zeit-kürtzende erbaul. Lust Part. II. Them. XII. & CVII. *Carol. Raygerus* in Ephem. Nat. Curios. Dec. III. An. II. Obs. XXII. pag.29. *Treunerus* in Diss. supr. alleg. *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. II. Cap. XXXIX. pag.169. Species XVI. Locustarum descr. *Job. Schwammerdam* Hist. Insectorum pag. (ed. Gallic.) 18. it. *Bresl. Samml. Loc. paul. supr. cit.*

A. 183. *Locusta Indiæ Orientalis maxima subviridis rarissima, collo & cruribus longissimis, & duabus expansis alis, quæ folia arborum repræsentant, vulgo folium ambulans, Batavis Wandelnde Blaet.* conven. cum Delineat. ap. *Aldrovandum* de Insectis Animalibus Libr.IV. Cap.I. *Job. Jonstonum* & *Monfettum* de Insectis, sub nomine *Mantes* Tab.XI. num. 1. *Georg. Marcgravium* in Hist. Natural. de Insect. pag.246. præ. ap. *Mar. Sybil.*

Graffin nat. *Merianin* Dissert. de Generatione & Metamorphosis Insectorum Surinamensium Tab. LXVI. & in *Observatione mea in Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* XXV. Vers. An. 1723. Class. IV. Art. IV. pag. 304. Quod pedes radices agant, & alæ in ipsas plantas convertantur, demonstravit, simulque insectum delineavit *Guil. Piss* in *Histor. Nat. & Medic. Ind. Occidental. Lib. V. Cap. XXI.* pag. 317. *Erasm. Francisci* im Ost- und West-Indisch. Lust-Garten pag. 41. it. *Job. Henr. Seyfrid* in *Medulla mirabilium Naturæ* Libr. II. Cap. V. §. 34. pag. 653. Conf. *Ephem. Nat. Curios.* Cent. III. & IV. Obs. XXXV. Tab. I. pag. 81. Folia alia ambulancia descr. *Hier. Cardanus* de Subtil. Lib. X. pag. 588. & ex eo *Jul. Cesar Scaliger* de Subtilitate Exercit. CXII. pag. 421.

A. 184. Locusta, Talpa Capensis dicta, tota echinata nigra. del. & descr. *Job. Ludolfus* de Locustis pag. 14. it. *Retiver* in *Gozophilacio Naturæ & Artis* Tab. XXIII. fig. VII. conf. *Bresl. Samml.* XVI. Vers. An. 1721. Mens. Maj. Class. IV. Art. IX. pag. 546.

A. 185. Ægagropila f. Pila Damarum singularis magnitudinis odoris moschiferi. Talem descr. *Job. Weich. Valvasor* in der Ehre des Herzogth. Crains Tom. I. Libr. III. Cap. XXXII. pag. 442. it. in *pecul. Tract. Georg. Hier. Velsebius* & in *pec. Dissert. Job. Jac. Harderus*, quæ reperitur ad finem *Ephem. Nat. Curios.* Dec. II. An. I. Conf. *Casp. Baubinum* de Lapide Bezoardico Oriental. & Occidental. Cap. XIII. pag. 67. *Job. Jac. Schenckzerum* Hist. Nat. Part. I. pag. 165. *Unsere Samml. von Nat. und Medic. Geschichte.* An. 1718. Mens. Aug. Class. IV. Art. XII. pag. 1526. item *Observationem meam in Bresl. Samml.* XX. Vers. An. 1722. Mens. Maj. Class. IV. Art. XI. pag. 501. De Usu medico vid. *Hr. von Hoshberg* Adeliches Land- und Feld-Leben Libr. XII. pag. 731. Maximam Indiæ Oriental. descrip. *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. III. Obs. XIX. pag. 45. seqq.

A. 186. 187. Mus albus, & alius maculis nigris insignitus, Vratislaviæ capti.

A. 188. Mus albus Norwegicus. descr. *Ol. Wormius* Mus. Libr. III. Cap. XXIII. pag. 322. delin. *Ad. Olearius* in der Gottorpisch. Kunst-Kam. Tab. XII. num. 6. pag. 20. alia descr. in *Bresl. Samml. von Nat. und Medic. Geschichte.* XVII. Vers. An. 1721. Class. IV. Art. V. pag. 284.

A. 189. Mures marini diversæ magnitudinis f. Exuviae murium marinorum. sec. *Georg. Andr. Helwing* in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Geschichte.* XIV. Vers. An. 1720. Mens. Dec. Class. IV. Art. VII. pag. 646. Pisciculi cornuti *Jacob. Bontii* *Histor. Ind. Oriental. Libr. V. Cap. XXVI.* Exuviae vel Ova Rajæ piscis *Conr. Gesneri* *Histor. Animal. Libr. IV. qui est de Piscium Natura,* pag. 930. *Guil. Rondeletii* de Piscibus marinis Part. I. Lib. XII. Cap. IV. pag. 342. *Job. Jonstoni* de Piscib. Libr. I. Tab. XII. num. 4. it. *Job. Henr. Lochneri* in *Mus. Beller.*

ler. Tab. XV. pag. 57. & *Muh. Bernh. Valentini* in *Mus. Museor. Part. I. Libr. III. Cap. XXXIV.* pag. 491. His non subscribit *Nic. Steno* in *Epistol. ad Nic. Stenonem & Olig. Jacobaum* in *Mus. Reg. Dan. pag. 17.* de Usu Medico vid. *Unsere Samml. von Nat. und Medic. Geschichte.* VI. Vers. An. 1718. Mens. Nov. Class. IV. Art. V. pag. 1867.

A. 190. Sturionis maximi scutellæ, in dorso prominentes. del. & descr. *Sturionem* *Conr. Gesnerus* *Histor. Animal. Libr. IV. qui est de Piscium & Aquatilium animantium Natura* pag. 7. *Ul. Aldrovandus* de Piscibus Libr. IV. Cap. IX. *Job. Jonstonus* de Piscibus Tab. XXIII. num. IIX. Cap. VII. pag. 111. pre. *Hippolytus Salvianus* *Aquatilium Animal. Histor. Hist. XXX. pag. 113.* Conf. de raritate *Unsere Samml. von Nat. und Med. Geschichte.* V. Vers. An. 1718. Mens. Aug. Class. IV. Art. XII. pag. 1531.

A. 191. Capricornus insectum in Scotia frequens. vid. *Rob. Sibbaldi* *Scotiz illustratæ* Tab. XIX. num. 4.

A. 192. Carpionum lopides singularis magnitudinis ex fluvii Tibisci carpionibus. del. & descr. *Anf. Boetius de Boot* in *Histor. Gemmar. & Lapidum* Libr. II. Cap. CLXXV. pag. 349. De usu Medico vid. *Ol. Wormius* in *Museo* Cap. IIX. pag. 59. pre. *Phil. Jac. Sachs a Lewenheimb* *Gammar. Libr. XIV. §. 17.* pag. 307. De Carpionibus singularis magnitudinis evolvend. *Ephem. Nat. Curios.* Dec. II. An. X. Obs. IX. pag. 28. it. *Ad. Olearius* *Itinerarii sui Moscovitico-Perfici* Libr. IV. Cap. XV. pag. 412.

A. 193. Rhombus aculeatus *Jonstoni.* vid. de Piscibus Tab. XXII. num. 12. pag. 89.

A. 194. Gobio capitatus id. *Jonstoni.* L. C. Tab. XXIX. num. 2.

A. 195. Pennæ Galli Africani nigræ, notulis albis insignitæ. Gallinam del. & descr. *Jonstonus* de Avibus pag. 188. Tab. LVII. f. Galli Guineensis *Aldrovandi.* vid. *Ol. Wormius* *Mus. Libr. III. Cap. XIX.* pag. 297. it. *Ad. Olearius* *Gottorp. Kunst-Kam. Tab. XV. num. 3.* pag. 24. f. Flamingos *Wilb. Dampierii* der Reisen nach Neu-Holland f. Reisen um die Welt III. Theil. pag. 33. it. *Gallus Numidicus Sylvestris* in *Brasilis frequens* *Guil. Pisonis* in *Histor. Natural. & Medic. Ind. Occidental. Libr. III. pag. 92.*

A. 196. Stella marina maxima f. quarta *Rumphii* rota tuberculosa, cujus diameter ulnam dimidiam & tres pollices æquat. vid. *Guil. Rondeletius* de Piscibus Marinis Part. III. quæ est de Insectis & Zoophytis *Histor. Cap. XI.* pag. 122. *Georg. Everh. Rumphius* *Amb. Raris. Kam. Libr. I. Cap. XXXIV.* Tab. XV. Lit. A. pag. 39. it. *Rocheport* in *Beschr. der Antillen-laf.* Cap. XIX. num. XIV. pag. 336.

A. 197.

A. 197. Stella marina echinata dorso supereminenti.

A. 198. Stella marina Scolopendroides, id, *Rumphius* L. C. Lit. G. pag. 40.

A. 199. Stellarum marinarum diversæ species minores. has del. & descr. *Conr. Gesnerus* Histor. Animal. Lib. IV. Guil. Rondeletius de Piscibus Marinis Part. III. quæ est de Insectis & Zoophytis Historia Cap. XI. pag. 122. Ul. *Aldrovandus* de Insect. Animal. Lib. VII. Cap. XII. pag. 742. seqq. *Ad. Olearius* Gottorpisch. Kunst. Kam. Tab. XIX. num. IV. pag. 51. *Job. Jonstonus* Hist. Nat. de Insectis Tab. XV. Libr. III. Cap. II. pag. 195. it. in *Ejusd.* de Exanguibus Tab. VIII. num. 9. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Beslerian. Tab. XXII. pag. 76. *Georg. Everb. Rumphius* Amboins. Rar. Kam. Tab. XV. fol. 39.

A. 200. Instrumentum auribus & dentibus mundandis aptum, ex osse genitali & ungue Canis, argento obductum. vid. *Ol. Wormius* Mus. Libr. III. Cap. XXIII. pag. 321.

A. 201. Ossa ex Corde Cervi, vid. *Adami* Dissert. de Osse Cord. Cervi Giesse habita.

A. 202. Mumia s. Partes hominum conditæ Ægyptiacæ. descr. & del. præter *Siruppius* & *Kircherus*, qui ex instituto de Mumiis commentari sunt, *Andr. Libavius* Singularium Part. III. s. de Bituminibus Libr. VII. Cap. XV. pag. 907. seqq. *Ulyss. Aldrovandus* in Museo Metallic. Libr. III. pag. 399. *Frid. Gottl. Kettnerus* de Mumiis Ægyptiacis, *Ol. Dapper* in Besch. von Africa pag. 93. seqq. *Hans Jac. Breuning*, Oriental. Reis. II. Meerfahrt Cap. XXV. pag. 158. *Petr. della Valle* Reise. Besch. XI. Send. Schreib. pag. 103. seqq. *Thevenotus* der Reisen Part. I. Libr. II. Cap. VI. pag. 183. *Job. Lanzonus* de Balsamatione Cadaverum, *Gabr. Clauderus* in Methodo balsamandi corpora humana, *Petr. ab Hartenfels* in Programmæ, quod annexum Dissert. *J. Vesti* de Pollinçura, *Matthaus Baræus* in fine Operum, *Christ. Frid. Garmannus* de Miraculis mortuorum Libr. III. Tit. II. §. 119. - 193. *Tb. Bartholinus* Histor. Anatom. Cent. I. Histor. LXII. *Theoph. Raynaudus* de Cadaverum incorruptibilitate, *Sebizius* de Conditura Cadaver. *Pomet* im Materialist. und Spezer. Händl. Part. II. Cap. I. Tab. LII. fig. 322. - 324. pag. 457. *Christian Hertzog* in Mumiographia Medica oder Bericht von Ægyptischen Mumiën, *Mich. Bernb. Valentini* in Mus. Museor. Part. I. Libr. III. Cap. I. pag. 417. De Mumia Vratislaviensi pecul. Schediasma public. *Andr. Gryphius*, quæ nunc in Bibliotheca Mar. Magdalenzæ custoditur. De Balsamatione corporum peculiari, vid. *Ludov. Bissius* in Epistolis de Balsamatione corporum, præ. *Ejusd.* Specimina Anatomica; De Balsamatione sicca & humida, item Mumiæ, vid. *Georg. Wolffg. Wedelius* Exercitationum Medico-Philologicarum, Sacrarum & Profanarum

rum Dec. V. Programmat. VI. De Conditura per coctionem, vid. *Nebem. Grew* in Museo Regalis Societatis. pag. 2.

A. 203. Tophus Juvenæ *Plinii* Hist. Natur. Libr. II. Cap. XXXVII. s. Pila exterius cortice nigricante vestita, interius tota ex pilis coacta, & in ventriculo secundo bovino reperta. vid. *Observatio mea* in *Bresl. Samml. von Natur- und Medic. Geschichte*. XX. Vers. An. 1722. Mens. Maj. Class. IV. Artic. XI. pag. 501. seqq. descr. & del. quoque *Conr. Gesnerus* de Fig. Lapid. Cap. XII. pag. 158. & ex eo *Ol. Wormius* in Museo Libr. I. Cap. VIII. pag. 60. Cistidem pilosam ex bubulo del. & descr. *Olig. Jacobus* in Act. Hafnienfibus An. 1673. Obs. XLV. pag. 81. & 140. præ. de earum generatione & usu Medico legendus *Job. Wierus* de Præstigiis Dæmonum Libr. IV. Cap. XVI. pag. 446. *Atban. Kircherus* in China illustrata Part. IV. Cap. XI. pag. 206. *J. G. Schenckius* in Lithogenes. & quidem in Appendice, *Guil. Piso* in Hist. Nat. & Med. Ind. Occident. Libr. V. Cap. XXV. pag. 327. dissecta delin. in *Ferr. Imperati* Histor. Naturali Libr. XXVIII. Cap. I. pag. 928. Conf. *Dionys. Kay* Beschreib. des Kayserth. China Cap. III. pag. 274. quæ reperitur in *Ybrand* Ides Reise nach China pag. 757. seqq.

A. 204. Globus talis lævis vitulinus. descr. in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. II. Obs. CX. pag. 181. seqq. præ. in Annotat. pag. 398. it. Dec. II. An. VII. Obs. XXI. pag. 47. conf. *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* VIII. Vers. An. 1719. Mens. Jun. Class. IV. Art. XIV. pag. 740.

A. 205. Dens maximus Canstadiensis in terra repertus. vid. *Conr. Gesneri* Hist. Animal. Lib. IV. pag. 497. præ. *Dav. Schleusii* Dissert. sub Titul. Oedipi Osteolithologici, s. de Cornibus & Ossibus fossilibus Canstadiensibus Schaffhusæ publ.

A. 206. Dens Canstadiensis similis albus s. calcinatus in Urna sepulchrali repertus. conven. cum delin. & descr. *Leonb. Dav. Hermann* in Maslographia Libr. II. Cap. XI. Tab. VIII. num. 9. §. 2. & 3. pag. 134. seqq.

A. 207. Dentes ex mandibula s. rictu Canis marini vel Lamie piscis ferrati, Glossopetras æmulantes. Piscem cum rictu del. & descr. *Ul. Aldrovandus* de Piscibus Libr. III. Cap. XXXII. *Gass. Schottus* in Physic. curios. Libr. X. Cap. VIII. pag. 1275. *Erasm. Francisci* im Ost- und West-Indianisch. Lust-Garten Part. I. pag. 70. seqq. *Ad. Olearius* in der Gottorpisch. Kunst. Kam. Tab. XXIII. num. 5. & 6. pag. 306. *Job. Jonstonus* de Piscibus Tab. VII. pag. 26. it. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Besl. Tab. XVII. pag. 66. & 67. & *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Lib. I. Cap. XXIV. pag. 65. præ. *die Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* XVI. Vers. An. 1721. Mens. Jun. Class. IV. Art. XI. pag. 635. seqq.

Anatomen instituit *Nic. Steno* in *Myologiae Specimine* s. *Musculi Descriptione geometrica* pag. 69.

A. 208. Lapis Malaccensis verus s. Piedra del Porco. del. & descr. *Anf. Boetius de Boot* in *Hist. Gemm. & Lapidum* Libr. II. Cap. LXXXII. pag. 355. *Ul. Aldrovandus* in *Museo Metallico* Libr. IV. pag. 798. *Jac. Bontius* *Hist. Nat. & Med.* Libr. IV. pag. 48. *Mich. Bernh. Valentini* *Mus. Muscor.* Part. I. Cap. XII. pag. 456. it. in *Dill. de Lapid. Porcino*, prc. *Engelb. Kämpferus* *Amoen. Exotic. Fascicul.* II. §. 3. pag. 393. Conf. *Georg. Everh. Rumphii* *Amboins. Rarit. Kam.* Libr. III. Cap. LII. pag. 297. seqq. De arte facto s. adulterio & efficacia Medica vid. *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* XIX. Vers. An. 1722. Mens. Jan. Class. IV. Art. IV. pag. 59.

A. 209. Piedra della Cobra instar Silicis durissima. del. & descr. *Phil. Baldus* in *Beschr. der Küsten Malabar und Coromandel* Cap. XXVI. pag. 161. *Athan. Kircherus* *Chinae Illustrat.* Part. II. Cap. V. pag. 80. *Mich. Bernh. Valentini* *Mus. Muscor.* Part. I. Cap. XL. pag. 507. *Georg. Everh. Rumphii* *Amb. Rarit. Kam.* Libr. III. Cap. LVII. pag. 304. it. *Georg. Baglivius* *Operum Dissert.* VI. Cap. XI. pag. 630. prc. *Engelb. Kämpferus* *Amoenit. Exotic. Fascicul.* II. §. 3. pag. 397. it. *Fascicul.* III. pag. 578. seqq. *Serpentem delin. Francisc. Leguat* in *Reisen nach zwey Ost-Indischen Inseln* Part. II. pag. 300. it. *Erasm. Francisc.* in *Ost und West-Indischen Lust-Garten* Part. II. Tab. XLI. fig. X. pag. 1212. De Usu in Medicina vid. *Henr. Oldenburgius* in *Act. Soc. Reg. in Angl.* An. 1665. Mens. Nov. pag. 77. it. *Paul. Boccone* in *Curiosen Anmerkungen über natürliche Dinge* Obs. XVI.

A. 210. Caviaro ex ovulis Sturionis piscis in Barbaria paratus. descr. *Petr. Pomet* in *Material. und Spezer. Händl.* Part. II. Cap. XLIV. pag. 614. prc. *Wilhelm. Ernest. Tenzelius* in *Colloq. Menstr. Ann.* 1690. Mens. April. pag. 381. citant. *Georg. Ad. Sibleusio* in *dem Neuentdeckten Sibirien oder Siewerien* Cap. I. Conf. *Paul. Jac. Marpergers* *Kaufmanns. Magazin* pag. 263.

A. 211. Caseus peregrinus funium instar in circulum convolutus.

A. 212. Caseus laevissimus Hungaricus literis Hebraicis inscriptus. de Caseo vid. *Job. Combachius* in *Libr. de Homine*, it. *Petr. Lotichius* in *Tr. Medico Physiologico de Casei nequitia; de Aversatione Casei pecul. Tract.* scr. *Martin. Schoockius*.

A. 213. Lapis e cervo albus, flexuris nigris insignitus, Orientalis. descr. *Georg. Everh. Rumphii* *Amb. Rar. Kam.* Lib. III. Cap. LIII. pag. 299.

A. 214.

A. 214. Orbis maritimus spinosus, s. Hystrix piscis maximus *Clusii*, *Exoticor.* Libr. VI. Cap. XXII. pag. 138. seqq. s. *Orbis Muricatus Guil. Rondeletii* de *Piscibus Marinis* Part. I. Lib. XV. Cap. IV. pag. 421. it. *Claud. du Molinet* dans le *Cabinet de la Bibliotheque de St. Genevieve* Part. II. Tab. III. del. & disc. in *Conrad. Gesneri* *Hist. Animal.* Lib. IV. pag. 145. *Ul. Aldrovandi* de *Piscib.* Lib. IV. Cap. XVII. & ex eo *Job. Janssoni* de *Piscibus* Tab. XXIII. num. X. Titul. II. Cap. V. pag. 124. it. Tab. XLV. num. 3. it. *Mus. Calceolar.* Sect. I. pag. 91. prc. *Guil. Piso* *Hist. Animal. & Medic.* *Ip. Occidental.* Libr. V. Cap. XVI. pag. 300. & *Job. Hcur. Lochnerus* in *Mus. Besler.* Tab. XVI. pag. 59.

A. 215. Vermis cucurbitarius, s. Gryllotalpa, s. Talpa *Ferr. Imperati* *Hist. Natural.* Libr. XXVIII. pag. 901. & 921. del. & descr. *Cass. Schwenckfeld* de *Insect.* pag. 528. & 529. *Tb. Bartholinus* in *Act. Hafniens.* Vol. IV. Obs. II. pag. 9. it. *Wolff Heimhard von Hochberg* im *Adlichen Land- und Feld-Leben* Libr. V. Cap. XXII. Anatomen instituit *Georg. Hier. Velschius* in *Observ. Physic. Medic.* *Hecatost.* I. Obs. XXVI. pag. 39. seqq. it. *Olig. Jacobsen* in *Tb. Bartholini* *Act. Medic. & Philos. Hafniensibus* Vol. IV. Obs. II. pag. 5. Conf. *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* V. Vers. An. 1718. Mens. Jul. Class. IV. Art. VI. pag. 666.

A. 216. Collectio Papilionum rariorum Silesiacorum. hos cum aliis collegit, delineav. & descr. *Job. Janssonus* de *Insect.* Tab. VII. VIII. & IX. pag. 50. prc. *Maria Sibyll. Graffina nat. Meriana* in *der Raupen - Vervvandelung und Blumen - Nahrung; Surinamenses* descr. & delin. id. *Meriana* in *Metamorphosi Insectorum Surinamensium; conf. prater Mousettum, Majum, &c.* *Job. Goe-dartium* de *Insectis* in *Methodum redactus cum notularum additione opera Mart. Listeri, Schammerdamium*, de *iliorum Metamorphosi, Redi de Ortu Insectorum*, it. *Stephanum Blancardum* in *de Schouburg der Rupsen, Wormen, Maden, en vliegende Dierkens* s. *Theatrum Erucarum, Vermium, Termitum*, & quæ ex his oriuntur *bestiolarum, volatilium &c.* Alas *Papilionum* cum aliis *insectis*, per *microscopium* examinavit: *Phil. Bonannus* in *Observationibus circa viventia, quæ in rebus non viventibus reperiuntur*, cum

Micrographia curiosa s. Part. III. Conf. *Bresl. Samml. von Natur- und Medic. Geschichte.* IX. Vers. An. 1719. Mens. Septembr. Class. IV.

Art. V. pag. 351. seqq.

Q 2

Clas.

Classis II.

Testaceorum univalvium, non turbinatorum.

(Et quidem singularum specierum num. duo aut plura.)

ARTICVLVS I.

Nautili: five

Testacea marina univalvia valde ventricosa, & ita in se transversim contorta, ut eorum circumvolutiones nulla ex parte promineant, & nullo modo vel vix appareant, Germ. Schiffstütel.

A. 1. Nautilus Sinensis maximus five crassus argentei splendoris figuris ornatus, & artificiose perforatus. Hunc del. & descr. *Philippus Bonannus* in recreatione mentis & oculi in observatione animalium testaceorum Class. I. Num. I. it. in Museo *Kircheriano*. *Aldrovandus* de Testaceis Libro: *Martinus Listerus* in Historia Conchyliorum Libr. IV. Sect. IV. *Georg. Everb. Rumphius* Amboin. Rar. Kammer Libr. II. Tab. XVII. fol. 62. Conf. *Ephemerid. Nat. Curios.* Dec. II. An. VII. Obs. XIV. *Ad. Olearii* Gottorpische Kunst. Kammer; *Mich. Bernh. Valentini* Mus. Museor Part. II. Tab. XXXV. Cap. 43. pag. 180. *Job. Henr. Lochneri* Mus. Besler. Tab. XIX. ubi cum selectioribus Nautilum nostrum descr. & delin. reperies.

A. 2. Nautilus major a cortice liberatus substantiæ margaritiferae eleganter politus. *Bonannus L. C.*

A. 3. Nautilus talis minor.

A. 4. Nautilus maximus totus figuris ornatus, in quo aperto latere interior fabrica, five concamerationes apparent. del. *Bonannus L. C.* Class. I. num. 2. it. *Rumphius* Amboin. Rar. Kam. Tab. XVII. Lit. C.

A. 5. Nautilus minor, f. Carina tenuis alba dentibus in dorso colore pallo aspera. del. & descr. in Museo *Calceolariano*, Sect. I. pag. 36. in *Guil. Rondeletii* de Piscibus Marinis Part. I. Lib. XVII. Cap. IX. pag. 517. *Phil. Bonanni L. C.* Class. I. num. 13. *Job. Everb. Rumphii* Amb. Rar. Kam. Lib. II. Tab. XVIII. Lit. A. pag. 66. *Job. Henr. Lochneri* Mus. Besl. Tab. XIX. pag. 70. it. in *Ephem. Natur. Curios.* Dec. II. An. IV. Obs. III. pag. 210. Singularia de Nautilo nostro, cum suo pisce, prout in mari velificat & remigat, vid. ap. *Conr. Gesnerum* Hist. Animal. qui est de Pisc. Libr. IV. pag. 734. seqq. *Jac. Bontium* in Hist. Nat. & Medic. Ind. Oriental. Libr. V. Cap. XXVIII. pag. 80. in *Ephem. Nat. Cur.* Dec. II. An. VII. Obs. XIV. pag. 8. & ex iis in *Mich. Bernh. Valentini* Mus. Museor f. in fine Part. I. der Ost-Indiani.

dianischen Sendschreiben, Tab. I. fig. 2. pag. 59. it. apud *G. E. Rumphium L. C.* Libr. II. Tab. XVIII. num. 2. fol. 66.

A. 6. Nautilus minimus albus fluviatilis serpentinus, f. Serpenti Rumphii Amb. Rar. Kam. Tab. XXVII. Lit. P. pag. 92.

A. 7. Nautilus marinus ita formatus interne substantiæ margaritiferae, totus concamerationibus non perviis adimpletus. Conv. cum del. & descr. *Rumphii* Amb. Rar. Kam. Tab. XX. num. 1. pag. 67.

ARTICVLVS II.

Patellæ, five Testacea univalvia marina in formam conici fastigiata non turbinata, & in se non contorta, nullo modo vel solummodo in apice tantillum incurvata, valva superius convexa, ac frequentius clausa, subtus vero concava & aperta mobili, Germ. Schüssel-Muscheln.

Spondyli, five Conchæ marinae anomale umbonate, asperæ ac verrucosa testâ validissimo ginglimo articulata, Germ. Stein-Mußtern.

Aures marinæ, five Testacea univalvia, quæ auris figuram referunt, apertura omnium patentissima perforata, Meer-Ohren.

Umbilici marini, five Opercula Cochlearum marinarum subrotunda in se contorta, umbilici figuram habentia, Germ. Meer-Nabel, Meer-Bohnen.

B. 1. Patella Indica major pellucida maculis sanguineis per album colorem disseminatis.

B. 2. Patella striis multum eminentibus distincta.

B. 3. Auris marina maxima, annexis Balanorum testis.

B. 4. Aures marinæ diversæ magnitudinis num. VI. vid. *Mart. Listerus* in Histor. Animal. Angl. Tab. III. num. 16. pag. 167. it. *Guil. Rondeletius* de Piscibus Marinis, Part. II. Lib. I. Cap. III. pag. 4.

B. 5. Auris marina, adnatis innumeris cochleis parvis, iisque albis conspicua.

B. 6. Auris marina interne tuberculis referta, quæ margaritas referunt.

B. 7. Patella striata, coloris terrei. *Bonannus L. C.* Class. I. num. 3.

- B. 8. Patella non striata ejusdem coloris.
 P. 9. Patella validissima sublutea.
 P. 10. Umbilicus granosus colore vinoso. *Rumphius* L. C. Tab. XX. Lit. D. pag. 72.
 P. 11. Spondylus sinuosus rostro ad sinistrum. *Bonann.* Class. II. num. 20.
 P. 12. Patella lactea leviter sulcata.
 P. 13. Patella eleganter striata, coloris spadicei, dorso albo.
 P. 14. Patella alba tuberculosa in apice serrata.
 P. 15. Patella alba, in dorso stella nigra decorata, del. *Mart. Listerus* in Hist. Animal. Angl. Tab. V. Tit. 41, pag. 196.
 B. 16. Patella alba oblonga maxima striis a baseos modiolulo ad verticem tendentibus, lineis circumductis aureis.
 B. 17. 18. Patella Canariensis uberis papillam exhibens alba & viridis. del. & descr. *Rumphius* Tab. XX. Lit. B. pag. 72.
 B. 19. Umbilici marini diversæ magnitudinis & coloris num. X. vid. *Ol. Wormius* Mus. pag. 73, *Bonannus* Cl. III. num. 14. *Rumphius* Tab. XX. pag. 72. Lit. C. & E. aliique.

ARTICVLVS III.

Balanorum testæ s. Calices, s. *Testacea canaliculata recta brevia, stru-
ctura tenuis ore frequenter angustiore, adnata supra saxa & Ostreo-
rum testas, Germ. Bahn-oder Kelch-Muscheln.*

Tubuli Vermiculares, s. *Testacea univalvia intus cava, vermium in mo-
dum formata, varie incurvata, inflexa ac intorta, Germ. Wurm-
förmige Meer-Röhrelein.*

- C. 1. Tubulus s. Siphunculus maris acutus & striatus major, Den-
talis dictus, coloris viridis, Batav. Olyfantstande. vid. *Wilb. d' Orville*
Catalogus van seen Kabinet pag. 26. prc. *Bonannus* Cl. I. num. 8. it. *Rumphius* Tab.
XLI. Lit. J. it. num. 5.
 C. 2. Tubulus s. Siphunculus maris non acutus albus.
 C. 3. Tubulus s. Siphunculus maris minor, Antalis dictus. *Bonann.*
Cl. I. num. 9.
 C. 4. Balanorum testæ virides, supra aurem marinam positæ.
 C. 5. Tubuli vermiculares, Patellæ, imprimis Buccinæ, L. 9. Mu-
sculo

- sculo striato D. 27. & Purpuræ S. 281. adhærentes. *Bonann.* Class. II.
num. 20. pag. 92.
 C. 6. Balanorum testæ albæ s. Calices Neritis annexæ. *Bonann.* Cl. I.
num. 14. 15. it. *Conr. Gesnerus* Hist. Animal. Libr. IV. qui est de Aquatilibus pag.
122. & *Job. Jonssonus* de Exangvibus Tab. XV. num. 13. -- 17. pag. 65.
 C. 7. Balanorum testæ maximæ colore amethystino & fusco varie-
gatae. del. *G. E. Rumphius* Amb. Rar. Kam. fol. 126. Tab. XLI. Liter. A.
 C. 8. Tubulus vermicularis rosei coloris spiraliter inflexus elegan-
tissimus, linea nigricante circumscriptus, Batav. een heel feyn Scha-
pe darmtje. vid. *Wilb. d' Orville* Catal. pag. 26. del. *Bonann.* Cl. II. num. 20. Lit.
D. *Rumphius* Tab. XLI. num. 2.
 C. 9. Tubulus vermicularis albus totus tuberculofus. id. *Bonann.* L.
C. Lit. B.
 C. 10. Tubulus vermicularis flavus s. Chmetrachea *Rumphii*. vid. *Am-
boin.* Rar. Kam. Tab. XLI. num. 1. fol. 126. s. Exuvia serpentis lapidea *Loch-
neri*. vid. *Mus. Besl.* Tab. XXXVI. pag. 103. del. *Bonann.* Class. II. num. 20. Lit. C.

Classis III.

Testaceorum bivalvium.

ARTICVLVS I.

Conchæ, Ostrea, Mytuli, Pinnæ, Balani, Solenes.

*Constant autem Conchæ valvis equalibus aequaliter mediocriter vel le-
viter umbonatis & incurvatis, cardine denticulatis unito, testa
crassiore, Germ. Meer-Muscheln.*

Ostrea, Austern, vero cardine per simplicem ginglimum unito.

*Mytuli, Meiß-Muscheln, sunt Concha marina valvis equalibus inæqui-
latera leviter umbonata rugosa & ventricosa a cardine sensim contra-
cto & acuminato ad oram subrotundam & latam longe producta.*

*Pinnæ, Steef-Muscheln, sunt Concha marina valvis equalibus aquila-
tera cardine umbone destituta.*

Balani,

Balani, Meer-Eicheln; vero Testacea marina, univalvia in se non contacta nec incurvata, valva superius aperta & concava, inferius vero clausa & immobili.

Solenes, Nagel-Muscheln; sunt concha marina valvis aequalibus inaequaliter non umbonata, recte a cardine tantillum profundiore ad oram angustissima, atque uno latere maxime elongato, altero vero brevissimo, utroque autem in sua extremitate inclusili seu aperto & biante.

- D. 1. Concha margaritifera s. Mater Unionum dicta, a cortice liberata. Bonan. Cl. II. num. 1. pag. 93.
 D. 2. Concha margaritifera cum cortice.
 D. 3. Pinna marina. Bonan. Class. II. num. 23. it. Job. Jonstonus de Exangvib. aquatic. Tab. XVI. pag. 67.
 D. 4. Balanus Narbonensis. Bonann. Class. II. num. 49. Listerus Hist. Animal. Angl. Tab. V. Titul. 38. pag. 192.
 D. 5. Mytilus laevis violaceus, colore albo striatus. Bonan. Class. II. num. 30. Anatomien Mytuli instituit & publicavit Anton. de Heyde.
 D. 6. Concha Rhomboides valvis leviter denticulatis. Bonann. Cl. II. num. 32. Rumphius Tab. XLIV. Lit. P.
 D. 7. Solen s. Ungvis marinus longissimus & angustissimus. del. & descr. Mart. Listerus in Hist. Animal. Angl. pag. 192. Tab. V. Tit. 37. it. Job. Henr. Loebnerus in Mus. Besl. Tab. XXII. pag. 76.
 D. 8. Concha squamosa e litore Drepanitano Incolis Sartaniello dicta. Bonann. Class. II. num. 58. s. Avicula Rumphii Tab. XLVI. Lit. G. fol. 152.
 D. 9. Ostrea multis ostreis minoribus turgida, valvis dissimilibus. Bonann. Class. II. num. 70.
 D. 10. Concha leviter imbricata alba e rubro mari s. Tragum album Rumphii, vid. Amb. Rar. Kam. Tab. XLIV. pag. 142. Lit. H.
 D. 11. Concha imbricata rubra fructus ejusdem maris s. Tridachnes Jonstoni de Exangvib. aqv. Tab. XIII.
 D. 12. Chama literata alba striis in circulum ductis. Rumphius Amb. R. K. Tab. XLIII. Libr. II. Lit. B. pag. 139.
 D. 13. Concha coloris topiacei, Cor Veneris dicta, in ambitu ferrata, s. Carrissae Hartjes Rumphii Tab. XLIII. Lit. E. fol. 132.

D. 14.

- D. 14. Concha rarissima alba, valvis ferratis & leviter imbricatis aureis. Bonann. Class. III. num. 374.
 D. 15. Concha in ambitu ferrata valvis leviter imbricatis purpureis, (teste Bonann. L. C. Class. III. num. 375. raro invenitur.)
 D. 16. Concha pellucida, lactea, longissima, instar marmoris expolita.
 D. 17. Concha Striata cum Zona flavo, albo & nigricante colore segmentata.
 D. 18. Concha Veneris armata s. echinata, striis purpureis. del. & descr. Adam. Olearius Gottorpisch Kunst Kam. Tab. XXIX. num. 4. pag. 56. it. Rumphius Amb. R. Kam. Tab. XLVIII. num. 4. pag. 158. Secundum J. H. Loebnerum in Mus. Besler. Tab. XXI. fig. XI. pag. 75. Vulva marina aculeis instar pubis horrida it. sec. Frid. Ernest. Brückmannum de Vulva marina & Concha venerea. Sive Concha echinata Ruysschii, quam elegantiss. effigiavit & descripsit in Theatro universalium omnium animalium Libro de Exanguibus aquaticis Tab. XIII. Artic. V. puncto I. pag. 42.
 D. 19. Concha Veneris non armata tota tuberculosa.
 D. 20. Concha Veneris non armata laevis alba.
 D. 21. Concha Veneris alba non armata, striis punctatis nigris.
 D. 22. Concha Veneris laevissima, coloris aurei saturatoris.
 D. 23. Concha Veneris non armata, striis purpureis in circulum ductis.
 D. 24. Concha longissima caerulea radiis albis spectabilis s. Tellina violacea Purpure Sonnestraal Rumphii Tab. XLV. Lit. E. pag. 147.
 D. 25. Concha alba, Zonis subfuscis cincta.
 D. 26. Concha levissime striata coloris cinerei punctis nigris adspersa.
 D. 27. Concha Rhomboides striata valvis leviter denticulatis annexis tubulis vermicularibus oblongis. talem delin. & descr. Carol. Clusius Exotic. Libr. VI. Cap. XV. pag. 129.
 D. 28. Concha alba striis in circulum ductis, radiis purpureis.
 D. 29. Concha Umbone acutissimo, striis eminentibus.
 D. 30. Concha margaritis immaturis conspicua. talem delin. Ferrandus Imperatus Histor. Natur. Libr. XXII. Cap. I. pag. 905. it. Museum Calceolarium Sect. I. pag. 31. it. Roche. Multa huc spectantia collegit Mich. Bernb. Valentini in Mus. Museor. Part. I. Libr. III. Cap. XXXVI. pag. 479. ubi simul Piscatorem

R

torem delineavit de Piscatione ipsa vid. *Job. Bapt. Taverniers Reise-Beschr.* Part. II. Cap. XX. & XXI. pag. 132. - 136. *Ol. Wormii Mus. Libr. I.* Cap. XIX. pag. 109. *Historische Remarqu.* an. 1707. pag. 182. de Generatione ex plaviæ guttulit vid. *Ind. Oriental.* Part. VII. Cap. XV. pag. 69. *Ex rore* vid. præter *Plinium, Rochefort* *Beschr. der Antillen-Inseln* Cap. XIX. num. 9. pag. 328. *Ex morbo* vid. *Phil. Bonanni Recreatio mentis & oculi* Part. III. Problem I. quod sive Ovula Concharum margaritiferarum vid. *J. F. Mylius* in *Memorabil. Saxon.* Subter. Part. II. Rel. I. pag. 18. seqq. plur. vid. Artic. de Gemmis, ubi de Margarita agitur.

D. 31. Concha fluviatilis maxima interne substantiæ argenteæ.

D. 32. Concha margaritifera minima intus tuberculosa.

D. 33. Concha Cor Veneris dictum album non ferratum. *Bonannii* Class. II. num. 49.

D. 34. Concha ponderosa substantiæ marmoreæ, notis puniceis & purpureis sine ordine flexuo se excurrentibus, in qua a centro ad oram striæ admodum crassæ, profundæ & squamosæ diriguntur, major & minor. *Bonann. Cl. II.* num. 81. & 82. it. *Rumphius Tab. XLII.* Lit. C. fol. 138.

D. 35. Mytilus marinus lævis coloris cœrulei, maculis albis insignitus.

D. 36. Concha imbricata elegantissima, colore albo & citrino distincta.

D. 37. Concha ejusdem structuræ crocea, squamis albis erectis condecorata.

D. 38. Concha imbricata talis purpurea ita squamosa.

D. 39. Concha punicea, cum squamis albis ita dispositis, s. Chama squamata Nagelschulpen. *Rumphii Tab. XLIII.* Lit. A. fol. 126.

D. 40. Concha fluviatilis Maslensis Silesiaca maxima interne tuberculosa, quæ margaritus referunt. Huc spectantia evol. in *Ephem. Natur. Curiosor.* Dec. I. An. III. Obs. XXXVI. pag. 58.

D. 41. Mytilus ex cœruleo niger firmiter annexus ostreo. del. & descr. *Mart. Listerus* in *Histor. Animal.* Angl. Tab. IV. Titul. XIX. pag. 182. it. *Carolus Nic. Langius* de Testaceis marinis pag. 82. examen per Anatomen instituit. *Anton de Heide* in *Anatome Mytull.*

D. 42. Ostreum electrinum. *Rumphii* vid. *Amb. Rarit. Kam. Tab. XLVII.* Lit. L. pag. 158.

D. 43. Concha fluviatilis margaritifera a cortice externo liberata.

AR-

ARTICVLVS II.

Pectines.

Sive Concha aurita valvis dissimilibus una plana altera concava, mediocriter vel leviter umbonata, magis vel minus rugosa striis canaliculatis latioribus ac compressis seu quasi undulatis conspicua.

Germ. Jacobs Muscheln.

† 1. Pecten totus echinatus & striatus. *Bonannus* Class. II. num. 96.

† 2. Pecten auritus elegans striis valde minutis, interne secundum longitudinem discurrentibus, valva una rosea, altera alba striata. *Id.* Class. III. num. 354.

† 3. Pectunculus sulphurei coloris.

† 4. Pecten subflavus striis latissimis.

† 5. Pecten supra album colorem levisime striatus.

† 6. Pecten albus quatuor fasciis aureis signatus.

† 7. Pecten auritus striis rubentibus.

† 8. Pecten auritus albus, striis multum eminentibus.

† 9. Pecten totus striatus ruber.

† 10. Pecten niger striatus.

† 11. Pecten albus striis ordinatissimis a basi ad mucronem discurrentibus.

† 12. Pecten striatus coloris fusci.

† 13. Pecten subalbus fasciis nigricantibus.

† 14. Pecten cinerei coloris.

† 15. Pecten striatus albus elegans, colore ex atro rubescente maculatus.

† 16. Pecten lacteus elegantissime canaliculatus, squamis totus asper. *Bonannus* Class. II. num. 71.

† 17. Pecten albus striis levisime imbricatis.

† 18. Pecten niger striis valde minutis signatus in utraque testagibosus. *Bonann. Class. II.* num. 5.

† 19. Pecten auritus colore albo & sanguineo variegatus, striis eminentibus.

R 2

† 20.

- † 20. Pecten ruber totus echinatus & striatus.
 † 21. Pecten albus striis minutissimis insignitus.
 † 22. Pectunculus rutili coloris ita striis condecoratus.

ARTICVLVS III.

Telline.

Sive Concha, tenuioris testa, minus concava figura ab una cardinis parte longiore, ab altera brevior, figura fere rhomboide, laves alia, alia striata.
Germ. Tell-Muscheln.

Illarum diversimode variegaturum species num. XXXI. ex quibus maxime conspicuæ:

- E. 8. Tellina flavescens maculis nigris denticulata. *Bonann. Class. III. num. 376.*
 E. 9. Tellina maculis triangularibus nigris, supra album colorem disseminatis f. Chama optica. *Rumphii Tab. XLIII. Lit. K. fol. 139.*
 E. 25. Tellina colore spadiceo minutissimis strigis rugosa.
 E. 26. Tellina elegans secundum longitudinem striata.
 E. 31. Tellina maxima fusca radiis saturationibus insignita.

Classis IV.

Testaceorum univalvium Turbinatorum.

ARTICVLVS I.

Cochleæ:

Sive Testacea marina univalvia turbinata, figura sua cochlearum in modum intorta, ita ut intima eorum spira aliquo saltem modo promineat & producat. Germ. Meer-Schnecken.

- F. 1. Cochlea colore sulphureo, fasciata linea subnigra per medias spiras.
 F. 2. Cochlea lactea rotunda leviter turbinata. *Rumphii Tab. XXII. Lit. F.*
 F. 3. Cochlea depressa rosei coloris, fascia alba quam notulæ aureæ exoriant in turbine circumducta.
 F. 4.

- F. 4. Cochlea piriformis mire reticulata colore vineo. *Bonann. Class. III. num. 15. f. Ficus een Vyg Rumphii Tab. XXVII. Lit. K. pag. 91.*
 F. 5. Cochlea Echinophora colore tophaceo, costis ubique gibbosis firmata. *Bonann. Class. III. num. 19.*
 F. 6. Cochlea funiculis spissis cincta, colore terreo. *Bonann. Cl. III. num. 26.*
 F. 7. Cochlea maxima formam habens galeæ sive galeiformis flavescens. *Bonanni Class. III. num. 183.*
 F. 8. Cochlea cortice loricato aspero tuberoso, colorem margaritarum sub purpurascens veste celans, diversæ magnitudinis. *Bonann. Cl. III. num. 31. Rumphii Tab. XX. Lit. H. fol. 72.*
 F. 9. Cochlea loricata argentei splendoris, tuberculis albis secundum spirarum ductum positis.
 F. 10. Cochlea Indica major variegata costis latioribus in longitudinem, & lineis transversim ductis. *Bonann. Class. III. num. 158.*
 F. 11. Cochlea talis minor, saturatoris coloris, costis tenuioribus instructa.
 F. 12. Cochlea lutea eleganter striata.
 F. 13. Cochlea flavescens cum punctulis nivei albedinis.
 F. 14. Cochlea mole parva mire punctata.
 F. 15. Cochlea flava notulis saturationibus signata.
 F. 16. Cochlea tuberosa e colore viridi, fusco & albo variegata. *Bonannus Cl. III. num. XVII.*
 F. 17. Cochlea Tulipa dicta, maculis quæ album colorem discriminant fuscis. *Bonannus Class. III. num. 318.*
 F. 18. Cochlea geographica alba, maculis quæ provincias indicant aureis. *Bonann. Cl. III. num. 319.*
 F. 19. Cochlea badii coloris, incisuris in longitudinem ductis.
 F. 20. Cochlea alba tenuissima, labro inflexo testam ovi referens f. Bulla Blasjes *Rumphii Tab. XXVII. Lit. H. pag. 91.*
 F. 21. Cochlea sub alba canaliculata, costis aureo colore notatis, ore labroso. *Id. Rumphii Tab. 27. Lit. A. fol. 91.*
 F. 22. Cochlea maxima nitidissima argentei splendoris. *Bonannus Cl. III. num. 17.*
 F. 23. Cochlea galericulata coloris straminei, costis aureo colore punctatis.
 R 3 F. 24.

- F. 24. Cochlea alba notulis aureis oblongis sine ordine dispositis.
 F. 25. Cochlea argentei splendoris, inferius maculis nigris oblongis decorata.
 F. 26. Cochlea subviridis elegantissima, colore albo variegata, lineis aureis transversim inscriptis.
 F. 27. Cochlea duplicata sive depressa, fasciis versicoloribus alternatim tessellulatis pluries cincta. *Bonann. Cl. III. num. 27. & 28. f. Umblicata Rumphii Tab. XXVII. Lit. L. fol. 91.*
 F. 28. Cochlea tenuissima coloris argentei.
 F. 29. Cochlea tenuis albida maculis subrubris depicta,
 F. 30. Cochlea labro inflexo, punctis albis & maculis nigris supra vinosum colorem positis. *Bonannus Class. III. num. 4. f. Kievits - eyeren Rumph. Tab. XXVII. Lit. G. & H. fol. 91.*
 F. 31. Cochlea alba costis secundum longitudinem ductis, quas notulae & lineae aureae exornant, ore extenso f. Harpa minor. *Rumphii Tab. XXXII. Lit. M. fol. 104.*
 F. 32. Cochlea maxima coloris aurei, tuberculis eminentibus, labro crasso inferius eleganter maculato. f. Cassis rubra rarissima. *Rumphii Amb. Rarit. Kam. Tab. XXIII. Lit. B. pag. 80.*
 F. 33. Cochlea depressa flavescens, linea ostrina subnigra per medias spiras fasciata.
 F. 34. Cochlea Echinophora argentei splendoris.
 F. 35. Cochlea levis versicolor, notis aureis, turbine sessili.
 F. 36. Cochlea flavescens, fasciis saturatioribus, turbine depresso.
 F. 37. Cochlea alba colore aureo maculata, costis depressis, ore eleganter crenato.
 F. 38. Cochlea quae Velum nauticum vocatur, spiris qua labrum inflectitur absconditis.
 F. 39. Cochlea aurei coloris striata, maculis semilunaribus albis transversim discurrentibus, f. Cochlea pennata. *Rumphii Tab. XXVII. Lit. C. fol. 90.*
 F. 40. Cochlea labro inflexo turbine abscondito punctis obscure albis supra rufum colorem positis.
 F. 41. Cochlea ejusd. structurae alba, punctis rutilis & fuscis ita condecorata. *Rumphii pag. 91. T. XXVII.*

F. 42.

- F. 42. Cochlea cum Cancellis inclusis. id. *Rumph. Tab. XXIX. num. 1. it. Lib. II. fol. 163.*
 F. 43. Cochlea Indica major multicolor striata, costis angustissimis f. Harpa major. *Rumphii Tab. XXXII. Lit. K. fol. 104.*
 F. 44. Cochlea Indica minor costata, lineis sinuose inflexis, ore extenso.
 F. 45. Cochlea tota striata alba, maculis aureis quadrangularibus insignita.
 F. 46. Cochlea f. Cymbium, spiris qua labrum inflectitur circumplicatis, gekroonde Bax of Kroonhorn. *Rumphii Tab. XXXI. Lit. A. Fol. 102. Bonann. Cl. III. num. 1.*
 F. 47. Cochlea elegantissima argentei splendoris, cujus orbes striae supereminentes, turbinem vero papillae exornant. *Bonann. Cl. III. num. 11.*
 F. 48. Cochlea alba costis supereminentibus quas maculae fuscae quadratae exornant, ore extenso, f. Cochlea olearia. *Rumphii Amb. Rarit. Kam. Lib. II. Tab. XXVII. Lit. A. pag. 90.*
 F. 49. Cochlea f. Cymbium minimum laeve, spiris in turbine circumplicatis. vid. *Rumphius L. C.*
 F. 50. Cochlea fusci coloris striata maxima maculis semilunaribus albis transversim discurrentibus, f. Cochlea pennata major. *Rumphii Amb. R. K. Lib. II. Tab. XXVII. Lit. O. pag. 90.*
 F. 51. Cochlea terrei coloris mucronibus secundum spirarum ductum positis f. Calcar. *Rumphii Amb. Rar. Kam. Tab. XX. Lit. I. pag. 73.*
 F. 52. Cochlea talis a cortice liberata argentei splendoris.

ARTICVLVS II.

Turbines.

Sive Cochlea marina, ore admodum parvo, superius mucrone, omnium longissimo. Germ. Schraub-Hörner.

- G. 1. Turbo tuberculofus lapideis costis munitus.
 G. 2. Turbo in Spongiarum cavitatibus vivens, in quo spirae funiculis conjunguntur. *Bonann. Class. III. num. 3. f. Buccinum scalare het Wendeltrapje Rumphii Tab. XXIX. Lit. W. fol. 98.*

G. 3.

- G. 3. Turbo cui nomen est Cornu cervinum, notuli ex purpureo colore nigricantibus, juxta spirarum commissuras in gyrum positus.
- G. 4. Turbo maximus qui dicitur Pontificia Tiara, triplici corona condecoratus, quem spiræ tuberculis eminentibus in eono formant, notulis quadratis arantatis, (ob raritatem æstimatur teste Bonanno L.C. Class.III. num.119. vid. *Rumphius* Tab.XIX. Lit.J. fol.96.
- G. 5. Turbo auritus colore flavo.
- G. 6. Turbo auritus filis aureis sinuose inflexis, labro expanso. *Bonannus* Class.III. num.146.
- G. 7. Turbo nitidus albus, quem duæ fasciole aureæ, in spiram contortæ, pluries cingunt.
- G. 8. Turbo elegantissimus, duplicatis orbium spiris cochleatus, ubi tessellulis croceis pulchre discriminatur color albus. *Bonann.* Class.III. num.118.
- G. 9. Turbo ventricosus, ore dentibus munito, variegatus colore badio & albo. Id. Class.III. num.44.
- G. 10. Turbo coloris subfusci, costis secundum longitudinem & lineis transversim ductis.
- G. 11. Turbo mole parvus eleganter punctatus.
- G. 12. Turbo albus levissime striatus.
- G. 13. Turbo terrei coloris costis nodosis.
- G. 14. Turbo albus ubique punctulis fuscis adpersus, tuberculis uberum instar ex orbibus spirarum pendentibus. *Bonannus* Class.III. num.69.
- G. 15. Turbo auritus lacteus, labro expanso. Id. *Bonann.* Cl.III. num.147.
- G. 16. Turbo colore ligneo, tuberculis secundum spirarum ductum positus. Id. Class.III. num.327.
- G. 17. Turbo tuberculis a summo vertice mucronem usque circumvolutus, coloris terrei, f. Strombus angulosus, Ruige Trommel-Schroeven *Rumphii* Tab.XXX. Lit. O. fol.101.
- G. 18. Turbo albus tuberculofus maculis fuscis insignitus.
- G. 19. Turbo albus ore longissimo, spiris eleganter punctatis, f. Turris Babylonica *Rumphii* Tab.XXIX. Lit.L. fol.97.
- G. 20. Turbo colore pallido, cujus orbes crenæ a basi ad mucronem usque prosequuntur.

- G. 21. Turbo ejusdem structuræ colore ligneo f. Strombus Tympanorum, Trommel-Schroeven *Rumphii* Tab.XXX. Lit. M. fol.100.
- G. 22. Turbo aureus commissuris levissimis obvolutus. *Bonann.* Class.III. num.107.
- G. 23. Turbo ore longissimo, notulis quadratis arantatis supra lacteum colorem disseminatis f. Mitra Episcopalis *Rumphii* Tab.XIX. Lit. K. fol.97.
- G. 24. Turbo rugosus cinereus tuberculis in orbium commissuris dispositis, f. Cassis cinerea lævis *Rumphii* Tab.XXV. Lit. A. fol.83.
- G. 25. Turbo striatus, maculis croceis, turbine tuberoso, ore denticulato.
- G. 26. Turbo tuberculofus albus pentadactylus. *Bonann.* Class.III. num.85.
- G. 27. Turbo auritus albus filis croceis mire inflexis.
- G. 28. Turbo coloris cinerei maculis quadratis nigris insignitus.
- G. 29. Turbo fascia alba & rutila alternatim cinctus.
- G. 30. Turbo tenuis albus non striatus, maculis aureis, ore longissimo, Avena marina *Bonanni* Class.III. num.57. & Terebellum, een Kuipers boor *Rumphii* Tab XXX. Lit. S. fol.101.
- G. 31. Turbo albus punctulis ubique binis croceis secundum spirarum ductum positus.
- G. 32. Turbo albus labro expanso lineis aureis in turbine circumductis. *Bonann.* Class.III. num.33.
- G. 33. Turbo depressus colore croceo, linea ostrina subnigra per medias spiras circumvoluta. *Bonann.* Class.III. num.5.
- G. 34. Turbo albus, costis secundum longitudinem munitus.
- G. 35. Turbo, f. Cochlea ventricosa Indica leviter turbinata alba, maculis aureis semilunaribus striisque secundum longitudinem & transversim signatus, ore dentato. *Bonann.* Cl.III. num.323.
- G. 36. Turbo limosus orbibus planis & rotundis.
- G. 37. Turbo colore zizyphino, fossulis æquali intervallo inter se distantibus. *Bonannus* Class.III. num.84. f. Strombus caudatus *Rumphii* Tab.XXX. Lit. K. fol.100.
- G. 38. Turbo echinatus colore ligneo, binis tuberculorum lineis circumvolutus.

- G. 39. Turbo albus, quem duæ fasciolæ aurea & nigra alternatim cingunt. *Bonann. Class. III. num. 379.*
- G. 40. Turbo costis secundum longitudinem, & fasciis rubentibus, notulis aureis quadratis transversim discurrentibus. *Rumphius Tab. XXIX. Lit. V. fol. 98.*
- G. 41. Turbo albus maculis lunaribus nigricantibus condecoratus.
- G. 42. Turbo albidus notulis quadratis in spirali linea circumductis.
- G. 43. Turbo colore cinereo orbibus crenatis. *Bonannus Cl. III. num. 23.*
- G. 44. Turbo niveæ albedinis, fasciis nigris signatus. id. *Bonann. Cl. III. num. 109.*
- G. 45. Turbo albus apicibus pendentibus, punctulis aureis in spirali linea distributis. *Bonann. Class. III. num. 83.*
- G. 46. Turbo albus tuberculis & notulis fuscis cinctus.
- G. 47. Turbo albus tuberosus magnus, uberibus ex orbibus spirarum pendentibus, maculis furvis. *Bonann. Class. III. num. 69. f. Strombus angulosus Rumphii Tab. XXX. Lit. O. fol. 101.*
- G. 48. Tuba f. Turbo longissimus variegatus, funiculis duobus a basi ad mucronem circumductis.
- G. 49. Turbo subalbus costis tuberculosis secundum longitudinem discurrentibus.
- G. 50. Turbo minutissimis fulcis asper in omnibus spiris, excepta maxima, colore carneo.
- G. 51. Turbo totus tuberculosus, colore badio.
- G. 52. Turbo cinereus lineis saturatioribus inflexis.
- G. 53. Turbo coloris vinei, strigis reticularibus, appendice erecta. *Bonann. Class. III. num. 105.*
- G. 54. Turbo ventricosus albus, ore dentibus munito, punctulis aureis.
- G. 55. Turbo coloris carnei, fasciis sine ordine discurrentibus, strigis canaliculatis instructus, cujus labrum inversum tessellulæ nigræ exornant. *Rumphius Tab. XXV. num. 7.*
- G. 56. Turbo ejusdem coloris lævis, lineis in turbine flexuosis, labro crasso ita maculato.
- G. 57. Turbo albus tredecim spiris convolutus, cingulo dissecto, lineolis punctisque aurei coloris a basi ad mucronem signatus.

G. 58.

- G. 58. Turbo albus, papillis supra orbes eminentibus, quos puncta colore aureo in duplici linea disposita, exornant, f. Strombus dentatus *Rumphii Tab. XXX. Lit. E. fol. 100.*
- G. 59. Turbo albus colore aureo variegatus, labro inverso maculato, striis a basi ad mucronem repentibus.
- G. 60. Turbo albidus, ventre eminenter striato, labro inverso, turbine ordinatissime striato & tuberculoso.
- G. 61. Turbo nitidus, quem fascia alba & atrorubescens, alternatim cingit.
- G. 62. Turbo aurei coloris, fascia alba decorata, fulcis secundum longitudinem & transversim dispositis.
- G. 63. Turbo alatus tessellulis arantiatis, turbine tuberoso.
- G. 64. Turbo albus gibbosus, maculis aureis, ore subnigro mire striato.
- G. 65. Turbo albus maculis in turbine aureis.
- G. 66. Turbo auritus albus labro expanso, incisuris flavescentibus in turbine ordinatissimis f. Epidromis *Rumphii Tab. XXXVI. Lit. M. fol. 100.*
- G. 67. Turbo albus colore aureo variegatus.
- G. 68. Turbo ejusdem coloris turbine costis munito.
- G. 69. Turbo colore aureo & cinereo variegatus pentadactylus, tuberculis a vertice mucronem usque convolutis.
- G. 70. Turbo albus ex nigro variegatus tuberculis secundum spirarum ordinem discurrentibus. *Rumphius Tab. XXX. Lit. N. fol. 100.*
- G. 71. Turbo fasciis albis & flavis alternatim obvolutus.
- G. 72. Turbo carnei coloris, labro inverso albo tessellulis nigris ornato, fasciis in ventre flexuosis, f. Fimbriata lævis *Rumphii Tab. XXV. Lit. E. fol. 84.*
- G. 73. Turbo albus maculis aureis spiraliter cinctus.
- G. 74. Turbo albus colore nigro notatus, striis eminentibus.
- G. 75. Turbo ejusdem coloris reticulatus, notulis quadratis aureis ordinatissime dispositis, f. Areola *Rumphii Tab. XXV. Lit. B. fol. 84.*
- G. 76. Turbo lacteus, labro inverso, filis eminentioribus secundum longitudinem, & striis transversim discurrentibus.

S 2

G. 77.

G. 77. Turbo talis structuræ, maculis quadratis flavescentibus supra colorem vineum ordinatissime dispositis.

G. 78. Turbo striatus colore albo & fusco variegatus, ore longissimo.

G. 79. Turbo subrufus notulis albis decoratus.

G. 80. Turbo coloris vinosi totus reticulatus, labro inverso.

G. 81. Turbo mole parvus, in quo spiræ filis conjunguntur.

G. 82. Turbo parvus nitidus, quem linea punctata, a basi ad mucronem cingit.

G. 83. Turbo totus cinereus valde exiguus.

G. 84. Turbo albus, lineis granulatis secundum longitudinem ductis.

G. 85. Turbo granulatus firmiter annexus ostreæ.

G. 86. Turbo albus maximus, maculis oblongis nigris quadratis majoribus, & superius minimis secundum spirarum ductum obvolutus. *Rumphius* Tab. XXX. Lit. A. fol. 100.

G. 87. Mitra Episcopalis s. Turbo ore longissimo tessellulis quinque arantatis juxta spirarum ordinem discurrentibus num. VIII. *Bonann.* Class. III. num. 120. *Rumphius* Tab. XXIX. Lit. J. fol. 96.

G. 88. Turbo labro crasso, coloris carnei, punctulis albis adpersus.

G. 89. Turbo lacteus, ore longissimo aureo, cujus orbes crenæ & papillæ depressæ a basi ad mucronem usque prosequuntur, s. Fusus een Spil *Rumphii* Tab. XXIX. Lit. F. fol. 96. *Bonann.* Class. III. num. 160.

G. 90. Turbo flavescent, ventre striato, turbine toto tuberculoso.

G. 91. Turbo coloris carnei lævis, labro inverso, tessellulis nigris, & turbine notulis quadratis aureis condecorato.

G. 92. Turbo albus secundum longitudinem totus striatus.

G. 93. Turbo albus, ore longissimo, notulis nigris, a summo vertice mucronem usque circumvolutus.

G. 94. Turbo aureus, commissuris binis levissimis spiraliter cinctus, maculis albis sine ordine flexuosis excurrentibus.

G. 95. Turbo subalbus lineis denticulatis & linea alba a basi ad mucronem discurrente.

G. 96. Turbo albus lineis aureis secundum longitudinem mire circumductis, s. Strombus lanceatus *Rumphii* Tab. XXX. Lit. G. fol. 100.

G. 97.

G. 97. Turbo elegantissimus albus tessellulis nigris juxta spirarum commissuram extimam positis.

G. 98. Turbo maximus albus, tessellulis aureis ita exornatus.

G. 99. Turbo Pontificia Tiara minima dicta, tessellulis arantatis supra lacteum colorem positis, num. VI.

G. 100. Turbo albus, cujus orbes crenæ sine papillis a basi ad mucronem usque prosequuntur, ore longissimo, maculis oblongis aureis condecoratus.

G. 101. Turbo ejusdem coloris reticulatus, notulis quadratis flavescentibus ordinatissime dispositis, incisuris in turbine ordinatissimis instructis.

ARTICVLVS III.

Strombi,

Sive Cochlea marina ore & mucrone simul insigniter elongatis, & prima spira notabiliter angustiore quam in buccinis, Germ.

Schraub-Schnecken.

H. 1. Strombus maximus lævis argenteus a cortice albo colore purpureo maculato liberatus. *Bonannus* Class. III. num. 102. sive Trochus pyramidalis *Jonssoni* de Exangvib. aquat. Tab. XI. pag. 47. *Rumphius* Tab. XXI. Lit. A. fol. 74.

H. 2. Strombus maximus albus cum cortice externo, colore viridi, rubro & albo variegato, s. Trochus primus maculosus *Rumphii* Amb. Rar. Kam. Libr. II. Tab. XXI. Lit. A. fol. 74. *Bonann.* Class. III. num. 102.

H. 3. Strombus longissimus argenteus, tuberculis secundum spirarum ductum instructus diversæ magnitudinis num. VIII.

H. 4. Strombus decorticatus, sulcis ubique minutissimis rugosus, chalybem politum coeruleum referens.

H. 5. Strombus ejusdem figuræ cinereus punctulis sanguineis adpersus.

H. 6. Strombus violaceus, granulis albis spiraliter cinctus.

H. 7. Strombus argentei splendoris in circulum striatus.

H. 8. Strombus argenteus striis granulatis circumductus (maiores & minores.)

H. 9.

- H. 9. Strombus tuberculis in linea spirali distributis, substantiæ argenteæ, quem cutis colore viridi & purpureo variegata, circumdat.
 H. 10. Strombus longissimus striis mucronatis albis elegantissimis supra colorem margaritarum positus.
 H. 11. Strombus albus inferius punctulis rubris secundum spirarum ductum notatus.
 H. 12. Strombus superius argentei splendoris, inferius colore albo, nigro & subviridi variegatus.
 H. 13. Strombus cinereus punctulis oblongis purpureis a baseos modio verticem usque tendentibus.
 H. 14. Strombus parvus albus fasciis ita repentibus fuscis.
 H. 15. Strombus subviridis, colore purpureo maculatus.
 H. 16. Strombus albus maculis quadratis oblongis sanguineis adspersus, inferius punctulis dilutioribus in linea spirali distributis.
 H. 17. Strombus superius argenteus f. a cortice liberatus; inferius colore albo & viridi variegatus. vid. *Rumph.* Tab. XXI. pag. 74. sub nomine Trochorum.
 H. 18. Strombus ubique tuberosus argentei splendoris. *Bonann.* Class. III. num. 90.

ARTICVLVS IV.

Cylindri,

*Sive Cochlea pyramidales, basi volutarum ad instar Jonicarum vel Corinthiacarum in spiras convolutæ, ore longissimo, Germ. Cylin-
 der = Schnecken.*

- I. 1. Cylindrus albus, notulis piceis quadratis minimis condecoratus. *Bonann.* Cl. III. num. 122. *Rumphius* Tab. XXXI. Lit. D.
 I. 2. Cylindrus albus maculis croceis quadratis & oblongis alternim cinctus.
 I. 3. Cylindrus albus colore aureo notatus.
 I. 4. Cylindrus albus maculis nigris incurvis circumductus f. *Mufica rusticorum* *Rumphii* Amb. R. K. Tab. XXXIII. Lit. BB. pag. 106.
 I. 5. Cylindrus albus mire variegatus.
 I. 6. Cylindrus coloris vinei, zona alba cinctus, quam notulæ nigræ distinguunt. *Bonann.* Class. III. num. 139. I. 7.

- I. 7. Cylindrus lacteus.
 I. 8. Cylindrus tigrinus niger notulis rotundis albis insignitus. *Olear.* Gottorp. K. K. Tab. XXXI. n. 2. p. 60.
 I. 9. Cylindrus lacteus punctis fuscis minimis ornatus.
 I. 10. Cylindrus albus maculis piceis curvis in spiram contortis.
 I. 11. Cylindrus fuscus, quem zona & maculæ albæ circumdant.
 I. 12. Cylindrus notulis quadratis nigris, supra flavum colorem disseminatis.
 I. 13. Cylindrus maximus albus notulis quadratis nigris circumductus, f. *Voluta musicalis* *Rumphii* Amb. Rar. Kam. Tab. XXXI. Lit. C. fol. 102.
 I. 14. Cylindrus maximus niger, colore albo maculatus.
 I. 15. Cylindrus lacteus, maculis fuscis & punctulis ejusd. coloris in spirali linea dispositis, f. *Voluta maculosa* *Rumphii* Tab. XXXII. Lit. Q. fol. 105.
 I. 16. Cylindrus albus colore cœruleo & nigro variegatus.
 I. 17. Cylindrus maximus maculis albis, per colorem nigrum sparsis. *Rumph.* Tab. XXXII. num. 1.
 I. 18. Cylindrus candidus, fasciis piceis segmentatus.
 I. 19. Cylindrus albus, colore aureo variegatus, lineis saturationibus secundum longitudinem repentibus, f. *Voluta filosa* *Rumphii* Tab. XXXIII. Lit. W. pag. 106.
 I. 20. Cylindrus notulis albis & fuscis, supra colorem carneum disseminatis.
 I. 21. Cylindrus albus fasciis flavescentibus obvolutus.
 I. 22. Cylindrus aureus colore albo denticulatus. num. IV.
 I. 23. Cylindrus maculis oblongis & triangularibus albis per nigrum colorem sparsis f. *Voluta marmorata* *Rumphii* Tab. XXXII. Lit. N. fol. 104. Numer. X.
 I. 24. Cylindrus lacteus colore aureo totus maculatus.
 I. 25. Cylindrus ejusdem coloris, incisuris in apice ordinatissimis.
 I. 26. Cylindrus albidus, lineis fuscis a basi ad mucronem circumductis, f. *Voluta filis cincta* rarissima. *Rumph.* Tab. XXXI. Lit. V. fol. 106.
 I. 27. Cylindrus spadicei coloris, super quem fascia alba mire variegata in medio discurret. I. 28.

- I. 28. *Cylindrus albus maculis oblongis aureis obvolutus.*
 I. 29. *Cylindrus albus colore fusco & cœruleo variegatus.*
 I. 30. *Cylindrus albus maculis viridescentibus & punctis nigris, in spirali linea distributis.* Convenit cum delineatione pretiosissimi *Cylindri* 500. floren. æstimati, sub nomine *Admiralis*, quam dedit *Rumphius* Tab. XXXIV. Lit. A. fol. 108.
 I. 31. *Cylindrus albus punctis fuscis minimis ornatus, f. Voluta arenata, Zandhoortjes* of. *Vliegescheetjes Rumphii* Tab. XXXIII. Lit. AA. fol. 106.

ARTICVLVS V.

Turbines Cylindroides,

Sive Cochlea equali crassitie in longum producta ore longissimo, in basi vero mucronem turbinatum referentes, Germ. Cylindrische Schraub-Hörner.

- K. 1. *Turbo Cylindroides coloris nigricantis, Bonannus* L. C. Class. III. num. 326.
 K. 2. *Turbo cylindroides lævisimus atrorubescens f. Cylindrus niger Rumphii* Tab. XXXIX. num. 2. pag. 119.
 K. 3. *Turbo cylindroides rufus, maculis albis triangularibus totus adpersus.*
 K. 4. *Turbo cylindroides niger ita maculatus.*
 K. 5. *Turbo cylindr. colore albo, subviridi & aureo mire variegatus. Bonann. Cl. III. num. 142.*
 K. 6. *Turbo cylindr. notis albis & fuscis triangularibus distinctus.*
 K. 7. *Turbo cylindr. albus colore sulphureo maculatus.*
 K. 8. *Turbo cylindr. albus notulis fuscis insignitus.*
 K. 9. *Turbo cylindr. albus, maculis cœruleo triangularibus notatus.*
 K. 10. *Turbo cylindroid. totus cinereus.*
 K. 11. *Turbo cylindroid. variegatus inter album & viridescentem colorem.*
 K. 12. *Turbo cylindr. colore albo & aureo variegatus, lineis nigricantibus*

- tibus in triangulum elegantissime ductis. Olear. Gottorp. Kunst. K. Tab. XXXI. num. 1.*
 K. 13. *Turbo cylindr. albus lineis purpureis ita serpentibus, ut usquequaque parvos triangulos efforment. Id. Olearius* L. C. Tab. XXXI. num. 4. pag. 60.
 K. 14. *Turbo cylindr. coloris fusci & albi, minutissimis sulcis leviter rugosus.*
 K. 15. *Turbo cylindr. albus maculis & punctis aureis ornatus.*
 K. 16. *Turbo cylindr. colore pallido.*
 K. 17. *Turbo cylindr. albus lineis fuscis sinuose inflexis.*
 K. 18. *Turbo cylindr. costatus lacteus maculis sanguineis.*
 K. 19. *Turbo cylindr. coloris vinei, maculis triangularibus nigris.*
 K. 20. *Turbo cylindr. fuscus fascia albida supra dorsum ducta.*
 K. 21. *Turbo cylindr. albus, maculis & punctis nigricantibus notatus.*
 K. 22. *Turbo cylindr. colore albo & aureo variegatus, lineis nigricantibus sine regula discurrentibus.*
 K. 23. *Turbo cylindr. mæandris nigricantibus & maculis fuscis supra colorem flavum & album disseminatis. Bonann. Class. III. num. 141. it. Rumph. Tab. XXXIX. num. 9.*
 K. 24. *Turbo cylindroid. aureus colore albo denticulatus, fasciis albis transversim cinctus, f. Luhnana Rumphii* Amb. R. K. Tab. XXXVII. Lit. S. fol. 111.
 K. 25. *Turbo cylindroides colore albo & fusco variegatus, lineis subnigris in triangulum ductis.*
 K. 26. *Turbo cylindroides subalbus, fascia lactea obvolutus.*
 K. 27. *Turbo cylindr. albus, colore rutilo dentatus.*
 K. 28. *Turbo cylindr. maculis triangularibus albis totus adpersus.*
 K. 29. *Turbo cylindr. coloris nigricantis, maculis albis & lineis ejusd. coloris transversim cinctus.*
 K. 30. *Turbo cylindr. cinereus ejusdem structuræ, minutissimis sulcis leviter rugosus, f. Voluta tigrina Rumphii* Tab. XXXI. Lit. F. fol. 103.
 K. 31. *Turbo cylindr. albus, fascia & notulis nigris insignitus.*
 K. 32. *Turbo cylindr. coloris spadicei, maculis triangularibus albis condecoratus.*

T

K. 33.

- K. 33. Turbo cylindr. rosei coloris, ore carneo, fascia nigra notato.
 K. 34. Turbo cylindr. albus, fusco colore maculatus, super quem lineæ aureæ in triangulum ductæ discurrunt.
 K. 35. Turbo cyl. albus, colore aureo variegatus, lineis fuscis ita serpentibus, ut meros triangulos efforment.
 K. 36. Turbo cyl. maculis triangularibus albis & castanei coloris distinctus.
 K. 37. Turbo cyl. albus, lineis punctatis aureis circumductus.
 K. 38. Turbo cyl. albus, notulis nigris & cœruleis, quæ in aureum abeunt, condecoratus ore violaceo.
 K. 39. Turbo cyl. albus, maculis nigricantibus ita insignitus.
 K. 40. Turbo cyl. colore albo & aureo variegatus, lineis nigris inordinatim repentibus, quem fasciæ duæ colore nigro maculatæ cingunt. vid. *Rumphii* Amb. Rar. Kam. Lib. II. Tab. XXXIX. fol. 120. num. 3.
 K. 41. Turbo cyl. albus, lineis fuscis ita inscriptis, ut meros parvos triangulos efforment. id. *Rumph.* L. C. num. 5.
 K. 42. Turbo cyl. flavus totus notulis nigris inspersus. id. *Rumph.* L. C. num. 6.
 K. 43. Turbo cyl. aurei coloris, maculis triangularibus albis, quas lineæ fuscae circumdant, refertus.
 K. 44. Turbo cyl. albus maculis nigris triangularibus prope turbinem obvolutus.

ARTICVLVS VI.

Buccinæ,

Sive Cochlea marina ore & mucrone simul elongatis. prima spira notabiliter ventricosa, Germ. Rind=Hörner, Horn=Schnecken, Blase=Hörner.

- L. 1. Buccina Tritonis maxima antonomastice dicta, quam maculæ semicirculares rufæ, albæ & spadiceæ invicem alternatæ, condecorant. del. & descr. *Bonannus* Class. III. num. 188. *Joh. Henr. Lochnerus* Mus. Beslerian. Tab. XXI. pag. 73. de usu in cibis & Medicina fusc. III. *Aldrovandus* de Testaceis Lib. III. Cap. VI. seqq.
 L. 2. Buccina minor elegans, maculis semilunaribus albis & aureis distincta. *Rumph.* Tab. XXIX. Lit. B. fol. 94. L. 3.

- L. 3. Buccina inter quinas spiras mucronata, maculis atrorubescens oblongis supra albam testam dispersis, interne velo roseo velata. *Bonann.* Class. III. num. 192.
 L. 4. Buccina flavida, fasciola badii coloris a basi ad mucronem vitata, s. Buccinum lineatum *Rumphii* Tab. XXIX. Lit. P. pag. 97.
 L. 5. Buccinula alba tenuissimæ structuræ.
 L. 6. Buccina striata & undata colore aureo & cinereo variegata. *Mart. Listerii* Histor. Animal. Angl. Cap. II. Titul. II. pag. 156. Tabul. III.
 L. 7. Buccina undiquaque alba striata.
 L. 8. Buccina crusta tuberculosa instructa.
 L. 9. Buccina monstrosa nigra, adnatis variis crispaturis & tubulis vermicularibus.
 L. 10. Buccina limosa, minutissimis fulcis aspera in omnibus spiris.
 L. 11. Buccina limosa minor acuminata, fasciis eleganter crispatis.
 L. 12. Buccina colore aureo per totum reticulata. *Bonannus* Class. III. num. 190.
 L. 13. Buccina striata, orbibus duobus albis, cæteris aureis, ore circumplicato.
 L. 14. Buccinula alba, fascia & linea fusca alternatim cincta.
 L. 15. Buccina tota striata, carnei coloris, labro inverso.
 L. 16. Buccina subflava, striis secundum longitudinem & latitudinem discurrentibus, costis eminentioribus.
 L. 17. Buccinula alba, colore purpureo & flavo variegata.
 L. 18. Buccina aculeata *Rumphii* Tab. XXIX. Lit. N. fol. 97.
 L. 19. Buccina lineis albis & fuscis alternantibus a basi ad mucronem circumductis. *Bonannus* Class. III. num. 47.
 L. 20. Buccina omni ex parte alba & maxima.

ARTICVLVS VII.

Murices,

Sive Cochlea canaliculata extrorsum incurvata, mucronata vel tuberosa, prope summitatem e latere dextro sulcata & aurita, Germ. Stachel=Schnecken.

- M. 1. Murex subflavus, duplici fasciola badii coloris in spiram con-

torta, a vertice mucronem usque circumvolutus. fructus est maris Persici & teste *Bonanno* magni pretii, (vid. *Class.* III. num. 287.) S. de Gebande Knobel - Hoorn *Rumphii* Tab. XLIX. Lit. K. fol. 161.

M. 2. Ejusdem specimen minimum dilutioris coloris.

M. 3. Murex musicus pallidus f. a natura lineis VI. aureis, & notis musicis nigris insignitus.

M. 4. Murex talis musicus, totus elegantissime variegatus. *Bonannus* *Class.* III. num. 297. *Listerus* in *Histor. Conchil.* Libr. IV. Sect. XI. Cap. II. num. 805. *Lochnerus* Mus. Besler. Tab. XXI. pag. 75. *Rocheport* Besch. der Antillen - Inseln Cap. XIX. num. XI. pag. 332.

M. 5. Murex musicus, lineis tribus aureis & notulis nigris mire juxta se positis.

M. 6. Murex multis apicibus instructus, ore rugoso variegato, coloris sublutei, f. Cornuta millepeda, Duizentbeen *Rumphii* Tab. XXXVI. Lit. I. fol. 112.

M. 7. Murex talis colore cinereo & aureo variegatus, ore rugoso. *Bonann.* *Class.* III. num. 312.

M. 8. Murex pentadactylus, ore carneo lævi. *Bonann.* Cl. III. num. 311. *Rumph.* Tab. XXXV. Lit. F. fol. 110.

M. 9. Murex septem appendicibus decorus, f. Heptadactylus, coloris albidus, ore interne coccineo.

M. 10. Murex maximus variegatus, ore roseo corrugato, senis apicibus canaliculatis instructus, f. Harpago Duivelsklauw *Rumphii* Tab. XXXV. Lit. A. fol. 109. vid. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Besler. Tab. XXI. pag. 74. it. *Listerus* in *Histor. Conchil.* num. 870. *Gottwaldus* Mus. Conchylior. Tab. IV. Cap. VII. num. 141.

M. 11. Murex alatus externe albus, interne carnei coloris maximus. *Bonann.* Cl. III. num. 405.

M. 12. Murex albus fasciis sulcisque nigris circumvolutus.

M. 13. Murex crusta terrea vestitus, ad oris aperturam mire inflexus.

M. 14. Murex fuscus, maculis albis triangularibus decorus.

M. 15. Murex colore albo & nigro variegatus, aculeis supra spirarum orbes dispositis, f. getackte Switzers - broek *Rumphii* Tab. XLIX. Lit. L. fol. 161. *Bonann.* *Class.* III. num. 286.

M. 16. Murex auritus validissimus tuberosus, ex albo & fusco versicolor, labro inverso.

M. 17.

M. 17. Murex aureus, fascia alba ramosa insignitus.

M. 18. Murex ex flavo & fusco denticulatus. *Bonannus* *Class.* III. num. 305.

M. 19. Murex elegantissimus variegatus, costis in longitudinem & lineis transversim ductis, f. Harpa *Rumphii* Tab. XXXII. Lit. L. fol. 104. numero VI. diversæ magnitudinis.

M. 20. Murex albus tuberculis nigris, ore monstroso cœruleo.

M. 21. Murex validissimus tuberosus, coloris carnei.

M. 22. Murex albus, fascia aurea cinctus.

M. 23. Murex rosei coloris, turbine tuberoso.

M. 24. Murex Americanus maximus, coloris terrei, cui interne subest roseus.

M. 25. Murex auritus tuberosus validissimus, maculis aureis supra album colorem disseminatis. *Bonannus* *Class.* III. num. 301.

M. 26. Murex lacteus costatus, incisuris in turbine ordinatissimis.

M. 27. Murex lacteus costis tuberculosis, labro extenso, sub quo præcipua pars conii occultatur. *Bonannus* *Class.* III. num. 175.

M. 28. Murex albus striis aureis obvolutus ore longissimo. *Id.* *Class.* III. num. 306.

M. 29. Murex limosus costatus elegans, minutissimis mucronibus asper in omnibus spiris.

M. 30. Murex coloris rubicundi, mucronibus canaliculatis instructus. *Bonann.* *Class.* III. num. 299.

M. 31. Murex auritus tuberosus albus, eleganter lineolis fuscis infripius.

M. 32. Murex alatus niveæ albedinis colore aureo variegatus aculeis longioribus. *Bonannus* *Class.* III. num. 321.

M. 33. Murex auritus albus, tuberculis in turbine ordinatissimis.

M. 34. Murex auritus albus, colore flavo maculatus, ore interno coccineo. *Bonann.* Cl. III. num. 302.

M. 35. Murex lacteus elegans totus tuberosus, maculis aureis.

M. 36. Murex albus, costis eminentibus ad oris aperturam inflexus, maculis aureis secundum longitudinem repentibus. *Rumph.* Tab. XXXV. Lit. C. fol. 109.

M. 37. Murex totus striatus albus, mucronibus secundum ordinem instructis. *Id.* Tab. XXIII. Lit. D. fol. 80.

T 3

M. 38.

- M. 38. Murex striatus cinereus, fasciis binis albis cinctus. *Bonannus* Class. III. num. 357.
- M. 39. Murex oleaginei coloris, maculis albis triangularibus insignitus, mucronibus in turbine ordinatissimis & robustissimis.
- M. 40. Murex colore vineo, turbine mire crenato.
- M. 41. Murex albus, colore nigro variegatus, mucronibus validis totus armatus. *Rumphius* Tab. XX. Lit. I. fol. 72.
- M. 42. Murex alatus albus, incisuris in turbine ordinatissimis.
- M. 43. Murex colore albo & aureo variegatus, costis tuberosis in appendices desinentibus. *Bonann.* Cl. III. num. 315. *Rumph.* Tab. XXXV. fol. 109.
- M. 44. Murex roseus striatus & alatus superne appendicibus decorus, ore purpureo, ventre albo, colore aureo maculato, f. Alata lata Breed-lipp *Rumphii* Tab. XXXVI. Lit. L. fol. 110.
- M. 45. Murex auritus totus tuberosus, quem color carneus, in album abiens, hinc inde terminat, f. Cornuta decumana *Rumph.* Tab. XXXV. Lit. H. fol. 110.
- M. 46. Murex tuberosus, maculis aureis saturationibus supra album colorem disseminatis.
- M. 47. Murex subflavus, costis ad oris aperturam eleganter inflexis.
- M. 48. Murex albus mucronibus nigris ubique instructus. *Rumph.* Tab. XXIV. Lit. E. fol. 82.
- M. 49. Murex coloris albi, turbine crenulis ordinatissime instructis, labro extenso.
- M. 50. Murex badii coloris, duplici fasciola alba in spiram contorta, a vertice mucronem usque circumvolutus. *Bonann.* Class. III. num. 357.
- M. 51. Murex coloris rutili, mucronibus sine ordine dispositis, fasciis lineisque albis circumductis. *Id.* num. 295.
- M. 52. Murex albus apicibus VII. nodosis instructus, ore rugoso, Podagrica vulgo, f. Cornuta nodosa *Rumphii* Tab. XXXVI. Lit. K. fol. 100. *Bonann.* Class. III. num. 312.
- M. 53. Murex candidissimus, colore aureo maculatus & quinque appendicibus instructus, foemina; de Podagræ Kreeft *Rumphii* Tab. XXXVII. num. 1. fol. 112. *Bonann.* Class. III. num. 314. & 315.
- M. 54. Murex albus in turbine leviter tuberculofus.

ARTI-

ARTICVLVS VIII.

Purpuræ,

Sive Cochlea canaliculata crassiores, ore ex latere sinistro labioso e pluribus laminis sibi invicem impositis, cochleata, striata & rugosa,

Purpur-Schnecken.

- N. 1. Purpura echinata f. Hystrix marina coloris terrei. *Bonann.* Class. III. num. 269. *Ferrand, Imperatus* Hist. Nat. Libr. XXVIII. pag. 912. *Olearius* Got. corp. Kunst-Kam. Tab. XXIX. num. 1. pag. 55.
- N. 2. Purpura leviter striata flavescens, fascia alba cincta.
- N. 3. Purpura tota tuberculosa.
- N. 4. Purpura alba ventricosa validis mucronibus armata. *Bonann.* Class. III. num. 28.
- N. 5. Purpura alba ventricosa, aculeis clavorum instar acuminatis. *Id.* Class. III. num. 283.
- N. 6. Purpura echinata, quam crusta terrea circumdat. *Id.* Class. III. num. 282.
- N. 7. Purpura alba canaliculo oblongo instructa, tuberculis, lineis, notulisque flavis & furvis depicta. *Id.* *Bonannus* Class. III. num. 268.
- N. 8. Purpura echinophora ore circumplicato aspero.
- N. 9. Purpura pallida undiquaque tuberosa & tonsillis plena. *Bonann.* Class. III. num. 280.
- N. 10. Purpura triangularis undiquaque rugosa. *Idem.* Cl. III. num. 290.
- N. 11. Purpura triangularis crispata canaliculis circumplicatis, ore coccineo. *Id.* Class. III. num. 276.
- N. 12. Purpura fasciata supra testam prævalidam aculeatam. *Id.* Cl. III. num. 186.
- N. 13. Purpura tribus spiris convoluta, aculeis canaliculatis instructa, f. Cassis tuberosa *Rumphii* Tab. XXIII. Lit. A. fol. 79.
- N. 14. Purpura rarissima triangularis striata, triplici serie ut crispata lactucæ cistis circumplicatus. *Bonann.* Class. III. num. 276. f. Murex ramosus *Rumphii* Tab. XXVI. Lit. A. fol. 85.
- N. 15. Purpura alba tuberosa zonis arantatis, ore denticulato monstroso, f. Haairige Ooren *Rumphii* Tab. XXIV. Lit. F. fol. 82.
- N. 16. Purpura alba rarissima, appendicibus nigris crispatis condecorata. *Rumph.* Tab. XXVI. Lit. C. fol. 86.

N. 17.

- N. 17. Purpura alba transversim costata & rugosa mire informis, crenulis imbricatis, oris apertura angusta. *Bonann. Class. III. num. 35.*
- N. 18. Purpura colore aureo costis tuberculosis, secundum spirarum ductum instructa.
- N. 19. Purpura cinerea ventricosa brevibus mucronibus armata. *Bonann. Class. III. num. 281.*
- N. 20. Purpura subalbida elegans, fasciis rufis cincta, cujus orbes costæ eminentiores muniunt. *Bonann. Class. III. num. 278.*
- N. 21. Purpura fasciis albis & fuscis tuberculisque secundum ordinem circumvoluta.
- N. 22. Purpura mucronibus duplicatis & tuberculis elegantissime supra album & aureum colorem alternatim positis.
- N. 23. Purpura alba, costis subnigris eminentibus denticulatis cincta.
- N. 24. Purpura alba, appendicibus nigricantibus, a turbine usque ad apicem discurrentibus.
- N. 25. Purpura alba, mucronibus & tuberculis obvoluta.
- N. 26. Purpura coloris rufi, fasciis albis transversim, & costis eminentibus secundum longitudinem instructa.
- N. 27. Purpura tota aculeata elegantissima, f. Tribulus Spinne-Kop *Rumphii Tab. XXVI. num. 3. fol. 86.*
- N. 28. Purpura echinata maxima, coloris carnei. Id. *Rumph. L.C. Lit. G.*
- N. 29. Purpura alba costata, fasciis albis & fuscis alternatim cincta.
- N. 30. Purpura subcoerulea tuberculosa, canaliculo oblongo instructa, lineis maculisque flavis & nigricantibus picta.
- N. 31. Purpura fusca ventricosa validis mucronibus armata.
- N. 32. Purpura talis coloris nigri.

ARTICVLVS IX.

Porcellanæ, five Venereæ,

Sive Testacea marina univalvia non turbinata, sed ita in se secundum longitudinem contorta, ut eorum circumvolutiones nulla ex parte promineant, apertura rimæ instar angusta, dentata vel striata, quandoque etiam laevi, ac per basin extensa, Germ. Porcellain-Schnecken, oder Hach-Mütter.

- O. 1. Venerea lactea, f. Ovum marinum intus flavum *Rumphii Tab. XXXVIII.*

XXXVIII. Lit. Q. fol. 115. *Bonann. Class. III. num. 252. Conf. Ephem. Nat. Curios. Dec. II. An. V. Observ. CXII. pag. 26.*

- O. 2. Venerea lactea tribus fasciis nigris segmentata, num. XXV.
- O. 3. Venerea alba filis aureis sinuose inflexis, quam labra melle flavescencia & puncta rufa spectabilem reddunt. *Bonann. Class. III. num. 242.*
- O. 4. Venerea rufa, stellulis albis condecorata, (quæ loco pecuniæ habetur in Philippinis insulis.) *Bonann. Class. III. num. 247. f. kleine Slangekoppen Rumphii Tab. XXXVIII. Lit. F. fol. 114.*
- O. 5. Venerea testudinis instar gibbosa, colore spadicea, in dorso stellulis albis insignita. *Bonann. Class. III. num. 258.*
- O. 6. Venerea subrufa, notulis rotundis albidis picta, quarum centra punctis nigris indicantur.
- O. 7. Venerea pallida parva, ventre albo.
- O. 8. Venerea granulata, labris mirifice crenatis.
- O. 9. Venerea alba, circulo in dorso croceo. *Rumphii Tab. XXXIX. Lit. D. fol. 117.*
- O. 10. Venerea alba Africana, f. Moneta Nigritarum. vid. *Joh. Bapt. Taverniers Reise-Besch. P. II. pag. 219. & 223.*
- O. 11. Venerea colore vineo punctulis albis adspersa.
- O. 12. Venerea colore aureo.
- O. 13. Venerea diversicolor, fascia aurea supra dorsum ducta.
- O. 14. Venerea alba, notulis aureis insignita.
- O. 15. Venerea cinerei coloris, punctulis nigris supra dorsum secundum longitudinem positis, f. Isabella *Rumphii Tab. XXXIX. Lit. G. fol. 118.*
- O. 16. Venerea mole parva alba striata.
- O. 17. Venerea alba, filis aureis ita serpentibus, ut angulos acutos sæpissime efforment, num. XX.
- O. 18. Venerea coloris badii, notulis subnigris, quarum centra punctis albis indicantur, ventre purpureo.
- O. 19. Venerea literata Chinenlis.
- O. 20. Venerea literata Arabica, f. Dorso velut characteribus nigris picto, Letter-hoorntjes *Rumphii Tab. XXXVIII. Lit. M. fol. 115. Conf. Ephem. Nat. Curios. Dec. II. An. V. Obs. CXII. pag. 222. it. Museum Gottwaldianum Tab. III. Caps. V. & Tab. II. Caps. XXVI. & J. H. Lochneri Mus. Besler. Tab. XXI. fig. 8. pag. 75.*

- O. 21. Venerea coloris cinerei, punctis albis.
 O. 22. Venerea ex albo flavescens.
 O. 23. Venerea alba, notis rutilis.
 O. 24. Venerea carnea, labro punctato.
 O. 25. Venerea albida, fasciis rufis.
 O. 26. Venerea maxima Tigris antonomastice dicta, f. Porcellana guttata *Rumphii* Tab. XXXVIII. Lit. A. fol. 113.
 O. 27. Venerea minor alba maculis piceis.
 O. 28. Venerea obscure albicans notis quæ nigrum discriminant fuscis.
 O. 29. Venerea lævissima, maculis nigricantibus.
 O. 30. Venerea alba notis & fasciis aureis cincta.
 O. 31. Venerea notis rufis supra aureum colorem disseminatis.
 O. 32. Venerea lævissima variegata & fasciata colore subviridi. *Bonann.* Class. III. num. 207.
 O. 33. Venerea subflava notis albis adpersa. *Bonann.* Class. III. num. 254.
 O. 34. Cochlearia num. XII. ex cochleis venereis diversimode maculatis, & conchis margaritiferis parata Brasiliensium. vid. *Georg. Marcgravii* de Brasiliæ Regione & Indigenis Cap. VI. pag. 16.
 O. 35. Venereæ interna mira facies.
 O. 36. Venerea testa prævalida elegans, colore rutilo variegata, dentibus fuscis armata & instar marmoris expolita. *Bonann.* Class. III. num. 261.
 O. 37. Venerea alba notis paucis nigris insignita.
 O. 38. Venerea Americana striata dorso sinuato, f. Pediculus *Rumphii* Tab. XXIX. Lit. P. fol. 118.
 O. 39. Venerea dorso coeruleo, ventre albo.
 O. 40. Venerea crocea eleganter maculata & oculata. *Bonann.* Class. III. num. 359.
 O. 41. Venerea alba maculis in ventre aureis.
 O. 42. Venerea dorso cinereo cingulo variegato.
 O. 43. Venerea coloris subflavi, Isabella dicta.
 O. 44. Venerea lævissima, colore amethystino, labro albo, notulis adpersis nigris, in apice leviter turbinata.
 O. 45. Venerea alba medio annulato, labris expositis. *Bonann.* Class. III. num. 249.
 O. 46.

- O. 46. Venerea coerulea notulis albis & fuscis picta.
 O. 47. Venerea superius aureis, inferius nigris & carneis notulis prædita.
 O. 48. Venerea subflava, fasciis duabus saturationibus supra dorsum ductis, ventre fusco, f. Talpa een Mol *Rumphii* Tab. XXXVIII. Lit. I. fol. 115.
 O. 49. Venerea dorso violaceo, ventre albo.
 O. 50. Venerea alba in dorso maculis flexuosis ornata, labro punctato.
 O. 51. Venerea tota tuberculosa alba ventre mire crenato, f. Nussatella granulata *Rumphii* Tab. XXXIX. Lit. I. fol. 118.
 O. 52. Venerea alba maculis oblongis aureis condecorata num. XVIII.
 O. 53. Venerea alba oblonga minima Entalia f. Antalia dicta.
 O. 54. Venerea maxima alba maculis nigris insignita, dorsoque instar marmoris expolito.
 O. 55. Venerea alba colore subflavo & cinereo variegata, in apice leviter turbinata.
 O. 56. Venerea dorso coeruleo, colore fusco maculata, ventre albo.
 O. 57. Venerea crocea dorso, literis nigris arabicis similibus inscripto.
 O. 58. Venerea alba, in dorso tuberosa, f. Witte Jamboezen f. Hoogeruggen *Rumphii* Tab. XXXVIII. Lit. H. fol. 116.
 O. 59. Venerea maxima nigricans, dorso maculis rubentibus rotundis & fuscis insignito, ventre depresso: Groote Slangekoppen *Rumphii* Tab. XXXVIII. Lit. E. fol. 114.
 O. 60. Venerea rarissima albida, annulis aureis undiquaque eleganter condecorata, sive Argus *Rumphii* Amb. Rar. Kam. L. II. Tab. XXXVIII. Lit. D. pag. 114. pro omnium pretiosissima habetur a *Bonanno* Class. III. num. 263. pag. 146.
 O. 61. Venerea carnei coloris, fasciis tribus albis supra dorsum ductis, f. Carneola *Rumphii* L. C. Lit. K. pag. 115.
 O. 62. Venerea coerulea colore spadiceo maculata, in apice leviter turbinata.

- O. 63. Venerea alba in dorso notulis minimis fuscis & aureis, inferius majoribus & rarioribus insignita.
 O. 64. Venerea diversicolor notulis nigricantibus undiquaque obfita.
 O. 65. Venerea cinerei coloris maculis badiis notata.
 O. 66. Venerea subnigra notulis albis adspersa.

ARTICVLVS X.

Neritæ,

Sive Cochlea marina breviores perpendiculariter anomala paucis spiris & mucrone vel umbone parum aut nihil eminentibus, ore falcato, Germ.

Neritische Meer-Schnecken, oder Fisch-Mäuler.

Conf. Carol. Nicol. Langii Methodum Testacea marina in suas debitas classes, genera & species distribuendi.

- P. 1. Nerita singularis structuræ, quasi coralliorum rubrorum lineis circumvoluta, quas lineæ globulis albis & nigris alternatim variatæ, intersecant, Pharaonia dicta *Bonann. Class. III. num. 22.*
 P. 2. Nerita tota cinerea.
 P. 3. Nerita colore subviridi.
 P. 4. Nerita nigra.
 P. 5. Nerita punctulis albis supra nigrum colorem disseminatis.
 P. 6. Nerita cinerea colore nigro variegata.
 P. 7. Nerita colore aureo maculis albis.
 P. 8. Nerita elegans rutila, fasciis circumductis nigris, albo colore variegatis, num. VI. *Rumphius Tab. XIX. num. 7. fol. 70.*
 P. 9. Nerita alba maculis nigris insignita.
 P. 10. Nerita striata albicans ore falcato.
 P. 11. Nerita coloris terrei, canaliculis nigris in spiram circumvolutis.
 P. 12. Nerita maxima prævalida, corrice terreo, maculis nigris.
 P. 13. Nerita crusta tuberculosa vestita.
 P. 14. Nerita coloris pallidi.
 P. 15. Nerita alba maculis semicircularibus nigris, striis eminentibus.
 P. 16.

- P. 16. Nerita subrubra, fasciis nigris & albis in spiram contortis.
 P. 17. Nerita alba tuberculosa, maculis croceis & appendicibus canaliculatis instructa, f. Cochlea lunaris aspera *Rumphii Tab. XIX. Lit. E. fol. 70.*
 P. 18. Nerita striata alba punctulis coeruleis notata.
 P. 19. Nerita parva coloris sulphurei.
 P. 20. Nerita alba maculis quadratis aureis pluries cincta. *Rumphius Tab. XXII. Lit. C.*
 P. 21. Nerita lævissima coloris flavescentis.
 P. 22. Nerita colore badio inferius fascia alba circumducta.
 P. 23. Nerita subviridis, globulis nigris & albidis, secundum spirarum ductum instructa.
 P. 24. Nerita alba purpureis meatibus & lineis subnigris exornata. *Bonann. Class. III. num. 355.*
 P. 25. Nerita perlata alba, lineis sinuosis purpureis.
 P. 26. Nerita alba lævis, ventre oblongo.
 P. 27. Nerita viridis striata, fasciis albis sanguineo colore maculatis, pluries cincta.
 P. 28. Nerita tuberculis in linea spirali distributis, substantiæ argenteæ, quam cutis viridis circumdat.
 P. 29. Nerita alba colore rutilo variegata, cujus maximum orbem mucrones ornant, ore aurei nitoris.
 P. 30. Nerita alba fasciis luteis pluries obvoluta.
 P. 31. Nerita alba colore aureo denticulata.
 P. 32. Nerita striata nigra, fascia spirali alba condecorata.
 P. 33. Nerita striata viridis, eleganter colore nigricante maculata.
 P. 34. Nerita nigra punctulis albis adspersa.
 P. 35. Nerita cinerea, lineis nigris, denticulata.
 P. 36. Nerita ejusdem coloris & structuræ lineis nigris sine ordine discurrentibus.
 P. 37. Nerita alba nitidissima, colore purpureo variegata, quem lineæ nigra circumdant.
 P. 38. Nerita alba elegans, colore rutilo striata, fasciata & maculata.

- P. 39. Nerita alba fasciis nigris ita serpentibus, ut undiquaque angulos acutos efforment. *Rumphius* Tab. XXII. Lit. N. fol. 78.
- P. 40. Nerita cinerea, fasciis quatuor albis, colore nigro punctatis, cincta.
- P. 41. Nerita colore albo & fusco variegata, fasciis nigris & albis diversimode maculatis, & in spiram contortis.
- P. 42. Nerita coloris aurei.
- P. 43. Nerita aurea, colore rutilo denticulata.
- P. 44. Nerita alba, notulis oblongis nigris in spirali linea circumductis.
- P. 45. Nerita transversim striata, simulque colore albo & nigro variegata.
- P. 46. Nerita maxima prævalida alba, colore nigro maculata.
- P. 47. Nerita argentei splendoris, mole parva.
- P. 48. Nerita tota costata alba, maculis nigris insignita.
- P. 49. Nerita flavescent lineis IV. nigris circumducta.
- P. 50. Nerita parva lactea lævissima.
- P. 51. Nerita colore nigro denticulata, quam fascia alba interfecat. *Rumphius* Tab. XXII. num. 7. fol. 78.
- P. 52. Nerita cinerea maculis quadrangularibus albis in spirali linea circumductis.
- P. 53. Nerita cornea fascia alba turbinata.
- P. 54. Nerita depressa alba lævis, f. Vitellus depressus *Rumphii* Amb. Rar. Kam. Lib. II. Tab. XXII. Lit. B. pag. 76. Batav. Witte Kalfs Oogen.
- P. 55. Nerita colore albo & aureo variegata fasciis saturatioribus a summo turbine ad os tendentibus, ore extenso. *Rumph.* ibid. Tab. XIX. num. 7. pag. 70.
- P. 56. Nerita elegantissima maculis fuscis & albis distincta, quam fasciæ virides colore albo variegatæ spectabilem reddunt. Id. *Rumph.* L. C. num. 5.
- P. 57. Nerita tota nigra striata ore albo crenato.
- P. 58. Nerita Arachnoides elegantissima alba, notulis purpureis & flexuris nigris ubique adpersa, quæ araneas parvas accuratissime referunt.

SECTIO II. Regnum Vegetabile.

- Q. 1. Herbarium vivum, aliquot Voluminibus comprehensum, continens arbores & frutices optime conservatas, præcipue exoticas, & officinales supra 2000. Methodum conficiendi Herbaria viva demonstr. *Guil. Laurenbergius* in Historica Descriptione Ætitz. Modum vero colligendi, exsiccandi & conservandi plantas, ita ut pro herbario vivo inservire queant, docuit *Eman. Koenig.* in Regno Vegetabili Cap. XXII.
- Q. 2. Collectio Graminum, Juncorum, Cyperorum, Cyperoidum iisque affinium supra 120. ex donat. Dni. Petiverii Angli. descr. & del. *Joh. Ant. Burmaldus* in Bibliotheca Botanica in fine, præc. *Joh. Scheuchzerus* in Agrostographia, it. *Joh. Rarus* in Methodo Graminum, Juncorum & Cyperorum speciali, adjecta ejusdem Methodo Plantarum pag. 167. it. *Jos. Monti* in Catalogo Stirpium agri Bononiensis it. Graminum ac ejusmodi affinium.
- Q. 3. Florilegium vivum singulare, in tabula alba vitro tecta, expressum, flores pictos referens.
- Q. 4. Flores artificiales ex laminis orichalceis, serico, linteo, papyro, pennis, cera, phærulibus vitreis, quorum elegans structura per compressionem herbarum & florum vivorum perit.
- Q. 5. 6. Imago viri & feminae, tota ex seminibus artificiose exstructa, conven. cum delineat. quæ reper. in *Ad. Olearii* Gottorpisch. Kunst. Kam. Tab. V. num. 5-8. pag. 6.
- Q. 7. Faba maxima oblonga f. Lobus ex Virginia. del. & descr. ex *Guil. Pisonis* Hist. Nat. Brasiliæ *Lochnerus* in Museo Besleriano Tab. VI. pag. 23. Conf. *Carol. Clusii* Exoticor. Libr. III. pag. 61.
- Q. 8. Lobus Brasilianus maximus in siliqua. del. & descr. id. *Clusius* L. C. Lib. III. Cap. I. pag. 60. it. *Joh. de Laet* in Novo Orbe f. Descript. Ind. Occidental. Libr. XV. Cap. XI. pag. 569.
- Q. 9. Item talis longe major extra siliquam.
- Q. 10. Semen Anisi stellati f. Badianæ cum caule. vid. *Barth. Belli* Descr. Anisi stellati, it. *Car. Clusius* Histor. Plantar. rarior. Libr. VI. Cap. XXV. Conf. *Ephem. Nat. Curios.* Cent. I. An. VI. & VII. Obs. LXXIX. pag. III.
- Q. 11. Fistula Cassiæ Ægyptiacæ. del. & descr. in *Hort. Malabaric.* Part. I. Tab. XXII. in *Prosp. Alpini* de Plantis Ægyptiacis pag. 2. Museo *Calceolar.* Vero. neus.

nenf. Sect. V. pag. 540. *Ol. Wormii* Mus. Libr. II. Cap. XXIV. pag. 194. *Petr. Bellonii* Obs. Libr. II. Cap. XXXVI. pag. 108. *Guil. Pisonis* Hist. Nat. & Medic. Ind. Occidentalis Libr. IV. Cap. XXII. pag. 158. *Jac. Bontii* Hist. Nat. & Medic. Ind. Oriental. Libr. VI. Cap. X. pag. 101. *Franc. Hernandæz* Rer. Medic. Nov. Hispaniæ Lib. III. Cap. XLIV. pag. 87. *Ol. Dapperi* Besch. von Africa pag. 112. *Eras. Francisci* Ost- und West-Ind. Lust-Garten Part. I. Tab. XV. pag. 697. *Petr. Pometii* Mater. und Spez. Händl. Tab. XXXIX. fig. 220. pag. 383. prc. eleg. del. in *Mich. Bernh. Valentini* Museo Museor. Part. I. Libr. II. pag. 341.

Q. 12. *Canna Bambuina*. del. & descr. *Neubofius* in Besch. des Reichs Sina pag. 331. *Eras. Francisci* im Ost- und West-Ind. Lust-Gart. Part. I. Tab. IX. fig. I. pag. 263. it. *Dionys. Kao* in Besch. des Kayserth. China Cap. XXIII. pag. 413. quæ reperitur post *Ysbr. Ides* Besch. Chinæ pag. 257. seqq. & *Georg. Meisters* Oriental. Ind. Kunst- und Lust-Gärtner Cap. VIII. num. XXVII. pag. 100.

Q. 13. *Semen Abri coloris coccinei*, f. *Phaseolus coccineus Ægyptiacus maximus*. vid. Mus. *Calceolar. Veronens.* Sect. V. pag. 585. it. *Job. Henr. Lochneri* Mus. Besler. Tab. VI. pag. 24.

Q. 14. *Canna Saccharifera*. del. & descr. *Ant. Deusingius* in Libr. de Manna, Saccharo & Monocerotæ, in Mus. *Calceolar. Veron.* Sect. III. pag. 531. *Job. Rajus* Hist. Plantar. Tom. II. Libr. XXII. pag. 1278. *Guil. Pifo* in Hist. Nat. & Medic. Ind. Occid. Libr. IV. Cap. I. *Rochefort* in Besch. der Antillen Insul. Cap. X. num. VII. pag. 174. *Job. Neubofius* in Besch. des Reichs Sina pag. 329. *Georg. Meister* in Oriental. Indian. Kunst- und Lust-Gärtner Cap. IX. num. 33. pag. 128. prc. *Frid. Slare* in Experimentis & Observationibus circa Lapidem Bezoardicum, una cum vindiciis Sacchari, Parte tota altera, *Frid. Hoffmannus* in Dissert. Historiam Sacchari Naturalem & Medicam exhib. it. *Unsere Samml. von Nat. und Med. Geschichte*. I. Vers. An. 1717. Mens. Sept. Class. IV. Art. VIII. pag. 79. Modum conficiendi descr. *Petr. Pomet* in Mat. und Spez. Händl. Part. II. pag. 110. seqq. & ex eo *Mich. Bernh. Valentini* in Mus. Museor. Part. I. Cap. XVII. pag. 241. seqq. it. *Guil. Pifo* in Hist. Nat. & Med. Lib. IV. pag. 108. seqq. *Eras. Francisci* im Ost- und West-Ind. Lust-Garten Part. I. Tab. IX. pag. 269. prc. *Job. Bapt. Labat* in Relatione Itineris & moræ in Insulis Americæ Antillanis factæ Tom. III. it. *Job. Sloane* Hist. Itiner. in Insulas Maderam, Barbatam, Nivium, Sti Christophori & Jamaicam pag. 108. ubi plures Authores præter supra allegatos, qui Histor. Sacchari dederunt, nominavit.

Q. 15. *Nux Moschata* f. *Myristica Bantamensis* cum cortice duro interno.

Q. 16. *Nux Moschata Bantamensis* cum floribus & corticibus. del.

del. & descr. *Carol. Clusius* Exotic. Libr. I. Cap. XV. & XVI. pag. 13. seqq. Mus. *Calceolar. Veronens.* Sect. V. pag. 590. *Petr. Pomet* im Material- und Spezer. Händl. Tab. XXXVII. fig. 190. 191. pag. 259. *Job. Hugo Linschottanus* Ind. Oriental. Part. IV. Cap. XXII. pag. 52. *Ad. Olearius* im Anhang und Beschreib. etlicher Orientalisch. Insuln Libr. III. pag. 158. *Georg. Meister* im Oriental. Ind. Kunst- und Lust-Gärtner Cap. VIII. num. 2. pag. 72. *Arnold. Montanus* in der Gefandsch. an unterschiedl. Kayser von Japan pag. 356. seqq. *Guil. Pifo* in Mantissa Aromatica Cap. III. pag. 173. adjecta ejusdem Hist. Nat. & Med. Ind. Occident. *Eras. Francisci* im Ost- und West-Ind. Lust-Gart. Part. I. pag. 396. Tab. XII. num. 5. *Cbr. Vielbeuer* in Besch. frembd. Materialien pag. 129. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Besler. Tab. III. pag. 12. prc. evolvend. *Mich. Bernh. Valentini* in Ost-Indianischen Rapporten Num. XIII. pag. 81. - 90. & in Museo Museor. Part. I. Cap. VI. pag. 290. it. *Christ. Francisci Paullini* in *Mozonapovoyeφia* f. Nucis Moschatæ curiosa Descriptione Historico-Physico-Medica & *Job. Henr. Dietzium* in Diss. de Nuce Moschata.

Q. 17. *Nuces Moschatæ Malabaricæ inodoræ*. del. & descr. *Job. Jonstonus* in Hist. Natural. Arborum & Frutic. Lib. III. Tab. LIII. pag. 160. *Ephem. Nat. Curiosor.* Dec. II. An. IV. Obs. XXXI. pag. 83. prc. in Ejusd. *Valentini* Ost-Indianischen Rapporten Tab. IV. pag. 83.

Q. 18. *Nux Moschata*, quæ ultra anni spatium in Capone deliruit. vid. Catalogus Musei *Spenneriani* num. 25. pag. 198.

Q. 19. *Cardamomum maximum in capsula*. del. *Job. Jonstonus* Hist. Nat. de Arboribus Tab. LVIII. pag. 187. *Job. Henr. Lochnerus* in Museo Beslerian. Tab. IV. pag. 14. it. *Mich. Bernh. Valentini* in Mus. Museor. Part. I. Lib. II. Cap. XIII. fig. II. pag. 124.

Q. 20. *Ramus arboris Caryophyllorum aromaticorum*. del. & descr. *Job. Neubof* in Besch. des Reichs Sina pag. 434. *Guil. Pifo* in Mantiss. Aromaticæ Cap. V. pag. 177. adjecta ejusd. Historiæ Natural. & Med. Ind. Occid. *George Meister* im Oriental. Indianisch. Kunst- und Lust-Gärtner Cap. VIII. num. III. pag. 74. del. pag. 83. *Mich. Bernh. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Lib. II. Cap. VII. pag. 294. prc. in Ejusd. Ost-Indianischen Rapporten Tab. II. pag. 75.

Q. 21. *Cerasa botryformia*. del. & descr. in *Valentini* Mus. Museor. Part. II. Tab. XIV. fig. 8. it. in *Ephem. Nat. Curiosor.* Dec. III. An. V. & VI. Obs. C. pag. 199. fig. 46. Conf. Observ. meam in *Bresl. Samml.* XXIV. Vers. An. 1723. Mens. Jul. Class. IV. Art. VI. pag. 92.

Q. 22. *Fructus Opuntiae maximæ sive Ficus Ind. Oriental.* del. & descr. in *Bresl. Samml. von Nat. und Medic. Geschichte*. VII. Vers. An. 1719. Mens. Mart. Class. IV. Art. X. pag. 328. Conf. *Ol. Wormii* Mus. Libr. II. Cap. VII. pag.

148. *Job. Jonstoni* Hist. Nat. de Arboribus Tab. XXV. pag. 53. *Guil. Pisonis* Hist. Nat. & Medic. Ind. Occidental. Lib. IV. Cap. XXXV. pag. 188. it. *Hans Jac. Breunings* Oriental. Reisen, 1. Meerf. Cap. VIII. pag. 31.
- Q. 23. Ramus Palmæ Dactyliferae montanae Hispanorum. del. & descr. *Ol. Wormius* Mus. Libr. II. Cap. XXVIII. pag. 205. *Rocheport* in Besch. der Antil. Insuln in America Cap. VI. pag. 119. *Fr. Leguat* Reis. nach 2. Ost-Indisch. Insuln Part. I. pag. 90. seqq. *Guil. Piso* Hist. Nat. & Med. Ind. Occidental. prc. accurat. delineav. *Job. Christ. Volckamer* in Appendice f. Beschreib. etlicher fremder Gewächse Cap. II. pag. 222. - 227.
- Q. 24. 25. Ejusdem fructus cum cortice subflavo minor, it. alius major coloris fusci ex Persia. vid. *Job. de Laet* Nov. Orb. f. Deser. Ind. Occidental. *Job. Jac. Saars* Ost-Indianische XV jährige Kriegs-Dienste pag. 132. *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Cap. XIII. pag. 312. prc. *Engelb. Kämpferus* Amoenit. Exotic. Fascic. IV. Rel. V. pag. 703. seqq.
- Q. 26. Ramus Palmæ Indicae cocciferæ. descr. & del. *Ol. Wormius* Mus. Libr. II. Cap. XIV. pag. 164. *Job. Jonstonus* Hist. Nat. Arbor. & Frutic. Libr. II. Tab. XLIV. pag. 137. *Guil. Piso* Hist. Nat. & Med. Ind. Occidental. Libr. IV. Cap. XII. pag. 130. *Erasm. Francisci* im Ost- und West-Indisch. Lust-Garten Part. I. Tab. IX. fig. VIII. pag. 299. seqq. citante *Job. Hugon. Lantibotto* in Navigatione in Orientem. De Germinatione Amstelodami facta vid. *Ephem. Nat. Curios.* Dec. II. An. VII. Obs. CCL. fig. 45. pag. 467.
- Q. 27. Nux Palmæ Indicae, f. Coccus in cortice externo villosa. del. & descr. *Rocheport* in Besch. der Antillen-Insuln in America Cap. VI. pag. 124. in *Walther Schultzens* Ost-Indianisch. Reisen Libr. II. Cap. VII. pag. 172. *Thevenot* Ost-Indisch. Reis. Part. III. Lib. I. Cap. VIII. pag. 33. *Job. Neuboff* Besch. des Reichs Sina pag. 341. *Pomet* im Materialist. und Spez. Händl. pag. 278. fig. 211. - 215. Descript. Physicam, vid. in *Car. Clusii* Cur. Posterior. pag. 65. *Ol. Wormii* Museo pag. 209. *Gart. ab Horto* Aromaticum Histor. Libr. I. Cap. XVI. pag. 101. seqq. *Wilh. Dampiers* Reise um die Welt Part. I. Cap. X. pag. 536. *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Cap. XVI. pag. 324. in *Miscell. Nat. Curios.* Dec. II. An. VII. pag. 476. *Nierembergii* Hist. Natural. Libr. XIV. Cap. VIII. pag. 295. Usus varium spectantis multa collegit *Plukenet* in Almagest. Botanic. pag. 135. *Christ. V. elbeuer* in Beschreib. fremder Materialien pag. 98. *Georg. Meister* in Orientalisch. Indian. Kunst und Lust-Gärt. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Beslerian. Tab. V. pag. 19. *Isbrand. Ides* in der Reise nach China Cap. XXIII. p. 402. *Tenzelii* Monatl. Unterred. An. 1694. pag. 12. *Nebem. Grew* in Museo Regal. Societat. pag. 197. *Erasm. Francisci* im Ost- und West-Ind. Lust-Garten pag. 300. prc. Nucem in & extra corticem del. & descr. *J. C. Volckamer* in Beschreib. fremder

- der Gewächse Cap. III. pag. 228. - 231. De textura funium ex cortice villosa vid. *Job. Petr. Maffejus* Historiar. Indicar. Libr. VII. pag. 310. De confectioe vini, aceti & sacchari ex nuce vid. *Jos. Indus* in Navigatione, quæ reperitur inter Descriptiones novarum Novi Orbis Insularum Cap. CXXXVIII. pag. 149. De expressione Olei vid. *Casp. Barlai* Brasilianische Geschichte unter Regierung Fürstens Joh. Moritz von Nassau.
- Q. 28. Nuculae Indicae. vid. *Valentini* Mus. Museor. Part. I. Cap. XVI. pag. 325. prc. *Engelb. Kämpferus* Amoenit. Exot. toto Fascicul. IV. Obs. I. - X. pag. 659. - 764. ubi Palmarum omnia genera simul descr. & Tab. I. pag. 673. delin.
- Q. 29. Nux Palmæ eleganter polita.
- Q. 30. Poculum ex Nuce Palmæ Maldivensis cum figuris argento munita, tale poculum del. & descr. *Garcias ab Horto* ap. *Carol. Clusium* Aromatic. Hist. Libr. I. Cap. XXVI. pag. 193. it. *Erasm. Francisci* im Ost- und West-Indisch. Lust-Garten Part. I. Tab. XVI. num. 9. pag. 526.
- Q. 31. Nuces Ahoay venenatissimæ Indiæ Occidentalis. del. & descr. *Guil. Piso* in Hist. Natural. & Medic. Ind. Occidental. Lib. V. Cap. XVIII. *Car. Clusius* in Histor. rarior. Plantar. Lib. II. Cap. XI. *Job. Jonstonus* Hist. Nat. de Arboribus Tab. XL. pag. 119. *Erasm. Francisci* im Ost- und West-Ind. Lust-Garten Part. I. Tab. XX. num. 1, 2, 3. pag. 379. seqq. *Job. de Laet* in Americae utriusque Deser. Libr. XV. Cap. IX. pag. 562. *J. H. Lochnerus* in Mus. Beslerian. Tab. VII. pag. 25. num. 1. *Ad. Olearius* Gottorp. Kunst-Kam. Tab. XVIII. num. 2. pag. 27.
- Q. 32. Pepitæ Indicae fructus *Casp. Bauhini* in Pinace Theatr. Botanic. Lib. XI. Sect. VI. pag. 442. Pepitæ del Peru f. Acini Peruviani *Clusii* Exoticor. Libr. II. Almendras del Peru *Plukenetii* in Almagest. Botanic. pag. 28. conf. del. & descr. *Job. Henr. Lochneri* Mus. Besl. Tab. IV. pag. 18.
- Q. 33. Gossypium in nucibus apertis & clausis cum foliis ex Turcia. vid. *Ol. Wormius* in Mus. Libr. II. Cap. XXIII. pag. 189. *Schurtzius* Material. Kammer pag. 15. *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Cap. XXIX. pag. 353. *Petr. Pomet* im Material. und Spez. Händl. Tab. XLII. fig. 252. & 253. pag. 307. prc. eleg. delineavit *J. C. Volckamer* in Beschreib. etlicher fremden Gewächse Cap. V. pag. 235. seqq. fruticem ap. Sinenfes del. & descr. *Job. Neuboff* in Beschreib. des Reichs Sina pag. 326.
- Q. 34. Gossypii Silesiaci variae species. vid. *Unsere Samml. von Nat. und Med. Geschicht.* I. Vers. An. 1717. Mens. Jul. Class. IV. Art. VI. pag. 76.
- Q. 35. Fructus arboris laniferæ ex Insula Java foliis digitatis, per marginem leviter crenatis, fructu quinqucapsulari. vid. del. & descr. in *unsere Samml. von Nat. und Med. Gesch.* II. Vers. An. 1717. Mens. Dec. Class. V.

- Class.V. Art.II. pag.451. conf. *Hort. Malabar.* Tom.III. Tab.LII. *Jac. Bontii* Hist. Nat. & Med. Ind. Oriental. Libr. VI. Cap. XIV. pag. 105. *Ol. Wormii* Mus. pag. 205. pre. conv. cum del. *Car. Clusii* Exotic. Libr. I. Cap. XIV. pag. 12. it. *Job. Jonstoni* Hist. Natural. Arb. & Frutic. Libr. II. Tab. XLIV. pag. 132. cum aliis arboribus laniferis descr. *Erasm. Francisci* im Ost-und West-Ind. Lust-Garten Part. I. Tab. XVII. num. 9. pag. 553.
- Q. 36. *Conus Pinus sativæ Indicus apertus fructu majori.* del. & descr. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Besler. Tab. II. num. 3. pag. 5.
- Q. 37. *Conus Pinastris maritimi conclusus minor dilutioris coloris.* vid. id. *Lochnerus* L. C.
- Q. 38. *Conus Abietis marinæ.* del. & descr. præter *Baubinum & Bellonium* *Nehem. Grew* in Mus. Soc. Regal. in Angl. Part. II. Cap. V. pag. 212. it. *Lochnerus* ibid. pag. 5.
- Q. 39. *Fructus peregrinus abiegnæ nuci similis.* conv. cum delin. & descr. *Carol. Clusii* Exotic. Lib. II. Cap. III. ad *Palmampinum* a *Lobelio* descript. accedens, vel ex mente *Neh. Grew* in Mus. Soc. Reg. pag. 200. ad *Palmam coniferam.* del. & descr. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Besler. Tab. I. pag. 4.
- Q. 40. *Fructus Cupressi arboris peregrinæ.* descr. *Georg. Nic. Schurtzius* in der Material-Kam. pag. 62. it. *Job. Jonstonus* Hist. Nat. de Arboribus Tab. XCI. pag. 330.
- Q. 41. *Conus Laricis arboris in Alpibus Rhætici Tyrolensibus frequens.* desc. & del. id. *Lochnerus* in Mus. Besl. Tab. III. pag. 7.
- Q. 42. *Tedæ arboris conus.* vid. id. *Lochnerus* L. C. pag. 5.
- Q. 43. *Amygdali Regni Granatensis putamine duro & crasso, tuberculis per universum corpus sparsis, interne continens nucleum fluctuantem.* del. & descr. *Carol. Clusius* Exoticor. Lib. II. Cap. VI. pag. 27. *Ol. Wormius* Mus. Libr. II. Cap. XXI. pag. 180. *Job. Jonstonus* Hist. Nat. de Arbor. Tab. XLII. pag. 125. *Job. de Laet* Descr. Ind. Occidental. Lib. XI. Cap. XIV. pag. 581. *Ad. Olearius* Gottorp. Kunst-Kam. Tab. XIX. num. 1. pag. 28.
- Q. 44. *Semen Acajou vel Anacardium Orientale, f. ex Brasilia, renis ovilli figuram referens.* del. & descr. *Rochefort* in Beschreib. der Antill. Inf. Cap. VI. pag. 111. *Guil. Piso* Hist. Nat. & Med. Ind. Occident. Libr. IV. Cap. VI. pag. 121. it. in *Ejusdem* Mantissa Aromatica Cap. XIV. pag. 193. *Job. de Laet* in Nov. Orbe f. Descript. Ind. Occident. Lib. XV. Cap. VII. pag. 558. *Job. Jonstonus* de Arbor. Tab. XLIX. pag. 155. Mus. *Calceolar.* Veronense Sect. IV. p. 686. *Cl. du Molinet* dans le Cabinet de la Bibliotheque de St. Genevieve Part. II. Tab. IV.

- IV. *Erasm. Francisci* im Ost-und West-Ind. Lust-Garten Part. I. Tab. XV. num. 5. pag. 440. pre. *Ol. Wormius* in Mus. Libr. II. Cap. XIV. pag. 192. plures Authores, & multa huc spectantia congeffit *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Beslerian. Tab. IV. pag. 17.
- Q. 45. *Anacardium Orientale cordi exsiccato simile, f. Faba Malacana Bonanni* in Museo Kircheriano Class. VII. de Fructibus num. 15. f. *Oepata Horti Malabarici* Tom. IV. fig. XLVIII. Conf. *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Libr. II. Cap. IX. pag. 301. *J. H. Lochneri* Mus. Besler. Tab. IV. pag. 16. *Moscardi* Museum Lib. III. Cap. XCV. pag. 255. aliosque.
- Q. 46. *Corallina arborea retiformis lutea Mexicana.* conv. cum del. *Ad. Olearii* in Gottorp. Kunst-Kam. Tab. XXXV. num. 2. pag. 69. *Lochneri* in Mus. Besler. Tab. XXIV. pag. 78. it. *Erasm. Francisci* im Ost-und West-Ind. Lust-Garten Part. I. Tab. XVIII. num. 5. pag. 564.
- Q. 47. *Corallina arborea nigra reticularis, f. Calbahar.* vid. *Rumphii* Ost-Indische Rapporten in *Valentini* Mus. Museor pag. 109. & 110. it. *Claud. du Molinet* dans le Cabinet de la Bibliotheque de St. Genevieve Part. II. Tab. IV.
- Q. 48. *Corallina marina arborea setis oblongis.* del. *Ad. Olearius* Gottorp. Kunst Kam. Tab. XXXV. num. 1. pag. 69. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Besl. Tab. XXIV. pag. 78. *Meerheyde, Eras. Francisci* im Ost-und West-Ind. Lust-Garten Part. I. Tab. XVIII. num. 9. pag. 566.
- Q. 49. *Antipathes coralloides planum, fortioribus ramis expansis.*
- Q. 50. *Corallina ramis tenuioribus Ericæ facie* *Clusii* Exoticor. Lib. VI. Cap. V. pag. 122.
- Q. 51. *Corallina nigra arborea saxo durissimo, in quo non vestigium terræ, vel rimulæ apparet, insidens.* conv. cum del. in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. II. An. III. Tab. V.
- Q. 52. *Corallina arborea alba, colore fusco punctata, saxo plano inhærens.*
- Q. 53. *Corallina arborea nigra, quam crusta alba, colore purpureo punctata, circumdat, cum radice.*
- Q. 54. *Corallina arborea baccifera crusta alba obvoluta.*
- Q. 55. *Quercus marina coralloides Theophrasti, terrei coloris, apicibus violaceis.* del. & descr. *Eras. Francisci* im Ost-und West-Ind. Lust-Garten L. C. num. 7. citante *Clusio*.
- Q. 56. *Quercus Coralloides talis, coloris rutili, ramis tenuioribus.*
- Q. 57. 58. 59. *Quercus Caralloides nitidissimæ, superius crusta aurea,*

rea, in latere violacea elegantissime vestita, cum radicibus quo-
ad ramorum tenuitatem diversæ, num. III. Conv. cum del. *Car. Clusii*
Exoticor. Lib. VI. Cap. IV. pag. 121. it. Cur. Posterior. Lib. VI. pag. 47. it. Job.
Henr. Lochneri Mus. Besler. Tab. XXIV. pag. 78.

Q. 60. Pinna marina fruticosa, ex mari Siculo, super saxum ro-
tundum lævem adnata. De nutritione ab ambiente fluido vid. *Nebem.*
Grew in Mus. Reg. Societat. pag. 244. seqq. Circa radices Ætnæ innatis lapidi-
bus arbores virides invenit Bartholinus Cent. I. Epist. Medic. XII. pag. 221. it.
Ranunculum fasciatum, Linum marinum & Quercum marinam filici innatam del.
& descr. id. Bartholinus in Act. Med. & Phil. Haf. An. 1671. & 1672. Obs. LIX.
pag. 118. & 123. Et prope Vesuvium saxa fungifera vid. in Miscel. Nat. Cur. An.
II. Obs. XLV. pag. 109.

Q. 61. Porus cervinus Regni Bantamensis Imperati ex filice durissimo
prominens. vid. *Hist. Natur. Lib. XVII. Cap. IV. pag. 820. f. Cornu Alcis*
Pisonis Hist. Nat. & Med. Ind. Occidental. Lib. VI. Cap. XXIII. pag. 121.

Q. 62. Alga intybacea ex Concha echinata protuberans. Concha in-
hærentes frutices del. & descr. *Carol. Clusius Exotic. Lib. VI. Cap. XV. pag.*
129. it. in Hist. rarior. Plantarum Lib. I. pag. 35. & ex eo Erasmi. Francisci im
Ost- und West-Ind. Lust-Garten Part. I. Tab. XIX. num. 4. pag. 567.

Q. 63. Flores Auriculis muris similes, prope fontem urbis Samariæ
in Judæa (uti ferunt) collecti.

Q. 64. Fructus f. Conus Cedri de monte Libano. del. & descr. *Petr.*
Bellonius Observationum Lib. II. Cap. CX. pag. 162. Ul. Aldrovandus Mus. Me-
tall. pag. 829. Ol. Wormius Mus. Lib. II. Cap. XXV. pag. 195. Ad. Olearius Got-
torp. Kunst-Kam. Tab. XIX. num. 2. pag. 29. Job. Henr. Lochnerus Mus. Besl.
Tab. II. pag. 6. petræfactus ap. Lochnerum L. C. Tab. XXXI. pag. 91.

Q. 64. Cacao in nuce. del. & descr. *Rochefort in Besch. der Antill. Inf. Cap.*
VI. pag. 126. Francisc. Hernandez Rer. Medicar. Nov. Hispaniæ Lib. III. Cap.
XLVI. pag. 79. Mus. Calceolar. Veronens. Sect. IV. pag. 686. prc. Ol. Wormius
Mus. Lib. II. Cap. XXIV. pag. 191. Carol. Clusius Exoticor. Lib. II. Cap. XXXVIII.
pag. 55. seqq. Job. Jonstonus Hist. Nat. de Arboribus & Fruct. Lib. II. Tab. XLII.
Erasmi. Francisci im Ost- und West Ind. Lust Garten Part. I. Tab. XVI. num. 3.
pag. 488. Thom. Gage in der Reise-Beschr. nach Neu-Spanien Part. II. Cap. XIX.
pag. 221. seqq. Guil. Piso in Mantissa Aromatica Cap. XVIII. pag. 197. adjecta
ejusd. Hist. Nat. & Med. Ind. Occidental. Petr. Pomet im Materialist. und Spe-
zer. Händl. Part. I. Lib. VII. Cap. XIV. Tab. XXXVII. fig. 196. pag. 266. it. Job.
de Lact in Nov. Orbe f. Descript. Ind. Occidental. Lib. VI. Cap. XI. pag. 318.
Neb. Grew in Museo Regalis Soc. pag. 204. De Chocolata ex Cacao Nuce & aliis

aroma-

aromatibus composita, vid. *Barth. Marradoni Dialog. de Chocolata, it. Phil.*
Sylvest. du Four Traitez nouveaux & curieux du Café, du The & du Chocolate
Part. III. ubi simul Authores nominat, qui in Hispania, Gallia & Anglia, prolixè
eam descripserunt; quibus jungendus du Blegny le bon usage du The, du Café &
du Chocolat pour la præservation, & pour la guerison des Maladies Lib. III.

Q. 65. Rosæ proliferæ. del. & descr. *Sigismundus Grassius in Ephem. Nat. Cu-*
riof. Dec. I. An. IV. & V. Obs. XCIV. pag. 94. Job. Henr. Hottingerus Dec. III.
An. IX. & X. Obs. CXXXII. fig. 21. pag. 249. Conf. Mich. Bernb. Valentini von
Kunst- und Natural. Kam. pag. 22. f. Mus. Museor. Part. I. in fine, it. Bresl. Samml.
von Nat. und Med. Gesb. XVII. Vers. An. 1721. Mens. Aug. Class. IV. Art. VII.
pag. 169. XX. Vers. An. 1722. Mens. Aug. Class. III. Art. I. pag. 573. XXI. Vers.
An. 1722. Mens. Jul. Cl. IV. Art. II. num. 2. pag. 50. it. Observationem meam
ibid. XXV. Vers. An. 1723. Mens. Jul. Class. IV. Art. VI. pag. 86.

Q. 66 Rosæ salicum Silesiacæ, prc. Maslenses. has descr. & delin. *Leonh. Dav.*
Hermann Maslograph. Part. II. Cap. XII. pag. 232. Conf. Bresl. Samml. von Nat.
und Med. Gesb. VIII. Vers. An. 1719. Mens. Jun. Class. IV. Art. III. pag. 713.
seqq. it. Class. VI. pag. 752. seqq. & XVI. Vers. An. 1721. Mens. Maj. Class. IV.
Art. V. pag. 518.

Q. 67. Excrecentiæ tales quernæ, rosis conclusis similes.

Q. 68. Rosa de Jericho f. Hierichuntina ex Arabia deserta. descr.
Hier. Drexelius in Aurifodin. Part. II. Cap. VI. pag. 167. delin. Beslerius in Hor-
to Eystedtenfi Classis Autumnalis Ordin. IV. fol. 1. Job. Jonstonus Hist. Nat. de
Arbor. Tab. CXI. pag. 390. seqq. Petr. Pomet im Materialist. und Spez. Händl.
Part. I. Cap. XXVII. Tab. VI. fig. 32. pag. 46. Job. Eusebius Nierembergius de
miraculis naturis Terræ promissæ Cap. XI. Erasmi. Francisci im Ost- und West-
Ind. Lust Garten Part. I. pag. 37. Claud. du Molinet dans le Cabinet de la Bi-
blioth. de St. Geneviev. Part. II. Tab. IV. Marcus Mappus in Diss. de Rosa de
Jericho. De Usu supersticioso vid. Ol. Wormius in Mus. pag. 152. Job. Stur-
mius in pecul. Tractat. Chr. Fr. Paullini in Philosoph. Lust-Stunden Part. I.
num. VII. pag. 53. seqq. it. ex Pauli Ammanni Irenico Num. Pompil. cum Hip-
poerat. Quæst. VIII. Wilh. Ernest. Tenzelius in Monatl. Unterred. An. 1689. Mens.
Aug. pag. 873. prc. Phil. Pautus f. de Peu in Praxi subveniendi parturientibus
Lib. I. Cap. X. alique.

Q. 69. Cariophyllus super spicam frumenti. del. & descr. in *Ephem. Nat.*
Curios. Cent. III. & IV. pag. 368. in Bresl. Samml. von Natur und Medit. Gesb.
An. 1719. VIII. Vers. Mens. Maj. Class. IV. Art. V. pag. 584. seqq. it. XXI. Vers.
An. 1722. Mens. Jul. Class. IV. Art. II. pag. 49.

Q. 70. Citrus in Citro, descr. in *Job. Hornungi Cista Medica Epist. CXLV. Job.*
Loeselii

- Lofelii* Citrio pręgnante, *Ol. Wormii* Mus. Lib. II. Cap. XXVIII. pag. 206. *Phil. Jac. Sachsii a Lewenheimb* Γαμμαρολογία f. in Append. pag. 885. *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. III. Obs. CCXLI. pag. 432. seqq. *Job. Bapt. Ferrarii* Hesperid. Lib. III. Cap. XIX. pag. 263. *J. C. Volckameri* Nürnbergisch, Hesperid. Part. III. Cap. XXXVIII. pag. 173. it. pag. 175. Mala Aurantia foetifera descr. *Mich. Bernh. Valentini* in Mus. Museor. Part. I. Libr. II. Cap. XI. pag. 309. *Ferrarius* L. supr. c. Lib. IV. Cap. VIII. pag. 403. Poma Aromatica pręgnantia vid. in *Sachsii* Gammarol. Lib. I. Cap. VIII. pag. 144. De Causa impręgnationis vid. *Ferrar.* L. C. Libr. III. Cap. XIX. pag. 263. *Valentini* von Kunst- und Natural-Kammern pag. 23. Conf. Observationem meam in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* XXV. Vers. An. 1723. Mens. Jul. Class. IV. Art. VI. pag. 86. seqq.
- Q. 71. *Malum Citrium monstrosum.* Conv. cum, del. & descr. *Limonis* digitati in *Job. Jonstoni* Hist. Nat. de Arboribus Tab. VIII. pag. 12. it. in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. IX. & X. Obs. III. fig. I. pag. 31. It. Dec. II. An. II. Obs. XI. pag. 33. seqq. prę. evol. *Job. Bapt. Ferrarii* Hesperid. f. de Malorum aureorum cultura & usu Lib. III. pag. 215. it. *Job. Christoph. Volckamer.* in Continuat. der Nürnbergisch, Hesperidum Part. III. Cap. XXXIV. pag. 146.
- Q. 72. *Aurantium Herinaphroditum* f. mire corniculatum. vid. id. *Ferrarius* L. C. Libr. IV. Cap. IX. pag. 407. & 409. it. *Volckamer* in Nürnberg. Hesp. Part. IV. Cap. XI. pag. 191.
- Q. 73. *Excrecentia Salicis monstrosa.* conven. cum delin. in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. III. Obs. CXLIII. pag. 264.
- Q. 74-75. *Secale & Triticum Sicilianum Maslę* in Silesia plantatum. descr. *Leonb. Dav. Hermann* in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* XIII. Vers. An. 1720. Mens. Aug. Class. IV. Art. VI. pag. 211. seqq.
- Q. 76. *Spicę Triticeę* num. IX. in uno culmo.
- Q. 77. In uno culmo spicę VI. *Secalinę*, itemque in aliis num. II. & plures. Multa huc spectantia colleg. simulque spicas miraculosas delin. id. *Leonb. Dav. Hermann* Maslograph. Part. II. Cap. XIII. pag. 245. seqq. Spicam secalinam mirabilem evol. in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. VI. & VII. Obs. CXV. pag. 151. Dec. III. An. III. Obs. LXXVI. fig. V. pag. 110. it. in *Bresl. Samml. von Nat. und Medic. Gesch.* XII. Vers. An. 1720. Mens. Jul. Class. IV. Art. VII. pag. 87. seqq. Conf. *Job. Math. Fabri* spicas miraculosas in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. III. An. II. in Append. pag. 23. & del. pag. 29. *Gasp. Schotti* Physic. curios. in Append. ad Libr. V. Cap. I. pag. 639. *Christ. Franc. Paullini* Zeit-kürtzend. erbau. Lust Part. III. Them. XII. *Tentzelii* Monatl. Unterred. An. 1695. Mens. Sept. pag. 803. seqq. An. 1697. Mens. Sept. 774. Avenaceam vid. ibid. it. An. 1698. pag. 774. seqq. & *Hermann* Maslogr. supr. citat. pag. 246. Q. 78.

- Q. 78. *Cassave* f. *Panis Americanus Cubę Insulę*, ex radice *Mandihoca* vulgo *Jucca* f. *Hiucca venenosa candidissimus.* Vid. *Neu-eröffnetes Raritäten-Cabinet* num. LIII. pag. 45. prę. *Ol. Wormii* in Mus. Cap. VIII. pag. 366. Conficiendi modum, it. de mira proprietate venenosa Europęis innoxia egit *Ath. Kircherus* Mund. Subter. Tom. II. Libr. IX. Sect. II. pag. 138. it. *Guil. Piso* Hist. Nat. & Med. Libr. IV. Cap. III. pag. 114. seqq. ubi simul frutex delin. & Libr. V. Cap. XVII. pag. 305. *Ol. Dapper* in Besch. von Africa pag. 580. *Erasm. Francisci* im Ost- und West-Ind. Lust-G. Part. I. Tab. XVI. num. 4. & 5. pag. 516. seqq. it. Part. II. pag. 998. *Casp. Barlaus* in den Brasilianisch. Geschicht. pag. 382. Panem ejusmodi in Museo asservavit *Ath. Kircherus*, vid. Mund. Subt. Tom. II. Lib. IX. pag. 139.
- Q. 79. *Panis Mexicanus* ex radice *Quanheamotli.* vid. *Ol. Dapper* in Besch. von America pag. 76. Arborem Farinaceam aliam descr. & delin. id. *Kircherus* Chin. illustrat. Part. IV. Cap. VI. pag. 77. & *Job. Jonstonus* Hist. Nat. de Arborib. Tab. XLV.
- Q. 80. *Panis ex Westphalia* vulgo *Pompernickel*, descr. *Frid. Hoffmannus* in Propemptico Inaugural. de Pane grossiori Westphalorum, vulgo bon pour nickel, annexum ejusd. Dissert. de prudenti Medicamentorum applicatione in tempore. Naturam ejusd. examinavit *Id.* in Observationibus Physico-Chymicis Selectioribus Libr. II. Obs. XXII. pag. 211. seqq.
- Q. 81. *Panis ex glandibus* tempore annonę in Silesia prę. in Ducatu Glogoviensi An. 1720. confectus, vid. *Neu-eröffnetes Raritäten-Cabinet* pag. 134.
- Q. 82. *Panis*, quem ex marga candida f. farina minerali *Klikcensi* f. *Coswicensi Anhaltina* An. 1713. coxerunt. descr. in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* An. 1720. Mens. Febr. Class. IV. Art. VIII. pag. 196. it. Mens. Mart. ejusd. Class. IV. Art. IV. pag. 322. De Marga ejusmodi vid. *Ephem. Nat. Curios.* Dec. III. An. VII. & VIII. Obs. CCIX. *Steph. Blancard.* in Collect. Med. Physic. Cent. II. pag. 230. *Aufgefang. Briefe* III. Paquet 50. Correspond. fol. 275. *Job. Christoph. Becmanni* Hist. des Fürstenthums Anhalt Part. II. Cap. III. pag. 69. *Job. Jac. Grossers* Baseler Chronica pag. 251. it. *Dav. Sig. Büttneri* Ruder. Dil. test. pag. 141.
- Q. 82. *Muscus Alpinus Africanus*, f. *Orchille.*
- Q. 83. *Muscus albus corallino similis* ab erucis corruptus.
- Q. 84. *Muscus petrosus Neulandensis* prope Lembergum.
- Q. 85. *Ramus verę arboris Theiferę*, del. & descr. *Eph. Nat. Curios.* Dec. II. An. VII. fig. 50. pag. 486. *Job. Neuhofius* in Besch. des Reichs Sina pag. 324. *Jac. Bontius* Hist. Nat. & Medic. Ind. Oriental. Libr. VI. Cap. I. pag. 87. seqq. *Job.*

Job. Nic. Peschlinus in Theophilo bibaculo f. de Potu Theæ Dialogo, *Phil. Sylv. du Four* Trait. du Café, du The, & du Chocolate Part. II. de Blegny in ejusd. Argumenti Tract. Lib. I. ubi multa de Usu medico, it. *Andr. Cleyeri* Epist. in Act. Med. & Phil. Hafniens. Vol. IV. Obs. I. pag. 1. *Joh. Thiele* in Theologia Medica f. Usu & Abusu potus calidi cum herba Theæ. prc. *Engelb. Kämpferus* Amœnitat. Exotic. Fascic. III. Obs. XIII. pag. 505. seqq. it. *Unsere Samml. von Nat. und Medic. Geschichte*. II. Vers. An. 1717. Class. V. Art. I. pag. 343. seqq. it. IV. Vers. an. 1718. Mens. Maj. Class. V. Art. II. pag. 1109. ubi pl. rep. Authores.

Q. 86. Flores Herbæ Theæ.

Q. 87. Semen Sabatili.

Q. 88. Medulla Cinamomi.

Q. 89. Cortex Massoy f. Oninius. desc. *Mich. Bernh. Valentini* in Ost-Indianisch. Rapporten pag. 118. it. in *Ephem. Nat. Curiosor.* Dec. II. An. I. & II. Obs. XXII. pag. 55.

Q. 90. Cortex aromaticus Indicus. del. & descr. *Nic. Monardes* Simpl. Med. Hist. ex Nov. Orbe delator. Cap. XVI. pag. 324. qui est Libr. X. *Clusii* Exoticor.

Q. 91. Gummi Kikekunemalo.

Q. 92. Gummi Galdæ.

Q. 93. Gummi de Lock.

Q. 94. Nuces juglandes num. XII. it. num. XIV. sibi invicem connexæ, de An. 1723.

Q. 95. 96. Flores Aloes Lipsienses & Praussenses Silesiæ cum Iconibus & Descript. Multa huc spectantia simulque Catalogum, ubique locorum florentium publ. *Job. Dan. Major* in der Americanischen zu Gottorff blühenden Aloë pag. 10. seqq. prc. *Phil. Jac. Sachs a Lewenheim* in *Ephem. Nat. Curiosor.* Dec. I. An. I. Obs. XC. pag. 207. it. *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* X. Vers. An. 1719. Mens. Octobr. Class. IV. Art. V. pag. 478. seqq. ubi simul *Praussensis* describ. & delineat. de altera vice florente vid. XVIII. Vers. An. 1721. Mens. Octobr. Class. IV. Art. IV. pag. 376. Conf. XVI. Vers. An. 1721. Class. IV. Art. VI. pag. 407. De Aloë cum triplici caule in horto Mauritii Guilielmi Ducis Saxoniae florente vid. *Guil. Zappi* Epistol. quæ reperitur in *Actis Eruditor. Lipsiensib.* An. 1688. Mens. Mart. pag. 121. ubi elegantissime quoque delineavit *Viennensem* An. 1720. florentem, descr. in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Geschichte*. XIII. Vers. An. 1720. Mens. Jul. Class. IV. Art. VIII. pag. 89. Anno 1721. Limbach prope *Dresdam* quoque Aloë floruit, quæ descr. id. in *Bresl. Samml.* XVI. Vers.

Vers. An. 1721. Mens. April. Class. IV. Art. VI. pag. 407. seqq. & secunda vice An. 1722. vid. L. C. XIX. Vers. An. 1722. Mens. Mart. Class. IV. Art. IV. pag. 284. *Viennensis* alia An. 1723. florens vid. id. in *Bresl. Samml.* An. 1723. Mens. Aug. Class. IV. Art. III. pag. 178.

Q. 97. 98. Aloë variolosa & alia colore albo maculata. Varias species, it. Usus Medicum Diæticum & Mechanicum præter supra nominatos vid. in *Abr. Muntingii* Tr. de vera antiquorum herba Britannica, ubi in sine Aloëdarium annexum.

Q. 99. Cortex Jubabæ.

Q. 100. Lignum Carabaccinum.

Q. 101. Lignum Draconis arboris.

Q. 102. Sanguis Draconis ex arboribus stillatitius in foliis Palmæ dactyliferæ. descr. *Ol. Wormius* Mus. Libr. II. Cap. XXXIV. pag. 229. *Nic. Monardes* Simpl. Medic. Histor. Cap. XXXVIII. pag. 330. qui est Libr. X. *Clusii* Exot. Chr. *Vielbeuer* in Beschreib. fremder Material. pag. 149. *Petr. Pomet* im Material. und Spez. Händl. Tab. XLVI. fig. 289. pag. 390. prc. evol. *Engelb. Kämpferus* Amoenit. Exotic. Fasc. III. Obs. VI. pag. 552. seqq. *Joh. Christoph. Volkamer* in Beschr. fremd. Gewächse Cap. IV. pag. 232. -- 235. *Mich. Bernh. Valentini* in Mus. Museor. Ost-Indianisch. Rapporten pag. 99. it. *Job. Fridr. Ochs* in Diss. de Sanguine Draconis.

Q. 103. Fungus Querni singularis structuræ. conven. cum descript. in *Ephem. Nat. Curiosor.* Dec. II. An. VII. Obs. LV. pag. 100. Fungum alium monstrosum vid. in *unsere Samml. von Nat. und Med. Gesch.* VI. Vers. An. 1718. Mens. Octobr. Class. IV. Artic. V. pag. 1737.

Q. 104. Tuberæ terræ edibilia. del. & descr. *Franc. Ern. Bruckmannus* in Specimine Botanico, exhibens fungos subterraneos vulgo Tuberæ terræ dictos.

Q. 105. Colocynthis Ægyptiaca maxima cum cortice, f. Cucurbita amara. del. & descr. *Christ. Vielbeuer* in Beschr. fremder Material. pag. 96. *Petr. Pomet* im Material. und Spez. Händl. Part. I. Libr. VII. Cap. XXXVIII. Tab. XL. fig. 229. pag. 290. it. *Mich. Bernh. Valentini* in Mus. Museor. Part. I. Libr. II. Cap. XXIV. pag. 343.

Q. 106. Mala Punica ex hortis Vratislaviensibus matura. Contra *Casp. Schwenckfeldii* Catalogum stirpium & fossil. Siles. pag. 304. *Christ. Vielbeuers* Beschr. fremd. Material. pag. 123. it. *Paul. Jac. Marpergers* Neueröffn. Kauffmanns-Magazin pag. 549. prc. vid. Observatio mea in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* XXII. Vers. Mens. Nov. An. 1722. Class. IV. Art. VI. pag. 547. seqq.

Q. 107. Vanigliæ filiquæ singularis longitudinis. descr. & del. *Petr. Pomet*

met in Mater. und Spez. Händl. Part.I. Libr.VII. Cap.XVI. Tab.XXXVIII. fig. 197. pag.269.

Q. 108. Arum palustre polyphyllum Zeylanicum maximum. descr. & delin. Aug. Quirin. Rivinus in Introduct. generali in Rem Herbariam inter Icones Plantar. quæ sunt flore irregulari monopetalo Tab. ultim. pag.22. it. Paulus Hermannus in Paradiso Batavo pag.73.

Q. 109. Ramus arboris peregrinæ asserculum referens cum frondibus.

Q. 110. Gallæ cornutæ & tuberosæ Turcicæ glandibus annexæ. descr. & del. Job. Jonstonus Hist. Nat. Arbor. & Frutic. Libr.III. Tab.LXI. p.197.

Q. 111. Collare ex semine Althææ Ægyptiacæ s. Abelmoscho. del. & descr. in Ol. Dapperi Beschreib. von Africa pag.81. it. in Mich. Bernh. Valentini Mus. Museor Part.I. Libr.II. Cap.I. pag.108.

Q. 112. Lazaroli Itolorum.

Q. 113. Lignum quernæ arboris quod lapidem magni molis includit.

Q. 114. Radix peregrina interne cordata.

Q. 115. Radix Serpentariæ Virginianæ, odoris fragrantissimi, cum foliis. del. & descr. Petr. Pomet im Mater. und Spezer. Händl. Part.I. Cap.III. fig.39. pag.59. Paul. Boccone in Mus. Phys. & Experimental. Obs. XLII. Mich. Bernh. Valentini in Mus. Museor. Part.I. Libr.II. Cap.X. pag.156. prc. Georg. Wolffg. Wedelius in Diss. de Serpentaria Virginiana.

Q. 116. Fructus arboris Terebinthinæ Cypriæ. del. & descr. id. Valentini in Mus. Museor Part.I. Libr.II. Cap. XXI. pag.407. alii que. Conf. Frid. Hoffmanni Diss. de Terebinthina.

Q. 117. Pisa eleganter coccinea Indiæ Orientalis cum hilo nigro, vulgo Dapes Esavi ex lentibus rubris. vid. Catalogus Mus. Speneriani num. 1. pag.198.

Q. 118. Semen Melocardui echinati maximum Indiæ Occid. descr. Car. Clusius Exoticor. Libr.IV. Cap. XXIV. fructum del. & descr. Erasim. Francisci im Ost. und West-Ind. Lust-Garten Part.I. Tab. XXIII. num. 6. pag.648. alii que.

Q. 119. Dotter s. Datura Indorum. De mirabili effectu vid. Clusius Libr. VIII. qui est Gart. ab Horto Libr.II. Cap. XXIV. pag.238. Erasim. Francisci im Ost. und West-Ind. Lust-Garten Part.I. pag.471. Job. Albrecht von Mandelslo Morgenl. Reise-Beschr. Libr.II. Cap. VII. Georg. Meißer im Oriental. Indianisch. Kunst. und Lust-Garten Cap. IX. num. XXXI. pag.126. Job. Dan. Geierus in

in Ephem. Nat. Curios. Dec. II. An. VIII. Observ. CXL. pag.299. Georg. Aenderfen Oriental. Reisen Libr.I. Cap. IX. pag.11. Job. Hug. Linschottanus Ind. Oriental. Part.II. Cap. XXXIII. pag.84. seqq. it. Part.IV. Cap. XVII. pag.44. seqq. Ol. Dapper in Besch. von Africa p.111. Cassp. Schottus in Physica curios. in Append. Libr. XII. Cap. III. pag.1335. De Carniolensi vid. Job. Weich. Valvassor in der Ehre des Herzogth. Crains Tom. III. pag.19. num. 152.

Q. 120. Fructus peregrinus abiegnæ nuci similis Clusii Exotic. Libr.II. Cap. III. pag.24. s. Palma conifera Grewii in Mus. Soc. Reg. pag.22. conf. del. & descr. Lochneri in Mus. Beslerian. Tab. I. pag.4.

Q. 121. Cucurbita Japonensis cum figuris.

Q. 122. Semen Ganitri Ambonense Corallium nigrum in globulis referens. descr. Mich. Bernh. Valentini in Ost-Indianisch. Rapport. num. XXVIII. pag.95. seqq.

Q. 123. Semen Ricini maximæ Americanum variegatum, del. & descr. Nic. Monardes Hist. Simpl. Medicamentor. Cap. IV. pag.290. Guil. Piso Histor. Natural. & Med. Ind. Occidental. Lib. IV. Cap. XXXI. pag.180. Petr. Pomet im Material. und Spez. Händl. Part.I. Libr. VII. Cap. XXXIX. Tab. XL. fig.230. pag.292. Job. Jonstonus Hist. Nat. de Arboribus Tab. LXIV. pag.215.

Q. 124. Boleti sive Tubera cervina, non vulgaris magnitudinis. del. & descr. Ul. Aldrovandus de Quadrup. Libr. I. pag.346. Ol. Wormius in Mus. Libr. II. Cap. II. pag.138. it. Mich. Bernh. Valentini in Mus. Museor Part. I. Libr. III. Cap. IV. pag.431.

Q. 125. Myrobalanorum V. Species, ut Chebuli, Bellirici, Emblici, Citrini, Indi s. nigri. del. & descr. Gracias ab Horto Aromat. Hist. Libr. I. Cap. XXVII. pag.194. qui est Car. Clusii Exoticor. Libr. VII. Job. Jonstonus Hist. Nat. de Arb. & Fruct. Tab. XXXI. Lib. I. pag.82. G. H. Velschius de Vena Medinensi Cap. X. Job. Henr. Lochnerus Mus. Besl. Tab. IV. pag.112. Cum arboribus del. & descr. Petr. Pomet im Material. und Spez. Händl. Tab. XXIX. fig. 224. --- 227. p.285. seqq. Job. Hug. Linschottanus Ind. Oriental. Part. IV. Cap. XXXVIII. pag.74. it. Jac. Bontius Hist. Nat. & Medic. Ind. Oriental. Libr. VI. Cap. XXIV. pag.111.

Q. 126. Lignum Cephaloides, s. Excrecentia mira alni arboris, caput infantis recens nati exacte repræsentans.

Q. 127. Hysteroxylon mirabilis structuræ, s. Excrecentia arboris berulæ, ex meris parvis vorticibus concreta pudendum muliebre referens. Ligna monstrosa descr. Ol. Wormius Mus. Libr. II. Cap. XIX. p.174.

Q. 128. Piper Brasiliense coloris rubri elegantissimi. del. & descr. Guil.

- Piso* Hist. Nat. & Medic. Ind. Occid. Libr. IV. Cap. LI. pag. 225. f. Piper Chilense *Rontii*. vid. Ejusd. Hist. Nat. & Medic. Ind. Oriental. Libr. VI. Cap. XL. pag. 130. it. *Job. Jonstoni* Hist. Nat. de Arboribus Tab. LVI. pag. 176. f. Piper filiquosum Mexicanum *Hernandez* Rer. Medicar. Nov. Hispan. Libr. V. Cap. III. pag. 134. seqq.
- Q. 129. Piper Æthiopicum nigrum. præter *Wormium* evol. *Moscardus* Mus. Libr. III. Cap. LXXXIX. pag. 252. *Job. Jonstonus* Hist. Nat. Arb. & Frut. Libr. III. Tab. LVII. pag. 179. *Museum Calceolar. Veronens.* Sect. V. pag. 589. *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Sect. V. Cap. VIII. §. 13. p. 299. *Job. Henr. Lochnerus* Mus. Besler. Tab. III. pag. 8. *Petr. Pomet* im Material. und Spez. Händl. Tab. XXXV. fig. 184. pag. 252. *Erasim. Francisci* im Ost- und West-Ind. Lust-Garten Part. I. Tab. XIII. num. 5.
- Q. 130. Roucou f. Indigo cum foliis herbæ Anil. Arborem del. & descr. modumque Indigo conficiendi docuit, Authoresque collegit, *Herb. Jager* in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. II. An. II. Obs. IV. pag. 5. Conf. *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Cap. III. p. 10. seqq. it. Ost-Indianisch, Rapport. num. XXVI. p. 92. *Petr. Pomet* Material. und Spez. Händl. Part. I. Libr. V. Cap. IX. pag. 186. fig. 138. seqq. *Georg. Nic. Schurtzii* Material. Kam. pag. 47. *Phil. Baldai* Besch. der Küsten Malabar und Coromandel Cap. XXIV. pag. 163. *Dampiers* Reise um die Welt Part. I. Cap. VIII. pag. 241. *Tavernier* in der Indianisch. Reise-Besch. Lib. II. pag. 109. *Job. de Laet* de Imperio Magn. Mogolis f. India vera pag. 99. seqq. it. in Nov. Orbe f. Descript. Ind. Occidental. Libr. VII. Cap. IX. pag. 330. seqq. præc. fusissime & accuratissime describitur, it. qua ratione paretur color in *Jean. Bapt. Labat* Nouveaux Voyages aux Isles de l' Amerique Tom. III.
- Q. 131. 132. Cucurbitarum lagenas referentes item piriformium diversæ species. vid. *Ol. Wormius* Mus. Libr. II. Cap. XXV. pag. 197.
- Q. 133. 134. Faufel f. Arēca major & minor in cortice lanuginoso & extra corticem, del. & descr. *Garzias ab Horto* Aromat. Histor. Lib. I. Cap. XXV. pag. 189. qui est *Carol. Clussi* Exoticor. Libr. VI. *Ol. Wormius* Mus. Libr. II. Cap. XXVI. pag. 199. *Ad. Olearius* Gottorp. Kunst-Kam. Tab. XVIII. num. 9. pag. 28. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Besl. Tab. V. pag. 22. *Petr. Pomet* im Material. und Spez. Händl. Part. I. Libr. VII. Cap. XXXVII. Tab. XXXV. fig. 176. pag. 190.
- Q. 135. Lignum Arēcæ arboris mire striatum. descr. *Job. Hugo Lint-sibottanus* Ind. Oriental. Part. IV. Cap. XVI. pag. 40. it. *Georg. Meißer* im Orientalisch. Indian. Kunst- und Lust-Gärten. Cap. VIII. num. I. pag. 71.
- Q. 136. Mehenbethene capillata & sine capillis. del. & descr. *Neb. Grew* in

- in Mus. Soc. Reg. pag. 206. *Car. Clusius* Not. in *Gart. ab Horto* Aromaticum Hist. Libr. I. Cap. XXVI. *Domin. Chabreus* in Stirpium Iconib. & Sciagraphia pag. 20. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Besler. Tab. V. pag. 23.
- Q. 137. Pannus ex Apocyno Cynocrambe f. Huatte. del. & descr. *Petr. Pomet* im Mat. und Spez. Händl. Part. I. Libr. VII. Cap. L. Tab. XLII. fig. 255. pag. 310. f. Gossypium Javense foliis salicis *Baubini*. conf. *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Cap. XXIX. pag. 354.
- Q. 138. Quercus marina vesicularis. vid. *Ol. Wormius* Mus. Libr. II. Cap. XXXV. pag. 235.
- Q. 139. Cortex odoratus Indicus. conv. cum descr. *Wormii* L. C. Lib. II. Cap. XX. pag. 177.
- Q. 140. Fructus Suberis arboris interne glandem fluctuantem occupatum continens. descr. & del. præter *Matthiolum & Clusium* *Petr. Pomet* im Mat. und Spez. Händl. Part. I. Lib. IV. Cap. IX. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Besler. Tab. II. pag. 6. Arborem del. & descr. *Valentini* in Mus. Museor. Tom. I. Libr. IV. Cap. IX. pag. 136.
- Q. 141. Excrecentia orbicularis maxima in radice piceæ reperta.
- Q. 142. Folia Ananasæ Brasiliensis. del. & descr. *Job. Leri* Hist. Navigat. in Brasil. Cap. XIII. pag. 162. *Nardus Ant. Recchus* Rer. Med. Nov. Hispan. Libr. VIII. Cap. LXXXVIII. pag. 311. *Rocheport* in Besch. der Antil. Ins. Tom. I. Cap. X. p. 170. *Fr. Hernandez* in Hist. rer. Medic. Novæ Hisp. Libr. VIII. Cap. LXXXVIII. *Job. de Laet* in Nov. Orbe f. Descrip. Ind. Occidental. Libr. XV. Cap. X. pag. 565. *Guil. Piso* in Hist. Nat. & Medic. Ind. Occidental. Libr. IV. Cap. XXXVII. p. 195. *Ol. Wormius* in Mus. pag. 185. *Museum Calceolar. Veron.* Sect. V. pag. 612. *Erasim. Francisci* im Ost- und West-Ind. Lust-Garten Part. I. Tab. XIV. num. 1. & 2. p. 419. *Georg. Meißer* im Oriental. Indianisch. Lust-Gärten. Cap. IX. num. 21. pag. 116. *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Libr. II. Sect. V. Cap. I. pag. 280. unsere Samml. von Nat. und Med. Gest. V. Vers. An. 1718. Mens. Sept. Class. IV. Art. VII. pag. 1616. seqq. XIII. Vers. An. 1720. Mens. Sept. Class. IV. Art. V. pag. 302. præc. *Mich. Frid. Lochnerus* in Commentat. de Ananasæ f. Nuce pinea Indica vulgo Pinhas. De usu vario & Medico vid. *Job. Henr. Thiemroths* Dissert. de Planta & Fructu Ananas hujusque usu Medico.
- Q. 143. Flores sedi maximi elegantissimi.
- Q. 144. Cortex flexilis arboris peregrinæ, ex qua vestimenta in Regno Golcondæ parant.

IN certas Classes redegerunt Plantas: *Robertus Morinson* Scotus, in Libr. cui Titul. Plantarum umbelliferarum distributio nova ex Libro Naturæ observata; it. *Paulus Her.*

Hermannus in Paradiso Batavo s. Descriptione rariorum Plantarum. *Aug. Quirinus Rivinus* vero in Introductione generali in rem Herbariam novam stirpium methodum, secundum florum differentias, tum petalorum numeri respectu, tum figuræ regularis aut irregularis, publicavit, idemque *Josephus Pitton Tournesort*, Parisiensis Elementa Botanica s. Methodum cognoscendi plantas Gallico sermone scripsit, in quibus generum notas characteristicas a florum forma s. structura desumpsit; quibus addendus *Job. Ravius* in nova Methodo Plantarum.

Physiologiam Plantarum consignavit *Marcellus Malpighius* Italus Operum Tom. I. s. in Anatome Plantarum, & *Nehemias Grew* Anglus in Anatom. Vegetabilium primordiis, it. *Job. Dan. Major* de Planta monstrosa Gortorpiensi, ubi quædam de Circulatione succi nutritii primus protulit. (vid. *Morhofii* Polyhist. Physic. Cap. XL. pag. 458.) Quibus jungendi *Perrault* de Circulat. succi nutritii in Plantis, *Kenelmus Dyghaus* in Dissert. de Vegetatione Plantarum *Dedu* in Tentamine Physico de Anima Plantarum (Gallice script.) *Job. Woodwardus* in Meditationibus & Experimentis circa Vegetationem Plantarum, (quæ reper. in Transact. Phil. Anglic. Mens. Jun. An. 1699. pag. 193. seqq.) *de Vallemont* in Curiositatibus Naturæ & artis, s. de Vegetatione, Agricultura & Horticultura perfecta, *Job. Mich. Schwinmer* in Deliciis Physico-Hortensibus, *Job. Bapt. Triumfettus* in Observationibus de Ortu ac Vegetatione Plantarum, it. *Em. König* in Regno Vegetabili, aliique. Tentamen Multiplicationis universalis omnium arborum, fruticum & florum publicavit *Francisc. Drobe* in brevi & certa methodo plantandi & in ordinem disponendi arbores fructiferas, præ. *Georg. Andr. Agricola* im Versuch der Universal-Vermehrung, cujus examen instituitur in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Geschichte*. II. Vers. An. 1721. Class. V. Art. I. pag. 233. seqq. XXI. Vers. An. 1722. Class. V. Art. I. pag. 109 seqq. XXVI. Vers. An. 1723. Class. V. Art. I. it. *Friderici Küssneri* Prodromus Agricola, Non Agricola.

Sylvestrium solummodo *Job. Caroli de Carlowitz* in der Anvweisung zur vvilden Baum Zucht oder Wälder anzulegen; qua ratione vero cicurari queant, docuit *Petr. Bellonius* in Libello, de neglecta stirpium cultura, qui reperitur in *Car. Clusii* Exoticor. Libr.

De vera causa multiplicationis frumenti vid. *Christiani Wolffii* Entdeckung der vvahren Ursache von der vvunderbahren Vermehrung des Getraydes.

Vsum Medicum Plantarum ex *Dioscoride* & *Plinio*, *Georg. a Turre* in Historia Plantarum, & ante eum *Petr. Andr. Mathiolus* im Comment. supra *Dioscoridem*; ex ple-
risque vero recentioribus Herbariis collegit *Sim. Pauli* in Quadripartito Botanico.

De dignoscendis Medicis plantarum & corporum quorumcunque virtutibus, ex solo sapore & odore, demonstr. *Job. Bapt. Montanus* in Medicina universa Part. III. pag. 731. seqq. it. *Dar. Abercrombius* in Opusculis Medicis Libr. IV. præ. *Job. Casp. Mangoldus*

Mangoldus in Materia Medica Idea nova Part. I. Ex signaturis, figuris, coloribus aliisque materiae conditionibus & similitudine cum hominis partibus, actionibus & morbis, vid. *Job. Bapt. Partæ* Phytognomonica & de humana Physiognomia, item ejusmodi argumenti Libri, quos publicavit *Leonb. Thurneisser*, *Joseph. Quercetanus*, *Oswaldus Crollius*, *Carrickier*, *Job. Andr. Schlegelius* & multi alii, quos refutavit *Helmontius* it. *Eman. Kaenig* in Regno Minerali Cap. XXXIV. præ. *Sim. Pauli* in Quadripartito Botanico Class. III. pag. 445. & *Job. Forgetus* in artis signatæ designata fallacia.

Catalogum auctorum qui rariores Plantas diversarum Regionum descr. collegit *Dn. Dr. Job. Kanoldus* in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* III. Vers. An. 1718. Mens. Febr. Class. V. Art. IV. pag. 724. it. *Jul. Bernh. von Rohr* in der Physicalischen Bibliothec Cap. VII. §. 32. -- 143. pag. 118. seqq. Quibus addendi *Prosperus Alpinus*, de Plantis Exoticis, *Carolus Plumerius* in Descript. Plantar. America, item qui singularum Regionum vel Insularum Plantas descr. ut. *Franc. Hernandez*, qui Hist. Plantar. Mexicanorum, *Jacobus Cornutus*, qui Hist. Plantar. Canadensium &c. *Leonb. Plukenet*, qui in Phytographia Indiae Orientalis Plantas rariores descr. & del. *Henr. van Rheede*, qui Malabaricas in Horto Malabarico, *Casp. Commelinus*, qui item in Flora Malabarica, *Michael Boym*, qui Sinicas in Flora Sinensi, *Georg. Everh. Rumphius* qui Plantas Moluccarum Insular. (in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. II. An. I.) præ. *Jos. Pitton Tournesort*, qui exterarum regiones Orientales invasit, & plantas ibi rarissimas 1396. ac inter has 25. genera prorsus nova invenit, quas in Corollario Institutionum rei Herbariæ accuratissime descripsit & delineavit. Conf. *Paul. Hermannus*, qui in Paradiso Batavo plus centum exhibet plantas raras, serie alphabetica dispositas, atque figuris æneis & descriptionibus illustratas.

Plantas quoque rariores num. 1703. descr. & delin. *Jac. Barrelierus* de Plantis per Galliam, Hispaniam & Italiam observatis; Insulae Luzonis, *Georg. Joseph. Camellus* in Historia Stirpium hujus Insulae; Siciliae, Melitae, Corsicae, *Paul. Boccone* in Museo; Hollandiae, *Jac. Breynig* in Prodromo Fascicul. rariorum Plantarum Hollandiae, indigenas *Job. Commelinus* in Catalogo Plantarum indigenarum Hollandiae, Horti Medici Amstelodamensis id. *Commelinus* in Platarum Horti Medici Amstelodamensis Descriptione, Horti Academici Lugd. Bat. *Hermannus Boerhaave* in Indice Plantarum quæ in Horto Academico Lugduno Batavo reperiuntur. &c.

SECTIO III. Regnum Minerale.

Classis I.

Gemma & Lapidēs pretiosi, diversimode figurati, iisque affines.

ARTICVLVS I.

Rudes.

- R. 1. Rupes Adamantum splendidissimorum Orientalium, adnati crystallis albis. conv. cum del. quam ded. *Petr. Wolfart* Histor. Natural. Hassiæ Inferior. Part. I. Tab. I. fig. 2. it. *Mart. Zeillerus* in Opere suo Epistolico Part. II. Epist. 533. & in Manuali Part. I. pag. 541. præ. descr. *Neb. Grew* in Mus. Regalis Societ. Lond. pag. 275.
- R. 2. Adamantes s. Pseudoadamantes durissimi & elegantissimi in matrice flavescente Regni Bohemiæ. vid. *Bobusl. Balbinus* Misc. Regn. Bohem. Lib. I. Cap. XXX. p. 75. Conf. *Ans. Boetium* in Hist. Gemmar. & Lapid. Lib. II. Cap. LXXIII. pag. 219. & ex eo *Car. Nic. Langius* in Histor. Lapid. Figurat. Helvet. Part. I. Cap. VI. pag. 13.
- R. 3. 4. Adamantes s. Pseudoadamantes Hungarici & Silesiaci.
- R. 5. Adamantes cum pluvia (uti ferunt) in Bohemia delapfi. vid. id. *Balbinus* Lib. I. Cap. L. pag. 117.
- R. 6. Androdamas Helveticus pyramidalis, qui intensius calefactus in tenebris ad tempus notabile lucet. Observationes de Adamante in tenebris lucente reper. in *Rob. Boyle* Experimentis de coloribus; nostrum vero descr. *Job. Jac. Scheuchzer* in le Clerc Bibliothecæ choisie Tom. XVII. pag. 192. it. in Meteorolog. & Oryctographia Helvetica fig. 6.---10. pag. 139. seqq. Conf. *Bresl. Samml.* XVI. Vers. An. 1723. Class. IV. Art. V. pag. 537.
- R. 7. 8. Amethystus in, & alius sine matrice Wolckensteinensis, it. alia Hohensteinensis Misniæ. vid. *Haubtmanns* Beschhr. des Wolckensteinischen vvarmen Bades pag. 80.
- R. 9. Amethystus s. Pseudo-Amethystus in superficie matura, inferius crystallina, ex Regno Bohemiæ Steinseiffensis, item aliæ ex Silesia Georgenbachenses & Ehrenfridersteinenses. R. 10.

- R. 10. Chalcedonius cinerei coloris, fasciis lineisque albis & cinereis alternantibus ita circumductis, ut propugnaculum exacte referunt.
- R. 11. Chalcedonius totus albus ex Misnia.
- R. 12. Chalcedonii diversorum colorum ex districtu Gradlicensi Bohemiæ.
- R. 13. Chrysitis pyramidalis.
- R. 14. Chrysolithus Bohemicus.
- R. 15. Granati Helvetici montis St. Gothardi maximi Argyrite obvoluti. del. & descr. *Car. Nic. Langius* in Hist. Lapid. figurat. Helvetiæ Part. II. Cap. I. Tab. III. Lit. A. pag. 24.
- R. 16. Granati Bohemici elegantissimi ex argento felium prominentes. vid. *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. II. Obs. LXXXVIII. pag. 646.
- R. 17. Granatis turgida minera ex Silesia prope Schmidebergam. Integras venas, imo universos montes granatos in se continentes descr. *Job. Georg. Greifelius* in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. II. Obs. LXXVIII. pag. 646. it. *Petr. Albinus* Meisnischer Berg-Chronica pag. 116. seqq.
- R. 18. Granati Hungarici Preisenses.
- R. 19. Jaspis rubra ex monte Pörschulano Silesiæ prope Landshut-tum.
- R. 20. 21. Jaspis rubra, & alia viridis Neosoliensis.
- R. 22. Jaspidium diversorum colorum ex districtu Gradlicensi Bohemiæ.
- R. 23. Lapis Lazuli Orientalis punctis aureis adpersus, it. ex Saxonia colore viridi variegatus.
- R. 24. Malachites botryoides cum matrice, cui particula lapidis Lazuli adhæret.
- R. 25. Onyx reticularis, superius albo, inferius unguis colore.
- R. 26. 27. Opalus cum, & alius sine matrice ex Hungaria.
- R. 28. Opalus alius in matrice splendentis coloris.
- R. 29. Rubini Orientales.
- R. 30. Sapphirus s. Pseudo-Sapphirus ex confiniis Bohemiæ.
- R. 31. Sarda, s. Carneola adnata Crystallo albæ.
- R. 32. Sardonyx urbem munitam triangularem repræsentans.
- R. 33. Sardonyx cujus dimidia pars alba, altera rubra.

- R. 34. Sardonyx Cremnicensis colore albo & rubro variegata.
 R. 35. Smaragdus Orientalis præstantissimus in matrice alba pyrite insperso,
 R. 36. Smaragdoprasius subviridis coloris.
 R. 37. Topazius Eibenstokensis s. ex montibus Misniae.
 R. 38. Topazii subnigri stria hexagona maxima, simil. fluori sub nigro *Scheuchzeri*. vid. Nat. Gesch. Part III. pag. 57.
 R. 39. 40. Topazius citrini coloris Bohemicus & alius Hungaricus.
 R. 41. Turcois Kupferbergensis Silesiæ.
 R. 42. Variæ Gemmæ & Lapidés, diversorum colorum, ex Silesia, Bohemia, præc. ex Districtu Gradlicensi, it. ex Hungaria.
 R. 43. Gemmæ, prout a Ceylanensibus, Europæis parvo pretio offeruntur, & ex urna per sortem educuntur. Modum descr. *Georg. Andersen* in der Orientalisch. Reise-Beschreib. Lib. II. Cap. XI. pag. 66. it. *Erasmi Francisci* im ausländischen Lust- und Staats-Garten Lib. II. Sect. XXXIII. p. 759.

ARTICVLVS II.

Gemmæ sculptæ & politæ.

- r. 1. Ex Achate carnea vasculum, in qua lineæ albæ ita discurrent, ut propugnaculum exacte repræsentent.
 r. 2. Ex Achate aliud vasculum in cavitate malleo quasi procusum, Cissiten Plinii s. folium Hederæ inclusum simul referens. vid. *Plinii Hist. Natural. Lib. XXXVII. Cap. X. Conf. Job. Jac. Scheuchzeri Meteorolog. & Orgetogr. Helvetic. pag. 236.*
 r. 3. Achates alba cum arbuscula nigra, Belgis Boomsteen s. Dendrachates Surattensis, ex montibus Indostanensibus Indiæ Orientalis. del. & descr. *Georg. Everh. Rumphius* Amboins. Rarit. Kam. Tab. LV. & LVI. pag. 287. Conf. *Job. Jac. Scheuchzeri* Herbar. Diluvian. pag. 18.
 r. 4. Achates diaphana cum Erica tenuifolia.
 r. 5. Achates rarissima, a natura ordinatissime collocatas arbores, opere miniato, s. en miniature referens.
 r. 6. Achates alba, cum musco rubro corallino accuratissimo inclusio. conven. cum delineat. ap. *Ill. Aldrovandum* in Mus. Metallic. Lib. IV. Tab. I. num. 2. pag. 908. Onychem talem descr. *Georg. Baglivius* Operum Dissert. V. 5. VIII. pag. 507. Crystallum *Job. Jac. Scheuchzeri* in Herbario Diluv. Tab. IX. num. 2. pag. 43.

r. 7.

- r. 7. Achates mellei coloris, magni pretii, s. Cerachates, in qua natura carduum floribus croceis accuratissime expressit. vid. *Observatio mea in Bresl. Samml. XXV. Vers. An. 1723. Class. IV. Art. V. pag. 185.*
 r. 8. Achates diaphana, in qua arbores quasi ex palude prominentes nigre conspiciuntur.
 r. 9. Achates anthropomorpha alba, cum Æthiope a natura formato, qui dorso nescio quid gestat, a parte vero antica fasciculum tabaci convoluti tenet. descripsi in *Bresl. Samml. XXV. Vers. An. 1723. Class. IV. Art. V. pag. 185.* alios tales lapides anthropomorphos descr. & del. *Ol. Dapper* in Beschreib. Africa pag. 27. it. *G. Ev. Rumphius* Amb. Rarit. Kam. Tab. XLVI. num. 1.
 r. 10. Achates alba in cujus medio natura caput laureatum aureo colore effigiavit. Notas Achatis characteristicas & varias species explicavit *Job. Jac. Scheuchzer* in Specimine Lexici Mineralogici, quod reperitur in *Act. Erudit. Lipsiens. Supplem. Tom. VI. Sect. IV. pag. 178. seqq.*
 r. 11. 12. Ex Achate integra alba & subflava annuli Romani. tales delin. & descripsi. *Laurent. Begerus* in Thesauro Brandenburgico selecto pag. 150. seqq.
 r. 13. Amethystus ex Bohemia, cujus dimidia pars immatura s. crystallina, altera violacea.
 r. 14. Amethystus Orientalis purissima.
 r. 15. Ex Amethysto Orbis maximus cum radice alba.
 r. 16. Astroites s. Rosoites & Rhodites albus, rosis minimis nigris insignitus. Ex *Gesneri* de Fig. Lapid. Cap. I. fol. 35. del. & descr. *Ans. Boetius de Boot* in Hist. Gemmar. & Lapid. Lib. II. Cap. CXLVI. pag. 298.
 r. 17. Astroites s. Rosoites cardioides elegantissimus, rosis majoribus nigris in albo lapide positus. del. & descr. *Job. de Laet* de Gemm. & Lapid. Lib. II. Cap. I. pag. 97.
 r. 18. 19. 20. Astroitarum rarissimorum cardioidum num. 3. stellulis quoad magnitudinem distinctis formæ maximæ. del. & descr. *Ill. Aldrovandus* Mus. Metall. Lib. IV. pag. 878. *Ol. Wormius* in Museo Lib. I. Cap. X. pag. 67. *Museum Calceolar. Veronense* Sect. III. pag. 370. *Erasmi Francisci* im Ost- und West-Indisch. Lust. Gart. Part. II. Tab. XLII. fig. 2. p. 1218. præc. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Besler. Tab. XXXV. pag. 100. it. *Georg. Hier. Velschius* Observat. Physic. Medic. Hecatost. I. Obs. XLIV. pag. 60. Conf. *Boetium de Boot* in Hist. Gem. & Lapid. Lib. II. Cap. CXLVI. pag. 298. Plures Auctores

an 3. 2. 1. adis similit magno

- magno concessit studio *Hans Sloane* in *Hist. Nat. Jamaicae* Vol. I. pag. 54. quos simul recensuit præter supra nominatos *Joh. Jac. Scheuchzerus* in *Querelis & Vindiciis piscium* pag. 32. item collegi in *Bresl. Samml. von Nat. und Medic. Geschich.* XXIV. Vers. An. 1723. Mens. Maj. Class. IV. Art. III. pag. 524.
- r. 21. Belloculus in Onyche. del. *Joh. de Laet* de *Gemm. & Lapid.* Libr. I. Cap. XVIII. num. V. pag. 68.
- r. 22. Belloculus duplex in Sardo. id. L. C. num. I. pag. 68.
- r. 23. Cardites ruber in Jaspide alba. descripti in *Bresl. Samml.* XXV. Vers. An. 1723. Class. IV. Art. V. pag. 185.
- r. 24. Cati Oculi f. Leucophthalmus coloris viridescens.
Carniola vid. *Sarda* num. r. 173.
- r. 25. 26. 27. Cati oculi in aureum colorem ambientes.
- r. 28. Cati Oculi ad colorem rubicundum accedens.
- r. 29. Cati Oculi albissimus.
- r. 30. Chalcedonius coloris cinerei maximus, cui caput album *Alexandri Magni* in convexo elaboratum, singularis elegantiae. conv. cum delineat. quam dedit *Joh. Jac. Bayerus* in *Thesouro Gemmarum* affabre sculptarum quem collegit *Joh. Jac. ab Ebermayer* Tab. X. num. 265.
- r. 31. Chalcedonius cinereus a natura busto aurei coloris ornatus.
- r. 32. Chalcedonius cinereus albo colore denticulatus.
- r. 33. Chalcedonius crystallinus lineis lacteis in quadratum ductis.
- r. 34. Chalcedonius cinerei coloris, lineis subtilissimis albis ita circumductis ut propugnaculum exacte efforment.
- r. 35. Chalcedonii ejusdem specimen minus.
- r. 36. Chalcedonius in matrice superius politus urbem munitam fasciis lineisque fuscis & albus alternantibus referens.
- r. 37. Chalcedonius in quo fasciæ carneæ, circa areolam albi coloris.
- r. 38. Chalcedonius colore carneo & albo variegatus, cum capite *Honorii Imperatoris* insculpto.
- r. 39. Chalcedonius cornei coloris, lineis albis in mucronem desinentibus.
- r. 40. Chalcedonius ejusdem formæ cum capite *Hostiliani Imperatoris* inciso.
- r. 41. Chalcedonius albus fascia cinerea cinctus.
- r. 41. Chalcedonius diaphanus, in utraque parte pentagonum lineis subtilissimis albis referens.

r. 42. 43.

- r. 42. 43. Chrysites major & minor.
- r. 44. Chrysolithus Orientalis.
- r. 45. Corioides f. Jaspis canitiem hominis referens.
- r. 46. Crucifer Lapis, f. Jaspis alba cruce nigra insignita. descripti in *Bresl. Samml.* XXV. Vers. An. 1723. Class. IV. Art. V. pag. 185. descripti & delineati. *Ol. Wormius* in *Mus. Lib. I. Cap. X.* pag. 69. it. *Joh. de Laet* de *Gemm. & Lapid.* Libr. I. Cap. XXII. pag. 81. Conf. *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. Observ. CXVI. An. I. pag. 270.
- r. 47. Crucifer lapis coloris flavi semiglobularis.
Dendrachates vid. *Achates* r. 3.
- r. 48. 49. Granati Bohemici & Orientales maximi. Bohemicos Orientalibus esse præstantiores ex multis Authoribus demonstravit *Bobusl. Balbinus* *Miscell. Hist. Regn. Bohem.* Lib. I. Cap. XXXI. pag. 77. Conf. de pretio *Ans. Boetii* *Hist. Gemm. & Lapid.* Libr. II. Cap. XXVI. pag. 155. seqq.
- r. 50. Galaxia f. Galactites *Plinii* f. Jaspis lactei coloris, vid. *Hist. Nat. Libr.* XXXVII. Cap. X.
Hamachates vid. *Jaspis* r. num. 62.
Heliotropius vid. *Jaspis* r. num. 75.
- r. 51. Hyacinthus Orientalis.
- r. 52. Jaspis nigra f. Sigillum literis *Russicis* inscriptum.
- r. 53. Jaspis coloris ex albo & viridi variegata.
- r. 54. Jaspis ex atro rufescens semiopaca.
- r. 55. 56. 57. Jaspis viridis f. Lapis Nephriticus coloris vinei num. 3. quoad magnitudinem diversi. vid. *Augerii Cluti Calsvee* f. *Dissert. de Lapide Nephritico*, qui anteq. *Guil. Laurenbergii* *Hist. Descript. Ætatis Cass. Bartholinus* in *pec. Tract. de Unicornu & Lapide Nephritico*, it. *Georg. Hier. Velschius* in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. III. Obs. XXX. pag. 46. De factitio vid. *Ibid.* Dec. I. An. VI. pag. 129. Usus in Medicina desct. *Nic. Monardes* de *Lap.* Bezaar Cap. XIII. it. *Ephem. Nat. Curios.* Dec. II. An. VII. pag. 4.
- r. 58. Jaspidis talis tabula maxima quadrangularis.
- r. 59. Jaspis talis saturatoris coloris, punctulis aureis adspersa.
- r. 60. Jaspidis talis tabula, quæ lapidis *Lydi* loco esse potest.
- r. 61. Jaspis viridis fasciis sanguineis inscripta.
- r. 62. Jaspis tota rubra f. Lapis sanguinalis *Boetii* *Hist. Gemm. & Lapid.* Libr. II. pag. 257. & *Hamachates Imperatoris* *Hist. Natural.* Libr. XXII. Cap. XXXIX. pag. 697.

r. 63.

- r. 63. Jaspis rubra colore aureo, coccineo & nigro maculata.
 r. 64. Jaspis alba, s. Lapis Geographicus lineis provincias indicantibus purpureis. &
 r. 65. Jaspis alia rufescens in qua provinciæ maculis albis delineantur.
 r. 66. Jaspis multicolor in qua fascia repens lutea, tam supra quam infra habens fimbriam, situm venarum metallicarum in terra demonstrat.
 r. 67. Jaspis diversis coloribus conspicua, capite humano a naturâ efformato.
 r. 68. Jaspis colore carneo, partem propugnaculi lineis albis reptæ sentans.
 r. 69. Jaspis elegans fasciis punctatis diversicoloribus, & lineis nigris cincta.
 r. 70. Jaspis rubra Orientalis cum pentagono parvo albo inscripto.
 r. 71. Jaspis maxima colore aureo.
 r. 72. Jaspis lineis diversicoloribus undas fluviorum æmulantibus.
 r. 73. Jaspis crystallina, striis viridibus, quæ gramen referunt, immersis.
 r. 74. Jaspis cujus dimidia pars alba, altera subflava, quam tractus quasi montanus interfecat.
 r. 75. Jaspis viridis colore rubro variegata s. Heliotropius orientalis cum scorpione inciso. De viribus suberstitiosi vid. *Casp. Schwenckfeldus* in Catalogo Stirpium & fossil. Siles. Libr. III. pag. 382.
 r. 76. 77. 78. Jaspides talis formæ & colorum diversæ magnitudinis num. 3.
 r. 79. Jaspis pellucida, maculis viridibus, quas color fuscus circumdat.
 r. 80. Jaspis alba, ubi cor sanguinei coloris ab utroque latere cernitur.
 r. 81. -- 112. Jaspidium diversis coloribus eleganter notatarum & maculatarum Bohemicarum & Silesiacarum num. 31.
 r. 113. Kay Ceylanensis coloris flavescentis.
 r. 114. Lapis Lazuli Orientalis punctis aureis donatus.
 r. 115. 116. Lapis Lazuli colore albo variegatus, totus punctis aureis adpersus num. 2.

- r. 117. Lapidis Lazuli Orientalis tabula maxima.
 r. 118 119. Lapidis talis tabulæ num. 2. marmore albo variegati.
 r. 120. Lapis Lazuli maximus, in quo caput Cleopatrarum eminenter optime incisum, conven. cum delineat. quam dedit *Leonb. Augustinus* de Gemmis & Sculpturis antiquis Part. II. Tab. XLII. pag. 68.
 r. 121. Lapis Lazuli cum Icuncula Palladis insculpta. Ejusmodi del. & descr. *Ephem. Nat. Curios.* Dec. II. An. V. Obs. XXXVII. it. Decur. I. An. VI. & VII. Obs. CCXVIII. meretur quoque lectionem *Dist.* quam *Melch. Sebizius* de Lapide Lazuli Argentor. public.
 Lapis Geographicus vid. Jaspis num. r. 64.
 Lapis Nephriticus vid. Jaspis num. r. 55. -- 60.
 Leucophthalmus vid. Onyx num. r. 139.
 r. 122. Lyncurus linea per medium divisus, Succini ad instar pellucidus, Luchsenstein.
 r. 123. Malachites ad colorem Turcoidis accedens.
 r. 124. Malachites Malvæ instar viridis.
 r. 125. Malachites colore saturatione variegata.
 r. 126. Malachites, in qua cæruleus color intermixtus est, Tyrolensis prope Schwatz. vid. *Joh. Henr. Lochneri* Mus. Besler. Tab. XIX. p. 89.
 r. 127. 128. 129. Margaritæ oculatæ Scoticæ, & non oculatæ Regni Bohemiæ, item ex Quisso fluvio. has descr. *Sam. Ledelius* in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. II. An. VIII. Obs. CL. pag. 327. Bohemicas vero it. Piscacionem *Bobust. Bulbinus* in *Miscell. Histor. Regn. Bohemiæ* Libr. I. Cap. XXIX. pag. 73. seqq. Scoticas *Rob. Sibbaldus* in *Scotia illustrata* s. *Prodromo Hist. Naturalis* Sect. IV. Cap. XII.
 r. 130. Margaritæ Orientales maturæ & immaturæ. De generatione, ex pluviz guttulis, vid. *India Orientalis* Part. VII. Cap. XV. pag. 69. Ex rore, præter *Plinium Rochefort* in *Beschr. der Antill. Ins.* Cap. XIX. num. 9. pag. 328. Ex morbo *Phil. Bonannus* in *Recreation. mentis & oculi* Part. III. Problem. I. pag. 176. Quod sint ovula Concharum margaritifera, vid. *G. F. Mylius* *Memorabilium Saxoniz* subter. Part. II. Relat. I. pag. 18. de Piscacione vid. *Joh. Bapt. Taverniers* *Reise-Beschreib.* Part. II. Cap. XX. & XXI. pag. 132. -- 136. *Thom. Gage* *Reis-Beschreib.* nach Neu. Spanien Part. II. Cap. V. pag. 158. *Georg. Nic. Schurtzii* *Material. Kam.* pag. 57. it. *Mich. Bernh. Valentini* in *Mus. Muscor.* Part. I. Cap. XXXVI. pag. 495. ubi simul Urinatorem piscacione unionum destinatum delineavit. Multa huc spectantia collegit *Carol. Clusius* *Aromatum Histor.* Libr. I. Cap. LVII. pag. 223. *Joh. Hug. Linschottanus* *Ind. Orient.* Part. IV. Cap. XL. pag. 80. *Ol. Wor-*

mius in Mus. L. br. I. Cap. XIX. pag. 109. *Gul. Rondeletius* de Piscibus marinis Part. II. Libr. I. Cap. LII. pag. 55 seqq. *Wilb. Dampier* in der Reise um die Welt Part. I. Cap. VII. pag. 323. *Thevenot* in Reisen Part. I. Libr. III. Cap. X. pag. 235. it. Libr. IV. Cap. I. pag. 247. *Wolffg. Frantzius* Hist. Animal. Part. III. Cap. VIII. *Erasm. Francisci* im Ost und Weit Ind. Lust-Gart. Part. I. pag. 1245. seqq. *Historische Remarquen* An. 1707. pag. 182. præ *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. II. Obs. CCXXVIII. pag. 329. it. *Schol.* Dec. I. An. III. Obs. XXXVI. pag. 58. Dec. II. An. III. Obs. XXXVI. pag. 99. seqq. it. pag. 417. Dec. II. An. VIII. Obs. CL. pag. 327. Conf. *Petr. Pomertii* Material. und Spez. Händl. Part. II. Cap. XLVI. & XLVII. pag. 615. seqq. it. *Chr. Vielheuers* Besch. fremd. Mater. pag. 176. seqq. Examen Chymicum instituit *Gaerner. Rolfinckius* in Dissert. de Margaritis, *Job. Sopbron. Kozack.* de Sale medicamento in margaritis.

r. 131. Melites *Boetii.* vid. *ejusd.* Hist. Gemmar. & Lapidum Libr. II. Cap. CCXXXI. pag. 416.

Nephriticus lapis vid. Jaspis num. r. 55. 60.

r. 132. Obsidianus Lapis *Agricola* niger Gagatem referens. vid. de Nat. Fossil. Libr. IV. Cap. V. pag. 474.

r. 133. Onyx cujus dimidia pars alba, altera lineis purpureis & albis distincta.

r. 134. Onyx unguis colore maximus, cui caput album Hadriani Imperatoris in convexo elaboratum auro cinctum cum margaritis appensis, magnæ æstimationis.

r. 135. Onyx Faustinae caput ita incisum representans, minoris formæ, conf. cum del. *Leonb. Augustini* de Gemm. & Sculpturis antiquis Part. I. Tab. LXXXVII. pag. 30.

r. 136. Onyx talis parvus cum capite Philosophi. id. L. C. Part. I. Tab. XXI. pag. 9. Gemmas tales descr. & delin. *Laurent. Begerus* in Thesauo Brandenburgico selecto, s. Gemmarum & Numismatum in Cimeliarchio Electorali Brandenburg. serie, *Idem.* in Thesauo Palatino Gemmarum & Numismatum. Conf. *Erb. Reuschii* Capita Deorum & illustrium hominum in Gemmis, quæ collegit *Job. Mart. Ebermayer, Job. Jac. Bayeri* Thesaurum Gemmarum affabre sculptarum, quem collegit *idem Job. Mart. ab Ebermayer, Jacobi Sponii* Miscellanea eruditæ antiquitatis, in quibus marmora, statuae, musiva, torevmata, Gemmae &c. illustrantur, *Mich. Angeli Caufei* Romanum Museum s. Thesaur. eruditæ antiquitatis, it. *Ejusd.* delineationes Gemmarum antiquarum, *Jac. de Wilde* Gemmas Veteres, Anonymi Catalogum lapidum pretiosorum, Achatum, Onychum &c. ac omnis generis antiquæ suppellectilis, *Carol. Heidani* Thesaurum Græcorum & Romanorum Numismatum, item Coralliorum, Gemmarum & Celaturarum plurimarumque rerum pretiosarum it. Observationem meam in

Bresl.

Bresl. Samml. von Natur-und Medic. Gesch. XX. Vers. An. 1722. Mens. Maj. Class. IV. Art. X. pag. 499.

r. 137. Onyx cujus dimidia pars diaphana, inferior tractum montosum efformat.

r. 138. Onyx in medio trapezium referens.

r. 139. Onyx oculum exprimens s. cum conea oculi nigra, quam linea alba cingit, s. Leucophthalmus.

r. 140. Onyx in qua fascia rubra colorem album interfecat, inferius unguis colore elegantiss.

r. 141. Onyx cinerea lineis nigris circumscripta, in ejus medio annulus albus maculam flavescentem cingit.

r. 142. Onyx unguis colore, lineolis albis transversim discurrentibus, macula alba exacte rotunda simul notata.

r. 143. Onyx ex cinereo & nigro variegata, quam superius oculus cœruleus cum pupilla flava exornat.

r. 144. Onyx talis cum pupilla oculi flava ex nigro punctata, quam fascia alba circumdat.

r. 145. Onyx nigra, maculis saturatioribus secum invicem connexis, quas lineæ albæ distinguunt.

r. 146. Onyx flava annulo albo insignita.

r. 147. Onyx cornea, quam maculae duæ lineolis albis cinctæ spectabilem reddunt.

r. 148. Onyx crystallina cum oculo albo.

r. 149. Onyx talis cum oculis duobus cornei coloris, in ejus medio pupillæ albæ cernuntur.

r. 150. Onyx albicans in qua maculae binæ peralbæ.

r. 151. Onyx cornei coloris cum maculis tribus ita immersis.

r. 152. Onyx cinerea maculis multis albis depicta.

r. 153. Onyx albicans fasciis lineisque albis & nigris ita inscriptis, ut propugnaculum referant.

r. 154. Onyx cornei coloris elegantissima *Cepiti Rumphii* similis, (Tab. LVI. Lit. F.) nisi quod mole major sit, & fasciis lineisque albis, fuscis & aureis ita circumducta, ut urbem munitam efformet.

r. 155. Onyx tribus circulis albis juxta se continuis positus.

r. 156. Onyx, quam inferius lineæ diversicolores cingunt, superius

Aa 2

vero

vero cornea cinerea & pupilla oculi flavescens spectabilem reddunt.

r.157. Onyx colore nigro maculatus, cujus medium annulus albus circumdat.

r.158. Onyx elegans maculis multis exacte rotundis albis picta, Conven. cum delin. ap. Ul. Aldrovandum in Mus. Metall. Libr. IV. Tab. I. & II. pag. 918. it. Job. de Laët de Gemm. & Lapid. Libr. I. Cap. XVIII. pag. 68. & 69.

r.159. Opalus in Hungaria Sup. repertus.

r.160. Opalus cujus dimidia pars aurea, altera diversis coloribus conspicua Indiæ Orientalis.

r.161. Opalus maximus pellucidus, quem variæ flexuræ albæ spectabilem reddunt.

r.162. 163. Opalus Orientalis præstantissimus major & minor.

r.164. Opalus diaphanus vulgo Eine Weehse.

r.165. Opalus talis ad colorem viridescentem accedens.

Rosioites vid. Astroites num. r. 16. 17.

r.166. Rubini Orientales.

r.167. Rubinus in quo imago Salvatoris cum Matre Virgine, artificiose in convexo elaboratum.

r.168. Sanguinalis lapis Boetii Lib. II. Hist. Gem. & Lap. Cap. CLXXXIV. pag. 375. Conf. Nicol. Monardi Histor. Simpl. Medicamentor. ex Nov. Orb. delatorum pag. 51. it. Museum Calceolar. Veronense Sect. III. pag. 403.

r.169. Sapphirus Orientalis.

r.170. Sarda f. Carneola cum capite humano galeato a natura mire efformato. Achates Rudolphi II. Imp. vultus humani similitudinem referens descr. Bobusl. Balbinus Miscell. Histor. Bohem. Libr. I. Cap. XXXII. pag. 80. Onychinus lapis Colonienfis in quo picta sunt duo capita juvenum per alba descr. Albertus M. de rebus Metallicis Lib. II. Cap. II. pag. 118.

r.171. Sarda, quam lineæ albæ & rubræ transversim dissecant.

r.171. 172. 173. 174. Aliæ num. IV. diversimode lineis albis & nigris inscriptæ.

r.175. Sarda alba punctis sanguineis spectabilis, f. Stigmities.

r.176. Sarda f. Carneola ex Persia rubicunda.

r.177. Sarda alia saturatoris coloris.

r.178.

r.178. Sarda f. Carneola maxima, in qua duæ pupillæ exactæ rotundæ, quasi circino descriptæ essent, cernuntur. vid. Georg. Agricola de Nat. Fossilium Libr. VI. Cap. XXVI. pag. 612.

r.179. - 188. Sarda diversorum colorum, ubi una ex atro rubescens, alia dilutioris coloris, alia rubicundi, alia carnei coloris, alia aurei, alia flavescens, alia candidi, alia candidissimi.

r.189. Sarda alba linea rubra per medium divisa.

r.190. Sarda talis punctulis rubris adpersa.

r.191. Sarda alba punctulis & maculis sanguineis insignita.

r.192. Sarda alba lineis lacteis per medium ductis.

r.193. Sarda alba guttulis quasi sanguineis notata, f. Gemma D. Stephani. vid. Observatio mea in Bresl. Samml. von Nat. und Med. Geschicht. XXV. Versl. An. 1723. Class. IV. Art. V. pag. 185.

r.194. Sarda f. Sigillum literis Turcicis inscriptum.

r.195. In Sarda sigillum tale aliud.

r.196. Ex Sarda integra elegantissima annulus.

r.197. Sardonyx mirabilis structuræ, urbem munitam exacte referens, lineis subtilissimis albis, circum & contra vallum ductis.

r.198. Sardonyx talis major, lineis vallum referentibus latioribus, magnæ æstimationis.

r.199. Sardonyx zonis crystallinis & flavis in mucronem desinentibus, quasi bicolor tentorium egregie repræsentans, cujus pertica rubra cœruleo globo est ornata.

r.200. Sardonyx lineis albis & rubris alternantibus.

r.201. Sardonyx cujus dimidia pars rubra, altera flava, lineis tribus albis transversim inscriptis, cum viro inciso.

r.202. Sardonyx in una parte hexagonum, in altera pentagonum lineis subtilissimis albis referens.

r.203. Sardonyx in utraque parte cum hexagono albo ita inscripto.

r.204. Sardonyx lineis subtilissimis albis in quadratum ductis, circa areolam rubri coloris.

r.205. Sardonyx talis alia cum areola oblonga rubra, quam linea alba cingit.

r.206. Sardonyx in qua areola crystallina, quam fascia alba & rubra circumdat.

Aa 3

r. 207

- r. 207. Sardonyx pudendum muliebre repræsentans.
 r. 208. Sardonyx coloris carnei, lineis subtilissimis albis ita inscriptis, ut pentagonum efforment. Ita figuratas gemmas del. & descr. *Ulyss. Aldrovandus* in Mus. Metallic. Libr. IV. pag. 920. *Erasm. Francisci* im Ost- und West-Indianisch. Lust-Gart. Part. I. pag. 162. seqq. it. *Georg. Everh. Rumphius* Amboinisch. Rarit. Kam. Tab. LV. Liter. A. B. C. D. E. F. pag. 288.
 r. 209. Scolopendrites lapis diaphanus pediculis viridibus ubique transparentibus. conven. cum delin. & descript. ap. *Job. de Laet* de Gemm. & Lapid. Libr. II. Cap. XXIX. pag. 176.
 r. 210. Sepites s. Tuin-Steen *Rumphii* in Jaspide alba, vid. Ejusd. Amboin. Rarit. Kam. Lib. III. Cap. XLIV. Tab. LV.
 r. 211. Smaragdoprasius Orientalis purissima.
 r. 212. Smaragdus vulgo Orientalis. vid. *Francisc. Leguat* Reisen nach zweyen unbevohnt. Inseln Part. II. pag. 349.
 r. 213. Thracius lapis *Boetii* Hist. Gemmar. & Lapid. Libr. II. Cap. CLXIV. pag. 336.
 r. 214. Topasius s. Topazius Orientalis.
 r. 215 - 223. Topasii pellucidi elegantissimi, quoad colorem & figuram distincti num. IX. diversæ magnitudinis.
 r. 224. 225. 226. Turchesiae Orientales s. ex Persia, Hispanicæ & Hungaricæ s. Herrngrundenses. Perficæ descriptit *Tavernier* in seiner Reise-Beschr. Part. II. pag. 131.

Gemmæ Lapidæque pretiosos erudite descriptit sæpe allegatus *Anselmus Boetius de Boot* in Historia Gemmarum & Lapidum Libr. II. it. *Job. de Laet* de Gemmis Libr. II. Et ante hos *Camillus Leonardus* in Speculo lapidum, *Job. Kentmannus* in Nomenclatura fossilium Tit. IX. fol. 46. - 53. *Georg. Agricola* de Natur. fossil. Libr. VI. pag. 557. - 622. *Garcias ab Horto* in Aromatum Historia Libr. I. Cap. XLVII. - LVII. pag. 218. seqq. *Job. Hug. Linschottanus* Ind. Oriental. Part. IV. Cap. XLI. - XLVII. pag. 82. seqq. Museum Calcolar. Veronens. Sect. III. pag. 207. - 257. *Ulyss. Aldrovandus* in Mus. Metallic. Libr. IV. pag. 884. *Ferrand. Imperatus* Hist. Natural. Libr. XXII & XXIII. pag. 662. - 716. Quibus jungendi *Ola. Wormius* Mus. Libr. I. Cap. XIV. - XIX. pag. 92. - 112. *Erasm. Francisci* im Ost- und West-Indianisch. Lust-Gart. Part. II. pag. 1213. - 1240. *Job. Kunck-lius* in Arte Vitæ experimental. Part. II. pag. 97. *Eman. König* in Regno Minerali, Sect. III. *Georg. Everh. Rumphius* Amb. Rar. Kam. Libr. III. Cap. 39. pag. 282. seqq. it. *Casp. Gottboldt Jenseb* in Diss. de Gemm. Lips. hab. præ. de Generatione Gemmarum

- marum egit *Georg. Baglivius* Operum Dissert. V. pag. 503. seqq. it. *Georg. Hier. Velschius* Observ. Physic. Medic. Hecatost. I. Obser. XXXVIII. pag. 31.
 Gemmas figuratas delin. & descr. *Ul. Aldrovandus* in Mus. Metall. Lib. IV. Tab. I. II. & III. pag. 928. seqq. *Job. de Laet* de Gemm. Lib. I. Cap. XVIII. pag. 68. & 69. *Erasm. Francisci* im Ost- und West-Indian. Lust-Gart. Part. I. pag. 162. seqq. *Georg. Hier. Velschius* Observ. Physic. Medic. Hecatost. I. Obs. XXII. pag. 34. delin. pag. 27. it. Obs. XLII. pag. 57. *Job. Dan. Geierus* de montibus conchiferis Tr. I. §. 14. pag. 15. *Frid. Lachmudus* in Orgetograph. Hildesheimensi in Præfatione, *Job. Everh. Rumphius* Amb. Rarit. Kam. pag. 289. &c. Conf. *Georg. Wendium*, qui occasione Examinis Suecici cujusdam lapidis mire figurati, plures Authores nominavit. Methodum per artem pingendi marmora & gemmas proponit *Athanas. Kircherus* in Mundo Subter. Libr. VIII. Sect. I. pag. 42. it. *Henr. Oldenburgius* in Act. Soc. Reg. in Angl. An. 1665. Mens. Dec. pag. 94. De XII. Gemmis in veste Aaronis vid. *Epiphanius* Episcopus, it. *Kircherus* Mund. Subt. Tom. II. Libr. VIII. Sect. III. pag. 83. præ. *Casp. Neumannus* in biga difficultatum Physico-Sacrarum de Gemmis Urim & Thummim dictis. De Gemmis, quarum Apocalypsis meminit, vid. *Franc. Ruem.*
 De Gemmis Bohemicis vid. *Bob. Balbinus* Misc. Hist. Regn. Bohem. Libr. I. Cap. XXX. XXXI. & XXXII. pag. 75. Carniola, *Valvassor* in der Ehre des Herzogth. Craus Part. I. Lib. III. Cap. XXX. pag. 428. seqq. de Silesiacis *Georg. Ant. Volkmann* in Siles. Subterr. Cap. I. §. 3. - 22. pag. 13. - 34. de Saxonis *Petr. Albinus* in der Meißnisch. Berg-Chronica Tit. XVIII. pag. 143. it. *G. F. Mylius* in Memorab. Saxon. Subterr. Part. II. Relat. I. pag. 1. seqq. de Helveticis *Carol. Nicol. Langius* in Histor. Lapid. figurat. Helvet. Part. II. Cap. I. p. 23. seqq. de Borussia *Georg. Andr. Helwing* in Lithograph. Angerburgic. Part. I. Cap. IV. pag. 21.
 De pretio & æstimatione *Ans. Boetius* in Hist. Gem. & Lapid. & *Thom. Nicols* in Beschreib. der Edelgesteine samt denen Eigenschafften, Preis und Werth, præ. *Tavernier* in seiner XL jährigen Reise-Beschreib. Part. II. Cap. XV. - XX. p. 120. - 138. & *Thevenot* in Reisen Part. III. Lib. II. Cap. V. pag. 195.
 De Ufu in Medicina, evolvendi præter *Dioscoridem* & *Plinium* aliosque antiquos Scriptores, it. *Conr. Gesnerus*, *Christoph. Encelium*, *Ans. Boetius de Boot*, *Job. de Laet* &c. *Marbodeus* in Opere de Gemmarum & Lapidum pretiosorum formis, natura & viribus, *Andr. Baccius* de Gem. & Lap. pretiosis eorumque viribus & usu, *Arban. Kircherus* Mund. Subter. Tom. II. Libr. VIII. Sect. III. pag. 78. *Petr. Pomet* im Materialist. und Spezer. Händl. Part. III. pag. 812. - 823. præ. *Job. Bapt. Helmontius* Tract. in verbis, herbis & lapidibus magno est virtus (qui habetur Opetum pag. m. 544. - 552.) *Georg. Baglivius* Operum Dissert. V. p. 519. it. *Rob. Boyle* in Tract. de Origine & Virtutibus Gemmarum Sect. II. pag. 30. seqq. Quibus se opposuerit *Antonius Musa* Brassavolus in Examine omnium Simplicium, *Petr. Poterius* in Phara-

Pharmacopœæ Spagirica, præc. *Job. Jac. Spenerus* in Dissert. sua Inaugurali de Uti-
bus Gemmarum superstitiosis.

De Affectionibus Gemmarum supernaturalibus ac ex superstitione natis multa congestit
Albertus Magnus, de virtutibus herbarum, lapidum & quorundam animalium
Thom. Nicols in Beschreib. der Edelsteine samt denen Eigenschaften, Preis, und
Werth pag. 35. seqq. it. *Christian. Johann. Langius* de Materia Medica Cap. IV,
pag. 325. quæ habetur Operum Medicorum pag. 277. seqq.

ARTICVLVS III.

Fluores & Crystalli sculptæ, referentes

- S. 1. Amethystum.
- S. 2. Granatum.
- S. 3. Hyacinthum.
- S. 4. Opalum.
- S. 5. Rubinum.
- S. 6. Sapphirum.
- S. 7. Smaragdum.
- S. 8. Topasium, & alios. de his legendus *Ul. Aldrovandus* in Mus. Metal. Libr.
IV. pag. 927. seqq. *Ol. Wormius* in Mus. Libr. I. Cap. XVI. pag. 101. *Athan. Kir-*
cherus in Mund. subc. Tom. II. Libr. XII. pag. 458. seqq. *Rob. Boyle* in Tr. de
Origine Gem. præc. *Job. Jac. Scheuchzerus* Natur. Geschichte des Schvveitzer-
Landes Part. III. pag. 59. seqq.
- S. 9. Crystalli purissimæ diversæ magnitudinis & formæ num. XX.
de artificiosa sculptura Mediolani vid. id. *Scheuchzerus* L. C. pag. 55.
- S. 10. Crystallus maxima colore viridi imbuta vulgo doublette &
aliæ diversorum colorum.
- S. 11. 12. Crystallus adamantem maximum Magni Mogoris, & alia
Florentinum repræsentans.
- S. 13. Vitrum interne variis flexuris aureis & rubris pictum.

Classis II.

Lapides ἀμορφοί h. e. nulla certa figura conspicui.

ARTICVLVS I.

Lapides Crystallini, Fluores iisque affines.

1. Crystallus cum gramine immerso.

2.

2. Crystallina concretio omnium rarissima ex parvis quasi catenu-
lis splendentibus contexta.
3. Crystalli Freibergenses minimæ nitentes, ab omni metallo
liberæ.
4. Minera Hercyniæ sylvæ, striis albis sine ordine dispositis.
5. Quartzum flavum, ex fodina Hohenbricknerensi Freibergensium.
6. Crystalli rubræ, pauxillo sabulo splendenti inspersæ, ejusd. loci.
7. Striæ crystallinæ albæ Freibergenses.
8. Minera ex marmore metallico, miculis splendentibus & vitriolo
composita, ejusdem loci.
9. Crystalli s. Pseudoadamantes Schœnbrunnenses, vulgo Pribor-
nenses Silesiæ, inter se connexi.
10. Crystalli ejusdem loci separatæ longissimæ. del. & descr. *Georg. Ant.*
Volckmann. Siles. subter. Part. I. Cap. I. pag. 16.
11. Minera Schneebergensis tuberosa crystallina, Marcasita inspersa,
plumbo adhærens.
12. Minera ejusdem loci crystallulis æqualibus splendentibus insitis,
coloris rubicundi & albi.
13. Crystalli pellucidæ Clausthalenses cum pauxillo pyrite,
14. Crystalli lactei coloris, ejusdem loci & structuræ,
15. Striæ crystallinæ longissimæ Pyrite intermixtæ.
16. Crystalli rubræ æqualiter inter se distantes ex Hungaria.
17. Morion *Agricola* s. fluor nigricans Stolbergensis, vid. ejusd. de Na-
tur. Fossil. Libr. VI. pag. 606.
18. Minera squamis erectis maximis ex marmore metallico forma-
tis, insitis miculis paucis splendentibus.
19. Minera squamis ita dispositis minoribus, insperso pulvere auri-
fero, viridi & flavo nitente.
20. Minera ejusdem structuræ, s. ex squamis erectis minimis com-
posita, quæ particulis cubicis ex marcasita aurea exornatur.
21. Crystalli semiopacæ multo pyrite imbutæ.
22. Minera rarissima, sabulo viridi, cœruleo, rubicundo & aureo con-
spicua, inspersis stellulis albis.
23. Quarzum flavum, globulis nitentibus in superficie instructum.
24. Minera mammillaris, crystallis minimis emergentibus.

Bb

25. Cry-

25. Cryſtalli albæ ex fluore amethyſtino prominentes.
26. Cryſtalli pellucidæ, intermixtis ſtriis ſplendentibus granulorum inſtar minimorum.
27. Cryſtalli, materia tophacea obductæ.
28. Cryſtalli Bohemicæ inter ſe cohærentes nebulofæ.
29. Minera ſtriis radiantibus longioribus, globulis aurei nitoris & cuſpidibus albis, item ſquamulis flavis diſtincta.
30. Minera ſquamofa egregia, miculis cœruleis colore flavo variegatis, prominentibus papillis albis.
31. Cryſtalli albæ elegantiffimæ ſemiopacæ, adnatis globulis auriferis & ſquamis luteis.
32. Cryſtalli particulis virideſcentibus undique conſperſæ.
33. Minera ex cryſtallis abſque cuſpidibus & Marcaſita aurea compoſita.
34. Cryſtalli obtuſius mucronatæ plumbo adhærentes.
35. Minera cryſtallina alba cuſpidibus translucidis & miculis Marcaſita inſperſis, ſ. Cryſtalli, veluti intruſivam nivem habentes.
36. Cryſtalli particulis ſplendentibus diverſicoloribus ornata.
37. Minera ex meris globulis aureis & marmore metallico albo concreta.
38. Minera elegantiffima una parte ex cryſtallis marmoreis ſive grandinis inſtar ſemiopacis, pyrite ſimul inſperſo, altera ex pyrite ut meras guttulas efformet, compoſita.
39. Cryſtalli inter ſe connexæ majores, inhærente paucillo pyrite nitente.
40. Minera ex cryſtallulis albis mire efformata.
41. Minera æris, prominentiis diverſicoloribus cryſtallinis eleganter notata.
42. Minera uno latere ex Quarzo, altera ex Cryſtalli conſtans.
43. Quarzum rubrum Hungaricum corallia æmulans.
44. Striæ cryſtallinæ erectæ longiſſimæ, inferius pyrite inſperſæ.
45. Ex Marcaſita aurea, plumbo, cupro & quarzo concreta minera.
46. Minera plumbi ex meris cubis formata, cryſtallis ubique prominentibus.
47. Cryſtalli minimæ argento nativo adhærentes.

48. Cry-

48. Cryſtalli depreſſæ marmore metallico inſitæ, adjacentibus mammillis pyrite inſperſis.
49. Striæ cryſtallinæ ſecundum longitudinem eleganter diſpoſitæ. del. & deſcr. *Job. Jac. Scheuchzerus* Natur-Gelchichte des Schvveitzerl. Part. III. Tab. I. num. 3. pag. 65.
50. Cryſtalli erectæ & depreſſæ ſibi invicem mixtæ ſtiriaformes.
51. Minera ſerri rubicunda, cryſtallis ſplendentibus in ſuperficie adnatis.
52. Cryſtalli minime Freibergenſes ſine ordine diſpoſitæ.
53. Cryſtalli albæ ex montibus ſylvæ Hercyniæ.
54. Cryſtalli ſ. Pſeudoadamantes Bohemici Kamelenſes.
55. Cryſtalli nigræ Schneebergienſes, ſ. minera ſtanni ſolida rariſſima.
56. Cryſtalli albæ nigris intermixtæ Freibergienſium ex fluore amethyſtino & quarzo cinereo prominentes.
57. Cryſtalli nigræ in marmore metallico albo Eibenſtockenſi.
58. Quarzina minera alba, zona plumbea tranſverſim diſcurrente, Clausthalenſis.
59. Minera turrita Antimonialis Cremnicenſis, in fundamento cryſtallino.
60. Flores flavi cryſtallini Antimonio Cremnicenſi, ignem nondum experto, adhærentes.
61. Cryſtalli maximæ orientales cum radicibus.
62. Cryſtalli puriſſimæ tales minores.
63. Cryſtalli maximæ albæ & rubræ aus der Mummel-Grube beym krummen Hübel am Rieſen-Berge.
64. Cryſtalli longiſſimæ inter ſe connexæ ex Hungaria.
65. Cryſtalli ex monte Pörfulano Landshuttenſi Sileſiæ inſperſis piſis lapideis.
66. Cryſtalli minimæ Svidnicenſes Sileſiæ.
67. Cryſtalli nigræ ex Valle Joachimica.
68. Minera plumbi cubica Gottesbergenſis c. cryſtallo.
69. Minera plumbi ex meris cubis compoſita Ilcuſienſis Polonia, cryſtallo adhærens.
70. Cryſtalli rubræ ſplendentes, ſupra mineram argentiferam poſitæ.

Bb 2

71.

71. Cryſtalli maximæ Amethyſtinæ Hirschbergenſes Sileſiæ.
72. Flores æris Oenipontani ſ. Cryſtalli pellucidæ erectæ coloris virideſcentis, ex matrice ſaturatori prominentes, elegantiffimæ.
73. Cryſtalli Islandicæ cubus puriſſimus.
74. Cryſtalli ejusdem Regni ſtria maxima hexagona 2½. libram ponderans.
75. Minera cryſtallina viridis Waltherſdorffeniſis prope Kupferbergam, cui multum æris ineſt.
76. Cryſtallus ſ. Kay Ceylanenſis. vid. Deſcr. in *Monconys* curioſer Reiſe-Befchreibung.
77. Cryſtalli minimæ, intermixtis quibusdam majoribus.
78. Minera ſquamofa flaveſcens inſperſis paucis miculis aureis.
79. Minera ex meris cubis aureis formata, Quarzo adhærens.
80. Striæ ſubalbæ ſine ordine ex marmore metallico pyrite inſperſo, prominentes.
81. Cryſtalli inter ſe connexæ longiores cum brevioribus.
82. Cryſtallus obtuſe mucronata.
83. Cryſtalli minus erectæ elegantiffimæ.
84. Cryſtalli nigricantis coloris Eibenſtockenſes Topaſium æmulantes.
85. Cryſtalli marmore metallico albo inſperſæ.
86. Cryſtalli longiſſimæ criſpis intermixtæ, inſitis paucis miculis aureis.
87. Cryſtalli rubræ minimæ miculis cubicis flaveſcentibus inſignitæ.
88. Cryſtalli minimæ minus erectæ.
89. Cryſtalli ſemidiaphanæ albæ Stolbergenſes.
90. Cryſtalli longiſſimæ æqualis magnitudinis.
91. Cryſtalli minimæ miculis auriferis inſperſæ.
92. Striæ maximæ ex Quarzo flavo.
93. Minera plumbi ex meris cubis concreta cryſtallis albis ubique inſperſis.
94. Cryſtalli tartariſatæ Freibergenſes ſupra marcasitam & plumbum poſitæ.
95. Cryſtallus opaca nigricans ſ. Fluoris ſubnigri ſtria maxima, del. *Wormius* in Muſ. pag. 101.

96. Cry-

96. Cryſtalli minimæ ſubnigræ, adhærentes marmori metallico albo.
97. Cryſtalli opacæ nitentes in marmore matallico albo.
98. Cryſtalli uno latere amethyſtinæ, altero ſaturatiores rubræ, obtuſius mucronatæ.
99. Minera verrucoſa ex pyrite compoſita.
100. Cryſtalli minimæ ex mammillis ordinatim diſpoſitis prominentes.
101. Cryſtalli ſplendentes ſquamulis & pulvere aurifero ubique inſperſæ.
102. Cryſtallus puriſſima elegans ex Helvetia.
103. Cryſtallus alba cum purpurea, Amethyſtum gemmam referens, ſ. Amethyſtus cryſtallina.
104. Cryſtallus pellucida plumbo inhærens, quam miculæ ſplendentes ex marcasita aurea, item mammillæ & ſtellulæ albæ exornant.
105. Cryſtalli opacæ Freibergenſes miculis ſplendentibus ex Pyrite inferius adnatis.
106. Cryſtallus montana pellucida & mucronata hexagona elegans, talem delin. *Aldrovandus* Muſ. Metall. Libr. IV. Tab. V. pag. 940. it. *G. F. Milinus* Memor. Saxon. Subter. Part. II. Rel. I. pag. 8.
107. Cryſtallus adnatis ſquamis erectis maximis ex Marcaſita aurea formatis.
108. Cryſtallus ſquamis ita diſpoſitis minimis, quæ meras papillas efforment.
109. Super Cryſtallum albam opacam exſtructæ prominentiæ ex Marcaſita formatæ & topho iterum incruſtatæ.
110. Cryſtallus ex Norwegia.
111. Cryſtalli ſemiopacæ inſperſo pulvere aurifero.
112. Cryſtalli aurei coloris mineris Martis inſiſtentes ex Ducatu Glo-goviienſi Sileſiæ.
113. Cryſtalli prominentes ex minera argenti ſolida, inſperſis paucis miculis aureis.
114. Cryſtalli cum multo Pyrite.

Bb 3

De

DE Generatione Crystalli vid. *Christ. Hugonii* Traité de la Lumiere f. Tr. de Lumine Capit. V. *Job. Jacobi Scheuchzeri* Natur. Geschichte des Schvveitzerl. Part. III. pag. 53. 63. & 75. Meteorologiam & Oryctographiam Helveticam pag. 139. seqq. it. Herbarium diluvian. Tab. 9. fig. 2. pag. 31. Ex nive vel glacie vid. *Plinius* Histor. Natural. Libr. XXXVII. Cap. II. & plerique antiqui Naturalium rerum Scriptores, quos *Ul. Aldrovandus* in Museo Metall. Lib. IV. pag. 940. it. *Joh. Jonstonus* Thavmatogr. Natural. Class. IV. Cap. XIX. recensuit, itemque collegit *Job. Henr. Hottingerus* simulque falsitatem demonstravit in Descript. montium glacialium Helveticor. Cap. VII. quæ reperitur in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. III. Ann. IX. & X. in Append. Phœn. V. pag. 61. seqq. Conf. *Conrad. Gesneri* de Figur. Lapid. Cap. I. pag. 17. *Ol. Wormii* Museum pag. 100. Museum Calceolarianum Sect. III. pag. 193. *Erasmi Bartholini* Experimenta Crystalli Island. *Ul. Aldrovandus* Mus. Metal. Libr. IV. pag. 934. *Atban. Kircheri* Mund. Subter. Tom. II. Libr. VIII. pag. 24. *Ans. Boetii* de Boot Hist. Gem. & Lapid. Lib. II. Cap. LXXIII. pag. 217. seqq. *G. H. Velschii* Observat. Phys. Medic. Hecat. I. Observ. XC. *Ferrand. Imperati* Histor. Natur. Libr. 24. pag. 716. - 726. *Johan. Woodwardi* Geograph. Physic. pag. 147. *Christ. Vateri* Physiolog. Experimental. Sect. V. Cap. VI. Qvæst. I. pag. 418. & 419. it. *Mauritii Ant. Cappelæ* Prodromum Crystallographiæ. De usu medicamentoso vid. *Job. Muys* in Podaliriæ redivivo pag. 71.

ARTICVLVS II.

Marmora, Stalactitæ, Lapides speculares, calcarii, tophacei, Arenæ &c.

1. Amianthus s. Asbestinus lapis, (*Stein- oder Erd- Flachs*) ex Hungaria prope Cibinium ad filamenta præparatus (S. 144.)
2. Amianthus ejusdem Regni in tabulis (S. 256.)
3. Amianthus viridis ex Rhetia (S. 514.)
4. Amianthus Turcicus albus, ex filis longissimis constans. (S. 261.) hunc delin. & descr. *Ulyss. Aldrovandus* in Museo Metallico Libr. IV. pag. 657. seqq. it. *Job. Jac. Scheuchzerus* in Meteorologia & Oryctograph. Helvetica pag. 132. Conf. *Georg. Agricola* de Nat. Fossil. Libr. V. Cap. IX. pag. 520. *Conr. Gesneri* de Figur. Lapid. fol. 5. *Ans. Boetii* Histor. Gemmar. & Lapid. Libr. II. Cap. CCIV. pag. 382. *Andr. Libavii* Singul. Part. III. in fine, præ. *Job. de Laët* de Gemm. & Lapid. Libr. II. Cap. VIII. pag. 118. seqq. *Ol. Wormii* Museum Libr. I. Cap. VI. pag. 55. *Atbanas. Kircheri* Mundum Subter. Tom. II. Libr. VIII. Sect. III. pag. 166. seqq. it. *Ej.* Chinam illustrat. Part. IV. Cap. XI. pag. 207. *Claud. du Molinet* dans le Cabinet de la Bibliotheque de St. Genevieve Part. II. Tab. VI. &c. Multa

- Multa huc spectantia, præ. de linteo incombustibili colleg. *Tilingius* in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. II. An. II. Obs. LXI. pag. 109. *Wormius* L. C. supr. citat. *Kircher* L. C. p. 67. it. *Petr. della Valle* Reise Beschr. Part. IV. Send - Schreib. XI. pag. 205. Linteum incombustibile descr. & delin. *Ferr. Imperatus* Hist. Natural. Libr. XXV. Cap. V. pag. 767. & ex eo *Boetius* in Histor. Gemmar. & Lap. Libr. II. Cap. CCIV. pag. 383. it. *Nich. Bernh. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Cap. XVIII. pag. 49. (plur. vid. in *hujus Promtuarii* Part. II. Sect. IV. Class. IV. Artic. I. num. 9.)
5. Alabastritæ candidi tabula inferius flavedine quadam tincta. (S. 325.) descr. *Ans. Boetius* in Histor. Gemmar. & Lapid. Libr. II. Cap. CLXIX. pag. 490. *Job. de Laët* de Gemm. & Lapid. Libr. II. Cap. XXV. pag. 166.
  6. Ammochryfos singularis, s. Lapis flammulis cubicis aureis in superficie conspersus ex Rhetia, (S. 194.)
  7. Ammochryfos, s. Scissilis lapis aurei splendoris, Goldglimmer, Katzensgold, (S. 246.) descr. *Conr. Gesnerus* de Figur. Lapid. pag. 76. *Boetius* Hist. Gem. & Lap. Libr. II. Cap. CXL. pag. 424. *Job. de Laët* de Gem. & Lap. Libr. II. Cap. XXI. pag. 147.
  8. Argyrites, s. Mica argentei splendoris ex monte Sabotho prope pagum Gurcke Ducat. Suidnicenf. Siles. Silber-Glimmer, Katzen-Silber (S. 245.)
  9. Argyrites subruber ex fundo fontis Johannei (S. 410.)
  10. Argyrites ibidem erutus argentei splendoris (S. 411.)
  11. Argyrites, s. Mica alia striata in Bohemiæ montibus frequens, (S. 412.) descr. *Ol. Wormius* Mus. Libr. I. Sect. II. Cap. XI. pag. 130. præ. *Georg. Fabritius* Observ. de rebus Metallic. Obs. X. pag. 28. it. *Car. Nic. Langius* in Histor. Lapidum Figurator. Helvetiæ Part. II. Cap. V. pag. 42.
  12. Arena multicolor in littoribus Borussiæ marinis collecta, cui inest nigra Martialis (T. 396.)
  13. Arena talis elegantior, in littoribus prope urbem Barth in Pomerania frequens (T. 418.)
  14. Arena alba cum Mica, ex lacu viridi montium Carpathicorum. (S. 555.)
  14. Arena nigra quæ in lacu Slawensi Ducat. Glogoviens. Silesiæ reperitur. (T. 419.) Arenam talem nigram Ambonensem descr. *Georg. Everh. Rumphius* Amboins. Rarit. Kam. Libr. III. Cap. XVI. pag. 223. De Qualitate usque arenæ evolvend. *Atban. Kircherus* Mund. Subter. Tom. II. Libr. VII. pag. 326. seqq. præ. *Ferrand. Imperatus* Hist. Nat. Libr. II. Cap. XVI. pag. 49. seqq.

15. Basaltres uti in Misnia, prope Dresdam copiose eruitur, ferrei coloris (S. 305.) descr. *Ans. Boetius* in Hist. Gem. & Lapid. Libr. II. Cap. CCLXXIII. pag. 496.
16. Bononiensis lapis, s. Litheosphorus & Phosphorus natus it. Lapis lucifer. (S. 206.) descr. *Ol. Wormius* in Museo Libr. I. Cap. V. pag. 46. it. *Car. Nic. Langius* in Hist. Lap. Figur. Helvet. Part. I. Cap. VI. pag. 15. Tab. II. Lit. A. In peculiari Tractat. vero *Fortunius Licetus* in Litheosphoro s. de Lapid. Bononiensi, *Christianus Mentzelius* in Tract. cui Titul. Lapis Bononiensis in obscuro lucens, collatus cum Phosphoro Hermetico *Christ. Adol. Balduini*, it. *Ludovic. Ferdinand. Comes de Marsigli* in Phosphoro minerali, s. Lapid. illuminabil. Bononiens. Preparationem huius lapidis & vires exhibent id. *Langius* L. Cit. it. *Paulus Boccone* in Observat. Natural. Observ. XV.
17. Calcarius lapis cinerei coloris, sylvæ Hercyniæ prope Wolfferode (S. 250.)
18. Calcarius lapis Islebiensis cinereus (S. 251.)
19. Calcarius lapis albus ex montibus Hercyniæ (S. 252.)
20. Calcarius lapis albus Silesiæ Superioris spiculis splendentibus (S. 253.)
21. Calcarius lapis nigricantis coloris maculis quadratis insitis, Rosenauensis Silesiæ (S. 253.) Calcarios lapides descr. *Georg. Agricola* de Nat. Fossil. Libr. VII. Cap. XVIII. & XIX. pag. 651. *Ill. Aldrovandus* Mus. Metall. Libr. IV. pag. 745. *Ol. Wormius* in Mus. Cap. LV. pag. 45. *Ans. Boetius* in Hist. Gem. & Lapid. Libr. II. Cap. CCXCIII. pag. 522. aliique.
22. Calcis Flos, vid. Beschreib. des Fichtelberges pag. 240. s. Cremor Thermis Carolinis supernatans, (S. 226.) descr. *Ol. Wormius* in Mus. Libr. I. Cap. VI. pag. 51. *Christian Lange* de Thermis Carolinis, *Fabianus Sommerus* de inventione, descriptione, temperie, viribus & usu Thermarum Caroli IV. *Imperat. Frid. Hoffmannus* in Dissert. de Carolinis Thermis Cap. II. §. 10. pag. 22. it. *Georg. Hier. Velschius* Observ. Phys. Medic. Hecatost. I. Observ. LXV. pag. 88.
23. Chrysites notulis quadratis aureis adpersus. (S. 230.)
24. 25. 26. Cos coloris nigri & viridis, olearia, item alia arenaria, s. aquaria (S. 288.) del. & descr. *Conrad. Gesnerus* de Figur. Lapid. Cap. VI. p. 101. *Georg. Agricola* de Natur. Fossil. Lib. V. Cap. XX. pag. 545. *Boetius* Hist. Gemmar. & Lapid. Lib. II. Cap. CCICV. pag. 542. *Ill. Aldrovandus* in Mus. Metall. Libr. IV. pag. 719.
27. Galactites s. Galaxia ex monte Apennino (S. 223.) descr. *Boetius* L. C. Cap. CCXXIX. p. 412. *Ill. Aldrovandus* L. C. Libr. IV. p. 66. Mus. Calceolar.

- lar. Sect. III. pag. 399. De magna æstimatione apud Turcas vid. *Eduard. Brown* Reise-Beschreib. pag. 151.
- 28 29. Galactites arbusculis aureis & alius nigris refertus (S. 435. & 436.)
30. Gypsum Lauchense striatum album (S. 420.)
31. Lydius lapis coloris nigri (S. 262.)
32. Magnes IV. Libras Ferri habens, (S. 452.) Multa Magnetem spectantia collegit *Athanas. Kircherus* de Arte Magnetica, it. *Fr. Tertius de Lanis* in Magisterio Naturæ & Artis Tom. III. Libr. XXIII. pag. 213. seqq. *Matth. Haly* in Magnetismo magno s. Contemplationibus Metaphysicis & Divinis a consideratione Magnetis subnat. *Guil. Gilbertus* de Magnete Magneticisque corporibus Physiologia nova, *Job. Valent. Scheid.* Dissert. de Magnete, *Mich. Bernb. Valentini* in Mus. Museor. Part. I. Cap. XVII. pag. 47. seqq. prc. Part. III. pag. 78. -- 102. De armatura vid. *Nic. Bionis* Mathematische Werck-Schule; Plures Auctores alleg. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Besler. Tab. XXIX. pag. 88. Errores detexit *Job. Jac. Spenerus* in Dissert. de Magnete Lips. 1688. habit. Conf. *Illustre Samml. von Nat. und Medic. Gesch.* IV. Vers. An. 1718. Mens. Jun. Class. V. Art. X. pag. 1267. it. XV. Vers. An. 1721. Mens. Januar. Class. V. Art. II. pag. 100. it. pecul. Tract. de l' Aiman s. de Magnete. Magnetem ponderis LX. librarum descr. *Nebem. Grew* in Mus. Regal. Societat. pag. 310. & alium XX. libras ferri attrahens *Valentini* L. supr. citat. pag. 47.
33. Marmor durissimum album, in quo lineæ rubræ transversim discurrunt, ex Thermis Carolinis, vulgo dem Prudel, exemptum (S. 228.) descr. *Frid. Hoffmannus* in Dissert. de Carolinis Thermis Cap. II. §. 6. pag. 21.
34. Marmor tale cortice croceo obvoluntum (S. 552.)
35. Marmor arenosum Franconiæ subrubrum in superficie a Natura vitrificatum (S. 413.)
36. -- 46. Marmora & lapides varii politi diversas figuras referentes (S. 166. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192.)
47. Marmor nigrum durissimum politum, cui variæ figuræ crystallinæ, circulares, lunares, denticulatæ & aliæ immersæ. (S. 183.)
48. Marmor nigrum durissimum ex monte Sabotho, Ducatus Suidnicens. Silesiæ, auro dives (S. 428.)
49. Marmor colore viridi & fusco variegatum, cui aurum inest, ex eodem monte (S. 424.)

50. Marmoris nigri durissimi tabula lineolis albis hinc inde discurrentibus ex Duc. Altenburgico (S. 528.)
51. Marmoris cinerei tabula cum figura accuratissime expressa ejusdem Ducat (S. 529.)
52. Marmoris albi tabula punctulis inspersis nitentibus ibidem frequens (S. 530.)
53. 54. 55. Marmora Silesiaca, ut Pribornensia, Montis Sabothi, Wederitzensia aliorumque locorum (S. 531. 532. 533.)
56. Marmor subviride, Italis Verdello dictum, quo utuntur ibidem lapidis Lydii loco (S. 214.) vid. *Wormius* in Mus. Libr. I. Sect. II. Cap. IV. p. 43.
57. Ex Marmore Florentino, colore albo, rubro, cinereo & viridi variegato, globus maximus exacte sphaericus (S. 472.)
58. Ex Marmore Salisburienfi albo & rubro globus minor (S. 283.)
59. Ex marmore cinereo Bohemico punctulis nigris insperso globus ejusdem magnitudinis (S. 284.) hunc descr. *Bob. Balbinus* Histor. Bohem. Libr. I. Cap. XXXIII. p. 22. & 82. Marmora alias descripsit *Georg. Agricola* de Nat. Fossil. Libr. VII. pag. 612. -- 640. *Ans. Boetius* in Hist. Gemm. & Lapid. Lib. II. Cap. CCLXVI. pag. 487. seqq. *Ferrand. Imperatus* Hist. Natural. Libr. XXV. pag. 770. seqq. prc. *Ul. Aldrovandus* Mus. Metall. Libr. IV. pag. 746. seqq. Varias species vid. in *Job. Weichart Valvasors* Ehre des Herzogth. Crains Tom. I. Libr. III. Cap. XXX. pag. 430. seqq. De Artificio tingendi Marmora, vid. *Franc. Tertius de Lanis* in Magister. Natur. & Artis Tom. II. Libr. I. pag. 35.
60. 61. 62. Marmor metallicum album, Spath, Gottesbergense in apice crystallinum, Clausthalense, & Goslariense (247. 248. 249.)
63. Marmor album metallicum in nigro repens (S. 198.)
64. Marmor album, quod venas metallicas per transversum secat (S. 199.)
65. Medulla Saxorum territorii Pragensis, in qua lapides varii immerfi conspiciuntur (S. 201.)
66. Morochrus lapis coloris mellei (S. 295.) descr. *Ans. Boetius* Hist. Gemm. & Lapid. Libr. II. Cap. CCXXIX. pag. 412.
67. Pyrites externe albus, interne nigricans, ex montibus cretaceis Regni Daniae (S. 387.)
- 68 -- 82. Saxa num. XV. ex montibus Misniae, diversorum colorum, quae sculpturam & polituram admittunt, & varias gemmas referunt (S. 535. -- 549.)

83. Sa-

83. Saxum fissile in tabulis Mansfeldense, cui æs inest (T. 31.) descr. *G. F. Mylius* Memorab. Sax. Subt. Part. I. Rel. I. pag. 1. seqq.
84. Saxum suillum s. foetidum nigrum ex Insula Hovitzholmensi Norwegiae (S. 406.) hoc eleganter descr. *Ol. Wormius* in Mus. pag. 38. it. *Mich. Bernh. Valentini* in Mus. Museor. Part. II. Cap. II. pag. 20. Spathum vid. Marmor metallicum supra num. 60.
85. Specularis lapis pellucidus & alius coloris argentei ex Moscovia, *Frauen-Eiss* (T. 463.)
86. Specularis lapis Reichsteinensis Silesiae niger, s. Aphroselinus obscurus *Schwenckfeldii*, vid. ejusdem Catal. Fossil. Siles. Libr. III. p. 363. (T. 462.)
87. Specularis lapis niger in matrice, s. Marmore metallico ex monte Sabotho Ducatus Suidnicensis Silesiae (T. 460.)
88. Specularis lapis ejusdem loci, a matrice separatus (T. 461.)
89. Specularis lapis Hungaricus (T. 464.)
90. Specularis lapis, s. Glacies Mariae *Valentini* Mus. Museor. Libr. I. Cap. XVI. pag. 46.
91. Specularis lapis Steinkirchensis prope urbem Strehlen in matrice (T. 456.)
92. Specularis lapis a matrice separatus in particulis (T. 457.)
93. Specularis lapis cinereus opacus, ex Ducatu Troppaviensi Silesiae (T. 465.)
94. Specularis lapis albus diaphanus ibidem erutus (T. 466.) Lapidem hunc alias descr. *Georg. Agricola* de Nat. Fossilium Libr. V. Cap. VIII. pag. 517. *Ans. Boetius* in Histor. Gemmar. & Lapid. Libr. II. Cap. CCXV. pag. 396. *Georg. Hier. Velschius* Observat. Physic. Medic. Hecatost. I. pag. 91. *Guido Panciroli* de rebus deperditis Tit. VI. pag. 21. seqq. *Car. Nicol. Langius* in Hist. Lapid. Figur. Helvet. Part. II. Cap. I. Gener. III. pag. 27. it. *Valentini* in Mus. Museor. Part. I. Cap. XVI. pag. 46. *Ferr. Imperatus* Histor. Natur. Libr. XXVI. Cap. X. pag. 803. alique.
95. Stalactites s. Lapis stillatitius, *Tropff-Stein*, *Wall-Stein*, in quo dens animalis inclusus in Specu Baumanniano frequens (S. 121.) Specum descr. & delin. *Tenizelius* in Colloquiis Menstr. An. 1697. Mens. August. pag. 666. *Hermannus von der Harde* in Aët. Erudit. Lipsiens. An. 1702. Mens. Jul. pag. 305. seqq. prc. *Georg. Henr. Bebreus* in Hercynia curiosa Cap. I. pag. 1. seqq. de Stalactite evolv. *Anton. Deusingius* de Foetu Mussipontano pag. 157. S. 124. seqq. *Mart. Zeillerus* in Topographia Ducatus Brunsvicensis fol. 30. & 31. Sylv.

- Boccone* in curiosen Anmerckungen über natürliche Dinge, *Car. Nic. Langius* in Histor. Lap. Figurat. Helvetiæ Part. II. Cap. II. pag. 29. præ. *Behrens* L. C.
96. Stalactitæ stiriac-formes majores oblongi, s. pyramidales ejusdem loci. tales del. & descr. *Ul. Aldrovandus* Mus. Metall. Libr. IV. pag. 503. (S. 257.)
97. Stalactites maximus VI. libras ponderans ibidem erutus (S. 255.)
98. Stalactitæ tubuli minores in Crypta Schartzfeldica fræquentes, imitantes stirias, quæ de tectis brumali tempore dependent. (S. 122.) conven. cum delin. & descr. ap. *Job. Jac. Scheuchzerum* in Meteorol. & Oryctograph. Helvetic. pag. 154. *Tentzelium* Colloq. Menstr. An. 1698. pag. 658. seqq. *Boetium* Hist. Gem. & Lapid. Libr. II. Cap. CCXXXVII. pag. 421. *Job. de Laet* de Gemm. & Lapid. Libr. II. Cap. XX. pag. 144. *Ol. Wormium* in Mus. pag. 52.
99. Stalactitæ tubuli oblongi albi in superficie rubri Kauffungen-ses, ex monte, vulgo dem Mühlberge (S. 96.) descr. *Georg. Ant. Volckmann* in Silesia subterr. Cap. III. §. 17. pag. 73.
100. Stalactites ejusdem loci alius (S. 95.)
101. Stalactites ex lamellis flavis compositus in crypta subterranea alia ibidem frequens (S. 289.)
102. Stalactites cum rudimentis ramorum per longitudinem striatus ex Regno Borussiae (S. 93.) del. & descr. *Georg. Andr. Helwingius* in Lithograph. Angerburgic. Part. I. Cap. VI. Class. I. Sect. II. Tab. II. num. 7. p. 42.
103. Stalactites peralbus ex Carinthiæ cryptis (S. 526.)
104. Tartarus in tabulis prope Lignitium, s. ex Thermis Grunthalensibus (S. 154.) descr. in *Georg. Ant. Volckmanni* Silesia Subterr. Cap. XIV. §. 19. pag. 299.
105. Tartaro albo involuta terra & frustula ligni ex cellis subterraneis (S. 255.)
106. Terra argillacea cinerea prope Misniam effossa, ex qua Dresdæ vasa Porcellana conficiunt (S. 453.)
107. Tophus s. Porus, *Toff-Stein* oder *Topff-Stein* luteus, in superficie undulatus Thermarum Carolinarum ductibus adhærens (S. 224.) vid. *Frid. Hoffmanni* Dissert. de Carolinis Thermis Cap. II. §. 6. pag. 21.
108. Tophus ibidem una nocte in argillam recens coctam præcipitatus, sive in statuam Johannis Evangelistæ, & in leonem ex ea formatum (S. 225.) id. *Hoffmannus* L. C.
109. Tophus friabilis luteus ex iisdem Thermis (S. 227.)

110. To-

110. Topho Ovum totum ibidem incrustatum (S. 513.) Tophum hanc descr. *Gothofred. Bergertus* de Thermis Carolinis pag. 14. -- 20. Alios vero descr. *Georg. Agricola* de Nat. Fossil. Libr. VII. Cap. XII. pag. 640. *Ans. Boetius* in Hist. Gem. & Lapid. Lib. II. Cap. CCXIX. pag. 402. *Job. de Laet* de Gemm. & Lapid. Libr. II. Cap. XII. pag. 132. præ. *Ul. Aldrovandus* in Mus. Metallic. Lib. IV. pag. 703. *Ol. Wormius* in Museo Libr. I. Cap. VI. pag. 51. *Bob. Balbinus* Miscell. Histor. Regn. Bohem. Libr. I. Cap. XXIV. pag. 63. it. *Rob. Ploot* Nat. Histor. of. Oxfordshire pag. 34. & ex eo *Job. Jac. Scheuchzerus* Hydrographiæ Helveticæ (quæ est Hist. Natur. Helveticæ Part. II. pag. 320.) conf. *Carol. Nic. Langii* Hist. Lap. Fig. Helvetiæ Part. II. Libr. III. Cap. II. pag. 55.
111. Tophus ex Thermis Stubnensibus (S. 200.)
112. Tophus albus ex Fonte Kukus Districtus Gradlicensis in Bohemia (S. 319.) vid. *Carol. Valentin. Kirchmeyeri* Descriptio Fontis pag. 20. Conf. *Christ. Gottl. Langii* Kukus Brunn. Verdello vid. supra Marmor num. 56.
113. Trichites Dioscoridis in Ægypto frequens, s. Alumen Schiston, seu scissile album (S. 485.) optime descr. *Ferr. Imperatus* in Hist. Natural. Libr. XIII. Cap. XX. & XXI. pag. 440. seqq.
114. Violaceus lapis, s. Jolithus, cum musco flavo fortiter adhærenti, odorem violæ Martiæ spirans, diversorum colorum ex montibus Giganteis Silesiæ, Veilcken-Stein (S. 124.) descr. *Casp. Schwenckfeld* in Beschreib. des Hirschberger Bades pag. 181. *Ol. Wormius* in Museo Libr. I. Sect. II. Cap. II. pag. 37. præ. *Miscell. Nat. Curios.* Dec. II. An. VIII. Observ. XXIX. pag. 81. it. *Georg. Ant. Volckmann* Siles. Subter. Part. I. Cap. II. pag. 47. De Causa odoris hujus lapidis, vid. *Schwenckfeld* L. supr. cit. *Georg. Agricola* de Nat. Fossil. Lib. I. Cap. V. pag. 346. præ. *Carol. Nicol. Langius* in Histor. Lapid. Figurat. Helvet. Part. I. Cap. VI. pag. 12.
115. Violaceus lapis s. Jolithos ex Fonte Johannea (S. 405.)
116. Violaceus lapis subalbus Aldebergensis Misniæ sine musco (S. 312.) descr. *Job. Kentmannus* in Nomenclatura rerum fossilium Tab. VI. fol. 36. *Georg. Agricola* de Natura Fossil. Lib. I. Cap. V. pag. 346. *Ul. Aldrovandus* in Museo Metallico Libr. IV. pag. 709. it. *Petr. Albinus* in der Meißnischen Berg-Chronica Tit. 19. pag. 154.
117. Zeblicius lapis s. Marmor *Boetii* ex Misnia (S. 242.) vid. Eiusdem Hist. Gem. & Lapid. Lib. II. Cap. CCLXXVIII. pag. 502. seqq. *Ol. Wormius* Mus. Lib. I. Sect. II. Cap. IV. pag. 43. præ. *G. F. Mylius* Sax. Subter. Memorabil. Part. I. pag. 72. seqq.

Cc 3

118. Ze-

118. Zeblicius lapis alius viridis, colore nigro oculatus raro occurrens. (S. 484.)
 119. Zeblicius lapis atrorubescens, ubi vasa tantum pro Rege conficiuntur. (S. 441.)
 120. Zeblicius lapis mire flexuosus. (S. 442.)

Classis III.

ARTICVLVS I.

Lapides *ἔμμορφοι*, s. figura certa gaudentes ex lusu Naturæ vel Phantasiæ.

1. *Ætites* peregrinus albus lævis lineis undiquaque obvolutus rarissimus Adler-Stein, Klapper-Stein. (S. 477.) convenit cum *Mistica-Kiappa Rumphii* in Amboinsch. Rarit. Kam. Lib. II. Cap. LX. pag. 309.
2. *Ætites* lævis sive politus Arabicus ovi anserini magnitudine, coloris aurei. (S. I.) maximus capite humano & alius ovo struthionis major, descr. in *Petr. Albini* Meissnisch. Berg-Chronica Titul. XIX. pag. 154. it. in *Valvasors* Ehre des Hertzogth. Crains Part. I. Libr. III. Cap. XXX. pag. 430. alium *Bartholinus* Neapoli in Mus. Ferr. Imperati vidit caput humanum magnitudine superantem, ut testatur Cent. I. Epistol. Medicinal. XLIX. pag. 202.
3. *Ætites* in Arabia frequens minimus lævis rotundus, coloris fusci (S. 316.) Accedit ad delin. *Ans. Boetii* Hist. Gemm. & Lapid. Libr. II. Cap. CXCVII. pag. 376. it. *Job. Henr. Lochneri* in Mus. Beslerian. Tab. XXX.
4. *Ætites* talis rotundus Ochram nativam referens (S. 487.)
5. *Ætites* Hildesienfis colore ex pullo nigricante (S. 220.) vid. *Friedric. Lachmund* Oryctograph. Hildesheimensis Cap. XII. Fig. VII. pag. 30.
6. *Ætitæ* interior facies ad ripam Moldaviæ prope Mottchen in Bohemia repertus. (S. 219.)
7. *Ætites* coloris cinerei exacte sphæricus ex Mœna Insula (S. 299.) convenit cum delin. & descr. in *Miscell. Nat. Curiosor.* Dec. II. An. VI. Observ. I. pag. 1. talem sphæricum quoque delineav. *Lochnerus* in Mus. Beslerian. Tab. XXX. pag. 90.
8. *Ætites* Aldebergensis Misniæ interna mire facies (S. 300.)
9. *Ætites* agri Romani niger raro occurrens, qui ob duritiem & polituram lapidis Lydii loco esse potest. (S. 317.)

10. *Æti-*

10. *Ætites* durissimus externe ruber, interne crystallinus ex *Districu Gradlicensi* Bohemiæ (S. 467) conven. cum delineat. ap. *Ans. Boetium* Hist. Gemm. & Lapid. Libr. II. Cap. CXCVII. pag. 377.
11. *Ætites* cuspidatus oblongus coloris aurei (S. 478.)
12. *Ætites* fuscus lævis durissimus ex meris lamellis compositus. (S. 488.)
13. *Ætito-Ammonites*, s. Cornu Ammonis elegantis structuræ, *Ætitem* simul referens, coloris fusci (S. 2.) conven. cum delineat. quæ reperitur in *Frid. Lachmundi* Oryctographia Hildesheimensi Cap. XII. Fig. VII. pag. 30.
14. *Ætito-Bucardites* ejusdem coloris, sive Concha bivalvis, interne continens *Callimum* fluctuantem (S. 434.) tal. descr. apud *Georg. Hieron. Velsibium* Observ. Physic. Medicar. Hecatost. I. pag. 53. it. in *Ephemerid. Nat. Curiosor.* Dec. II. An. VI. Observ. III. pag. 5.
15. *Ætito-Campoides* Aldebergensis Misniæ (S. 300.)
16. *Ætito-Geodes* maximus, s. Lapis, arenam & callimum fluctuantem in se continens ex Ducatu Jauroviensi Silesiæ (S. 440.) *Ætitem* præter supra nominatos descripsit *Guilielm. Laurenbergius* in Historica Descriptione *Ætitæ* s. Lapidis Aquilæ; it. in peculiari Schediasmate *Job. Laurent. Bauschii* & ferme omnes Lithologi recentiores, qui pro fructu petrificato, & Callimum pro seminibus habent. vid. *Nicol. Venette* in Traictat. de Lapidibus Cap. IV. Art. II. Observ. IV. pag. 28. Quibus jungendi, qui probant eum in nido Aquilarum reperiri, *Job. Agricola* de Nat. Fossil. Lib. V. Cap. XVII. pag. 538. seqq. *Conrad. Gesnerus* de Figuris Lapid. Cap. I. pag. 10. *Lev. Lemnius* de Occult. Naturæ miraculis Lib. IV. Cap. XII. pag. 407. *Museum Calceolar.* Sect. III. pag. 320. *Ferrand. Imperatus* Hist. Natural. Libr. XXV. & XXVI. pag. 736. præ. pag. 408. *Georg. Everh. Rumphius* Amboinsch. Rarit. Kam. Libr. III. Cap. LX. pag. 309. aliique. De viribus *Ætitæ* mirificis, quod brachio alligatus abortum præcaveat, inferioribus contra partibus admotus factum & secundinas pellat, venena insuper ac fures prodat, amorem conciliet, aliisque vid. *Levin. Lemnius* L. supr. cit. *Franc. Rucus* de Gemmis Cap. XIII. pag. 238. *Mub. Deringius* de Medicina & Medicis adversus Jatromastigas & Pseudiatros Part. I. Sect. III. Cap. VII. pag. 108. *Ans. Boetius* in Hist. Gemmar. & Lapid. Libr. II. Cap. CXCVIII. pag. 378. *Ul. Aldrovandus* in Mus. Metall. Libr. IV. pag. 580. *Ol. Wormius* in Museo Libr. I. Sect. II. Cap. XIII. pag. 77. *Petr. Bellonius* Observat. Lib. II. Cap. XXIII. Vires has superstitionibus adscribit *Paulus Ammannus* in Manuduct. ad Mater. Medic. pag. 18. *Christ. Vaterus* in Physiolog. Experimental. Sect. V. Cap. VIII. pag. 381. it. *Job. Jac. Baje-*

rus in Oryctograph. Norica Cap. V. pag. 33. Quas & alias restituere nititur *Georg. Baglivius* Operum Dissert. V. §. II. pag. 502. *Vitus Riedlinus* Linear. Medicar. An. IV. Mart. Linea XXIX. it. *Job. Petr. Albrecht* in Ephem. Nat. Curios. Dec. II. An. IX. Observ. LXX. pag. 136. aliique.

17. Alveolus maximus ab aliis sejunctus Maslensis (S. 336.)

18. Alveoli plures simul juncti & concreti in matrice lapidea (S. 199.) delin. *Leonb. Dav. Hermann* Maslograph. Tab. XII. num. 32. pag. 227. sive Cauda Cancris petrefacta *Hehwingii* in Lithograph. Angerburgic. Part. I. Tab. VII. num. 23. pag. 64. it. *Georg. Ant. Volckmanni* Siles. Subter. Part. III. Tab. VI. num. 3. & *Gamarolithes Langii* Hist. Lapid. Figurat. Helvet. Part. II. Libr. III. Cap. II. pag. 67. Ichthyospondyli sive Vertebrae piscium secund. *Eduard. Luidius* in Lithophil. Britannic. Ichnograph. Class. XII. Cap. XXII. pag. 82. & Spondylolithi s. Dolicolithi *Velfchii* in Ephemerid. Nat. Curios. Dec. I. An. I. Obs. CLVII. pag. 337. Conf. *Ul. Aldrovandi* Mus. Metall. Lib. IV. pag. 491.

19. Asteria media columnaris pentagona Tubingensis, radiolis eminentibus Entrocho similis, zugespitzter Stern-Stein, (S. 417.) delin. & descr. *Job. Baubinus* de lapidibus a Natura in terra figuratis pag. 31. *Job. Jac. Scheuchzerus* in Meteorologia & Oryctograph. Helvetica pag. 323. fig. 152. *G. H. Velfchius* Obs. Physic. Medic. Hecatost. I. pag. 52. prc. *Carol. Nicol. Langius* in Hist. Lap. Figurat. Helvetiae Part. II. Libr. III. Cap. II. Tab. XX. pag. 64.

20. Asteria minima sibi invicem separata Echterdingensis elegans (S. 418.) accedit ad delineationem quam habet *Ulyss. Aldrovandus* Mus. Metall. Libr. IV. pag. 880. Pro Vertebrae cujusdam Stellae marinae tardigradae habet *Eduard. Luidius* Lithophil. Britannici Ichnograph. Epist. IV. pag. 115.

21. Asteria columnaris Entrocho similis radiis minutissimis (S. 117.) del. & descr. *Job. Jac. Scheuchzerus* in Meteorol. & Oryctograph. Helvetic. fig. 158. it. *Carol. Nic. Langius* in Hist. Lap. Fig. Helvet. pag. 64.

22. Astroites tubularis, s. Pseudocorallina alba Indiae Orientalis striata, stellulis maximis elegantissimis totam substantiam permeantibus, Stern-Stein. (S. 90.) similem delin. & descripsit *Ulyss. Aldrovandus* in Museo Metallico Libr. IV. pag. 878. *Dav. Sigism. Büttnerus* in Corallio-graphia subterranean. Cap. III. pag. 19. Tab. I. fig. 7. prc. *G. A. Hehwing.* in Lithograph. Angerb. Part. II. Cap. III. pag. 123. talem quoque repraesentat *Eduard. Luidius*

dus in Lithophil. Britann. Ichnograph. Tab. penultima. Conf. *Car. Nic. Langii* Hist. Lap. Figurat. Helvet. Part. II. Libr. III. Cap. II. Tab. XVII. pag. 57.

23. Astroites ejusdem structurae, stellulis minimis insignitus (S. 91.)

24. Astroites reticularis, in quo spatia oblonga stellulis elegantissimis adimpleta (S. 368.)

25. Astroites reticularis alius stellulis sexangularibus ubique repletus (S. 369.) convenit cum delineat. quam dedit *Ulyss. Aldrovandus* in Mus. Metall. Libr. IV. pag. 878.

26. Astroites favaginosus Cameracensis, sec. delineat. *Leonb. Dav. Hermann* Maslograph. Tab. XI. num. 29. pag. 221. (S. 17.)

27. Astroites s. Columellus flavus Maslensis striis minutissimis (S. 51.) *id.* L. C. Tab. XI. num. 15. pag. 220.

28. Astroites ejusdem loci siliceae substantiae, stellulis minimis impressis (S. 52.)

29. Astroites Maslensis major (S. 76.)

30. Astroites ejusdem loci minimus (S. 77.)

31. Astroites alii ejusdem magnitudinis (S. 342.)

32. Astroites peregrinus striis evidentibus, & rotulis albis cylindraceis simul adimpletus (S. 338.)

Astroites sive stellares lapides rarioris notae vid. in hujus *Promptuarii* Sect. III. Class. I. Artic. II.

Batrachites minor vid. Lapis Bufonis.

33. Belemnites, Pfeil-Stein, Schoß-Stein, Alpenschoss, Strahl-Stein, Maslensis Silesiae albus per medium divisus s. Crystallinus (S. 47.) delin. *L. D. Hermann* Maslograph. Tab. XI. num. 63. pag. 222.

34. Belemnites ejusdem loci electrinus in longitudinem diffusus & canaliculatus, cum striis transversis, sive interna facies (S. 258.)

Internam faciem delineavit *Job. Muraltus* in Ephemerid. Natur. Curios. Dec. III. An. V. & VI. Obs. XV. pag. 45. fig. 37. *Car. Nic. Langius* in Hist. Lapid. Figurat. Helvet. Part. II. Libr. VI. Cap. II. Tab. XXXVII. num. 2. pag. 131. it. *Georg. Ant. Volckmann* Siles. Subter. Part. I. §. 26. pag. 155. & 156. Tabul. XXIX. fig. 5. prc. canaliculatum vid. in *Job. Jac. Bajer* Oryctograph. Norica Tab. I. num. 6.

35. Belemnites erosus, & quasi vermibus exesus (S. 203.)

36. Belemnites coloris nigricantis s. Coracinus, Rabenstein, ex ampla radice in tenuem aciem desinens, agri Altorfini. (S. 296.)

- dei. & descr. *Job. Jac. Bajerus* Oryctograph. Noricæ Cap. V. pag. 37. Conf. *Frid. Lachmundi* Oryctograph. Hildesheim. pag. 25. & pag. 226. it. *G. A. Volckmanni* Sil. Suterr. Cap. V. §. 16. pag. 155.
37. Belemnites electrinus cylindroidæus Helveticus (S. 472.) descr. & delin. *Car. Nic. Langius* in Histor. Lapid. Figurat. Helvet. Part. II. Libr. VI. Cap. II. Tabul. XXXVII. num. 2. pag. 131.
38. Belemnites ex Helvetia prope Schaffhusiam semiconcavus (S. 109) descr. *Job. Jac. Scheuchzerus* in Meteorol. & Oryctograph. Helvetica pag. 158. delin. *Job. Jac. Bajerus* Oryct. Noricæ Tab. I. num. 6.
39. Belemnites Hildesimensis Succini ad instar pellucidus (S. 108.) vid. *Frid. Lachmundus* in Oryctograph. Hildesheimensi Sect. III. Cap. X. pag. 24. seqq. delin. in Ephemerid. *Natur. Curiosor.* Dec. III. An. V. & VI. pag. 45. fig. 32. & 33.
- Sunt autem Belemnites secundum *Andream Libavium* Singular. Part. III. f. de Bituminibus Libr. VIII. Cap. XIX. pag. 2001. Succinum in lapidem mutatum; secundum *Dav. Sigism. Büttnerum*, in Coralliograph. subterr. Cap. I. §. 3. pag. 2. Particulæ animalium quorundam marinorum; quod experimentis probavit *Balthaf. Erbart* in Dissert. de Belemnitis Suevicis; secundum *Eduard. Luidium* Epist. IV. pag. 117. Cornu piscis Narval petrefactum vel ignoti cujusdam Monocerotis; secund. *Car. Nic. Langium* in Hist. Lapid. Figurat. Helvet. Libr. VI. Cap. II. pag. 132. Fluor concretus ex Tubulis aut Penicillis marinis, vel Stalactites stiraciformis; secund. *Job. Jac. Scheuchzerus* in Meteorol. & Oryctograph. Helvetica pag. 158. incerti originis: Plures Auctores præter supra nominatos qui Belemniten descr. conguessit *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Beslerian. pag. 99. it. *Georg. Andr. Helwing* in Lithograph. Angerburg. Part. I. Cap. V. pag. 27. seqq. Examen per ignem instituit *Job. Lucas Rhiem* in Dissert. de Ebore fossil. §. 16.
40. Callimus Maslensis colore ex pullo nigricante. (S. 107.) convenit cum delin. ap. *Anf. Boetium* Hist. Gem. & Lapid. Libr. II. Cap. CXC VII. pag. 376.
41. Caseus lapideus albus depressus (S. 449.)
42. Ceraunia f. Lapis Fulminaris cuneiformis niger egregius cum foramine, Donnerkeil (S. 150.) delineavi & descripsi in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Geschicht.* XXIII. Vers. An. 1723. Mens. Febr. Class. IV. Art. VI. pag. 182. talem quoque exhibet *Georg. Andr. Helwing* in Lithograph. Angerburg. Part. I. Tab. X. pag. 79.
43. Ceraunia f. Lapidis fulminaris particula (S. 259.) Authores de Lapide Fulminari collegit *Georg. Andr. Helwing* in Lithograph. Angerburg. Part. I. Cap.

- Cap. VII. Sect. I. §. 7. pag. 89. *Godofred. Wagnerus* in Dissert. de Lapid. Fulminari, it. collegi in *Bresl. Samml.* L. C. pag. 182. quibus jungendi qui pro vero lapide fulminari eum habent, ut *Petr. Albinus* in der Meissnischen Berg - Chronica Tit. XIX. pag. 153. *Job. Kentmannus* in Nomenclatura rerum Fossil. fol. 30. recensetque de Figuris lapidum fol. 64. & 66. unum 300. librarum e coelo delapsum, quod confirmat *Conr. Gesnerus* Rerum Fossil. fol. 66. *Anselm. Boetius* in Histor. Gemm. & Lapid. Libr. II. Cap. CCLXI. pag. 481. *Ol. Wormius* in Mus. pag. 74. Alium tres & dimidium pedem longum describ. *Everh. Wilbelm. Happelius* in Relat. Curios. Tom. III. pag. 59 60. *Gasp. Schottus* in Physica curiosa Lib. XI. Cap. XIX. pag. 1238. it. *Car. Nicol. Langius* in Hist. Lapid. Figurat. Helvet. Part. II. Libr. I. Cap. III. Gen. III. pag. 32. quos Recentiores refutant, & pro malleis sive cuneis & instrumentis bellicis Veterum habent, præ. id. agit *Höchstetterus* in Dissert. de Lapid. Fulminari Altorfi 1701. habit. *Job. Gottfr. Lave* in Diss. de Telo fumineo, *Job. Henr. Schutteus* in Oryctographia Jenensi Cap. VI. §. 8. pag. 67. seqq. *Gualth. Charletonus* in Inquisitione Anatomico-Physica I. Conf. *Trogil. Arnkiel* de re Funebr. Populor. Septentrional. Libr. II. pag. 166. *Job. Dan. Majoris* Neubevölkeres Cymbrien pag. 44. & 45. *Christian. Stieff* Epist. de Urnis in Silesia Lignicensibus & Pilgramsdorfensibus pag. 32. it. Epistol. ibid. *D. D. Christiani ab Helwig, Leonb. Dav. Hermann* Maslograph. Libr. III. Cap. XV. p. 160. *Dav. Sigism. Büttneri* Ruder. Diluv. test. §. 69. pag. 92. seqq. *Georg. Andr. Volckmanni* Siles. subter. Cap. III. §. 19. pag. 77. *Jac. a Melle* in Nov. Liter. Maris Baltici An. 1699. *Wilb. Ernest. Tentzelii* Monatl. Unterred. An. 1690. Mens. Novembr. pag. 894. & 899. it. An. 1695. Mens. Octobr. pag. 945. & An. 1696. Mens. Jul. pag. 655. *Ephem. Nat. Curios.* Dec. II. An. IV. Obs. LIII. in Scholio, præ. *Georg. Andr. Helwingii* Lithograph. Angerburg. Part. I. Cap. VII. Sect. I. Tab. X. pag. 79. seqq.
44. 45. Columelli varii punctati, striati, turbinati, reticulati Maslenses, & alii (S. 20. 51.) del. & descr. *Leonb. Dav. Hermann* Maslograph. Tab. XI. pag. 222. præ. *G. Andr. Helwing* in Lithograph. Angerburg. Part. II. Cap. III. pag. 103. seqq. Ad Vegetabilium Classem refert id. *Helwingius* L. C. pag. III.
46. Confetti de Tibuli, f. Bellaria Tiburtina (S. 123.) descr. & delin. *Ol. Wormius* in Mus. Libr. II. Sect. II. Cap. VI. pag. 52. *Ulyss. Aldrovandus* in Mus. Metall. Libr. III. Cap. I. pag. 278. *Sim. Majolus* Dier. Canicular. Tom. I. Col. XVIII. pag. 235. *Car. Nic. Langius* Hist. Lap. Fig. Helv. Part. II. Cap. III. pag. 31. præ. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Besler. pag. 102.
- Coracinus vid. Belemnites supra num. 36.
47. Crucifer Lapis f. Stavrolithos lapidi Lydio similis, in quo Crux alba, non procul a Fano Div. Jacobi Compostellæ erutus (S. 401.) conven. cum delineat. ap. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Beslerian. Tab. XXXVIII. it. *Georg.*

- it. *Georg. Ant. Volckmannum* in Siles. Subterr. Tab. VI. Fig. 27. Cap. III. §. 21. pag. 78. Conf. Descriptionem *Ambrosini* in *Ul. Aldrovandi* Mus. Metallic. Lib. IV. num. 2. pag. 735. it. pag. 881. Mus. *Calceolarian*. Sect. III. pag. 392. *Claud du Molinet* dans le Cabinet de la Bibliotheque de St. Genevieve Part. II. Tab. VI. it. *Observationem meam* in *Bresl. Samml. von Nat. und Medic. Geschicht*. XXV. Vers. An. 1723. Class. IV. Art. V. p. 185. Alios cruciferos lapides vid. inter Gemmas, f. Sect. III. Class. I. Art. II.
48. Cupri Neosoliensis cæmentati variæ figuræ (S. 160.) vid. *Miscell. Acad. Natur. Curiosor.* Dec. I. An. VI. Obs. CXX. pag. 155. Lacum talem ferrum in cuprum vertentem apud Chineses descr. *Atb. Kircherus* in China illustrata Part. III. Cap. V. p. 174. it. *Erasm. Francisci* in Ost- und West-Indisch. Lust-Gart. Part. II. pag. 1307.
- Cystelithos vid. Spongiæ lapis.
49. Dactylus Idæus Cretensis semiconcavus (S. 109.) descr. & delin. *Petr. Bellonius* Observ. Lib. I. Cap. XV. pag. 21. Mus. *Calceolar.* Veronens. Sect. III. pag. 302. it. *Job. Henr. Lochnerus* Mus. Besler. Tab. XXXV. pag. 99.
50. Fistularia f. Minera ferri fistulosa Malmicensis, Ducatus Glogoviensis Silesiæ (S. 130.) descr. in *unfern Samml. von Nat. und Med. Geschicht*. I. Vers. An. 1717. Mens. Sept. Class. IV. Art. III. pag. 61. Conf. *J. G. Liebknechtis* Discurs. de Diluvio maximo occasione inventi in mineram ferri mutati ligni.
51. Fistularia sive Osteocollus Maslensis ferruginei f. cinerei coloris, ex aqua ibidem desumptus (S. 158.) del. & descr. *Leonh. Dav. Hermannus* Maslogr. Part. II. Libr. II. Cap. III. pag. 191. Tab. VIII. num. 5.
52. Geodes Microcosmicus f. Calculus vesicæ humanæ, ex lamellis versicoloribus compositus, interne arenam sonantem continens (S. 145.) vid. *Observatio mea* in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* XXVII. Vers. An. 1724. Mens. Jan. Class. IV. Tales Lapides prægnantes descr. *Erasm. Francisci* im Geschicht-Kunst-und Sitten-Spiegel ausländischer Völker Libr. I. Cap. XXVIII. p. 258. it. *Thom. Bartholinus* in *Ephem. Nat. Curiosor.* Dec. I. An. I. Obs. XXXVI. pag. 121.
53. Geodes Maslensis Hysterolithum referens, ex quo Bolus ibidem albus præparatur (S. 31.) vid. *Hermannus* Maslograph. Part. II. Cap. III. pag. 191.
54. Geodes ex fossis argillaceis Lignicensibus (S. 98.) vid. *Georg. Ant. Volckmann.* Siles. Subt. Part. I. Cap. III. pag. 69.
55. Geodes agri Romani niger raro occurrens, qui ob duritiem & polituram lapidis Lydii loco esse potest (S. 317.) conven. cum delin. & de-

- & descript. *Ulyss. Aldrovandi* in Mus. Metallic. Libr. IV. pag. 590. Authores de Geode vid. supra ubi de Ætite.
56. Globulus Viadrinus Bregensis Silesiæ, f. Globularis Pyrites fluviatilis Kopensis Silesiæ durissimus (S. 155.) descr. ap. *Nic. Henelium* Silesiograph. renovat. Part. I. Libr. III. pag. 385.
57. Globulus Viadrinus Kopensis alius niger, totus Vitriolo imbutus (S. 409.)
58. Globularis minera Martis Solaris Kleinschweinerensis Silesiæ, coloris crocei (S. 88.)
59. Globularis minera Solaris Hassiaca, vulgo Ovum Philosophicum (T. 495) descr. & examinav. *Job. Rudolph. Glauberus* in Furno nov. Philosoph. it. *Wolffius* in *Ephem. Nat. Curiosor.* Dec. II. An. VII. pag. 395. Conf. *Mich. Bernh. Valentini* Museum Museor. Part. I. Cap. I. §. 12. pag. 4.
60. Globularis minera Martis cinerea egregia ex Marchionatu Byruthino (S. 439.)
61. Globularis Pyrites splendescens ex Scania (S. 161.) vid. *Ol. Wormius* in Mus. Libr. I. Cap. V. pag. 40.
62. Globuli lapidei durissimi albi ex Comitatu Liptovienfi (S. 326.)
63. Globuli lapidei tales in matrice, f. sibi invicem cohærentes (S. 451.)
64. Globulus exacte sphaericus plumbei coloris prope Czenstochoviam in Polonia effusus (S. 317.) talium meminit in Borussia *Georg. Andr. Helwing* in Lithograph. Angerburg. Part. I. Cap. V. pag. 25. De Generatione Globulorum talium, evolvend. *Ol. Magnus* Histor. Septentrional. Lib. II. Cap. XXVIII. *Ferrand. Imperatus* Histor. Natural. Libr. XXIV. Cap. XXVII. pag. 760.
65. Globuli vel potius Granula nigra pulverem pyrium æmulantia montis Wartenbergici, Districtus Kannebergensis Thuringiæ (S. 379.)
66. Lapis circularis numismaticus, a Sto Ladislao Reg. Hungariæ (uti vulgus credit) ex nummo aureo per preces in lapidem durissimum mutatus, in Campo Aradiensi Transylvaniæ frequens; totam Historiam recensuit *Carol. Clusius* in Historia rariorum Stirpium, per Pannoniam, Austriam & vicinas provincias, & ex eo *Job. Philipp. Breynius* in Epistola de Melonibus petrefactis montis Carmel pag. 21.
67. Lapis Div. Stephani, f. Lapis terreus maculis sanguineis adspersus prope Francofurtum ad Viadrum (S. 414.)
68. Lapis talis rotundus punctulis sanguineis notatus Maslensis (S. 346.)

69. Lapis ejusmodi politus cinereus f. colore sanguineo maculatus & lineis nigris striatus (S. 464.)
70. 71. Lapis strata nigra & alba; et alius strata cinerea & alba alternatim referens (S. 437. & 483.)
72. Lapis ferri dives natus ita exesus, ut meras parvas columnas efformet (S. 231.)
73. Lithostrotion f. Basaltes striatus & stellatus (S. 50.) vid. *Leonb. Dav. Hermann Maslograph. Part. II. Cap. X. Tab. XII. pag. 226.*
74. Milleporis *Imperati*, (S. 293.) vid. *Ejusdem Hist. Natural. Libr. XXVII. Cap. IV. pag. 817.*
- 75.--83. Marmora Florentina elegantissima, f. Tabulæ politæ Florentinæ majores & minores, rudera, montes, templa turrita, tractus cum aëre & nubibus, aliaque memorabilia a Natura expressa repræsentans (S. 175.--182. it. 465.) vid. *Ol. Wormii Mus. Libr. I. Cap. IV. Sect. II. pag. 44. it. Mich. Bernh. Valentini Mus. Muscor. Part. I. Cap. XXI. pag. 55. Marmor tale Sinense descr. in Valvasors Ehre des Herzogth. Crains Tom. I. Libr. III. Cap. XXX. pag. 433.*
84. Ombrias flavus notulis minus conspicuis (S. 167.) vid. *Job. de Laet de Gem. & Lapidib. Libr. II. Cap. XXV. pag. 160.*
85. Ombrias saturatoris coloris, notulis secundum longitudinem a vertice discurrentibus (S. 168.)
- 86 87. Ophthalmici lapilli majores & minores Grunthalenses prope Lignitium & Hirschbergæ collecti, *Augen-Steinlein* (S. 309.) de Lignicenis vid. *Georg. Ant. Volckmanni Siles. Subterr. Cap. XIV. §. 20. pag. 299. Thermas descr. & delin. in unseren Samml. von Nat. und Med. Gesch. VI. Verh. An. 1718. Mens. Dec. Class. IV. Art. XIII. pag. 2005. seqq. Hirschbergenses descr. Casp. Schwenckfeld in Catalogo Stirpium & Fossil. Siles. pag. 386.*
88. Ovalis lapis ex Jaspide rubra (S. 460.)
89. Ovalis alius niger (S. 451.) convenit cum delin. ap. *Georg. Ant. Volckmannum* in *Siles. Subterr. Tab. IV. num. 7.*
90. Ovalis depressus albicans (S. 452.)
91. Punctularia f. Stigmites subalbus punctulis nigris adspersus Maslensis (S. 16.) vid. *Leonb. Dav. Hermann Maslograph. Tab. XI. num. 36. p. 221.*
92. Punctularia f. Lapis niger ex montibus Riphæis Silesiæ, ubique punctulis viridibus ex musco notatus (S. 75.)
93. Punctularia striata alba (S. 58.)

94. Punctularia minima Maslensis (S. 341)
95. Retepora elegans cellulis quinqueangularibus, agri Oxoniensis (S. 86.)
96. Retepora corallina alba mire circumplicata (S. 287.) descr. *Ol. Wormius Mus. Libr. II. Cap. XXXV. pag. 235.*
97. Retepora alba Maslensis Silesiæ (S. 71.)
98. 99. Rotularia ejusdem loci, five Lapis cum Rotula singulari magna (S. 78.) del. *Leonb. Dav. Hermann Maslograph. Tab. XII. fig. 33. pag. 227. it. alia parva ibidem reperta (S. 350.)*
100. Rotularia stellata, f. Lapis Rotulis & Trochitis diversæ magnitudinis in medio perforatis & stellatis insignitus (S. 80.) convenit cum Asterisco ap. *Volckmannum* in *Siles. Subterr. Tab. XXVII. num. 13. pag. 162.*
101. Rotularia egregia, f. Lapis cinereus rotulis cylindraceis albis & pectunculis parvis plenus, Maslensis (S. 83.)
102. Rotularia in lapide fusco durissimo (S. 349.)
103. Rotularia Islebienensis imperfecta, f. alii calculo infixæ (S. 84.)
104. Rotularia f. Lapis cinereus in superficie rotulis albis spectabilis (S. 348.)
105. Selenites f. Lapis politus terrei coloris flexuris albis (S. 166.)
106. Selenites cinereus, in quo flexura alba (S. 347.) Lapis talis Lunaris describitur a *Job. Kunckelio* in *Ephem. Nat. Curios. Dec. III. An. V. & VI. Obs. LXXII. pag. 141. Et alii in Athanas. Kircheri de Arte Magnetic. Part. V. Libr. III. Cap. IV. pag. 511. seqq. it. in Erasmi. Francisci Ost-und West-Indisch. Lust-Gart. Part. I. pag. 62.*
107. Smegmatiformis lapis cubicus (S. 156.)
108. Stalagmites albus durissimus ex Comitatu Liptovlenfi Hungariæ (S. 327.) vid. *Ol. Wormius Mus. Libr. I. Sect. II. Cap. VI. pag. 82.*
109. Stellæ Judaicæ *Imperati* Beuthenæ Silesiacæ (S. 313.) vid. *Ejusdem Hist. Natur. Libr. XXIV. Cap. XXII. it. Ol. Wormii Mus. Lib. I. Cap. X. pag. 70.*
110. Silex perforatus niger ex agro prope Grabischen Duc. Vratisl. Siles. delineavi & descripsi in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch. XXIII. Verh. An. 1723. Class. IV. Art. VI. p. 182. convenit cum Silice perforato Scheuchzeri in Meteorol. & Oryctograph. Helvet. pag. 128. & delineat. ap. Petr. W. L. f. Hist. Natural. Hass. infer. Tab. XXIII. num. 2. p. 51. f. Lapis Vaccinus Kub. Stein Scheuchzeri L. C. & Car. Nic. Langli in Hist. Lap. Figur. Helvet. Part. I. Cap. VI. pag. 13. De Ulu & Causa foraminis vid. *Langius ibidem.**

111. Tesseræ luforiæ Badenses (S. 125.) del. & descr. *Mich. Bernb. Valentini* in Mus. Museor. Part. II. Cap. IV. pag. 28. *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* VII. Vers. An. 1719. Mens. Jan. Class. IV. Art. V. pag. 57. seqq. & Mens. Febr. Class. IV. Art. VI. pag. 178. seqq. it. XVIII. Vers. An. 1721. Mens. Dec. Class. IV. Art. VII. pag. 610. prc. *Job. Jac. Scheuchzerus* Hist. Nat. Helvetic. Part. II. pag. 153. ubi pro arte factis eas habet, it. *Wagnerus* in Hist. Nat. Helvet. fol. 329. & *Carol. Nic. Langius* in Histor. Lapid. Figurat. Helvet. Part. II. Libr. III. Cap. II. Tab. LI. pag. 68.
112. Tubularia s. Stylus per lapidem durissimum transiens ex Borussia prope Angerburgum (S. 94.)
113. Tubularia in Topho ex fonte Kukus, Districtus Gradlicensis in Bohemia (S. 320.) vid. *Carol. Valentin. Kirchmeyer* Besch. des Kukus-Brunnes pag. 20. it. *Christ. Gottl. Langii* Descr. ejusdem Fontis.
114. Tubularia rubra cum papillis supereminentibus ex Thermis Carolinis (S. 229.) talem exhibet *Georg. Andr. Helwing* in Lithograph. Angerburg. Tab. IV. fig. 8.
Vaccinus lapis, vid. Silex perforatus.
115. Undulago s. Lapis eleganter undulatus Cameracensis, (S. 46.) del. & descr. *Leonb. Dav. Hermann* in Maslogr. Tab. XIII. num. 102. pag. 223.
116. Undulago s. Aqua petrefacta ex Hungaria Kirchdorffensis prope Epperies (S. 202.) descr. *Phil. Jac. Sachs a Lewenheim* Gamma-rol. in Appendic. pag. 889. it. *Georg. Ant. Volckmann* in Siles. Subter. Part. II. Cap. VIII. pag. 45. s. Coagulum aqueum lapideum *Langii* in Histor. Lapid. Fig. Helvet. Part. II. Lib. III. Cap. II. pag. 73. conf. *Ol. Wormium* in Mus. fol. 52. Fontem talem Indiæ Occident. descr. *Erasm. Francisci* in Ost- und West-Indisch. Lust-Gart. Part. II. pag. 1262. De Aquis aliis petrificantibus vid. *Ploot* Nat. Hist. of Oxfordshire pag. 34. & ex eo *Job. Jac. Scheuchzerus* Hydrographiæ Helveticæ, quæ est Historiæ Naturalis ejusdem Helveticæ Pars II. pag. 320. it. *Job. Hug. Linschottus* in Navigat. in Orient. Part. III. Cap. VI.
117. Undulago s. Tophus undulatus ex Thermis Carolinis (S. 224.) Lapid. qui ibi reperiuntur, descr. *Job. Kentmannus* in Nomenclat. Rer. Fossil. Tit. VI. fol. 38. variaque in istis Experimenta instituit *Job. Gothofr. Berger.* in Diss. de Thermis Carolinis Cap. III. pag. 18. 19. 20. it. *Frid. Hoffmannus* in Diss. de Carolinis Thermis.

ARTICVLVS II.

Lapides qui referunt corpora Vegetabilium, eorundemque partes, ut Arborum, Fructuum, Nucleorum, Fungorum &c.

1. *Amaranthus saxeus elegantissimus* (S. 287.) delin. ap. *Valentinum* in Ost-Indisch Berichten und Rapporten Tab. VIII. Fig. 6. pag. 108. it. in *C. N. Langii* Hist. Lapid. Fig. Helvet. Part. II. Libr. III. Cap. II. Tab. XII. pag. 52.
2. *Amygdaloides Hensdorffensis* prope Cygneam, continens intus filiculum flavum amygdali formem, crusta autem gypsea est, quæ Amygdalam saccharo incrustatam refert, Mandelstein (S. 419.) descr. ex *Conr. Gesnero* de Fig. Lapid. pag. 126. *Job. de Laët* de Gemm. & Lapid. Libr. II. Cap. XXVIII. pag. 175. it. *G. Andr. Helwing* Lithogr. Angerb. Part. I. Cap. VI. Cl. I. Sect. I. pag. 38. delin. *G. F. Mylius* Memor. Sax. Subt. Part. I. Rel. V. *Atb. Kircherus* Mund. Subt. Lib. VIII. pag. 82. *Aldrovandus* Mus. Metall. Lib. IV. Cap. I. *Lochnerus* in Mus. Beslerian. Tab. XXXVI. pag. 103. *Job. Jac. Bajerus* Oryctogr. Noric. Tab. I. num. 23. pag. 45. *Car. Nic. Langius* in Hist. Lapid. Fig. Helvet. Part. II. Lib. III. Cap. II. Tab. XIX. pag. 6. it. *Valentini* in Mus. Museor. Part. II. Cap. II. pag. 19.
3. *Amygdaloides Landshuttensis Silesiæ ex monte Pörschulano.* (S. 127.) del. & descr. *Georg. Ant. Volckmann* Sil. Subter. Part. I. Cap. III. pag. 62. & 131.
4. *Carpolithus Landshuttensis Silesiæ, Frucht-Stein s. Hammites major Gesneri* (Libr. de Fig. Lapid. pag. 73.) (S. 126.) Id. *Volckmannus* Lib. C. Conf. *J. G. Bajer* Oryctograph. Noricam pag. 146. it. *D. S. Büttner* Rud. Diluv. Test. 5. 122. pag. 200.
5. *Carpolithus ex Hungaria, in quo semina viridis sunt coloris* (S. 524.)
6. *Cenchrites Hirsenstein coloris nigri Querfurtenensis* (S. 258.) del. & descr. *Car. Nic. Langius* in Hist. Lapid. Figurat. Helvet. Part. II. Libr. III. Cap. II. Tab. XVIII. pag. 69.
7. *Corallium verum arborescens mas, coloris coccinei elegantis* (S. 353.)
8. *Corallium verum arborescens femina coloris ex rubro pallentis, cum radice* (S. 8.) del. & descr. *Georg. Agricola* de Nat. Fossil. Libr. IV. Cap. XIX. pag. 499. seqq. *Conr. Gesnerus* de Figur. Lapid. Cap. X. pag. 131. ex eo del. *Ans. Boetius* Hist. Gemm. & Lapid. Libr. II.

- II. Cap. CLVI. pag. 318. *Ul. Aldrovandus* Mus. Metall. Lib. III. pag. 284. - 297. *Job. Ludovic. Gansius* in *Histor. Coralliorum*. *Petrus Pomet* im *Materialist. und Spezerey* - Händl. Tab. XXXI. fig. 146. - 152. ex eo *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Cap. XXXIX. pag. 104. De mollitie in fundo maris fabulosa vid. contra *Boetium* *Histor. Gemmar. & Lapid. Lib. II. Cap. CLIII* pag. 305. *Baglivium* *Operum Diss. V. §. XI.* pag. 502. & *Erasm. Francisci* im *Ost- und West Indischen Lust- Gart. Part. I.* pag. 199. *Pelzhoferus* in *Tyrocinio Chymico Libr. II. Cap. X.* pag. 153. *Ol. Wormius* in *Mus. Libr. II. Cap. XXXV.* pag. 230. *Ul. Aldrovandus* in *Museo Metall. Libr. III. pag. 286.* *Amhan. Kircherus* *Mund. Subterr. Tom. II. Libr. IX. Sect. III.* pag. 158. *Historische Remarquen* An. 1707. pag. 148. *Ferrand. Imperatus* *Histor. Natural. Libr. XXVII.* pag. 808. *G. F. Mylius* *Memorab. Saxon. Subter. Part. II. Rel. VII.* pag. 61. *Pomet* L. supra cit. De piscatione vid. *Job. Bapt. Taverniers* *Reise-Beschreibung Part. II. Cap. XXIII.* pag. 138.
9. 10. Corallium mas f. Taleolus coloris rubri saturati (S. 212.) it. Corallium foemina f. Taleolus alius coloris ex rubro pallescentis (S. 213. (Lagenz inclusus.)
- II. Corallium f. Pseudocorallium rubrum tubulosum majus (S. 6.) del. & descr. *Georg. Hier. Velschius* *Observ. Phys. Medic. Hecatost. I. Obs. XXX.* pag. 44. delin. pag. 53. f. Tubularia purpurea *Ferrand. Imperati* *Histor. Natural. Libr. XXVII.* pag. 822. f. Calamites *Aldrovandi* vid. *Mus. Metall. Libr. III.* pag. 291. f. Alcyonium maris rubrum *Job. Henr. Lochneri* *Mus. Besler. Tab. XXIII.* pag. 77. f. Tubularia Coralloides *Job. Math. Fabri* de *Pilæ marinæ Anatome* pag. 202. quæ reperitur in fine *Ephemerid. Natur. Curios. Decur. III. An. X.* pag. 201.
12. Corallium Cardioides minus ejusdem structuræ, coloris dilutioris (S. 354.) conv. cum delin. ap. *Erasm. Francisci* im *Ost- und West- Indischen Lust- Garten Part. I. Tab. XIX. num. 2.* pag. 566.
13. Corallina tabula rubra in qua Cornu Ammonis (S. 7)
14. 15. Corallium album & aliud subfusci coloris Cochleis adnatum (S. 195. & 196.) Modum incrustandi descr. *Georg. Ant. Volckmann* *Siles. Subterr. Part. I. Cap. IV.* pag. 114. it. *Mylius* *Memor. Sax. Subter. Part. II. Rel. VII.* pag. 60.
16. Corallium f. Pseudocorallium nigrum, alias Ebenum marinum, f. Ramus ligneus incrustatus massa lapidea piceæ coloris (S. 5.) del. & descr. *Aldrovandus* in *Mus. Metall. Libr. III.* pag. 289. *Petr. Pomet* im *Materialist. und Spezerey* - Händl. Tab. XXXI. fig. 149. pag. 203. hoc

- Mich. Bernb. Valentini* *Mus. Museor. Part. I. Cap. XXXIX.* pag. 104. Conf. *Bocconis* *Observ. circa plantas marinas Ephem. Nat. Curios. Dec. III. An. IV.* pag. 148. in Appendic.
17. Corallium album ramosum, & depressum f. Equisetum, marinum (S. 9.) Conven. c. delineat. in *Ephem. Natur. Curios. Decur. II. An. I. & II. Obs. CLXXIII.* pag. 408.
18. Corallium cinereum madreporæ simile, squamis sursum spectantibus, sive Saxum Abrotonoides *Clusii* (S. 11.) vid. *Ejusd. Exoticor. Libr. VI. Cap. VII.* pag. 123. convenit c. delin. ap. *Ul. Aldrovandus* *Mus. Metall. Libr. III.* pag. 278. it. *Car. Nic. Langium* in *Hist. Lap. figurat. Helvet. Part. II. Lib. III. Cap. II. Tab. 17. num. 1.* pag. 57.
19. Corallium subfusci coloris ejusdem structuræ (S. 12.) Simil. del. *J. H. Locknerus* *Mus. Beslerian. Tab. XXVI. fig. 4.* it. *Erasm. Francisci* im *Ost- und West-Indischen Lust- Garten Part. I. Tab. XIX. num. 12.* pag. 565.
20. Corallium ex tubulis minimis compositum lineis albis totam substantiam permeantibus (S. 355.) Vid. *Mich. Bernb. Valentini* *Indianische-Berichte und Rapporten Cap. V.* pag. 114. Tab. VII. fig. 7.
21. Corallium album ramosum & spongiosum elegantissimum magnæ molis (S. 375)
22. Corallium f. Porus cervinus petrefactus *Imperati* (S. 434.) vid. *Ejusdem* *Hist. Natur. Libr. XXVII. Cap. IV.* pag. 820.
23. Corallium littoreum cinereum f. Hippuris saxea *Carol. Clusii* (*Exoticor. Libr. VI. Cap. IIX.* pag. 124.) articulata, f. ex meris nodulis saxeis constans, quos lignum nigrum durissimum conjungit, & per cavum ejus transit (S. 356.) descr. *Georg. Andr. Helwing* *Lithograph. Angerb. Part. II. Cap. II. Sect. II.* pag. 95. delineat. & descr. *Cass. Baubinus* *Histor. Plantar. Tom. III. Libr. XXXIX. Cap. XLVII. Ad. Olearius* *Gottorpisch. Kunstkamm. Tab. XXXV. num. 4.* pag. 69. prc. *Job. Henr. Lochnerus* *Mus. Besl. Tab. XXIII.* pag. 78. conven. c. del. in *Ephem. Nat. Curios. Dec. II. An. I. & II. Tab. III. conf. Mich. Bernb. Valentini* *Indianische-Berichte und Rapporten Num. LII. Cap. II. Fig. III.* pag. 109.
24. Corallium ita fistulosum & nodosum minimum nitide albicans, geniculis nigris, f. Equisetum minimum Orientale petrefactum sec. *Job. Christoph. Gottwaldum* in *Ephem. Nat. Curios. Dec. III. An. IX. & X. Obs. CLX. Tab. XXVII.* pag. 289. conven. c. delin. in *Ephem. Dec. II. An. I. & II. Obs. CLXXIII. p. 408.* (S. 358.)
25. Corallium terreum ramosum & porosum (S. 357.)

26. Corallium minimum ramosum album, f. Erica marina *Valentini* in Indianisch. Bericht. und Rapport. Loc. paulo supra citato, item del. *Petri Pomet Materialist.* und Spez. Tab. XXXI. fig. 152. pag. 205. (S. 360.)
27. Corallium lenticulare album f. Lenticulæ marinæ sibi invicem connexæ f. Fuci fungulares *Imperati* (S. 362.) vid. Ejusd. H stor. Natural. Libr. XXVII. Cap. XII. pag. 859.
28. Corallium album monodonum. vid. delin. in *Mich. Bernh. Valentini* Indian. Bericht. und Rapport. Tab. VIII. fig. I. Lit. C. ex *Ephem. Nat. Curios.* Dec. II. an. I. & II. Tab. III. (S. 363.)
29. Corallii albi congeries vermicularis (S. 364.)
30. Corallium fistulosum album f. Tubularia Coralloides (S. 13.) Vid. *Valentini* Indian. Rapport. Part. I. pag. 107. f. Madrepora maxima arborea *Tournefortii*. vid. *Lochnerus* in Mus. Besler. Tab. XXV. pag. 82.
31. Corallinus muscus albus (S. 14.)
32. Corallinus muscus fungiformis (S. 15.)
33. Corallinus muscus officinarum articulatus cum radice (S. 359.) convenit cum delineat. Corallinae fistulosæ fragilis ap. *Lochnerum* Mus. Beslerian. Tab. XXVII.
34. Corallium album remosum totum foraminulis præditum (S. 361.)
35. Corallium album verrucosum (S. 267.) del. & descr. *Valentini* Mus. Muscor. Part. I. Libr. I. Cap. XXXIIX. pag. 104. it. *J. H. Lochnerus* Mus. Besl. Tab. XXV. pag. 82.
36. Corallium flavum verrucosum f. fistulosum foraminulis crenatis instructum (S. 271.) del. *Ferr. Imperatus* Histor. Natural. Libr. XXVII. pag. 815.
37. Corallium album tubulosum ramis fortioribus expansis (S. 291.)
38. Corallium ramulis massæ lapideæ immersis (S. 18.) del. & descr. *G. Andr. Helwing* Lithograph. Angerb. Part. II. Cap. III. pag. 126. Tab. VI. fig. 1.
39. Corallina reticularis alba rarissima f. Reticulum marinum mire circumplicatum (S. 287.)
40. Corallina massa eminentiis fistulosis turgida (S. 53.) del. id. *Helwing* Lithogr. Angerb. pag. 41. Tab. V. fig. 2.
41. Caralloides arbor tubulosa alba cum radice (S. 10.)
42. Massa Coralloides albicans porosa, maris fluctuationem egregie re-

- repræsentans (S. 368.) conv. cum del. quam dedit *M. B. Valentini* in Ost. Indianisch. Rapporten Tab. IX. fig. 1. pag. 116. it. *Erasm. Frantisci* im Ost. und West. Ind. Lust Gart. Part. I. Tab. XIX. num. 1. pag. 566.
- 43 44 45 46 47 48. Dendroidæ Florentini, rectius Veronenses cinerei, albi & flavi politi, f. Marmor dendrites *Aldrovandi*, & Saxa nemorosa, f. Pietra imboscata *Imperati*, in quibus arbores majores & minores elegantissimi a natura effigiati (S. 110. 111. 112. 113. 272. 273.)
49. Dendroides Wonfidelenfis Byruthinus egregius in Lithomarga alba lævi, cum arbusculis aureis (S. 435.)
50. Dendroides ejusdem loci, arbusculis nigris insignitus. (S. 436.)
51. Dendroides Maslensis Silesiæ rotundus (S. 64.) del. *Leonb. Dav. Hermann* Maslograph. Part. II. Cap. XI. pag. 227. seqq.
52. Dendroides Glacensis Bohemiæ ruber, cum Erica tenuifolia (S. 65.)
53. 54. Dendroides Kuntzendorffensis Silesiæ rotundus flavus & cinereus musco coralloidi latifolio similis (S. 66. 211.) conv. c. del. *Joh. Jac. Scheuchzeri* in Herbario Diluvian. Tab. IIX. fig. VI. pag. 42.
55. Dendroides Manzbachensis Ducatus Saxo-Gothani cinereus (S. 68.) Descr. *G. F. Mylius* Memorabil. Saxon. Subterr. Rel. III. Part. I. pag. 20. seqq. & ex eo *Mich. Bernh. Valentini* in Mus. Mus. Part. II. Libr. I. Cap. V. pag. 32.
56. Dendroides elegans flavus f. Arbusculi ex montibus prominentes, Kuntzendorffensis. (S. 210.)
57. Dendroides Silesiæ superioris, f. Lapis calaminaris albus cum Erica tenuifolia nigra (S. 292.) vid. *G. F. Mylius* Memorabil. Sax. Subterr. Part. I. Relat. VII. pag. 51.
58. Dendroides Sulensis f. Marmor album arbusculis flavescens aureis & nigris in utraque superficie eleganter depictum opere ut vocant miniato similis. (S. 439.)
59. Dendroides ejusdem loci, arbusculis dense super tractum montosum positus (S. 440.)
60. Dendroides ibidem effusus, ubi quasi in ripa fluminis arbores majores & minores, itemque frutices diversorum colorum locati. (S. 441.)

61. Dendroides talis arbusculis sparsis ex terra nigra prominentibus (S. 442.)
26. Dendroides, in quo frutices humiliores & depressi conspiciuntur. (S. 443.) Accedunt ad delineationem & descr. quam dedit G. F. Mylius in Memorab. Saxon. Subterr. Part. I. Relat. VII. pag. 52. & ex eo Jo. Jac. Scheuchzerus in Herbario Diluvian. Tab. VI. pag. 23. it. Mich. Bernh. Valentini in Mus. Mu'eor. Part. II. Tab. VI. Cap. V. pag. 36.
63. Dendroides elegantissimus in lapide fissili marmoreo flavescente, densum lucum seu sylvulam ex arboribus aureis, quæ superius in nigras desinunt, constituens, ex Lapidina pagi Solnhoff Comitatus Pappenheimensis (S. 447.)
64. Dendroides in lapide fissili tali candido, ubi una superficies sylvulam arboribus nigris erectis & altioribus collatos, altera frutices flavescences aureos & nigros, arboresque depressas, demonstrat (S. 444.) talem del. & descr. Jo. Jac. Scheuchzerus in Herb. Diluv. Tab. VII. fig. 8. pag. 40.
65. Dendroides flavescens in quo arbor aurei coloris maxime dilatatus & paulatim in minutas frondes diffusus apparet, prope Cüstrinum ex Marchia Nova (S. 445.)
66. Dendroides albus ejusdem loci, cum Musco corallino montano colore aureo & cinereo variegato (S. 446.)
67. Dendroides Saalfeldensis s. Lapis fissilis marmoreus albus, totus nemorosus ex arboribus erectis fuscis (S. 448.)
68. Dendroides Eystädtensis rarissimus in lapide fissili marmoreo albo, arbore nigra conspicua superius cum figura funduli piscis exacte impressa (S. 449.)
69. Dendroides ejusdem loci in tali marmore cum ramo oblongo frondoso & subtiliter intorto nigro, quem arborum apices aurei coloris floribus similes secundum longitudinem prosequuntur (S. 450.)
70. Dendroides in lapide albo Eystadiensi, cum Erica tenuifolia nigra in uno latere, & arbusculis aureis in altero, delineatis (S. 428.)
71. Dendroides ejusdem loci flava alia musco corallino similis (S. 333.) del. & descr. Erasm. Francisci im Ost-und West-Indisch. Lust-Gart. Part. II. pag. 1188. citante Basil. Beslero in Fasciculo rariorum.

72. Den-

72. Dendroides s. Marmor de monte Sinai album arbore nigra subtiliter depictum (S. 110.) convenit c. Descript. ap. Ol. Wormium Mus. Libr. I. Cap. IV. pag. 45.
- De Dendroide vid. Ferrandus Imperatus, qui modum fiendi ab exhalatione bituminosa materiae demonstravit Histor. Natural. Libr. XXIV. Cap. XXIV. pag. 746. Confer quæ in hunc scopum experimentatus est Schultzius Medicus Vratislaviensis Clariss. vid. Epistol. Jo. Jac. Scheuchzeri ad Lochnerum, quæ reperitur in Miscell. Nat. Curios. Dec. III. An. V. & VI. pag. 57. seqq. in Appendic. it. Scheuchzerus in Herbario Diluvian. pag. 25. de modo fiendi alio vid. Ath. Kircherus in Mundo Subter. Libr. VIII. pag. 37. Confer. Dav. Sig. Büttneri Rud. Diluv. test. §. 84. pag. 124. it. Georg. Ant. Volckmanni Siles. Subter. Libr. I. Cap. III. §. 6. & 7. pag. 57. - 60. Tab. II. & III. Pro lusu Naturæ habet præ. Eystädtenses Phil. Jac. Sachs a Lewenheim in Gammarolog. Cap. VIII. pag. 153. seqq.
73. Flores Martis in fodinis ex albicante matrice repullulantes Besleri (S. 207.)
74. Florum Martis alia concretio candidissima (S. 461.)
75. Flores Martis Haleyonio Milesio Imperati similis (S. 462.) vid. Eiusdem Histor. Natural. Libr. XXVIII. Cap. I. pag. 835.
76. Flores Martis alius structuræ niveæ albedinis tabula maxima, s. striis superius erectis, inferius depressis mire juxta se positis. (S. 294.) del. & descr. Beslerus in Gazophylacio fol. 8. præ. Carol. Obmb in Miscell. Nat. Curios. Dec. II. An. VI. pag. 297. Conf. Ill. Aldrovandi Mus. Metall. Libr. I. pag. 135. item Hoesleri Hercul. Medic. Libr. III. Cap. V. pag. 169. G. Hier. Velschii Observ. Phys. Medic. Hecatost. I. Obs. XXXVII. pag. 50. Mich. Bernh. Valentini Mus. Mu'eor. Part. I. Lib. I. Cap. XXXI. pag. 86.
77. Fungiformis lapis striatus magnæ molis, s. Placenta coralloides albicans sinuosa, s. Astroites undulatus (S. 163.) vid. Joh. Henr. Lochneri Mus. Besler. Tab. XXVI. pag. 83. it. M. B. Valentini Mus. Mu'eor. Part. II. Cap. III. pag. 25. fig. 6.
78. Judaicus lapis s. Glandarius secundum longitudinem tuberculatus major, Juden. Stein (S. 151.) conv. cum del. & descr. Georg. Andr. Helwingii Lithograph. Angerburg. Tab. I. fig. 15. pag. 38. Similis Pinex nucleo ap. J. H. Lochnerum Mus. Beslerian. Tab. XXVII. pag. 104.
79. Judaicus lapis tuberculatus minor (S. 152.) del. & descr. in Ephem. Nat. Curios. Dec. III. An. V. & VI. pag. 45. fig. 34. it. ap. Georg. Ant. Volckmannum Siles. Subterr. Part. I. pag. 154.
80. Judaicus lapis lævis (S. 153.) talem del. & descr. Joh. de Latt de Gemm. & Lapid. Libr. II. Cap. XVI. pag. 137.
81. Ju-

81. Judaici lapilli minimi striati cum & sine pediculo, Hirschbergenses Siles. ex fluvio Bober (S.335.)
82. Judaici lapides subcinerei rotundi & oblongi, partim tenuissime striati, partim punctati, cum & sine pediculo (S.297.) Accedit ad Piper longum lapideum *Lochneri* in Mus. Besler. Tab. XXVII. pag. 104. delineav. quoque *Ol. Wormius* in Museo Lib. I. Cap. X. pag. 69. it. *Langius* in Hist. Lap. Fig. Helvetiæ Part. II. Lib. VI. Cap. I. Tab. XXXVI. pag. 126.
83. Judaicus lapis per superficiem lineis & sulcis copiosis insignitus (S.204.)
84. Judaicus lapis maximus Florentinus totus tuberculosus (S.455.) Hos pro particulis animalium marinorum habet *Dav. S. g. sm. Büttnerus* in Corallio-graphia Subterranea Cap. I. §.3. pag. 2. Pro Radiis Echini marini *Job. Jac. Scheuchzerus* in Meteor. & Oryctograph. Helvetica pag. 319. *G. F. Mylius* in Memorabil. Saxon. Subter. Part. II. Relat. VII. pag. 67. *Eduard. Luidius* in Lithophil. Britannic. Ichnograph. Epist. II. pag. 103. it. *Petr. Christian. Wagnerus* in Dissert. de Lapidibus Judaicis Cap. III. §.6. pag. 30. Dubia contra hanc assertionem moverunt *Car. N. col. Langius* in Hist. Lapid. Figurat. Helvetiæ Lib. VI. Cap. II. pag. 128. it. *Job. Jac. Bajerus* in Oryctograph. Norica Cap. V. pag. 45. De viribus medicamentosis vid. id. *Wagnerus* L. C. Cap. IV. pag. 42. De magna copia effossorum ad Wohnsiedel vid. Ausführliche Beschreibung des Fichtelberges pag. 112. Authores, qui hunc lapidem præter supra nominatos descrips. recenset *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Beslerian. pag. 101. & 102.
85. Malum Aurantium immaturum, cujus dimidia pars nigra & quasi semicorrupta apparet prope Malischau ex Bohemia (S.329.) Accedit ad delineat. ap. *Georg. Ant. Volckmannum* Siles. Subterr. Part. I. Cap. IV. §.58. Tab. XXIII. fig. 1.
86. Nux Moschata s. Myristica tota filiceæ substantiæ, referens ex asse Nucem Moschatam fructu oblongo (S.173.) talem delineav. *Job. Baubinus* de Lapidibus a Natura in terra figuratis pag. 35. præ. cum interiore facie *Job. Jac. Scheuchzer* in Herbario Diluvian. Tab. XIII. num. 1. & 2. pag. 107. it. ex *Ejusdem* Specimine Lithographiæ Helvetiæ pag. 42. *G. F. Mylius* in Memorabil. Saxon. Subterr. Part. II. Relat. VIII. pag. 74. Conf. *Ol. Wormii* Museum Lib. I. Cap. XIII. pag. 87. *Georg. Ant. Volckmanni* Siles. Subterr. Cap. IV. Tab. XXII. fig. 6. pag. 129. *Georg. Andr. Helwingii* Lithograph. Angerb. Part. I. Cap. VI. Class. I. S. & I. pag. 37. it. Part. II. Sect. II. Cap. II. §.3. pag. 97.
87. Osteocolla ramosa in monte arenario Maslensi frequens, ex qua fossile ibidem arborefcens præparatur, *Beinbruch-Stein* (S.30.) del. & descr. *Leonb. Dav. Hermann* Maslogr. Part. II. Cap. II. pag. 182.

88. Osteocolla coloris ferruginei fistulosa Maslensis (S.758.) del. & descr. id. *Hermannus* L. C. Part. II. Cap. III. pag. 191.
89. Osteocolla cortice albo obducta cum medulla fusca spongiosa (S.264.) del. & descr. *Ulyss. Aldrovandus* Mus. Metall. Lib. IV. pag. 626.
90. Osteocolla ramosa Dammerensis prope Namslaviam Siles. effossa (S.426.) vid. *Leonb. Dav. Hermann* Maslogr. Part. II. Cap. II. pag. 187.
91. Osteocolla subrubra ex montibus Misniæ (S.265.)
- De Osteocolla, sive ut *Thom. Erasmus* vocat, Lapide fabuloso, multa collegit id. *Erasmus* Operum Tom. II. in fine, it. *Ol. Wormius* in Museo Lib. I. Cap. VII. pag. 53. *Ulyss. Aldrovandus* in Mus. Metall. Lib. IV. pag. 626. Describit sub nomine Cartilaginis terræ *Eduard. Luidius* in Lithophil. Britannic. Ichnogr. Class. XI. num. 1519. s. Xylostei vel ligni petrefacti idem; s. Ossium in lapidem mutatorum *Ans. Boetius de Boot* Hist. Gemmar. & Lapid. Lib. II. Cap. CCXXXIV. pag. 417. De Mutatione Radicum in Osteocollam vid. *Ferrand. Imperatus* Histor. Natur. Lib. XXIV. Cap. XXVI. De generatione per adhæSIONem circa radices arborum picearum vid. *Job. Christoph. Beermannus* in Act. Philos. Soc. Reg. in Angl. An. 1668. Mens. Sept. pag. 645. it. *Georg. Andr. Helwing* in Lithograph. Angerburg. Part. I. Class. I. Sect. III. pag. 47. Situm præcipue in terra, del. & descr. id. *Helwing* L. C. Part. I. Class. I. Cap. VI. Sect. III. pag. 43. seqq. Tabul. III. it. *Leonb. Dav. Hermann* Maslogr. Part. II. Cap. II. pag. 182. Tab. VIII. De Usu in Medicina vid. *Ans. Boetius* in Hist. Gemm. & Lapid. Lib. II. Cap. CCXXXIII. CCXXXIV. & CCXXXV. superstitiosum ex *Mathiolo* & *Quercetano* refutavit *Fabritius Hildanus* Observ. Chirurg. Cent. III. Lib. I. Obs. XC.
92. Conus lapideus pineum fructum æmulans (S.447.) conv. cum delin. & descr. *Ulyss. Aldrovandi* in Mus. Metall. pag. 829. *Job. Henr. Lochneri* in Mus. Beslerian. Tab. XXXI. pag. 91. *Georg. Ant. Volckmanni* in Siles. Subterr. Tab. XI. it. Tab. XXII. num. 4.
93. Pisa Bethlehemitica alba durissima in matrice (S.268.) descr. *Petr. Bellonius* Observat. Lib. II. Cap. LXXXVII. *Rauwolvius* Reise-Beschr. pag. 449. *Monconysius* der Reisen Tom. I. pag. 313. *Thevenot* in Reisen Lib. II. Cap. XLIV. pag. 271. præ. del. & descr. *Job. Phil. Breynius* in Epistol. de Melonibus petrefactis montis Carmel pag. 16. seqq.
94. Pisa Carolina s. Pisolithus ex Thermis Carolinis albus, *Erbfen-Stein* (S.143.) Simil. del. & descr. *Conr. Gesnerus* de Figur. Lap. Cap. IV. pag. 71. & 72. & ex eo *Ans. Boetius* in Hist. Gem. & Lapid. Lib. II. Cap. CCXCIII. pag. 423. *Ulyss. Aldrovandus*

- Aldrovandus* in Mus. Metall. Libr. IV. pag. 635. *Ol. Wormius* Mus. Lib. I. Sect. II. Cap. VI. pag. 52. prc. vid. *Bergerum* de Therm. Carolinis pag. 15.
95. Pisolithus viridis ex monte Bononiensi (S. 515.)
96. Pisolithus Cothenii, dum muros exstruerent, effossus, (S. 516.)
97. Pisolithus f. Minera Martis nigra botryoides elegans von der Mardla am Fichtelberge (S. 209.)
98. Prunum lapideum coloris cærulei (S. 459.) descr. & delin. *Job. Jac. Bajerus* Oryctograph. Norica Tab. I. num. 22. Cap. V. pag. 45.
99. Pyrenes f. Olivaris lapis coloris ex nigro viridescens, *Olivens. Stein* (S. 277.) descr. *Georg. Ant. Volckmannus* in Sil. Subter. Cap. III. §. XI. pag. 62.
100. Pyrenes f. Olivaris lapis, globulis in superficie adnatis lapidi durissimo inclusus (S. 323.) del. & descr. *Job. Jac. Bajerus* in Oryctograph. Norica Tab. I. num. 20. & 21. Cap. II. pag. 45. Nucleum Dactyli ita inclusum descr. & delin. *D. S. Büttnerus* in Rud. Diluv. test. §. 74. pag. 102. Tab. XVI. num. 8. Castaneam, *Idem* Tab. XIX. pag. 201. alius fructus *G. A. Volckmannus* L. C. paulo supra citato.
- 101 102. Rhodites f. Rosoites major & minor in lapide albo, *Rosen. Stein.* del. & descr. *Job. de Laet* de Gemm. & Lapidib. Lib. II. Cap. I. pag. 97. it. *G. F. Mylius* in Memorab. Saxon. Subterr. Part. II. pag. 35. it. *Georg. Hier. Velschius* in Obs. Phys. Medic. Hecatost. I. Observ. XL. pag. 60.
103. Spongites f. Spongiæ lapis cum tubulo vermiculari serpenti-formi purpureo, *Schwamm. Stein.* (S. 463.) tales del. & descr. *Georg. Hier. Velschius* de Vena Medinensi Cap. III. pag. 93.
104. Spongiæ lapis f. Cysteoithus fistulosus cum ramo arboris cujusdam marini per cavum ejus transeunte (S. 164.) simil. del. & descr. *Conr. Gesnerus* de Figuris Lapid. Cap. XI. pag. 135. & ex eo *Job. de Laet* de Gem. & Lapid. Libr. II. Cap. II. p. 102. Conf. *Ulyss. Aldrovandus* Mus. Metallic. Lib. IV. p. 671. it. *Job. Henr. Lochnerus* Mus. Besler. Tab. XXVIII. Naturæ (ut vocat) Lusus varios in Spongite del. & descr. *Job. Math. Fabri* in Eph. m Nat. Curiosor. Dec. III. An. I. Obs. CXXI. pag. 196. seqq. prc. *Georg. Hier. Velschius* Obs. Phys. Medic. Hecatost. I. Obs. XIX. pag. 30. & 31.
105. Stelechites f. Osteocolla fistulosa Tirolensis alba, ex meris globulis composita (S. 263.)
106. Stelechites f. Minera Ferri fistulosa Malmicensis Ducatus Glogoviensis Silesiæ (S. 130.) descr. in *unseren Sammlungen von Nat. und Med. Gesch.* I. Vers. An. 1717. Mens. Septembr. Class. IV. Art. III. pag. 61. seqq. simil. delin. *Ul. Aldrovandus* in Mus. Metall. Lib. I. pag. 143. Conf. *Petr. Albini* Meisnische

nische Berg Chronica Titul. VII. pag. 71. prc. *Job. Georg. Liebknechts* Discurs. de Diluvio maximo, occasione inventi nuper in Comitatu Laubacensi & ex mira metamorphosi in mineram ferri mutati ligni.

ARTICVLVS III.

Lapides qui referunt corpora Animalium & eorundem partes.

Achatas, Belloculos, Onyches, Sardos etc. partes hominum & animalium referentes vide supra Sect. III. Class. I. Artic. II. ubi de Gemmis sculptis & politis.

1. Arachneolithus, Arachnites, f. Arachnoides lapis fictitius durissimus, *Spinnen-Stein* (S. 157.)
2. Arachnites verus, f. Aranea exsiccata maxima lapillum referens (S. 466.) vid. *Rosin. Lentilii* Paralelism. ad Observat. Ephemerid. Dec. I. An. IV. & V. p. 96. prc. *Observatio mea in Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* XXIV. Vers. An. 1723. Mens. Majo Class. IV. Artic. III. pag. 422.

Dari *Arachnitem* confirmat & usum commendat *Job. Francius* in Ephem. Nat. Curios. Dec. II. An. V. Obs. CCXL. pag. 462. it. supra Dec. II. An. III. pag. 97. & *Just. Frid. Dillenius* ibid. Cent. III. & IV. Obs. XLIV. pag. 97. it. *Paul. Jat. Marperger* im Kauffmanns-Magazin pag. 1217. Cum aliis eum delin. & descr. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Beslerian. Tab. XXXV. pag. 100. Fabulosissimæ originis esse demonstravit *Sim. Pauli* in Quadripartito Botanico Class. II. p. m. 179. *Wolffius* in Scrutineo Amuletorum Cap. II. Sect. I. pag. 192. prc. *Frid. Ernest. Brückmannus* de Fabulosissimæ originis Lapide Arachneolitho Epistola. De modo acquirendi vid. id. *Marperger* L. C. & *Christ. Frider. Garmannus* de Miraculis mortuorum Libr. III. Titul. III. §. 85. pag. 116. prc. *Christoph. Helwig* im Neu-angelegten curiösen und zur edlen Medicin kurtz verfaßten Thier-Garten pag. 286. *Chr. Frid. Paullini* in Philosophischen Lust-Stunden Part. I. num. LXII. pag. 424. Conf. *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Muscor. Part. I. Libr. III. Cap. XLIII. pag. 516. it. *Miscell. Nat. Curiosor.* Dec. III. An. III. f. *Rosini Lentilii* Paralelism. ad Observat. Decur. I. An. IV. & V. Observ. XC. pag. 96.

Batrachites vid. Bufonites,

3. Bucardites lævis, margine in aciem demissa, interne continens lapidem vel Callimum fluctuantem, *Hertzmuschel. Stein* oder *Ochsenherz-Stein* (S. 324.) *Pectinites* talis descr. ap. *Eduard. Luidium* in Lithophil. Britannico Ichnograph. Cap. IX. num. 646. pag. 33. *Bucardiam* talem del. & descr. *Ferr. Imperatus* Hist. Natural. Lib. XXIV. Cap. XXVI. pag. 751. & ex eo *Job. de*

- Laët de Gem. & Lapid. Libr. II. Cap. XXXII. pag. 209. & 210. it. Ill. Aldrovandus Mus. Metall. Libr. IV. p. 479. Car. Nic. Langius Hist. Lap. Fig. Helvet. Lib. VII. Cap. II. Tab. XL. p. 141. it. Job. Henr. Lochnerus Mus. Besler. Tab. LXXXIII. pag. 104. Lapid. exacte cordiformes, qui ingenti copia reperiuntur prope Arcem Aursberg in Carniola, descr. Job. Weich. Valvasor in der Ehre des Herzogth. Crains Tom. III. pag. 19.*
4. Bucardites costatus Plotii (S. 315) vid. Ejusdem Hist. Natural. Oxon. (Angl. script) Tom. VII. fig. 3. it. Ol. Wormii Mus. Libr. I. Sect. II. Cap. XII. pag. 80.
  5. Buceros f. Ceratites Maslensis, Hörnel-Stein (S. 81.) del. & descr. Georg. Ant. Volckmannus Sil. Subr. Tab. V. Fig. 2. pag. 64.
  6. Bufonites f. Ichthyodontes scutellatus Luidii Orientalis maculis fuscis insignitus, oculi instar convexus, Kröten-Stein (S. 275.) vid. Ejusdem Lithophil. Britann. Class. X. Cap. XX. pag. 69.
  7. Bufonites fuscus semiglobularis in altera parte planus (S. 276.)
  8. Bufonites coloris cinerei concavus, sive instar capsulae glandis quercinae, f. Batrachites Orientalis Gesneri (S. 274.) hunc ex Lib. XIII. Ejusdem de Fig. Lapid. pag. 161. del. & descr. Ill. Aldrovandus in Mus. Metallic. Libr. IV. Cap. LX. pag. 814. it. Ans. Boetius Hist. Gemm. & Lapid. Lib. II. Cap. CXLIX. pag. 301. pre. Ol. Wormius Mus. Lib. II. Cap. XVIII. pag. 107.
- Bufoniten fabulosissima originis esse scribit Sim. Pauli in Quadripartito Botanico Class. II. pag. 180. maximum Librarum V. & alium trium unciarum del. & descr. Andr. Libavius Singularium Part. IV. Cap. XXIII. pag. 424. ubi simul multa de usu Medico superstitioso. De modo obtinendi vid. Conr. Gesnerus Hist. Animal. Libr. IV. Capite de Ranis & Rubetis, it. Phil. Baldus in Beschreibung der Küsten Malabar, Coromandel und Zeylon pag. 162.*
9. Campoides Aldebergensis Misniae, Raupen-Stein (S. 300.)
  10. II. Chelidonii lapilli oculati, cuspidati & depressi, Schwalben-Steinlein (S. 436. & 437.) descr. & delin. Conr. Gesnerus de Fig. Lapid. pag. 107. it. Mich. Bernb. Valentini in Bedencken von Kunst-und Natural. Kammern Cap. IX. pag. 58. Conf. Ans. Boetius Hist. Gemm. & Lapid. Libr. II. Cap. CLXX. pag. 343. pre. Carol. Nic. Langii Hist. Lap. Fig. Helv. Part. II. Libr. V. Cap. V. pag. 115. Tab. L. Georg. Hier. Velschii Obs. Phys. Medic. Hecatost. I. pag. 74. Phil. Jac. Sachs & Leuwenheim Gammarol. pag. 306. Thevenots Reisen Lib. I. Cap. V. pag. 8. De usu Medico & acquirendi modo epullorum hirundinis ventre (sec. vulgus) vid. Francisc. Rueus de Gemmis Cap. XXII. pag. 236. qui reperitur post Levin. Lemnii Herb. Biblic. Explicat. pag. 71. seqq. Thom. Bartholinus Epist. Medicinal. Cent. II. Epist. XI. pag. 438. it. Cent. I. Epist. LIII. pag. 224. Job. Reiskius de Glossopetris Luneburgens. pag. 55. pre. Langius L. supr. cit. & Job. Jac. Scheuchzerus in den Natur-Geschichten des Schweizerlandes Part. III. pag. 143.

12. Colites corrigatus sine testiculis ex Topho undulato Thermarum Carolinarum (S. 404.) accedit ad delineationem, quam dedit Gar. Nic. Langius in Hist. Lap. Fig. Helvet. Part. II. Libr. III. Tab. X. Cap. I. pag. 48. & Georg. Andr. Helwing Lithograph. Angerburg. Part. I. Tab. VII. fig. 6. pag. 57. it. J. J. Bajerus Oryctogr. Noric. Tab. I. num. 38. pag. 47.
  13. 14. Echinites, Meer-Igel-Stein, vulgo Brontias major & minor elegantis structurae quinque lineis geminatis, quae parvis foraminibus dissecantur, aequaliter a puncto superiori ad basin procedentibus, perforatus, & non perforatus, (S. 169. 170.) Simil. delin. & descr. Ill. Aldrovandus in Mus. Metall. Lib. IV. pag. 454. & seqq. Ad. Olcarius Gottorpisch. Kunst-Kam. Tab. XXII. pag. 33. it. Ol. Wormius Mus. Libr. I. Sect. II. Cap. XII. pag. 76.
  15. Echinites talis figurae obscurioris coloris (S. 490.)
  16. Echinites zonis eminentibus a baseos modio, ad verticem tendentibus (S. 171.)
  17. Echinites in fastigium mucronatum desinens ex Wagria in litore maris Baltici. (S. 527.) del. & descr. Jac. a Melle in Epistol. de Echinitis Wagricis.
  18. Echinites fibularis inferius annulo notatus regularis convexae rotunditatis, lineis & foraminulis carens (S. 172.) tal. del. & descr. Georg. Andr. Helwing Lithograph. Angerburg. Part. I. Cap. VI. Class. II. Sect. III. pag. 72. Tab. VIII. fig. 16. 17.
  19. Echinites depressus coloris rubicundi laevis (S. 330.)
  20. Echinites maximus oblongus squamosus, f. Chelonites, Operimentum f. Testam Testudinis aquaticae variis quadrangulis distinctam referens (S. 324.) convenit cum del. & descr. quam dedit Job. de Laët de Gem. & Lapid. Lib. II. Cap. XXV. pag. 160.
  21. Echinites aurei coloris fasciis quinque albicantibus instructus (S. 269.)
  22. Echinites talis saturatoris coloris foraminibus secundum ductum linearum impositis (S. 489.)
  23. Echinites laevis fasciis & lineis carens (S. 486.)
  24. Echinites obscure viridis coloris, oblongus, quinque lineis duplicatis & punctatis circumscriptus (S. 270.) Simil. del. Jac. a Melle de Echinitis Wagricis pag. 12. fig. 4.
- Pro Echinitis habet Ill. Aldrovandus Mus. Metall. Lib. IV. pag. 454. Job. Woodward. Histor.

Hist. Tellur. Natural. illustr. pag. 182. & 233. *Mart. Listerus* Hist. Animal. Angliæ Tab. VII. pag. 219. *Georg. Andr. Helwing* Lithogr. Angerburg. Part. I. Class. II. Sect. III. pag. 68. *G. F. Mylius* Memorabil. Saxon. Subterr. Part. II. Relat. IV. pag. 44. seqq. *Carol. Nic. Langius* de Origine Lapid. Figurator. Lib. I. Cap. X. pag. 35. *Job. Jac. Scheuchzerus* Hist. Natural. Helvet. Part. I. pag. 111. *Job. Jac. Bajerus* Oryctograph. Noricæ Cap. VI. pag. 70. it. *August. Quirin. Rivinus* Dissertation. Medicar. Disput. V. Cap. IV. §. 4. pag. 97. præ. *Jac. a Melle* de Echinitis Wagricis.

Nonnulla circa Echinitas opposuit, ratione multarum specierum *Eduard. Luidius* Lithophil. Britan. Ichnograph. Epist. V. pag. 125. it. quod semper aculei desint. Idem Class. VI. Cap. V. pag. 44. & Epist. II. pag. 102. Pro Echinatorum apographis habet Id. Cap. VI. Class. V. pag. 44. Pro Bufonitis, Janus *Ant. Sarsenius* de Peste Cap. VII. pag. 219. *Christoph. Encelius* de Re Metallica Lib. III. Cap. XXXVII. pag. 221. Lapid. sui generis appellat *Rob. Ploot* in Hist. Natural. Oxon. pag. 93. & 115. it. *Langius* L. C. Lib. VI. Cap. I. pag. 125. An Brontia s. Ceraunia i. e. cum tonitru, an Ombria, quod cum imbribus cadant, refutavit *Georg. Agricola* de Nat. Fossil. Lib. V. Cap. XIII. pag. 528. & ex eo *Anf. Boetius* Hist. Gemm. & Lap. Lib. II. Cap. CCLXIV. pag. 486. it. *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesell.* IX. Vers. An. 1719. Mens. Aug. Class. IV. Art. VII. num. 2. pag. 611. aliique: Quos tamen *Georg. Everh. Rumphius* pro veris Brontiis s. Dondersteen in Amb. Rar. Kam. Lib. III. Cap. VIII. pag. 207. & seqq. num. 6. 7. 8. 9. venditat, & figuris æneis representat. An ab Anguib. unde Ova Anguina, ut vult *Plinius* Hist. Nat. Lib. XXIX. Cap. III. consulendus *Ol. Wormius* Mus. Lib. I. Sect. II. Cap. XII. pag. 76. it. *Langius* L. C. Part. II. Lib. VI. Cap. I. - An operimenta Testudinis aquaticæ in lapidem conversa, vid. *Anf. Boetius* Hist. Gemm. & Lapid. Lib. II. Cap. CCLXIV. pag. 486.

25. Echini capitula petrificata radiolorum (S. 444.) del. & descr. *Car. Nic. Langius* in Hist. Lap. Figurat. Helvetiæ Part. II. Lib. III. Cap. II. Tab. XX. pag. 123.

26. Echinitarum Radioli tenuissime striati & alii minimis punctis donati (S. 445.) del. & descr. idem *Langius* L. C. Lib. VI. Cap. I. Tab. VI. num. 1. 2. 3. 4. pag. 127.

26. 27. Echinometræ Pelagii aculei *Aristotelis*, s. Aculei digitati Echinometræ *Rumphii* purpurei & cinerei coloris petrefacti, in apice fasciis albis cincti, & inferius fovea notati (S. 114.) Echi-

nus

nus del. & descr. ap. *Phil. Bonannus* in Recreatione Mentis & Oculi Class. II. num. 19. pag. 92. Pedes vel aculei delin. in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. II. An. I. & II. Tab. III. pag. 56. it. An. II. X. pag. 119. it. ap. *Georg. Everh. Rumphius* in Ambrosch. Rar. Kam. Tab. XIII. Lit. D. fol. 30.

28. 29. Echini marini pedes s. Aculei petrefacti nigri & alii rutili longissimi & acutissimi, fasciis albis circumducti & inferius fovea notati, ubi papillis adhæserunt (S. 115.) conven. cum delin. quam dedit *Phil. Bonannus* in Recreat. Ment. & Oculi Class. II. num. 17. Lit. B. it. *Georg. Everh. Rumphius* Amb. Rar. Kam. Tab. XIII. Lit. E. fol. 30. Echinum cum aculeis in lapidem mutatum del. *Ferrand. Imperatus* Hist. Nat. Lib. XXVI. pag. 759.

30. Enorchis subrubri coloris ex Regno Bohemiæ (S. 197.) del. & descr. *Conr. Gesnerus* de Figur. Lapid. Cap. I. pag. 13. it. *Anf. Boetius* Hist. Gemm. & Lapid. Lib. II. Cap. CLII. pag. 381.

31. Entrochus, *Spangenstein*, radiis eminentibus in matrice territorii Spangenbergensis Hassiæ (S. 116.) simil. delineat. *Petr. Wolfart* in Hist. Natur. Hassiæ inferior. Tab. IV. num. 12. pag. 31. descr. *Anf. Boetius* Lib. II. Cap. CCXXVII. pag. 411.

32. Entrochus radiis minutissimis ferratis adhuc invicem conjunctus (S. 117.)

33. Entrochus Hirschbergensis Silesiæ ex fluvio Bober tuberculis albis externe instructus (S. 436)

34. Entrochi columnares copiosissimi majores & minores saxo durissimo immerfi radiis eminentibus, articulis eleganter distinctis in agro Nordhamptonensi Anglicano effossi (S. 208.) conven. cum delin. *Georg. Andr. Helwingii* in Lithograph. Angerb. Part. II. Tab. IV. pag. 117. s. Matrix Asteriarum *Petri Wolfarti* in Hist. Natural. Hassiæ Infer. Tab. II. pag. 28. it. *G. F. Mylius* in Memorabil. Saxon. Subterr. Part. II. Relat. III. pag. 33.

35. 36. Entrochus cylindræus major & minor geniculatus & arcuatus luteus ex XIV. Trochitis constans, ita ut Radii unius alterius striis inserantur (S. 118. & 298.)

Præter supra allegatos, *Entrochos* descripsi & delineavi, Mus. Calceolarian. Veronense Sect. III. pag. 312. *Car. Nic. Langius* in Hist. Lap. Figurat. Helvet. Part. II. Lib. III. Cap. II. Tab. XX. pag. 63. *Georg. Ant. Volckmannus* Siles. Subter. Part. I. Cap. V. §. 22. pag. 162. *Job. Henr. Loebnerus* Mus. Besler. Tab. XXXV. pag. 101. *Mich. Bernh. Valentini* Mus. Museor. Part. II. Cap. II. Tab. III. fig. 20. pag. 17. *Job.*

Job. Jac. Scheuchzerus in Specim. Lithograph. Helvetic. pag. 2. it. in *Ejusd.* Beschreibung der Natur - Geschichte des Schweizerlandes Part. I. num. 23. pag. 91. *Dav. Sigm. Büttnerus* in Rud. Diluv. Test. pag. 275. it. *Job. de Laët* de Gemm. & Lapid. Lib. II. Cap. XVII. pag. 138. *Conr. Gesnerus* de Figur. Lapid. Cap. V. fol. 89. *Georg. Agricola* de Nat. Fossil. Lib. V. Cap. XIV. pag. 529. *Secund. Eduard. Luidius* in Lithophil. Britann. Ichnograph. pag. 114. habentur Entrochi pro Vertebri Spinæ dorsi connexis animalis cujusdam marini sub nomine Ichthyospondylorum, & ap. eundem Epist. VI. pag. 135. pro fractis Stel- larum marinarum radiis. *Conf. Georg. Everh. Rumphii* Amb. Rar. Kam. Tab. XVI. pag. 42. it. *G. F. Mylii* Memorabl. Sax. Subter. Part. II. pag. 33.

Gammarolithes vid. Alveoli.

37. Glossopetra Melitensis longissima & lævissima coloris viridescen- tis cum radice aurea, Natter-Zünglein (S. 132.) del. & descr. *Uf. Aldro- vandus* Mus. Metall. Lib. IV. pag. 600.
  38. Glossopetra maxima Melitensis cum radice nigra, f. Dens piscis triangularis in acumen desinens *Scheuchzeri*, (S. 311.) vid. *Ejus- dem.* de Querel. & Vindic. Piscium pag. 20. accedit. ad delin. quam dedit *Anf. Boetius* Hist. Gemm. & Lapid. Lib. II. Cap. CLXIX. pag. 341.
  39. Glossopetra Melitensis in matrice terrea alba (S. 481.)
  40. Glossopetra Daventriensis albida sine radice (S. 312.) hanc delin. *Job. de Laët* de Gem. & Lap. Lib. II. Cap. III. Fig. 3. pag. 104.
  41. Glossopetræ Biberacenses cinereæ parvæ (S. 407.)
  42. Glossopetra Melitensis coloris carnei minima, sine radice (S. 303.)
  43. Glossopetra recurvirostra lævis minima, simillima dentibus Carchariæ vel Lamiaë piscis, f. Ornithoglossum recurvirostrum minus coloris cinerei, cum radice nigra (S. 304.) talem delin. *Job. Jac. Scheuchzerus* de Querel. & Vindic. Piscium pag. 21. seqq.
- Glossopetras* prosapiæ mineralis & lapides sui generis esse demonstravit *Conr. Gesnerus*, *Anf. Boetius*, *Rob. Hookeus*, *Job. Dan. Geyerus*, *Georg. Hier. Velschius*, *Job. Reiskius* aliique, qui *Reiskius* in Commentat. de Glossopetris Lüneburgen- sibus formationis negotium refert ad principium quoddam γλωσσοπετρόμορ- φον. Animalis prosapiæ esse contendit *Andr. Casalpinus*, *Petr. Poterius*, *Fa- bius Columna*, *Casp. Bartholinus*, *Paul. Boccone*, &c. Incerti originis probant *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. IX. & X. Observ. CXIX. pag. 28. seqq. *G. F. Mylius* Memorab. Saxon. Subter. Part. II. Relat. IIX. pag. 73. *Conf. Georg. Hier. Velschii* Observ. Phys. Medic. Hecat. I. Observ. XLIV. It. XIX. Vers.

Bresl.

- Bresl. Nat. und Medic. Gesb.* Ann. 1721. Mens. Novembr. Class. IV. Art. V. pag. 487. 1722. XXV. Vers. An. 1723. Mens. August. Class. IV. Art. V. pag. 186. & *Observationem meam ibidem* XX. Vers. An. 1722. Mens. Jun. Class. IV. Art. V. pag. 597. Pro Lamiaë five Carchariæ piscis dentibus habent *Job. de Laët* de Gemm. & Lapid. Lib. II. Cap. III. pag. 103. *Ol. Wormius* Mus. Lib. I. Cap. X. pag. 67. it. Lib. III. Cap. IX. pag. 272. *Nic. Steno* in Descriptio- ne Anatomica Canis Carchariæ pag. 110. f. in fine, quæ habetur in Myologia Specimine f. Musculorum descriptione Geometrica, *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Beslerian. Tab. XXXII. pag. 125. *Car. Nic. Langius* in Hist. Lap. Fig. Helvet. Tab. X. Lib. III. Cap. I. pag. 49. *Dav. Sigm. Büttnerus* Rud. Diluv. Test. §. 145. pag. 242. *Petr. Wolfart* Hist. Natural. Hassiæ inferior. Tab. XXI. pag. 45. *Job. Phil. Breynius* in Epistol. de Melonibus petrefact. montis Carmel. pag. 20. Pro incisoriis dentibus sub nomine Ichthyodontium cuspidato- rum, *Eduard. Luidius* Lithophil. Britann. Ichnogr. Cap. IX. pag. 63. Unde καρχαροδόντες lapides *Scheuchzeri* de Querel. & Vind. Piscium Tab. III. pag. 19. & Odontopetræ *Stein-Zabne* *Georg. Andr. Helwingii* Lithograph. Angerb. Part. I. Cap. VI. Class. II. pag. 59. Glossopetras Melitenses alias descripsit *Mich. Bernh. Valentini* in Museo Museor. Part. I. Cap. XXIV. pag. 65. it. im Be- dencken von Kunst- und Naturalien-Kammern Cap. IX. pag. 58. Alszeiensis & Flensheimensis, *Job. Dan. Geierus* de montibus conchiferis Tract. II. pag. 18. Mansfeldicas, *Valent. Alberti* in Diss. Lipsiæ habita de Figuris variarum rerum in lapidibus & speciatim fossilibus Comitatus Mansfeldici: Lüneburgenses, *Anf. Boetius* in Hist. Gemm. & Lapid. Lib. II. Cap. CLXIX. pag. 341. prc. *Job. Reiskius* in Comment. Physic. & Histor. de Glossopetris Lüneburgensibus pag. 27. Helveticas, *Car. Nic. Langius* in Hist. Lapid. Figurat. Helvet. it. Misc. Nat. Curios. Dec. II. An. IIX. Observ. CXLIII. pag. 303. Holsaticas, *Job. Dan. Ma- jor* in seiner Vorstellung etlicher Kunst- und Naturalien-Kammern: Borussia- cas, *Georg. Andr. Helwing* in Lithograph. Angerburg. Part. I. Class. II. Sect. II. pag. 59. seqq. Carnicolas, *Job. Weichart Valvasor* in der Ehre des Hertzogth. Crains Tom. I. Cap. XXX. pag. 314. prc. Lib. IV. Cap. I. pag. 469. Silesiacas, *Georg. Ant. Volckmann* in Siles. subter. Cap. V. §. 19. pag. 159. De Usu in Me- dicina singulari vid. Misc. Natur. Curios. Dec. I. An. IX. & X. pag. 289. it. De- cur. III. An. IV. Observ. LXXI. pag. 157. *Job. Reiskius* de Glossopetris Lünebur- gens. pag. 49. *Valvasor* L. C. Tom. I. Lib. IV. Cap. I. pag. 474. it. *Mich. Bernh. Valentini* in Mus. Museor. Part. I. Lib. I. Cap. XXIV. pag. 66.
44. Glottis Cardani flavi coloris, f. Lingua animalis cujusdam ex quadrupedum genere (S. 174.) conven. cum delin. & descript. *Georg. Andr. Helwingii* in Lithogr. Angerb. Part. I. Cap. VI. Class. II. Tab. VII. Fig. 8. p. 59.

Gg

45. Ham-

45. Hammites f. Oolithus ex monte Pörsulano Siles. prope Landshuttum, fluore crySTALLINO inspersus, Rogen-Stein (S. 100.) descr. & del. *Georg. Ant. Volckmann* Siles. Subter. Part. I. §. 17. pag. 156. & 168.
46. Hammites f. Oolithus Querfurthenfis cinereus, in quo ovulorum quasi membranæ cum vitello conspiciuntur (S. 285.) conven. cum del. & descr. *Car. Nic. Langii* in Hist. Lap. Figurat. Helvet. Part. II. Lib. III. Cap. II. Tab. XIX. num. 2. pag. 67. it. *D. S. Büttneri* in Ruder. Diluvianis §. 46. & 47. pag. 244. Per microscopium examinavit, & cortices, albumen & vitellum conspexit & delin. *Franc. Ernest. Brückmannus* in Hist. Naturali Oolithi Fig. IX. pag. 28.
47. Hammites albus in superficie ovulis adpersus (S. 408.) Icon dedit *Georg. Andr. Helwing* in Lithograph. Angerburg. Tab. VII. fig. 21. Oolithum peculiari Schediasmate descripsit *Francisc. Ernest. Brückmannus*, cui Titul. Specimen Physicum exhibens Historiam Naturalem Oolithi, f. Ovariorum Piscium & Concharum in Saxa mutatarum; Ubi sub finem Authores collegit, qui Oolithos diversorum locorum descripserunt. Totos montes alias ex Hammite in Helvetia allegat *Joh. Jac. Scheuchzerus* Natur. Geschichte Part. I. pag. 106. it. in Saxonia *G. F. Mylius* Memorabil. Sax. Subt. Part. II. pag. 69. prope Werlingam in Ducatu Halberstadiensi ad infinita millia centumpondiorum reperti vid. *Brückmannus* L. C. §. II. pag. 23.
48. Hysterolithus albus Geodem simul referens, ex fossis argilla-ceis Lignicenis Silesiæ, Mutter-Stein (S. 260.) Silesiacos del. & descr. *G. A. Volckmann* Siles. Subter. Part. I. Cap. III. pag. 69. conven. cum delin. ap. *Petr. Wolfart* Hist. Nat. Hass. infer. Tab. XXIV. num. 5. pag. 30. it. in Ephem. Natur. Curiosor. Cent. III. & IV. Observ. LXXXVIII. Fig. IV. pag. 221.
49. Hysterolithus in Sardoniche (S. 248.)
50. Hysterolithus nigricantis coloris hemisphæricus mirabilis structuræ prope Castrum Braubach in Comitatu Catimelibocensi inferiori erutus (S. 240.) hunc descr. *Georg. Ernest. Tentzelius* Colloquior. Menstruor. An. 1694. Mens. August. pag. 656. accuratissime simul delineav. *Ol. Wormius* Mus. Lib. I. Cap. XIII. pag. 83. *Petr. Wolfart* in Histor. Natural. Hass. inferior. Tab. III. num. 4. & 5. pag. 29. *Car. Nic. Langius* in Histor. Lap. Figurat. Helvet. Part. II. Lib. III. Cap. I. Tab. X. num. 1. pag. 48. prec. in & extra matricem *Joh. Melchior. Verdries* in Ephem. Natur. Curiosor. Cent. III. & IV. Observ. LX. XXVIII. Fig. 1. pag. 221. ubi pro Concharum apographis habet.

51. Ichthyites f. Lapis fissilis albus cum figura funduli piscis aurea Eystädtenfis (S. 550.)
52. Ichthyites talis in Dendroide ejusdem loci elegantissimus (S. 449.)
53. Ichthyites ex Bolga Valle Agri Veronensis f. Marmor album cum figura pisciculi tota exacte impressa (S. 334.) conven. cum delin. & descr. *Joh. Henr. Lochneri* in Mus. Beslerian. Tab. XXXII. pag. 93.
54. Ichthyites Ilmenavienfis in Saxo reniformi nigro (S. 482.)
55. Ichthyites f. Lapis fissilis pisce inflexo nigro lævi conspicuus Bottendorffensis (S. 129.) descr. *G. F. Mylius* in Memorabil. Saxon. Subterr. Part. I. pag. 8.
56. Ichthyites f. Lapis Islebiensis fissilis niger pisce metallifato squamoso e Truttarum genere, f. squamis aureo colore micantibus, refertus (S. 128.) descr. *Petr. Albinus* in der Meissnischen Berg-Chronica Tit. XIII. pag. 105. it. *Valentin. Alberti* in Dissert. de Figuris variarum rerum in Lapidibus & speciatim in Fossilibus Comitatus Mansfeldici.
- Ichthyia* alias jam meminit *Livius* Lib. XLII. Cap. II. *Juvenalis* Satyr. XIV. Vers. 63. *Seneca* Natural. Quæst. III. Cap. XVII. alique, quos *Gasp. Schottus* in Physic. curios. Lib. X. Cap. XVI. pag. 1116. recensuit. Scriptores recentiores, qui lapidem descripserunt, collegit *Phil. Jac. Sachs a Lewenheimb* Gammarol. Cap. VII. pag. 122. seqq. it. *Schottus* L. C. pag. 1120. quibus addendi qui pro Lusibus Naturæ eos habent, ut *Plyss. Aldrovandus* Mus. Metall. Lib. I. pag. 101. *Ol. Wormius* Mus. Lib. I. Sect. II. Cap. II. pag. 38. *Eduard. Luidius* Lithophil. Britann. Ichnogr. Epist. VI. pag. 135. *Joh. Jac. Langershausen* de Imitamentis Naturæ pag. 5. Miscellan. Berolinenf. pag. 103. seqq. Pro Ichthyomorphis agnoscit *Athanas. Kircherus* Mund. Subterr. Tom. I. Lib. VIII. Sect. I. Cap. IX. Tab. III. pag. 34. seqq. *Joh. Joach. Becherus* Specim. Subterr. Mixt. pag. 186. Pro Testibus Diluvii *Joh. Guil. Bajerus* Fossil. Diluv. universal. Monument. §. 16. pag. 26. *Dav. Sigism. Büttnerus* Rud. Diluvianor. §. 138.-145. pag. 227.-242. *Joh. Woodwardus* Specim. Geograph. Physicæ pag. 13. seqq. in Prolegomen. it. Part. I. pag. 32. 56. 61. & 155. *Petr. Wolfart* Hist. Natural. Hass. infer. Tab. XII. - XX. *Joh. Henr. Lochnerus* Mus. Besler. Tab. XXXII. pag. 93. Nonnulla colleg. *Joh. Janssonus* de Piscibus Cap. VII. pag. 153. Iustar omnium vero esse potest *Joh. Jac. Scheuchzerus* in Querelis & Vindiciis Piscium. Conf. *Christian. Maxim. Spenerum* in Miscellan. Societat. Reg. Berolinenf. Tom. I. Fig. XXVI. - XXXI. pag. 105. Mus. Calceolarian. Veronens. Sect. III. pag. 428. ubi multa genera descr. & delin. it. Observationem meam in Bresl. Samml. von Nat. und Med. Geschicht. XXV. Vers. An. 1723. Class. IV. Art. V. p. 186.

57. Oculi Serpentum Melitenſes (S. 470.) deſcr. *Mich. Heberer von Bretten* in *Ægyptiaca Servitute* Libr. III. Cap. XVI. *Hier. Megiferus* in *Delic. Ordinum Equeſtrium* Cap. III. pag. 268. f. Dentes molares piſcium ſecund. *Job. Phil. Breynium* de Melonibus petrefactis montis Carmel p. 21.
Oolithus vid. *Hammitheſes*.
58. Pes lapideus Capræ albæ ſimilis in agris Maſlenſibus Sileſiæ repertus (S. 341.)
59. Pediculus humanus ex Jaſpide viridi (S. 450.) convenit cum delineat. quam habet *Georg. Ant. Volckmann* in Sileſ. Subterr. Tab. V. num. 5. it. *Leonb. Dav. Hermann* Maſlograph. Tab. XI. continuat. num. 82. pre. *Job. Jac. Scheubzerus* Meteorolog. & Oryctogr. Helvetica Fig. 159.
60. Polius lapis pyramidalis, in quo facies barbata a natura efformata (S. 191.)
61. Alius faciem ſcæmineam exprimens (S. 192.)
62. Alius ſpinam dorſi animalculi referens (S. 187.) convenit cum delin. quam dedit *Carol. Nic. Langius* in Hiſt. Lapid. Figurat. Helvet. Part. II. Lib. III. Cap. I. Tab. XI. pag. 51.
- Tales lapides ære incifos repræſentant *Ul. Aldrovandus* Muſ. Metall. Lib. IV. pag. 541. ſeqq. it. pag. 726. *Arbanaf. Kircherus* Mund. Subterr. Tom. II. Libr. V. Sect. III. *Job. Joſtonus* Thavmatograph. Cl. IV. Cap. XVII. *Jac. Gaſſarellus* in Curioſitatib. inauditis Cl. V. Cap. XI. *Leonb. Dav. Hermann* in Maſlograph. Tab. XIII. pag. 227. *Georg. Andr. Helwing* in Lithograph. Angerb. Tab. VII. & XII. Part. I. *G. F. Mylius* in Memorabil. Saxon. Subterr. Part. I. p. 73. ſeqq. Conf. *Th. Bartholini* Epistol. Medicinal. Cent. III. Epistol. VIII. pag. 31. it. *Observationem meam in Bresl. Samml. XXV. Verſ. Ann. 1723. Claſſ. IV. Art. V. pag. 183. ſeqq.*
63. Percæ piſcis lapis (S. 343.) del. & deſcr. *Car. Nic. Langius* in Hiſt. Lap. fig. Helvet. Part. II. Lib. III. Tab. XX. pag. 51.
64. Pſoafites f. Lapis corneus niger ex montibus cretaceis Norwegiæ, muſculum lumbarem infantis exacte referens (S. 339.)
Ejuſmodi lapides partes hominum & animalium referentes del. & deſcr. *Ul. Aldrovandus* in Muſ. Metall. Lib. IV. p. 481. ſeqq. aliique.
65. Serpentinus lapis diverſarum flexurarum & colorum Zeblicenſis, Serpentin-Stein (S. 318.) deſcr. *G. F. Mylius* in Memorabil. Saxon. Subterr. Part. I. Rel. IV. p. 311.
66. Serpentinus lapis Plinii ad Lacædemonium accedens (S. 491.)
vid. *Valvaſors* Ehre des Hertzogth. Crains Tom. I. Lib. III. Cap. XXX. p. 431.

67. Ser-

67. Serpentinus lapis alius Rochlicenſis, f. Ophites (S. 241.) id. *Mylius* L. C. Part. I. pag. 72. 78. it. *Sam. Fabritius* in Coſmotheor. ſacra Cap. XXXIII. pag. 431.
68. Trochitæ Beuthenæ Sileſiæ ſuperioris elegantes perforati, & a foramine ad peripheriam diverſimode ſtriatæ, Räder- oder Mühl-Steine (S. 23.) del. & deſcr. *Georg. Ant. Volckmannus* Sil. Subterr. Tab. XXVII. Part. I. Cap. V. pag. 161. §. 22. num. 9. 10. 11. conven. cum delin. quam dedit *Frid. Lachmund* in *Deuxtoycaφία* Hildesheim. Cap. XVI. Fig. 1. - 9. pag. 52.
69. Trochitis & rotulis cylindraceis plenus lapis totus politus (S. 184.)
Simil. delin. & deſcr. *Conrad. Geſnerus* de Figur. Lapidum Cap. V. pag. 89. & ex eo *Ant. Boetius* in Hiſtor. Gemmar. & Lapid. Lib. II. Cap. CCXVII. pag. 410. *Job. de Laët* de Gemm. Libr. II. Cap. XVII. pag. 138. *Ol. Wormius* Muſ. Libr. I. Cap. X. pag. 70. *Ul. Aldrovandus* Muſ. Metall. Libr. IV. pag. 624. *Petr. Wolfart* Hiſt. Natural. Haſſ. infer. Tab. IV. num. 1. - 12. pag. 31.
- Sunt autem Trochitæ ſecund. *Eduard. Luidium* in Ichnograph. Lithophil. Britanni. pag. 31. & 114. Vertebrae ſpinæ dorſi animalis cujuſdam marini; ſecundum *Volckmannum* Sil. Subterr. Part. I. Cap. V. pag. 161. partes ſpinæ dorſi piſcium cartilagineorum; ſecund. *Luidium* Epistol. VI. pag. 135. it. *Langium* Hiſt. Lapid. Figurat. Helvet. Part. II. Libr. III. Cap. II. pag. 65. Articuli capitis Meduſæ, f. Stellæ marinæ quintæ ſcolopendroides, quam *Georg. Everb. Rumphius* in Amb. Rarit. Kam. pag. 41. delin. Conf. *Museum Calceolar* Sect. III. pag. 311. *Georg. Andr. Helwingii* Lithograph. Angerburg. Part. II. Cap. IV. pag. 116. it. *G. F. Mylius* Memorabil. Saxon. Subterr. Rel. III. pag. 136. An Luſus Naturæ vid. id. *Mylius* L. C. pag. 32. it. *Dav. Sig. Büttner* in Ruder. Diluviani. it. in Coralliograph. Subterr. pag. 275. ſeqq. An incertæ originis vid. id. *Büttnerus* in Rud. Dil. pag. 186. it. *Job. Jac. Bajerus* in Oryct. Noricæ pag. 31. & 48. de Viribus medicamentofis vid. *Lachmundi* Oryctogr. Hildesheimenſ. p. 51.
70. Variolites viridis maculis rotundis albis depictus Lucernenſis, Maſern- oder Pocken-Stein (S. 483.) del. & deſcr. *Carol. Nic. Langius* in Hiſt. Lap. Figurat. Helvet. Part. II. Cap. V. Tab. X. pag. 40.
71. Variolites rariffimus ex atro viridis tuberculis albis conſpicuus (S. 310.) ſimil. del. & deſcr. *Ul. Aldrovandus* in Muſ. Metall. Lib. IV. Cap. LXVII. p. 983. & ex eo *Mich. Bernh. Valentini* in Muſ. Maſeor. Part. I. Cap. XIX. pag. 51. Bornſiacos deſcripſ. *Georg. Andr. Helwing* in Lithograph. Angerb. Part. I. Claſſ. II. Sect. I. § 8. Tab. VII. fig. 7. Scoticos, *Rob. Sbbaldus* Scot. illuſtrat. Part. II. Libr. IV. p. 149. de Pretio vid. *Petr. Pometii* in Anmerckungen des Maſterialiften pag. 898.

G g 3

72. Ver-

72. Vermicularis lapis politus coloris terrei flexuris albis (S. 166.)
 73. Vermicularis lapis niger marinus ubique tuberculofus (S. 25.)
 74. Vermiculares tubuli, f. Tubulites Vermicularius (S. 57.) vid. *Eduard. Luidius* Lithoph. Brit. Ich. num. 1213. seqq.

Classis IV.

*Lapides Ἐμμορφοί f. Figura certa gaudentes
 ex Transmutatione.*

ARTICVLVS I.

Vegetabilia quædam eorumque partes, partim petrefactæ, partim tartarifactæ.

1. Anthracodendron Sangershusanum (S. 138.) vid. *Dav. Sigism. Büttneri* Rud. Diluv. Test. p. 303. præc. *Job. Jac. Scheuchzeri* Meteorol. & Oryctograph. Helvet. pag. 240.
2. Dendrita cum Equiseto palustri setis longioribus Landshuttenfis (S. 60.) del. & descr. *Georg. Ant. Volckmann* Siles. Subterr. in Appen. Tab. IV. Fig. VII. pag. 333. similem quoque delin. & descr. *G. F. Mylius* in Memorabil. Saxon. Subterr. Part. I. Fig. 12. p. 30. *Job. Jac. Scheuchzerus* in Herbar. Diluv. Tab. I. Fig. III. & V. pag. 11. it. Miscell. *Berolinensia* pag. 99. Fig. XXIII.
3. Dendrita cum Filicula petrefacta fontana, folio vario Tournefortii ex Ducatu Svidnicensi Silesiæ prope Altwasser (S. 61.)
4. Dendrita cum Filicula petrefacta foemina I. Tabernæmontani ejusdem loci (S. 62.)
5. Dendrita cum Filicula petrefacta & foliis impressis semen ferentibus Planitzensis prope Cygneam (S. 551.)
6. Dendrita cinereus Rothenbachensis, cum Filicula fontana majori, f. Adiantho albo Filicis folio (S. 63.) accedit ad del. & descr. *Job. Jac. Scheuchzeri* in Herbar. Diluvian. Tab. I. Fig. VII. pag. 16.
7. Dendrita f. Folium Betulæ in Lithomarga subrubra (S. 335.) simil. del. & descr. *III. Aldrovandus* in Mus. Metallic. Lib. IV. Tab. I. VI. pag. 848. it. *Carol. Nic. Langius* in Hist. Lapid. Figurat. Helvet. Part. II. Tab. VI. Cap. IV. pag. 40.
8. Dendrita f. Folium Alni petrefactum tophe inclusum ex Fonte Principis prope Jenam (S. 422.) Tales del. & descr. *G. F. Mylius* Memo-

- rab. Saxon. Subterr. Part. I. pag. 69. it. *Georg. Andr. Helwing* in Lithograph. Angerb. Part. I. Cap. VI. Class. I. Sect. II. Tab. II. Fig. 4. & 5. præc. *Job. Jac. Scheuchzerus* in Herbar. Diluv. pag. 98. num. 408. Tophus talis candidus Misenus, in quo folia quercus & alni ita sunt impressa, descr. & del. *Job. Kenimannus* in Catalogo Rer. Fossil. num. 38. præc. *Car. Nic. Langius* in Hist. Lap. Fig. Helvet. Part. II. Lib. III. Cap. II. Tab. XVI. pag. 54. Modum fiendi descripsit. *Scheuchzerus* in Epistol. ad *Lochnerum*, quæ reperitur in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. III. An. V. & VI. in Append. pag. 79.
9. Dendrita in lapide fissili albo Anglicanus, cum Rubia angustifolia sylvestri (S. 424.) conven. cum delineat. quam dedit *Georgius Ant. Volckmann* Siles. Subterr. Part. I. Cap. IV. Tab. XV. num. 3. pag. 112. f. cum Gallio albo vulgari & facie arundinea striata ap. *Job. Jac. Scheuchzerum* Herbar. Diluv. Tab. IV. num. 1. pag. 19.
  10. Dendrita f. Asphodeli folium striatum & petrefactum (S. 384.)
  11. Dendrita f. Lapis fissilis Manebachensis, Ducatus Saxo-Gothani in Thuringia niger, cum Filice ramosa & punctis impressis, seminum rudimenta indicantibus (S. 332.) descr. ex *G. F. Mylius* Memorabil. Saxon. Subterr. Part. I. Rel. IV. pag. 17. *Mich. Bernb. Valentini* in Museo Museogr. Part. II. Lib. I. Cap. V. pag. 32.
  12. Dendrita f. Filix mas folio dentato, ex fodinis carbonariis Wettinensibus prope Halam Magd. (S. 421.) Similes del. & descr. *Job. Jac. Scheuchzerus* in Herbar. Diluv. Tab. II. Fig. III. pag. 17.
  13. Dendrita cinereus ex fodinis Lithanthracum ad pagum Altwasser, duobus a Svidnicio miliaribus, cum Fumaria officinarum Bauhini, cui multum simul straminis nigri compressi inest (S. 216.) Accedere videtur ad iconem ratione straminis geniculati ap. *Job. Jac. Scheuchzerum* in Herbar. Diluvian. Tab. III. Fig. IV. pag. 19. Fumariam vero hanc nostram del. *Georg. Ant. Volckmann* in Siles. Subt. Tab. XIV. Fig. 2. pag. 111. Conf. *Leonh. Dav. Hermann* in Masl. pag. 203.
  14. Dendrita talis cum arundine, secundum *Volckmannum* saccharina anticulata (S. 423.) del. & descr. in Siles. Subterr. Tab. XIII. fig. 7. pag. 110.
  15. Dendrita ibidem erurus cum Pinu sylvestri Tabernæmontani (S. 425.) del. & descr. sæpius allegatus *Volckmannus* L. C. Tab. XIV. num. 4. pag. 111.
  16. Dendritæ tabula maxima colore albo & rubro variegata elegantissima, in quo Filix ramosa mas, pinnulis obtusius mucronatis & folia Asphodeli exacte ita impressa, ut in lapidis parte altera præ-

mineant, in altera vero instar moduli excaventur, Conradswaldauensis Silesiæ prope Landshuttum (S. 215.) del. & descr. id. *Volckmannus* L. C. Cap. IV. pag. 106. §. 28. Tab. XI. num. 2. & 3.

17. Dendrita cinereus l. Apium montanum ampliori folio Anglicanum (S. 67.) de Anglicanorum in carbonariis maxima copia vid. *Guilielmus Camdenus* in Britannia pag. 692.

18. Dendrita f. Exerescencia Cynosbatos elegans tota, cum foliis multis, topho subrubro durissimo incrustata (S. 534.)

De *Dendritis* ex Diluvio universali remanentibus vid. *Joh. Jac. Scheuchzerus* in Herbario Diluv. Tab. I. num. 3. 4. 7. Tab. II. num. 8. Tab. III. num. 3. 8. Tab. IV. num. 5. 10. Tab. XXII. it. *Ejusdem* Meteorol. & Oryctograph. Helvet. pag. 203. Conf. *Scheuchzeri* Epistol. ad *Lochnerum*, quæ reperitur in *Ephem. Nat. Curios.* Dec. III. An. V. & VI. in Append. pag. 78. vi l. quoque *G. F. Mylius* in Memorab. Saxon. Subt. Part. I. Rel. III. pag. 24. *D. S. Büttnerus* in Ruder. Diluv. Test. §. 121. pag. 192. præc. *Georg. Ant. Volckmannus* Sil. Subt. Libr. I. Cap. IV. §. 29. pag. 106. -- 114. Tab. XI. XII. XIII. XIV. XV.

19. Elatites f. Frustum Ligni abiigni petrefactum, in quo color & fibræ exacte adhuc discerni possunt prope Casselium (S. 104.) del. & descr. *Conrad. Gesnerus* de rerum fossilium, lapidum & gemmarum figuris fol. 125. *Ol. Wormius* in Mus. Lib. I. Cap. XIII. pag. 89. *Ferrand. Imperatus* Hist. Natural. Lib. XXIV. pag. 752. seqq. *Georg. Andr. Helwing* in Lithograph. Angerb. Part. I. Cap. VI. Class. I. Sect. II. pag. 41. Tab. II. num. 6. nominatur ap. *Scheuchzerum* in Appendice Herbarii Diluvian. num. 575. pag. 109. Modum petrificandi demonstravit *Joh. Jac. Liebknecht* in Discursu de Diluvio maximo occasione inventi in mineram ferri mutati ligni.

20. 21. Fungitæ Maslenses majores & minores tophacei, pileati, favaginosi & alii (S. 29.) del. & descr. *Leonb. Dav. Hermann* in Maslograph. Part. II. Cap. IX. pag. 219. Tab. XI. num. 1. -- 6. *Georg. Ant. Volckmann* Siles. Subterr. Cap. IV. §. 70. pag. 137. Tab. XXIV. & XXV. Conf. *Ul. Aldrovandi* Mus. Metallic. Libr. IV. pag. 495. seqq.

22. Fungitæ petrosi Angerburgenses naturalibus fungis colore similes (S. 400.) del. & descr. *Georg. Andr. Helwing* in Lithograph. Angerburg. Part. I. Cap. IV. Class. I. Sect. II. pag. 40. Tab. II. num. 2. Alios delin. & descripsit *Ul. Aldrovandus* in Mus. Metallic. Libr. IV. pag. 495. Museum *Calceolarian.* Sect. III. pag. 417. *Car. Nic. Langius* in Histor. Lap. Figurat. Helvet. Part. II. Libr. III. Cap. II. Tab. XII. pag. 52. præc. *Joh. Henr. Lochnerus* in Museo Besleriano Tab. XL. pag. 110. seqq.

23. Gra-

23. Gramen Tartaro rubro totum incrustatum ex Thermis Carolinis (S. 290.)

24. Clethrites f. Lignum Alni post 200. & supra annos incorruptibile, ex metallifodinis Sylvæ Hercyniæ erutum. (S. 352.) De ligno tali in lapidem indurato vid. *Georg. Andr. Helwing* in Lithograph. Angerburg. Part. II. Sect. II. Cap. II. §. 6. pag. 101. it. *Erasm. Francisci* in Ost-und West-Indisch. Lust-Garten Part. I. pag. 133.

25. Lignum fosfile nigrum Diebenſe ad Muldam Alumine prægnans, 3. leucis a Lipsia (ubi situs loci & aliæ circumstantiæ ostendunt, non a particulari inundatione hoc lignum deduci posse) (S. 432.) vid. *Joh. Jac. Scheuchzerus* in Museo Diluviano pag. 9. num. 125.

26. Lignum fosfile bituminosum, seu Matrix Succini Hartmanni sine, & cum Vitriolo, ex littore maris Baltici (T. 96.) descr. *Georg. Andr. Helwing* in Lithograph. Angerburg. Part. II. Cap. V. §. 7. p. 74. it. *unsere Samml. von Natur. und Medic. Geschichte.* V. Vers. An. 1718. Meus. Jul. Class. IV. Art. XII. pag. 1397.

27. Lithoxylon argentei splendoris f. Argyroplites Aldrovandi in Svecia prope Portum Caroli frequens (S. 137.) vid. *Ejusdem* Mus. Metall. Libr. I. pag. 86.

28. Lithoxylon f. Lignum petrefactum Landishuttense ex monte Pörsulano vulgo Trinck-Tobis dicto (S. 141.)

29. Lithoxylon late striatum, ibidem ex monte Kirchberg erutum (S. 139.)

30. Lithoxylon lineis rectis & transversis cancellatum (S. 438.)

31. Lithoxylon dense striatum & nodosum ejusdem loci (S. 328.)

32. Lithoxylon ira striatum non nodosum (S. 140.)

33. Lithoxylon striatum per matricem lapideam transiens (S. 391.)

34. Lithoxylon striis minutissimis insignitum (S. 386.)

35. Lithoxylon matrici lapideæ firmiter connexum (S. 392.)

36. Lithoxylon Landishuttense cortice suo adhuc vestitum (S. 393.)

37. Lithoxylon aliud striatum & articulatum prope Lubecam ad pagum Behlendorff, 3. mill. a Lubeca (S. 142.)

38. Lithoxylon fistulosum cum radicibus (S. 134.) conven. cum delineat. ap. *Ferrand. Imperatum* Histor. Natural. Lib. XXIV. pag. 758. & Virgultis petrificatis ap. *Car. Nic. Langium* in Hist. Lapid. Figurat. Helvet. Part. II. Libr. III. Cap. II. Tab. XIV. pag. 53.

Hh

39. Li-

39. Lithoxylon f. Arundinites striatus & nodosus *Aldrovandi* (S.135.) vid. Mus. Metall. Lib.IV. num.2. pag.854.
40. Lithoxylon in quo cortices evidentissimi ex montibus arenariis, Querfurtenfibus (S.523.)
41. 42. 43. Lithoxylon nodosum, it. aliud cum rudimentis ramorum (S.135. 136. 137.) Ligna hæc petrefacta Landishuttenfisa del. & descr. *Georg. Ant. Volckmann* in Siles. Subterr. Cap.IV. Tab VII. VIII. IX. & X. pag.92 seqq.
- Cæterum de *Lignis* aliis in lapidem mutatis jam dudum peculiaris Liber Italico sermone prodiit, cui Titulus *Francif. Stelluti* Trattato del Legno fossile minerale nuovamente scoperto nel quale brevemente si accenna la varia & mutabil natura di detto legno, qui in Latinam linguam translatus & Ephemerid. *Nat. Curiosor.* Dec. I. An.III. pag.606. Appendicis loci annexus; Cui jungendi *Job. Jac. Beckmannus* in Histor. Orbis Terrarum Geograph. & Civil. *Car. Nic. Langius* in Histor. Lapid. Figur. Helvet. Part.II. Libr.III. Cap.II. Tab.XV. pag.54. *D. S. Büttnerus* in Rud. Diluv. Test. pag.187. seqq. *Job. Guil. Bajerus* in Fossil. Diluv. universal. Monument. §.3. pag.5. seqq. præ. *Job. Jac. Scheuchzerus* in Herbar. Diluv. pag. 40. seqq. Originem lignorum in lapidem mutatorum demonstr. *Arban. Kircherus* in Mund. Subterr. Tom.II. Libr.VIII. Sect.III. pag.66. *Joach. Billinger* de Bitumine & ligno Fossil. *Henr. Oldenburgius* in A& Soc. Reg. in Angl. An.1665. it. *Job. Jac. Bajerus* in Oryctograph. Norica Cap.VI. pag.53. *Bresl. Samml. von Nat. und Medic. Gesch.* IX. Vers. An.1719. Mens. Sept. Class.IV. Art. X. pag.359. seqq. De situ singulari vid. *Mart. Schookius* de Turfis pag.90. *Job. Jac. Scheuchzerus* in Herbar. Diluv. pag.41. Conf. *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Meteor. Part.II. Cap. IV. pag.25. Multorum delineat. dedit *Ul. Aldrovandus* in Mus. Metall. Libr.IV. pag.848 seqq. quæ tamen omnia pro Lusibus Naturæ agnoscit, cui consentit *Valvasor* in der Ehre des Herzogth. Crains Tom.I. Libr.IV. Cap.II. pag.477.
44. Muscus ex Fonte Principis Jenensi cum Topho (S.243.)
45. Muscus ibidem totus in lapidem mutatus (S.376.) vid. *Phil. Jac. Sachs* in Dissert. Respons. de mirand. Lapid. natura, ad *Job. Dan. Majorem* f. in Epistol. de Cancris & Serpent. petrefact. pag.70. seqq. Conf. *Job. Dan. Gyerum* in Ephem. *Nat. Curios.* Dec.II. An.V. Cap.III. §.7.
46. Muscus Topho totus incrustatus ex Fonte prope Francofurtum ad Viadrum (S.244.) vid. *Job. Christoph. Beemanni* Notitia Universitatis Francofurtanæ Cap.III. pag.35.
- Modum petrificandi & incrustandi explicavit *Job. Jac. Bajerus* in Oryctographia sua Norica pag.49.50.51. it. *Job. Henr. Schütteus* in Oryctograph. Jenensi Cap.III. §.20. pag.31. Ejusmodi Aquæ omnia injecta in lapidem mutantes passim reperiuntur in Islandia, quas descr. *Dietmarus Bleskenius* in Descriptione Islandiæ Cap. VI.

Cap.VI. pag.50. Peruvia fontem habet, qui ferventi aqua scatet lapidescente teste *P. Laurenbergio* in Acerra Philologica Cent.IV. Hist.LIII. pag.645. Et Narvæ in Russia ejusmodi aquam invenit *Adam Olearius* vid. *Persianische Reise-Beschr.* Libr.II. Cap.X. pag.116. plures ejusmodi Aquas descr. *Phil. Jac. Sachs a Levenheimb* in Dissert. Epistol. supra citat. pag.70. seqq. & in *Gammrol. Lib.I. Cap. VIII. pag.170. seqq.* Conf. *Boetium* in Hist. Gemm. & Lapidum Libr.II. Cap. CCC. pag.531. seqq.

47. Porus cervinus petrefactus *Imperati* totus spongiosus (S.363.) vid. Hist. Natural. Libr.XXVII. Cap.IV. pag.820.

ARTICVLVS II

Animalia Testacea univalvia & bivalvia, eorumque partes petrefactæ, item aliis lapidibus infixæ.

1. Chama lævis, margine in aciem demissa, interne continens lapidem fluctuantem (S.324.)
2. Chamites elegans valvis clausis ex lapidina Querfurtenfi (S.402.) conven. cum delin. ap. *Job. Jac. Scheuchzerum* in Meteorol. & Oryctogr. Helvetica fig.85. pag.294.
3. Concha costis eminentibus instructa bivalvis (S.315.)
4. Concha Anomia lævis in matrice rostro prominulo incurvo ex lapide calcario prope Querfurtum (S.33.) conv. cum del. & descr. *Carol. Nic. Langii* in Hist. Lapid. Figur. Helvet. Libr.VII. Cap.VII. Tab.XLIX. num. 2. & 3. pag.158.
5. Concha Anomia rostro prominulo ex agris Noricis major & minor (S.36.) del. *Job. Jac. Bajerus* in Oryctograph. Norica Cap.VIII. Tab.V. fig.26. pag.79.
6. Concha Anomia f. Terebratrula Luidii striata, valva superiore ventricosa, inferiore lacuna donata Helvetica (S.446)
7. Concha Anomia Jenensis in Jaspide rubro (S.37)
8. Concha Anomia rostro quasi pertuso prope Kuntzendorff in Silesia (S.38.)
9. Concha Anomia maxima & Pectunculis conspicuum Marmor incarnatum ex Archiepiscopatu Salisburienfi (S.55.) Simil. delin. *Job. Jac. Scheuchzerus* in Meteorol. & Oryctograph. Helvetic. pag.121.
10. Concha Anomia durissima ex Comitatu Neocastrensi Angliæ (S.97.)

11. Concha striis latoribus ex agris Noricis (S.165.) del. *Job. Jac. Ba-
jerus* in Oryctograph. Noric. Cap.VIII. Tab.V. Fig.9. pag.78.
12. Concha maxima circinata in matrice ejusdem lapidis (S.518.)
13. Conchifera arena Heidenheimensis (S.553.) vid. *Ephem. Nat. Curios.*
Cent.I. & II. pag.276.
14. Conchifera arena ex lacu Comitatus Mansfeldici falso (S.554.)
vid. *Petr. Christiani Wagneri* Dissert. de Lapidibus Judaicis Cap. III. §.14. p.40.
15. Conchinula striata impressa lapidi lævi durissimo prope Cobur-
gum (S.89.)
16. Conchites cum pectunculis striis altioribus colore subnigro exa-
ratis (S.28.) conven. cum delin. quæ habetur in *L. D. Hermann* Maslograph.
Tab.XI. num.1. pag.211.
17. Conchites talis elegantissimus coloris flavescentis, externe po-
litus agri Basileensis (S.92.) vid. *Wagneri* Hist. Natural. Helvet. pag.221.
segg.
18. Conchites magnus non striatus planus in lapide Calcario (S.34.)
talem exhibet *Petr. Wolfart* in Histor. Natural. Hassiæ infer. Tab.IV. num. 15.
pag.32. it. *Georg. Ant. Volckmann* in Siles. Subter. Part.I. Cap.V. Tabul.XXXIV.
num.7. pag.185.
19. Conchites politus, punctulis albis, rubris & cinereis ubique ad-
persus (S.188.)
20. Conchites cinerei coloris in lapide polito annulo & turbine si-
mul notatus (S.189.)
21. Conchites egregius in lapide calcario durissimo Legerii Mon-
tis (S.517.)
22. Conchites subviridis politus, notulis cylindraceis & quadratis
conspicuis (S.196.)
23. Conchites pyramidalis totus politus (S.191.)
24. Conchites cum aculeis entrochiformibus articulatis (S.383.)
conven. cum delin. & descr. *Georg. Andr. Helwingii* in Lithograph. Angerb. Part.
I. Cap.V. Tab.I. num.12. pag.32.
25. Conchites pectunculis & entrochis cylindraceis articulatis ple-
nus (S.40.) del. *Georg. Andr. Helwing* in Lithograph. Angerb. Tab.I. Fig.XII.
pag.33.
26. Conchites cum pectunculis argentei splendoris, striis capillari-
bus, prope Schoenbrunn Duc. Svidnicenf. Siles. (S.42.) tales argen-
tei

1. dei splendoris conchas del. & descr. *Ill. Aldrovandus* in Mus. Metall. Libr.I. pag.
88. segg.
27. Conchites cum pectunculis splendentibus aliis, ejusdem loci
(S.44.)
28. Conchites pectunculis striatis plenus, prope Camerau ad Svidni-
cium (S.43.)
29. Conchites durissimus, qui frustulum ligni cum cortice inclu-
dit (S.59.)
30. Conchites territorii Würtenbergensis, inter lapides calcarios fre-
quens (S.70.)
31. Conchites Anglicanus, s. Massa egregia, ex durissimarum con-
charum testaceis fossilibus compacta (S.193.)
32. Conchites, Ferri mineræ adnatus, s. Mineræ Martis conchis si-
mul referta, ex monte Odenberg, haud procul ab urbe Gudens-
berga Hassiæ (S.131.) Mineras Martis has conchis refertas del. & descr. *Petr.*
Wolfart in Histor. Natural. Hass. inferior. Tab.XI. num.1. & 2. pag.41.
33. Conchites pectunculis diversæ magnitudinis refertus Islebien-
sis (S.54.)
- Echinitæ s. Lapidis Echinos marinos referentes vid. supra Class. III.
Art. I.
34. Musculites fasciatus & striatus Maslensis (S.56.) del. & descr.
Leonh. Dav. Hermann in Masleograph. pag.213. Tab. IX. num. 39.
35. Musculites in matrice ex utroque cardinis latere æque diffusus,
ex agris circa Lürgeren Comitatus Badensis (S.519.)
36. Musculites rarissimus ex Comitatu Neocastrensi Angliæ, s. Ta-
bula maxima lapidea ex Musculis marinis & aliis Conchyliis
item Vertebra dorsi humana accuratissime compacta. (S.120.)
Accedit ad delin. ap. *Petr. Wolfart* in Histor. Natural. Hass. infer. Tab. IX.
pag. 37. it. *D. S. Büttnerum* in Rud. Dil. Test. Tab. XXIIX. pag.264.
37. Musculites Kleinsteiniensis ex Ducatu Oppaviensi Silesiæ
(S.433.)
38. Musculites rugosus in lapide arenoso ex littoribus Albis prope
Pirnarn. (S.415.) conven. cum delin. Chamit. ap. *Langium* in Hist. Lap.
Fig. Helvet. Lib. VII. Cap. I. Tab. XXXIIX. num. 5. p. 138.
39. Mytilus lævis in calculo griseo ex fluvio Siles. Katzbach dicto
(S.41.)

40. Mytilus totus petrefactus valvis clausis Querfurtensis (S. 402.) conven. cum del. & descr. quam dedit *Petr. Wolfart* in *Histor. Natural. Hassiæ* infer. Tab. XI. num. 3. pag. 41.
41. Mytilus ex lapide arenario compactus, similis Mytiloide Humberiano *Luidii* (S. 493.) vid. *Lithophil. Britann. Ichnograph. Tab. VI. Class. V. num. 896. pag. 43.*
42. Nautilites, vulgo Cornu Ammonis discoides elegans coloris badii, interne continens lapidem fluctuantem (S. 2.)
43. Nautilites siliceæ substantiæ totus articulatus agri Altorfini, ditionis Norimbergensis (S. 3) del. & descr. *Job. Jac. Bajerus* in *Oryctograph. Norica Tab. III. Fig. V. pag. 65.*
44. Nautilites in matrice ex Marchionatu Byruthino (S. 4.) conven. cum delin. in *Ephem. Natur. Curiosor. Dec. I. An. III. Obs. LX. Lit. A.*
45. Nautilites in matrice rubra corallina. (S. 7.)
46. Nautilites in matrice non articulatus monis Legerii (S. 87.) vid. *Job. Jac. Scheuchzerus* in *Meteorol. & Oryctogr. Helvetic. p. 254.*
47. Nautilites hæmisphæricus valde articulatus prope Querfurtum (S. 221.)
48. Nautilites in particulis ibidem effossus (S. 342.)
49. Nautilitæ mire articulati & striati particula s. Cornu Ammonis striis valde densis & eminentibus undatim incurvatis, & in spinam sulcatam abeuntibus frustum, ejusdem loci (S. 222.) conven. cum delin. ap. *Carol. Nicol. Langium* in *Histor. Lapid. Fig. Helvet. Part. II. Lib. IV. Cap. IX. Tab. XXIV. num. 3. pag. 95.*
50. Nautilitæ Querfurtenses in matrice lapidea durissima (S. 394.) del. *Dav. Sigism. Büttnerus* in *Rud. Diluv. Testib. Tab. XIII. Similes del. & descr. G. F. Mylius* in *Memorabil. Saxon. Subterr. Part. I. Relat. 9. pag. 67. Georg. Andr. Helwing* in *Lithograph. Angerb. Part. I. Cap. VI. Class. II. Sect. III. pag. 67. Tab. VIII. Fig. I. it. Car. Nic. Langium* in *Hist. Lap. Fig. Helv. Part. II. Lib. IV. Cap. XI. Tab. XXIX. pag. 100.*
51. Nautilites politus striis eleganter undulatis ejusdem loci, conca-merationibus fluore crystallino infarctis (S. 395.) tales delin. & descr. *Dav. Sig. Büttnerus* in *Rud. Diluv. Testib. Tab. XIV. num. 2. §. 163. pag. 273. elegantius delin. Petr. Wolfart* in *Hist. Natural. Hass. infer. Part. I. Tab. II. num. 2. & Tab. VIII. num. 6. pag. 36. & 37. it. Job. Reiskius* Tr. de Cornu Ammonis, qui reperitur in *Ephem. Nat. Curiosor. Dec. II. An. VII. in fine, Job. Jac. Scheuchzerus* in *Meteorol. & Oryctograph. Helvetic. pag. 248. it. Job. Mural-*

- Muraltus* in *Miscell. Natur. Curiosor. Dec. III. An. V. & VI. pag. 44. fig. XI. & XII.*
52. Nautilites striatus elegantissimus, Nautilum marinum exacte referen (S. 378.) conven. cum delin. ap. *Carol. Nic. Langium* in *Histor. Lapid. Figur. Helvet. Part. II. Lib. IV. Cap. X. Tab. XXVII. num. 7. pag. 97.*
53. Nautilites plurium circumvolutionum denseque striatus ex Helveria, substantiæ arenoso-lapideæ. (S. 396.) vid. *Id. L. C. Tab. XXVII. num. 9.*
- 54-55. Nautilitæ minores Echterdingenses Ducatus Würtembergici læves, articulati & non articulati. (S. 397. & 398.) conven. cum delin. & descr. pt. quam dedit *Job. Baubinus* de lapidibus a natura in terra figuratis pag. 21. it. *Georg. Andr. Helwing* in *Lithogr. Angerb. Part. I. Cap. VI. Class. II. Sect. III. pag. 87. Tab. VIII. Fig. 3. it. Car. Nic. Langius* in *Hist. Lapid. Fig. Helvet. Part. II. Lib. IV. Cap. I. Tab. XXIII. pag. 92. seqq.*
56. Nautilites cujus cavitas lapillis & conchinulis adimpletus ore amplo, s. Gryphites rugosus rostro subtereti & adunco *Luidii* *Lithoph. Britann. Class. V. Cap. VIII. num. 473. pag. 26. (S. 399.) talem delin. Georg. Everb. Rumphius* Amboins. Rarit. Kam. Tab. LIX. num. B. *Job. de Laët* de Gemm. & Lapid. Lib. II. Cap. XXIX. pag. 192. it. *Job. Muraltus* in *Ephem. Nat. Curiosor. Dec. III. An. V. & VI. pag. 44. s. Cornu Ammonis, cujus interna substantia e meris conchinulis Anomiis striatis coagmentatus. vid. Carol. Nic. Langium* in *Histor. Lapid. Figur. Helvet. Part. II. Lib. IV. Cap. III. Tab. XXII. num. 1. pag. 82.*
57. Nautilites coloris aurei splendentis minor dense striatus, s. ex Pyriæ Stutgardiensis, vulgo Chrysammonites & Dracontia *Reiskii*, vid. ejusd. *Tract. pag. 185. qui reperitur in Ephem. Nat. Curiosor. Dec. III. Ann. VII. (S. 234.) præter hunc de Chrysammonite evolvi. Ul. Aldrovandus* in *Mus. Metall. Lib. I. pag. 54. seqq. Job. Henricus Lochnerus* in *Mus. Besler. Tab. XXXIV. pag. 96. G. F. Mylius* in *Memorab. Sax. Subt. Part. II. Relat. V. pag. 54.*
58. Nautilites s. Chrysammonites ejusdem substantiæ & loci articulis latoribus (S. 235.)
59. Nautilites metallifatus totus tuberosus & crenatus ex Regno Angliæ prope Bathoniam (S. 236.) Metallicos præ. ferreos descr. & del. *Job. Reiskius* in *Tr. supr. cit. in fine it. in Ephem. Nat. Curiosor. Dec. II. An. VIII. Obs. CXLIX. pag. 331.*

60. Nautilites maximus f. VIII. pollices latus strus undulatis, usque ad tertiam partem referius ex montibus calcariis Neosultzenfibus (S. 456.) conven. cum delin. & descript. Nautilite f. Cornu Ammonis Spangenbergensis ap. *Petri Wolfart* in *Histor. Nat. Hass. infer. Part. I. Tab. VIII. num. 6. pag. 37. it. Ilénacensis ap. G. F. Mylius* in *Memor. Sax. Subter. Part. II. Rel. V. pag. 53.*

De Nautilis, vulgo Cornibus Ammonis, & eorum estimatione ap. Veteres, vid. *Plinius* *Hist. Natur. Lib. XXXVII. Cap. X. Nautilitas ea esse nominanda demonstrav. G. F. Mylius* in *Memorabil. Saxon. Subterr. Part. II. Rel. V. pag. 49. Ednard. Luidius* in *Ichnograph. Lithop. Britann. Class. IV. pag. 15. seqq. it. Epist. II. pag. 102. Job. Woodwardus* in *Specim. Geograph. Phys. pag. 28. Dav. Sigism. Büttnerus* in *Rud. Diluv. testibus pag. 268. S. 160. Job. Jac. Bajerus* in *Oryctograph. Norica Cap. IV. pag. 60. & ferme omnes Lithologi recentiores. Pro Serpentibus petrefactis habent Bobusl. Balbinus* in *Miscell. Historicis Regni Bohem. Cap. LI. num. 13. Ol. Wormius* in *Museo, it. Mus. Calceolar. Veronens. Sect. III. pag. 423. Conf. Job. Dan. Majoris Dissert. Epistol. de Cancris & serpentibus petrefactis. Pro Spinis Serpentum petrefactis, majores; pro Vermibus & insectis marinis contortis minores habet Car. Nic. Langius* in *Hist. Lap. Fig. Helv. Part. II. Lib. IV. Cap. V. pag. 86.*

61. Pectinites magnus Listeri elegans striis latissimis & altissimis in matrice (S. 162.) vid. *Mart. Listeri* *Hist. Animal. Angl. pag. 233. Simil. quoque del. & descr. Job. Jac. Bajerus* in *Oryctogr. Noric. pag. 73. it. Car. Nic. Langius* in *Hist. Lap. Fig. Helvet. Lib. VII. Cap. IV. Tab. XLIII. num. 5. pag. 143.*

62. Pectinites Gedanensis coloris nigricantis striis minutissimis (S. 15.)

63. Pectinites Maslensis Silesiæ, durissimæ substantiæ, annulo albo notatus (S. 277.)

64. Pectinites egregius striis altioribus prope Angerburgum matrici immersus, cujus superficies polita, faciem humanam repræsentat (S. 45.)

65. Pectinites striis minutissimis ex Regno Bohemiæ (S. 331.)

66. Pectinites substantiæ siliceæ convexus elegans, margine latiori & incurvo, una valvula ab altera sejuncta (S. 302.)

67. Pectunculitæ Helvetici varii subnigricantes elegantissimi & argentei splendoris a matrice separati striis densioribus, & extrinsecus oram productis. (S. 24.) accuratiss. del. & descr. *Car. Nic. Langius*

gius in *Hist. Lap. Fig. Helvet. Lib. VII. Cap. VII. Tab. XLV. num. 1. & 2. pag. 147.*

68. Pectunculitæ semicirculares plani flabelliformes striis capillaribus prope Kuntzendorff Silesiæ (S. 39) S. mil. delin. *Leonb. Dav. Hermann* *Maslogr. Tab. IX. num. 18.*

69. Pectunculites f. Lapis striatus oblongus pectunculo in apice impresso (S. 69.)

70. Pectunculis & tubulis vermicularibus refertus lapis, ex agro Cumbriensi (S. 57.)

71. Pectunculites Maslensis striis minutissimis notatus (S. 73.)

72. Pectunculites flabelliformis planus ejusdem loci, striis capillaribus dense exaratus (S. 74.) del. & descr. *G. A. Volckmann* *Sil. Subt. Part. I. Cap. V. pag. 183. Tab. XXXI. num. 6.*

73. Pectunculis albis elegantissimis adimpletus lapis Maslensis (S. 337.)

74. Pectunculites ex diversimode figuratis & striatis Pectunculis constans ejusd. loci (S. 351.)

75. Pectunculites f. Concha Anomia Listeri τελοβοσ striis latioribus ex monte Legerio (S. 165.) del. & descr. *Job. Jac. Scheuchzerus* in *Meteorol. & Oryct. Helvetica Fig. 102. pag. 299. f. Terebratula striata minor striis tenuioribus valva superiore lacuna lata donata Langii* in *Hist. Lap. Fig. Helvet. Lib. VII. Cap. XII. Tab. XLIX. num. 1. & 2. pag. 158.*

76. Pectunculites talis Gedanensis in matrice (S. 106.)

77. Pectunculites f. Concha Anomia rostro prominulo Listeri, f. Terebratula Luidii minor striata pellucida ex monte Tabor (S. 32.) del. & descr. *Car. Nic. Langius* in *Hist. Lap. Fig. Helvet. Lib. VII. Cap. XI. Tab. XLVIII. num. 3. pag. 154.*

78. Pectunculites rotulis cylindraceis refertus Freibergensis prope Suidnicium Silesiæ (S. 430.)

79. 80. Purpuræ totæ lapideæ num. 2. undique exesæ, annexis tubulis vermicularibus (S. 281.)

81. Tellina Jenensis petrefacta (S. 102.)

82. Tellinites f. Massa durissima albicans, in qua Tellinæ innumera æqualis magnitudinis, quæ interne terram ferrugineam aurei saturationis coloris continent, immersæ, ex montibus Calcariis Neosultzenfibus (S. 457.)

83. Tellinæ tales cinereæ a matrice scjunctæ (S. 458.)
84. Tellinites mirabilis structuræ ex agro Bedfordienfi Angliæ f. Massa faxea durissima Tellinis referta (S. 119.)
85. Tellinites Kleinsteiniensis ex Ducat. Oppavienfi Silesiæ, cum Nautilo compresso. (S. 429.)
86. Turbines albi ex montis cacumine vulgo die Zinne prope Coroniam Transilvaniæ (S. 388.)
87. Turbinites in matrice friabili & congerie Tellinarum facile seperabilium, Schrappelauiensis Comitatus Mansfeldici (S. 340.)
88. Turbinites in lapide polito conchis simul referto (S. 185.)
89. Turbinites f. Lapis durissimus subalbidus Borusiacus, in quo multi parvi Turbines immersi (S. 389.)
90. Turbinites Maslensis in lapide polito, sive Buccinites Bajerii (S. 187.)
91. Turbinites Querfurtensis rarioris notæ clavicula longiori ex materia arenosa duriuscula (S. 35.) del. D. S. Büttnerus in Ruder. Diluvianis Tab. XXVII. num. 9. & 10.
92. Turbinites elegantissimus ejusdem substantiæ & loci maximus (S. 380.) del. id. Büttnerus L. C. Tab. XVI. num. 1. Ad. Olearius Gottorpischer Kunst-Kammer Tab. XII. p. 34. num. 4. Minor, in Carol. Nic. Langii Hist. Lap. Figur. Helvet. Tab. XXXII. num. 8. pag. 110.
93. Turbo ejusdem structuræ elegantissimus in matrice lapidea durissima (S. 390.) vid. id. Büttnerus L. C. Tab. XXIX. it. Ephemer. Nat. Curios. Dec. I. An. III. Obs. LXX. p. 119.
94. Turbinites ibidem repertus, f. ex multis parvis Turbinibus & Conchis simul compactus lapis (S. 403.)
95. Turbines & Conchylia varia saxo durissimo immersa (S. 49.) Similes delineav. Georg. Andr. Helwing in Lithograph. Angerb. Part. I. Tab. VIII. num. 10.
96. Turbinites cinereus, f. lapis durissimus ex Cochleis & Pectunculis simul compositus juxta Francofurtum (S. 72.)
97. Turbo magnus saxo curiose immersus, ita ut interior facies simul compareat (S. 520.)
98. Turbo longissimus in congerie Tellinarum & Pectinum diversimode striatorum & fasciculorum (S. 280.) talis del. & descr. in Athanas.

Athanas. Kircheri Mundo subterraneo Tom. II. Libr. VIII. Cap. II. Sect. II. pag. 48.

99. Umbilicus marinus lapidi durissimo immersus, (S. 79.) del. Helwing in Lithograph. Angerb. Part. I. Tab. IIX. Fig. 6. Job. Jac. Scheuchzerus Natur-Geschicht. des Schweizerlandes Part. I. Tab. VII. num. 31. pag. 99. & in Lithograph. Helvetic. pag. 24. Tab. III. Fig. 31. it. Car. Nic. Langius in Histor. Lapid. Figurat. Helvet. Part. II. Lib. V. Cap. V. Tab. L. p. 116.

Athores, qui Conchas has petrefactas pro Diluvii universalis testibus, & alii, qui pro Lusu Naturæ eas agnoscant, collegit Phil. Jac. Sachs a Lewenheimb in Gammarologia Lib. IIX. pag. 159. seqq.

Quibus addendi priora statumina defendentes, Job. Jac. Bajerus in Οὐρανολογία Norica Cap. IV. pag. 67. Job. Jac. Scheuchzerus in den Schweizerischen Natur-Geschichten Part. I. pag. 89. Job. Rajus de Dissolut. & mutat. mundi pag. 141. seqq. Job. Woodwardus Tentam. circa Historiam Natural. Telluris, Job. Guil. Bajerus de Fossil. Diluv. universal. monumentis, Dav. Sig. Büttnerus in Rud. Diluv. Testib. pag. 129. 256. 288. seqq. Petr. Wolfart in Histor. Natur. Hassiæ infer. Part. I. pag. 14. seqq. Conf. Epistolam Scheuchzeri ad Joh. Christoph. Sturmium, quæ reperit. in Ephemer. Nat. Curios. Dec. III. An. IV. in Append. pag. 157. Varia cum illis experimenta instituit Car. Nic. Langius de Origine Lapidum Figuratorum Lib. Cap. X. p. 34. seqq.

His non subscribunt Job. Kentmannus in Catalog. Rerum Fossil. Tit. I. pag. 1. it. Tit. XI. pag. 55. Ul. Aldrovandus in Mus. Metall. Libr. IV. pag. 462. - 474. & pag. 822. seqq. it. de Testaceis Lib. III. Cap. I. Ol. Wormius in Museo Lib. I. Sect. II. Cap. XII. pag. 80. Athanas. Kircherus in Mund. Subterr. Libr. XII. Sect. II. Cap. VIII. fol. 373. Job. Jonsionus in Thavmatograph. Naturali Class. IV. pag. 32. Jacob. Gaffarellus in Curiositat. inauditis Libr. II. Cap. V. S. 4. pag. 84. Eobusl. Balbinus Miscell. Histor. Regni Bohemiæ Lib. I. Cap. LI. pag. 128. Valvasor in der Ehre des Hertzogth. Crains Tom. I. Lib. IV. Cap. II. pag. 476. Job. Dan. Gejerus de montibus conchiferis pag. 8. Georg. Baglivius Operum Dissert. V. pag. 522. Christ. Frid. Paullini in der Zeit-kürzenden erbaut. Lust Part. II. Them. XLIV. Car. Nicol. Langius in Hist. Lap. Fig. Helvetiæ Part. II. Lib. VII. pag. 135. Conf. Aët. Philosoph. Anglic. Mens. Januar. An. 1683. num. 155. pag. 463. Aët. Erud. Lipsiens. An. 1685. Mens. August. pag. 371. Ephemerid. Natur. Curios. Dec. II. An. VIII. Observ. CXLIX. it. Observationem meam in Bresl. Samml. XXV. Vers. An. 1723. Class. IV. Art. V. pag. 187.

Animalia & Vegetabilia fossilia a Diluvio in terræ viscera neququam esse deposita, sed eorum semina mediante pluvia & vaporibus e mari, terra & fluminibus elevari, hinc inde per fissuras terræ diffundi, & a calore subterraneo fecundari asserit

serit *Eduard. Luidius*; pro peculiari femine habet *Car. Nic. Langius* in Hist. Lapid. Fig. Helvet. Part. II. Lib. V. Cap. I. pag. 104.

ARTICVLVS III.

Aliorum Animalium partes petrefactæ.

1. Erucæ petrefactæ diverforum colorum accuratissimæ (S. 372.) Erucam lapidi impressam descr. *Georg. Andr. Helwig* in Lithograph. Angerb. Part. II. Sect. III. pag. 129. ad quam accedere videtur erucæformis lapis ap. *Scheuchzerum* Meteorol. & Oryctograph. Helvetiæ Fig. 169. p. 331.
2. Mandibulæ fragmentum cum dente inhærente & alveolis dentium ex Comitatu Isenburgensi (S. 381.) convenit cum delineat. ap. *Ul. Aldrovandum* Mus. Metallic. Lib. IV. pag. 829.
3. Odontopetra s. Dens lupino similis substantiæ siliceæ, vulgo Dens Draconis ex montibus Carpathicis (S. 454.)
4. Odontopetra alba s. Dens molaris calcinatus marga simul friabili obvolutus prope Vratislaviam in urna sepulchrali repertus (S. 279.) delin. & descr. *Lomb. Dav. Hermann* in Maslograph. Lib. II. Cap. XI. §. 2. pag. 134. seqq. Sive Dens molaris major striatus longissimus Hippopotami secund. *Car. Nic. Langium* in Histor. Lapid. Fig. Helvetiæ Part. II. Lib. III. Cap. I. Tab. XI. num. 1. pag. 50. conf. delin. *Georg. Ant. Volckmanni* in Siles. subterr. Tab. XXVI. num. 2. qui Buchvaldi prope Schmiedebergam in Silesia repertus fuit.
5. Odontopetra sive Dens molaris petrefactus major striatus animalis incogniti, Canstadii An. 1710. in terra repertus, coloris fusci (S. 237.)
6. Odontopetra s. Dens indisorius talis ibidem effossus (S. 380.) Hos descripsi. *Dav. Spleissius* in Oedipo Osteologico s. in Dissert. Schaffhusæ publicat. de Cornibus & ossibus s. sil. Canstadiensibus; conveniunt cum dentibus equi petrefactis ap. *Ul. Aldrovandum* in Mus. Metallic. Lib. IV. Tab. IIX. pag. 830. s. Dentibus Giganteis ap. *Conr. Gesnerum* Lib. IV. de Piscium Natura pag. 497.
7. Odontopetra giganteo molari mimilis alba, stalactitæ inclusa, e specu Baumanniano sylvæ Hercyniæ (S. 238.) Specum descr. *Tenzelius* in Monar. Unterredung. Ann. 1697. Mens. August pag. 657. seqq. prec. *Georg. Henning Bebreus* in Hercynia curiosa Cap. I. pag. 1. seqq. aliique. De Ossibus & Sceletis giganteis multa collegit *Athanas. Kircherus* in Mund. subterr. Tom. II.

- II. Lib. VIII. Sect. II. Cap. IV. pag. 53. seqq. *Erasmi. Francisci* im Geschichte. Kunst- und Sitten Spiegel Lib. I. num. 17. pag. 122. seqq. *Robert. Sibbaldus* in Scotia illustrata seu Prodromo Hist. Natural. Part. II. Tom. II. Sect. I. Cap. II. num. 4. *Godofr. Voigtius* im Physicalisch. Zeit- Vertreiber Cent. III. Quæst. LIV. pag. 662. it. *Thom. Baribolinus* in Act. Hafniensib. Observ. XLVI. pag. 83. prec. *Hoffmannus* in Dissert. de Gigantum ossibus Cap. II. Sect. II. Miscell. Nat. Curios. Dec. II. An. VI. pag. 176. *Valvasor* in der Ehre des Herzogth. Crains Lib. XII. Cap. XI. *Guil. Camdenus* in Britannia pag. 351. *Tenzelius* Monatl. Unterredung. An. 1695. pag. 948. Theatrum Europæum *Meriani* Part. V. fol. 574. Quæ omnia pro Elephantum ossibus habentur in Ephem. Natur. Curios. Dec. II. An. VII. Observ. CCXXXIV. pag. 446. De Gigantibus antediluvianis vid. *Gasp. Schotti* Physicam curiosam Lib. III. Cap. IIX. p. 384. seqq. Sceletus totus giganteus descr. in *Erasmi. Francisci* Ost- und West- Indischen Lust- Garten Part. I. Tab. V. num. 9. pag. 187. Nostro similem del. & descr. *Ulyss. Aldrovandus* in Museo Metallic. Lib. IV. pag. 828. *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Beslerian. Tab. XXXI. pag. 91. *G. F. Mylius* in Memorabil. Saxon. Subterr. Tabul. sub sign. D num. 2. pag. 81.
8. Odontopetra talis fusci coloris ex montibus Carpathicis. (S. 475.)
9. Odontopetra s. Dens leonino similis, ex iisdem montibus (S. 476.)
10. Odontopetra s. Dens suillum referens ibidem effossus longissimus (S. 239.) hunc delin. id. *Mylius* L. C. num. 4. pag. 81.
11. Odontopetra s. alius cinereus molaris ibid. repertus (S. 383.)
12. Odontopetra sive dens oblongus coloris lignei prope Vratislaviam ad Pagum Dirgenisch ex fonte effossus (S. 103.) conv. cum delin. ap. *Job. Henr. Lochnerum* in Mus. Besleriano Tab. XXXI. Oolithus vid. Hammites supra Class. III. Art. III.
13. Os Femoris cum processibus inferioribus & medulla spongiosa Canstadiense totum petrefactum (S. 382.)
14. Os Femoris ex montibus Carpathicis maximum, vulgo Draconis, cortice lapideo obductum (S. 473.) totus Sceletus talis del. & descr. *Erasmi. Francisci* im Ost- und West- Indianisch. Lust- Garten Part. I. Tab. V. num. 9. pag. 187.
15. Os Coxendicistale maximum totum petrefactum ibidem effossus (S. 474.)
16. Os Fibulæ cum costa dimidia in urna sepulchrali repertum. (S. 416.)

17. Ossicula petrefacta avicularum alba accuratissima ex monte Hasfiæ vulgo dem Vogels-Berge eruta (S. 314.)
18. Ossicula talia petrefacta lævia Maslensia coloris nigricantis (S. 322.) vid. *Leonh. Dav. Hermann* Maslograph. Part. II. Cap. IX. pag. 224. Varias opiniones collegit *Dav. Sigm. Büttnerus* in Rud. Diluvian. pag. 304.
19. Ossium petrefactorum fragmenta f. Unicornu fossile ex lapide calcario Querfurtenfi (S. 22.) descr. *Job. Henr. Schütteu* in Orytogr. Jenensi Cap. VII. §. 81. p. 81.
20. Ossium talium fragmenta in Specu Scharzfeldico Sylvæ Hercyniæ frequentia (S. 21.) vid. *Georg. Henning. Behrens* in Hercynia curiosa Cap. I. pag. 19. pag. 39. 44. 53. - 61. seqq. Specus describ. in *Tenzelii* Monatl. Unterredungen Ann. 1697. Mens. Aug. pag. 666. seqq. it. *Behrens* L. C. Cap. I. pag. 1.
- Unicornu fossile alias peculiari Tractatu descripsit *Job. Laur. Bauschius*. Conf. *Thom. Bartholini* de Unicornu Observat. nov. & Parentem *Casp. Bartholinum* de Unicornu, *Tenzelii* Monatl. Unterred. An. 1696. Mens. April. it. Epistol. de Sceletto Elephantino Tonniæ nuper effosso, *Car. Nic. Langii* Hist. Lapid. Fig. Helvet. Part. II. Lib. III. Cap. II. pag. 57. aliosque. Contra Unicornu verum pugnat copia, de qua vid. Beschreib. der Naturl. Dinge Russlands *Henr. Wilb. Ludolffs*, annexa der Beschreibung der Chinesischen Reise zu Lande aus Moscau *Adami Brands* pag. 197. it. *Job. Lucas Riem* in Diss. de Ebore fossili §. XI. Pro Bitumine coagulato habet *Andr. Libavins* Singular. Part. III. Libr. VIII. Cap. XVII. p. 1096. seqq. Pro Marga *Ans. Boetius* in Hist. Gem. & Lapid. Lib. II. Cap. CCXLII. fol. 209. it. *Car. Nic. Langius* in Hist. Lapid. Fig. Helvet. Part. II. Libr. III. Cap. II. pag. 58. Pro Lusu Naturæ, *Conr. Gesnerus* Rerum Fossil. Cap. XI. fol. 150. *Athanas. Kircherus* Mund. Subterr. Lib. VIII. Sect. II. pag. 60. *Jul. Cas. Scaliger* de Subtilitate Exercitat. DCCXXXVII. pag. 461. *Phil. Jacob. Sachs a Lewenheimb* Gamma- rolog. Lib. VIII. pag. 159. seqq. *Adalbert Tylkowsky* in Philosophia curiosa Part. II. pag. 31. *Thom. Bartholinus* in Act. Medic. & Philosoph. Hafniensibus Obs. XLVI. pag. 83. *Bobuslaus Balbinus* in Miscell. Historic. Regn. Bohemiæ Lib. I. Cap. XLIX. pag. 114. seqq. *Ol. Wormius* in Museo pag. 54. *Bauschius* L. C. *Dan. Sennertus* in Epitome Natural. Scientiar. Lib. V. Cap. IV. p. 422. *Behrens* L. supr. cit. Cap. I. pag. 54. alique. Examen per ignem docimasticum consideratu dignum instituit *Job. Samuel Carl* in Lapide Lydio Philosophico-Pyrotechnico ad Ossium fossilium Docimasiam analytice demonstrandam adhibito; Conf. *Guil. Ernest. Tenzelii* Monatl. Unterredung. An. 1697. Mens. Januar. pag. 41. seqq. *Job. Jac. Scheuchzeri* Natur.-Geschichte des Schweizerlandes Part. II. p. 186. *Georg. Wolffg. Wedelii*

Wedelii Programma de Unicornu & Ebore fossili, *Unsere Samml. von Natur- und Medic. Geschicht.* VI. Vers. An. 1718. Mens. Dec. Class. IV. Artic. V. pag. 1981. item Observationem meam ibidem L. C. XXV. Vers. An. 1723. Class. IV. Art. V. pag. 187.

21. 22. Paguri f. Squillæ marinæ petrefactæ Sinenses, ubi una superiorem testam, altera caudam cum chelis accuratissime demonstrat (S. 370. & S. 371.) del. & descr. *Conr. Gesnerus* Rer. Fossil. Cap. XIV. fol. 167. *Ul. Aldrovandus* in Mus. Metallic. Lib. IV. pag. 460. Mus. Calceolarian. Veronense Sect. III. pag. 429. *Wagnerus* in Hist. Natural. Helvet. pag. 331. *Carol. Nic. Langius* in Hist. Lapid. Figurat. Helvet. Part. II. Lib. III. Cap. I. pag. 47. *Job. Jac. Scheuchzerus* in Querel. & Vindiciis Piscium pag. 29. *Job. Henr. Lotbnerus* in Mus. Besler. Tab. XXXIII. pag. 95. *Georg. Everh. Rumphius* in der Amboinsch. Rarit. Kamm. Tab. LIX. num. 1. & 2. pag. 335. prc. evolvend. *Job. Dan. Major* in Dissert. Epistolic. de Cancris & Serpentinibus petrefactis pag. 61. & *Phil. Jacob. Sachs a Lewenheimb* Gamma- rolog. Cap. VII. pag. 141. ubi simul Authores recensuit, qui pro Lusibus Naturæ eos agnoverunt, & Cap. VIII. pag. 176. seqq. qui pro Testibus Diluvii universalis habuerunt. Conf. *Athanas. Kircheri* Chin. illustrat. Part. IV. Cap. IX. pag. 202. De Aqua apud Chineses, per quam squillæ omnes in lapidem mutantur, vid. *Job. Neubossi* Besch. des Reichs Sina pag. 358. it. *Erasmi. Francisci* im Ost- und West-Indischen Lust-Garten Part. I. Cap. CLXXXVII. citante *P. Martino Martinio* in Atlante Sinico & quidem in Descriptione provincie Quantung fol. 139.
23. Vermicularis lapis, f. Vermium petrefactorum concretio rarissima maxima coloris flavi, f. Halcyoneum Milesium Imperati (vid. Histor. Natural. Libr. XVIII. Cap. I. pag. 835.) Batavis Versteend Worme- Nest, ex Mus. *Wilb. d' Orville*, vid. Ejusdem Catalogus van een Uytmundend Ca- binet pag. 52. talem quoque nominavit *Christ. Maxim. Spenerus* in Catalogo Mu- sei sui (S. 365.)
24. Vermium talium concretio cinerea minor (S. 366.)
25. Vermicularia aurea minima (S. 367.)
26. Vertebra humana, ubi cavitates stalaetite repletæ (S. 521.)
27. Vertebra humana accuratissima, lapidi durissimo conchis simul referto, immersa (S. 120) Vertebra binas dorsuales petrefactas delin. & descr. *Job. Jac. Scheuchzerus* in Querel. & Vindici. Piscium Tab. III. pag. 22. Alias sub nomine Ichthyospondylorum del. *Job. Jac. Baierus* in Orytograph. No- rica Tab. XVII. Fig. XXXII. & *Carol. Nic. Langius* in Hist. Lapid. Fig. Helvet. Part. II. Lib. IV. Cap. I. pag. 75. seqq. Conf. *Dav. Sigm. Büttneri* Rudera Diluviana Tab. XXIII. §. 130. pag. 221. *Oswald. Crollii* Tractat. de Signaturis rerum internis

p.5. qui habetur Basilicæ Chymicæ in fine *Tentzelii* Monatl. Unterred. An.1690. Mens. Febr. pag.184. An.1696. pag.364. & 366. An.1697. Mens. Januar. p. totum Sceletum humanum petrefactum lapidi durissimo inclusum descr. id. *Tentzelius* L. C. An.1690. Mens. Febr. pag.127. citante *Happelio* in der Schatz-Kammer übernatürl. und wunderbarer Geschichte.

28. *Vertebrella Luidii* in medio perforata minima (S.344.) vid. Lithophil. Britannici Ichnograph. Class. XI. Capl. XXI. num. 1569. pag.80. del. & descr. quoque *Job. Henr. Lochnerus* in Mus. Beslerian. Tab. XXXI. pag.91.

Classis V.

Minera metallifera iisque affines; ut: Auro nitentes; Argentifera crispata, capillares, aspera, rudes sui coloris, rubra, nigra, cinerea, alba; Cupri crispata, genuina & variegata; Stanni crystallina absque recrementis & alia; Plumbi nitore conspicua; Ferri variorum colorum & figurarum; Mercurii, virgineo tumentes & Cinnabarina; Metallaque spuria & Mineralia media, item varia Recrementa sive Scoria.

ARTICVLVS I.

Mineræ Auri.

1. Monticulus artificiosus, ex mineris rarissimis crystallinis & metalliferis, item ramis Corolliorum & Ferri florum exstructus, in quo simul Operationes a Metallifossoribus ex argento formati conspiciuntur. Talem descr. *Ol. Wormius* in Mus. Lib. IV. Cap. V. pag.359.
2. Arena aurifera ex Sala fluvio prope Jenam (T.490.)
3. Flammulæ auri purissimi ex arena Salæ fluvii prope Calam Altenburgicam per loturam separata (T.491.) vid. *H. J. H.* Nachricht von dem Gold, Kupfer und Eisensteinen it. von Edelgesteinen, welche bey und um Jena gefunden werden, Cap. I. §.3.--7. pag.5. Alia Flumina & Regiones auriferas descr. *Georg. Adam. Struvius* in Dissert. de Auro fluviali f. vom Waschg-Gold; De generatione auri talis in ipsa arena vid. *Hier. Cardanus* de Subtilitate Lib. VI.

- Libr. VI. pag.147. *Georg. Agricola* de Ortu & causis Subterr. Lib. V. p.77. *Georg. Engelb. Löbneys* im Bericht von Berck. Wercken Part. VII. pag.129. *Tillemann Fries* im Müntz-Spiegel Libr. IV. Cap. XXXV. aliique. Modum aurum ex arenis in Æthiopia eruendi docuit *Alvarez* in Descr. Æthiopiæ Cap. XXXIX. pag.162. Modum separandi aurum, quo Rhenenses utuntur, descripsit *Mich. Heberer* in Ægyptiaca Servitute Libr. I. Cap. VI. Qualem vero in Comitatu Schwartzburgico adhibeant, vid. *Thurneysser* zum Thurn in Pisone Lib. V. Cap. V. Singularia huc spectantia collegit *Chr. Frid. Paulini* in Philosophischen Lust-Stunden Part. I. pag.505. seqq.
4. Minera auri Hungarica, cui in superficie quarzum rubrum adnatum (T.72.)
  5. Minera auri Schemnicensis Hungarica argento mixta (T.73.)
  6. Minera auri tusa Zuckmantelenensis Silesiæ, cui multum Vitrioli inest (T.93.) has descr. *Casp. Schwenckfeld* in Catalog. Stirpium & Fossil. Silesiæ pag.376. *Nic. Henelius* ab Hennefeld in Siles. renovat. Cap. III. §.38. pag.306. & §.39. pag.314. *Georg. Ant. Volckmann* Siles. Subterr. Part. II. Cap. II. §.7. pag.206. it. *Unsere Samml. von Natur-und Medicin. Geschichte.* II. Verf. An.1717. Mens. Nov. Class. V. Art. II. pag.345. it. VI. Verf. An.1718. Mens. Novembr. Class. IV. Art. V. pag.1973.
  7. Minera auri Regni Hungariæ cum multa Cinnabari (T.140.)
  8. Minera auri Sosaurenensis ad Eibenstock in lapide metallico molliore (T.141.)
  9. Minera auri cum argento & pyrite mixta, ex monte Giganteo Silesiæ (T.183.)
  10. Minera auri ære & ferro punctulisque flavis inspersa Goldbergensis Silesiæ (T.198.)
  11. Minera auri, cui cuprum inest in quarzo albo, ad Zuckmantelam (T.214.)
  12. Aurum in marmore nigro, intermixtis Zonis albis prope Wohnsiedel (T.265.)
  13. Minera auri tusa Schemnicensis Hungarica (T.295.)
  14. Minera auro dives Schemnicensis, cui multum simul argenti inest, aus dem Wind-Schacht (T.299.)
  15. Minera auri f. Aurum marmor metallicum albo inspersum ex Hungaria (T.312.)
  16. Aurum Peruanum in granulis copiose saxo albo inhærens (T.313.)

17. Auri particula marmore albo metallico insita ex Bohemia (T.338.)
18. Minera auri Reichsteinensis Siles. in terra fusca molliore (T.339.)
descr. Nic. Henelius Silesiograph. renovat. Cap.III. p.309. it. Georg. Ant. Volckmann Silesiograph. Subter. Part.II. Cap.II. §.6. pag.205.
19. Minera auri cui argentum inest Schemnicensis in saxo albo (T.348.)
20. Minera auri Goldbergensis Sil. ignem nondum experta (T.373.)
21. Minera talis tosta miculis aureis inspersa (T.374.)
22. Arena aurifera Goldbergensis, aurei splendoris (T.375.)
23. Minera Schemnicensis, ubi saxo albo & nigro miculae aureae inspersae (T.382.)
24. Minera auri Cranachensis ex Marchionatu Byruthino (T.541.)
25. Minera auri, s. aurum solidum, saxo cinereo inspersum ex Transilvania.
26. Minera auri cui multum argenti genuini simul inest, von Wendisch-Leuten Hung. super. (T.365.)
27. Minera auri genuina rarissima ex bracteis aureis in marga alba molliore Tristienensis Ducatus Transylvaniae (T.383.)
28. Minera nitidissima ejusdem loci, in qua aurum crispatum & capillare purum s. nativum saxo cinereo adhæret (T.384.)
29. Marga coerulea & flava Schemnicensis, ex qua aurum lavatur (T.385.)
30. Aurum in Pyrite e fodinis Eulauensibus Regni Bohemiae (T.399.)
31. Saxum nigrum durissimum montis Sabothi Silesiae, ex quo Itali olim aurum coxerunt (T.401.) vid. G. Ant. Volckmann in Sil. Subtr. Part. II. Cap. II. §.9. pag.208. it. Unsere Samml. von Nat. und Medic. Gesch. IV. Verf. An.1718. Mens. April. Class.II. Artic.II. pag.939. it. XXIII. Verf. An.1723. Mens. Febr. Class.IV. Art.V. pag.169.
32. Aurum in minera ferri Goldbergensi Siles. (T.406.)
33. Minera auri Zuckmantelensis in saxo albo (T.434.)
34. Minera auri rubra raro occurrens (T.436.)
35. Minera auri globularis, cui antimonium inest (T.443.)
36. Minera auri talis argyrite obvoluta globosa major (T.444.)
37. Aurum in marmore viridi colore fusco variegato, ex monte Sabotho, Ducatus Svidnicens. Siles. (T.427.)

38. Mi-

38. Minera Schemnicensis flammulis aureis inspersa (T.563.)
39. Minera auri nigra friabilis cum multo Vitriolo ex Regno Bohemiae (T.615.)
40. Minera auro & argento dives in Lithomarga molliore ex Hungaria (T.629.)
41. Granati, argyrite obvoluti, quibus multum auri inest Zehlicensis Sax. (T.635.)
42. Granatis turgida minera aurifera ex Bohemia (T.636.)

ARTICVLVS II.

Minerae Argenti.

1. Minera nigra Reichsteinensis Silesiae argento turgida, aus der Himmelfarth (T.46.)
2. Minera argenti Reichsteinensis spiculis insitis splendentibus oblongis, ex metalifodina vulgo dem Reichen-Trost effossa (T.57.)
3. Minera ejusdem loci nigra, quasi foliolis argenti inspersa, aus dem Falckenberger (T.48.)
4. Minera argenti ibidem eruta coerulea, colore viridi sive cupro mixta, pyrite simul impleta (T.49.)
5. Minera argenti nigra, punctulis splendentibus conspicua (T.50.)
6. Minera argenti Reichsteinensis in pulverem contusa (T.58.)
7. Minera argenti ibidem frequens alba, vom goldenen Esel (T.61.)
8. Minera argenti Neosolienensis Hungarica, miculis splendentibus quadratis instructa (T.135.)
9. Minera argenti Saalfeldensis, lapidi metallico nigro adhærens.
10. Minera argentum fovens Freibergensis (T.146.)
11. Minera argenti Johann Georgenstadtensis, in marmore metallico subrubro spongioso, punctulis flavis insperso (T.174.)
12. Minera argenti Schneebergensis lapidi metallico friabili mixta (T.149.)
13. Minera arg. in terra molliore fusca & flava ejusdem loci (T.159.)
14. Minera arg. tusa, aus St. Peters-Grube von der Schneekuppe (T.188.)
15. Minera argenti solida coerulea, cui plumbum inest, montis Gigantei aus dem Teufels-Grunde (T.191.)

K k 2

16. Mi-

16. Minera nigra striis argentiferis in marmore metallico albo discurrentibus, prope pagum Kolbnitz, ex Ducat. Jauroviensi Silesiæ (T.197.)
17. Minera crystallis conspicua, cui argentum capillare adnatum (T.203.)
18. Minera arg. Radebergensis prima, in saxo albo, rubro & viridi (T.205.)
19. Minera subsequens ejusdem loci, in saxo flavo, prominentibus bracteis argentiferis, pyrite inspersis (T.206.)
20. Minera arg. ibidem frequens, in marga friabili metallica flava (T.207.)
21. Minera arg. genuina alba Hungarica, prope Iglavam (T.219.)
22. Argentum nativum asperum, f. variis protuberantiis præditum, in marmore metallico albo ejusdem loci (T.220.)
23. Minera argenti genuina rubra elegantissima, f. Argentum rude rubineum Freibergense (T.223.)
24. Minera argento dives Schemnicensis Hungarica (T.233.)
25. Argentum nativum cum crystallis insitis, in marmore metallico albo Gottesbergense Sil. (T.244.)
26. Minera arg. Bohemica ex meris granatis constans (T.257.)
27. Minera arg. nigra Freibergensis, foliolis argentei splendoris inspersa (T.259.)
28. Minera argenti cinerea prope Neosol. spiculis splendentibus (T.277.)
29. Argenti massa genuina absque recrementis, e fodina *dem Römischen Adler* eruta Joh. Georgenstadtensis (T.285.)
30. Minera argenti ejusdem loci in tabulis, ex marmore metallico compositis (T.287.)
31. Minera arg. Neosoliensis, cui cuprum inest, colore rubro variegata (T.304.)
32. Minera ejusdem loci cinerea prominentibus striis paucis crystallinis (T.305.)
33. Argentum capillare quarzo albo copiose inhærens Schneebergense (T.311.) *convenit c. del. quam dedit Ferrand. Imperatus Hist. Natur. Libr. XVI. p.516. Mineras has item alias argento dives descr. Petr. Albinus Meißnisch Berg-Chronica Titul. IV. pag.40. seqq.*

34. Mi-

34. Minera argento dives Schemnicensis (T.329.)
35. Minera inspersa argento nativo rubro (T.331.)
36. Minera Schemnicensis nitidissima, cui multum argenti inest (T.332.)
37. Argentum capillare adnatum bracteis albis marmoreis Schneebergense (T.333.)
38. Argentum nativum absque recrementis Norwegicum, inhærente stria crystallina alba (T.335.)
39. Minera argenti aspera Andreasbergensis cum quarzo albo mixta (T.336.)
40. Argentum rude atrorubescens e fodinis metallicis Johann-Georgenstadtensibus (T.337.)
41. Minera argentifera subrubra ejusdem loci, cum multo pyrite (T.340.)
42. Argentum nativum album Gottesbergense (T.341.)
43. Minera argenti Leifersdorffensis alba (T.342.)
44. Minera argenti parumper glebosa, de montibus Hercyniæ (T.343.)
45. Argentum per fusionem in aquam mire figuratum, & in particulas redactum (T.350.)
46. Argentum purum Leutschoviense absque recrementis (T.352.)
47. Minera in saxo albo Marienbergensis (T.361.)
48. Argentum capillare crispatum, plumbo & crystallis albis insitum, ex Lotharingia (T.364.)
49. Argentum genuinum ita dictum rubrum Ranicense egregium, prope Freibergam (T.365.)
50. Argentum nativum Hungaricum in quarzo albo (T.367.)
51. Argenti minera genuina, marmore albo metallico mixta (T.372.)
52. Minera argenti ex meris granatis composita prope Hirschbergam Siles. (T.64.)
53. Argentum nativum Schneebergense, in quarzo albo (T.117.)
54. Minera argenti genuina in saxo albo Gablauenensis (T.118.)
55. Argentum nativum crispatum Joh. Georgenstadtense (T.131.)
56. Minera argenti genuina rubra & alba Schemnicensis Hungarica elegantissima, cui aurum simul inest, X. lothones ponderans (T.209.)
57. Mi-

Kk 3

57. Minera argenti genuina rubra & alba, ex qua marcasita aurea simul emicat (T.221.)
58. Minera Schemnicensis alba, prominentibus lamellis argentiferis inter strias crystallinas (T.376.)
59. Argentum nativum asperum, s. variis protuberantibus præditum ejusdem loci, cum crystallis insitis (T.377.)
60. Minera argenti genuina rubra Andreasbergensis, in marmore metallico albo (T.378.)
61. Minera argenti squamosa ibid. frequens, cum multo pyrite mixta (T.379.)
62. Minera argenti immatura alba Schemnicensis *aus dem Wind-Schacht* (T.386.)
63. Marga mollis alba ex Comitatu Cepusienfi Hungariæ, cui argentum inest (T.387.)
64. Minera argenti rubra Chemnicensis Saxon. cum raro pyrite (T.388.)
65. Minera argenti cinerea Dittmannsdorffensis Silesiæ, *aus der Gabel-Gottes-Zeche* (T.404.)
66. Minera argenti alba genuina in marmore metallico ejusdem coloris, Gottesbergensis Silesiæ (T.407.)
67. Minera argenti genuina alba elegantissima in quarzo albo ære inspersa Freibergensis (T.523.)
68. Argentum capillare subtilissimum s. crispatum in saxo nigro Schneebergense (T.540.)
69. Minera argenti cornea solida (T.545.)
70. Minera argenti genuina ex meris filis argenteis composita Johann-Georgenstadtensis (T.550.)
71. Minera argenti genuina Neosolienfis quarzo albo inhærens (T.552.)
72. Minera argenti genuina nigra Freibergensis (T.553.)
73. Minera argenti genuina cornea Johann-Georgenstadtensis (T.554.)
74. Minera argenti genuina cui aurum inest ex Transilvania (T.556.)
75. Minera argenti genuina rubra Marienkirchensis Alsatiæ (T.557.)
76. Minera argenti genuina Norwegica, in saxo albo (T.558.)
77. Minera argenti genuina Moscovitica (T.559.)

78. Py-

78. Pyrites tabulatus, cui multum argenti inest (T.560.)
79. Minera argenti genuina Finlandica Hyalæ effossa (T.562.)
80. Pyrites tabulatus in matrice Freibergensis, cui multum argenti, & parum æris inest. (T.567.)
81. Minera argenti Hassiaca cinerea (T.569.)
82. Minera egregia Hungarica argento dives (T.570.)
83. Minera argenti genuina Schemnicensis, per exhalationes arden-tes corrupta (*so die Witterung in denen Bergen verbrannt*) (T.584.)
84. Marga alba Schemnicensis, cui argentum inest (T.585.)
85. Minera argenti Schmuckseiffensis Silesiæ (T.587.)
86. Minera argenti de auro & sulphure participans, prope Schmiedebergam, *von krummen Hübel* (T.588.)
87. Minera argenti cinerea, cui cuprum inest ex Bohemia, *von St. Peter* (T.616.)
88. Minera argenti in saxo cinereo Molchenfis, prope Marienbergam (T.623.)
89. Minera argenti genuina alba Braunsdorffensis (T.624.)
90. Minera Bohemica *von Hohen Elb*, Chalybem politum referens, cui multum argenti & parum æris inest. (T.410.)
91. Minera argenti Zuckmantelensis alba splendescens. (T.441.)
92. Argentum genuinum album, cum vena æris viridi & cœrulea, in marmore metallico albo transcurrens, Tyrolensis (T.458.)
93. Minera argento dives cum Crystallo montana Schneebergensis (T.489.)
94. Minera noviter inventa Reichsteinensis nigra quasi foliolis argenti inspersa (T.498.)
95. Minera argenti Peruana ex meris filis subtilissimis constans, Hispanis Aranna dicta.
96. Minera argenti genuina alba Chemnicensis auro dives, *aus dem Pacher-Stollen* (T.627.)
97. Minera argenti genuina alba cum foliolis auri inspersis ex Transilvania (T.631.)
98. Minera argenti genuini flammulæ marmoris metallico nigro & albo inspersæ (T.637.)

AR-

ARTICVLVS III.

Mineræ Æris.

1. Minera æris Goslariensis genuina, s. ex monte Rammelsberg (T. 5.) Montem & mineras descrips. *Petr. Albinus* in der Meisnischen Berg-Chronica Tit. XIII. pag. 111. seqq. *G. E. Löhneys* im Bericht von Berg-Wercken fol. 77.-84. it. *Christianus Berwardus* in Interprete Phrasæologiz metallurgicæ pag. 29. seqq. de tractatione præc. minerarum illarum vid. *Dav. Kelneri* Praxis metallica curiosâ pag. 241. it. pag. 292. seqq.
- De Ære alias *Dn. Christianus ab Helwich* Schediasma publicavit, quod reperitur in appendice Ephem. Natur. Curiosor. Dec. III. An. VII. & VIII. pag. 143.
2. Minera æris alba ejusdem loci (T. 7.)
3. Minera æris solida, colore flavo, ibidem eruta (T. 8.)
4. Minera æris ex monte Rammels-Berg semel tosta rubicunda. (T. 10.)
5. Minera æris bis tosta friabilis, in qua sulphur emicat, vulgo *Gabr-Ertz* (T. 11.) Tostionem hanc descr. supra allegatus *Löhneys* L. C. fol. 80. & 81.
6. Panes primarii ex ære rudi Goslariensi conflati vulgo *Rober-Stein* (T. 14.)
7. Panes secundarii ejusdem loci, in quibus argentum adhuc inest ejusdem loci, vulgo *Schwartz Kupffer* (T. 271.)
8. Panis æris spongiosus, ex quo ibidem cum plumbo, quod additur, argentum est extractum, vulgo *Kien-Stock* (T. 467.)
9. Cadmia metallica, qua utuntur ibidem pro ære tingendo. (T. 15.) descr. *Lazarius Erker* in Aula subterranea pag. 153.
10. Æs coctum cadmia metallica tinctum Goslariense (T. 16.) De modo & Enchyrisi vid. *Löhneys* L. C. pag. 112. it. *Berwardus* L. C. pag. 32. *Dav. Kelnerus* L. C. pag. 243. seqq. *Erkerus* L. paulo supra cit. pag. 153. seqq. conf. *Ul. Aldrovandi* Mus. Metall. Lib. I. pag. 126.
10. Æs in saxo fissili nigro ex Comitatu Mansfeldensi (T. 31.) Æris fodinarum Islebientium ortum, progressum & statum præsentem, nec non quadraginta novem stratorum genera ibidem reperiunda præter *Petr. Albinum* in der Meisnischen Berg-Chronica Tit. XIII. pag. 104. descr. *G. F. Mylius* in Memorabil. Saxon. Subter. Rel. I. Part. I. pag. 1. seqq.
11. Saxum tale fissile semel tostum cinereum (T. 32.)

12. Sa-

12. Saxum dupliciter crematum flavum ejusd. loci (T. 33.)
13. Panes æris primarii ex saxo fissili Islebienti *Rober-Stein* (T. 468.)
14. Panes æris secundarii Islebientes, s. qui ultima vice detrahuntur, *Schwartz-Kupffer* (T. 30.)
15. Panis æris ibidem tostus, *Spur-oder Spor-Stein* (T. 30.)
16. Panis æris fatiscens, ex quo cum plumbo argentum est extractum, *Kien-Stock* (T. 36.)
17. Æs cœruleum cui argentum inest Tyrolense, in marmore metallico albo. (T. 34.)
18. Minera æris Kupferbergensis Siles. flava in saxo albo & rubro (T. 63.) descr. *Georg. Ant. Volckmann* in Sil. subter. Part. II. Cap. VI. pag. 227.
19. Panes primarii ex ære rudi Kupferbergensi conflati (T. 469.)
20. Minera ex ære, argento, plumbo, marmore metallico albo & nigro composita Zellerfeldensis sylv. Hercyniæ (T. 88.)
21. Minera æris solida flava ejusdem loci (T. 90.)
22. Min. æris flava cum multo marmore metallico, ibidem effossa (T. 92.)
23. Cuprum per aquam cæmentatum Neosoliense s. Herrgrändense Hungaricum cordiforme (T. 95.) vid. Miscell. Acad. Natur. Curiosor. Dec. I. An. VI. Obs. CXX. pag. 155. Lacum talem ferrum in cuprum vertentem ap. Chineses descr. *Atban. Kircherus* in China illustr. Part. III. Cap. V. pag. 174. it. *Erasm. Francisci* im Ost- und West-Indischen Lust-Gart. Part. II. pag. 1307.
24. Cuprum tale Schmelnicense ejusdem Regni (T. 402.)
25. Minera Mansfeldensis cum ære nativo (T. 128.)
26. Minera æris concreta in marmore metallico albo (T. 130.)
27. Min. æris Hungarica flava, raro saxo albo & nigro inspersa (T. 136.)
28. Minera æris singularis Hungarica, in quo color viridis inter squamas emicat (T. 137.)
29. Minera æris flava Kupferbergensis Sil. (T. 138.)
30. Min. æris Saalfeldensis, colore rubro, flavo, cœruleo & viridi variegata, adhærens marmoris metallico albo, miculis aureis insperso. (T. 150.)

Ll

31. Min.

31. Min. æris squamosa coloris flavi, ex Districtu Eibenstockensi
vom Glückauff-Stollen. (T. 151.)
32. Minera æris ex Regno Sueciæ, coloris aurei saturatoris
(T. 152.)
33. Minera æris Saalfeldensis in marga metallica, flore purpureo, vi-
ridi, cœruleo & aureo eleganter adpersa (T. 153.)
34. Min. æris Bohemica Georgenstollensis, colore aureo & albo
variegata (T. 154.)
35. Min. æris cum Vitriolo, ex monte Giganteo Silesiæ (T. 184.)
36. Min. æris flava in marmore metallico Neuendorffensis Hun-
garica s. ex Comitatu Cepusiensi. (T. 192.)
37. Min. æris prope Schœnau ad Polnisch-Hundorff in Lithomar-
ga molliore. (T. 193.)
38. Min. æris Schneebergensis egregia flava intermixto colore vi-
ridi. (T. 200.)
39. Min. æris genuina flava, colore purpureo variegata, ex Hunga-
ria, prope Iglavam (T. 217.)
40. Min. æris ejusd. loci inspersa raro saxo albo & flavo (T. 218.)
41. Minera æris flava Hungarica, colore purpureo variegata
(T. 224.)
42. Min. æris Tyrolensis egregia, multicolor prope Sterzingen
eruta. (T. 225.)
43. Min. æris optima, coloris flavi Schmœlnicensis (T. 227.)
44. Min. æris ejusd. loci, colore viridi & purpureo mixta, cum
multo saxo nigro (T. 229.)
45. Min. æris ex Hungaria super. cum multo pyrite (T. 230.)
46. Min. æris Regni Hungariæ purpurea, colore aureo variega-
ta (T. 231.)
47. Minera æris ejusdem regni spongiosa, cui pyrites simul inest
(T. 234.)
48. Min. æris optima Kupferbergensis Sil. ex purpureo cœrulea
(T. 238.)
49. Min. æris flava, cortice nigro vestita & per exhalationes ar-
dentes corrupta, vulgo *so die Witterung in denen Bergen verbrannt.*
(T. 245.)

50. Min.

50. Min. æris viridis in Lithomarga fusca (T. 248.)
51. Panes æris spongiosi Kupferbergenses (T. 250.)
52. Minera æris cœrulea Ilmenaviensis (T. 251.)
53. Min. æris ad Zuckmantelam, cui pyrites & vitriolum inest
(T. 252.)
54. Minera æris Kupferbergensis colore viridi & aureo notata
(T. 260.)
55. Min. ære turgida alia, ejusd. loci (T. 261.)
56. Min. ibidem eruta ex flavo cœrulea, in saxo albo, cum pauxil-
lo ære. (T. 262.)
57. Æs sui coloris granulatum nativum, *gekörnt Kupffer.* (T. 263.)
tale descripl. *Nebem. Grew* in Museo Regalis Societat. pag. 326.
58. Min. æris Bottendorffensis alba *aus dem Glatzer Ländlein* (T. 267.)
59. Æs lapidi fissili copiose mixtum prope Querfurtum (T. 268.)
60. Min. æris viridis genuina Islebiensis (T. 276.)
61. Min. æris Suecica, colore viridi & aureo egregie distincta, in sa-
xo nigro. (T. 291.)
62. Æs viride Kupferbergense nativum (T. 293.)
63. Min. æris cœrulea miculis viridibus emicantibus, Regni Sue-
ciæ (T. 292.) descr. *Petr. Albinus* in der Meisnisch. Berg-Chronica Tit. XV.
pag. 121.
64. Æs viride aureo nitore conspicuum *von Polnisch-Hundorff*
(T. 297.)
65. Min. æris Hungarica flava, floribus purpureis & violaceis va-
riegata (T. 300.)
66. Min. æris argentifera Hungarica paululum glebosa (T. 301.)
67. Æs e fodinis metallicis Hungaricum nativum dendroides ra-
rissimum (T. 307.) conv. cum del. & descr. in Miscell. Acad. Nat. Curiosor.
Dec. II. An. III. Obs. XXXIX. pag. 110.
68. Æs viride Neosoliense Hungaricum (T. 315.)
69. Min. æris flava genuina prope Thermas Embenses eruta
(T. 314.)
70. Min. Æris Kupferbergensis coloris cœrulei saturatoris aureo
intermixto (T. 317.)

L 1 2

71. Min.

71. Min. æris in marmore albo & rubro metallico, plumbum & pyritem simul fovens (T. 318.)
72. Min. æris in saxo nigro, miculis aureis & purpureis inspersa (T. 319.)
73. Æs in lapide fissili Reichenwaldensi Sil. (T. 325.)
74. Æs caldarium Hungaricum, funditur tantum malleis fragile, *Lebeter-Kupffer*. (T. 327.)
75. Æs sui coloris capillare Regni Norwegiæ rarissimum, ex lapide viridi prominens (T. 328.) descr. *Ol. Wormius* in Mus. pag. 121. it. *Nebem. Grew* in Mus. Regalis Societ. pag. 326.
76. Min. æris flava colore purpureo variegata Herrngrundensis prope Neosolium (T. 330.)
77. Minera æris Leutschovienensis multicolor, immixto marmore metallico albo. (T. 351.)
78. Min. æris Dittmannsdorffensis Silesiæ, plumbum simul fovens (T. 363.)
79. Min. æris in quarzo albo argentifera (T. 236.)
80. Min. æris purpurea, colore aureo & albo variegata Vallis Joachimicæ (T. 357.)
81. Min. æris Schneebergensis aurea, cui color viridis & cœruleus intermixtus (T. 115.)
82. Min. æris egregia Rudelstadiensis (T. 120.)
83. Minera ære dives prope Könitz, colore viridi intermixto (T. 122.)
84. Æs in saxo fissili albo Sylvæ Hercyniæ (T. 2.)
85. Min. æris Neosolienensis Hungarica cœrulea, cui viride montanum inest (T. 389.)
86. Minera æris egregia, cœruleo & viridi montano variegata. (T. 108.)
87. Min. æris rarissima subcœrulea Olonicensis Regni Moscoviæ (T. 409.)
88. Min. ære dives ejusdem coloris Kupferbergensis *aus dem Pfafstus-Stollen*. (T. 412.)
89. Minera ibidem frequens colore aureo, purpureo & cœruleo variegata elegans. (T. 413.)

90. Min.

90. Min. æris cœrulea Wagendrüsselenensis Hungarica. (T. 416.)
91. Æs Japonense coloris purpurei (T. 417.)
92. Æs malleabile nondum ignem expertum Rippoldense s. ex montibus Abnobiis T. 432.)
93. Æs rude plumbei coloris, cui ferrum inest (T. 433.)
94. Minera æris egregia, quæ quarzo intermixta (T. 522.)
95. Minera æris Auerbachensis prope Reichenbachium in Voigtlandia (T. 524.)
96. Æris liquamen cum cupro rubro filoso (T. 525.)
97. Minera æris diversicolor Schneebergensis (T. 526.)
98. Minera æris elegantissima & rarissima Japonica (T. 527.)
99. Minera æris Freibergensis *aus dem Kub-Schacht* (T. 528.)
100. Minera æris Kolbergensis prope Plaviam (T. 529.)
101. Minera æris Langenbergensis prope Neu-Saltze (T. 530.)
102. Minera æris Schneebergensis, *am Fläuff-Graben* eruta (T. 531.)
103. Minera æris Bottendorffensis (T. 532.)
104. Minera æris Nickelsbergensis (T. 533.)
105. Minera ære dives ex Moscovia (T. 534.)
106. Æs in lapide fissili Bottendorffenses (T. 571.)
107. Minera æris viridis ex meris lamellis filosis composita, Tyrolensis (T. 572.)
108. Minera æris genuina egregia rubra Schneebergensis (T. 574.)
109. Minera æris rubra, singularis elegantiae Taloccensis Suecica (T. 576.)
110. Minera æris solida Tyrolensis viridis, superne cœrulea ex meris protuberantiis composita rarissima (T. 577.)
111. Minera æris genuina coloris viridis Könitzensis (T. 578.)
112. Minera æris Hungarica cum multo Vitriolo emicante (T. 579.)
113. Cuprum Könitzenfe elegantis rubri coloris (T. 582.)
114. Cupri arbuscula Epperiensis Hungarica (T. 583.)
115. Minera æris optima Kupferbergensis Silesiæ colore aureo, viridi & nigro variegata, intermixto quarzo albo, ubi centenarius Libr. XL. cupri & lothonem j. argenti continet. (T. 589.)
116. Minera æris viridis cum cœruleo paucio montano, continens 23. libr. cupri (T. 590.)

Ll 3

117. Mi-

117. Minera æris Kupferbergensis tota cœrulea (T. 591.)
118. Minera æris Kupferbergensis cœrulea, colore aureo notata (T. 592.)
119. Minera æris multicolor Kupferbergensis, colore purpureo, aureo & nigro eleganter variegata (T. 593.)
120. Minera æris talis multicolor cum quarzo albo intermixto (T. 594.)
121. Minera æris Kupferbergensis colore ex aureo rubescente. (T. 595.)
122. Minera æris argentifera Tyrolensis egregia prope Schwatz, Chrysocollam & lapidem Lazuli æmulans (T. 452.) Metallifodinas Tyrolenses descr. *Petr. Albinus* in der Meisnischen Berg - Chronica Titul. XI. pag. 94. seqq.
123. Minera æris crocei coloris miculis splendentibus ex Alsatia (T. 598.)
124. Minera æris ex Suecia (T. 605.)
125. Minera æris Rudelsdorffensis Silesiæ in saxo nigro (T. 606.)
126. Minera æris diversicolor, f. Flores æris Gröslencenses ex Bohemia prope Johann-Georgenstadt (T. 622.)
127. Minera æris Schäumannsthalensis prope Ilfeldam (T. 626.)
128. Minera æris solida Kintzensis prope Saalfeldam (T. 632.)
129. Minera æris Kuttelsbergensis Bavarica (T. 633.)
130. Panes primarii ex ære rudi Neosoliensi conflati, *Rober - Stein* (T. 641.)
131. Panes secundarii ejusdem loci pulvere quasi cupreo inspersi, *Schwartz - Kupffer* (T. 642.)
132. Lapis scissilis ære dives colore purpureo & viridi variegatus Riegelsdorffensis Hassiacus (T. 634.)

ARTICVLVS IV.

Mineræ Stanni.

1. Minera Stanni genuina Ehrenfridrichdorffensis ex particulis minoribus. (T. 166.) Min. has descr. *Petr. Albinus* Meisn. Berg-Chronic. Titul. XVI. pag. 130.

2. Min.

2. Min. stanni Eibenstockensis quarzo albo mixta. (T. 161.)
3. Min. stanni in terra alba molliore metallica, Schneebergensis. (T. 162.)
4. Min. stanni in particulis majoribus cum pauco marmore albo mixta Seifferswergensis, *von der Sau Schwemme* (T. 163.)
5. Concrementum arsenicale sterile, in fodinis stanniferis Saxonice frequens, vulgo Wolfram (T. 164.)
6. Concrementum splens stanni mineris adhærens, *Zinn - Glimmer*. (T. 165.)
7. Stanni Marcalita f. Bismuthum Schneebergense. (T. 170.)
8. Stanni matrix Freibergensis, intermixtis striis splendentibus crystallinis. (T. 179.)
9. Stannum purum, adnatum marmore metallico albo crystallis mixto, Eibenstockense (T. 185.)
10. Stannum in lapide fissili viridi Gierense ad Greiffen - Stein, Silesiacum. (æstimatur quia ibid. amplius non reperitur) (T. 194.) descr. *G. A. Volckmann* in Sil. Subt. Part. II. Cap. V. pag. 224.
11. Stannum nativum in particulis subrubris splendentibus, Schneebergense (T. 195.)
12. Stanni minera hexagona ex Valle Joachimica (T. 235.)
13. Stanni genuina massa alba absque recrementis, e fodinis metallicis Cornubiensibus Angliæ eruta (T. 521.)
14. Stannum nativum ex Saxonia Waldauense, striis maximis (T. 116.)
15. Stanni minera crystallina, marmor metallico albo inhærens, Freibergensis (T. 403.)
16. Stannum Malaccense optimum, Indiæ Orientalis (T. 415.)
17. Stanni excrementa singularis genuina, pediculo ex stanni mineris nativi insistent (T. 487.)
18. Stanni genuina massa nigra absque recrementis singularis pulchritudinis (T. 262.)
19. Minera stanni cui pyrites inest Zienwaldensis (T. 513.)
20. Minera stanno dives Stolbergensis (T. 514.)
21. Minera stanni crystallina Altenbergensis (T. 515.)
22. Stannum nativum in particulis Pobrischauensis (T. 516.)
23. Minera stanni Eibenstockensis, *aus St. Georgen Fund-Grube* (T. 517.)
24. Mi-

24. Minera stanni Greiffenbergensis Siletiæ (T.600.)

25. Minera stanni cui plumbum inest ex Rhetia (T.639.)

ARTICVLVS V.

Mineræ Plumbi.

1. Minera plumbi solida Goslariensis splendescens (T.3.) Traſtationem harum minerar. descr. *Dav. Kelterus* in Praxi metallica curioſa pag.241.
2. Minera plumbi Goslariensis cum ære mixta (T.4.)
3. Minera plumbi cœrulea ejusdem loci (T.6.)
4. Minium ex plumbo Goslariensi (T.9.)
5. Lithargyrium de plumbo Goslariensi (T.13.)
6. Minera plumbi Reichenbachensis Sil. alba in particulis (T.62.) descr. *G. A. Volckmann* in Sil. Subt. Part.II. Cap.IV. pag.222.ſeqq.
7. Minera plumbi Schemnicensis Hungarica, cum ſpiculis ſplendentibus majoribus (T.74.)
8. Minera plumbi Hungarica (T.75.)
9. Minera Clausthalensis, ex plumbo, cupro, quarzo, marmore metallico, albo, rubro & cinereo composita (T.76.)
10. Zona plumbea, per quarzum album tranſcurrens, Clausthalensis (T.79.)
11. Vena tota plumbea, in ſaxo albo ejusdem loci (T.80.)
12. Vena ſuperius plumbea, inferius cuprea, per marmor metallicum album tranſiens, Clausthalensis (T.81.)
13. Plumbum in glebis Zellerfeldenſe, quarzo albo adnatum (T.82.)
14. Plumbi particula ejusdem loci, in quarzo albo (T.83.)
15. Minera plumbi Zellerfeldenſis globosa, ſ. modico argento intermixta, *großſpeiſiger Bley-Glantz* (T.84.)
16. Minera plumbi ex ſimplici in globosam tranſiens, *aus dem Kleinſpeiſigen ins Großſpeiſige abſetzende Ertz* (T.86.)
17. Minera plumbi Zellerfeldenſis ſimplex, cui multum argenti inest, *kleinſpeiſiger Bley-Glantz* (T.85.)
18. Minera plumbi solida ibidem frequens, cupro & argento dives (T.87.)
19. Minera plumbi Zellerfeldenſis cœrulea (T.89.)
20. Minera plumbi ejusdem loci in marmore metallico albo (T.91.)

21. Mi-

21. Minera plumbi in aqua ibidem contuſa (T.129.) Traſtationem minerarum Zellerfeldenſium & Clausthalenſium descr. *G. E. Löhneys* im Bericht von Berg-Wercken fol.84. b.
22. Minera plumbi solida ad urbem Ilkuſch Regni Poloniae (T.134.) descr. *Georg. Agricola* de veteribus & novis metallis Libr.II. it. *Petr. Albinus* in der Meiſniſchen Berg-Chronica Titul.IX. pag.84.
23. Minera plumbi Gottesbergenſis Sil. ex fodina *Wags mit Gote* (T.139.) descr. *Volckmannus* L. C.
24. Minera plumbi Freibergenſis parumper gleboſa argentifera (T.143.)
25. Minera plumbi ejusdem loci, ſpiculis nitentibus majoribus, cum pauxillo argento (T.144.)
26. Minera plumbi Johann-Georgenſtadtensis in pyrite cinereo inherens (T.145.)
27. Minera plumbi rariffima Zſopauenſis Sileſiæ, ex cryſtallis flavis composita (T.155.) id. *Volckmann*.
28. Minera plumbi Schneebergenſis (T.156.)
29. Minera plumbi Schmiedebergenſis Sil. nigra, miculis ſplendentibus, modico ære intermixto (T.181.)
30. Minera plumbi, cui argentum nigrum inest, in marmore metallico, Kupferbergenſis Sileſ. (T.196.) id. *Volckmannus* L. C.
31. Minera plumbi Tarnowitzenſis Sileſ. argentum fovens in Margâ flava. (T.237.) id. *Volckmann*.
32. Minera plumbi cubica Gottesbergenſis Sil. *aus der neuen Fund-Grube* (T.243.)
33. Minera plumbi Silberbergenſis Sileſ. cum paucis argento (T.255.)
34. Minera plumbi ejusdem loci in tabulis (T.284.)
35. Minera plumbi Hungarica in ſaxo nigro, cui æs inest (T.288.)
36. Minera plumbi paululum gleboſa in marmore metallico albo Andreasbergenſis ſylv. Hercyn. (T.289.)
37. Minera plumbi montis gigantei, *aus dem Teufels-Grunde* (T.290.)
38. Minera plumbi nitidiſſima Neſolienſis, ex meris lamellis ſplendentibus conſtans (T.309.)
39. Minera plumbi æs ſimul fovens in marmore metallico colore albo & nigro variegato (T.320.)

M m

40. Mi-

40. Minera plumbo & argento dives Hungarica (T.345.)
41. Minera plumbi Ilkusiensis Polonica ex meris cubis majoribus formata (T.349.)
42. Minera plumbi Dittmannsdorffensis Siles. cui paucillum argenti inest, *aus der Gabe Gottes* (T.362.)
43. Minera plumbi Gottesbergensis Sil. in saxo nigro (T.366.)
44. Minera plumbi Schneebergensis, in fittis spiculis majoribus splendentibus (T.368.)
45. Minera plumbi elegantissima, ex meris cubis composita, crystallis albis ubique prominentibus, cui aurum & argentum inest ex Regno Hispaniæ (T.371.)
46. Minera plumbi ejusdem structuræ, crystallis longioribus, inspersis miculis aureis Freibergensis (T.359.)
47. Minera plumbi Freibergensis, spiculis nitentibus in fittis majoribus (T.123.)
48. Minera plumbi cui argentum inest, adnatis floribus æris diversicoloribus (T.69.)
49. Minera plumbo dives ex Ducatu Bregensi Silesiæ (T.23.)
50. Minera plumbi Anglicana prope urbem Novum Castrum eruta (T.239.)
51. Minera plumbi solida Tarnowitzensis Silesiæ (T.240.)
52. Minera plumbi elegantissima, ex meris cubis composita, ubi pyrites aureus interstitia adimplet (T.380.)
53. Terra flavescens plumbi fera ex Regno Hiberniæ (T.439.) *descrip. Job. Christian von Neidshütz in 7-jähriger Reise-Beschreibung pag.528.*
54. Minera plumbi pellucida alba ex Palatinatu super. (T.440.)
55. Plumbum genuinum in granis, ex arena Gros-Zauchen si prope Massel collectum, saccharo Saturni incrustatum. (T.445.) *vid. Leonb. Dav. Hermanni Maslograph. Cap.IV. pag.195. & 196.*
56. Minera plumbi simplex Strasbergensis prope Stollbergam ex fodina *dem getreuen Berg-Mann* (T.492.)
57. Minera plumbi genuina Hartzgerodensis Anhaltina ex meris cubis composita fodinæ ab Alberto nomen habentis (T.493.)
58. Minera plumbi secundum longitudinem striata, ibidem eruta ex fodina *dem Drusen-Zuge* (T.494.) *Descriptionem Metallifodinarum & Mi-*

- & Minerarum Hartzgerodensium dedit Job. Ernest. Müller in Breslaurisch. Samml. von Natur- und Medic. Geschichten XIX. Vers. An.1722. Mens. Febr. Class. IV. Art. IV. pag.168. seqq. XX. Vers. Mens. April. Class. IV. Art. III. pag.374. seqq. Mens. Maj. Class. IV. Art. XII. pag.504. seqq. Mens. Jun. Class. IV. Art. VII. pag.605. seqq. XXI. Vers. Mens. Jul. Class. IV. Art. VI. pag.75. seqq. Mens. August. Class. IV. Art. XI. pag.192. seqq. Mens. Sept. Class. IV. Art. XI. pag.320. seqq. XXII. Vers. Mens. Octobr. Class. IV. Art. XI. pag.445. seqq. Mens. Novembr. Class. IV. Art. IX. pag.561. seqq. Mens. Decembr. Class. IV. Art. VI. pag.672. seqq.*
59. Minera plumbi simplex ex Palatinatu superiori.
  60. Minera plumbi in saxo albo Freibergensis (T.510.)
  61. Minera plumbi genuina crystallina flava ex Misnia (T.511.)
  62. Minera plumbi genuina talis viridis Freibergensis, *aus der Tzerper Fund-Grube* (T.512.)
  63. Minera plumbi peralba Tzso-pauensis rariss. (T.521.)
  64. Minera plumbi Freibergensis turrata cum argento (T.544.)
  65. Minera plumbi ejusdem loci, *aus dem Kuh-Schacht*, cui multum argenti inest (T.549.)
  66. Minera plumbi Gottesbergensis Silesiæ ex fodina *Wags mit Gott* (T.597.)
  67. Minera plumbi in calcis lapide albo prope Goldbergam, *zu Hasel* (T.601.)
  68. Minera plumbi Schlaizana Voigtlandiæ globosa (T.602.)
  69. Minera plumbi Kolbnicensis Siles. ex Ducat. Jauroviensi (T.603.)
  70. Minera plumbi ex simplici in globosam transiens Schwartzbergensis Misnica (T.604.)
  71. Minera plumbi Königsgrudensis Hungarica (T.617.)
  72. Minera plumbi specularis ex Rhetia (T.618.)
  73. Minera plumbi Weistericensis ex Ducatu Jauroviensi Silesiæ (T.619.)
  74. Minera plumbi solida cui æs simul inest Rhenofeldensis (T.621.)
  75. Minera plumbi Neosoliensis in saxo albo (T.625.)
  76. Minera plumbi specularis egregia Andreasbergensis (T.635.)
  77. Minera plumbi Steinachensis Dillenburgica (T.638.)
  78. Minera plumbi striata, cui multum argenti inest, Strasbergensis Stollbergica, *aus der Eleonora.*
  79. Minera plumbi rarissima alba tubularis Bleystadtensis Bohemica (T.529.)

ARTICVLVS VI.

Mineræ Ferri.

1. Minera ferri Quedlinburgensis rubicunda (T.25.) de variis ferri Mineris, vid. *Mart. Lister* de fontibus medicatis Angliæ; de Ferro quoque *Nic. Myrardus* Dialogum publicavit, qui habetur post *Classi Exotic. Libr. f. inter Monardi Magn. Medicin. Secreta* pag.19.-33. Conf. *Guern. Rolfinii* Dissertationes Chemicas in fine.
2. Minera ferri alia ejusdem districtus (T.26.)
3. Minera ferri Hüttenrodenensis sylv. Hercyniæ ex atrorubescens, cum saxo albo mixta (T.27.)
4. Minera ferri Elbingerodensis sylv. Hercyn. ignem respuens (T.28.)
5. Ferrum excoctum optimum totius sylvæ Hercyniæ, aus dem Rüben-Lande (T.29.)
6. Minera ferri cœrulea ex Districtu Schosnizowicensi (T.66.)
7. Minera ferri solida Kupferbergensis, colore in superficie rubro, interne cœruleo (T.67.)
8. Minera prope Hirschbergam de ferro, sulphure & Vitriolo participans (T.68.)
9. Minera ferri subflava friabilis Tarnovvizensis Siles. super. (T.94.)
10. Ferri flores ex Stiria super. in fodinis ex albicante matrice repullulantes *Besleri* (T.107.) vid. Ejus Gazophylacium fol.8. præ. del. & descr. *Carol. Oehmbius* in Miscell. Acad. Nat. Curios. Dec.II. An.VI. pag.297. it. *Ul. Aldrovandus* in Mus. Metall. Libr.I. pag.135.
11. Ferri flores albi mire inflexi cum matrice (T.213.)
12. Minera ferri Schmidebergensis Siles. nigra marmor metallicum albo inhærens (T.132.) vid. *Volckmannus* Sil. Subt. Part.II. Cap.VII. p.232.
13. Ferri Schistus ruber ex Misnia *Glass-Kopff* (T.166.)
14. Ferri minera rubra ex Misnia, adnatis crystallis splendentibus (T.167.)
15. Minera ferri tosta, coloris aurei saturationis (T.182.)
16. Minera ferri rubra, s. Hæmatites Eibenstockensis, vom Eisen-Hammer. (T.202.) Hæmatiten & Schistum descr. & del. *Georg. Agricola* de Nat. Fossil. Libr.V. Cap.V. p.509. Ans. *Boetius* in Hist. Gem. & Lapid. Lib.II. Cap. CCV. pag.386. & Cap. CCXI, pag.392. *Ul. Aldrovandus* in Mus. Metall. Libr. IV. pag.

- IV. pag.646. *Calceolarii* Museum Sect.III. pag.269. *Ol. Wormius* in Mus. Libr. I. Cap.IX. pag.64. præ. *Job. Laur. Bauschius* in Schediasm. Lipf.1665. public.
17. Minera ferri Hungarica flavescens ex tabulis minimis composita, Herrngrundenfis (T.215.)
18. Minera ferri Hungarica nigra in superficie miniata (T.216.)
19. Minera ferri tosta ejusdem Regni (T.226.)
20. Minera ferri alba Vacoriensis (T.302.)
21. Minera ferri magnetica Schmiedebergensis (T.310.) descr. *Volckmannus* in Sil. Subt. Part.II. Cap.VII. pag.235.
22. Minera ferri fistulosa ex Ducatu Glogoviensi Silesiæ (T.354.) descr. in *unserer Sammlung von Natur-und Medicin-Geschichten*, An.1717. Mens.Sept. Class.IV. Art.III. pag.61. seqq. Conf. *Petr. Albini* Meisnische Berg-Chronica Titul.VII. pag.71. convenit cum delin. & descr. quam dedit *J. G. Liebknecht* in Discursu de Diluvio maximo, occasione inventi nuper in Comitatu Laubacensi & mira metamorphosi in mineram ferri mutati ligni &c.
23. Minera ferri Malmicensis Silesiæ nigra friabilis colore cœruleo emicante (T.353.)
24. Minera ferri nigra ignem respuens durissima ejusdem loci (T.355.)
25. Minera ferri flava mollis ibidem frequens (T.356.) vid. *Unsere Sammlungen von Natur-und Medicin-Geschichten* L. C. it. *G. A. Volckmanni* Sil. Subt. Part.II. Cap.VII. pag.233.
26. Schistus ex rubro niger, striis longissimis Neuhammerensis, prope Eibenstock (T.III.) conven. cum del. & descr. ap. *J. H. Lochnerum* in Mus. Besler. Tab. XXIX. pag.88. it. *Fer. Imperatum* Hist. Natur. Libr. XXVI. pag.792.
27. Minera ferri s. Hæmatites Schmœlnicensis (T.112.)
28. Schistus striatus coloris nigricantis prope Neukrantz ad Eibenstock (T.178.)
29. Minera Martis globularis Kleinschweinerensis Silesiæ (T.178.)
30. Minera ferri ramosa ibidem effossa (T.395.)
31. Arena Martialis multicolor, in littoribus Borussiæ marinis collecta (T.396.)
32. Arena nigra per Magnetem ex arena antecedenti extracta, fusionem respuens (T.397.)
33. Minera Martis globosa durissima Malischauensis Bohemica (S.329.)

34. Minera ferri multicolor Goldbergensis Siles. (T. 405.)
35. Minera ferri subcærulea Kupferbergensis Silesiæ (T. 411.)
36. Minera cui ferrum inest Seitendorffensis prope Altwasser ex Ducat. Schwidnic. Siles. (T. 414.)
37. Minera ferri candidissima ex Stiria superiori (T. 488.)
38. Minera Martis solaris Hassiaca Meg-Almerodensis (S. 495) examinavit *Joh. Rudolph. Glauberus* in Furno novo Philosoph. it. *Wolffius* in *Ephem. Nat. Curiosor.* Dec. II. An. VII. p. 359. prc. *Joh. Thiele* in Dissert. de Minera Martis solari seu acidularum artificialium materia. Conf. *Valentini* Museum Museor. Part. I. Cap. I. §. 12. pag. 4.
39. Minera Martis cinerea ex meris granulis composita raro occurrens prope Redwitz Marchionat. Byruthini ex fodina *der neuen Glücks-Grube* (T. 507.)
40. Minera Martis solaris egregia nigra botryoides, *von der Mardla am Fichtelberge* (T. 505.)
41. Minera Martis rarissima aurifera coloris obscure viridis splendentis, *aus dem Eulen-Loche am Fichtelberge* (T. 506.)
42. Minera Ferri Wiefenthalensis (T. 520.)
43. Ferri Schistus ruber Auersbachensis (T. 539.)
44. Ferri minera Hungarica in tabulis, externe viridis, interne crocei coloris (T. 564.)
45. Ferri minera singularis elegantiae Leynauensis prope Bernam Helvet. in superficie Pisolithum referens (T. 637.)

ARTICVLVS VII.

Mineralia, siue metallis affinia.

1. Minera Antimonii solaris ex Hungaria adnatis crystallis flavis (T. 39.) talem del. & descr. *Ul. Aldrovandus* in Mus. Metall. pag. 188. De Antimonio alias evolendus *Bapt. Codronchius* in Tr. de Antimonio, qui reperitur post Librum de Christiana & tuta medendi ratione, *Angelus Sala* Tr. de Antimonio siue Operum Chemicorum Tr. IX. de usu medico vid. *Lucas Sten-glius* in Apologia adversus Stibii Spongiam, *Lamy* Dissert. de Antimonio gallice scripta, it. *Juss. Vefsi* Dissert. Erfurt. An. 1711. habit. Analysin Chemicam instituit *Lemery* Tr. de l'Antimoine alii que.
2. Cadmia metallica ex Siles. super. Tarnowicensis (T. 71.)

3. Mi-

3. Minera Reichsteinensis Silesiæ nigra, lapidem specularem æmulans cum Nihilo metallico, *aus dem Fürsten-Stollen* (T. 51.)
4. Minera talis tosta Ammochryson referens (T. 52.)
5. Minera Reichsteinensis nullo igne domabilis (T. 53.)
6. Min. talis nigra miculis argentei splendoris (T. 54.)
7. Min. ignem respuens tota nigra ibidem frequens. (T. 55.)
8. Min. Reichsteinensis obscure rubra, punctis emicantibus aureis (T. 56.)
9. Min. durissima nigra ex meris stratis composita (T. 57.)
10. Minera Reichsteinensis, ex qua Arsenicum sublimatur (T. 497.) descr. *Georg. Ant. Volckmann* in Siles. Subter. Part. II. Cap. X. pag. 249.
11. Min. Bismuthi punctis aureis inspersa Bogantzensis Hungariæ (T. 133.)
12. Marcasita aurea polygona rariss. ex meris cubis formata, *Gold-Kieß.* (T. 148.) talem del. & descr. *Ol. Wormius* in Mus. Libr. I. Cap. III. pag. 40. *Georg. Fabritius* in Obs. de reb. metallic. Obs. XI. pag. 29. *Anf. Boetius* Hist. Gem. & Lap. Lib. II. Cap. CCXC. pag. 517. prc. *Ferr. Imperatus* Histor. Natural. Libr. XVI. pag. 514. seqq.
13. Minera Cobalti s. Cadmia metallica cum floribus Scheibenbergensis, ex qua Smalta, Bismuthum & Arsenicum coquitur. (T. 157.) Modum præparandi docuit *Joh. Kunckelius* in Annotation. in *Anton. Neri* artem Vitriariam Cap. XII. pag. 57. it. *Balthas. Röslerus* in speculo Metallurgiæ politissim. Cap. XX. pag. 162. conf. *Valentini* Mus. Museor. Part. I. Lib. I. Cap. XIV. pag. 39. seqq.
14. Vitrum cœruleum ex quo Smalta præparatur (T. 158.)
15. Vitrum tale in pulvere & granis (T. 294.)
16. Minera antimonii nativa nondum ignem experta Eibenstockensis (T. 168.)
17. Marcasita ex Hungaria (T. 169)
18. Concrementum, argenti spumæ simile ex Misnia vulgo *Miß-pückel.* (T. 172.)
19. Chrysocolia nativa s. Minera, ex qua Viride montanum conficitur Berg-Grün, Stein-Grün, Schiffer-Grün, Schwartzenbergensis (T. 174.) vid. *Ul. Aldrovandus* in Mus. Metall. Libr. III. pag. 348. prc. *Joh. Laur. Baumbach* in Schediasmate posthumo de Cœruleo & Chrysocolia.

20. Al-

20. Alumen plumosum aurum in terra indicans (T. 175.)
21. Minera Cinnabarina rubra Alsheimensis (T. 180.) Cinnabarim Physice, Medice & Chymice examinavit. *Matth. Tilingius* in Descrip. Cinnabaris, it. *Gerard. Goris* in Mercurio Triumphatore.
22. Minera antimonii cum multo pyrite ex montibus Sudetis Siles. *beym Pech - Ofen* (T. 199.)
23. Minera rarissima Hydriensis, s. Idriensis cui argentum, cinnabaris & multum Mercurii virginei in globulis inest. (T. 208.) descr. in *Valvasors* Ehre des Hertzogth. Crain Part. I. Lib. III. Cap. XXVI. pag. 396. seqq. it. in *Henr. Oldenburgii* Act. Philos. Soc. Reg. in Angl. An. 1665. Mens. April. pag. 16.
24. Pyrites metallaris aureus ex Helvetia tessellatus (S. 125.) convenit cum del. *Car. Nic. Langii* in Hist. Lap. figurator. Helvet. Part. I. Cap. VI. Tab. II. num. 4. pag. 14.
25. Minera cinnabarina ex Transylvania cinerea punctulis aureis inspersa, aurum fovens. (T. 222.)
26. Pyrites aureus ex Regno Hungariæ (T. 223.)
27. Vena tota cinnabarina per margam metallicam albam transiens Regni Japoniæ (T. 253.)
29. Minera antimonii genuina ex Regno Hungariæ ignem nondum experta (T. 254.)
29. Marcasita aurea Stolbergensis egregia, ex meris cubis parvis composita (T. 258.)
30. Minera antimonii optima Hungarica striis splendentibus oblongis (T. 286.)
31. Minera antimonii Cremnicensis egregie striata (T. 298.)
32. Minera ex qua in Misnia Arsenicum præparatur. (T. 306.) vid. *Job. Kunckelii* Annot. in *Ant. Neri* Art. vitrariam experimental. Libr. I. Cap. I. pag. 59.
33. Regulus antimonii arsenicalis stanno splendorem & duritiem argenti concilians. (T. 322.)
34. Antimonium Hungaricum optimum (T. 323.)
35. Minera cinnabarina miniata ex Ducat. Transylvania, cui aurum & argentum simul inest. (T. 326.)
36. Min. cinnabaris Hungarica rubra miculis splendentibus in Lithomarga alba (T. 334.)

37. Minera antimonii Freibergensis *vom Ober-Hause Sachsen-Zecke* (T. 344.)
38. Chrysocola nativa sive viride montanum in marga metallica rubra (T. 347.)
39. Cadmia botrytes metallica, s. Cobaltum torrefactum cinereum egregium, in quo vi ignis granula argenti purissimi similia extracta, eminent, Vallis Joachimicæ. (T. 369.) vid. *Ol. Wormius* Mus. Libr. I. Sect. II. Cap. X. pag. 128.
40. Minera Seitendorffensis s. Dittmannsdorffensis Siles. prope Alt-Wasser, ex qua Magnesia rubra præparatur. (T. 414.) vid. *Unsere Samml. von Nat. und Med. Geschichte*. IV. Vers. An. 1718. Mens. April. Cl. V. Art. III. pag. 1006. seqq.
41. Magnesia rubra ex minera antecedenti, *Braunstein* (T. 372.) vid. *Job. Kunckelii* Annotat. in *Ant. Neri* Art. vitrar. Cap. IX. pag. 55. it. *Ans. Boetius* de Boot Hist. Gemmar. & Lapid. Lib. II. Cap. CCIX. pag. 390.
42. Talcum nigrum Reichsteinense (T. 59.)
43. Talcum s. Alumen Scissile petræum album & rubrum Jenense alternatim positum *Ketzer - Stein* (T. 113.) vid. *Georg. Ant. Volkmann* Sil. Subter. Part. I. Cap. II. pag. 44.
44. Talcum rubrum ejusdem loci colore cinereo variegatum (T. 114.)
45. Talcum totum rubrum ibid. frequens (T. 111.)
46. Talcum petræum tale candidissimum (T. 112.)
47. Talcum carnei coloris ibid. erutum (T. 455.)
48. Minera Arsenicalis flava Austriaca (T. 177.)
49. Talcum Venetum coloris lactei striis splendentibus (T. 106.)
50. Sterile nitidum aurei splendoris striatum ex Misnia *Gold - Glimmer* (T. 127.) descr. *Georg. Fabricius* Obs. de rebus metallicis Obs. X. pag. 28. lit. b.
51. Mercurius in granis Hydriæ in Istria effossus (T. 70.)
52. Cœruleum, *Berg-Blau* & viride montanum Saalfeldense nativum (T. 108.) hoc descr. *Job. Laur. Bauschius* in Schediasm. posthumo sub titulo de Cœruleo & Chrysocola, quod Jenæ 1668. prod.
53. Arsenicum nativum citrinum (T. 190.)
54. Cadmia rudis nativa cum arbusculis nondum ignem experta,

- ta, coloris nigricantis, Krapitzensis ex Sil. super. *Galmey*. (T. 400.)
55. Cadmia talis calcinata metalli expers (T. 381.)
56. Minera cinnabarina in marmore metallico albo & nigro, cui pyrites inspersus, ex Comitatu Cepusienfi Hungariæ. (392.)
57. Minera cinnabarina in saxo nigro ibidem effossa, ignem respuens (T. 393.)
58. Minera turrita antimonialis magna Cremnicensis (T. 394.) descr. *Ol. Wormius* in Mus. Libr. I. Sect. II. Cap. VIII. pag. 126.
59. Chrysocolia cui æs simul inest Neosoliensis Hungarica (T. 389.)
60. Pyrites ex parvis cubis formatus argentei coloris Regni Bohemiæ, *weisser Wasser-Kiesel*. (T. 398.)
61. Pyrites albicans saxo durissimo albo adhærens, ejusd. Regni prope Eulau (T. 399.)
62. Magnesia solaris cinnabarina Schemnicensis Hungarica (T. 391.)
63. Magnesia aurei splendoris (T. 12.)
64. Lapis specularis pellucidus, & alius coloris argentei ex Regno Moscoviæ (T. 463.)
65. Lapis specularis Reichsteinensis Silesiæ niger, Aphroselinus obscurus *Schwenckfeldii* (T. 462. vid. *Ejusd.* Catalogus fossil. Siles. Libr. III. pag. 363.)
66. Lapis specularis niger in matrice s. marmore metallico albo, ex monte Sabotho Ducat. Suidnicenf. Siles. (T. 460.)
67. Lapis specularis ejusd. loci a matrice separatus (T. 461.)
68. Lapis specularis Hungaricus (T. 464.)
69. Glacies Mariæ ex Regno Moscoviæ (T. 482.)
70. Minera Mercurii Carinthiaca coloris atrorubescens. (T. 435.)
71. Minera Mercurio dives Reichsteinensis Siles. argentei splendoris (T. 438.)
72. Minera cinnabarina obscure rubra Regni Hungariæ (utuntur pro Æthiope minerali) (T. 446.)
73. Marcasita argentea Schœnbrunnensis Siles. (T. 453.)
74. Minera arsenicalis rarioris notæ splendens Vallis Joachimiæ (T. 454.)
75. Arsenicum genuinum rubrum, aurum in terra indicans (T. 176.)

76. La-

76. Lapis specularis Steinkirchensis prope urbem Strehlen in matrice (T. 456.)
77. Lapis specularis a matrice separatus in particulis (T. 457.)
78. Lapis specularis cinereus opacus ex Duc. Troppaviensi Siles. (T. 465.)
79. Lapis specularis albus diaphanus ibid. erutus (T. 466.)
80. Pyrites cubicus ex fodinis carbonariis Rothenbachensis (T. 470.)
81. Min. cinnabarina splendens genuina ex Comitatu Cepusienfi Hungariæ (T. 471.)
82. Min. cinnabari dives Schemnicensis, miculis parvis splendentibus (T. 472.)
83. Min. cinnabarina in marmore metallico albo Clausthalensis Sylv. Hercyn. (T. 473.)
84. Minera cinnabarina Rudibaniensis Transylvaniæ genuina (T. 474.)
85. Minera in qua cinnabaris rubro colore, & saxum album in striis elegantissime se distinguit, Indiæ Orientalis. (T. 475.)
86. Minera cinnabarina Hungarica s. Vena tota cinnabarina per saxum nigrum miculis aureis & argenteis inspersum, transiens (T. 476.)
87. Minera cinnabarina Rosenauensis Hungarica (T. 457.)
88. Minera cinnabarina Chemnicensis solaris (T. 478.)
89. Minera cinnabarina ejusdem loci alia in particulis (T. 479.)
90. Min. cinnabarina ibid. eruta, cui aurum inest. (T. 480.)
91. Talcum s. Alumen scissile album striis splendentibus ex Duc. Transylvaniæ (T. 481.)
92. Minera antimonii egregia turrita Cremnicensis (T. 109.)
93. Minera antimonii genuina Hungarica (T. 498.)
94. Minera antimonii in saxo albo Braunsdorffensis prope Freibergam. (T. 499.)
95. Minera antimonii Stolbergensis ignem nondum experta (T. 500.)
96. Minera antimonii Hungarica cum striis nitentibus (T. 501.)

Nn 2

97. Mi-

97. Minera antimonii Hungarica tota striata (T. 502.)
 98. Pyrites singularis flammulis cubicis aureis in superficie conspersus, ex Rhetia (S. 194.)
 99. Cobaltum venenatissimum ex lamellis compositum, *Scherben-Cobalt, aus der Kayser-Josephs-Zeche am Joachimsthal* (T. 508.)
 100. Concrementum Freibergense splens, vulgo Mispichel, *aus dem Kub-Schacht.* (T. 518.)
 101. Bismuthum Lotharingicum (T. 519.)
 102. Pyrites Vitriolo dives (T. 536.)
 103. Minera ex monticulis albis semidiaphanis composita (vulgo Sinter) (T. 537.)
 104. Talcum lunare Moscoviticum (T. 538.)
 105. Minera cinnabarina Regni Japoniæ (T. 542.)
 106. Minera cinnabarina ejusdem Regni singularis elegantiae tabulam politam albam colore coccineo variegatam referens. (T. 543.)
 107. Cœruleum montanum cum Chrysocolia in saxo cinereo (T. 546.)
 108. Minera Cobalti Wolckensteinensis (T. 547.)
 109. Cœruleum montanum nativum Saxonicum, cui argentum inest. (T. 548.)
 110. Pyrites tabulatus in matrice Freibergensis argento dives (T. 567.)
 111. Bismuthum Schneebergense (T. 568.)
 112. Talcum album ex Stiria (T. 575.)
 113. Cobaltum Kupferbergense ex miculis splendentibus (T. 596.)
 114. Cobaltum Schwartzbergense ex Mischia (T. 599.)
 115. Minera nigra antimonii ex Voigtlandia (T. 607.)
 116. Minera antimonii Regni Bohemiæ, cui parum argenti inest (T. 608.)
 117. Minera antimonii solida ex Marchionatu Byruthino (T. 609.)
 118. Minera antimonii mire striata ex Transylvania (T. 610.)
 119. Minera antimonii ibidem eruta striis robustioribus (T. 611.)
 120. Minera antimonii turrata maxima Cremnicensis (T. 612.)
 121. Mineratales minor ejusdem loci (T. 613.)

122. Minera ex striis antimonialibus & cubris crystallinis albis composita (T. 614.)
 123. Minera antimonii ex montibus Riphæis *beym grossen Teiche* (T. 620.)
 124. Minera antimonii Hungarica, cui argentum simul inest (T. 628.)
 125. Cadmia rudis Chemnicensis (T. 630.)
 126. Marcasita aurea, ubique prominentibus papillis, & cuspidibus (T. 640.) talem descr. *Job. Baubinus* in Hist. Fontis & Balnei Bolhenfis pag. 37.
 127. Marcasita aurea ex meris tabulis constans (T. 643.)
 Scriptorum rerum Metallicarum collegit in eleganti de Aere Schediasmate *Dr. Christianus ab Helwig*, quod annexum Miscellan. Acad. Nat. Curiosor. Dec. III. An. VII. & IX. pag. 143. Quibus jungendi: *Hieron. Cardanus* de Subtilitate Lib. V. & VI. pag. 116. 160. ubi de mixtione Metallorum & Metallis ipsis agit. *Job. Matthæus* in Sarepta, quam in compendium redegit *Dav. Kelner* im Berg- und Saltz-Wercks-Buch. *Andr. Libavius* in Commentationibus Metallicis, quæ annex. ejusdem Alchemiæ. *Job. Jonstonus* in Thaummatographia Naturali, it. in Ejusdem Notitia Regni Mineralis Cap. V. pag. 86. *Atban. Kircherus* in Mundo subter. Lib. X. pag. 162. - 230. *Bernb. Casius* in Mineralogia, III. *Aldrovandus* in Mus. Metallic. toto Lib. I. pag. 1. - 205. *Lud. de Comitibus* in Elucid. Metallor. & Metallicarum Naturæ opum. *Ol. Wormius* Mus. Lib. I. Sect. III. pag. 113. seqq. *Ferrand. Imperatus* Histor. Natural. Lib. XVI. & XVII. *Eman. König* in Regn. Mineral. Sect. I. & II. &c. De Generatione & Mixtione Metallorum & Mineralium subterranea, instar omnium esse potest *Job. Joach. Becherus* in Physica subterr. præcip. editio, quam cum specimine *Becheriano* *Georg. Ernest. Stabius* publicavit; Ceteros Authores huc pertinentes it. varias opiniones collegit *Job. Zach. Blattner* in Dissert. de Generatione Metallorum Lips. habita.
 De Metallifodinis Silesiacis evolvend. *Georg. Ant. Volckmannus* in Silesia Subterr. Part. II. p. 193. seqq. de Metallifodinis montis Gigantei vid. *Tb. Cretzmar* in Mineralogia montis Gigantei; de Bohemicis *Bobusl. Balbinus* in Miscell. Hist. Regni. Bohem. Lib. I. Cap. XIII. pag. 37. seqq. it. *Job. Georg. Greiffelius* in Ephem. Nat. Curiosor. Dec. I. An. II. Observ. LXXVIII. pag. 140. seqq. de Johann-Georgenstadtensibus in Saxonia *Job. Christian Engelshall* in Beschreibung der Exulanten-und Berg-Stadt Johan. Georgenstadt Part. III. de Annabergicis *Paulus Jénifus* in Hist. Annabergæ; de Mischicis *Petr. Albinus* in der Meisnischen Berg-Chronica Part. II. p. 17. *Christ. Melszer* von denen Ertzgebürgischen Silber-Bergverrecken, it. Ad.

it. *Ad. Rechenberg* in Diss. de Hermundurorum argentaria oder von Ertzgebürgischen Silber-Bergvverck; de Hungaricis *Math. Belius* in Hungaria antiquo & novo Prodromo Lib. III. Cap. IX. pag. 152. de Carniolensibus *Valvasor* in der Ehre des Herzogth. Crains Libr. III. Cap. XVI. -- XXIX. pag. 318. seqq. Sylva Hercyniae *Job. Henr. Meibomius* in Dissertation. de Metallifodinarum Hartzicarum prima Origine & Progressu Helmstad. habit. de Hartzgerodensibus *Christoph. Maskius* in pecul. Diss. de Goslariensibus id. *Meibomius* L. C. it. *Löhneys* im Bericht von Berg Wercken fol. 77. de Brunsvigensibus & Lüneburgensibus *Thom. Schreiber* im Historischen Bericht von Ankunfft und Anfang der Braunschweig- und Lüneburgischen Berg-Wercke auf dem Hartz; de Helveticis *Job. Jac. Scheuchzerus* in Natur Geschichte des Schvveitzerlandes Part. II. pag. 17. seqq. de Svecicis *Job. Frid. Leopold* in Relatione Epistolica de Itinere suo Svecico An. 1707. factio; de Lapponicis & aliorum Regnorum Septentrionalium *Job. Schefferus* in Lapponia, it. *Olaus Rudbeckius* in Lapponia illustrata; de Americanis *Alvarus Alonso Barba* im Berg Büchl. ubi praecipue tractationem auri & argenti in Potosianis & confinibus fodinis descripsit, quam cum aliis delin. & deser. *Erasmi. Francisci* im Ost- und West-Indischen Lust-Garten Part. II. Tab. XL. num. 2. pag. 1120. seqq. de Habessinibus *Job. Ludolfus* in Commentar. ad Historiam Aethiopicam Cap. VII.

De Metallurgia Pyrotechnica & Docimasia metallica consulend. *Andr. Libavius* in Tr. de arte probandi mineralia, qui reperitur in fine Alchemiae sive pag. 163. *Modestinus Fuchs* im Probier-Büchl. it. supra allegatus *Imperatus* L. C. Libro toto XVIII. XIX. & XX. *Georg. Engelhard Löhneys* im Bericht von Berg-Wercken, *Lazarus Ercker* in Aula Subterranea, *Balthas. Röeslerus* in Speculo Metallurgiae politissimo, oder Hells-polirten Berg-Spiegel, *Job. Rudolph. Glauberus* in Furno Philosophico Part. IV. *Seindlerus* im geheimen Müntz-Guardein und Berg-Probirer, nebst beygefügter metallischen Probier-Kunst, *Dav. Kelnerus* in Praxi metallica curiosa, oder curiösen und experimentirten Schmelz-Proben, it. im Berg und Saltz-Wercks-Buch, *Casp. Cramerus* in Collegio Chymico Dissert. V. Cap. I. it. *Abrah. a Schanberg* in der ausführlichen Berg-Information, *Valent. Kräutermann* im accuraten Scheider und künstlichen Probirer, prae. *Georg. Ernest. Stablii* in Dissert. de Metallurgiae Pyrotechnicae & Docimas. Metall. fundamentis.

Enchyrides varias docuit *Sincerus Renatus* in der goldenen Quelle der Natur und Kunst pag. 189. usque ad finem, it. *Job. Conr. Barchusen* in Pyroosophia prae. Part. II. & III. Methodum Hydrostaticam praetentandi minerarum aestimationem proposuit *Rob. Boyle* in Hydrostatica ad Materiam Medicam applicata Appendice.

Terminos Metallurgicos explicavit *Christian. Berwardus* in Phraseologia metallurgica, quae annexa *Erckeri* Aul. Subterr. it. multos inferioris Saxoniae metallifodinis receptos explicuit *Mod. Fuchs* im Probier-Büchl. it. *G. Jungbansius* in Vocabulario Metallico; pluribus id egit *Andr. Bayerus* im Christlichen Bergmann, und Berg-

Bergmannischen Christen; Perfectionem vero Dictionarium *Schanbergio* debemus, quod reperitur in fine der ausführlichen Berg-Information.

Naturam Metallorum & Medicamenta ex Regno Minerali petita collegit *Christoph. Encelius* de re Metallica, hoc est, de Origine, Veritate & Natura Corporum Metallicorum, Lapidum, Gemmarum etc. ad Medicinæ usum inservientium, *Eman. König* in Regno Minerali, *Valent. Kräutermann* im Historisch. Medicinisch. Regno Minerali, prae. *Job. Agricola* in seinen Anmerckungen über die Chymische Artzneyen *Job. Poppii*, quae cum annotationibus *Job. Henr. Junckens* prodire.

Salia Metallorum examinavit in Dissert. Med. Chymica *Job. Wolffg. Künstel* von Saltz der Metallen, insonderheit des Goldes und Quecksilbers: De Sulphure vero Metallorum vid. *Job. Frid. Hoffmannum* de Sulphuribus Metallorum, prae. *Stablii* Dissertat. supra allegat. ubi prior pag. 6. Catalogum Authorum huc pertinentium proposuit.

ARTICVLVS VIII.

Recrementa Metallica s. Scoriae.

1. Recrementum nigrum metallicum s. Scoria *Schlacke* punctis albis inspersa Zellerfeldensis, quae mineris Goslariensibus additur (T. 1.) Causam scorias has addendi descr. *G. E. Löhneys* im Bericht von Berg-Wercken pag. 82. it. *Dav. Kelner* in Praxi metallurgica curiosa p. 241. De Scoriiis multa alias collegit *Ol. Wormius* in Museo Libr. I. Sect. II. Cap. XIV. pag. 132. *Ul. Aldrovandus* in Mus. Metall. Libr. I. pag. 14. *Ferrandus Imperatus* Histor. Naturalis Libr. XXVI. pag. 788. alii quae.
2. Recrementa varia Goslariensia (T. 15.)
3. Recrementa ex asservatoriis vetustioribus Islebiensibus, quibus æs adhuc inest, quare de novo mineris adduntur (T. 35.)
4. Recrementa æris diversorum colorum Islebiensia (T. 37.)
5. Recrementa cœrulea quae ferro Rübenlandensi Hercyniae detrahuntur (T. 38.)
6. Diphryges s. Recrementum ultimum quod in fundo fornacis fusorio remanet, *Unter-Ofen-Bruch* (T. 43.) descr. *Ul. Aldrovandus* in Mus. Metall. Libr. I. Cap. XIV.
7. Recrementa Zellerfeldensia æri supernatantia (T. 45.)
8. Saxum nigrum ad fluorem mineris conciliandum (T. 77.)
9. Recrementa nigra quae de ære Goslariensi detrahuntur (T. 270.)
10. Recrementa ex asservatoriis vetustioribus Malmicensia Siles. ex Duca-

Ducatu Glogoviensi, quibus ferrum adhuc inest, quare ad coctio-
nem iterum præparantur (T.272.)

11. Recrementa sterilia Malmicensia (T.358.)
12. Recrementa ejusd. loci ultima, cui ferrum adhuc inest (T.356.)
13. Recrementum quod de lapide ærario Kupferbergensi in ultima coctione ex Catino detrahitur, & de novo mineris additur (T.274.)
14. Recrementa cum Ære prope Schœnau ad novam fusionem destinata.
15. Galena factitia in fornacibus depuratorijs auri & argenti remanens, *Test oder Herd-Kleyen* (T.316.)
16. Scoria Martis cœrulea Reisingensis (T.451.)

ARTICVLVS IX.

Salia, Bitumina & Sulphura.

I. Salia.

1. Flores Salis ex Hungaria (T.60.) del. & descr. in *Bresl. Samml. von Nat. und Medic. Gesb.* VII. Verf. An.1719. Mens. Febr. Class. IV. Artic. VII. p.129.
2. Sale petroso virgulæ incrustatæ, ex opere stillatio Luzensi, prope Lipsiam (T.447.)
3. Crusta salino terrea, (*Schöp* dicta) cortinis aquæ salis Halensibus deposita (T.119.) vid. *Frid. Hoffmannus* in der Beschreib. des Saltz-Wercks in Halle Cap. IX. pag.35.
4. Sal fossile crystallinum Cracoviense s. Wilicense Polonicum ex meris cubis concretum cum varijs ex eodem figuris (T.483.)
5. Sal fossile lanuginosum cœruleum ex Regno Hungariæ (T.424.) De Sale peculiarem Tract. publicav. *Joh. Tholdius* cui Titulus Haliographia, it. *Sophronius Kozack*, quibus jungend. *Dav. Kellnerus* im Saltz-und Bergverck-Buch, *Ant. a Massa* Salis anatomia, in qua origo, facultates, differentiz & selectus salis descr. *Math. Unzeri* Physiologia Salis, it. de vario usu *Ant. Schneebergerus* de multiplici Salis usu, *Georg. Casp. Kirchmayer* in *Eph. Nat. Curios.* Dec. II. An. VIII. in fin. Conf. *Franc. Baconis de Verulamio* Historiam Sulphuris, Mercurii & Salis in operibus suis, *Math. Willens* Tr. de Salis origine ejusque incremento, accremento & decremento, it. *Hermanni Conringii* Disputationem de Sale, Nitro & Alumine, in qua vero tantum de Sale agitur. Varios coquendi modos docuit *Georg. Agricola* de re Metall. Libr. XII. pag.439. seqq. it. *Eman. König* in Regno Mineral. Sect. IV. Part. I.

6. Ni-

6. Nitrum Moscoviticum tubulosum album (T.23.)

De Præparatione varia & usu vid. *Ill. Aldrovandi* Mus. Metall. Libr. III. pag.321. seqq. it. *G. E. Löbneys* im Bericht von Berg-Wercken pag.333. prc. *Laz. Ercker* in Aul. Subt. oder Probier-Buch Libro V. integro; De differentibus partibus & redintegratione Nitri vid. *Rob. Boyle* Tentamina Physiolog. De Figura varia crystallor. vid. descr. & delin. *Mart. Listeri* de Fontibus medicatis Angliæ, *Dominici Guilielmi* in Meditationibus Philosophicis circa figuras Salium Italice scr. *Ant. Leewenbæckii* in Anatomia ope Microscopiorum Epist. IX. pag.119. detect. prc. *Carol. Nicol. Langii* Hist. Lap. Fig. Helvet. Part. I. Cap. II. pag.2. De usu Medico polychresto vid. Dissert. *Frid. Hoffmanni* de Nitro ejusdemque Natura & usu in Medicina, it. *Georg. Ern. Stablii* Observ. Chym. Physic. Medic. An.1698. Mens. Mart. Conf. *Francisci Baconis de Verulamio* Hist. Vit. & Mort. pag.105. it. *Balthassar Timai von Guldensee* Operum s. Casuum Medicinalium Lib. III. Cap. LII. pag.176. *Gunt. Christoph. Schelhameri* Commentation. de Nitro cum Veterum tum Nostrorum, præc. de Nitro Veterum vid. *Joach. Jungii* Doxoscop. Physic. Part. II. Sect. II. Cap. VII. it. *Mart. Listeri* Conchyliorum bivalvium Exere. III. p. 141. seqq.

7. Nitrum murale calcarium s. Aphronitrum in tubulis (S. 278.)

descr. *Mart. Listerus* de Fontibus medicatis Angl. Cap. I. num. 5. pag.6. it. *Joh. Jac. Scheuchzerus* in Meteorol. & Oryctograph. Helvetica pag.177.

8. 9. Vitriolum album & viride Goslariense nativum (T.20.)

10. Vitriolum album spongiosum Goslariense nativum, Kupferrauch (T.17.)

11. Vitriolum stillaticium album ejusdem loci s. ex monte Rammelsberg, weisse Föckeln, oder Föckel-Gut (T.18.)

12. Vitriolum stillaticium viride in tubulis, ejusdem loci, grüne Föckeln (T.19.)

13. Minera Vitrioli s. solaris Hassiaca (T.65.)

14. Minera Vitrioli tufa solaris ad Zuckmantelam (T.93.)

15. Minera Vitrioli ex montibus Misniæ (T.171.)

Oo

16. Mi-

16. Minera Vitrioli Montis Gigantei, cui multum æris inest (T.184.)
17. Minera Vitrioli solaris striata in Pyrite ex Hungaria (T.269.)
18. Vitriolum nativum plumosum Cremnicense Hungaricum (T.279.)
19. Vitriolum nativum Hungaricum elegantissimum ex meris filis subalbis longissimis constans (T.644.)
20. Minera Vitrioli coloris aurei, antimonii ad instar striata, prope Katzenelnbogen (T.296.)
21. Chalcitis dura, s. Vitriolum in lapide rubro Goslariensi, *rother Atrament-Stein* (T.23.)
22. Melanteria, s. Vitriolum in lapide cinereo ejusdem loci, *grauer Atrament-Stein* (T.22.) descr. cum Chalcitide in Mus. *Calceolar.* Veronens. Sect. IV. p. 427. & 476. *Ferrand. Imperator Hist. Natural. Lib. XIII. Cap. XIV. -- XVIII. pag. 432. seqq. Löbneys im Bericht von Berg-Wercken fol. 79. G. H. Behrens Hercyniæ curiosa Cap. IV. p. 147. it. Mich. Bernh. Valentini in Mus. Muscor. Part. I. Lib. I. Cap. VIII. pag. 25.*
23. Vitriolum crySTALLIS adnatum (T.117.)
24. Vitriolum vitriformi Hartmanni (T.96.)
25. Terra Vitrioli flava Cremnicensis Hungarica (T.391.)
26. Vitrioli flores, s. Vitriolum nativum lanuginosum (T.421.)
27. Vitriolum nativum ramosum coloris cærulei Hungaricum (T.423.)
28. Vitriolum Romanum ex monte Trinitatis, Lapidem Lazuli æmulans (T.425.)
29. Minera Vitrioli nativi Pyrite inhærens (T.551.)
30. Lignum fossile, ex quo Alumen coquitur prope Düben in Saxonia (T.426.) vid. *Petr. Albini Meissnische Berg-Chronica Tit. XXIV. pag. 183. Job. Casp. Kirchmeyeri de Sylva Dübeni. Conf. de Alumine Joach. Jungii Doxoscopiam Physicam Part. II. Sect. CCVI. it. Job. Franc. Kbuon Diss. de Alumine, ubi §. XVIII. -- XXX. pag. 19. -- 28. præ virtutes medicamentosas exposuit.*
31. Minera aluminosa ejusdem loci nigra (T.472.)
32. Minera aluminosa Reichenbachensis Voigtland. (T.428.)
33. Minera cui alumen inest Lähnenfis Bohemica (T.408.)
34. Alumen Tolfense Romanum fluorem Amethystinum referens (T.104.) descr. *Atban. Kircherus in Mund. Subterr. Tom. I. Cap. de Alumine pag. 314. Erasm. Francisci im Ost- und West-Ind. Lust-Garten Part. II. p. 1165. Modum*

- Modum urendi lapidem & coquendi vid. *Kbuon* in supr. cit. Diss. §. 15. pag. 16.
35. Alumen nativum Anglicum coloris albi (T.105.) Artificium parandi Alumen singulare in Anglia usitatum accurate exposuit *Job. Rajus* in Append. ad Collect. Vocab. Angl. singul. pag. 201. In Germania vero solennes modos declararunt præ cæteris *Georg. Agricola de re Metallica Lib. XII. it. Lazar. Ercker in Aul. Subterr. Lib. V. pag. 190.*

II. Bitumina.

1. Lignum fossile bituminosum Russinovicense Ducatus Oppavien-sis Silesiæ, Vitriolo imbutum & quasi exustum (T.420.)
2. Lignum bituminosum fossile Halense (T.459.)
3. Lignum bituminosum Prussicum friabile, Vitriolo imbutum, sive Succini mater Hartmanni (T.96.) descr. in *unseren Samml. von Nat. und Med. Gesch. V. Vers. An. 1718. Mens. Jul. Class. IV. Art. XII. pag. 1397. it. ap. Georg. Andr. Helwing in Lithograph. Angerburg. Part. II. Cap. V. §. 7. pag. 74. it. Math. Zachar. Pilling in Tract. de Bitumine & Ligno Bituminoso; Conf. Th. Bartholini Act. Med. & Philosoph. Hafniens. An. 1671. & 1672. Obs. LVII. pag. 110.*
4. Succinum fossile Prussicum crusta farinacea alba obductum (T.97.) descr. *Theophyl. Bonetus in Medicin. Septentrional. Collatitia Part. II. pag. 509. Succinum ejusmodi terrestre Sinense P. Martinus Martini in Atlante Sinico §. Descript. Provinciæ Suchuen pag. 65. b. it. Georg. Everh. Rumphius in Amboinsch. Rarit. Kam. Lib. III. Cap. LXXXVII. pag. 340. de Differentia vid. Idem, it. Nathan. Sendelius de Succino Indico, qui reperitur post Breynii Epist. de Melonibus petrefactis pag. 35. seqq. De Succino fossili in Bohemia vid. Bobusl. Balbinus Miscell. Histor. Regn. Bohem. Dec. I. Lib. I. Cap. L. pag. 115. In Moravia Job. Ferd. Hertoldt in Tartaro-Mast. Part. I. Cap. V. pag. 30. In Marchia & Saxonia, præ prope Vitembergam, Misc. Natur. Curios. Dec. I. An. IX. & X. pag. 223. & pag. 102. Aliorum locorum Phil. Jac. Hartmann de Succino Cap. I. &c. In Silesia vid. *Unserer Samml. von Nat. und Med. Gesch. IV. Vers. An. 1718. Mens. Jun. Class. IV. Art. IX. pag. 1234. it. V. Vers. An. 1718. Class. IV. Artic. XII. pag. 1397. seqq. In Hofstia prope Rendsburgum vid. Nebem. Grew in Mus. Regal. Societat. pag. 343. in Italia Paulus Boccone in Observat. Nat. Observ. IX. &c. De cætero Succinum descripsit. Andr. Libavius Singular. Part. I. & III. pag. 401. seqq. Severinus Gæbelius (qui habetur in Conrad. Gesneri de rerum fossil. Libr.) Phil. Jac. Hartmannus in Succini Prussiaci Historia Physica & Civil. Job. Wigandus, in vera Historia de Succino Borussia, Georg. Andr. Helwing in Lithograph. Angerburg. Part. II. Cap. III. §. 7. pag. 74. seqq. aliique.**

- Succinum pro Bitumine terræ habet *Georg. Agricola* de Natur. Fossil. Libr. IV. Cap. IX. pag. 481. *Hartmannus* supr. allegat. L. C. *Ans. Boetius* in Hist. Gemm. & Lapid. Lib. II. Cap. CLIX. pag. 326. Ill. *Aldrovandus* Mus. Metall. Lib. III. pag. 406. *Atban. Kircherus* in Mund. Subterr. Tom. I. Lib. VIII. Sect. III. Cap. III. pag. 75. *Erasm. Francisci* in Ost- und West-Indisch. Lust-Garten Part. I. pag. 184. prc. *Joh. Jac. Scheuchzerus* Natur-Gesch. des Schweitzerland. Part. III. pag. 68. *Frid. Hoffmannus* in Observationibus Physico-Chymicis Selectioribus Lib. II. Observ. XXIII. pag. 217. seqq. ubi simul generationem in terra demonstravit.
- Pro Petroleo concreto *Paul. Boccone* in Museo Physico & experimentalis Observ. V.
- Pro Arboris Gummi veteres ferme omnes Naturalium rerum Scriptores, quos collegit *Johann. Rudbeckius* Atlantic. Part. I. Cap. XIV. it. Part. II. Cap. VI. quibus jungendi *Petrus Bellonius* Observ. Libr. II. Cap. XXVII. p. 134. *Ferrand. Imperatus* Histor. Natural. Libr. XIV. pag. 449. seqq. *Petr. Pomet* in Material. und Spezerey-Händl. pag. 865. prc. *Thom. Bartholinus* in Act. Medic. & Philosoph. Hafniens. An. 1673. Observ. CXXII. pag. 309 seqq.
- De factitio apud Sinenses vid. *Erasm. Francisci* in Ost- und West-Indisch. Lust-Gart. citant. *P. Mart. Martinio* in Atlante Sinico s. Descript. Provinc. Suchuen p. 65. b.
5. Succini particula in qua musca inclusa (T. 98.)
  6. Item alia cum culice (T. 99.)
  7. Succini frustulum cum Scarabæo parvo (T. 100.)
  8. Stylus ex succino, in quo musca corpore exili conspicitur, lagenæ inclusus (T. 208.)
  9. Aranea parva pedibus longissimis, quam succinum rubrum circumdat (T. 281.)
  10. Succinum cardioides, in quo aranea maxima elegantissima (T. 484.)
  11. Succinum in quo culices & muscæ sepultæ (T. 282.)
  12. Succini frustum cum tribus formicis reconditis (T. 485.)
  13. Succini frustulum cum Scarabæo (T. 186.)
  14. Succini particula cum Musca parva inclusa (T. 210.)
- Frustum Succini flavi cum Cicada inclusa ut & alia cum culice, muscis, & similibus insectis reconditis descr. *Andr. Libavius* Singular. Part. III. sive de Bituminibus Lib. V. Cap. XXXV. pag. 693. seqq. *Thom. Bartholinus* in Act. Hafniens. An. 1673. Observ. CXXII. pag. 311. *Nebem. Grew* in Mus. Regalis Societat. pag. 334. Lacertam succino inclusam representant *Athanas. Kirchnerus* in Mund. Subterr. Tom. II. Libr. VIII. Cap. IV. Sect. III. pag. 76. it. *Dan. Hermannus* Discurs. de Rana & Lacerta succino Prussico insitis, Ranam nominatus *Hermannus* L. C. it. *Erasm. Francisci* in Ost- und West-Indischen Lust-Garten Part. I. pag. 183.
- Gryl.

- Gryllum expansum Thom. Bartholinus* in Act. Hafniens. An. 1671. & 1672. Observ. LVII. pag. 112. Conum abietis Id. L. C. An. 1673. Obs. CXXII. pag. 309.
- Pisces & Ova piscium *Andr. Aurifaber* Cap. I. quem edidit *Scholtzius* in Operibus Cratonianis.
- Quæ omnia pro ludibrio habentur ab *Adalbert. Tylkowsky* in Philosophia curiosa num. IX. Insecta admittit, perfectiora vero animalia, ut ranas, lacertas, pisciculos &c. pro artis fallaciis habet *Phil. Jac. Hartmannus* in succincta Succini Prussici Historia & Demonstratione; quod exemplo probat *Thom. Bartholinus* in Act. Hafn. An. 1671. & 1672. Obs. LVII. pag. 115. Quomodo vero in Succinum veniant vid. *Kircherus* L. C. Cap. V. & ex eo *Erasm. Francisci* L. supr. C. pag. 184.
15. Succini albi tabula cum foemina nuda eminenter incisa (T. 211.)
  16. Succinum aureum cardioides lagenæ inclus. (T. 212.)
  17. Cor maximum ex Succino (T. 496.)
  18. Ex Succino colore albo & flavo variegato capsella (T. 486.)
  19. Succinum dendroides album, s. Nemus umbrosum in alba basi (T. 422.) conv. cum descr. *Th. Bartholini* in Act. Hafniens. An. 1673. Obs. CXXII. pag. 309.
  20. Succinum nigrum ex monte Apennino (T. 430.)
  21. Ampelitis Anglicana (T. 102.) descr. *Georg. Agricola* de Nat. Fossil. Lib. IV. Cap. V. pag. 472. *Ans. Boetius* in Hist. Gemm. & Lapid. Lib. II. Cap. CLXVII. pag. 339. *Mart. Zeilerus* in Itinerar. Magnæ Britanniz pag. 224. prc. *Frid. Hoffmannus* in Observ. Physico-Chymic. Lib. II. Obs. XXIV. pag. 224. it. *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Geschichte*. XIX. Vers. An. 1722. Mens. Jan. Class. IV. Art. III. pag. 52.
  22. Lithanthrax s. Carbo fossilis in tabulis ex Ducatu Svidnicensi Silesiæ (T. 246.) descr. *G. Ant. Volckmann* in Silesia Subterr. Part. II. Cap. XII. pag. 374.
  23. Carbo fossilis Regni Siciliae valde sulphureus (T. 429.)
  24. Asphaltum Terræ Sanctæ s. Bitumen Judaicum de Mari mortuo (T. 504.) descr. *Andr. Libavius* Singular. Part. III. Lib. VII. pag. 819. 873. Conf. *Matth. Zach. Pillingii* Tract. de Bitumine & Ligno bituminoso fossil. it. *Ferrand. Imperati* Hist. Natural. Lib. XIV. Cap. II. pag. 446. seqq.
  25. Asphaltum Neocomense Helveticum (T. 503.) descr. *Joh. Jac. Scheuchzerus* in Meteorol. & Oryctograph. Helvetic. pag. 184. conf. Ill. *Aldrovandus* Mus. Metall. pag. 369.
  26. Cesbites bituminosi varii *Torff* (T. 101.) descr. *Carol. Patinus & Martin.*

ein. *Schoonus* in Tr. de Turfis, *Andr. Lavius* Singularium Part. III. Lib. VIII. Cap. IV. pag. 1008. seqq. it. *Georg. Casp. Kirchmajerus* in Dissert. de ignium miraculis locisque semper eidentibus, singulatim de carbone fossili Cap. toto II. Pro reliquis ligni, foliorum, radicum, seminum antediluvianis habet *Job. Jac. Scheuchzerus* in Herbario Diluviano pag. 42.

27. Phosphorus liquidus & solidus (T. 103.) descr. in *Ephem. Natur. Curiosor.* Dec. I. Ann. VIII. Observ. XIX. pag. 37. seqq. it. Dec. II. Ann. VIII. in Append. §. 17. & 18. it. Dec. III. Ann. IV. Observ. XXV. pag. 68. seqq. Historia inventionis Phosphori vid. in Miscellan. *Berolincf.* Part. II. num. 1. pag. 91. seqq. Modus *Boyleanus* conficiendi Phosphorum descr. in *Transact. Philos. Angl.* An. 1693. num. 196. & 197. pag. 583. seqq. *Comierii* Tract. de Phosphoris cum secreta ipsorum compositione; ex *Scarabais* lucen- tibus, vid. *Valvasor* in der Ehre des Hertzogth. *Crains* Tom. I. Lib. III. Cap. XXXVI. pag. 458. Conf. *Job. Sigism. Elsbolzi* Observationes de Phosphoris, it. *Mich. Bernh. Valentini* Museum Museor. Part. II. Cap. IX. pag. 57. seqq. *Bernh. Albini* Dissert. de Phosphoro liquido & solido, *Frid. Slare* Relat. diversorum Ex- perimentorum factorum cum Phosphoro quam liquido tam solido, siye *Act. E- rud. Lips.* An. 1682. pag. 282. & 285. it. An. 1684. Mens. Octobr. pag. 457. *Frid. Hoffmanni* Observat. Physico-Chymicæ Select. Lib. III. Obs. XIV. pag. 335. seqq. De Causa lucis in Phosphoris vid. *Job. Henr. Cobausen* Tract. sub Tit. Lumen novum Phosphoris accensum s. Exercitatio Physico-Chymica de causa lucis in Phosphoris tam naturalibus quam artificialibus, it. *Dortous de Mayran* Diss. sur la cause de la Lumiere des Phosphores & des Noctiluques. De Phosphoro Mercuriali, qui in Barometris lucet, & ejus rationibus vid. *Job. Frid. Weidlerus* de novo Phosphoro æthereo, it. Diss. hujus argumenti *Job. Frid. Myri.*

III Sulphura.

1. Terra foliata Sicula sulphurea seu mineralis, quæ accensa, ibidem, pro sedanda Passione Hysterica commendatur (T. 431.)
2. Cinis arenosus ex monte Gibelino s. Ætnæ supra XX. milliaria Italica trajetus (T. 448.) vid. *Job. Henr. Mullerus* de montibus ignivo- mis s. Vulcanis pag. 7. *Henr. Oldenburgii* Act. Philos. Soc. Reg. in Angl. Ann. 1669. Mens. Octobr. pag. 866. it. *Bresl. Samml. von Natur- und Medicin- Geschichten* IV. Vers. An. 1718. Mens. April. Class. IV. Art. IV. pag. 971. seqq.
3. Lapis Gibelinus s. fluentis Ætnæ coagulum grave metallicum de An. 1669. (S. 302.) Typum montis Ætnæ elegantiss. vid. in *Athanas. Kir- cheri* Mund. Subterr. Tom. I. Lib. IV. Sect. I. pag. 187. it. in *Erasm. Francisci* Ost- und West-Indischen-Lust-Gart. Part. I. Tab. VII. pag. 209. Ibidemque

- nem igneam urbium & pagorum adjacentium del. & descr. *Job. Henr. Seyfried* in Medulla memorabilium naturæ Lib. II. Cap. I. pag. 374. pre. *Baylinus* Instit. Physic. Tom. II. Part. I. Lib. III. Sect. I. num. 74. it. *T. Burnet* in Telluris Theo- ria Sacra Cap. VII. Conf. *Pauli Bocconis* Anmerkungen über ein und andere Natürliche Dinge Observ. IX. & ex his *Tenzelii* Monatl. Unterred. An. 1697. Mens. Aug. pag. 641. it. An. 1690. Mens. Dec. pag. 1097. Conf. *Ol. Wormii* Mat. Lib. I. Cap. V. pag. 47. *Thom. Bartholini* Epistolar. Medicinal. Cent. I. Epist. LII. pag. 118. seqq. it. *Job. Alphonfi Borelli* Historiam & Meteorologiam in- cendii Ænet. Descriptionem aliorum Montium ignivomorum vide in *Ma- joli* Diebus Camicularibus Colloqu. XVI. præprimis in *Thom. Irigii* lucubratio- nibus Academicis de Montium incendiis, it. in *Erasm. Francisci* Ost- und West- Ind. Lust-Garten Part. I. pag. 205. seqq. conf. *Bernh. Varenii* Geograph. gene- rat. Lib. I. Cap. X. Prop. V. *Job. Bapt. Ptolomei* Philosph. Ment. & Sensus Physic. particul. Diss. IV. Sect. III. *Zabnii* Specul. Physico-Mathematic. Tom. II. pag. 18. it. *Transact. Anglic.* An. 1669. pag. 826.
4. Sulphur Islandicum citrinum (T. 450.)
  5. Minera Sulphuris solaris Regni Syberiae (T. 449.)
  6. Minera Sulphuris ex Hungaria coloris cinerei punctis rubris in- spersa (T. 303.)
  7. Sulphur rubrum ex minera antecedenti (T. 308.)
  8. Sulphur Mercuriale robur Hungaricum (T. 273.)
  9. Sulphur stillatitium Goslariense purissimum (T. 12.) Modum colligendi descr. & delin. *G. E. Löbneys* im Bericht von Bergvercken fol. 80. b. it. *Dav. Kelnnerus* in Praxi Metallic. curios. pag. 248. it. 328. b.
  10. Sulphur vivum durissimum coloris nigricantis ex Regno Siciliae (T. 78.)
  11. Minera Barnsdorffensis testa, de Sulphure, Vitriolo & Ferro participans, prope Hirschbergam Siles. qua utuntur in sic dicto Neu-angelegtem Schwitz-Bade. (T. 68.) vid. *Unsere Samml. von Na- tur- und Med. Geschichte* I. Vers. Ann. 1717. Mens. Jul. Class. IV. Art. IV. p. 73.
  12. Minera Barnsdorffensis ignem nondum experta (T. 189.)
  13. Minera Sulphuris cum Pyrite (T. 169.)
  14. Minera Surphuris cui Plumbum inest Freibergensis (T. 324.)
  15. Minera sulphurea tosta ejusdem loci coloris flavi & rubri splen- dentis (T. 535.)
  16. Minera Sulphuris aurea colore purpureo variegata, miculis mi- nimis splendentibus (T. 346.)
  17. Mi-

17. Minera Sulphuris multicolor Freibergensis cum pauco ære mixta (T. 124.)
18. Minera Sulphuris s. Pyrites Sulphure dives, ex parvis cubis concretus Annæbergensis (T. 125.)
19. Minera Sulphuris ejusdem structuræ, crystallis albis obsita (T. 126.) vid. *Balthaf. Rösler*, in *Specul. Metallurg. politiss.* Cap. XVI. pag. 155.
- De Sulphure & viribus ejusdem vid. *Georg. Agricola* de Nat. Fossil. Lib. III. Cap. XXIV. pag. 456. seqq. *Athan. Kircherus* in *Mund. Subterr.* Tom. II. Lib. IX. Sect. III. pag. 145. *Ulyss. Aldrovandus* in *Mus. Metall.* Lib. III. pag. 362. *Matth. Unzerus* in *Tract. Medic. Chym. de Sulphure, Ferr. Imperatus* in *Hist. Natural.* Lib. XV. pag. 470. Conf. *Rer. Metallicar. Scriptor.* supra allegatos, præc. Experimenta, naturam, mixtionem & generationem Sulphuris concernentes, instituit *Frid. Hoffmannus* in *Observ. Physico-Chymicis selectioribus* Lib. III. Obs. IX. pag. 304. seqq. it. *Dominicus Guilielmus* in *Diss. de Principio sulphureo*, ubi præc. Sulphur Philosophorum examinatur.

ARTICVLVS X.

Terræ sigillatæ, medicinales & quarum singularis usus est apud Mechanicos.

1. Terra sigillata Lemnia rubicunda (V. 1.)
2. Terra sigillata Lemnia alba (V. 2.)
3. Terra sigillata alia ex albo rubra Lemnia (V. 99.)
4. Terra sigillata Lemnia coloris rubri saturatioris (V. 4.) Hanc descripsit *Joach. Camerarius* in *Observ. de Bolo Armenia & Terra Lemnia, Ferran. Imperatus* *Hist. Natural.* Lib. V. Cap. XXXII. & XXXIII. pag. 161. seqq. *Ol. Wormius* in *Mus.* Lib. I. Cap. IV. pag. 9. *Petr. Bellonius* *Observat.* Lib. I. Cap. XXII. pag. 28. - 34. cum aliis *Eman. König* in *Regno Mineral.* Sect. IV. Part. III. Conf. *Hans Jacob Breunings* *Orientalischer Reise* I. Meerf. Cap. X. pag. 40. it. *Erasm. Francisci* *Ost- und West- Indischen Lust- Garten* Part. II. Tab. XXI. pag. 1157.
5. Terra sigillata Florentina coloris carnei (V. 3.)
6. Terra sigillata Florentina alba (V. 5.)
7. Terra sigillata Florentina flavescens alia (V. 122.)
8. Terra sigillata Melitenensis cum effigie Sti Pauli Apostoli (V. 6.)
9. Terra sigillata Melitenensis alba cum Icone St. Antonii Eremitæ (V. 82.)

10. Ter-

10. Terra sigillata Melitenensis alba cum effigie Sti Pauli & serpente (V. 85.)
11. Terræ sigillatæ Melitenensis alia species alba minima, cum Imagine ejusdem Apostoli (V. 7.) vid. *Ol. Wormii* *Mus. Libr. I. Cap. IV.* pag. 5.
12. Terra sigillata Melitenensis alba maxima, cum nomine I [†] S; VI. unciarum pondere (V. 129)
13. Terra sigillata talis, in qua imago Salvatoris, cum St. Maria & Josepho, ejusdem ponderis & molis (V. 130.)
14. Terra sigillata minor, cum vultu Christi, linteo, ut dicunt, impresso, & verbis inscriptis: Vultum meum deprecabuntur; Latus aversum repræsentat Insigne Magni Magistri Melitenensium, cum verbis: Initium Sapientiæ timor Domini (V. 131.)
15. Terra sigillata alia octangularis cum capite Matris Deiparæ (V. 132.)
16. Terra sigillata cum capite Johannis Baptistæ & cruce Melitenensium Inscr. P. P. optime Veritatem & Justitiam; In parte averfa visitur Insigne Mi. Magistri Melitenf. cum verbis: Initium Sapientiæ timor Domini (V. 133.)
17. Terra sigillata Melitenensis cum Capite Johannis Baptistæ & gladio, item animalibus noxiis, quorum venenis, uti volunt, terra medeter; qualia sunt: vipera, lacerta, aranea, scorpio, serpens (V. 134.)
18. Terra sigillata, in qua caput St. Pauli & Vipera, cum Inscr. Vera pietra della grotta di Paolo; Latus aversum repræsentat Insignia Melitenensia, cum Inscriptione paulo supra indicata (V. 135.)
19. Terra sigillata alia major cum Icone St. Petri (V. 136.)
20. Terra sigillata ejusdem loci octangularis cum Sto Jacobo Apostolo (V. 137.)

Plurimas has, usumque superstitiosum, descri. *Ol. Wormius* *Mus.* Cap. IV. pag. 7. de raritate vid. *Idem* Cap. IV. pag. 9. del. *Mich. Bernh. Valentini* *Mus. Museor.* Part. II. Tab. I. Locum natalem descr. *Mich. Heberer von Bretten* in *Ægyptiaca servitute* Lib. III. Cap. XVI. pag. 436. *Hier. Megiserus* in *deliciis Ordinum Equestr.* Cap. III. pag. 268. *Thevenot* *seinen Reisen* Part. I. Lib. I. Cap. V. pag.

Pp

8. Th.

8. *Th. Bartholinus* Epistol. Medicina^l. Cent. I. Epist. LIII. pag. 223. præ. vid. *Observatio mea in Bresl. Samml. von Natur- und Medizin- Geschichte. XX. Vers. An. 1722. Mens. Jun. Class. IV. Art. V. pag. 597.*
21. Terra sigillata Hierosolymitana alba (V. 8.)
22. Terra sigillata Hierosolymitana alia alba (V. 100.)
23. Terra sigillata Hierosolymitata flava (V. 9.)
24. Terra sigillata cœrulea cum scorpione (V. 112.)
25. Terra sigillata flava Arabica (V. 11.)
26. Terra sigillata fusca Arabica (V. 12.)
27. Terra sigillata pretiosa rubra Sinensis ibidem Tenschee dicta (V. 110.)
28. Terra Sinensis sternutatoria alba (V. 147.)
29. Terra rubra Insulæ Sumatræ (V. 124.)
30. Terra sigillata Indica alba (V. 83.)
31. Terra sigillata Indica rubra (V. 84.)
32. Terra cruda Goldbergensis Silesiæ alba (V. 117.)
33. 34. Terra sigillata Goldbergensis rubra major (V. 94.) & minor (V. 15.) De Terris sigillatis & Medicinalibus Silesiæ vid. *G. Am Volckmannus* Siles. Subterr. Part. II. Cap. toto XIII. pag. 275. - 298. it. pecul. Dissertat. *Ludov. Fridr. Jacobi* de Terris Medicatis Silesiacis.
35. Terra sigillata Goldbergensis cinerea (V. 16.)
36. Terra sigillata Goldberg. alba antiqua. (V. 17.)
37. Terra sigillata Goldbergensis alba novissima, f. de An. 1720. (V. 101.)
38. Terra sigillata Goldbergensis talis aurei coloris (V. 102.)
39. Terra sigillata Goldbergensis antiqua fusca cum Icone Confusilis, f. Inventoris *Johannis Montani* Med. Dq^r. & Archiatri *S. Cas. Mai. Rudolphi II.* vid. *Tract. ejusdem de Terra sigillata præ. Strigoniensi.*
40. Terra sigillata Goldbergensis fusca alia (V. 103.)
41. Terra sigillata Goldbergensis alba antiqua cum Icone jam nominati *Joh. Montani* (V. 19.)
42. Terra sigillata Goldbergensis alius signaturæ (V. 104.)
43. Terra sigillata Strigoniensis Silesiæ fusca (V. 15.)
44. Terra Strigoniensis flava in matrice, f. in Minera nigra lapidea (V. 118.)

45. Terra sigillata Strigoniensis flava (V. 24.)
46. Terra sigillata Strigoniensis flava alia. (V. 105.)
47. Terra sigillata Strigoniensis albida (V. 25.)
48. Terra sigillata Strigoniensis cinerea (V. 127.)
49. Terra sigillata Strigoniensis lutea (V. 57.)
50. Terra sigillata Montis acuti lutea (V. 13.) vid. *Observatio mea in Bresl. Samml. von Nat. und Med. Geschichte. XX. Vers. An. 1722. Mens. Jun. Class. IV. Art. VI. pag. 604.*
51. Terra sigillata fusca cum aquila Imperiali, pro Strigoniensi venditata (V. 126.) vid. *Georg. Ant. Volckmanni* Siles. Subterr. Part. II. Cap. XIII. §. 6. pag. 278. delin. Tab. I. fig. 12. it. *Observatio mea paulo supra citat. f. in Bresl. Samml. L. C.*
53. Terra sigillata Jauroviensis Silesiæ cinerea (V. 20.)
54. Terra sigillata Jauroviensis cinerea alia (V. 99.)
55. Terra sigillata Jauroviensis fusca (V. 21.)
56. Terra sigillata Lignicensis Silesiæ alba (V. 22.)
57. Terra sigillata Lignicensis cinerea (V. 23.)
58. Terra Lignicensis cruda cinerea (V. 26.)
59. Terra sigillata Nobarfoviensis Silesiæ flavescens. (V. 27.) descr. & delin. *Joh. Sinapius* Olsnograph. Part. II. pag. 283.
60. Terra sigillata Nobarfoviensis alba (V. 28.)
61. Terra sigillata Olsnensis Silesiæ alba (V. 29.)
62. Fossile arborecens Maslense & Kleinschweinerense album Silesiacum (V. 30.) del. & descr. *Leonb. Dav. Hermann* Maslograph. Part. II. Cap. II. pag. 182. Tab. IIX. num. 3.
63. Osteocolla in monte arenario Maslensi frequens, ex qua ibidem Fossile arborecens præparatur (V. 128.) del. & descr. *Idem Hermannus* L. C.
64. Terra ex albo & rubro variegata Maslensis (V. 116.)
65. Terra sigillata alba Maslensis (V. 31.) *Id. Hermannus* Maslograph. p. 189. §. 2. Continuat. ad Tabul. IIX.
66. Terra sigillata rubra Maslensis (V. 32.) *Id.* pag. 189. §. 2.
67. Terra sigillata cinerea Maslensis (V. 33.) *Idem* L. C.
68. Bolus aureus Maslensis in minera (V. 121.) descr. *Id.* L. C. §. 3. pag. 190.

69. Bolus sigillatus Maslensis aureus (V.34.) *Idem* L. C.
 70. Terra sigillata Gehnwitzensis Silesiæ subrubra, cum Insign. illustr. *Dn. Comit. de Nostitz* (V.35.)
 71. Terra sigillata Gehnwitzensis flavescentialis (V.36.)
 72. Terra Gehnwitzensis ejusd. sigil. fusca (V.38.)
 73. Terra sigillata Gross-Gehnwitzensis lutea alia (V.55.) vid. *Observatio mea in Bresl. Samml. von Natur- und Medicin. Geschich. Lib. supr. cit pag. 603.*
 74. Terra sigillata Brechelwitzensis Silesiæ fusca cum sigillo Conventus *Leubusienfis* (V.40.)
 75. Terra sigillata Brechelwitzensis aurea (V.54.)
 76. Terra sigillata Seichauerensis Silesiæ rubra, cum Insign. *Dn. de Falckenhayn* (V.37.)
 77. Terra sigillata alba Petersdorffensis Silesiæ f. *Dn. de Reichenbach* (V.96.)
 78. Terra sigillata Magni Plusnicensis Silesiæ rubra cum Insign. *Dn. de Webner* (V.39.) descripti & delin. in *Bresl. Samml. L. C. pag. 602.*
 79. Terra alba medicinalis Tarnowitzensis Silesiæ (V.119.)
 80. Terra eleganter rubra Zuckmantelensis Silesiæ (V.123.)
 81. Terra sigillata cinerea Dœblicensis Bohemica (V.42.)
 82. Terra sigillata alba Dœblicensis (V.43.)
 83. Terra sigillata rubra Dœblicensis (V.44.)
 84. Terra sigillata cœrulea Dœblicensis (V.56.)
 85. Terra sigillata Dœblicensis colore roseo (V.58.)
 86. Terra sigillata Bohemica fusca (V.47.)
 87. Terra sigillata Bohemica Jablonensis f. Gabelensis rubra (V.86.)
 88. Terra sigillata Gabelensis coloris saturatoris (V.87.)
 89. Terra sigillata aurantia ejusd. loci (V.88.)
 90. Terra sigillata coloris perfici Gabelensis (V.89.)
 91. Terra sigillata cinerea ibidem formata (V.90.)
 92. Terra sigillata alba Gabelensis (V.91.) descr. *Bobul. Balbinus Miscell. Bohem. Lib. I. Cap. XLIX. pag. 114.*
 93. Terra sigillata Zwickaviensis Saxon. lutea (V.45.)
 94. Terra medicinalis Laubacensis coloris fusci (V.107.)

95. Terra sigillata Laubacensis rubra (V.108.)
 96. Terra sigillata ejusd. loci alba (V.109.) descr. *Bernh. Wilhelm Geilfusius* de Terra sigillata Laubacensi in fine s. pag. 353. seqq. conf. *Joh. Georg. Liebknecht* Metamorphos. in mineram ferri mutati ligni del. Tab. I. fig. I.
 97. Terra medicinalis carnea Rudelstadiensis (V.120.)
 98. Terra sigillata Norimbergensis f. ex crypta Veldenfi (V.139.) descr. & del. *Joh. Jac. Bajerus* in *Oryctographia Norica* Cap. III. Tab. I. pag. 14.
 99. 100. 101. Terra medicinalis alba, carnea & flava Naumburgensis (V.143. 144. 145.)
 102. Terra sigillata Neosoliensis Hungarica flavescent rotunda (V.41.)
 103. Terra sigillata alia quadrangularis ejusdem loci, coloris saturatoris (V.114.)
 104. Terra sigillata Neosoliensis aurea (V.115.)
 105. Terra medicinalis cruda Neosoliensis (V.148.)
 106. Terra medicinalis Hungarica flava (V.51.)
 107. Terra medicinalis flava ex Comitatu Cepusiensi Hungariæ, prope Wagendrüssel. (V.110.)
 108. Terra medicinalis rubra ex Hungaria super. (V.63.)
 109. Terra medicinalis Hassiaca fusca in tabulis (V.106.)
 110. Terra sigillata alba Regni Irlandiæ (V.140.)
 111. Terra sigillata alia coloris carnei ejusd. Regni (V.141.)
 112. Terra sigillata cœrulea ibidem parata (V.142.)
 113. Bolus Armeniæ rubra (V.48.)
 114. Bolus Armeniæ atro rubescens (V.71.) hunc descr. *Joachim. Camerarius*, Pater, in *Observ. de Bolo Armena.*
 115. Terra medicinalis Turcica colore carneo (V.50.)
 116. Terra medicinalis rubra variegata Turcica (V.52.)
 117. Terra medic. Turcica variegata cinerea (V.53.)
 118. Bolus Orientalis ex albo rubra (V.68.)
 119. Bolus rubra Toccaviensis (V.113.) descr. in *Act. Philosoph. Soc. Angl. An. 1665. Mens. Mart. pag. 8.*
 120. Terra f. Fæcula Orellana rubicunda odoris violacei (V.59.) vid. *Leonh. Plukenet* Phytograph. Tab. CCXIX. Fig. IV.

121. 122. 123. Pastillū aurei, lutei & fusci Florentini (V.75.76.77.)
 124. Terra Umbriæ f. ex Ducatu Spoletano (V.78.)
 125. Terra eleganter rubra Anglicana (V.73.)
 126. Lac Lunæ e crypta Kauerheimensi Norica (V.64.) descr. *Job. Jac. Bajerus* in Oryctograph. Noric. Cap.III. pag.17. f. Agaricus mineralis *Ferr. Imperati* Hist. Nat. Lib.V. Cap.XLI. p.176. & Litmas Anglorum, vid. *Transact. Angl.* num.179. pag.26. & 38. De maximo proventu in Helvetia vid. *Wagnerus* in Hist. Nat. Helvet. pag. m.340. prc. *Carol. Nicol. Langius* in Histor. Lapid. Figur. Helvet. Part.I. Cap.III. pag.6. De usu in Medicina vid. *Job. Dan. Majoris* Diss. de Laſte Lunæ Cap.VII. §.9. it. *Langius* L. C. pag.8.
 127. Rubrica Norimbergensis nativa ex monte Weissenbrunnenſi (V.72.) descr. id. *Bajerus* L. C. pag.15.
 128. Bolus rubra Goldbergensis Silesiæ (V.69.)
 129. Bolus f. Ochra nativa lutea ejusd. loci (V.70.)
 130. Bolus Silesiæ rubra Provensis (V.49.)
 131. Terra viridis Veronensis (V.65.)
 132. Ochra nativa Goslariensis (V.93.)
 133. Creta Rochlicensis Misniæ, coloris perfici (V.92.) descr. *Casp. Henr. Graunius* in der Historischen Beschreibung der alten Stadt und Graffsch. Rochlitz Cap.VIII. it. *Christ. Person* in Tr. vom Rochlitzer Steinmarck.
 134. Terra Veldensis ex luteo punicea prope Norimbergam, aus dem Geiſs-Loch (V.81.) vid. it. *Bajerus* L. C. it. *Casp. Hoffmanni* Paralipom. Official. Cap.XLV. pag.665.
 135. Pnigitis f. Creta nigra Badensis Helvetica (V.74.) vid. *Ferrand. Imperatus* Histor. Natural. Lib.V. Cap.XIX. & XX. pag.154. it. *Herm. Conringius* in Dissert. de Terris §.75.
 136. Marga saxatilis coloris viridescens (V.80.) vid. *Job. Dan. Majoris* pecul. Tractat. de Marga.
 137. Bolus lutea f. Ochra nativa Zwickaviensis (V.97.)
 138. Marga f. Farina mineralis alba prope Halam Magd. An.1709. effossa (V.123.)
 139. Marga subflava friabilis Koswicensis f. Klickcensis Anhaltina, f. Farina mineralis, ex qua An.1713. it. An.1649. 1684. it. 1697. panem coxerunt (V.95.) vid. *Bresl. Samml. von Nat. und Medic. Geſch.* An. 1720. Mens. Febr. Art.VIII. Class.IV. pag.196. it. Mens. Mart. Class.IV. Art. IV. pag.322. XIII. Vers. An.1720. Mens. Sept. Class.IV. Art. VII. pag.317. De ejusmod. Marga vid. *Ephem. Nat. Cur.* Dec.III. An.VII. & VIII. Obs. CCXIX.
Steph.

- Steph. Blancardus* in Collect. Med. Physic. Cent.II. pag.230. *Aufgefangene Briefe* III. Paquet 30. Correspond. fol.275. *Beckmann* Hist. des Fürstent. Anhalt. Part. II. Cap.III. pag.69. *Dav. Sigm. Büttnerus* Rud. Diluv. pag.141.
 140. Panis ex farina minerali f. Minera antecedenti (V.98.)
 141. Terra Tripolitana cinerea (V.66.)
 142. Terra Tripolitana flava (V.67.) de Terris Medicatis Mechanicis & vulgaribus vid. *Atb. Kircherus* in Mund. Subter. Tom.I. Lib.VII. pag.330. seqq. prc. *Ul. Aldrovandus* in Mus. Metallic. Libr. toto II. pag.206.--272. ubi simul Margas, Cretas & varia ex iisdem vasa descr. *Ferr. Imperatus* Hist. Nat. Libr.I. V. pag.1.--74. *Eman. König* in Regno Miner. Sect.IV. Part.III. it. *Hermannus Conringius* Dissert. de Terris. De usu vero Medico prc. Terrarum sigillatarum vid. *Andr. Bertholdus* de Terræ sigillatæ nuper in Germania repertæ viribus atque virtutibus admirandis, it. *Job. August. Rivinus* in Dissert. de Terris Medicinalib. Cap. II. pag.16.--27.
 243. Trochisci Cypheorum sigillati aurei coloris, maximi (V.60.)
 244. Trochisci Cypheorum sigillati parvi, fusci coloris (V.61.)
 245. Trochisci ex Vipera (V.62.) de Modo conficiendi vid. *Job. Zwelfferi* Animadversiones in Pharmacop. Augustan. pag.295. Quæ vipera eligendæ vid. *Job. Maria Zonta* de Viperis pro Trochiscis eligendis, prc. *Marc. Aurel. Severinus* in eleganti Opere de Vipera Natura & de mirificis ejusd. facultatibus, *Petr. Andr. Matthiolus* in Comment. supr. *Dioscoridem* Lib.II. Cap.XVI. pag.169. seqq. *Conr. Gesnerus* Histor. Animal. Lib.V. qui est de Serpentium Natura fol.76. seqq. Trochiscos del. & descr. ex *Petr. Pomet* Materialist. und Spez. Händl. Part. II. Cap. XXVII. Tab.LIX. Fig.361.--364. pag.360. seqq. *Mich. Bernh. Valentini* in Mus. Museor. Part.I. Lib.III. Cap.XXXIX. pag.504. De vano usu in Medicina vid. *Observatio mea in Bresl. Samml. von Nat. und Med. Geſch.* XXI. Vers. An.1722. Mens. Jul. Class.IV. Artic.V. pag.74.

SECTIO IV.

Arte Facta.

Classis I.

ARTICVLVS I.

W. I. Insigne opus Naturæ & Artis in Christo cruci affixo, ex Murice maximo Americano elaboratum; Ubi totum corpus albidum,

dum, pectus vero ex lineolis in circulum ductis rubrum, & quasi flagellis & virgis cæsum apparet, brachia & crura itidem paululum superius rubent, quæ umbram indicant, clavisque adamantibus ornatis, ligno firmantur. Pluribus descr. in *Bresl. Samml. von Nat. und Kunst* XX. Vers. An. 1722. Mens. Maj. Class. IV. Artic. X. pag. 499. seqq.

W. 2. Aurum chymicum purissimum ex Plumbo fuso & cum Mercurio subactio, transmutatum ab artifice apud Batavos; teste oculari inspectione, & examine docimastico Facultatis Medicæ Halensis Unciæ ii, (vid. a Clariss. *Stablio*, tunc temporis Decano, Propempticon inaugurale, Dissertationi meæ de Regimine annexum & An. 1708. Halæ Magdeburgicæ publicatum; it. *Commentatio mea* de Intellectu hominis ante & post lapsum Libr. II. Cap. III. §. 14. seqq. pag. edit. novissimæ quæ An. 1720. in 8vo prod.) 253.

Quatuor millia circiter Authorum de Transmutatione Metallorum collegit *Petrus Borellus* in Bibliotheca Chémica s. Catalogo librorum Philosophicorum Hermeticorum; quibus addendi, qui de veritate artis Transmutatoris scripserunt, ut *Joh. Joach. Becherus* in Experimento Chymico novo, *Dan. Georg. Morhofius* in Epistola de Metallorum Transmutatione ad *Langelottum*, *Gabriel Clanderus* in Dissert. de Tinctura universali, ubi varia & rara hujus Metamorphoseos in medium produxit exempla, *Joh. Frid. Helvetius* in Vitulo aureo, *Erasm. Francisci* im auserlesenen Kunst- und Sitten-Spiegel Libr. IV. Sect. I. p. 1203. seqq. des getreuen *Eckards* entlarfften Marckt-Schreyer und entlauffenen Chymico, *Phil. Jac. Sachs a Levenheim* in Tract. cui Titul. Aurum Chymicum it. in Ephemerid. Nat. Curios. Dec. I. An. I. Observ. XVII. pag. 65. seqq. it. An. IV. & V. pag. 297. *Petr. Joh. Faber* Ibid. Dec. II. An. VIII. pag. 73. Dec. III. An. V. & VI. Obi. LXXVII. pag. 151. *Joh. Ludov. Hannemannus* in Jafone, *Olaus Borrichius* in Conspect. Chémic. illustrat. Feg-Feuer der Scheide-Kunst, *Wilb. Freyherrn von Schröders* Fürstl. Schatz- und Rent-Kammer pag. 400. seqq. Conf. *Joh. Jac. Mangeti* Bibliothecam Chemicam curiosam, ubi præter supra nominatos plures Authores in unum congesti Volumen.

W. 3. Cauda Pavonis secundum vulgus Alchymicorum in vitro.

W. 4. Scutellæ sive Patinæ Iridis cœlestis argenteæ; vel potius Nummi bracteati argentei, vid. *Joh. Dan. Majoris* descript. Num. Bracteatorum Miscell. Acad. Nat. Curios. An. III. Dec. II. pag. 33. it. *Mich. Bernh. Valentini* in Mus. Museor. Part. II. Cap. XI. pag. 62. præ. *Joh. Christoph. Olearius* in Isagoge ad Nummophylacium Bracteatorum, *Joh. Georg. Liebknecht* in Dissert. Epistolic. de nonnullis Bracteatis nummis Hasliacis, *Otto Sperlingius* in Epistol. ad Jac. a Mellen data, sub Titul: De Historia Nummorum Bracteatorum & cavorum, *Joh. Georg. Leuckfeld* in Historischer Beschreibung vieler alten Blech-Müntzen, it. *Joh. Petr. Ludwig* in der Einleitung zu dem Teutschen Münz-Wesen mittlerer Zeiten. Multa hæc

ta huc spectantia collegit *Wilb. Ern. Tenzelius* in Monatl. Unterredung. An. 1689. Mens. Sept. pag. 896. seqq. it. An. 1695. Mens. Octob. & Novembr.

W. 5. Poculum argenteum singularis artificii & plus 500. granatis sculptis distincta a *Joh. Georgio II. Elect. Sax.* Proavo meo *D. Sylvestro Kundmanno* tunc Archiatro muneri datus.

W. 6. Lagenæ vitreæ magnæ artificium, in qua per os non admodum amplum exstructum est ex duabus contignationibus opus, quod condecoratum gemmis sculptis & politis diversarum specierum, statuis & figuris argenteis, eburneis, vitreis, cereis & ex Succino factis, conchis & cochleis simul rarissimis, lapidibus certa figura gaudentibus, mineris crystallinis & metalliferis, ramis coralliorum rubrorum & alborum, item floribus Martis, insectis, floribusque artificialibus variis: Præcipue epistomium ligneum os arcte claudit, cui interius transversum lignum ad amplitudinem vasis satis magnum trajectum, quod appendiculis simul instructum. convenit cum Descript. *Ol. Wormii* in Museo Libr. II. Cap. XII. pag. 389.

W. 7. Lagenula purissima ex crystallo Mediolani scalpta. Ratio Crystalli secandæ atque poliendæ optima communicatur in *Christ. Hugenii* Tract. de Lumine, conf. *Joh. Jac. Scheuchzeri* Natur. Gesch. des Schweizerl. Part. III. pag. 55.

W. 8. Lagenulæ eleganter scalptæ, epistomiis argenteis clausæ, quæ catenulis firmantur, in cistula.

W. 9. Lagenula subcærulea, efformata, e cinere humano materiæ vitrescenti mixta. vid. *Observatio mea* in *Bresl. Samml. von Nat. und Medic. Gesch.* XXIII. Vers. An. 1723. Mens. Febr. Class. IV. Artic. VI. pag. 179.

W. 10. Cyathus vitreus viridis, e cinere tabaci confectus, variis emblematis & inscriptionibus condecoratus.

W. 11. Capsella ejusmodi viridis eleganter scalpta.

W. 12. Capsella vitrea coloris aurei, e tali cinere.

W. 13. Cyathus rubineus a *Kunkelio* confectus, cum aliis, vario colore tinctis. Artem Vitra hæc conficiendi docuit *Joh. Kunkelius* in Arte vitria experimental. Conf. *Joh. Matthesii* Sareptam XV. Predigt. pag. 178. seqq.

W. 14. Papyrus incombustibilis ex Asbesto, Vratislaviæ confecta.

W. 15. Papyrus incombustibilis ex Asbesto Cremnicensis Hungariæ. descr. *Georg. Ant. Volckmann* in Siles. Subter. Part. I. Cap. II. pag. 53. Modum conficiendi docuit *Athanasius Kircherus* in Mund. Subterr. Tom. II. Lib.

- VIII. Sect.III. pag.74. De Papyro incombustibili Veneto & Libro ex eo, literis aureis inscriptis, vid. *Job. Henr. Seyfrid* in *Medulla Memorabil. Natur. Lib.II. Cap.V. §.39. pag.441.*
- De Lino vivo apud Veteres vid. *Plinius* Libr.XIX. 1. & de Asbesto *M. T. Varro* IV. de L. L. Ex quo lintea & vestimenta, quæ ignis non absumeret, sed mundaret, *Tur-nebi* opinione, vid. XXIII. *Adversar. Cap.I. ex quo Joseph. Scaliger* in *Comm. Mappas* tantum concedit. Telas ex tali lino confectas rebus in totum deperditis accensuit *Guido Pancirollus* in *eleganti de rebus deperditis libro* Tit.IV. pag.16. totius rei fidem in dubium vocantes negarunt, linteam ejusmodi unquam extitisse, *Dalecampius* in *Plinium & Schildius* in *Commentar. ad. Suetonium*: Conf. de Modo preparandi lapidem Amiantum *Ol. Wormii* Mus. Lib.I. Cap.VI. pag.54. *Kircherum* L. supr. cit. pag.67. *Tilingium* in *Ephem. Nat. Curios. Dec.II. An.II. Obs.LXI. p.109. Petr. della Valle* Reise-Beschr. Part.IV. Sendichr.XI. pag.205. prc. *Paul. Ammannum* in *Manuduct. ad Mater. Medicam* Part.I. Cap.III. §.3. pag.18. it. *G. H. Velschium* *Observ. Physic. Medicar. Hecatost.I. Observ.X. p.11. Segmentum panni incombustibilis, opera Chinenfis cujusdam in illius Regni Provincia Lanquin a Mandarinis comparatum, ac Societat. Anglican. transmissum examini subjecit Robert. Ploot* in *Observatione de Panno quodam incombustibili, una cum Annotationibus super eo factis, quæ reperitur in Transactionibus Philosoph. Anglic. An.1685. Mens. Jun. pag.1049. seqq. Quomodo in Tartaria Provincia Chinchintalas lanuginosum hoc minerale eruatur, & conficiendis telis seu pannis aptum reddatur, descr. Marc. Paulus Venetus de Regionibus Orientalibus Libr. prc. Modum filandi docuit Job. Ciampinus de incombustibili Lino s. Lapide Amianto ejusdemq; filandi modo. Pannum del. & descr. *Ferr. Imperatus* Hist. Nat. Libr.XXV. Cap.V. pag.767. & ex eo *Ans. Boetius* in *Histor. Gemmar. & Lapid. Libr.II. Cap.CCIV. pag.383. Simon. Majolus* *Dierum canicularium Colloq. XX. fol.633. seqq. & Mich. Bernb. Valentini* in *Mus. Museor. Part.I. Cap.XVIII. pag.49. it. Erasim. Francisci* in *Ost-und West-Indisch. Lust-Garten Part I. Tab.XVIII. num.2. & 3. pag.558.**
- W. 16. Papyrus Sinensis ex serico albo, & alius.
- W. 17. Papyrus ex interiore cortice Bambuino, vid. *le Comte* im heutigen Sina VII. *Sendichr. pag.271. seqq. prc. Engelbert. Kämpfer* *Amoenitat. Exotic. Politic. Physic. Medic. Fascicul.II. Rel.XIII. pag.471. it. Unsere Samml. von Nat. und Medic. Gesch. An.1718. IV. Vers. Mens. Jun. Class.V. Artic.I. pag.1240.*
- W. 18. Capsellæ ex nucibus Indicis elaboratæ.
- W. 19. Currus subtilissimus ex ebore. Subtilissima tornaturæ exempla alia vid. in *Jac. Frid. Reimanni* *Histor. Literar. Part.III. Cap.II. Quest. 202. p.495. seqq. it. in Erasim. Francisci* *Ost-und West-Ind. Lust-Gart. Part.II. p.1349. citante Job. Fabr. Lynceo* in *Exposit. aliorum Novæ Hispaniæ Animal. Recchi. pag.533.*
- W. 20.

- W. 20. Currus pondera maxima facile auferens, descr. & delin. in *unseren Samml. von Natur-und Medic. Geschicht. II. Vers. An.1717. Mens. Nov. Class. IV. Art.III. pag.360.*
- W. 21. Pocula lignea num. 50. ita comparata, ut unum alterum excipiat ordine, donec ad minimum fuerit deventum, tantæ tenuitatis, ut contactum vix ferant, theca lignea firmiore clausa, descr. ab *Ol. Wormio* Mus. Lib.IV. Cap.IX. pag.371.
- W. 22. Vitrum Sinense interne rubro, externe cœruleo & albo colore variegatum & striatum.
- W. 23. Orbis vitreus obscure viridis, ex fenestris ante VI. ferme secula exstructus.
- W. 24. Executia ventriculi. Multa huc spectantia cum Authoribus collegi in *Commentatione mea de Intellectu hominis ante & post lapsum* Lib.II. Cap.III. §.29. pag.284. seqq. descr. & delin. in *Act. Erud. Supplem. Tom.V. Sect.IV. Tab.I. num.7. pag.183. Conf. Bresl. Samml. von Nat. und Medic. Gesch. VII. Vers. An. 1719. Mens. Febr. Class.V. Artic.III. pag.229. seqq.*
- W. 25. Cauda equina alba, signum militare Turcicum superius argento obducta, cum involucro serico, descr. *Petr. de Valle* Reise-Beschr. Part.I. *Sendichr. VI. pag.64. Thevenot* seiner Reisen Lib.I. Cap. LIV. pag.III. De origine vid. *Christ. Franc. Paullini* *Zeit-kürtzender erbaul. Lust Part.II. Them. CXXXIV.*
- W. 26. Pileus balnearis Turcicus, egregie ex filis aureis acu pictus.
- W. 27. Calendarium Turcicum orbiculare.
- W. 28. Fistula Tabaci Turcica, e pluribus tubulis sibi mutuo inferendis, exterius variis coloribus depicta & filis æneis catenulisque exornata. vid. *Ol. Wormius* Mus. Libr.IV. Cap.IX. pag.371.
- W. 29. 30. Sagittæ Turcicæ alatæ lineis aureis cinctæ, cuspidatæ & obtusæ. Sagittas varias descripsit *Erasim. Francisci* im *Ausländisch. Kunst-und Sitten-Spiegel* Lib.II. Sect. XXIV. pag.609. seqq. Turcicas vero pag.618.
- W. 31. Culter Turcicus literis aureis inscriptus.
- W. 32. Pugio Turcicus sclopetis inferendus.
- W. 33. Funis pyrius s. incendiarius Turcicus, ex stramine Oryzæ confectus.
- W. 34. Urceus Turcicus ex cupro, ad coquendam potionem Coffee, cum operculo inaurato.

- W. 35. Collare Turcicum oblongum ex pilis humanis contextum, quo monachi ibidem utuntur pro castigatione.
- W. 36. 37. Sigilla Turcica & Moscovitica.
- W. 38. Ludus cum Conchis pictis Japonensium, Batavis Japanse Speel doubletten. vid. *Wil. d' Orville* Catalogus van syn Cabinet num. 50. pag. 25.
- W. 39. Suffimentum Japonicum tubulare.
- W. 40. Pecten Sinensis e bacillis ligneis.
- W. 41. Fistula Tabaci Sinensis lævigata, auro & nigro colore picta.
- W. 42. Fistula Tabaci Tartarica, ex corio flexili.
- W. 43. Libella f. Sratera Sinica, ponderandis monetis destinata. descr. *Ol. Wormius* Mus. Lib. I. Cap. V. pag. 355. it. *Nebem. Grew* in Mus. Regal. Societat. pag. 369.
- W. 44. Baculus arundineus Sinensis, variis figuris & literis Sinicis inscriptus.
- W. 45. 46. Cistulæ & Tabulæ Sinicæ veræ ex ligno elaboratæ, & lacca lævi & durabili obductæ, quas variæ imagines ex lineis aureis ornant.
- W. 47. Excutia Sinensis ex Canna Bambuina Lacca rubra depicta.
- W. 48. Orbis Sinicus fortilegus ex terra rubra Sinensibus Tenschee dicta formatus, multis characteribus & literis inscriptus, quo utuntur pro felici sepulchri loco inquirendo. Similem ferme del. & descr. *Ol. Wormius* in Museo Lib. IV. Cap. IX. pag. 372.
- W. 49. Capsella longa Indiæ Orientalis ex Canna Bambuina. Capsellam hanc desc. *Georg. Meißner* im Orientalisch. Indianisch. Kunst- und Lust. Gärtner Cap. VIII. num. 27. pag. 121. it. im Neu-eröffnetem *Raritäten Cabinet* num. 73. pag. 65. Cannam del. & descr. *Joh. Neubossius* in Beschreib. des Reichs Sina pag. 331. & ex eo *Erasm. Francisci* im Ost- und West-Indisch. Lust-Gart. Part. I. Tab. IX. pag. 263.
- W. 50. Flabellum Sinense ligneum cum stellulis rotantibus, lacca nigra obductum, & lineis aureis depictum. vid. id. *Neubossius* L. C. pag. 262. & *Erasm. Francisci* L. C. Part. II. pag. 1049.
- W. 51. Flabellum Sinense aliud duplicatum, cum variis concumbendi schematibus expressis. descr. id. *Neubossius* L. C. pag. 241.
- W. 52. Catenæ plumbeæ, quibus apud Romanos Usurarii pravi cædebantur,

- W. 53. Urnæ & Ollæ sepulchrales & sacrificales majores & minores, cum & sine operculis, diversorum colorum & figurarum, ut Regni Poloniæ, item Silesiacæ Lignicenses, Maslenses, Wildschützenses & Grabischenenses prope Vratislaviam, Beuthenenses, Dammerenses & aliæ. Polonicas desc. *Jac. a Melle* in Hist. Urn. Sepulchral. Sarmaticæ, it. *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* XVI. Vers. An. 1721. Mens. Maj. Class. IV. Art. VII. pag. 528. seqq. Lignicenses *Christ. Stieff* in Epistol. de Urnis in Silesia Lignicensibus & Pilgramsdorffensibus, Maslenses *Leonb. Dav. Hermann* Maslograph. Part. I. Cap. VII. pag. 78. seqq. *Georg. Ant. Volckmannus* in Siles. Subterr. Part. II. Cap. XV. §. 20. pag. 317. Beuthenenses & alias id. *Volckmannus* L. C. pag. 313. Wildschützenses *Carol. Obmbius* in Epist. quæ excerpta legitur in *Wilb. Ernest. Tentzelii* Monat. Unterred. An. 1696. Mens. Jul. pag. 648. Grabischenenses descripti & delin. in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* XXIII. Vers. An. 1723. Mens. Febr. Class. IV. Art. VI. pag. 171. seqq. Sive Ollæ nativæ sec. descr. & del. *Joh. Henr. Seyfridii* in Medulla Memorabil. Natur. Lib. II. Cap. XVII. pag. 469. *Joh. Matthesii* in Sarepta XV. Predigt pag. 178. it. *Bobusl. Balbini* in Miscell. Historic. Regni Bohemiæ Lib. I. Cap. XLIX. pag. 115. Authores de Veterum comburendi & sepeliendi ritu ex *Gottbilff Treueri* Beschreib. der Heidnischen Todten-Töpfe, & quidem ex Prefat. collegit *Georg. Ant. Volckmannus* in Siles. Subterr. Part. II. Cap. XV. §. 37. pag. 327.
- W. 54. Taleolus argillaceus foraminulis instructus, in Urna sepulchrali prope Grabischen repertus. vid. *Observatio mea in Bresl. Samml. L. C.* pag. 180.
- W. 55. Tubulus inflexus orichalceus vitro viridi incrustatus, ibidem repertus. vid. *Observatio mea ibid.*
- W. 56. Stylus elegantissimus scriptorius ibidem erutus. conven. cum del. & descr. *Leonb. Dav. Hermann* in Maslograph. Tab. VI. Cap. XII. pag. 140. seqq. *Georg. Ant. Volckmann* in Siles. Subterr. Tab. VII. VIII. IX. & X. Cap. XV. pag. 308. *Christ. Stieff* in Epist. de Urnis in Siles. Lignic. & Pilgramsdorff. Tabul. ult. *Jac. a Mellen* in Hist. Urn. Sepulch. Sarmatic. Tab. IV.
- W. 57. Nummi cuprei Romani Carolobergi in Ducatu Transylvania, dum ante paucos annos munimenta & ædificia exstruerent, in urnis sepulchralibus ibidem eruti: It. Hadrianus Imperator in nummo, cum aliis Leubusii in Ducatu Wolano Silesiæ, ubi templum Martis olim fuisse dicitur, & Grabichenæ reperti. vid. *Observatio mea in Bresl. Samml.* XXIV. Vers. An. 1723. Class. IV. Artic. VI. pag. 435. seqq.

- W. 58. Amuletum Romanum in Hungaria effossum, cum Diana, dextra lunam & sinistra hastam tenente. vid. *Observatio mea ibidem* L. C. pag. 439.
- W. 59. Amuletum aliud cum curru triumphali & hostibus currum trahentibus; aut sponso & sponsa, cum Cupidine & mulieribus bacchantibus. id. delin. & descr. ibidem.
- W. 60. Pugio Romanus latissimus singularis artificii. convenit cum delin. quam dedit *Guil. de Choul* de la Religion des Anciens Romains p. 289.
- W. 61. Sclopetum Turcicum Damascenum aliquot libris argenti munitum, lineis eminentibus argentei splendoris in tubo discurrentibus.
- W. 62. Sagitta vetus Tartarica s. de Ann. 1242. tota ex ligno quercino, excepta armatura ferrea, quæ trium unciarum pondus habet.
- W. 63. Sagittulæ Indiæ Orientalis s. Insulæ Bornensis veneno instar nigri bituminis inducto, infectæ, quæ ab Incolis per tubulum excavatum mittuntur. descr. in *Francisc. Leguat* Reisen nach zuveyen unbewohnten Inseln Part. II. pag. 341. conf. *Nebem. Grew* Mus. Regal. Societ. pag. 368.
- W. 64. Culter Moscoviticus maximus.
- W. 65. Culter Sinensis in Capsella cum bacillis ligneis, forcipe & instrumentis aures & dentes mundificantibus. vid. *Catalog. Mus. Spenneriani* pag. 13.
- W. 66. Culter talis cum bacillis ex ebore factis in capsella cærulea squamosa, forsân exuviis serpentis peregrinæ. tales descr. *Job. Neubofius* in Beschreib. des Reichs Sina pag. 249. it. *Dionys. Kay* in Beschreib. des Kayserthums China Cap. XXIV. pag. 418. quæ reperitur in *Ysbr. Ides* Reise nach China pag. 257.
- W. 67. Culter corio piloso vestitus, ad jocum factus.
- W. 68. 69. Catena & laqueus patibuli.
- W. 70. Ab Hisbenio ex lapide Pario en relief, ut Galli vocant, sive in convexum elaboratæ imagines Adami & Evæ.
- W. 71. Icon *Sophiæ Charlottæ* Reginae Borussiae ita incisum Muricis Americani parti roseæ. Exemplar tale elegantissimum descripsi in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Geschichte* XX. Vers. An. 1722. Mens. Maj. Class. IV. Art. X. pag. 499. seqq.

- W. 72. A Blongio Londinensi præstantissimæ figuræ æneæ picturarum coloribus oleo mixtis expressarum speciem exacte referentes.
- W. 73. Tabula Anamorphotica, s. Caput fœminæ in tabula ænea, quod varii habitus Statuum & Nationum in glacie Mariæ expressi, permutant & spectabile reddunt.
- W. 74. Accipiter insignis magnitudinis ad vivum delineatus.
- W. 75. Ab *Alberto Dürero* pictum Caput *Johannis Baptistæ*, cum filia Herodiadis.
- W. 76. D. *Martinus Lutherus* & *Philippus Melanchthon* a *Luca Cranchio* pictus.
- W. 77. *Theophrastus Paracelsus* ad vivum delineatus.
- W. 78. Effigies *Melchioris Hedlow* homicidæ in Silesia famigeratissimi.
- W. 79. Scriptura ab homine qui digitis carebat, calamo exarata.
- W. 80. Alphabetum germanicum magno artificio a *Matth. Buchinger* sine pedibus & manibus nato, scriptum, cum Icone ejusdem. delin. & descr. in *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. III. Cap. XXII. pag. 76. Conf. *Bresl. Samml. von Natur- und Medicin-Geschichten* X. Vers. An. 1719. Mens. Octobr. Class. IV. Art. XII. pag. 504. Alios homines mancos a nativitate, & artificiosa quæque perpetrantes descr. *Jul. Casar Scaliger* de Subtilitat. Exerc. CCCXXXIV. pag. 1063. *Martin. Weindrichius* Commentar. de Monstris Cap. XXXVII. *Phil. Camerarius* Hor. subciv. Cent. I. Cap. XXXVII. *Mart. Zeilerus* Epist. Cent. VI. Epist. 100. *Paul. Zachius* in Quæst. Med. Legal. Lib. VII. T. I. Quæst. IX. §. 6. *Godofr. Voigtius* im Physicalisch. Zeit-Vertreib. Cent. II. Quæst. X. pag. 246. *Phil. Jacob. Sachs a Levenheim* b Gammarolog. Cap. XXI. §. 9. pag. 477. seqq. & *Bresl. Samml.* X. Vers. An. 1719. Mens. Oct. Class. IV. Art. XII. pag. 503. seqq. it. XI. Vers. An. 1720. Mens. Febr. Class. IV. Art. IX. pag. 200. seqq.
- W. 81. Micrographiæ specimen s. Catechismus parvus D. *Lutheri* in chartula pergamena, volam manus vix superante, consignatus. vid. *Ol. Wormius* Mus. Lib. IV. Cap. VI. pag. 387. *Mich. Bernb. Valentini* im Bedencken von Kunst- und Natural. Kamm. Cap. VI. pag. 52. sive in Ejusd. Mus. Museor. Part. I. in fine. Conf. *Homeri* Iliadem in nuce ap. *Plinium* Hist. Nat. Lib. XVII. Cap. XVI.

- W. 82. Micrographiæ Turcicæ volumen elegantissimum f. Alcoranus totus Arabicus XII. ulnarum, crumenæ sericæ inclusus. De caritate Alcorani vulgaris vid. *Ad. Olearii* Persianische Reise - Beschreib. Lib. V. Cap. XX. pag. 316. it. *Hans Jacob Breunings* Oriental. Reise I. Meer - Farth, Cap. XII. pag. 73. alicujus 10000. aureos nummos æstimati meminit *Erasm. Francisci* im ausländisch. Kunst - und Sitten Spiegel Sect. XVII. pag. 528. nostro similem descr. *Christ. Polycarp. Leporin* im Leben der Gelehrten in Teutsch Land Part. II. pag. 840.
- W. 83. Contractus matrimonialis Malaicus ita in longum porrectus.
- W. 84. Commeatus militaris Turcicus.
- W. 85. Epistola Persico idiomate exarata.
- W. 86. Libellus ex charta serica cum figuris & literis variis Sinicis a summo paginæ ad imum impressis. De modo imprimendi & scribendi ibidem, vid. *Job. Neubosii* Sinische Reise - Beschreib. Cap. II. pag. 223. it. Cap. III. pag. 236. seqq. *Ol. Wormii* Mus. Lib. IV. Cap. XII. pag. 381. it. *Erasm. Francisci* Kunst - und Sitten - Spieg. Lib. IV. Sect. IV. pag. 1243.
- W. 87. Panno serico intertextæ literæ Sinicæ ex chordis argentatis & inauratis.
- W. 88. Libellus parvus, simul charta lusoria.
- W. 89. Manuscriptum genealogicum curiosissimum Canum ab illustr. *Dn. Com. de S. sustentatorum*.
- W. 90. Concumbendi XXXV. diversa schemata in ære eleganter incisa cum explicatione, f. L' École de fille it. Aloisia Sigea sive *Job. Meursii* elegantis Latini Sermonis.
- W. 91. Generatio Papilionum & Erucarum coloribus eleganter ad vivum expressa a *Maria Sibylla Grassina* nata *Meriana* Pars Ima & IIda.
- W. 92. Medicorum Vratislaviensium, quotquot prodire, tabulis æneis expressæ, effigies.
- W. 93. Globus Ambraë perforatus f. Moschi magni pretii apud Turcas. vid. *Petr. della Valle* Reise - Beschreib. Part. IV. Send - Schreib. XI. pag. 189.
- W. 94. Capsella Tabaci, qua in Scotia utuntur molendini simul loco.
- W. 95. Capsella Tabaci elegantissima ex Cochlea f. Harpa *Rumphii*.

W. 96.

- W. 96. Hippocampus ex ligneo buxæo ad fumigandum Tabacum apratus.
- W. 97. Capsella Tabaci ex Lobo Brasiliiano maximo, argento obducta. Lobum del. & descr. *Car. Clusius* Exotic. Lib. III. Cap. I. pag. 60. *Job. de Laet* in Novo orbe f. Description. Indiæ Occidentalis Lib. XV. Cap. XI. pag. 569.
- W. 98. Capsellæ ex Nucibus Moschatae oblongis Malabaricis inodoris. Arbor. c. Nucibus del. & descr. ap. *Job. Jonstonum* in Histor. Natural. Arbor. & Frutic. Lib. III. Tab. LIII. pag. 160. in *Ephem. Nat. Curiosor.* Dec. II. An. IV. Obf. XXXI. pag. 83. prc. in *Mich. Bernb. Valentini* Ost-Indianischen Rapporten Tab. IV. pag. 83.
- W. 99. Atramenti Sinensis Tabula octangularis maxima, mire figurata, quo utuntur ad Sacra scribenda. vid. *Ol. Wormii* Mus. Lib. IV. Cap. X. pag. 376. *Erasm. Francisci* Ost - und West - Indis. Lust - Gart. Part. I. pag. 282. prc. *Job. Neubosii* Sinische - Reise pag. 241. & *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. I. Cap. VII. pag. 21.
- W. 100. Japonensis Atramenti Tabula longissima. accedit ad delin. ap. *Arnold. Montanum* in der Gefandtschaft an den Kayser zu Japan p. 323.
- W. 101. Atramentum tale Indiæ Occidentalis.
- W. 102. Imago Veneris in convexum elaborata ex Succino.
- W. 103. Culter cum forcipe per catenam, ita ut singulae ansulæ integræ sint, contiguæ, ex ligneo buxæo, ab homine cæco confectus. Miracula talia Cæcorum ex *Servio & Digheo* consignavit *Phil. Jac. Sachs a Levenheim* Gammarol. Cap. XXI. §. 10. pag. 480. multa quoque huc spectantia collegit *Gasp. Schottus* in Physica curiosa Lib. III. Cap. XXXIII. pag. 487. seqq. Sculptorem cæcum descripsit *Antonius Fureterius* in Dictionario universali Gallice scripto, quod excerpt. leg. in *Act. Erud. Lips.* Ann. 1690. Mens. Jul. pag. 326. Cæcum scribendi scientia præditum descr. *Job. Muys* in Podalirio redivivo pag. 37. seqq. it. *Job. Conrad. Peyerus* in Parergis Anatomicis & Medicis Parerg. IV. Virginem cæcam talem descr. *Gilbert Burnet* in Itinere per Helvetiam in Italiam & quasdam Germaniæ & Galliæ provincias Epist. II. in fine. Sculptorem Italum, qui cæcus statuas atque personas accurate delin. item ex cera imagines prototypo simillimas effigiavit, vid. *de Piles* Cours de Peinture par principes, it. *Lud. Phil. Thümmigs* merckwürdige Begebenheiten in der Natur Part. I. num. 7. pag. 50. seqq. Viros cæcos eruditione præclaros vid. in *Christiani Francisci Paulini* Zeit - kurtzender erbaul. Lust Part. III. Them. XLIX.

Rr

W. 104.

- W. 104. Corbis ex femine Melonum major & minor.
- W. 105. Sacculus ex argento artificiose paratus cum gemmis infitis.
- W. 106. Funis a Pseudo-Simsone disruptus & alia roboris, ut voluit, documenta, cum Icone ejusdem, descr. in *Unseren Samml. von Natur- und Med. Geschich.* I. Vers. An. 1717. Mens. Jul. Class. IV. Art. IX. pag. 82. seqq. prc. III. Vers. An. 1718. Mens. Mart. Art. VIII. Class. IV. pag. 822. V. Vers. An. 1718. Mens. August. Class. IV. Art. VIII. pag. 1511. seqq. XXV. Vers. An. 1723. Class. IV. Artic. XV. pag. 331. Conf. Curiöse Nachricht von starcken Leuren, sonderlich dem starcken Mann Eckenberg it. VIII. Vers. *Bresl. Samml.* An. 1719. Cl. IV. Art. XV. pag. 470. seqq. Alia de corporis insolito & verò robore collecta leg. ap. *Plinium* Hist. Nat. Lib. VII. Cap. XX. ap. *Gellium* Noct. Attic. Lib. XV. Cap. XVI. pag. m. 405. it. *Ephemerid. Natur. Curiosor.* Dec. I. An. IV. & V. Obs. CXLIV. pag. 151. Decur. II. An. X. in Appendic. pag. 58. it. ap. *Zeilerum* Theatr. Tragic. in Notis ad Histor. VI. pag. 192. seqq. & *Gasp. Schottum* in *Physica curios.* Lib. III. Cap. XXXVI. pag. 499.
- W. 107. 108. Urceus major & minor ex Terra Sigillata alba Gabelensi Bohemica cum sigillo. vid. *Besleri* Gozophylac. Rer. Natural. pag. 14. prc. *Bobust. Balbini* Miscell. Histor. Regn. Bohem. Lib. I. Cap. XLIX. pag. 114. Vasa alia ex Terra sigillata alba Meliteni vid. in *Erasmi. Francisci* Ost- und West-Ind. Lust Gart. Part. II. Tab. XLI. num. 5. pag. 1157.
- W. 109. Urnæ & Statuæ ex Terra sigillata rubra ejusdem loci.
- W. 110. Monticulus, cui vir, foeminaque nuda infidet, ex Terra Sigillata alba Goldbergensi Silesiæ.
- W. 111. Vasa majora & minora murrhina, rarioris notæ, Porcellana vulgo dicta, diversorum colorum & picturæ Sinensia & Japonica. Conficiendi modum vid. in *Ivan Gonzalez de Mendoza* Histoir. du Grand Rojaume de la Chine Lib. I. Cap. ult. in *Job. Hugon. Lintsbotti* Navigation. in Orient. Part. I. Cap. XXIII. in *Act. Philos. Soc. Reg. in Angl.* An. 1666. in *Erasmi. Francisci* Ost- und West- Indischen wie auch Sinesisch. Lust- Garten Part. II. pag. 1151. seqq. in *Athanas. Kircheri* China illustrata Part. IV. Cap. XI. pag. 208. in *Arnold. Montani* Gefandsch. an den Kayser zu Japan, pag. 393. seqq. in *Job. Neubosi* Sinischer Reise. Beschreib. pag. 95. seqq. in *Dionys. Kay* Beschreib. Chinæ Cap. X. pag. 305. adjecta *Ysbr. Ides* Reise nach China, in *Georg. Everh. Rumphii* Amboinsch. Raritat. Kamer Lib. III. Cap. XXIII. pag. 234. seqq. prc. *Journal des Scavans* Mens. Octob. 1717. pag. 399. 453. it. *Memoires de Trevoux* Ann. 1717. Mens. Jan. pag. 39. seqq. *Unsere Samml. von Nat. und Med. Geschicht.* II. Vers. Ann. 1717. Mens. Octobr. Class. V. Art. III. pag. 242. it.

- Observatio mea Ibidem* XXVI. Vers. An. 1723. Class. IV. Art. VII. pag. 428. seqq. Multa fabulosa de præparatione scrips. *Jul. Cæsar Scaliger* de Subtilitate Exercit. XCII. pag. 328. it. *Guido Pancirollus* de rebus deperditis Part. II. Tit. II. pag. 65. seqq.
- W. 112. Lychnuchus pensilis ex Vasculis murrhinis Orientalibus.
- W. 113. Vasa Sinensia & Delphensia rubra alia, argento obducta.
- W. 114. Lagenula murrhea tota cœrulea operculo argenteo clausa.
- W. 115. Vasa majora & minora Porcellanis similia, Clodoaldensia, Delphensia, Viennensia, Dresdensia, Berolinensia, Moravica & Vratislaviensia. vid. *Observatio mea in Bresl. Samml.* L. supr. c.
- W. 116. Vascula Porcellanica a *Preuslero* & *Pottengrubero* cum variis picturis per artem miniculatorem eleganter expressis. vid. *Observatio mea ibid.* it. *Leonb. Christ. Sturmii* Bau-Meister. Academie pag. 72. seqq. I. Tom. I. des Ritter-Platzes.
- W. 117. Vascula & capsellæ cinerei coloris Colonia Agrippinæ confecti.
- W. 118. Poculum ex Nuce Coccus de Maldiva argento inclusa. tale poculum del. & descr. *Garzias ab Horto* in *Aromatum Historia* Lib. I. Cap. XXVI. pag. 193. editionis quæ inter *Carol. Clusii* Opera prod.
- W. 119. Vascula & lagenæ ex alabaastro albo, descr. in *Mus. Calceolarian.* Sect. III. pag. 391.
- W. 120. Capsella perspicua ex tegumento Testudinis, argento munita & ornata.
- W. 121. Cistula Medica ex ligno Nucis Regiæ.
- W. 122. Cistula mirabilis structuræ tota ex vitro diversorum colorum & figurarum artificiose exstructa.
- W. 123. 124. Vascula ex Achate num. ij. mire variegata & striata.
- W. 125. 126. 127. Annuli ex Achate integro albo & subflavo confecti item alius ex Sardo.
- W. 128. Annulus totus aureus in Anglia confectus, in qua variæ flexuræ, quæ literas indicant.
- W. 129. Vasa majora & minora ex lapide serpentino. vid. *G. F. Mylii* Memorabil. Saxon. subterr. Part. I. Relat. IV. pag. 31. & 32.
- W. 130. 131. 132. Statuæ Herculis, Veneris & Saturni metallisatæ secundum exemplar antiquorum.

- W.133. Statuæ ex Terra argillacea rubra Delphenſi Batavorum.
 W.134. Pyramides ex terra colore albo & rubro variegata Maſſenſi Sileſiæ.
 W.135. Statua metalliſſoris eburnea monticulo ex mineris inſiſtens, lagenæ incluſa.
 W.136. Variæ eminenter exciſæ tabellæ ex ebore, item varia ſubtiliſſime tornata.
 W.137. Chriſtus cruci affixus ebori artiſcioſe inciſus.
 W.138. Pennæ ſcriptoriæ ex vitro cœruleo & albo.
 W.139. Sera cum clave, lentis magnitudinem vix æquans.
 W.140. Corbis ex ceraſi nucleo elaborata. deſcr. *Ol. Wormiæ* Muſ. Lib. IV. Cap. X. pag. 376.
 W.141. Corollæ ſ. Sphæruſæ precatoriæ cum appenſa Deipara, ſecundum Pontificios miraculoſa, cum catalogo miraculorum.
 W.142. Corollæ precatoriæ Turcicæ ibidem Theſſbich dictæ, ex ſuccino. deſcr. *Hans Jacob Breuning* Oriental. Reiſe II. Meer-F. Cap. IV. pag. 108. *Ol. Dapper* in Beſchreib. von Africa pag. 135. præ. *Thevenot* in Reiſen Part. I. Lib. I. Cap. XXXVII. pag. 68.
 W.143. Collare Hiſpanicum ex ſphæruſis nigris, gradiffimum odorem ſpargens.
 W.144. Collare ſculptum ex Ampelite Anglicana, provinciæ Staffordſhire. deſcr. in *Breſl. Samml.* XIX. Verſ. Ann. 1722. Menſ. Jan. Claſſ. IV. Art. III. pag. 53.
 W.145. Cochlearia num. XII. ex cochleis porcellanicis diverſimode maculatis & conchis margaritifervis parata Braſilienſium, cum manubriis argenteis inauratis. deſcr. *Georgius Martgravius* de Braſil. Region. & Indigenis Cap. VI. pag. 16.
 W.146. Baculus ex ligno Braſilienſi, qui ſimul fiſtula.
 W.147. Gladius magnete imbutus, qui unciam ferri tenet.
 W.148. Gladius percuſſorius ſerratus inſignis magnitudinis & artiſicii.
 W.149. Gladius Hiſpanicus longiſſimus ictorius.
 W.150. Collare ex conchinulis albis, pro ornatu Braſilienſibus. vid. *Rocheſort.* Beſchr. der Antill. Inſeln Cap. XIX. num. X. pag. 331.

- W.151. Linreum ex filiſ ſoliorum Aloës aculeatæ. vid. *Breſl. Samml.* von Natur- und Medicin- Geſchicht. XII. Verſ. An. 1720. Menſ. April. Claſſ. IV. Art. XI. pag. 456. it. XVI. Verſ. Ann. 1721. Menſ. April. Claſſ. IV. Art. VII. pag. 409.
 W.152. Pannus uno latere ruber, altero cœruleus.
 W.153. Capsella pro culicibus captandis. del. & deſcr. in *Mich. Bernh. Valentini* Muſ. Muſeor. Part. III. Cap. XXI. pag. 76.
 W.154. 155. 156. Tres Tabulæ cupreæ elegantiffime in convexum elaboratæ, repræſentantes Herculem cum Cerbero, Juſtitiâ & Parem ſe ſe invicem exoſculantes, item Virtutis formæque prævia.
 W.157. 158. Aſſerculi ex ſecamentis ligneis diverſicoloribus, item ex particulis per limam comminutis, & iterum agglutinatis, qui varias flexuras referunt.
 W.159. Inſtrumentum, pro ſecandis ſ. temperandis calamis ſcriptoriis.
 W.160. Chriſtus cruci affixus ex Sale cryſtallino formatus. vid. *Mich. Bernh. Valentini* Muſ. Muſeor. Part. I. Lib. I. Cap. IV. §. I. pag. 13.

ARTICVLVS II.

Inſtrumenta optica & alia.

- X.1. Microſcopium Anglicanum maximum ad modum illius, quod *Chriſt. Gottl. Hertelii* deſcripſ. ſub Titul. Microſcopium noviter inventum. Aliud invenit *Joſeph. Campanus* in Deſcr. Novi Microſcopii, aliud deſcr. *Job. Franc. Griendeliuſ* in Micrographia nova Obſerv. I. Microſcopiorum variorum conſtructiones vid. in *Job. Zahnii* Oculo artiſciali Teledioptrico Syntagm. III. Cap. I. II. III. & IV. pag. 524. - 559. it. in Appendice pag. 780. Authores alios, qui Micrographice inclaruerunt ſcriptis vel Microſcopia perita manu aut confeſcerunt aut deſcripſerunt, collegit *Philippus Bonannus* in Obſervationibus circa Viventia, quæ in rebus non viventibus reperiuntur, cum Micrographia curioſa; cui addendus *Chriſt. Gottl. Hertelii* vollſtändige Anvveifung zum Glaſs-Schleifen. Corpufcula, quæ exilitate ſua aciem viſus noſtri ſubterfugiant, armatis perluſtravit oculis *Henr. Powerus* in Obſervationibus Microſcopicis & *Robert Hooke* in Micrographia, it. *Ant. Leeuwenbakiuſ* in Anatomia ſ. Inter. rerum animatarum ope Microſcopiorum detect. quibus addend. ſupra allegatus *Griendeliuſ* L. C. Obſerv. II. - IIX. *Bonannus* L. C. it. *Job. Chriſtophoruſ Sturm* in Col-
 Rr 3 leg.

leg. Experimental. curios. Part. I. Tent. XV. pag. 146. Paradoxa de Microscopiis annotavit J. J. Becherus in der nährischen Weisheit und vveisen Narrheit Part. II. num. XXXVII. pag. 158.

- X. 2. Microscopium ex II. lentibus constans.
- X. 3. Microscopium ejusdem structuræ minimum.
- X. 4. Microscopium ex III. lentibus singularis structuræ.
- X. 5. Microscopium cum schematibus variis, ad ea amplificanda.
- X. 6. Microscopium globulare per aquam.
- X. 7. Microscopium ex unica lenticula vitrea.
- X. 8. Tubus opticus XII. pedes longus, per quem annulus Saturni & satellites ejus, itemque Jovis conspici possunt, cum variis vitreis orbibus imponendis. vid. *Christ. Hugenii Astroscopia compendiaría Tubi optici molimine liberata.*
- X. 9. Telescopium maximum ex quatuor lentibus constans. descr. *Job. Zahn* in oculo artificiali teledioptico Syntagm. III. Cap. VI. pag. 571. seqq.
- X. 10. Laterna Catoptro-Dioptrica, per quam figuræ, vivas superantes, repræsentantur. Modum conficiendi docuit id. *Zahn* L. C. Synt. V. Cap. V. pag. 726. seqq. *Job. Christoph. Sturmii* in Colleg. Experimental. Tentam. XVI. Phœn. II. fig. 80. p. 163. it. *Job. Cunr. Creilingius* in Diss. de Phœnomenis Laternæ Magicæ, & *Bonifacius Henric. Ebrengerus* in Diss. de Laternæ Magicæ augmento.
- X. 11. Camera obscura portatilis, non vulgaris structuræ, ad transferendas in chartam picturas quascunque, etiam a rei pictoriæ ignaris. conven. cum delineat. & descript. quam dedit *Sturmii* L. C. Tent. XVI. Phœn. I. fig. LXXIX. pag. 161. Alius inventionis descr. a *Marco Anton. Cella* in A& Erud. Lipsiens. An. 1687. Mens. Dec. pag. 701. delin. Tab. XI. De usu Cameræ obscuræ in delineandis objectis quibuscunque vid. *G. J. Gravesandii* Essais de Perspective in fine.
- X. 12. Camera obscura alia cum lente objectiva, & oculo ligneo, cuius ope in omnes partes converti potest, inclusa.
- X. 13. Tabulæ variæ catoptricæ, juxta leges opticas elaboratæ.
- X. 14. Speculum concavum causticum ex vitro. descr. *Mich. Bernb. Valentini* in Mus. Museor. Part. III. Cap. X. pag. 39. Aliud ex Papyro vid. in *unseren Samml. von Nat. und Med. Gesch.* IV. Vers. An. 1718. Mens. Maj. Class. V. Art.

- Art. VI. pag. 1121. ex Ligno *Ibidem* XVIII. Vers. An. 1721. Mens. Nov. Class. V. Art. I. pag. 544. Ex Glacie & Stramine in *Job. Joach. Becheri* Nârrisch. Weish. und Weis. Narrh. Sect. I. num. 49. pag. 92. Conf. *Hambergeri* Dissert. de Frigore Phœn. 85. it. de mirabili effectu *Henr. Oldenburgii* A& Soc. Reg. in Angl. An. 1665. Mens. Nov. pag. 73. seqq.
- X. 15. Vitrum convexum causticum. vid. *Unsere Samml. von Natur- und Med. Gesch.* IV. Vers. An. 1718. Mens. Maj. Class. V. Art. VI. pag. 1121. seqq. prc. XVIII. Vers. An. 1721. Mens. Nov. Class. V. Art. II. p. 545. seqq. Ex Glacie vid. id. *Becheri* L. C. Part. I. num. 49. pag. 91. Effecta vitri caustici singularia leg. in *A& Erud. Lips.* An. 1691. Mens. Nov. pag. 518. it. An. 1697. Mens. Sept. p. 414. ubi simul de magnis lentibus causticis: Historiam & Usum Lentium & Speculorum causticorum vid. in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* XVIII. Vers. An. 1721. Mens. Nov. Class. V. Art. II. pag. 545. seqq.
- X. 16. Globus causticus per aquam.
- X. 17. Speculum Anamorphicum concavum ad deformanda objecta. Machinam talem delin. & descript. *Jac. Leupoldus* in *A& Erud. Lips.* An. 1712. Mens. Aug. pag. 367.
- X. 18. Polyedrum s. vitrum polygonium. descr. in *Leonb. Christ. Sturmii* Mathesi compendiaría Part. IV. Multa huc spectantia s. de mixtione reflexionis & refractionis vid. *Ephem. Nat. Curios.* Dec. I. An. VI. & VII. sub finem.
- X. 19. Prisma triangulare crystallinum. vid. descr. in *Ol. Wormii* Mus. Libr. IV. Cap. VII. pag. 326. Modum conficiendi instrumenta optica docuit *Job. Christoph. Koblhans* in Tract. Optico: alia vero ad Opticen spectantia vid. in *Athab. Kircheri* Arte magna Lucis & Umbræ aliique.
- X. 20. Vitra tonantia s. Globuli vitrei fulminantes. vid. in *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. III. Cap. XVII. pag. 67.
- X. 21. Lacrymæ vitreæ serpentiformes.
- X. 22. Lacrymæ vitreæ aliæ. pecul. Tract. descr. *Italus* in Speculazione Fische sopra gli effetti que Vetri temperati, it. *Job. Jac. Bajerus* in Dissert. de Lacrymis vitreis. Conf. *Christoph. Meretti* Observat. s. *Job. Kunckelii* Art. Vitrarum Experimental. pag. 320. *Job. Christoph. Sturmii* Colleg. Curios. Experimental. Part. II. Tentam. VI. pag. 92. *Marci Marci* Philos. Veter. restitutam Part. V. Sect. I. Subsect. VIII. pag. 527. *Ephem. Nat. Curios.* Dec. II. An. VII. Obs. LXVI. pag. 115. *Mich. Bernb. Valentini* Mus. Museor. Part. III. Cap. XXVI. pag. 67. De mirabili effectu vid. id. *Ephem. Nat. Cur.* Cent. I. & II. Obs. XI. p. 50. it. *Franc. Redi* in Experiment. circa res diversas Naturales, in fine.
- X. 23. Crater diabeticus *Schotti* totus ex vitro. vid. *Papini* Inventa nova Hydragogica ex *Transact. Philos. Anglic.* Mens. Dec. An. 1685. pag. 1254. *Franc. Tertii*

Tertii de Lanis Magist. Nat. & Artis Tom.II. *Mariotte* Grundlehren der Hydrostatic und Hydraulic. *Georg. Alb. Hambergeri* Hydraulicam.

X. 24. Cyathus vitreus, per quem aer solummodo hauritur.

X. 25. Campana urinatoria. Talem delin. & descr. *Job. Christ. Sturmii* in Colleg. Experiment. Curios. Part.II. Tentam.I. pag.1.seqq. De Urinatoribus & Urinandi arte vid. *Melch. Sebizzi* Diss. Argentorat. publ. it. *Job. Joach. Becheri* Närrisch. Weish. und Weise Narrh. Part.I. num.25. pag.38. Aliam delin. & descr. *Thom. Bartholinus* in Act. Med. & Phil. Hafniens. Vol.IV. Observ. XXII. pag.62.

X. 26. Oculi artificiales vitrei, naturalibus similes.

X. 27. Barometron bicrurale minimum. del. & descr. in *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* XXI. Vers. An.1722. Mens. Sept. Class.V. Art.I. pag.343. seqq. aliud vid. XII. Vers. An.1720. Mens. Apr. Class.V. Art.IV. pag.471.

X. 28. Barometra varia. Usum Geometrico Physicum elegantiss. demonstr. *Job. Jac. Scheuchzerus* in der Natur-Geschichte. des Schweitzerl. Part.III. pag.161. De Causa ascensus & descensus in Barometro vid. *Bernhardin. Ramazinus* in Ephemerid. Barometricis Mutinensibus An.1694. it. *Laurent. Gohart* in Traët. Philosophico de Barometro, *Jacob. Placentinus* in Diss. de Barometr. Barometron singulare marinum a *Martino Hooke* inventum descr. *Edmund. Halley* in Act. Philosoph. Angl. An.1701. pag.789. Aliud orbiculare *ibid.* An.1666. Mens. Jun. pag.164. Aliud staticum L. C. Mens. Jul. pag.175. Observationes varias proposuit *Henr. Oldenburgius* in Act. Soc. Reg. in Angl. An.1666. Mens. Mart. pag.120. it. Mens. April. pag.137. Conf. *Franc. Tertii de Lanis* in Magister. Nat. & Artis T.II. Lib.VI. pag.282. seqq.

X. 29. Thermometra Florentina, Belgica, portatilia serpentina & alia. descr. & del. id. *Fr. Tertii de Lanis* L. C. T.II. Libr.VIII. pag.380. seqq. *Sturmii* L. supr. c. Part.II. Tent.IX. pag.164. *Job. Andr. Schmidius* Dissert. de Thermometris.

X. 30. Hygrometra varia, pertinet huc *Comiers d'Ambrum* l'Homme artificiel Anemoscope, ou Prophete physique du changement des temps, *Gorhoff. Teuberi* novum genus Hygrometri minutissimas aeris mutationes duplici modo ostendens, quod descr. & delin. in *Act. Erud. Lips.* An.1687. Mens. Febr. Tab. II. pag.76. it. An.1688. Mens. April. pag.179. it. *Frideric. Helfric. Liebscheidii* nova accessio ad Hygrometrum ex Chorda confici solitum *ibid.* pag.181. *D. Amon-ton* Hygrometron noviter inventum descr. & delin. *ibid.* pag.374. Tab. VII. *Job. Christoph. Sturmii* in Coll. Experim. s. curioso Part.I. Tent.XIV. pag.120. seqq. ubi plures simul citantur auctores.

X. 31. Quatuor Elementorum artificiosa representatio in vitro. descr.

scr. *Hier. Ambrosius Langenmantelius* in Ephem. Nat. Curios. Dec.II. An.VII. Obser. CCXXXII. pag.440.

X. 32. Siphon perpetuus ad jocum factus.

X. 33. Instrumenta varia Hydrostatica. vid. *Mariotte* in Grundlehren der Hydrostatic. und Hydraulic. it. *Sturmii* in Coll. Exp. Curios. Part.II. Tentam. IV. pag.58. seqq. Conf. *Rob. Boyle* Paradoxa Hydrostatica novis experimentis maximam partem Physicis & facilibus evicta.

X. 34. Libra accuratissima docimastica cum variis ponderibus.

X. 35. Instrumentum acusticum argenteum, pro aere ex aure sugendo. De cura per suctionem vid. *Jatrophilus Sincerus* in Unterweisung die Kranckheiten zu curiren pag.59. prc. *Christian. Theoph. Reusnerus* in Ephem. Nat. Curios. Cent.V. & VI. Conf. *Unsere Samml. von Natur- und Med. Gesch.* I. Vers. An.1717. Mens. Sept. Class.V. Art.X. num.11. pag.119. Multa huc spectantia, item alia instrumenta & tubas acusticas vid. in *Miscell. Nat. Curios.* Dec.I. An.I. Obs. XXXV. prc. in Scholio pag.112. in *Anton. Nuckii* Experimentis & Operationibus Chirurgicis Exper. XV. Conf. *Job. Christoph. Sturmii* Coll. Exp. Curios. Part.II. Tent.VIII. pag.152. *Nebem. Grew* in Mus. Soc. Reg. pag.359. De Tympano acustico *P. Sebast. Truchel* vid. *Bresl. Samml. von Nat. und Med. Gesch.* IV. Vers. An.1718. Mens. April. Class.V. Art.I. pag.1001. seqq.

X. 36. Machina Musculorum actiones stupendas in corpore animali illustrans. descr. & del. *Sturmii* in Coll. Exp. Curios. Part.II. Tent.XI. pag.187. seqq.

X. 37. Tubus stentoreus. descr. & del. itemq; Auctores collegit id. *Sturmii* L. C. Part.II. Tent.VIII. pag.142. seqq. quibus addendi *Job. Math. Hafsius* in Dissert. Phys. Math. de Tubis stentoreis. Varia experimenta instituit *Franc. Tert. de Lanis* in Magist. Nat. & Art. Tom.II. Lib.X. Cap.I. pag.421. seqq. *Athan. Kircherus* Phonurgia Lib.I. Sect. III. Cap. II. *Morlandi* Stenterophonicon Anglicanum singulare descr. *J. J. Becherus* in Närrisch. Weish. und Weis. Narrh. Part.I. num.18. pag.27.

X. 38. Agrimensor ex aurichalco, singularis inventionis.

X. 39. Laterna cum Lampade versatili.

X. 40. Tormenta bellica minora ex aere singularis inventionis, ad citissimam explosionem inventa. De rei Tormentariae variis tractationibus & ipsis tormentis vid. *Job. Furtenbachs* Büchsenmeister-Schule, Memoires d'Artillerie par le Sr. *Surery de S. Remy* Tom. II. -- *Casimir Simienowicz* vollkommene Geschütz-Feuer-Werck- und Büchsenmeysterey-Kunst, *Job. Brangii* künstliche Feuer-Wercke und Kriegs-Instrumenta: plures Authores collegit *Leonb. Christ. Sturmii* in der geöffneten Festung, s. im Ritter-Platz Tom.I. pag.136. seqq.

- X. 41. Instrumenta Anatomica & Chirurgica. del. & descr. *Job. Andr. a Cruce* in Chirurgia universali, *Fabritius ab Aquapendente* in der Wund-Artzney Part. II. in fine, prc. *Job. Scultetus* in Armamentario Chirurgio bipartito Part. I. Tab. I. - XXV. pag. 4. - 34.
- X. 42. Instrumenta Musica, Pyrobolica & Mechanica.

Classis II.

ARTICVLVS I.

- Y. 1. Series Imperatorum Romanorum a *Julio Casare* usque ad *Augustissimum Imperatorem CAROLVM VI. a Wermuthio CXCIX.* nummis expressa. vid. Catalogus ab eodem editus, prc. *Hubert. Goltzii* Thesaurus rei Antiquariæ, it. *Continuatio Caspari Gevartii a Julio Casare* usque ad *Ferdinandum III. Levini Hulsii* series Imperatorum Romanor. a *C. Jul. Caf. ad Rudolphum II.* ex priscis recentibusque Numismatibus. Conf. *Tb. Treteri* Imperatorum Romanorum effigies a *C. Jul. Casare* usque ad *Rudolphum* Imperat. Authores plures huc pertinentes colleg. *Leonb. Christ. Sturmius* im geöffneten Münstz-Cabinet pag. 184. seqq. f. im Ritter Platz Tom. I. Sect. II.
- Y. 2. Res gestæ *Leopoldi I. Josephi I. & CAROLI VI.* Augustissimorum Imperatorum ex nummis CCLX. vid. Historische Gedächtnis-Münzen, prc. Historiam Numismaticam *CAROLI VI.* Rom. Imper. publicatam a *Job. Jac. Moser* de Filsberg & Weyhlerberg.
- Y. 3. Series Pontificum Romanorum a tempore Concilii Constantiensis s. a *Martino V.* usque ad *Benedictum XIII.* num. LXXXXVII. descr. in *Dominici Tempesta*, Romani, Vitis Summor. Pontificum, a *C. J.* ad *Clementem VII.* Latino Italicoque sermone breviter conscripta, cum effigibus eorum ex nummis, & picturis excerptis, *Job. Bapt. de Cavalleriis* omnium Pontificum Romanorum Icon a *Sto Petro* ad *Clementem VIII.* additis singulorum insignibus, prc. evolvend. *Claud. du Molinet* in Histor. Summor. Pontificum a *Martino V.* usque ad Annum 1699. qui vel auctoritate publica vel privato genio in lucem prodire. Conf. *Job. Palatii* Gesta Pontificum Romanorum.
- Y. 4. Nummi Regni Hungariae, prc. in Coronationem & tristem interitum *Ludovici* Reg. Hungar. vid. *Job. Jac. Luckii* Sylloge Numismatum elegantior. pag. 62. it. *Teckelii & Ragotzkii* nummi.
- Y. 5. Collectio Nummorum Gallicanorum a *Ludovico XII.* usque ad *Ludovicum XV.* num. LXXVIII. vid. Medailles du Regne de Louis le Grand par l' Academie Royale des Medailles & des Inscript. it. *Menetrierii* Histoire de Roy

- Roy Louis le Grand, par les Medailles, Emblemes, Devises, Jettons, Incriptions, prc. Opus pretiosissimum, cui Tit. Medailles sur les principaux evenemens du Regne de Louis le Grand avec les explications Historiques, it. *Le Blanc* Traité Historique des Monnoies de France depuis le commencement de la Monarchie jusques a present.
- Y. 6. Anglicanorum ab *Eduardo VI.* usque ad *Georgium Ludovicum* num. CXLVIII. vid. *Bizot* Histoire Metallique de la Republique de Hollande, it. ejusdem Supplement a l' Histoire Metallique etc. prc. evolv. *Nicol. Chevallier* Histoire de *Guillaume III.* Roy de Angleterre par Medailles.
- Y. 7. Danicorum num. XLVIII. vid. *Job. Moleni & Thoma Bircherodii* Numismata Danorum, it. *Oligeri Jacobai* Museum Regium Hafniense.
- Y. 8. Svecicorum a *Christiano II.* s. *Christierno* usque ad *Ulricam Eleonoram & Regium Maritum Fridericum* in continua serie num. CV. vid. *Elias Brenner* in Thesauro nummorum Sveo-Gothorum XXX. annorum spatium collectorum s. a *Gustavo I.* ad *Carolus XII.* Conf. *Wilb. Ernest. Tenzelii* Monatl. Unterred. An. 1694. Mens. Januar. it. August. pag. 646. seqq.
- Y. 9. Polonicorum cum iis qui in coronationem & res gestas *Stanislae Leszczynsky* inventi num. XLVII.
- Y. 10. Borussiacorum, num. XXXVI. descr. *Dieteric. Kemmerichius* Diss. de Corona Borussiae *Friderico* a Deo data.
- Y. 11. Electoralium.
- Y. 12. Moscoviticorum.
- Y. 13. Reipublicæ Venetæ. vid. *Job. Palatii* Fasti Ducales Veneti.
- Y. 14. - - - Hollandia cum serie Gubernatorum, s. a *Duce de Alba & Guilielmo* Arausionensium Principe, usque ad *Guilielmum II.* postmodum Regem Angliæ num. LXVIII. vid. *Bizot* Histoire Metallique de la Republique de Hollande, it. *Cornel. Alkemade* gaude en zilvere Penningen der Graven en Gravinnen van Holland.
- Y. 15. Ducatus Silesia num. LVIII. vid. *Gothofr. Dewerdeck* in Silesia Numismatica.
- Y. 16. Metropolis Vratislavia num. XLVIII. vid. id. *Devverdeck* L. C. Libr. V. Cap. XII. XIII. XIV. pag. 781. seqq.
- Y. 17. Sacrorum & Profanorum num. LXXIV.
- Y. 18. In Jubilea & Inaugurationes Academiæ & Societatum num. LIV. vid. *Job. Petr. Ludwigs* Programma vom Jubel-Jahr, (unter den kleinen teutschen Schrifften.)
- Y. 19. In D. *Lutheri* Reformationem & Jubilæum Lutheranum An. 1617. cele-

celebratum num. XXXVIII. it. secunda vice An. 1717. num. LI.
vid. *Christian. Junckers* Ehren-Gedächtnis Lutheri, *Job. Jac. Luckii* Sylloge Numismatum recentiorum, it. *Ern. Sal. Cypriani* Theologisch-Historisch. Bericht vom andern Evangelischen Jubel-Jahr, Part. III.

Y. 20. Viros eruditos & artifices sistens supra C.

ARTICVLVS II.

Collectio Thalerorum cum Inscriptionibus notabilioribus & aliorum, ut:

Philippi Magnanimi Landgr. Hassiæ cum Inscr. Besser Land u. Lud verlorn, als en falschen aid geschworen, de anno 1552

Ejusd. cum Inscr. Was GOTT beschert, bleibt unerwehrt.

Ludovici Landgr. Hassiæ cum Inscr. Ich getraue GOTT in aller Noth, de An. 1588.

Mauritii Landgr. Hassiæ cum Inscr. Consilio & Virtute, de An. 1626.

Wilhelmi Landgr. Hassiæ cum Inscr. Uno volente humilis levabor, de An. 1627.

Ejusdem c. Inscr. Deo volente humilis levabor, cum arundinibus a ventis depresso, de An. 1630.

Ejusdem cum Inscr. Fata Consiliis potiora, de An. 1633.

Gustavi I. Regis Sveciæ, cum Inscr. Salvator mundi adjuva nos, de An. 1543.

Ejusdem cum Inscript. Omnis potestas a Deo est, de An. 1534.

Johannis III. Regis Svecor. cum Inscr. Deus Protector noster & Salvator Mundi salva nos, de An. 1576.

Caroli IX. Reg. Svec. c. Inscr. Jehovah solatium meum, & Salvator mundi salva nos, de An. 1610.

Gustavi Adolphi Reg. Svec. c. Inscr. Ein guter Hirt lästet sein Leben für die Schaffe, de An. 1633.

Ejusdem cum symbolo militari s. Inscr. GOTT mit uns.

Ejusdem c. Inscr. Dextera tua Domine percussit inimicum, de An. 1632.

Christina Regin. Svecor. c. Inscr. Salvator mundi salva nos, de An. 1645.

Caroli XII. Reg. Svec. c. Inscr. Collapsam fortiter restituit, s. in memoriam Tract. Altranstadiens. de An. 1709. *Fride-*

Friderici II. Regis Daniæ cum Inscr. Deus refugium & fiducia mea, de An. 1572.

Christiani IV. Reg. Dan. c. Inscr. Regna firmat pietas, it. Benedictio Domini divites facit, de An. 1624.

Comitum de *Mansfeld* cum verbis tegumento equi inscriptis: St. Georgius Patronus ora pro me, de An. 1523.

Gebb. Alberti & Phil. Com. de Mansfeld de An. 1538.

Davidis Com. de Mansf. c. Inscr. Bei GOTT ist Rat, und Thät, de An. 1613. (æstimatur, quia in his literis numerice simul latet verbum judicii s. JUDICIUM.)

Henrici Com. de Mansf. c. Inscr. Commisi Domino & ipse faciet.

Frider. Christophori Com. de Mansf. Geduldt in Unschuld, Trew ist Wildpret.

Johannis Georgii Com. de Mansf. c. Inscr. Fortiter & Constanter, de An. 1658.

Henrici Ducis Brunsvi- & Lüneburgensis c. Inscr. Justus non derelinquitur, de An. 1537.

Ejusdem cum Inscr. In GOTTes Gewalt, hab ichs gestalt, der hats gefügt, das mirs genügt.

Ejusdem c. Inscr. Non vidi justum derelictum.

Julii Duc. Brunsv. c. Inscr. Aliis inserviendo consumor, de An. 1586.

Ejusdem c. Inscr. Was hilfft den Augen Licht und Brill, der sich selbst nicht helfen und kennen will, de An. 1589.

Item in *Ejusd.* Obitu cum viro sylvestri, dextra candelam, sinistra arborem tenens, e dextra pendet cranium humanum, sub quo horologium & oculare, c. Inscr. Luctu publico, de An. 1589.

Henrici Julii cum Interitu Coræ & Inscr. Non recedet malum a Domino injusti & superbi, it. Dormiens conscientia sicut canis, it. Noli me tangere, de An. 1595.

Ejusdem cum Victoria leonem anterioribus pedibus capram tenentem coronans, c. Inscr. Huete dich für de Tadt, der Luegen wird wol Rad, de An. 1596. item: Tandem bona causa triumphat.

Ejusdem c. Inscr. Recte faciendo neminem timeas. Veritas stans erecta, ad pedes Calumnia & Mendacium, c. Inscr. Veritas vincit omnia, Calumniam Mendacium, de An. 1597.

Ejusdem, cum fascibus, quos leo & ursus custodiunt, c. Inscr. Unita durant, de An. 1599.

Ejusdem, Pelicanus pullis pectus aperiens, c. Inscr. Pro aris & focus, de An. 1599.

Ejusd. Bienen-oder Mücken-Thl. super Leonem aquila, circum apes, de An. 1599.

Ejusd. cum viro sylvestri, dextra arborem avulsam tenens, c. Inscr. Honestum pro patria, de An. 1611.

Christiani Duc. Brunsv. c. Inscr. Tout avec Dieu, it. Gottes Freund der Pf. Feind, de An. 1622. it. alius cum ense, quadrato sacerdotali infixo, cum eadem inscriptione.

Philippi Duc. Brunsv. c. Inscr. Gott giebt, Gott nimet.

Friderici Ulrici Duc. Brunsv. Peregrinator ad St. Jacob. Compostell. conchis collo & pectore circumd. dextra scipionem, sinistra librum tenens, & sub pedibus conchas habens, c. Inscr. Ut conchas auge nostra metalla Deus, de an. 1633.

Georgii Duc. Brunsv. cum Inscr. Auf Gott trawe ich, de an. 1638.

Augusti Duc. Brunsv. Thalerorum series cum campanis, de an. 1643. c. Inscript. Alles mit Bedacht.

Imo Campanæ deficit pistillus additis verbis: SIC. NISI. & litteris T. S. C. E. B. f. Tandem Sortientur Consilia Exitum Bonum.

In Ildo reperitur eadem signatura, cum verbis: UTL. SIC. NISI.

In Iltio solus adest pistillus cum Inscript. ex Apocalypf. Cap. XIII. vers. 10. Hic est patientia & fides Sanctorum, & verbo: SED.

In IVto & Vto adest campana cum pistillo, & Inscr. Tandem, it. litteris: E. W. A. I. D. I. R. five: Tandem ergo Wolfferbytum ab injustis detentoribus invite restituetur. M. VII. B. 13. 8, hoc est: Mense Septembre decimo tertio die, qui erat Mercurii; In altero M. VII. B. 14. 2. hoc est. Mense Septembri decimo quarto die, qui erat Jovis, f. evacuationis.

In VI. tres manus campanam trahunt, cum Inscr. NVntius PACIS EX SONO EJUS. it. Tandem Patientia victrix.

Ad hanc seriem ab aliquibus Vilms etiam numeratur cum Nave & Inscr. Jacta est alea, &: Alles mit Bedacht.

Ejusdem alius cum viro sylvestri & Inscr. Alles mit Bedacht, de an. 1655. *Frider-*

Friderici Duc. Brunsv. de an. 1637. & 1639. c. Inscr. Fried ernehrt, Unfried verzehrt.

Christiani Ludovici cum Inscr. Sincere & constanter, de an. 1668.

Electorum Saxoniae in continua serie, ut: *Friderici* Sapientis, *Johannis* Constantis, *Joh. Friderici* Magnanimi cum Inscr. Soli Deo Victoria, it. Parcere subjectis & debellare superbos, f. in Foedus Smalcaldicum. *Ejusdem* *Johannis* *Friderici* captivi cum Inscr. Natus Elector Saxoniae, de an. 1552. *Mauritii* de an. 1549. *Augusti* & quidem in Obitu de an. 1586. In *Christiani* I. obitu cum Inscr. Haud

timet mortem, qui vitam sperat, de an. 1591. *Christiani* II. de an. 1602. *Johannis* *Georgii* I. c. Inscr. Pro Lege & Grege, de an. 1619.

Ejusdem alius cum Inscr. Nomen Domini Turris fortissima, de an. 1613. In ejusdem Obitu alius f. de an. 1656. In Obitu *Magdalena Sibylla* uxor. *Joh. Georg* I. cum Inscr. Wie Gott will mir geschehe, de an. 1659.

Johannis *Georgii* II. cum Inscr. Deo & Patriæ, (Deo ad caudam, & caput equi positum) de An. 1657. In Obitu *Magdalena Sibylla* Uxor.

Joh. Georg II. c. Inscr. Sola spes mea, de An. 1687. In *Johannis* *Georgii* III. Obitu, de An. 1691. In Obitu *Anna Sophia* Uxor.

Joh. Georg III. c. Inscr. Deo duce portum invenit, de an. 1717.

Joh. Georg IV. c. Inscr. Qui male sentit, erit dismale cependus, de an. 1693. In *Ejusdem* obitu de an. 1694. *Friderici* *Augusti* cum post excessum *Josephi* I. Imperatoris Vicarius Imperii constituere-
tur de an. 1710.

Joh. Casimiri & *Joh. Ernesti* Duc. Saxon. c. Inscr. Fried ernehrt, Unfried verzehrt, de an. 1624.

Ejusd. c. Inscr. Gott besse die Zeit und Leut, de an. 1638.

Augusti Duc. Saxon. c. Inscr. In Gottes Segen, ist alles gelegen.

Bernhardi Duc. Saxon. c. Inscr. Deo duce, comite fortuna, de an. 1633.

Ejusdem cum Inscr. Salvator mundi adjuva nos, de an. 1633.

Henneb. & *Ilmenaviens.* c. Inscr. Tuetur & auget, de an. 1698.

Friderici Elector. Palat. cum Inscr. Herr nach deinen Willen, de an. 1567.

Geor-

- Georgii Johannis I.* Comit. Palatini c. Inscr. In via virtuti nulla via.
Ejusd. c. Inscr. Deo auspice, de an. 1588.
Friderici Elector. Palat. c. Inscr. Herr nach deinen Willen, de an. 1567.
Friderici IV. El. Pal. c. Inscr. Regier mich Herr nach deinem Worth, de an. 1610.
Wolffgangi Wilhelmi cum Inscr. In Deo mea consolatio, de an. 1624.
Caroli El. Pal. c. Inscr. Sustainente Deo, de an. 1681.
Rudolphi II. Comit. de Hohenlohe c. Inscr. Quis Deo resistat, de an. 1609.
Ludovici Gustavi Com. de Hohenl. c. Phoenice & Inscr. Ex flammis orior, de an. 1696.
Alberti El. Brand. c. Inscr. Si Deus pro nobis quis contra nos, de An. 1542.
Johannis Marchion. Brandenb. c. Inscr. In silentio & spe fortitudo, de An. 1545.
Georgii Wilhelmi El. Brand. c. Inscr. Im Anfang bedencke das Ende, de An. 1628.
Aquila cum duobus scutis, Brandenburg. & Wurtemb. cum Inscr. In memoriam domiductionis Brandenburg. Wurtemberg. In parte aversa Pars Zodiaci, in qua Sol in Leone, Venus in virgine, Inscr. Nunc sequitur, post hac semper comitatur euntem, de Ann. 1671.
Gebhardi Electoris Colonienf. c. Inscr. Tandem bona causa triumphat, de An. 1583.
Anselmi Francisci Archiepiscop. Moguntini, c. Inscr. Pax praevallet armis.
Comitum de Plauven c. Inscr. Vivit post funera virtus, de An. 1619.
In Memoriam Maximilianae Ricbt. Com. & Dom. de Plavia nat. Com. de Hardegg, cum corde, in cujus centro nomen JESU scriptum, quod a duabus manibus de caelo coronatur, c. Inscr. Quiescit ad Gloriam surrectura, de An. 1678.
Philippi Julii Ducis Pomeraniae, c. Inscr. Fata feren. fe. pari patientia palmam, de An. 1619.
Ejusd. c. Inscr. Sapientia non violentia.
Innocentii XI. Pontificis Max. Scudo s. Thal. c. Inscript. Dextra tua Domine percussit inimicum, de An. 1684.

Alexan-

- Alexandri IIX.* c. Inscr. Legione ad bellum sacrum instructa, 1691.
Innocentii XII. c. Inscr. Cogito cogitationes pacis, 1694.
Clementis XI. Fontis & Fori ornamentum.
Elisabetha Regin. Angliae c. Inscr. Posui Deum adiutorem meum.
Jacobi Reg. Scotiae c. Ense & Inscr. Pro me, si mereor, in me.
Oliv. Cromwellii, c. Inscr. Pax quaeritur bello, de An. 1658.
Parlaments - Thl. c. Inscr. God with us, s. Deus nobiscum, de An. 1653.
Caroli Emanuelis Duc. Sabaudiae c. Inscr. Omnia dat, qui justa negat.
Caroli I. Ducis Mantuae c. Inscr. Nec retrogradior, nec devio.
Caroli II. Duc. Mant. c. ead. Inscriptione.
Ferdinandi Duc. Mant. c. Inscr. Nihil isto triste recepto, de An. 1614.
Ulrici Duc. Megapol. c. Inscr. Omnes in manu Dei sumus, ipse bene faciet nobis.
Job. Alberti Duc. Megap. c. Inscr. Domine ne da inimicis verbi tui, de An. 1549. it.
Alberti Wallensteinii, de An. 1632.
Wladislai Regis Hungariae Thaler. cum equite, Matrem virginem hasta percutiente.
Johannis II. Reg. Hung. de An. 1565.
Gabrielis Princ. Transylvaniae *Achatii Barsai* c. Inscr. Deus providebit, s. in Obsidionem Cibiniensem, de An. 1611.
Guilielmi Ducis Jul. Cliv. & Berg. c. Inscr. In Deo spes mea.
Arma Minorum Slicensium *Stephani & Francisci* Comitum de Basan Thl. varii.
Friderici I. Ducis Siles. c. Inscr. Verbum Domini manet in aeternum, de An. 1541.
Christiani Duc. Siles. Lignic. Breg. & Wolav. Consilium Jehovah stabit, de An. 1661.
Job. Hussi Thalerus, cum ipsius Vaticinio: Centum revolutis annis respondebitis Deo & mihi.
D. Mart. Lutheri c. Inscr. Gottes Worth und Luthers Lehr, vergehet nun, und nimmermehr, de An. 1661.

Tt.

Ejusd.

Ejusdem cum Inscr. Verbum Domini manet in æternum, de An. 1617. It. Packe di Sathan du Interim; &: Dit is min leve Son, den s. gi horen.

Thoma Münsteri Thl. c. Inscr. Ein Godt, ein Gelove, eine Doepe, it. Dat Wort is Fleisch geworden, un wanet in uns; Et we nicht gebore is uit de Water u. Geist mag nic &c. de An. 1534.

Joh. van Leyden Thal.

Bernhardi Christophori van Galen, Episc. & Prin. Monaster. Thal. c. Inscr. Portector meus, & in ipso speravi, qui subdit populum meum sub me. Psalm. CXLIII. de An. 1661.

Ludovici Guntheri & Alberti Guntheri Comitum in Schwartzburg Thal. cum S. Martino.

Ludovici XIV. Regis Galliarum, non vulgaris signaturæ c. Inscr. Benedictio Domini divites facit.

In Fœdus *Helvetiorum*, ubi tres rustici armati deliberantes.

Ducatus Brema & Verda, c. Inscr. In Jehovah fors mea ipse, faciet, de An. 1660.

Maria Comit. de Jevr. cum Inscr. Dore God hebbe ick dit erholden, de An. 1561.

Ejusd. Vertrowe God, so werd he di uthelpen, de An. 1507.

Theodoli Episcopi Sedunensis de An. 1501. Episcopus genu flexus cum Infula, Pedit in dextra & gladio in sinistra ante Altare, in quo omnia inversa, sed ab Angelo restaurata, post diabolus cum campana, & Inscr. Exaudita est.

Erici Episc. Osnabrug. & Paderborn. c. Inscr. Verbum Domini manet in æternum, de An. 1542.

Johannis Abbatis Fuldensis c. Inscr. Fiat voluntas Domini perpetuo, de An. 1539.

Johannis Godefridi Episcop. Herbipol. c. Inscr. Nulla salus bello, pacem te poscimus omnes.

Antonii Comit. de Oldenburg c. Inscr. Dominus protector vitæ meæ, a quo trepidabo.

Alberti Comitis a Nassau, Weilb. & Saarbr. c. Inscr. Alles nach Gottes Willen, de An. 1592.

Civi-

Civitatis Constantiensis c. Inscr. Gott ist unser aller Heil und Hoffnung, de An. 1541.

Civit. Basileensis c. Inscr. Domine conserva nos in pace.

Domus Dei Curiensis c. Inscr. Conserva nos in pace.

Civit. Genevensis c. Inscr. Post tenebras Lux, de An. 1562.

Civit. Vratislaviensis cum Leone Bohemico & Inscr. Vicit Leo de tribu Juda, de An. 1543.

Civit. Lunenburgensis c. Inscr. Visitavit nos Oriens ex alto, de An. 1547.

Civ. Hamburgensis cum Matre Dei, sub qua urtica Stormar. & Inscr. Fiat mihi secundum verbum tuum.

Civ. Gedanensis c. Inscr. Defende nos Christe Salvator.

Civ. Thorunienensis c. Inscr. Fides & constantia per ignem probata, de An. 1629.

ARTICVLVS III.

Nummi quibusdam Regionibus proprii, vulgo: *Land- und Scheide-Müntzen* ex Auro, Argento, & Cupro a minimo ad maximum.

Z. 1. *IMPERATORIS* Augustissimi, ubi ex auro minimi, qui alias ex argento.

Z. 2. *Pontificis* Romani.

Z. 3. *Electoris* Moguntini.

Z. 4. - - - *Trevirensis.*

Z. 5. - - - *Coloniensis.*

Z. 6. - - - *Palatini.*

Z. 7. - - - *Bavarici.*

Z. 8. - - - *Saxonici.*

Z. 9. - - - *Brandenburgici.*

Z. 10. - - - *Brunsvigo-Lunenburgici; Clausthalii, Zellerfeldæ & Andreasbergæ* cusi.

Z. 11. *Ducatus Silesia.*

Z. 12. *Metropolis Vratislavia.*

Tt 2

Z. 13.

- Z. 13. Ducis *Stolbergensis*, aliorumque Principum, Statuum ac Civitatum Imperii.
 Z. 14. Regni *Hungariae*, prc. *Ragozianorum* ex auro, argento & cupro.
 Z. 15. - - - *Bohemiae*.
 Z. 16. - - - *Portugalliae*.
 Z. 17. - - - *Hispaniae*, Regni *Neapolitani* & Ducatus *Brabantiae*.
 Z. 18. - - - *Galliae*.
 Z. 19. - - - *Angliae*.
 Z. 20. - - - *Daniae*.
 Z. 21. - - - *Sveciae*, cum maximis cupreis quadratis, item minimis ejusdem valoris Ann. 1715. - 1719. s. tempore belli cufis. Delineationem horum Thalerorum cum Icone Regis *Sveciae Caroli XII.* publicavit *Hafniae Job. Georg. Hopfnerus* Academ. Typographus.
 Z. 22. Regni *Poloniae*, & Magni Ducatus *Lithuaniae*, cum iis in quibus **R.**

- Z. 23. - - - *Borussiae*.
 Z. 24. - - - *Sardiniae*.
 Z. 25. Reipublicae *Venetiae*.
 Z. 26. - - - *Ragusa*.
 Z. 27. - - - *Hollandiae*.
 Z. 28. Regni *Moscoviae* cum iis qui An. 1724. cusi.
 Z. 29. Regni *Turciae*. descr. *Hans Jac. Breuning* Oriental. Reise i. Meer - F. Cap. XXXI. pag. 97. it. *Thevenot* seiner Reisen Part. I. Lib. I. Cap. LXVIII. pag. 92.
 Z. 30. - - - *Aegypti* Maidin dicti ex argento, & Furles s. Bulbis ex cupro. descr. idem *Thevenot* L. C. Part. I. Lib. II. Cap. LXXXII. pag. 377.
 Z. 31. - - - *Persiae*. del. & descr. *Ad. Olearius* in Moscovitisch. und Persianisch. Reise - Besch. Lib. V. Cap. VI. pag. 294. it. *Petr. de Vale* Reise - Beschreib. Part. II. Send - Schreib. IV. pag. 86. *Thevenot* L. C. Part. II. Lib. II. Cap. VII. pag. 128.
 Z. 32. - - - *Magni Mogoris*. del. & descr. *Volquart Iversen* in Ost - Indianisch. Reise - Besch. Lib. IV. Cap. XII. pag. 161. *Job. de Laët* de Imperio Magni Mogolis s. India vera, pag. 141. *Job. Baptist. Tavernier* Reise - Beschreib. Part. III. *Thevenot*, L. C. Part. III. Lib. I. Cap. IX. pag. 34.

Z. 33.

- Z. 33. - - - *Sinensis* perforati ex cupro Petties s. Pithis, item alii ex argento globosi Tikal dicti. de quibus vid. *Ol. Wormius* Mus. Lib. IV. Cap. VI. pag. 360. Conf. *Job. Neubofii* Beschreib. des Reichs Sina pag. 105.
 Z. 34. Regni *Achinensis* perforati ex plumbo ibidem Cashs dicti. vid. *Wilhelm Dampiers* Reise um die Welt Part. II. Cap. VII. pag. 246. conf. Anonymi de Mirandis Sina & Europæ.
 Z. 35. Insularum *Philippinarum*, *Ambonensis* & *Nigritarum*. descr. *Job. Bapt. Tavernier* Reise - Besch. Part. II. pag. 219. & 223. del. & descr. *Rocheffort* in Beschreib. der Antillen Inf. Cap. XIX. pag. 332. *Ol. Dapper* in Beschreib. von Africa pag. 586. *Petr. Pomet* in Materialist. und Specerey - Händl. Part. II. Cap. XLIX. Tab. LXVI. Fig. 393. pag. 630.
 De Valore vid. Durchlauchtige Welt, it. *C. W. Staats - Geographie & Europäische Reisen*, prc. de Orientalium evolvend. *Job. Bapt. Tavernier* Reise - Beschreib. Part. I. Cap. XII. pag. 50. Part. II. pag. 217. it. Part. III. pag. 145. *Arnold. Montanus* Geländsch. an den Kayser zu Japan pag. 432. seqq. *Georg. Meißner* im Orientalisch. Indianisch. Kunst - und Lust - Gärten. Cap. XX. pag. 280. seqq. *Erasm. Francisci* im ausländischen Kunst - und Sitten - Spiegel Lib. II. Sect. XXXI. pag. 706. seqq. Conf. *Ad. Olearii* & aliorum Hodœpōrica supra allegata.

ARTICVLVS IV.

Nummi Singulares.

- *1. Nummus papyraceus obsidionis *Leidensis* XIV. asses tunc temporis æstimatus, cum Leone, gladium clypeumque ferens, cum Inscr. Pugno pro Patria. delin. & descr. *Job. Meursius* Athenarum Batavicarum Lib. I. Cap. XXII. it. *Bizot* Histoire Metallique de la Republique de Hollande, conf. *Ol. Wormii* Museum Lib. IV. Cap. VI. pag. 361.
 *2. Nummus, tempore obsidionis Insularum cufus, c. Inscr. Pro defensione Urbis & Patriæ, de an. 1708.
 *3. Nummus quadratus talis *Ulmenfis* c. Inscr. Da Pacem nobis Domine, de an. 1704.
 *4. Nummus talis s. tempore obsidionis *Gedani* cum Christo Salvatore & Inscr. Defende nos Christe Salvator, de an. 1577.
 *5. Item talis *Wismariensis*.
 *6. Regni *Galliae* Libra cuprea s. *Libre de France* ex necessitate an. 1719. cusa.

Tt 3

*7. Re-

- *7. Regni *Svecia* cuprei num. X. cum Planetis & varijs Inscriptio-
nibus f. i. Thaler Silffer - Münt.
- *8. Nummus aureus *Gustaphi Adolphi* Regis *Sveciæ*, cum signo Δ
& ϕ ex auro Chymico, uti creditur, paratus. vid. *Samuel. Reyherus*
in Descriptione aureorum & argenteorum quorundam nummorum ex metalli
Chymicis per transmutationem factorum, & ex eo *Wilhelm. Ernest. Tentzelius* Dia-
log. de re Literaria Sermones Germanico singulis mensibus hactenus publ. An.
1692. Mens. Maj. pag. 423. seqq. *Job. Francisc. Buddens* in Dissert. an Alchemi-
stæ sint in Republica tolerandi, num. I. pag. 48. *Mich. Bernk. Valentini* in Mus.
Museorum Part. II. Cap. XI. pag. 65. it. Miscell. *Natur. Curios.* An. I. Dec. I. Ob-
serv. XVII. pag. 65. seqq. *Rosini Lentilii* Parallelism. in Ephem. *Nat. Curiosor.*
Dec. III. An. III. pag. 111. *Historische Remarquen* An. 1702. pag. 382. seqq. Conf.
Valerii Bonvicini Lancis Peripat. Cap. XIII. *Job. Zwelfferi* Mantissam Spagiricam
Part. I. Cap. I. pag. 463. *Erasmi. Francisci* ausländ. Kunst- und Sitten- Spiegel
Lib. IV. Sect. I. pag. 1201. seqq. it. *Job. Joachim. Becheri* Oedip. Chymic.
pag. 185.
- *9. Nummus aureus talis alius *Gustavi Adolphi*.
- *10. Grossus Erfurtensis c. iisdem signis. vid. Ephem. *Natur. Curiosor.*
Dec. I. An. IV. & V. pag. 298. it. *Buddei* Diss. supra allegat. pag. 50. & 51.
num. 5.
- *11. Nummus maximus argenteus cum signis iisdem, Erfurti, in
Victoriam *Gustavi Adolphi* Lipsiensis cusus.
- *12. Nummus vulgaris XVII. crucigerorum (Kayserl. 17. Creut-
zer) cui *Fridericus Augustus* Rex Poloniarum Indici vestigia fortif-
sime impressit. De modo Regis ejusdem frangendi soleas ferreas clavos-
que vid. Ephem. *Natur. Curiosor.* Dec. III. An. IX. & X. Observ. XXXV. pag.
158. conven. quæ describ. *Ibidem* Dec. I. An. I. Observ. XCVIII. pag. 228. it.
Dec. II. An. X. in Append. pag. 58. Conf. *Job. Wierum* de Præstigiis Dæmonum
Lib. I. Cap. XVIII. pag. 90. & 92. it. *Martin. Zeilerum* in Theatr. Tragico &
quidem in notis ad Histor. VI. pag. 192. seqq. prc. *Casp. Schottum* Physic. curios.
Lib. III. Cap. XXXVI. pag. 499. seqq.
- *13. Nummus sacer dictus, uti a Pontifice Romano peregrinantibus
distribuitur.
- *14. Grossiculus eleemosynarius Lignicensis. vid. *Luce* Chronicon Part.
II. pag. 1199. *Henelii* Silesiograph. renovat. in Schol. Cap. VII. pag. 287. &
288. prc. *Godofr. Dewerdeck* Silesia Numismatica Scen. II. Cap. II. pag. 342.
- *15. Nummulus ex vase cupreo, a rustico confectus. Simile exem-
plum

- plum recenset *Job. Petr. Ludwig* in der Einleitung zu dem Teutschen Müntz-
Wesen mittler Zeiten pag. 58.
- *16. Nummi per negligentiam metalli cuforum notabiles.
- *17. Monetæ maximi nunc minimi valoris & pretii An. 1621. &
1622. in Bohemia, Silesia & Saxonia tempore æruscatorum, vul-
go, zur Kipper- und Wipper- Zeit, cusæ. vid. *Andr. Lampii* Feste
Bruth und Frucht der Kipper und Wipper, *Job. Opfelbachii* Wipper-Gevvinst,
Crescentii Steigers Wachtel- Gefang von Wipper, *Anonymi* jedermanns Jam-
mer- Klage, über die falsche Wipper- Waage, *Historische Remarquen* An. 1705.
pag. 42. *Godofred. Dewerdeck* Silesia Numismatica pag. 43. it. pag. 822. seqq. it.
Georg. Cass. Kirchmajerus Dissertat. de Denar. veter. Mutatione & adulterati
num. pœna, pag. 9. seqq.
- *18. Nummus magicis figuris insignitus, ex VII. metallorum mix-
tura. De iisevolvend. *Theophrastus Paracelsus* Libr. VII. Archidox.
- *19. Talisman ex ære literis Hebraicis totus inscriptus. del. & descr.
Leonb. Christ. Sturmius im geöffneten Ritter- Platz Part. I. Sect. II. pag.
85. - 88.
- *20. Talisman cum Leone & Planetarum characterumque va-
riorum consignatione, & Inscript. Sigillum Salomonis. vid. id. Rit-
ter- Platz L. C.
- *21. Talisman alius Hebraicus, cum nomine Jehovah, Elohim,
&c. vid. id. L. C. Multa de Talismanis ex *Jac. Gasserello*, *Petr. Petito*, *Chifle-
rio* ac alijs Scriptoribus offert *Carol. Cesar Baudelot de Dairval* in Traët. de uti-
litate peregrinandi gallico scripto, Tom. I.
- *22. Nummus cum capite galeato ex meris priapis formato.
- *23. 24. Nummus vulgo Rhodius f. Siclus Hebræorum postero-
rum temporum ex argento, item alius ex vitro in utroque la-
tere signatus. vid. *Ol. Wormius* Mus. Libr. IV. Cap. VI. pag. 361. Schema-
tismos Siclorum omnis generis vid. in *Athanas. Kircheri* Turri Babel Lib. III.
Cap. VI. pag. 161.
- *25. Florenus *Ernesti Augusti* Electoris Brunsvigo- Luneburgici, ubi
fissura instrumenti cuforii equo cornu imposuit.
- *26. Ejusd. alius cum singvine e naribus stillatitio.
- *27. Thalerus talis *Ludovici XIV.* Galliarum Regis.
- *28. Florenus ejusdem Regis, cum Lilio ad nares.

- *29. *Georgii Ludovici Filii Ernesti Augusti*, cum equo, cui pes alter deficit.
- *30. *Friderici Augusti* Regis Poloniarum, cum insigniis mire juxta se positis.
- *31. *Friderici Wilhelmi* Regis Borussiae, cum erinibus caudam anterieus formantibus, ex auro & argento, a minimo ad maximum.
- *32. Thalerus in quo CXX. Capita.
- *33. Nummi maximi moduli rotundi & quadrati in uno latere signati, qui in Hungaria, Transylvania, Saxonia & Silesia lucem adspexerunt.
- *34. Nummi varii Germanici in Moscovia aut cruce, aut St. Georgio Equite signati.
- *35. Nummus quadratus Norimbergæ, post Pacem Westphalicam cusus, vulgo der Stecken-Reiter-Pfennig. descr. & delin. in *Joh. Christoph. Wagenfeilii* de S. R. I. libera civitate Norimbergenfi Commentario Cap. XXI. it. in *Historischen Remarquen* Part. IV. pag. 65.

CATALOGUS AUCTORUM ET LIBRORUM ALLEGATORUM,

cum
Editionibus quibus usus sum.

A.

- Baldi Angeli Abbati* de admirabili Viperae natura & de mirificis ejusdem facultatibus. Urbini 1587. 4to.
- David. Abercrombii* Opuscula Medica. Londin. 1687. 12mo.
- Adami* Dissertatio de Ossæ ex corde cervi. Giesæ 4to.
- Joh. Agricola* Aumerungen über die Chymische Artzneyen *Joh. Poppii*; quæ cum annotationibus *Joh. Helffrici Junckens* prod. Norimberg. 1686. 4to.
- Georg. Agricola* de natura Fossilium. Witteberg. 1612. 8vo.
- Georg. Andr. Agricola* Versuch der Universal Vermehrung der Bäume. Ratisbonæ 1716. fol.
- Valentini Alberti* Dissert. de figuris variarum rerum in Lapidibus & speciatim Fossilibus Comitatus Mansfeldici. Lipsi. 1675. 4to.
- Alberti Magni* de virtutibus herbarum, lapidum & quorundam animalium Libellus, una cum aliis, Argentorat. 1637. 12mo.
- Bernh. Albini* Dissert. de Phosphoro liquido & solido. Francof. 1688. 4to.
- Petr. Albini* Meißnische Berg-Chronica. Dresd. 1590. fol.
- Ulyss. Aldrovandi* Ornithologiae h. e. de Avibus Histor. Libr. XII. f. de Avibus rapacibus. Bonon. 1599. fol.
- - - Ornithologiae Tom. II. f. de Avibus terrestribus mensæ inservientibus. Ibid. 1600. fol.
- - - Ornithologiae Tom. III. f. de Avibus aquaticis. Ibid. 1603. fol.
- - - de Animalibus exangvibus Libr. IV. nempe de mollibus, crustaceis, testaceis & zoophitis. Ibid. 1606. fol.
- - - de Piscibus Libr. V. Ibid. 1613. fol.
- - - de Animalibus insectis Libr. VII. Ibid. 1620. fol.
- - - de Quadrupedibus solidipedibus. Ibid. 1616. fol.
- - - Quadrupedum omnium Bisulcorum Historia. Ibid. 1613.
- - - Historia Serpentium & Draconum Libr. II. Ibid. 1640. fol.

Uu

- - - Mon

- - - Monstrorum Historia cum Paralipomenis omnium animalium. Ibid. 1642. fol.
 - - - Museum Metallicum, Ibid. 1648. fol.
Cornel. Alkemade gaude en zilvere Penningen der Graven en Gravinnen van Holland. Delft. 1700. fol.
Prosperi Alpini de Plantis exoticis. Venet. 1625. 4to.
Pauli Ammanni Manuductio ad Materiam Medicam, prod. una cum Enumeratione Plantar. Horti Medici Lipsiensis, Lipsiæ 1675. 8vo.
Georg. Andersen Orientalische Reisen, prod. una cum *Adami Olearii* Moscovitischer und Persianischer Reise-Beschreibung. Hamburg. 1696. fol.
Anonymi Curiose Nachricht von starcken Leuten, sonderlich dem starcken Mann Eckenberg. Francof. 1720. 4to.
Anonymi de Mirandus Sinæ & Europæ. Francof. 1615.
Anonymi Traittés des Barometres, Thermometres, & Hygrometres. Amstel. 1688. fol.
Anonymi Traittés del' Aiman. Amstel. 1687. 8vo.
Anonymi Catalogus Lapidum pretiosorum, Achatum, Onychum &c. ac omnis generis antiquæ suppelleçilis. Amstel. 1677. 12mo.
Anonymi Jedermanns Jammer-Klage über die falsche Wipper-Wage. 1621. 4to.
Anonymi la Sicilia in Prospettiva. Panormi 1708. 4to.
Aristotelis Opera Lugdun. 1590. fol.
Trogill. Arnkiel von der uhralten Mitternächtschen Wölckern Leben, Thaten, Begräbnissen. Hamburg. 1703. 4to.
Leonhardi Augustini de Gemmis & Sculpturis antiquis, a *Jac. Gronovio* in Latin. transl. Franequer. 1694. 4to.

B.

- Andrea Bacci* de Gemmis ac Lapidibus pretiosis eorumque viribus & usu. Francof. 1643. 8vo.
 - - - de Magna bestia ab Antiquis Alce germ. Elend vocato ejusque Vngulæ pro Epilepsia & consimilibus morbis abigendis, viribus & usu, ex Italico idiomate in Latin. convers. Stutgard. 1598. 8vo.
Georg. Baglivii Opera Medico-Præctica & Anatomica. Lugdun. 1710. 4to.
Joh. Jac. Bæjeri Oryctographia Norica. Norimb. 1708. 4to.
 - - - Dissert. de Lacrymis vitreis. Altorf. 1708. 4to.
 - - - Thesaurus Gemmarum affabre sculptarum descript. quem collegit *Joh. Martin.* ab Ebermayer. Norimb. 1720. fol.
Joh. Guil. Bæjeri Fossil. Diluv. universal. Monument.
Bobusl. Balbini Miscellan. Historic. Regni Bohemiæ. Prægæ 1679. fol.
Philip. Baldei Beschreibung der Ost-Indischen Risten Malabar, Coromandel und Zeylon. Amstel. 1672. fol.

Baltin

- Baltici maris* Nova Literaria. incep. an. 1698. & prod. in 4to.
Job. Conrad. Barchusen Pyrosophia. Lugd. Bat. 1698. 4to.
Caspar. Barlei Brasillanische Geschichte, unter 8-jähriger Regierung Fürstens Job. Moritz von Nassau. ed. German. Eleve 1659. 8vo.
Jacob. Barrelieri Plantæ per Galliam, Hispaniam & Italiam observatæ, & Iconibus æneis exhibitæ & editæ ab Anton. de Jussieu. Paris. 1714. fol.
Casp. Bartholini de Unicornu, s. Opuscula IV. singularia. Hafniæ 1628. 8vo.
 - - - de Lapide Nephritico. Hafn. 1627. 8vo.
Casp. Bartholini Th. fil. Exercitationes Miscellanæ varii argumenti, imprimis anatomici. Lugd. Bat. 1675. 8vo.
Erasmi Bartholini Experimenta Crystalli Islandici. Hafniæ 1670. 4to.
Thom. Bartholini Anatomie. Lugd. Bat. 1673. 8vo.
 - - - Epistolæ Medicinales. Hafn. 1663. 8vo.
 - - - Observationes novæ de Unicornu. Amstel. 1677. 12mo.
 - - - Acta Medica & Philosophica Hafniensia. Hafn. 1673. - 1680. 4to.
Carol. Casar Baudelot de Dairval de l'utilité des Voyages, s. de utilitate peregrinandi. Paris. 1686. 12mo.
Casp. Baubinus de Lapidis Bezzar Orientalis & Occidentalis ortu, natura, differentiis veroque usu. Basil. 1625. 8vo.
 - - - Nivæ & Theatri Botanici Basil. 1671. 4to.
Job. Baubini Historia Plantarum. Ebrodavi 1690. fol.
Ejardem Historia Fontis & Balnei Bolnensis, sive de Lapidibus metallicisque mira Naturæ artificio in ipsis terræ visceribus figuratis. Montisbelgard. 1598. 4to.
Joh. Laurent. Baushius de Cœruleo & Chrysocolle. Jenæ 1668. 8vo.
 - - - de Hæmatitide & Ætite. Lips. 1665. 8vo.
Andr. Bayeri Christlicher Bergmann und Bergmännischer Christ.
Joh. Joachim. Becheri Experimentum Chymicum novum, quo artificialis & instantanea Metallorum Generatio & Transmutatio ad oculum demonstratur. Francof. 1671. 8vo.
 - - - Physica Subterranea cum Specimine Becheriano Georg. Ernest. Stahlj. Lipsiæ 1703. 8vo.
 - - - Märtsche Weißheit und Weise Märtheit. 1706. 12mo.
Joh. Christoph. Becmanni Historia Orbis Terrarum Geographic. & Civil. 1673.
 - - - Historie des Fürstenthums Anhalt. Servest. 1710. fol.
 - - - Notitia Universitatis Francofurtanæ. Francof. ad Viard. 1707.
Georg. Henr. Behrens Hercynia curiosa. Nordhus. 1703. 4to.
Laurentii Begeri Thesaurus Brandenburgicus selectus, s. Gemmarum & Numismatum in Cimeliarchio Electorali Brandenburgico series. Colon. March. 1696. fol.
 - - - Thesaurus Palatinus Gemmarum & Numismatum. Heidelberg. 1685. fol.

U u z

Math.

- Math. Belli* Hungariae antiquae & novae Prodomus. Norimberg. 1623. fol.
Petr. Bellonii Observationes, una cum Clusi Exoticorum Libr. 1605. fol.
Barthol. Belli Descr. Anisi stellati.
Gothofr. Bergeri Diss. de Thermis Carolinis. Guelferbyti, an. 1709. 4to.
Berolinensis Regiae Societatis Miscellanea. Berol. 1710. 4to.
Andr. Bertholdi Terrae sigillatae nuper in Germania repertae vires atque virtutes admirandae, ejusque administrandae ac usurpandae ratio. Misniae 1583. 4to.
Christiani Berwardi Interpres Phraselogiae metallurgicae, annex. Erckeri Aul. Subter. 1703. fol.
Basil. Besleri Fasciculus rariorum. 1616.
 - - - *Herrus Eystedtenfis*. 1613. in fol. major.
Blanc Traité Historique des Monnoies de France depuis le commencement de la Monarchie, jusques a present. Paris. in 12mo.
Godefr. Bidloo Anatomia Humani corporis. Amstelod. 1685. in fol. major.
Joach. Billingerus de Bitumine & Ligno fossil. Altenburg. 1673. 8vo.
Ludovic. de Bils s. Bilsi Specimina Anatomica. Roterodam. 1663. 4to.
Job. Binhardi Thüringische Chronica.
Nic. Bionis Mathematische Werk-Schule. Francof. & Lips. 1712. 4to.
Thom. Bricberodii Numismata Danorum. Hafn. 1701. 4to.
Bizot Histoire Metallique de la Republique de Hollande. Amstel. 1690. 8vo, addito tertio Volum. s. Supplement. a l' Histoire Metallique &c.
Stephan. Blancardi Collect. Medic. Physic. Amstel. 8vo.
 - - - *Schouburg* der Rupfen, Wormen, Maden en vliegende Dierkens, s. Theatrum Erucarum, Vermium, Termitum, & quae ex his oriuntur bestiarum volatili-um. Amstelod. 1688. 8vo.
Nic. de Blegny le bon usage du Thé, du Caffé & du Chocolat, pour la preservation & pour la guerison des Maladies. Paris. 1687. 12mo.
 - - - *Zodiacus Medico-Gallicus* s. Miscellaneorum Medico-Physicorum Gallicorum. Genev. 1682. 4to.
Paul. Bocconis Museum Physicum Experimentale. 1697.
 - - - *Icones Plantarum rariorum Siciliae, Malae, Corsicae &c.* Amstel. 1697. 4to.
 - - - *Observationes naturales*, in quibus varia Medico-Physica & Botanica, Productiones item Naturales, diversi Phosphori, ignes subterranei Italiae aliaque curiosa continentur prod. Italico Idioma Bononiae 1684. 12mo. Germanic. sub Titul. Anmerkungen über natürliche Dinge Vratislav. 12mo.
Hermannii Boerhaave Index Plantarum quae in Horto Academico Lugduno-Batavo reperiuntur. Lugd. Batav. 1710. 8vo.
Anselm. Boetii de Boot Historia Gemmarum & Lapidum. Lugd. Batav. 1636. 8vo.
Philipp. Bonanni Numismatum Pontificum Romanorum, quae a tempore Martini V. vel

- vel autoritate publica, vel privato genio in lucem prodire, Romae 1699. fol.
 - - - *Recreatio mentis & oculi in Observatione animalium testaceorum Latin.* edit. pr. Romae 1684. 4to.
 - - - *Museum Kircherianum.* Romae 1709.
 - - - *Observationes circa viventes quae in rebus non viventibus reperiuntur cum Micrographia curiosa.* Romae 1691. 4to.
Theophil. Bonetti Medicina Septentrionalis collatitia. Genev. 1684. fol.
Job. Bontii Historia Naturalis & Medica Indiae Orientalis, prod. una cum Guil. Pisonis Histor. Nat. & Med. Indiae Oriental. Amstel. 1658. fol.
Job. Alphonsi Borelli Historia & Meteorologia incendii Aetnaei 1669.
Petr. Borelli Historia & Observationes Medico-Physicae. Francof. 1676. 8vo.
 - - - *Bibliotheca Chymica* s. Catalogus Librorum Philosophicorum Hermeticorum. Paris. 1654. 12mo.
Olai Borrichii Conspect. Chymic. illustrat. Hafniae 1697. 4to.
Wilb. Bosmanns Reise nach Guinea ed. Germ. Hamb. 1708. 8vo.
Bourdelot Recherches & Observations h. e. Judicium & Observations circa Viperas. Paris. 1671. 12mo.
Robert. Boyle Paradoxa Hydrostatica novis experimentis evicta: habetur Operum Sect. IV. quae Genevae 1677. in 4to prod.
 - - - *Experimenta de Coloribus* s. Operum Sect. IV.
 - - - *De Origine & Virtutibus Gemmarum* s. Operum in fine.
Michael Boyms Flora Sinensis. Viennae 1656. fol.
Adam. Brand Relation du Voyage de Mr. Everh. Isbrand de l'Emper. de la Chine. Amstel. 1699. 8vo.
Anton. Musa Brassavolus Examen omnium Simplicium quorum usus in publicis est Officinis. Lugdun. 1544. 8vo.
Eliae Brenneri Thesaurus Nummorum Sveo-Gothorum XXX. annorum spatio collectorum s. a Gustavo I. ad Carolum XII. Holmiae 1691. 4to.
Breslauischer Medicorum Sammlung von Natur- und Medicin-wie auch hierzu gehörigen Kunst- und Literatur-Geschichten. Vratisl. ab an. 1717. 4to.
Jac. Breunings Orientalische Reisen. Straßburg 1612. fol.
Jac. Breynii Prodomus fasciculi rariorum Plantarum Hollandiae. Gedani 1680.
Joh. Phil. Breynii Epistola de Melonibus petrefactis montis Carmel. Lips. 1722. 4to.
Aufgefangene Vtelse.
Eduard Brown Itinera in Hungariam, Bulgariam, Austriam, Carinthiam & Carnioliam, cum variis Observationibus Naturalibus & Politicis. Anglice 1673. 4to.
Frant. Ernest. Bruckmanni Historia naturalis Oolithi s. Ovariorum piscium & concharum in saxa mutatarum. Helmstad. 1621. 4to.
 - - - *de fabulosissima originis lapide Arachneolitho* Epistol. Wolfenbüttel 1622. 4to.
 U u 3 . . . de

- - - de Vulva marina & Concha Venerea. Brunswig. 1622. 4to.
 - - - Specimen botanicum exhibens fungos subterraneos, vulgo Tubera terræ. Helmstad. 1720. 4to.
Job. Frid. Buddei Dissert. an Alchemistæ sint in Republica tolerandi. Halæ Magd. 1702. 4to.
David. Sigism. Bütneri Rudera diluvii testes, s. Zeichen und Zeugen der Sündfluth, Insonderheit von denen im Quersurth'schen revier überschwemmten Thieren und Gewächsen. Lipsiæ 1710. 4to.
 - - - Coralliographia subterranea, s. Diss. de Coralliis, in specie de Lapide corneo. Lipsiæ 1714. 4to.
Job. Anton. Bumaldi Bibliotheca botanica s. Herbaristarum Scriptorum promota Synodia. Bonon. 1657. in 16mo.
Gilbert. Burneti Iter per Helvetiam in Italiam partesque quasdam Germaniæ & Galliæ, prod. Gallice Roterodami, editio Germanica vero Lipsiæ 1687. 12mo.
Tb. Burnetii Telluris Theoria sacra; Orbis nostri originem & mutationes generales, quas aut jam subiit, aut olim subiturus est, complectens: Libri duo posteriores de conflagratione mundi & de futuro rerum statu. Londin. 1689. 4to.
- C.
- Bernb. Cessi* Mineralogia. Lugdun. 1636. fol.
Francisci Calceolarii Museum Veronense. Veronæ 1625. fol.
Guilielm. Camdeni Britannia. Anglic. Londin. 1695. fol.
Joachim. Camerarii Patr. de Bolo Armenia & Terra Lemnia Observat. Norimberg. 1583. 8vo.
Philip. Camerarii Horæ subcivæ. Francof. 1615. 4to.
Jos. Campani Descriptio novi Microscopii. Romæ 1686.
Maurit. Anton. Capperi Prodromus Crystallographiæ. Lucern. 1723.
Hier. Cardanus de Subtilitate. Norimberg. 1550. fol.
Job. Sam. Carl Lapis Lydius Philosophico-Pyrotechnicus ad ossium fossilium Docimasiâ analytice demonstrandam. Francof. 1704. 8vo.
Job. Caroli de Carlowitz Anweisung zur wilden Baumzucht oder Wälder anzulegen. Lipsiæ 1713. fol.
Julii Casserii Placentini Tabulæ Anatomicae LXXVIII. cum Dan. Bucetii Tabulis XX. it. Adriani Spigellii Anatomia. Francof. ad Moen. 1656. 4to.
 - - - de Vocis Auditusque Organis Historia Anatomica. Vener. 1601. fol.
Petri Caselli Hortus Messanensis. 1640. 4to.
Job. Gottofr. Cave Diss. de Telo fulmineo. Lipsiæ 1706. 4to.
Job. Bapt. de Cavelleriis omnium Pontificum Romanorum Icones a Sto Petro ad Clementem VIII. additis singulorum insignibus. Romæ 1595. 8vo.
Mich. Angeli Causei de la Chauffe Romanum Museum sive Thesaurus eruditæ antiquitatis. Romæ 1690. fol.

- - - Gemmæ antiquæ delineatæ Italice Romæ an. 1700. 4to cum 200. fig. æn.
Moyse Charas continuatio novorum experimentorum circa Viperas, una cum Dissertat. de earum Veneno. Gallice, Parisiis 1671. 8vo.
Dominici Chabrai Stirpium Icones & Sciagraphia. Genev. 1677. fol.
Gualther. Charletoni Inquisitio Anatomico-Physica. Londin. 1665. 8vo.
Nicol. Chevallier Histoire de Guillaume Roy de Angleterre par Medailles. Amstelod. 1692. fol.
Job. Ciampini de incombustibili Lino s. Lapide Amianto ejusque filandi modo. Romæ 1691. 4to.
Guil. Clarck Historia Naturalis Nitri. Lond. 1675. 8vo.
Gabriel Clauderus de Tinctura Universalî. Altenb. 1678. 4to.
 - - - de Methodo Balsamandi. Altenb. 1679. 4to.
Caroli Clusii Exoticorum Libri X. prod. ex officina Plantiniana, Antwerp. 1605. fol.
 - - - Rariorum Stirpium per Pannoniam, Austriam & vicinas Provincias. Antwerp. 1583. 8vo.
 - - - Rariorum Plantarum Historia. Antwerp. 1601. fol.
Augerii Clui Calvee s. Dissert. de Lapide Nephritico. Rostoch. 1627. 12mo.
Baptist. Codronchii de Christiana & tuta medendi ratione. Bonon. 1629. 4to.
Job. Henr. Cobausen Lumen novum Phosphoris accensum, s. Exercitatio Physico-Chymica de Causa lucis in Phosphoris tam naturalibus quam artificialibus. Amstel. 1717. 8vo.
Job. Cornbachii Lib. de Homine. Marburg. 1620. 8vo.
Comiers d' Ambrun l'Homme artificiel Aneroscope ou Prophete physique du changement des Temps, Insertus Mercurio Gallico, Mens. Mart. 1683. pag. 164. seqq.
 - - - Traité des Phosphores s. Comierii Tractatus de Phosphoris, cum secreta ipsorum compositione; Exhibitus Mercurii Gallici Mens. Junio & Julio an. 1683.
Ludov. de Comitibus Elucidatio Metallorum & Metallicarum Naturæ Opum. Colon. 1665. 8vo.
Job. Commelini Rariorum Plantarum Horti Medici Amstelodamensis Descriptio & Icones. Amstel. 1697. fol.
 - - - Catalogus Plantarum Indigenarum Hollandiæ. Amstel. 1683.
Caspar. Commelini Flora Malabarica. Lugd. Bat. 1696.
Ludov. le Comte heutiges Sina. Francof. 1699. 12mo.
Herman. Conringii Dissert. de Sale Nitro & Alumine. Helmstad. 1678. 4to.
 - - - Dissert. de Terris. Helmst. 1678. 4to.
Jacob. Cornuti Canadensium Plantarum aliarumque nondum editarum Historia. Paris. 1635. 4to.
Joseph. a Costa de Natura Novi Orbis Lib. II. Colon. 1695. 8vo.
Christoph. a Costa Liber Aromatum, qui est Caroli Clusii Exoticor. Libr. IX, Antwerp 1605. fol.

- Casp. Crameri* Collegium Chymicum quinque Dissertationibus editum a Justo Vesti. Francof. & Lips. 1688. 4to.
Joh. Cunradi Crellingii Dissert. de Phœnomenis Laternæ Magicæ. Tubing. 1705. 4to.
Ludov. Christiani Crellii Diss. de Locustis non sine prodigio in Germania. Lips. 1693. 4to.
Balth. Thom. Creysmars Minerologia Montis Gigantei. 1662. 4to.
Oswaldi Crollii Basilica Chymica. Genev. 1658. 8vo.
Joh. Andr. a Cruce Chirurgia universalis. Vener. 1596. fol.
Ern. Sal. Cypriani Theologisch. Historischer Bericht vom andern Evangelischen Jubel. Fest. Gothæ 1719. fol.

D.

- Wilhelm. Dampiers* Reise um die Welt. ed. Germ. prod. Lips. 1702. 8vo.
 - - - Reise nach Neu-Holland, f. Pars. III. Francofurth. 1707. 8vo.
Ol. Dapperi Beschreibung von Africa. Amstel. 1670. fol.
 - - - Beschreibung von America. Amstel. 1673. fol.
Dedu de l'Amé des Plantes, Essay de Physique. Paris. 1682. 12mo.
Anton. Deusingii Dissert. de Unicornu & Lap. Bezaar. Grœning. 1659. 12mo.
 - - - Dissert. de Manna, Saccharo & Monocerote. Grœning. 1659. 12mo.
Gothofred. Dewerdeck Silesia Numismatica. Jaurov. 1711. 4to.
Isbrand. de Diemerbroeck Opera Medica & Anatomica. Ultraject. 1685. fol.
Joh. Henr. Dietzii Moxonagvolyia. f. Dissert. de Nuce Moschata. Gieß. Hasslor. 1681. 4to.
Kenelm. Digbii Dissert. de Plantarum Vegetatione, ex Anglico idioma, in Lat. transl. Amstel. 1663. 12mo.
Mich. Doringii de Medicina & Medicis adversus Jatromastigas & Pseudiatros Libr. II. Gieß. Hasslor. 1611. 8vo.
 - - - de Calculo Renum Epist. Ulmæ 1628. 4to. extat cum Gregor. Horstii Obs. Medicinal. pag. 418.
Hieron. Drexelii Aurifodina. Antverp. 1658. 16mo.
Francis. Dropé brevis & certa Methodus plantandi & in ordinem disponendi arbores fructiferas. Oxonii 1672.
Durchlauchtige Welt. Hamburg. 1704. 12mo.

E.

- Bonifacii Henrici Ehrenbergeri* Dissert. de Laternæ Magicæ augmento. Jenæ 1713. 4to.
Balthas. Ehrhbari Diss. de Belemnitis Svecicis. Lugd. Batav. 1724. 4to.
Joh. Sigism. Elsholtzii Observationes de Phosphoris. Berolin. 1681. 4to.
Christianus Encelius de Re Metallica, h. e. de origine, veritate & natura corporum Metallicorum, lapidum, gemmarum & altiarum, quæ ex fodinis eruantur, resum, ad Medicinæ usum deservientium Libr. III. Francof. 1557. 8vo.

- Job. Christian. Engelschalls* Beschreibung der Exulanten- und Berg-Stadt Johann-Georgen-Stadt. Lips. 1723. 4to.
Ephemerides Naturæ Curiosorum. prod. ab An. 1670. 4to.
Epiphanius Episcopus de XII. gemmis in veste Aaronis. Tiburi 1566. 8vo.
Thom. Erasmus de natura & ortu lapidis fabulosi; reperitur inter ej. varia Opuscula. Francof. 1590. fol.
Lazari Erckeri Aula subterranea ed. novis. Francof. ad Mœn. 1703. fol.
Joh. Christoph. Etneri ab Eiteritz oder des Getreuen Eckarts entlarffter Marckt-Schreyer und entlauffener Chymicus.

F.

- Job. Matth. Faber* de Pilæ marinæ Anatome, reperitur in Ephem. Natur. Curiosor. Dec. II. An. X. pag. 501. in fine.
Georg. Fabricii de Metallicis rebus; prod. cum *Agricola* de ortu & causis subterraneis. Wittemb. 1612. 8vo.
Hier. Fabricii ab Aquapendente Wund-Arheney. Norimberg. 1684. 4to.
Samuel Fabricii Cosmo Theoria Sacra.
Modestini Fachsen Probtier-Büchlein. Lips. 1689. 8vo.
Seg. Feuer der Scheide. Kunst.
Job. Bapt. Ferrarius Hesperidum f. de Malorum aureorum cultura & usu. Romæ 1646. fol.
 - - - de florum cultura. Rom. 1633. 4to.
Sichtelbergs ausführliche Beschreibung. Lips. 1716. 4to.
Flora Theatrum. 1622. fol.
Job. Forgeti artis signatæ designata fallacia. 1633. 8vo.
Phil. Sylvestr. du Four Traitez du Café, du Thé & du Chocolate. Paris. 1685. 12mo.
Erasmii Francisci Ost- und West-Indianischer Lust- und Staats-Garten. Norimb. 1668. fol.
 - - - Geschicht. Kunst. und Sitten-Spiegel ausländischer Völker. Norimb. 1670. fol.
Wolffg. Frantzii Historia Animalium cum Commentariis & Supplementis Observationum ex recentiori Historia Naturali opera *Joh. Cypriani*. Francof. & Lips. 1712. 4to.
Caroli du Fresne Historia Byzantina c. Tom. II. f. Descriptione urbis Constantinopolitanæ. Lut. Paris. 1680. fol.
Tilemann Frieße Münz-Spiegel.
Joh. Leonh. Frisch Beschreibung von allerley Insecten in Teutschland; nebst nützlichen Anmerkungen und nöthigen Abbildungen von diesen kriechenden und fliegenden inländischen Würmern. Berolin. 1720. 4to.
Ant. Furetiere Dictionaire universel. Hagæ Comit. & Roterodam. 1690. fol.

G.

- Jacobi Gaffarelli* Curiositates inaudita. Hamburg. 1676.
Thomæ Gage Reise-Beschreibung nach Neu-Spanien. Lips. 1693. 4to.
Job. Ludov. Gansii Historia Coralliorum. Francof. 1630. 12mo.
Christ. Fridr. Garmanni Oologia curiosa. Cygneæ 1691. 4to.
 - - - de Miraculis mortuorum. Dresd. & Lips. 1709. 4to.
Job. Daniel Geieri de montibus Conchiferis & Glossopetris Alzeiensibus. Francof. 1687. 4to.
Job. Gotthofr. Geilfusii de Terra sigillata Laubacensi. prod. una cum *Job. Georg. Liebknechts* Metamorphosi in mineram ferri mutati ligni. Gieß. & Francof. 1714. 8vo.
Auli Gellii Noctes Atticæ. Paris. 1585. 8vo.
Conrad. Gesneri Histor. Animalium Lib. V. qui est de Serpentium Natura. Tiguri 1587. fol.
 - - - Histor. Animal. qui est de Piscium & Aquatiliū Animantium natura. Francof. 1604. fol.
 - - - de Rerum fossilium, Lapidum & Gemmarum figuris. Tiguri 1565. 8vo.
 - - - Historia Insectorum Libellus, qui est de Scorpione. Tiguri 1587. fol.
Guil. Gilberti de Magnete Magneticisque Corporibus Physiologia nova. Londin. 1600. fol.
Job. Rudolphi Glauberi Furnum novum Philosophicum. Pragæ 1700. 8vo.
Laurent. Gobart Tract. Philosophicus de Barometro. Amstel. 1703. 12mo.
Severinus Gabelius de Succino cum Gesneri Rer. fossil. Libr. Tiguri 1565. 8vo.
Job. Gædarius de Insectis in methodum redactus cum notularum additione opera Mart. Listeri Londin. 1685. 8vo.
Hubert. Goltzii Thesaurus rei antiquariæ. Antwerp. 1644. & 1655. fol.
Gerard. Goris Mercurius Triumphator. Lugd. Bat. 1716. 8vo.
Gottwaldianum Museum. Gedan. 1714. 8vo.
G. J. Gravesandii Essais de Perspective; h. e. Tentamen Perspectivæ. Hagæ Comit. 1711. 12mo.
Casb. Henr. Grauvii Historische Beschreibung der alten Stadt und Grafschafft Rochsitz in Meissen. Lips. 1719. 4to.
Mar. Sibyll. Grassin nata Merana Metamorphosis Insectorum Surinamensium. Amstel. 1705. fol.
 - - - Raupen-Verwandlung und Blumen-Mahrung Pars I. Norimb. 1679. 4to, Pars II da 1683. ibid. in 4to.
Nebem. Grew Museum Societatis Regalis, Anglice. Londin. 1681. fol.
 - - - Anatomia Plantarum cum Idea Philosophicæ Historiæ de Plantis & variis lesionibus aliis. Lond. 1681. fol. in Lingv. Latin. translata ext. in Ephem. Nat. Curios. An. VIII.
 Job.

- Job. Francisci Griendelii* Micrographia nova, s. Nova & curiosa variorum minutorum Corporum, singularis cujusdam & noviter ab Autore inventi Microscopii ope adauktorum & miranda magnitudine repretentorum Descriptio, additis eor. figuris. Norimb. 1687. 4to.
Job. Jacob. Grossers Baseler Chronica. Basil. 1623. fol.
Job. Grænevelt Dissert. Lithologica variis Observationibus & figuris illustrata Londin. 1684. 8vo.
Herman. Grube de Ictu Tarantulæ & vi musices in ejus curatione Conjecturæ Physico-Medicæ. Francof. 1679. 8vo.
Dan. Grützmänni Dissert. de Avibus Paradisiacis harumque Rege. Jenæ 1667. 4to.
Andr. Gryphii de Mumia Vratislaviensi. 1662. 12mo.
Baldassaris Timai von Guldenklee Opera Medico-Practica, cum Præf. Rivini. Lips. 1715. 4to.
Dominici Guilielmi Meditationes Philosophicæ circa figuras Salium, Italice. Bonon. 1688. 4to.
 - - - Dissertationes de Principio Sulphureo. Venet. 1710. 8vo.

H.

- Math. Haly* Magnetismus magnus s. Contemplationes Metaphysicæ & Divinæ a consideratione Magnetis subnata. Lond. 1695. 8vo.
Georg. Albert. Hambergeri Hydraulica. Jenæ 1698. 4to.
Job. Ludov. Hannemanni scrutinium nigredinis posterorum Cham s. Æthiopum. Kiloni 1677. 4to.
 - - - Jason s. Catalogus testimoniorum veritatis Metamorphosin metallorum ignobiliorum in auro nativo præstantius asserens. Kiloni 1709. 4to.
Everb. Wilb. Happelii Theatrum exoticorum. Hamb. 1688. fol.
 - - - Relationes curiosæ. Hamburg. 1684. 4to.
Job. Math. Haffii Dissert. de Tubis stentoreis. Lipsiæ 1719. 4to.
Laubtmanns Beschreibung des Woldensteinischen warmen Bades. 1658.
Job. Jac. Harderi Diss. de Ægagropilis reper. in fine Ephem. Natur. Curiosor. Dec. II, An. I.
Phil. Jacob. Hartmanni succincta Succini Prussici Historia & Demonstratio. Berol. 1699. 4to.
Guil. Harveji de Generatione Animal. Amstel. 1651. 12mo.
Job. Paul. Hebenstreitii Dissert. de Locustis immenso agmine aerem nostrum implentibus & quid portendere putentur. Jenæ 1693. 4to.
Mich. Heberer von Bretten Ægyptiaca servitus, oder Beschreibung seiner Drey-jährigen Dienstbarkeit. Heidelberg. 1610. 4to.
Caroli Heidani Thesaurus Græcorum & Romanorum Numismatum, Inscriptionum,
 X x 2 Mar.

- Marmorum & Suppellestilis antiquariæ; Nec non Conchiliorum, Armorum
Coralliorum, Mineralium, Gemmarum, & Celaturarum plurimarumque rerum
pretiosarum. Lugd. Batav. 12mo.
- Ant. de Heide* Anatome Mytuli. Amstel. 1683. 8vo.
- Uldarici Heinsii* Diss. de Alce. Jenæ 1681. 4to.
- Joh. Bapt. Helmontii* Opera Francof. 1682. 4to.
- Joh. Frid. Helvetii* Vitulus aureus quem mundus adorât & orat, s. de rarissimo naturæ
miraculo transmutandi metalla. Amstel. 1667. 8vo.
- Christoph. Helwigs* Neu-angelegter curioser und zur edlen Medicin sehr-verfä-
ster Zither-Garten. 1704. 8vo.
- Georg. Andr. Helwingii* Lithographia Angerburica Pars I. prod. Regiomont. 1717.
4to, Pars altera Lipsi. 1720. 4to.
- Nic. Hennelii* Silesiographia renovata. Vratisl. 1704. 4to.
- Ludov. Hennepini* Descriptio Louisiana Gall. Paris. 1683. 12mo.
- Leonb. Dav. Hermannii* Maslographia. Bregæ 1711. 4to.
- Pauli Hermannii* Paradysus Batavus s. Descriptio rariorum Plantarum Lugd. Batav.
1705. 4to.
- Francisc. Hernandez* Historia Plantarum, Animalium & Mineralium Mexicanorum cum
Commentar. Fabri & Fabii. Romæ 1651. fol.
- Christ. Gottl. Hertelii* Microscopium noviter inventum. Lignitii 1712. 4to.
- - - vollständige Anweisung zum Glas-Schleiffen. Halæ Magd. 1716. 8vo.
- Joh. Ferd. Hertoldi* Tartaro-Mastix Moravia. Viennæ 1669. 8vo.
- Christiani Herzogs* Mumiographia Medica oder Bericht von Egyptischen Mumien.
Gothæ 1716. 8vo.
- Guil. Fabricii Hildani* Opera s. Observat. & Curation. Chirurgicæ Medic. Francof.
1646. fol.
- Historische Remarquen* der neuesten Sachen in Europa. Hamburg. ab An. 1699.-
1707. 4to.
- Wolff Heimhard von Hochbergs* Georgica curiosa s. Adlliches Land- und Feld-Leben.
Norimb. 1682.
- Hochstetteri* Dissert. de Lapid. fulminari. Altorff. 1701. 4to.
- Wolffg. Hoeseri* Hercules Medic. s. Locorum communium Liber. Norimberg.
1675. 4to.
- Frid. Hoffmanni* Observationes Physico-Chymicæ selectiores. Halæ Magdeburg.
1722. 4to.
- - - Diss. de Terebinthina. Hal. Magd. 1699. 4to.
- - - Dissert. Historiam Sacchari naturalem & Medic. exhibens. Halæ Magd.
1701. 4to.

- - - Propempticon Inaugurale, de Pane grossiori Westphalorum vulgo bon
pour Nickel, annexum Dissert. de Prudenti Medicamentorum applicatione in tem-
pore. Halæ Magdeb. 1695. 4to.
- - - Diss. de Nitro, ejus Natura & Ufu in Medicina. Halæ 1694. 4to.
- - - Dissert. de Carolinis Thermis. Halæ Magd. 1695. 4to.
- - - Beschreibung des Salz- & Wercks in Halle. Halæ Magdeb. 1708. 4to.
- Rob. Hoochii* Micrographia. Londini 1665. fol.
- Garzias ab Horto* Aromatum & Simplicium aliquot Medicamentorum apud Indos
nascentium Historia. Antwerp. 1579. 8vo.
- Benedict. Hopfferi* Dissert. de Chamæleontis victu aereo & mirabili inedia. Tubing.
1681. 4to.
- Joh. Henr. Hottingeri* Descript. Montium glacialium Helvetiæ, rep. in Ephem. Nat.
Curiosor. Dec. III. An. IX. & X. in Appendice.
- Christiani Hugenii* Astroscopia compendiaria tubi obtici molimine liberata. Hagæ
Comit. 1684. 4to.
- - - Tr. de Lumine, in quo explicantur, quæ ipsi in reflexione & refractione
Crystalli Islandicæ accidunt. Lugd. Batav. 1690. 4to.
- Levini Hulsi* Series Imperatorum Romanorum a C. Julio Cæsare ad Rudolphum II.
ex prisicis recentibusque Numismatibus. Francof. 1603. 8vo.

I.

- Oligeri Jacobai* Museum Regium Danic. Haffniæ 1696. fol.
- Ludov. Frid. Jacobi* Diss. de Terris Medicatis Silesiacis. Erfordia 1706. 4to.
- Tsbrant Ides* Reise nach China ed. German. Francof. 1707. 8vo.
- Pauli Jenisii* Annæbergæ Misnia urbis Historia. Dresda 1605. 4to.
- Casp. Gottbold. Jenischii* Diss. de Gemmis. Lipsiæ 1706. 4to.
- Ferrandi Imperati* Historia Naturalis. Colon. & Lipsiæ 1695. 4to.
- Josephi Indi* Navigationes. Basil. 1532. fol.
- Joh. Jonstoni* Tavmatographia Naturalis. Amstel. 1633. 12mo.
- - - de Serpentib. Francof. ad Moen. 1653. fol.
- - - de Piscibus & Cetis Lib. V. ibid. 1649. fol.
- - - de Insectis Lib. III. ibid. 1653. fol.
- - - de Exangvibus aquaticis Lib. IV. ibid. 1649. fol.
- - - de Quadrupedibus ibid. 1652. fol.
- - - de Arboribus Lib. X. ibid. 1662. fol.
- - - Notitia regni Mineralis. Lipsi. 1661. 12mo.
- Journal des Scavans*. Paris. ab an. 1665. 4to.
- Thom. Ittigii* Lucubrationes Academicæ de Montium Incendiis. Lipsi. 1671. 8vo.
- Volquart Iversen* Ost-Indianische Reise-Beschreibung, prod. cum Ad. Olearii Mosco-
witischer und Persianischer Reise-Beschreibung. Hamburg. 1696. fol.

Christiani Junckers Ehrens-Gedächtniß Lutheri. Schleusing. 1706. 8vo.

Joachim. Jungii Doxoscopia Physica. Hamburg. 1662. 4to.

K.

Engelberti Kämpferi Amoenitatum Exotico-Politico-Physico-Medicarum. Fascicul. V. Lemgovia 1712. 4to.

Dionys. Kao Beschreibung des Kaysertums China. prod. una cum Ysbrand. Ides Metse nach China. Francof. 1707. 8vo.

Dav. Kelneri Praxis Metallica curiosa. Nordhuf. 1701. 8vo.

Berg- und Salz- Wercks- Buch. Francof. 1702. 8vo.

Dieteric. Herm. Kemmerichii Dissert. de Corona Borussiae Friderico Regi & Electori a Deo data. Lipsiæ 1701. 4to.

Job. Kentmanni de Calculorum Genesi in corpore ac membris hominum. Tiguri 1565. 8vo.

Nomenclatura rerum fossilium. Tigur. 1565. 8vo.

Mart. Kergerus de Fermentatione. Wittemberg. 1663. 4to.

Frid. Gottl. Kettnerus de Mumiis Aegyptiacis. Lipsi. 1703. 8vo.

Job. Franc. Michael Khun Diff. de Alumine. Altorf. 1715. 4to.

Athanas. Kircheri Turris Babel s. Archontologia, quæ priscorum post diluvium hominum vita, mores rerumque gestarum magnitudo, secundo Turris Babel describitur. Amstel. 1679. fol.

Ars magna Lucis & Umbræ. Romæ 1646. fol.

Mundus Subterraneus. Amstel. 1665. fol.

Phonurgia nova. Campedon. 1673. fol.

Carol. Valent. Kirchmayers Rufus-Brunn oder Grapflcher Brunquell. Prag. 1718. 8vo.

Job. Georg. Kirchmayers Beschreibung des Waldes bey Düben, als ein Boden vieler unterirdischen Schätze. 1692. 4to.

Diff. de Araneis. Vittemb. 4to.

Dissert. de Denarij Veter. mutatione, it. de adulterat. num. poena. Vittemb. 1687. 4to.

Dissert. de Ignium miraculis locisque semper ardentibus singulatim de Carbone fossili. Vittemb. 1693. 4to.

Emanuel. Koenigii Regnum Minerale. Basil. 1686. 4to.

Regnum Vegetabile. noviss. editum Basil. 1688. 4to.

Job. Christoph. Koblhans Tractatus Opticus. Lipsi. 1663. 8vo.

Job. Sophronius Kozack de Sale Margaritarum. 1664. 4to.

Valentini Bräuteremanns Historisch-Medicinischs Regnum Minerale. 1716.

accurater Scheider und künstlicher Probtir. 1717.

Job. Kunkelii ars Vittraria experimentalis. Francof. 4to.

Job. Christ. Kundmanni s. Autoris Diff. de Regimine. Halle Magdeb. 1708. 4to.

--- 26.

Abhandlung vom Verstande des Menschen vor und nach dem Falle. prima edit. prod. Budissæ 1716. 8vo; 2da Vratislav. 1720. 8vo.

Conrad. Khunrath Medulla destillatorio & Medica. Hamb. 1638. 4to.

Friderici Küssneri Prodromus Agricola, Non. Agricola. in 4to.

Job. Wolffg. Künstels vom Salz der Metallen, insonderheit des Goldes und Quecksilbers. 1711. 4to.

L.

Friderici Lachmundi Oryctographia Hildesheimensis s. Admirandorum fossilium quæ in Tractu Hildesheimensi reperiuntur. Hildesheimii 1669. 4to.

Job. de Laët de Imperio Magni Mogolis s. India vera. Lugd. Batav. 1636. 16mo.

Novus Orbis s. Americae utriusque Descriptio. Lugd. Batav. 1633. fol.

de Gemmis & Lapidibus. Lugd. Batav. 1647. 8vo.

Andr. Lampii Feste Bruth und Frucht der Ripper und Wipper. Lipsi. 1721. 4to.

Lamy Dissertations sur l'Antimoine. Paris. 1682. 12mo.

Christian. Lange de Thermis Carolinis. Lipsi. 1653. 4to.

Christian Gottlieb Langes Rufus-Brunn. Hirschberg. 1720. 8vo.

Christiani Job. Langii Opera Medica Theoretico-Practica. Lipsiæ 1704. fol.

Carol. Nicol. Langii Historia Lapidum figuratarum Helvetiæ ejusque vicinæ. Vene- tiis 1708. 4to.

Methodus Testacea marina in suas debitas classes, genera & species distribuendi. Lucern. 1722. 4to.

Fr. Tertius de Lanis Magisterium Naturæ & Artis. Brixia 1684. fol.

Job. Lavzonius de Ballamione Cadaverum. Genuæ 1692. 12mo.

Job. Bapt. Latan Nouveaux Voyages aux Isles de l'Amérique. Paris. 1622. 8vo.

Guiliel. Laurembergii Historica Descriptio Aetis. Rostoch. 1627. 12mo.

Francisc. Leguat Reisen nach zweyen unbewohnten Ost-Indischen Inseln. Francof. 1709. 8vo.

Anton. de Leentwenboeck Epistol. ad Soc. Regiam Anglicam & alios illustres viros, seu Continuatio mirandorum Arcanorum Naturæ detectorum. Lugd. Batav. 1719. 4to.

Continuatio Epistolar. ad Regiam Societ. Londinensem datarum. Lugd. Bat. 1689. 4to.

Anatomia s. Interiora rerum cum animatarum tum inanimatarum ope & beneficio exquisitissimorum Microscopiorum detecta variisque experimentis demonstrata. Lugd. Bat. 1708. 4to.

Theophili Lehmanni Historischer Schau-Platz des Erzgebirgische-Melchnischen-Gransches.

Job. Jac. Leibnitz Bibliotheca Norimbergensis. 1674. 4to.

Lemery Traité de l'Antimoine. Paris. 1682. 12mo.

Lev. Lempii de Occultorum Naturæ miraculis. Francof. 1628. 12mo.

Rosini Lentilii Miscellanea Medico-Practica tripartita. Ulmæ 1698. 4to.

Job.

- Job. Leonis* Africani Africa Descriptio. Lugd. Bat. 1632. 16mo.
Camilli Leonardi Speculum Lapidum. Pisauri 1502. 4to.
Job. Frider. Leopoldi Relatio Epistolica de Itinere suo Svecico an. 1707. facto. Holmiae 1711. 8vo.
Chr. Polycarp. Leporini Leben der Gelehrten in Deutschland. Quedlinburg. 1721. 8vo.
Job. Lebrii Histor. Navigationis in Brasiliam. 1586. 8vo.
Job. Georg. Leuckfelds Historische Beschreibung vieler alten Blech- Münzen, Lipsiae 1721. 4to.
Andr. Libavii Singularia. Francof. ad Moen. 1601. 8vo.
 - - - Commentationes Metallicae. Francof. 1597. 4to.
Fortunius Licetus de Monstris. Amstel. 1665. 4to.
 - - - Lithosphorus s. de Lapide Bononiensi, lucem in se conceptam ab ambiente claro mox in tenebris mire conservante. Vtini 1640. 4to.
Job. Georgii Liebnechts Discursus de Diluvio maximo occasione inventi in mineram ferri mutati ligni. Giesla & Francof. 1712. 8vo.
 - - - Dissert. Epistolica de nonnullis Braeteatis Nummis Hassiacis. Helmstad. 1716. 4to.
Job. Hugon. Linschotti Navigatio in Orientem. Francof. 1599. fol.
Lipsiensium Acta Eruditorum. Lipsiae ab an. 1682. 4to.
Martini Listeri Historia Animalium Angliae. Londin. 1678. 4to.
 - - - Historia Conchiliorum, Londini 1685. fol. c. figuris ab Anna & Susanna Listeriis pict.
 - - - de Fontibus medicatis Angliae. Eboraci 1682. 8vo. & Lipsi. 1684.
Job. Henr. Lochneri rariora Musei Besleriani. 1716. fol.
Mich. Frid. Lochneri Commentatio de Ananasa s. Nuce Pineae Indica vulgo Pinhas. Norimb. 1716. 4to.
Christoph. Henr. Loeberus Beschreibung des Heuschreckens-Heers. Orlamund. 1694.
G. E. Löhneys Bericht von Berg-Werken. an. 1717. fol.
Job. Loselii Citrium pragnans. Regiomont. 1645. 4to.
Job. Petr. Lotichii Tr. Medico-Physiologicus de Casei nequitia. Francof. 1643. 8vo.
Job. Lowthorp Transactiones & Collectiones Philosophicae, usque ad finem an. 1700. in Epitomen redactae. Londin. 1705. 4to.
Job. Luca Chronicon Silesiae in 4to.
Job. Jac. Luckii Sylloge Numismatum elegant. Argentor. 1620. fol.
Jobi Ludolfi Historia Aethiopica. Francof. ad Moen. 1691. fol.
Job. Peer. Ludwig Einleitung zu dem Deutschen Münz-Wesen mittlerer Zeiten. Halle Magd. 1699. 8vo.
Eduar. Luidii Lithopilacii Britannici Ichnographia. Lipsiae 8vo.
Job. Jac. Lungershausen Dissertat. de Imitamentis Naturae. Jenae 1698. 4to.

Fabii

Fabii Columna Lyncei Annotat. in Nardi Anton. Reches Medic. Nov. Hispaniae, reperitur in fine Franc. Hernandez. Romae 1651. fol.

M.

- Job. Petr. Masseji* Historiar. Indicarum Libr. XVI. Col. Agrip. 1593. fol.
Olai Magni Historia Septentrionalis. Lugd. Batavor. 1645. 12mo.
Sim. Majoli Dies Caniculares. Mogunt. 1607. 4to.
Job. Dan. Majoris Bevölkertes Cymbrien. Ploenz 1692. fol.
 - - - de Planta monstruosa Gottorpiensi Slesvvig. 1665. 4to.
 - - - Vorstellung eillicher Kunst- und Naturalien-Cammern in America, Asia, Africa, und Grängen Europæ.
 - - - Dissert. de Cancris & Serpenti. petrefactis. Jenae 1664. 8vo.
 - - - Dissert. de Lacte Lunæ. Kiloni 1667. 4to.
 - - - Tract. de Marga Schlesvvig. 4to.
 - - - Americanische auf dem Schloß zu Gottorff an. 1668. blühende Aloë 1668. 4to.
Marcelli Malpighii Opera s. Anatome Plantarum. Londin. 1686. fol.
Job. Albr. von Mandelsloo Reise-Beschreibung, prod. una cum *Olearii* Moscovitischer und Persianischer Reise-Beschreib. Hamburg. 1696. fol.
Job. Jac. Mangeti Bibliotheca Anatomica. Genev. 1685. fol.
 - - - Bibliotheca Chemica curiosa. Genev. 1702. fol.
Job. Caspar. Mangoldi Materiae Medicae Idea nova. Basil. 1715. 8vo.
Marti Mappi Dissert. de Rosa de Jericho. Argentorat. 1700. 4to.
Marbodei Opus de Gemmarum, lapidum pretiosorum formis, natura ac viribus, cum Observat. Alardi. Colon. 1539.
Georg. Marcegravi Historia Brasil. prod. una cum *Guil. Pisonis* Hist. Nat. & Med. Brasil. Amstel. 1658. fol.
Marci Marci Philosophia vetus restituta. Pragae 1662. 4to.
Mariotte Grundlehren der Hydrostatick und Hydraulick, ex Gallica lingua in Germanicè translata. a D. Joh. Christoph. Meinig. Lipsiae 1723. 8vo.
Paul. Matth. Marpergers Rauffmanns-Magazin. Hamburg. 1708. 8vo.
Barthol. Marradeni Dialogus de Chocolata. Seviliae 1618.
Ludov. Ferd. Comiti de Marsigli Phosphorus mineralis. Lapis illuminabilis Bononiensis. Italice Lipsi. 1698. 4to.
Frid. Martens Spitzbergische oder Grönländische Reise-Beschreibung. Hamburg. 1675. 4to.
Martinier Reise in die Nordische Landschaften. Hamb. 1675. 4to.
Martini Martini Novus Atlas Sinensis. Amstel. 1655. fol.
Marrens Deutsche Material-Cammer. Norimb. 1687. 8vo.
Christoph. Maskii Dissert. de Metallofodinis Hartzgerodens. 1687. 4to.
Antonii a Massa Salis Anatomia. Vratisl. 8vo.

Y y

Job.

- Job. Maubesi* Sarepta. Norimb. 1587. fol.
Petr. Andr. Matthioli Commentar. in Dioscoridem. Venet. 1554. fol.
Dortous de Mayran Dissertat. sur la cause de la Lumiere des Phosphores & de Noctilques. Bordeaux 1717. 8vo.
Medailles sur les principaux evenemens du Regne de Louis le Grand avec les explications Historiques. Opus hoc pretiosissimum prod. Paris. 1702. in 4to maj.
Hier. Megiseri Deliciae Ordinum Equestrum.
Job. Henr. Meibomii Dissert. de Metallifodinis sylvæ Hercyniæ. Helmstad. 1680. 4to.
George Meisters Orientalisch-Indianischer Kunst-und Lust-Gärtner. Dresd. 1692. 4to.
Jacobi a Melle Historia Urnæ sepulchralis Sarmaticæ ad *Georg. Wolffg. Wedelium*. Jenæ 1679. 4to.
 - - - Epist. de Echinitis Wagricis ad Woodwardum. Lubec. 1718. 4to.
Christian Metzger von denen Erzhäburgischen Silber-Bergwerken. Lipsiæ an. 1682.
Apollonii Menabeni Tract. de Alce, & de ipsius partium in re Medica facultatibus. Colon. 1581. 8vo.
Juan Gonzalez de Mendoza Histoire du Grand Royaume de la Chine.
Menerrierii Histoire de Roy Louis le Grand, par les Medailles, Emblemes, Devises, Jettons, Inscriptions, ed. noviss. Parisiis s. potius ap. Batavos 1691. fol.
Christian. Menzelii Lapis Bononiensis in obscuro lucens, collatus cum Phosphoro Hermetico *Christiani Adolphi Baldini*. Bilefeld. 1675. 12mo.
Matb. Meriani Florilegium renovatum & auctum. Francof. 1641. fol.
Job. Meursii Athenæ Batavæ. Lugd. Batav. 1625. 4to.
Raymund. Mundereri Disquisitio de Chalcantio seu Viuriolo. August. Vindel. 1617. 4to.
Job. Frid. Miri Dissert. de novo Phosphoro athereo. Vitemb. 1716. 4to.
Claud. du Molinet Historiæ summorum Pontificum a Martino V. ad Innocentium XI. per eorum Numismata. Paris. 1678. fol. c. fig.
 - - - le Cabinet de la Bibliothèque de Sainte Genevieve. Paris 1692. in fol. maj.
Nic. Monardes de Lapide Bezaar, prod. una cum *Clusii* Exoticor. Libris. Antwerp. 1605. fol.
Monconys curiöle Reise-Beschreibung 1698. 4to.
Arnoldi Montani Gesandtschaft an unterschiedliche Käyser von Japan. Amstel. 1670. fol.
Job. Montani de Terra sigillata præ. Strigoniensi. Vratisl. 1610. 4to.
Job. Bapt. Montani Medicina universa. Francof. 1587. fol.
Josepb. Monti Catal. stirpium agri Bononiensis Prodrömus gramina ac ejusmodi affinia complectens. Bononiæ 1719. 4to.
Dan. Georg. Morbosi Epistol. de Metallorum transmutatione ad Langelortum, quæ habetur in Volumine Dissert. Academicar. Hamburg. 1699. 4to.
Robert. Morison Plantarum Umbelliferarum distributio nova. Oxonii 1672. in fol. maj.

Job.

- Job. Jac. Moseri* Hutoria Numismatica Caroli VI. Rom. Imperat. Aug. O. Max. 1725. fol.
Job. Muleni Numismata Danorum. Haffniæ 1670. 4to.
Job. Mulleri Dissert. de Tarantulis. 1676. 4to.
Job. Muys Padalirius redivivus. Lugd. Batav. 1586. 12mo.
Aur. Muntingii de Vera antiquorum herba Britannica. Amstel. 1681. 4to.
Historische Gedächtniß-Münzen. Norimb. ab an. 1700. - 1717. fol.
Gottf. Frid. Mülii Memorabilia Saxonæ subterraneæ, Pars Ima Lips. 1709. 4to. *Ibidem* 1718. 4to.

N.

- Job. Neubohs* Sina oder Gesandtschaft an den Tartarischen Cham und nunmehrigen Sinesischen Käyser. Amst. 1669. fol.
Casp. Neumannii Biga Difficultatum Physico-Sacrarum de Gemmis Urim & Thumim dictis, it. de cibo Samariæ obsesta. Vratisl. 1707. 4to.
Thom. Nicols Beschreibung der Edelgesteine. sammt deren Kräfften, Eigenschaften, Preiß und Wirth. ed. Germ. Hamburg. 1675. 8vo.
Job. Euseb. Nurembergii Histor. Naturæ maxime peregrinæ. Antwerp. 1635. fol.
 - - - de miris & miraculosis Naturis in terra Hebræis promissa. Antwerp. 1635. fol.
Anton. Nuckii Operationes & Experimenta Chirurgica. Lugd. Bat. 1692. 8vo.

O.

- Job. Frid. Ochs* Diss. de Sangvine Draconis. Altorff. 1712. 4to.
Henr. Oldenburgii Act. Philosophica Societ. Reg. in Anglia. Lips. 1675. 4to.
Adami Olearii Gottorpische Kunst-Kammer. Slesvig. 1674. 4to.
 - - - Moscovitische und Persiantische Reise-Beschreibung. Hamburg. 1696. fol.
Christoph. Olearii Itagoge ad Nummophylacium Bracteatorum. Jenæ 1694. 4to.
Job. Oppelbachii Wipper Gewinste. Lipsiæ 1621. 4to.
Job. Christoph. Ortelob de Prælagis Locustarum incertis & falsis. Lipsiæ 1713. 4to.
Wilb. & Orville Catalogus van een Uytmundend Kabinet. bestaande in Hoorns, Schelpen en raare ZeeGevvassen, schoone Agate, Carneolynen, Boom en andere Edele Gestentens. Amstel. 1622. 8vo.

P.

- Job. Palatii* gesta Potificum Romanorum. Venetiis 1687. - 1690. fol.
Guido Pancirollus de rebus deperditis. Francof. 1660. 4to.
Math. Parisi Opera. Paris. 1582. fol.
Partheus Ost. Indianische Kriegs-Dienste.
Carolus Patinus de Turcis. 1663. 4to.
 - - - Familæ Romanæ in antiquis Numismatibus ab Urbe condita ad tempus

Y y 2

D. A

- D. Augusti ex Bibliotheca Fulvii Ursini cum adjunctis Antonii Augustini Episcopi Herdensis. Paris 1673. fol.
- Philipp. Pauci f. *Peu* Praxis subveniendi Parturientibus Gallice. Paris 1694. 8vo.
- Simon. Pauli Quadripartitum Botanicum. Francof. ad Moen. 1708. 4to.
- Christ. Francisc. Paullini Zeitf. f. r. g. e. d. e. r. b. a. u. f. i. c. h. e. Lust. Norimb. 1695. 8vo.
- - - Philosophische Lust-Stunden. Francof. 1707. 8vo.
- - - *Μοσχοναγογία* f. Nucis Moschatae curiosa Descriptio Historico-Physico-Medica. Francof. & Lipsiae 1704. 8vo.
- Job. Nicol. Pecklini Observationes Physico-Medicae. Hamburg. 1691. 4to.
- - - de habitu & colore Aethiopum. Kilon. 1677. 8vo.
- - - Theophilus Bibaculus f. de Potu Thea Dialogus. Francof. 1684. 4to.
- Christian. Person Tract. vom Kochtger Steine Mayck.
- Petivers. Gaze. phylacium Naturae & Artis. Londin.
- Job. Georg. Polshoferi Tyrocinium Chymicum. Witteberg.
- Job. Conr. Peyerii Parerga Anatomica & Medica. Amstel. 1682. 8vo.
- Philippi a St. Trinitate Itinerarium Indiae Orientalis. Lugdun. 1649.
- Phil. Pigafetta Regni Africani Descriptio, olim ex Edoardi Lopez acroamatis Lingua Italica excerpta, nunc Latio sermone donata ab August. Cassiodoro Reinio. Francof. 1598. fol.
- De Piles Cours de Peinture par principes. Paris. 1708. 12mo.
- Math. Zachar. Pillingii de Bitumine & Ligno bituminoso. Altenb. 1674. 8vo.
- Guilielm. Pisonis Historia Natural. & Medica Indiae Occidentalis. Amstel. 1658. fol.
- Francisc. Placentia Mare Aegeum redivivum f. Chorographia Archipelagi. Mutinae 1688. 4to.
- Jacobi Placentini de Barometro Dissert. II. Patavii 1711. 12mo.
- Job. Za. bar. Platneri Diss. de Generatione Metallorum. Lipsiae 1697. 4to.
- C. Plinii Historia Naturalis.
- Caroli Plümerii Descriptio Plantarum Americae, una cum earum Iconibus, Gallice. Lps. Paris. 1693. in fol. maj.
- Rob. Ploot Histor. Natural. Oxford.
- Dein. Pluckner Phytographia. Pars Ima. Londin. 1691. 4to. Pars IIda ibidem 1692. fol.
- Petr. Pomer Materialist und Spezeren. Hb. dler. Lips. 1717. fol.
- Job. Baptist. Porzi Phytognomica. Francof. 1608. 8vo.
- Petr. Poterii Pharmacopoea Spagirica. Colon. 1624. 12mo.
- Henric. Poweri Observationes Microscopicae. Lond. 1665.
- Job. Baptist. Prodomai Philosophia mentis & sensuum Physic. particul. R.
- Job. Raji Methodus Plantarum emendata & aucta. Londini 1703. 8vo.
- - - de Dissolut. & mutat. mundi ed. German.

- - - Histor. Plantarum. Londini ab An. 1682. 1688. Tom. III. prod. 1704. fol.
- Bernb. Ramazzini Ephemerides Barometrice Meteorologicae An. 1694. una cum Disquisitione causae ascensus & descensus in Terricelliana f. l. a. Murina 1695. 8vo. non. 1710. 12mo.
- Vien. eröffnetes Karitäten-Cabinet. Hamburg. 1707. 8vo.
- Theophil. R. synodus de Cadaverum Incorruptibilitate. Aven. 1665. 8vo.
- Adam. Rechenbergii Dissert. de Hermundurorum Metallurgia argentaria oder vom Erzg. Gehirgischen Silber-Berg-Weiss. Lipsiae 1680. 4to.
- Nard. Ant. Rechi de Animalibus Nova Hispania. Roma 1651. fol.
- Franc. Redi Experimenta circa res diversas naturales, speciatim illas quae ex Indiis adferuntur. Antileodami 1675. 12mo.
- Gasp. a Rej. Campus Elvius iucundus in Quaesitionum. Francof. 1670. 4to.
- Jacob. Frid. Reimanni Versuch einer Einleitung in die Historiam Literariam Hala Magd. 1708. 1713. 8vo.
- Job. Reiskii Commentatio Physicae & Historicae de Glossopetris Lunenburgensibus. Lipsiae 1684. 4to.
- Historische Remarquen der neuesten Zeiten in Europa. Hamburg. ab An. 1699. 1707. 4to.
- Sinceri Regii Golbene Quelle der Natur und Kunst. Vratisl. 1711. 8vo.
- Erhard. Reuschii Capita Deorum & Illustrum hominum in Gemmis, quae studio collegit Job. Mart. Ebermayer. Francof. & Lips. 1721. fol.
- Samuel. Reyheri Dissert. de Nummis quibusdam ex metallo Chymico factis. Kiloni 1692. 4to.
- Henr. van Rheede Hortus Medicus Malabaricus. prod. XII. Tom. cum fig. Amstel. 1678. 1693. fol.
- Job. Luc. Rhiem Diss. de Ebore fossili. Alcorff. 1682. 4to.
- Godofr. Rhonii Epistol. de Studio rei numariae Silesiacae & exercitatio de Numis Episcopalis Johannis Vratislaviensibus. Vratisl. 1693. 4to.
- Vidi Riedlini Linea Medica. August. Vindel. 1698. 8vo.
- Petr. Rivaliez Observat. Medico-Practicae. Nemaus. 1683.
- August. Quirini Rivini Introductio generalis in rem Herbariam. Lipsiae 1690. fol. maj.
- - - Ordo Plantarum quae sunt flore irregulari tetrapetalo. Lips. 1691. fol.
- - - Dissertationes Medicae. Lips. 1710. 4to.
- Job. August. Rivini f. Diss. de Terris Medicinalibus. Lipsiae 1723. 4to.
- De Roederi Beschreibung der Antillen-Insula in America. ed. German. Francof. 1668. 12mo.
- Balibaf. Rostleri Speculum Metallurgiae politissima oder hellpolirter Berg-Spiegel. Dresda 1700. fol.

- Guerner. Roissii* Dissertationes Chymicae. Jenæ 1679. 4to.
 - - - Dissertat. de Margaritis. Jenæ 1660. 4to.
 - - - Diss. de Lapide Bezoardico. Jenæ 1675. 4to.
Guil. Rondeletii de Piscibus marinis cum universa aquatiliū Historia & de Insectis & Zoophyt. Lugd. 1554. n fol.
Henr. von Ronnhuyfen Historische Hell- Kunst. ed. German. pr. Norimb. 1674. 8vo.
Dominici Rosi Gemmae Veteres cum Explicatione *Pauli Alexandri Maffei*. Italic. Romæ 1707. 4to.
Olai Rudbeckii Lapponia illustrata. & iter per Upplandiam, Gestriciam, Angermanniam, Bothniam, Finlandiam, Alandiam &c. Upsaliæ 1701. 4to.
 - - - Atlantica. 1701.
Jacob. Rueffus de Conceptu & Generatione hominis. Francof. ad Moen. 1588. 4to.
Franc. Ruel de *Gemma*, qui reperitur post *Levini Lemni* Herb. Bibl. Explicat. pag. 71. Tiguri 1665. 12mo.
Georg. Everh. Rumphii Ambroinsche Rariteit-Kamer. Amstelod. 1705. fol.
Frid. Ruyschii Thelæurus animalium primus. Amstelod. 1710. 4to.

S.

- Job. Jacob. Saars* Ost-Indische 15. jährige Krieger-Dienste. Norimb. 1662.
Phil. Jacob. Sachs a Lewenhe in Gammarologia s. Gammarorum vulgo Cancrorum Consideratio. Francof. & Lips. 1665. 8vo.
Angeli Sala Opera Medico-Chymica. Francof. 1674. 4to.
Hippolyti Salotiani Aquatiliū Animantium Historia. Romæ 1554. fol.
Jani Ant. Saraceni de Peste Comment. Lugdun. 1589. 8vo.
Jul. Cesar. Scaligeri de Subtilitate. Francof. 1612. 8vo.
Job. Schefferi Lapponia. Francof. 1673. 4to.
Gunsber. Christoph. Schelhameri de Nitro cum Veterum tum Nostrorum Commentatio. Amstel. 1709. 8vo.
 - - - de Auditu Liber. Lugd. Batav. 1684.
Job. Valend. Scheid Diss. de Magnete. Argentor. 1683. 4to.
Job. Adam, Schleusingeri Neu-entdecktes Sibirien oder Siewerien. An. 1690.
Job. Theod. Schenckii Lithogenesis s. de Microcosmi membris petrefactis. Jenæ.
Job. Schenckii Vol. Observationum Medicarum & Monstrorum Volumen. Lugdun. 1643. fol.
Job. Jacob. Scheuchzeri Historia Naturalis Helvetiæ oder Natur- Historie des Schwelgerlandes, Pars I. prod. Zürich 1716. 4to, Pars II da ibid. 1717. 4to, sub Tit. Hydrographiæ Helveticæ.
 - - - Beschreibung der Natur- Geschichte des Schwelgerlandes, Pars I. Zürich 1706. 4to, Pars II da 1707. Pars III da 1708. ibid.

- - - Me;

- - - Meteorologia & Oryctographia Helvetica. Tiguri 1718. 4to.
 - - - Quærelæ & Vindiciæ Piscium. Tiguri 1708. 4to.
 - - - Herbarium Diluvianum. Lugd. Batav. 1723. fol.
 - - - Specimen Lithographiæ Helveticæ curiosæ. Tiguri 1702. 8vo.
 - - - ΟΥΡΕΣΙΟΙΤΗΣ Helveticus s. Itinera Alpina tria. Londin. 1708. 4to.
Job. Scheuchzeri Agrostographia s. Graminum, Juncorum, Cyperorum, Cyperoidum iisque affinium Historia. Tiguri 1719. 4to.
Schindleri gehelmer Münz-Guardein und Berg-Probierer. Francof. 1705. 8vo.
Job. Andr. Schmidii Diss. de Thermometris. Jenæ 1684. 4to.
Anton. Schneebergeri de multiplici Salis Usu. Cracov. 1562. 8vo.
Abraham. a Schanberg Ausführl. Berg-Information. Lips. 1693. fol.
Christian. Andr. Schenckii Diss. de morfu Tarantular. 1668. 4to.
Mart. Schookii de Turfis. Grœningz 1658. 12mo.
 - - - Diatriba de Averfatione Casei. Grœning. 1664. 12mo.
Stephan a Schonevelde Ichthyologia & Nomenclatura animalium, marinorum, fluviatiliū, lacustrarum, quæ in Ducatibus Slesvici, Holsatiæ & Hamburgi occurrunt triviales. Hamburg. 1624. 4to.
Thom. Schreibers Historischer Bericht von Ankunft und Anfang der Braunschweig- und Lüneburgischen Berg-Werke an- und auf dem Harz. Rudolst. 1678. 4to.
Luca Schraëckii Historia Moschi. August. Vindel. 1682. 4to.
Wilhelm Frey. Herrn von Schröders Fürstliche Schatz- und Rent-Cammer. Lips. 1721. 8vo.
Walsh. Schulzens Ost-Indische Reisen. Amstel. 1676. fol.
Georg. Nicol. Schurrzi Neusingerdtete Material-Kammer. Norimb. 1672. fol.
Jean. Schwaammerdam Histoire generale des Insectes. 1685. 4to.
Job. Henr. Schutte Oryctographia Jenensis. Lipsiæ 1720. 8vo.
Casp. Schwenckfeldii Catalogus Stirpium & Fossilium Silesiæ. Lipsiæ 1600. 4to.
 - - - Beschreibung des Hirschberger Bades. Gorlitii 1607. 8vo.
Job. Mich. Schwimmers Deliciæ Physico. Hortenses oder Physicalisches Garten-Buch. Erfurt. 1717. 8vo.
Job. Sculteti Armamentarium Chirurgicum bipartitum. Francof. 1666. 4to.
Melchior Sebizzi Diss. de Lapide Lazuli. Argentorat. 1668. 4to.
 - - - Diss. de Urinatoribus & Urinandi arte. ibid.
 - - - de casu adolescentis cujusdam Argentinenfis mirabili. Argentor. 1660. 4to.
 - - - de Conditura Cadaverum. Argentor. 4to.
J. W. Sengwerdus de Tarantula. Lugd. Bat. 1668. 12mo.
Mart. Aurelius Severinus de Vipera natura, veneno, medicina Demonstrationes & Experimenta. Petavii 1651. 4to.

Job.

- Joh. Henr. Seysfridi* Medulla mirabilium Naturæ. Norimb. 1694. 8vo.
- Rob. Sibbaldi* Scotia illustrata, s. Prodrômus Historiæ Naturalis. Edinburg. 1684. fol.
- Joh. Bapt. Silvatici* de Lapide Bezaar & Unicorni. Venetiis 1605. 4to.
- Casimirus Simienowicz* vollkommene Geschick. Feuer. Werk. und Büchsen. Meisterey. Kunst. Francof. 1676. fol.
- Joh. Sinapii* Olsnographia. Lips. & Francof. 1707. 8vo.
- Fridon. Slare* Experimenta & Observationes circa Lapidem Bezoardicum, una cum Vindiciis Sacchari. Anglice Londin. 1715. 8vo.
- Joh. Sloane* Historia itineris in Insulas Maderam, Barbaram, Nivium St. Christophori & Jamaicam. Anglice Londin. 1707. fol.
- Fabianus Sommerus* de Inventibus, Descriptione, Temperie, Viribus & Usu Therma- rum Caroli IV. Imperatoris. Lipsiæ 1651. 8vo.
- Christ. Jacob. Speneri* Dissert. de Usibus Gemmarum superstitionis. 4to.
- Catalogus* von Natur- und Kunst-gebildeten Seltenheiten in Regno A- nimali, Vegetabili & Minerali. Berol. 1718. 8vo.
- David. Spleiffi* Oedipus Osteolithologicus. s. Dissert. de Cornibus & Ossibus fossili- bus Constantiensibus. Schaffhusæ.
- Jac. Sponii* Voyage de Dalmatie, de Grece & de Levant. Lugdun. 1678. 12mo.
- Miscellanea* eruditæ antiquitatis. Lugdun. 1685. fol.
- Ottav. Sperlingii* Epistola ad Jac. a Mellen de Nummis bracteatis & cavis. Lubeca 1700. 4to.
- Georg. Ernesti. Stablii* Dissert. de Nova Pathologia Calculi Renum. Halæ Magdeb. 1707. 4to.
- Dissert. de Metallurgia Pyrotechnica & Docimasia Metall. fundamen- tis.* Halæ 1700. 4to.
- Crescentii Steigers* Wachtel. Gesang von Rippem. Gretsferwalde, 1621. 4to.
- Franc. Stelluti* Trattato del Legno fossile minerale nuovamente scoperto, nel quale brevemente si accenna la varia & mutabil. natura di detto legno. Rom. 1637. fol. Extat cum Ephem. Nat. Curios. a *Joh. Dan. Majore* ex Italico in Latinum versio An. III. pag. 606. seqq.
- Luca Stengli* Apologia adversus Stribii Spongiam. Augustæ 1569. 4to.
- Nuol. Stenonis* Myologia specimen s. Musculi Descriptio geometrica cum Rajæ Ana- tomia. Florent. 1667. 4to. Extat etiam in Elefici & Mangeti Bibliothec. Ana- tomica.
- Christian. Stieffii* Epistola de Urnis in Silesia Ligniscentibus & Pilgramnsdorffensibus. Lipsiæ 1704. 4to.
- Laurent. Straußi* Diss. de Ovo Galli. 1670. 4to.
- Georg. Adam. Struvii* Dissert. de Auro fluviali s. vom Wasch. Gold. Jenæ 1689. 4to.

Joh.

- Joh. Sturmii* de Rosa Hierichuntina. Lovanii 1608. 8vo.
- Joh. Christoph. Sturmii* Collegium Experimentale. Norimb. 1701. 4to.
- Gedffnetter Ritter. Plaz.* Hamburg. 1705. 12mo.
- Leonb. Christian. Sturmii* Mathesis compendiaria oder kurzer Hand-Grieff der gesam- ten Mathesis. Francof. ad Viadr. 1707. 8vo.

T.

- Ottov. Tachenii* Hippocrates Chymicus. 1666.
- Joh. Bapt. Tavernier* Frey. Herrns von Aubone vierzig-jährige Reise. Beschreib- ung. Norimb. 1681. fol.
- Dominici Tempeste* Vitæ Summorum Pontificum a C. J. ad Clementem VII. Latino Italicoque sermone breviter conscriptæ, cum effigiibus eorum. Romæ fol.
- Wilb. Ernesti. Tenzels* Monatliche Unterredungen. Lipsiæ ab an. 1689.
- Epistola* de Sceleto Elephantino Tonnæ nuper effosso. Jenæ 1696. 8vo.
- Melch. Thevenots* Ost-Indische Reisen. Francof. ad Moen. 1693. 4to.
- Joh. Thiele* Dissert. de Minera Martis Solari s. Acidularum artificialium materia. Witteberg. 1682. 4to.
- Theologia Medica* s. Dissert. de Usu & abusu potus calidi cum herba Theæ. Witteb. 1687. 4to.
- Joh. Henr. Thiemroths* Dissertatio sistens Plantam ac fructum Ananas hujusque usum Medicum. Erford. 1723. 4to.
- Joh. Tholdii* Haliographia oder Beschreibung aller Salz. Mineralien. Islebæ 1703. 8vo.
- Ludov. Phil. Tümmigs* Versuch einer Gründlichen Erläuterung der merkwürdigsten Begebenheiten in der Natur. Halæ Magd. 1723. 8vo.
- Matth. Tilingii* de Cinnabari. Francof. 1621. 8vo.
- Thom. Treteri* Imperatorum Romanorum effigies. Romæ. 1583. 8vo.
- Gottbielff Treueri* kurze Beschreibung der Heilbrischen Todten. Köpffe, insonderheit von denen, so in der Ehur. und Marck. Brandenburg Hauffen. weise ausgegraben worden. Norimb. 1688. 4to.
- Joh. Phil. Treueri* Phœnomena Locustarum præcip. nuperrimarum. Jenæ 1693. 4to.
- Joh. Pitton Tournesori* Elementa Botanices, s. Methodus cognoscendi Plantas. Galli- ce Paris. 1694. 8vo.
- Corollarium* Institutionum rei Herbariæ. Paris. 1703. 4to.
- Memoires de Trevoux.*
- Joh. Bapt. Triumfetti* Observationes de Orru ac Vegetatione Plantarum, cum nova- rum stirpium Historia. Romæ 1685. 4to.
- Georg. a Turre* Historia Plantarum. Petavii 1685. fol.

Zz

Add.

Adalberti Tylkowsky Philosophia curiosa s. uniuersa Aristotelis Philosophia iuxta communes sententias exposita. Olivæ 1680. 8vo.

Edoard. Tyssonis Tr. de viperæ caudifonæ Anatomia. Lips. 1684. 4to.

U.

Job. Vaillant Numismata Imperatorum Romanorum præstantiora a Julio Cæsare ad Postumum & Tyrannos Tom. I. de Romanis Æreis. Lutet. Paris. 1694. 4to.

- - - Numismata Imperatorum Romanorum præstantiora a Julio Cæs. ad Tyrannos usque Tom. II. de Aureis & Argenteis. Lut. Paris. 1694. 4to.

Sebast. Vaillant Discours sur la Structure de Fleurs. Lugd. Batav. 1718. 4to.

Mich. Bernh. Valentini Museum Muscorum Pars Ima Francof. ad Moen. 1704. fol. Pars IIda & IIIa ibid. 1714. fol.

- - - Diss. de Lapide Porcino vulgo Pedra del Porco. Gieff. Hassor. 1699. 4to.

Lud. Valetta de Phalangio Apulo, in quo pleraque historice, pleraque philosophice de hoc insecto ejusque miro veneno enarrantur ac discutiuntur. Neapol. 1706. 12mo.

Petr. della Valle Reise & Beschreibung in unterschiedliche Theile der Welt. Genev. 1674. fol.

De Vallemont Curiositez de la Nature & de l'Art sur la Vegetation. Paris. 8vo, quæ a *Ferd. Ludov. a Bresler* in Germanicum Idioma transl. prod. sub Titul. Des Herrn. Abts von Vallemont Merckwürdigkeiten der Natur und Kunst, in Zeugung, Fortpflanzung und Vermehrung der Gewächse. Vratisl. 1708. 4to.

Job. Weichhart Valvasor Ehre des Herzogthum Crains. Laubach 1689. fol.

Bernh. Varenii Geographia generalis. Jenæ 1693. 8vo.

Christoph. Werneri Physiologia experimentalis. Vitemb. 1701. 4to.

Georg. Hier. Velschii Observat. Physico-Medicarum Hecatostæ II. Augst. Vindel. 1675. 4to.

- - - de Agagropilis. Aug. Vindel. 1660. 4to.

- - - de Vena Medinensi. Aug. Vin. 1674. 4to.

Marci Pauli Veneti de Regionibus Orientalibus. Helmstad. 1586. 4to.

Phil. Verheyen Anatomia humani corporis. Lipsiæ 1705. 8vo.

Jos. du Verney Tr. de Auditus organo, structura & usu, rep. in Clerici & Mangeri Bibliotheca Anatomica Part. III. pag. 371. seorsim Gallice prod. Paris. sub Tit. Traité de l'Organe de l'Ouïe. 1683. 12mo.

Francisc. Baconis de Verulamio Opera. Francof. ad Moen. 1665. fol.

Iusti Vessi Diss. de Pollinctura. Erfurt. 1695. 4to.

- - - de Lapide Bezoardico. Erfurt. 1707. 4to.

- - - de Antimonio. Erfurt. 1711. 4to.

Christoph. Vielheuers Beschreibung fremder Materialien und Specereyen. Lips. 1676. 4to.

Math.

Math. Unzeri Physiologia Salis. Halæ Sax. 1624. 4to.

- - - Traæt. Medico-Chymicus de Sulphure. Halæ 1620.

Gothofred. Voigtii Curiositates Physicæ. Lips. 1698. 8vo.

- - - Physicalischer Zelt-Vertreiber. Lips. 1694. 12mo.

Job. Christoph. Volckhammeri Nürnbergische Hesperides. Norimb. 1708. fol.

- - - Continuatio Nürnbergischer Hesperidum. Norimb. 1714. fol.

- - - Beschreibung etlicher fremder Gewächse, reper. in Continuatione Hesperidum, pag. 208. seqq.

Georg. Anton. Volckmanni Silesia subterranea. Lips. 1720. 4to.

W.

Leonel Wafers Reise-Beschreibung der Americanischen Erd-Enge Darien, reperitur post Illiam Partem Dampiers Neuen-Hollandes. Francof. 1707. 8vo.

Job. Christop. Wagenseilii de S. R. I. libera civitate Noribergensi. Altorf. 1697. 4to.

Godofred. Wagneri Diss. de Lapide fulminari. Vitemb. 1710. 4to.

Wagneri Historia Naturalis Helvetiæ curios.

Petri Christiani Wagneri Dissertat. de Lapidibus Judaicis. Halæ Magdeb. 1724. 4to.

Christ. Warlitzii Museum curiosum auctum. Witteberg. 1702. 4to.

Georg. Wolffg. Wedelii Exercitationum Medico-Philologicar. Sacrarum & profanarum Dec. V. Jenæ 1691. 4to.

- - - Diss. de Serpentina Virginia. Jenæ 1710. 4to.

Job. Frid. Weidleri Exercitatio de Phosphoro Mercuriali, præcipue eo, qui in Barometris lucet, & ejus rationibus. Witemb. 1715. 4to.

Martin. Weindrichii Commentarius de Monstris, in quo essentia, causæ & affectiones mirabilium animalium explicantur. Vratisl. 1595. 8vo.

Christ. Weisens Staats-Geographie. Lipsiæ 1705. 8vo.

Georg. Wendii Examen Svecici lapidis, qui miris superbire figuris dicebatur. Thorunii 1701. 4to.

Christ. Wermuthi Catalogus Imperatorum Romanorum. Gothæ 1702. 8vo.

Jacob. de Wilde Gemmæ antiquæ selectæ. Amstel. 1703. 4to.

Math. Willens Tractat. de Salis Origine ejusque incremento, accremento & decremento. Jenæ 1686. 4to.

Cornel. Stalpart van der Wiel Centur. Observationum Medico-Chirurgico-Anatomicarum rariorum. Hagæ Comitum 1686. 8vo.

Job. Wierus de Præstigiis Dæmonum. Basil. 1583. 4to.

Job. Wigandi vera Historia Succini Borussia. Jenæ 1590. 8vo.

Petr. Wolfart Historia Naturalis Hassiæ inferioris. Cassel. 1719. fol.

Zx 2

Jacob.

Jacob. Wolffii Scrutinium Amuletorum. Jenæ.

Christian. Wolffii Entdeckung der wahren Ursache von der wunderbaren Vermehrung des Getreydes. Hal. Sax. 1718. 4to.

Joh. Woodwardi Specimen Geographiæ Physiçæ. Tiguri 1704. 8vo.

Olai Wormii Museum s. Historia rerum rariorum. Lugd. Batav. 1655. fol.

Joh. Pauli Wurfsvainii Salamandrologia. Norimb. 1683.

Z.

Pauli Zacchia Quaestiones Medico-legales. Francof. ad. Moen. 1688. fol.

Zacuti Tr. Calculos non gigni in substantia, sed cavitatibus renum. Lugd. Batav. 1638. 12mo.

Joh. Zahnii Specula Physico-Mathematica. Norimb. 1702. fol.

- - - Oculi artificialis teledioptricus s. Telescopium. Norimb. 1702. fol.

Mart. Zeileri Epistolæ.

- - - Hand-Buch. Ulmæ 1655. 8vo.

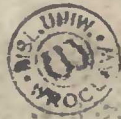
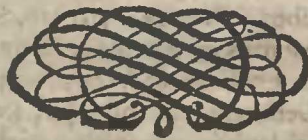
- - - Topographia Ducatus Brunsvicensis. Francof. 1653. fol.

- - - Itinerarium Magnæ Britanniae.

- - - Theatrum Tragicum.

Joh. Mar. Zonca de Viperis pro Trochiscis eligendis. Venet. 1605. 4to.

Joh. Zwölferi Pharmacopœia Regia. Norimberg. 1693. 4to.

IN.

INDEX RERVVM.

A.

Abardæolæ rostrum 110.

Abelmosch 172.

Abies marina 164.

Abortus 91.

Abri semen Ægyptiacum 160.

Acajou 164.

Accipiter 311.

Achates 180.

Acinus Peruanus 163.

Acus marina 97.

Adamas 178.

Ægagropila 118.

Ænæ figuræ vid. Tabulæ ænæ

Æris s. Cupri mineræ 40. 87. 164--270.

Æthiops 91.

Ærites 206. 207.

Ærito-Ammonites 207.

Ærito-Bucardites ibidem.

Ærito-Campoides ibid.

Ærito-Geodes ibid.

Ætna 294.

Agriemisor 321.

Ahoay 163.

Alabastrites 199.

Alcis pes 116.

Alga Intybacea 166.

Aloës flores 170.

Ex Aloë foliis linteum 317.

Aloë variolosa & varicosa 171.

Altaria 3. 4. 13. 19.

Althea Ægyptiaca 172.

Alveolus Luid. 208.

Aluminosa minera 290. 291.

Amethystus 40. 178.

Amygdali Regni Granatenfis 164.

Amygdaloides 217.

Anacardium Brasiliense 164.

- - - Orientale 165.

Ananasa 175.

Androdamas 178.

Anisum stellatum 159.

Annulus 62. 181. 315.

Anthraxodendron 238.

Aphrofelinus lapis 203.

Amaranthus saxeus 217.

Ambra globus 312.

Amianthus 41. 198.

Ammochrysos 199.

Amuletum Rom. 310.

Amygdali petrefacti 67.

Angvis 99.

Animalia petrefacta 67.

Antimonii Mineræ 87. 278. 280.

Apocymum 175.

Aqua petrefacta 67. 216.

Arachnites, Arachneolithus, Arachnoides

Lapis 113. 227.

Aranea Regni Sardinia 112.

- - - Brasiliensis 39. 113.

- - - Exsiccata 113. 227.

Arcus Tartaric. 46.

Areca Fructus 174.

- - - Lignum 175.

Z z 3

Arena

INDEX RERVVM.

Arena 199.
 - - - conchifera 244.
 Argenti Minera 40. 65. 87. 259. 263.
 Argyrites 199.
 Arma 46.
 Armamentarium 45. 46. 52. 62.
 Armadillus 95.
 Arsenicalis minera 279. 280.
 Arum palustre 172.
 Asellorum lapides 113.
 Asini Aegyptiaci cornu 106.
 Aspestinus lapis vid. Amianthus.
 Astacus marinus 39.
 Asphaltum 293.
 Asteria 208.
 Asteriarum Matrix 231.
 Astroites 86. 181. 208. 209.
 Astronomica instrumenta 42. 322.
 Atramentum Sinense & Japonense 313.
 - - - Indiae Occidentalis ibid.
 Aurantium hermaphroditum 168.
 - - - petrefactum 224.
 Auri minera 40. 64. 75. 86. 256. 259.
 Aurum Chymicum 304.
 Auris marina 125.
 B.
 Baculus lit. Sinicis inscr. 308.
 Badiana 159.
 Balanorum Testa 127.
 Balanus Narbonensis 128.
 Bambuina canna 160.
 Ex B. Can. capsella 308.
 Barometron 320.
 Basaltes 200. 214.
 Basiliscus 94.
 Belemnites 209. 210.
 Bellaria Tiburtina 211.
 Beloculus 182.
 Bezoar Orientale 103.
 Bezoar Occidentale 103.
 - - - Microcosmicum 104.
 - - - Suillum 104.
 - - - Bovinum 105.
 Bezoardici capri cornua 106.
 Bibliotheca Elisabetana 22.
 - - - Mar. Magdalenea 41.
 Bismuthi Minera 279. 284.
 Bitumen 291.
 Bituminosum lignum 291.
 Boletus cervinus 173.
 Bolus Armeniae c. aliis 301.
 Bononiensis lapis 200.
 Brontias 229. 230.
 Bucardites 227. 228.
 Buccina 146.
 Buceros 228.
 Bufo Indiae Orientalis 109.
 - - - caudatus 109.
 - - - per vomitum ejectus 108.
 Bufonites 228.
 Buglossa, piscis 116.
 C.
 Cacao in nuce 166.
 Cadmia 281.
 Calcarius lapis 200.
 Calcis Flos 200.
 Calculus vesicae 38. 104.
 - - - Renum 105.
 - - - Pulmonum 105.
 - - - Fellis 105.
 - - - Musculorum 106.
 Calendarium Turcicum 307.
 Calices vid. Balanorum testa.
 Callimus 210.
 Camera obscura 318.
 Campana 13.
 - - - urinaria 320.
 Campoides 228.

Cancer

INDEX RERVVM.

Cancer petrefactus 67.
 Cancellus in cochlea 102.
 Cancrorum lapides 102.
 Cancer Moluccanus 101.
 - - - Brasilianus 102.
 - - - Marinus 101. 102.
 Caninus foetus 111.
 Canna Bambuina 160.
 - - - Saccharifera ibid.
 Cantharus 64.
 Capreoli cornua alba 106.
 - - - monstrosa ibid.
 Capricornus insectum 119.
 Caphur vid. Asinus Aegyptiacus.
 Carbo fossilis 293.
 Cardamomum maximum 161.
 Cardites 182.
 Carina vid. Nautilus minor.
 Carcharodontes 233.
 Cariophyllorum arboris ramus 161.
 Cariophyllus miraculosus 167.
 Carniola vid. Sarda.
 Carpionum lapis 119.
 Carpolithus 217.
 Cartilago terrae vid. Osteocolla.
 Caseus petrefactus 42. 62. 210.
 - - - peregrinus 122.
 Cassave vid. Panis Cubae Insul.
 Cassia Aegyptiaca 159.
 Cataphracta 46.
 Cataphractus piscis 123.
 Catena patibuli 310.
 Catena plumbae 308.
 Cati oculus 182.
 Caviano 121.
 Cedri conus 166.
 Cenchrites 217.
 Cerachates 181.
 Cerasa botryformia 161.
 Cerasi nucleus 316.
 Ceratites 228.
 Ceraunias 211. 230.
 Cervinus porus 166.
 Cervi tophus 64.
 - - - lapis 122.
 Cesbes bituminosus 294.
 Chalcedonius 40. 179. 182.
 Chama 128.
 Chameleon 114.
 - - - Amboinus ibid.
 Charta 38.
 - - - incombustibilis ex Asbesto 75.
 305. 306.
 Chela cancri marini 101.
 Chela cancrorum monstrosa 101. 102.
 Chelidonii lapilli 228.
 Chelonites 229.
 Chemicum metallum 76. 334.
 Chirurgica instrumenta 322.
 Chrysammonites 247.
 Chrysitis 179. 183. 200.
 Chryfocolla 284.
 Chrysolithus 179. 183.
 Cinnabarinæ minera 40. 65. 282. 285.
 Cinnamomi Medulla 170.
 Cistulae Sinicae 308.
 Citrus in citro 168.
 Citrium monstrosus ibid.
 Clethrites 241.
 Cobalti minera 87. 284.
 Cochlea 132.
 Cochlea c. cancello 52.
 Cochlearia 316.
 Coecilia 99. 100.
 Coecorum opera 213.
 Colites 229.
 Collare 316.
 - - - Turcicum 308.
 Colocynthis Aegyptiaca 171.
 Colum

INDEX RERVVM.

Columba marina 117.
Columelli 211.
Colybri avis 39.
Conchæ 127.
- - - Veneris 129.
- - - petrefactæ 66. 75. 243.
Conchilia 39. 52. 68. 124. 132.
Confetti de Tibuli 211.
Conus Pinus sat. Indic. 164.
- - - Pinastris maritimi ibid.
- - - Abietis marinæ ibid.
- - - Gedri 166.
- - - Laricis arboris 164.
Corallium 64. 68. 217. 220.
Corallina tubularis 86.
Corallinus arbor 68. 165.
Corallinus lapis 40.
Cordylus 116.
Corium humanum 75.
Cornu Ammonis 86. 246.
Cornu Asini Ægypt. vid. Asini Æg. Corn.
Cornua Rupicapra vid. Rupicapra corn.
- - - Capri Bezoardici vid. Bezoard.
Capr. corn.
- - - Capreoli monstrosa vid. Capreoli corn. mon.
- - - Capreoli alba vid. Capreoli corn. alba
Coronæ serpentum 100. 101.
Corsoides 183.
Cortex Massoy vid. Massoy cortex.
Cortex Aromaticus Ind. 170.
- - - Jubabæ 171.
- - - Odoratus Indicus 175.
- - - Flexilis singularis 175.
Corvi Americani rostrum 110.
Cos 200.
Crabronum nidus 116.
Cranium 93.
Cremor Thermar. Carolinar. 200.
Crocodylus 39.
- - - Terrestis Ægyptiacus 114.
Crucifer lapis 183. 211.
Crucifixus Salvator ex murice 303.
- - - ebore 316.
- - - sale crystallino 317.
Crystallus 40. 63. 66. 85. 192. 198.
Cucurbita amara 171.
- - - Japonensis 173.
- - - lagenas referens 174.
Culter Turcicus 307.
- - - Moscoviticus 310.
- - - Sinensis ibid.
- - - Sacrificatorius 75.
- - - ad jocum factus 310.
Cupressi arboris fructus 164.
Cupri mineræ vid. Æris mineræ.
Cuprum cementatum 40. 64. 212.
Curia 22. D.
Dactylus Idæus 212.
Damarum pila 118.
- - - cornua 106.
Datura Indorum 172.
Delineationes Mathematicæ 51.
- - - Pictorum 51. 53.
Delphini caput 110.
Dendrachates 66. 180.
Dendrita 68. 238. 240.
Dendroides 221. 223. it. 86. 75. 88.
Dens petrefactus 86. 121.
Diabeticus Crater 319.
Draco 94. 115.
Draconis arboris Lignum 171.
- - - Sangvis ibid.
Dracontia 247.
E. addi
Echinus marinus 39. 95. 96.
Echinometra 96.
Echinites 66. 229. 231.
Echini capitulum 231.
Echini

INDEX RERVVM.

Echini Radiolum ibid.
Echinometra 230.
Echini pedes 231.
Elatites 240.
Enorchis 231.
Esis 46. 316.
Entrochus 231.
Equinus foetus III.
- - - tophus 39.
Equina cauda signum milit. Turcic. 307.
Erinacei foetus III.
Eruca 113. 114.
- - - petrefacta 252.
Excusia ventriculi 75. 307.
- - - Sinensis 308.
F.
Faba R. Virginæ 159.
- - - Brasiliæ ibid.
Faufel 174.
Ferri Flos 40. 223.
- - - Mineræ 65. 86. 87. 212. 276. 278.
Fistula 308.
Fistularia 212.
Flabellum Chinesense 63. 308.
Florentinus lapis 63. 214.
Flores 159.
- - - Herba Theæ 170.
- - - Aloës 170. 171.
- - - Martis 223.
Fluores 192.
Foetus humanus 91.
- - - caninus III.
- - - equinus III.
- - - erinacei III.
Folium ambulans 39. 117.
Fortitudinis exempla 314. 338.
Fungites 40. 66. 86. 223. 240.
Fungus Querni arbor. 171.
Funis pyrius Turcicus 307.
G.
Galactites 183. 200.
Galdæ Gummi vid. Gummi.
Gallæ cornutæ 172.
Gallus Guineensis 119.
Gamaicu vid. Variolites
Ganitri semen 173.
Gemmæ 40. 65. 85. 178. 192.
- - - D. Stephani 189.
- - - figuratæ 64. 65. 180. 184. 186. 190.
- - - antiquæ 83. 183. 185. 186.
Geodes 212.
Geographicus lapis 184.
Gladius 316.
Globus marmoreus 40. 203.
Globularis lapis 68. 213.
Globuli Turcarum precatorii 41. 316.
- - - Pontificorum precatorii ibid.
Glossopetra 232.
Glottis lapid. 233.
Gobio capitatus 119.
Gossipium Turcicum 163.
- - - Javense ibid.
- - - Silesiacum ibid.
Gramen 159.
- - - topho incrustatum 240.
Granatus 179.
Gryllotalpa 123.
Gryphites 247.
Gummi Galdæ 170.
- - - Kikekonemalo ibid.
- - - de Lock ibid.
Gypsum 201.
H.
Hamachates 183.
Halcyoneum 255.
Hammities 234.
Heliotropius 183.
Herbarium impressum 38.
- - - vivum 39. 159.
Hiacynthus 66. 183.
Hippocampus 95. 97.
Aaa Hippo.

INDEX RERV.

Hippopotamus 29.
- - - dens 111.
Hirundo marina 94.
Horologium 52.
Hortus 48.
Hydraulicæ machinæ vid. Machinæ Hy-
Hysterolithus 234. (draulicæ.
Hysteroxylon 173.
Hystricis pennæ 109.
- - - lapis 122.
- - - Piscis 123. I.
Jaspis 179. 183. 184.
Ichthyites 40. 68. 88. 235.
Ichthyospondyli 208.
Idis Brasiliensis 107.
Jecco vid. Lacerta domestica.
Indigo 174.
Infula 6.
Instrumenta Mathematica 42. 52. 85.
- - - Astronomica 42. 322.
- - - Chirurgica 322.
- - - Optica 75. 317. 318.
- - - Musica 322.
- - - Pyrobolica ibid.
Jolithus 40. 205.
Iridis scutellæ 76. 304.
Isidis Icuncula 63. 77.
Jubabæ cortex vid. Cortex Jubabæ.
Judaicus lapis 223. 224.
Juvenæ tophus 121.
L.
Lacertus Cyprius 114.
Lacerta volans 115.
- - - domestica s. Jecco 115.
- - - Chalcidica 116.
- - - Indiæ Orientalis 115.
Lagenæ ex crystallo 305.
Lagenæ inclusum opus artif. ibid.
Lanifera arbor 163. 184.
Lapis miraculosus 5.
- - - numismaticus 213.
- - - D. Stephani ibid.
- - - Lunaris 215.
Lapides-anthropomorphi 236.
Laqueus patibuli 310.
Laterna c. lampade 321.
- - - Magica 318.
Lazaroli Itatorum 172.
Lazuli lapis 40. 179. 184. 185.
Leucophthalmus 185.
Libra vid. Statera.
Lignum Carabaccinum 171.
- - - Draconis arboris 171.
- - - Cephaloides 173.
- - - Arecæ 174.
- - - Fossile abiegnum 240.
- - - Alni 241.
- - - Diebenæ ibid.
- - - Bituminosum ibid.
Lithanthrax 293.
Lingula 116.
Litheosphorus 200.
Lithostrotion 214.
Lithoxylon 40. 42. 66. 75. 241. 242.
Lobus ex Virginia 159.
- - - Brasiliæ ibid.
Lock, Gummi vid. Gummi de Lock.
Locustæ 117. 118.
Locustarum alæ literatæ 117.
Ludus c. conchis Japonens. 308.
Lydius lapis 201.
Lyncis ungula 116.
Lyncurius 185. M.
Machinæ Hydraulicæ 46. 47.
Magnes 201.
Mantes vid. Folium ambulans.
Manucodiata vid. Paridifiaca avis.
Malaccensis lapis 122.
Malachites 179. 185.

Mandi-

INDEX RERV.

Mandibula rapidea 252.
Marcasita 40.
Marga laxatilis 302.
Margarita 185.
Margaritifera conchæ 128. 129. 139.
Marmor 201.
- - - Florentinum 63. 214.
Massoi cortex 170.
Mathematica instrumenta 42. 52. 85.
Mathematicæ delineationes 51.
Mehenbethenæ 174.
Melantheria 290.
Melitites 186.
Melocardius 172.
Mica 199.
Micrographica scripturæ 38. 43. 311.
Microscopium 317. 318.
Milleporis 214.
Mineralia 40. 42. 75. 86. 87. 279. 285.
Mineræ auri vid. Auri M.
- - - Æris vid. Æris M.
- - - Argenti vid. Argenti M.
- - - Antimonii vid. Antimonii M.
- - - Cinnabarinæ v. Cinnabarinæ M.
- - - Ferri vid. Ferri M.
- - - Plumbi vid. Plumbi M.
- - - Stanni vid. Stanni M.
Monachus marinus 111.
Monstrum 38. 92.
Monument. Frider. Cardin. & Episc. Vr. 6.
- - - Francisci Ludovici Electoris
Trevir. 8.
- - - Godofredi Ep. 11.
- - - Henrici Ep. 10.
- - - Præslai de Pogrella Ep. 10.
- - - Nankeri Ep. 10.
- - - Johannis IV. Ep. ibid.
- - - Petri II. Ep. ibid.
- - - Rudolphi Ep. ibid.
- - - Johan. V. Thurzonis Ep. ibid.
- - - Andr. Jerini Ep. ibid.
- - - Weiskoph Suffragan. 11.
- - - Lischii Suffragan. 11.
- - - Canonicorum 11.
- - - Henrici Pii 13.
- - - Wenceslai Duc. Sagan. 18.
- - - Annæ Duc. 21.
- - - Henrici VI. Duc. Vratisl. 21.
- - - Kromayeri 13.
- - - Ribischii 13.
- - - Cratonis a Krafftheim. ibid.
- - - Wolffii 14.
- - - Arzatii 14.
Morochtus 203.
Moschata nux vid. Myristica nux.
Moschifer folliculus 102.
Mumia Ægyptiaca 42. 120.
Murex 147. 148.
Mus albus 118.
- - - variegatus ibid.
- - - Norwegicus ibid.
- - - marinus ibid.
Musculites 245.
Musculus Africanus 169.
- - - petrosus ibid.
- - - petrefactus 67. 242.
Museum Kretsmarianum 1.
- - - D. Laureæ. ibid.
- - - Vollgnadiorum ibid.
- - - D. Scholtzii ibid.
- - - Kalenbergeri ibid.
- - - Crusi ibid.
- - - D. Sachs a Lewenheim ibid.
- - - a Rethel ibid.
- - - Comit. a Hartzfeld 49.
- - - Comit. a Proskau 50.
- - - a Lövenstädt 54.
- - - J. G. Pauli 81. sq.
Murrhina vasa 63. 314.
Musicum avtomaton 42.

A a a 2

Myri-

INDEX RERVM.

Myristica nux Bantamensis 160.
- - - Malabarica 161.
- - - lapidea 224.
Mytulus 127. 130.
N.
Narval piscis cornu 106.
Natrix 98.
Nautilus major 124.
- - - minor 124. 125.
- - - petrefactus s. Nautilites 66. 246.
247. 248.
Nephriticus lapis 183.
Nerita 156.
Nidus avicul. edulis 111.
- - - Psittaci 112.
Nitri minera 289.
Nucula Indica 163. 306.
Numismaticus lapis 213.
Nummi Græci 29. 69. 70. 75. 78.
- - - Consulares 29. 45. 70. 78.
- - - Imperatorum Romanorum 31.
35. 45. 69. 70. 71. 75. 81. 309. 322.
- - - Bracteati 71. 75. 304.
- - - Thaleri 71. 74. 81. 324. - 331.
- - - Moderni 38. 45. 52. 71. 74. 322. -
324.
- - - ex metallo Chémico 334.
- - - Exotici 2. 38. 332.
- - - Singulares 333. 336.
Nummophylacium Haunoldianum 1. 2.
- - - a Lohenstein 1. 2.
- - - ab Hoffmannsvvaldau 1. 2.
- - - a Reusch 2.
- - - Bibliotheca Elisabeth. 29.
- - - Biblioth. Mar. Magd. 45.
- - - Com. a Proskau 52.
- - - Hanckianum 69.
- - - Liebentanzianum 78.
Nux Palmae cocciferae 162.
- - - Ahoay 163.

- - - Juglans singul. 170.
O.
Obsidianus lapis 186.
Oculi artificiales 320.
Odontopetra 232. 252. 253.
Olivaris lapis vid. Pirenes.
Olyfantstunde 126.
Ombrias 214. 230.
Oninius cortex 170.
Onyx 179. 186. - 188.
Opalus 179. 188.
Oolithus 234.
Ophthalmici lapilli 214.
Opuntia fructus 161.
Orbis maritimus spinosus 123.
Organum pneumaticum 15.
Ornithoglossum 232.
Ossa 93. 94.
- - - petrefacta 66. 86. 252. - 254.
- - - gigantea 12. 252. 253.
Ossicula auditus 93.
- - - genitalia canis 120.
Osteocollus 212.
Osteocolla 224. 225. 226.
Ostraceus piscis 39.
Ostrea 127.
Ovalis lapis 214.
Ovum in ovo 39. 108.
- - - petrefactum 67.
- - - topho incrustatum 67. 205.
Ova monstrosa 107. 108.
- - - Paschalia Moscovitica 75.
- - - Viperarum 100.
- - - Scorpionum 107.
- - - Struthionis 107.
- - - Sepiarum 116.
P.
Palatium 49.
Palmae Dactyliferae ramus 162.
- - - fructus ibid.

- - - Coc-

INDEX RERVM.

- - - Coccifera ramus ibid.
- - - fructus major ibid.
- - - fructus minor 163.
- - - fructus politus ibid.
- - - ex fructu poculum ibid.
Panis petrefactus 42. 63.
- - - Cuba Insula 169.
- - - Mexicanus ibid.
- - - ex Westphalia vulgo Bon-pour
Nickel. ibid.
- - - ex glandibus ibid.
- - - ex marga ibid.
Pannus ex Apocymo 175.
- - - singularis 317.
Papilio 39. 123. 313.
Papyrus incombustibilis 75. 305.
Paradisiaca avis 109.
Paranacare 102.
Pastinaca marina 98.
Patella 125.
Pavonis caput 110.
- - - cauda Alchymicorum 304.
Pectinites 248.
Pellicani rostrum 110.
Pennae Galli Africani 119.
Pepita Indica 163.
Percæ piscis lapis 236.
Pes petrefactus 67.
Phaseolus Aegyptiacus 160.
Phosphorus 294.
- - - nativus 200.
Picea Brasiliensis rostrum 110.
Picturae in recenti albario 8. 9. 19. 21. 23. - 25.
- - - vestitæ 12.
- - - recentiores 6. 13. 21. 43. 49. 53.
82. 88.
Piedro del Porco 63.
Pila marina 98.
- - - stagnatilis 98.
Pinna marina 127.

- - - fruticosa 166.
- - - maritimæ conus 164.
Pinastrum 164.
Pinus sativæ conus 164.
- - - conus lapideus 225.
Piper Brasiliense 173.
- - - Æthiopicum 174.
Pisa India Orientalis 172.
Piscis quadrangularis 116.
- - - triangularis ibid.
- - - cornutus 117.
Pisolithus 67. 86. 225. 226.
Plumbi minera 65. 86. 87. 272. - 275.
Pnigites 237.
Poculum ex nuce Palmae 163. 315.
- - - ex argento Granatis distinct. 305.
Polyedrum 319.
Polygonum vitrum vid. Polyedrum.
Porcellain vid. Murrhina vasa.
Porcellana concha 152.
Porus cervinus 166.
Precatoria sphaerula 41. 316.
Prisma triangulare 319.
Prunum lapideum 226.
Pseudodamas 178.
Pseudocorallium vid. Corallium.
Psoasites 236.
Pugio Turcicus 307.
- - - Romanus 310.
Punctularia 214. 215.
Punica mala 171.
Purpura 151.
Pyrenes 226.
Pyrites 202. Q.
Quercus marina 165.
- - - vesicularis 175.
R.
Radix cordata 172.
- - - miraculosa 11. 63.
- - - Serpentariae Virginianæ 172.

Raja

INDEX RERVM.

Raj. piscis 39. 94. 97.
 Rana per grina 109.
 Rana sceletus 109.
 Reliquæ 5.
 Retepora 215.
 Rhinocerotis avis cornu 109.
 - - - quadrupedis cornu 63.
 Ricini Americ. semen 173.
 Rhodites vid. Rosoites.
 Rosa prolifera 167.
 - - - salicum 167.
 - - - quernæ arb. ibid.
 Rosoites 181.
 Rostrum avis Rhinocerotis 109.
 - - - Abardeolæ s. Pelicani 110.
 - - - Corvi Americani 110.
 - - - Picæ Brasiliensis 110.
 Rotularia 215.
 Rubinus 188.
 Rubrica 302.
 Rupicapra cornua 106.
 S.
 Sabatili semen 170.
 Sabulosus lapis vid. Osteocolla
 Sacellum 3. 6. 9. 13. 20. 21.
 Saccharifera canna 160.
 Sagittæ Tartaricæ 46. 310.
 - - - Turcicæ 307.
 - - - Indicæ 310.
 Sal 40. 75. 86. 87. 288.
 - - - ex Sale crystallino Statuæ 314.
 Salamandra 115.
 Salix monstrosa 168.
 Sangvinalis lapis 188.
 Sapphyrus 179. 188.
 Sarda 179. 188. 189.
 - - - alba 64.
 Sardonyx 40. 179. 180. 189.
 Saxum 202. 203.
 Saxorum medulla 202.
 Saxum scillum 203.
 Scarabæus Ind. Orientalis 111.
 - - - Monoceros ibid.
 - - - Cervinus ibid.
 - - - Buceros ibid.
 - - - Aquaticus ibid.
 - - - Picus ibid.
 Sceletus Abortus 91.
 - - - Partus monstrosi 92.
 - - - Testudinis 98.
 - - - Rana 109.
 Schapedarmte 127.
 Sclopetum Turcicum 310.
 Scolopendra 97.
 Scolopendrites 190.
 Scoria 86. 287. 288.
 Scorpio Javanus 39.
 - - - Ceilanicus 107.
 Scorpionum ova 107.
 Scripturæ exoticæ singul. 38. 43. 63. 311.
 Scriptoriæ pennæ 316. (312.
 - - - instrumentum pro temperan-
 - - - dis 317.
 Sculpturæ vid. Tabulæ æneæ.
 Scyncus marinus 114.
 Secale Sicilianum 168.
 - - - miraculosum ibid.
 Selenites 215.
 Semen Sabatili 170.
 - - - Ganitri Ambonense 173.
 - - - Ricini Americani ibid.
 Sepites 190.
 Serpentaria Virginiana 172.
 Serpens 99.
 Serpentinum exuvia 99.
 - - - petrefacta 127.
 - - - coronæ 100. 101.
 Serpentinus lapis 236. 237.
 Serra piscis v. Xiphia piscis.
 Sigillum Turcicum 189. 308.

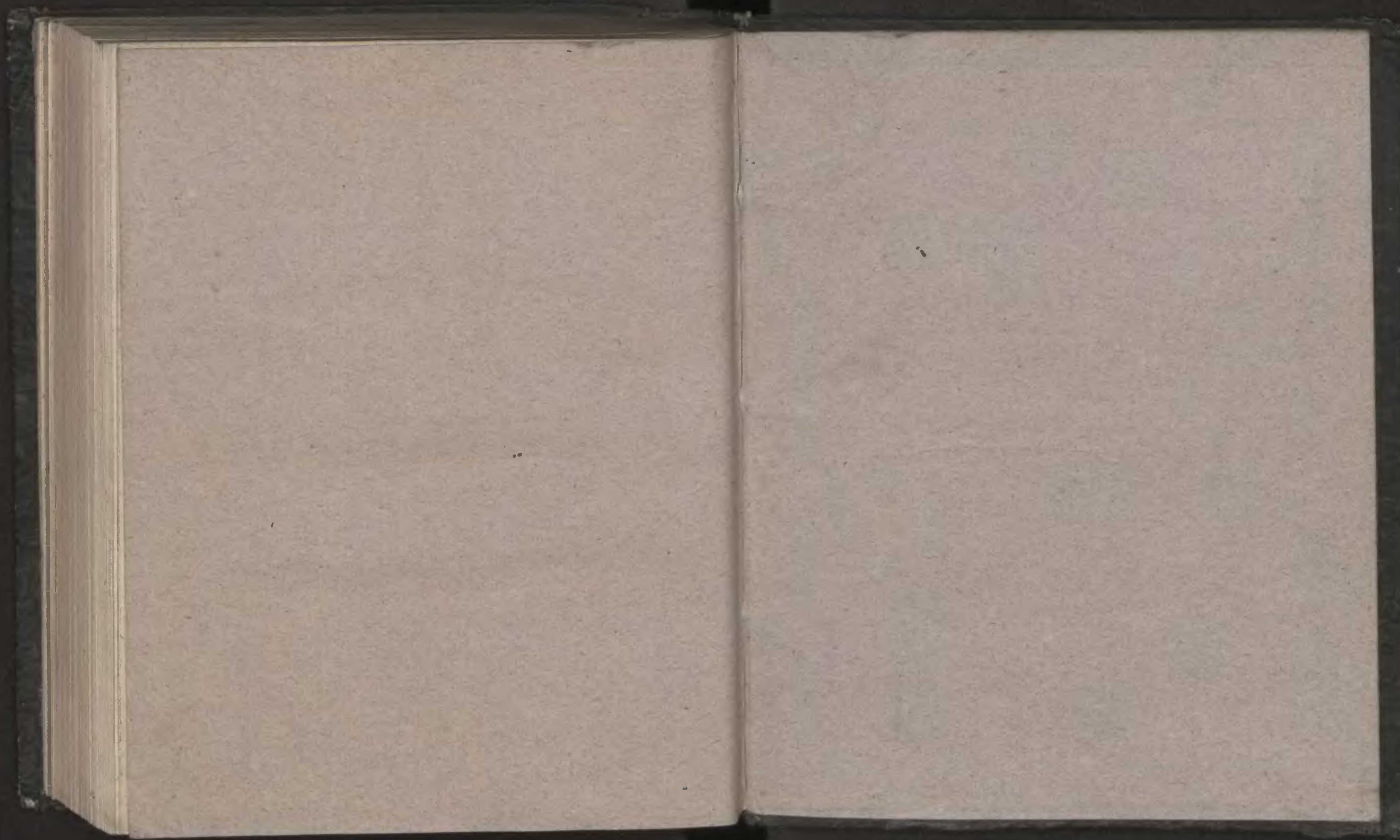
Sigil.

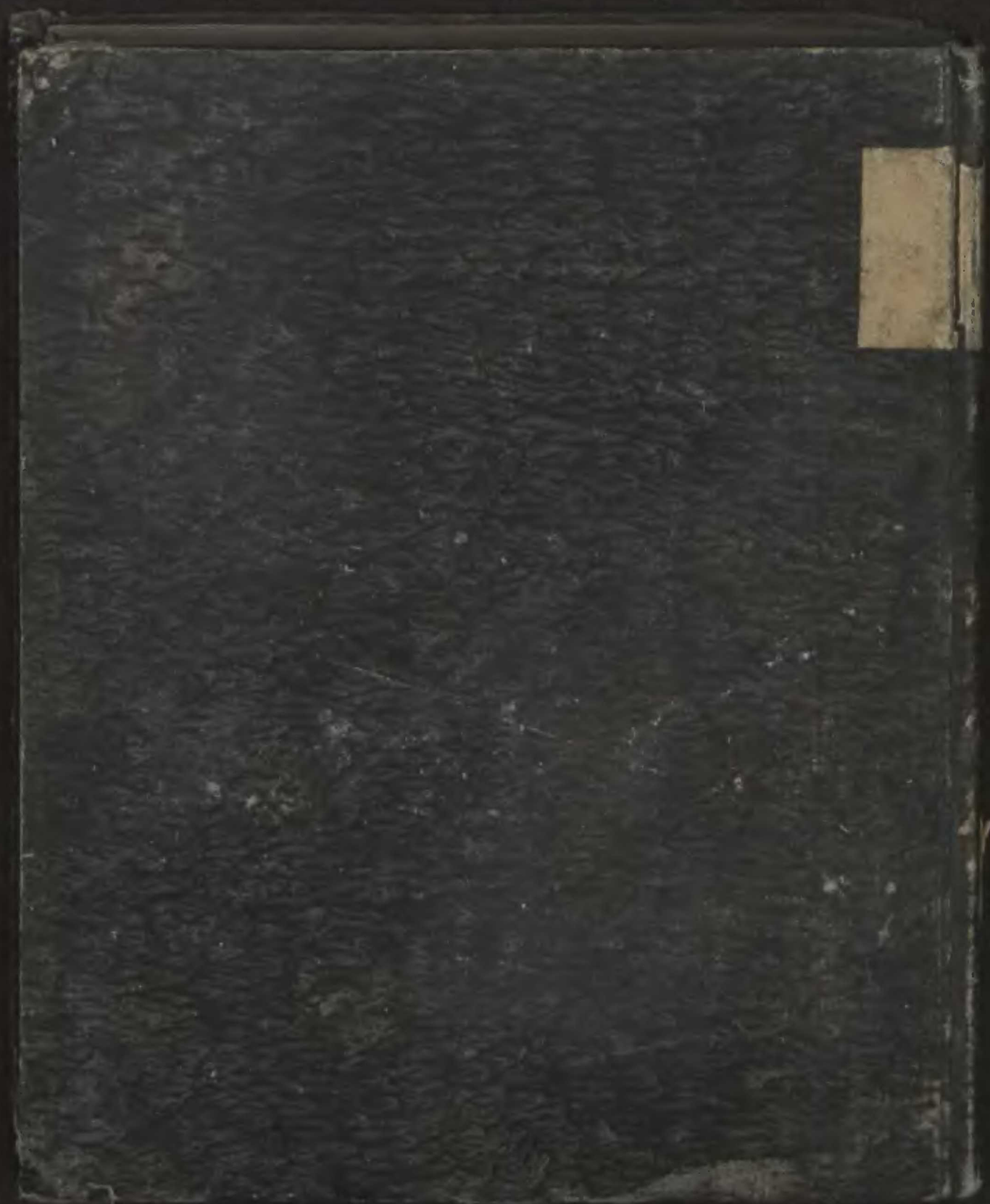
INDEX RERVM.

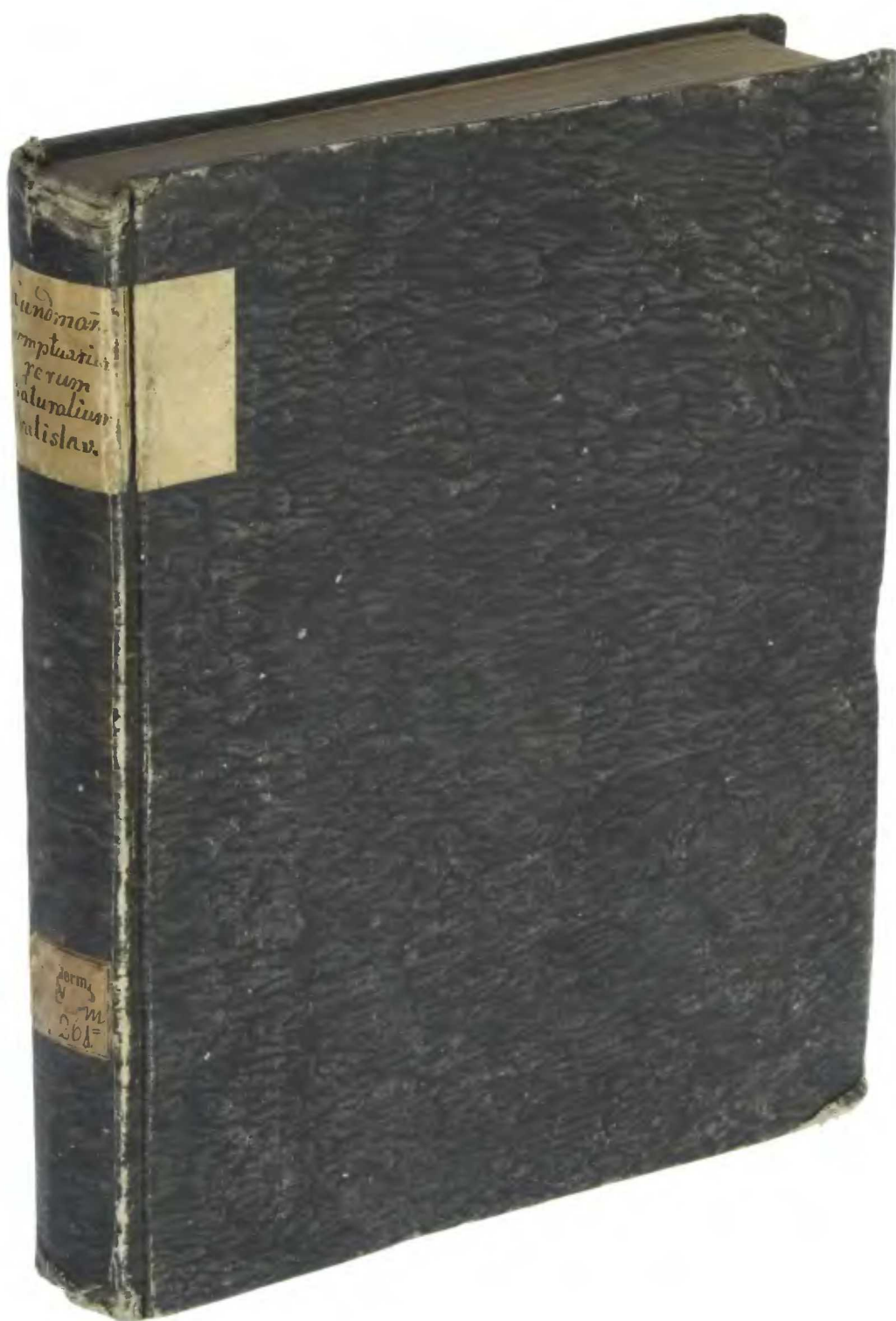
Sigillum Moscoviticum 308.
 Silex perforatus 215.
 Siphon 47.
 Smaragdoprasus 180. 190.
 Smaragdus Orientalis 40. 180. 190.
 Solea lingulata 116.
 Solen 127. 128.
 Speculum causticum 318.
 - - - anamorphoticum 319.
 Specularis lapis 203.
 Spongites 226.
 Spondylus 125.
 Spondylolithi 208.
 Stalactites 86. 203. 204.
 Stalagmites 215.
 Stanni mineræ 65. 86. 87. 270. 271. 272.
 Stateræ singulares 46.
 - - - Sinicæ 308.
 Statuæ modernæ 3. 7. 8. 9. 14. 15. 22. 29. 42.
 43. 61. 62. 75. 303. 315. 316.
 - - - vetustæ 13. 21.
 Stavrolithos vid. Crucifer lapis.
 Stelechites 226.
 Stellæ marinæ 39. 119. 120.
 - - - Judaicæ 215.
 Stellares lapides vid. Astroita.
 Stentoreus tubus 321.
 Stigmatites 214.
 Strombi 141.
 Sturio 119.
 Sturionis ovula 122.
 Stylus Vet. scriptorius 309.
 Suberis arboris fructus 175.
 Succinum 66. 75. 291. 293.
 Succini Mater 291.
 Suffimentum Japonicum 308.
 Suggestus 6. 15.
 Suillus lapis 203.
 Sulphur 294. 296.
 T.
 Tabaci capsellæ 312. 313.
 Tabaci fistula Turcica 307.
 - - - Sinensis 308.
 - - - Tartarica ibid.
 Tabernaculum 4.
 Tabulæ ex argento & metallo 4. 10. 29.
 317.
 - - - ex Succino 313.
 - - - pictæ præstantissimæ 6. 12. 13.
 21. 22. 43. 49. 53. 61. 82. 88. 311.
 Tabula anamorphotica 311. 319.
 - - - Optica 318.
 - - - Sinica 308.
 - - - ex cera 28.
 - - - ex ebore 316.
 - - - ex osse sapiæ 29.
 - - - ex floribus 159.
 - - - ex seminibus 159.
 Tabulæ æneæ 26. 29. 43. 51. 52. 61. 84.
 85. 311. 313.
 Talcum 281. 284.
 Tarantula Persica 112.
 - - - ex Apulia ibid.
 Talisman 335.
 Talpa 123.
 - - - Capensis 118.
 Tartarus 204.
 Tedæ arboris conus 164.
 Telescopium 318.
 Tellina 132. 249. 250.
 Tellinites 249. 250.
 Templum D. Johannis 2.
 - - - ad St. Crucem 11.
 - - - D. Virginis 12.
 - - - D. Vincentii 13.
 - - - D. Elisabethæ 13.
 - - - D. Mar. Magdalene 14.
 - - - D. Barbaræ 18.
 - - - SS. Jesu 19.
 - - - D. Alberti 21.
 - - - D. Dorotheæ 21.
 Templum

INDEX RERVM.

- Templum S. Corporis Christi 21.
 - - - S. S. Trinitatis ibid.
 - - - D. Claræ 21.
 - - - D. Ursulæ 21.
 Terebinthinæ ramus 172.
 Terra sigillata 40. 86. 88. 296-301.
 - - - foliata Sicula 294.
 Ex Terra sigillata urceus 314.
 Testacea marina vid. Conchylia.
 Testudo 97. 98.
 - - - marina 39.
 Theæ flores 170.
 Thermometron 320.
 Thracius lapis 190.
 Thurus marinus 116.
 Topazius 63. 66 180. 190.
 Tophus 204. 205.
 - - - Undulatus 216.
 - - - Equi 39.
 - - - Cervi 64.
 - - - Juvenæ 121.
 - - - Vitulinus 121.
 Tormentum 45. 321.
 - - - Pneumaticum 52.
 Tornatæ res 62. 306. 307.
 Trichites 205.
 Triticum Sicilianum 168.
 - - - miraculosum ibid.
 Trochisci Cypheorum 303.
 - - - de Vipera ibid.
 Trochitz 237.
 Tubera terræ 171.
 Tubularia 216. 218.
 Tubuli vermiculares 126.
 Tubus opticus 318.
 Turbo 135.
 - - - cylindroides 144.
 Turbinæ s. Turbo petrefactus 86. 250.
 Turcois 40. 180. 190.
 Turris 13.
 Vaccinus lapis 215.
 Vanigliæ filiquæ 171.
 Variolites 237.
 Vascula ex Achate 180. 315.
 - - - Sinensis 315.
 - - - Japonica 314.
 - - - Delphensis 315.
 - - - ex Alabastro ibid.
 - - - ex Lap. Serpentino 315.
 - - - ex Testudinis tegumento 315.
 Verdello 203.
 Vermicularis lapis 238. 255.
 - - - Tubulus 127. 238.
 Vertebra lapidea 208.
 Vespertilio 110.
 Violacei odoris lapis vid. Jolichus.
 Vipera 100.
 Vitra antiqua 22. 307.
 - - - rubinea 63. 305.
 - - - e cinere humano 305.
 - - - tabaci, ibid.
 Vitrum Sinense 307.
 Vitra tonantia 319.
 Vitreæ lacrymæ ibid.
 Vitrum Antimonii 63.
 Vitriolum lanuginosum 87.
 Vitrioli Mineræ 289. 290.
 Vitulinus tophus 121.
 Umbilicus marinus 126.
 - - - petrefactus 251.
 Undulago 216.
 Ungvis marinus 128.
 Unicornu marinum 106.
 - - - fossile 254.
 Unionum mater 128.
 Urceus Persicus 63.
 - - - Turcicus 307.
 - - - ex Terra sigillata 314.
 Urnæ sepulchrales 42. 76. 86. 309.
 Ulnæ 93.
 Uva marina 116.
 Vulpis Canadensis 107.
 X.
 Xiphia piscis 39. 98.
 Xylosteum vid. Osteocolla.
 Z.
 Zicatlinan 99.

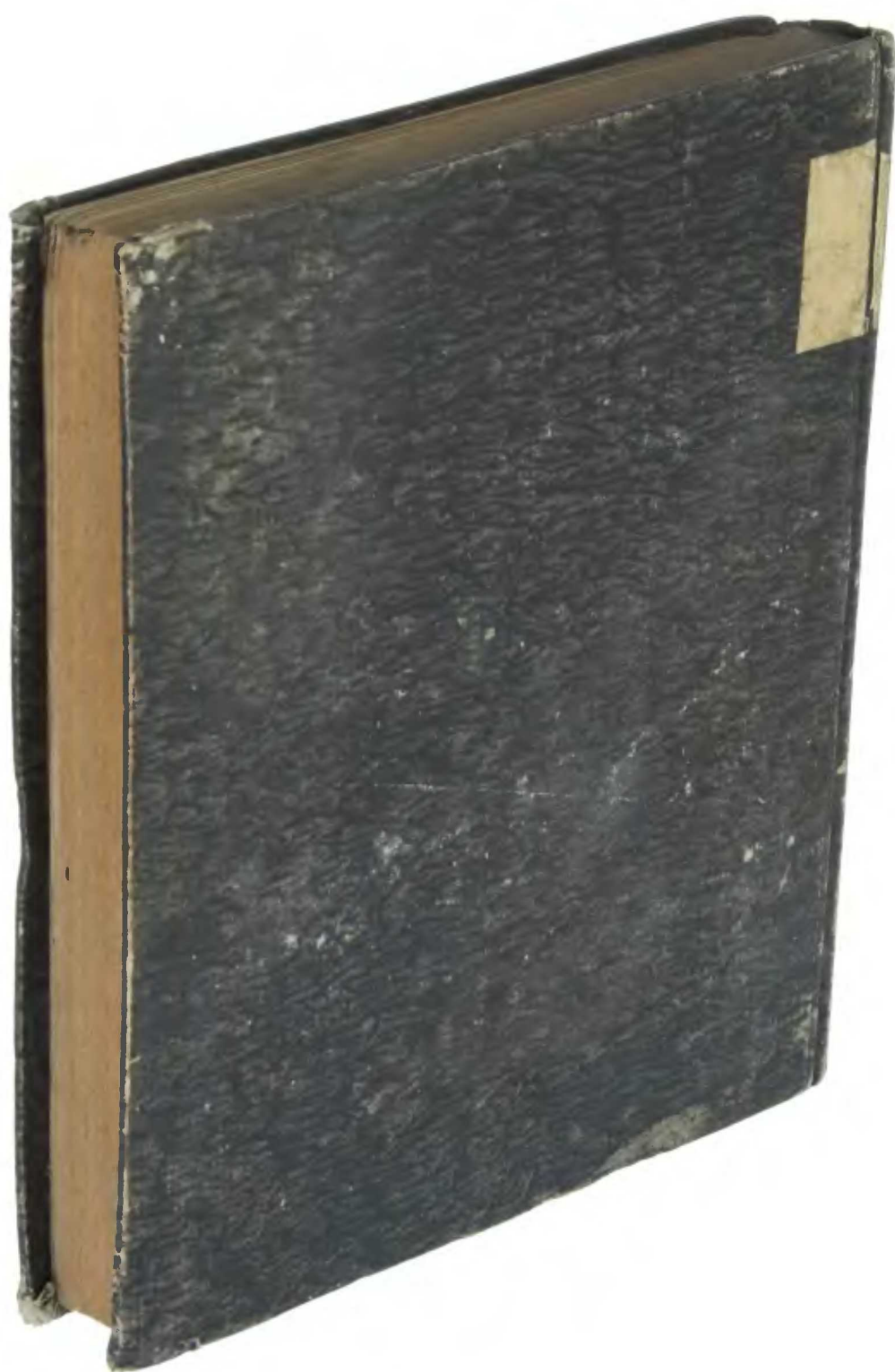

Summar.
Comptuarius
perum
naturalium
natislav.

form
m
2015

Si uñdman.
Promptuarium
rerum
Naturalium
Vratislav.

erm.
v m
268

